

THÈSE

En vue de l'obtention du
DOCTORAT DE L'UNIVERSITÉ DE TOULOUSE

Délivré par *L'Université Toulouse 2*

Discipline ou spécialité : *Sciences du Langage*

Présentée et soutenue par *Louis Grangé*

Le 1er décembre 2012

Une scripta occitane dans la Navarre médiévale
(XIII-XIV siècles) Formation
et fonctionnement

Annexe IX

JURY

Michel Banniard, professeur UTM et EPHE (examineur)

Philippe Martel, professeur Université de Montpellier III (rapporteur)

Patrick Sauzet, professeur UTM (directeur)

Alain Viaut, chargé de Recherche HDR CNRS Bordeaux (rapporteur)

École doctorale : *CLESCO*

ANNEXE IX

Pour le détail des diacritiques se reporter au 7.3.1. *Saisie des mots* dans le corps principal de la thèse.

<corpus=corpus>

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<notaire=AMP3-1129inconnu>

<texte=AMP3-1129>

<statut=copieinc>

en nompne del *nostre *seynor, jo, Alffons, per la Gracia de Deus rey, fay esta carta de donaçion e confirmation à uos, totz les franx qui poblaretz én aquela plana de *sant Çernin de Yruyna, plazi à mi de franc coraçon e de bon cor e uolontariosa uoluntat e per amor, que pobletz e morez, de bon coraçon uol, day e atorguey à uos que aytz ayatz tals fos én totes uostres fazendes e uostres judicis, assi com furen poblàtz les poblados de Jaca e atorguey e mandey que non paguetz peage ni letzta én tot mon regne ni én mon seynnorage e atorguey uos totz les montz per per tayllar, les quals montz son meos e de *santa Maria , én tant quant homne puyssa alcançar én un dia. et altressi uos aytorguey aquels pratz meos e de *santa Maria que lès payscatz et que fagatz mercat én aquela plana de Baraynin. e nuyl homne non pobla entre uos altres, ni nauar ni clerc ni caualer ni ningun yffaçon. e tot homne que poblara con uos altres faga cada un dels assi com cada un de uos faretz. et que ningun homne non uendia pan ni uin à rumeu si no én esta poblaçon. e que no aya nenguna casa de *santa Çizilia troa esta poblaçon. e nuyl homne que sia d' altra poblaçon non faga mur ni tor ni fortaleza contra esta *poblacion ni contra les hommes d' esta poblaçon. e si uolien far que les poblados d' aquest logar non layssien à ningun far mur ni tor ni altra fortaleza contra esta *poblacion nin contra èls medeys, mäs que lès contraien tant quant mäs puyran, si ningun uolia à far, que non faguen tal obra com sobredit es. e esta poblacion de Yruyna day à Deus e à *santa Maria e al bispe d' aquel logar, én tal manera que lo bispe ni la glesia non puyssen mudar ni canbiar esta *poblacion ad altra seynoria én niguna manera, mäs sia totz temps del bispe e de *santa Maria . e que aquetz poblados non sien costeynnutz ni faguen dreyt si no es per la mitat que enbiara lo bispe e la mitat que sia de un d' esta poblaçon et que aquetz poblados esleyen .. bons hommes de lus vezins e lo bispe un e aquel sia alcalde. e tota aquesta donacion assi com sobrescriut es uos day et atorguey que là ayatz et que là posseditzcatz salp, firme e segur uos e uostres filtz e tota uostra generacion e totz lès que seran apres uos, salua ma fe e de totz de nostres successos . e qui aquest sobreescrit desfara o uos toldra de uostres fos ni d' esta donacion, la qual io fay à uos sia maldit de tota maldiçon que Deus podent totes

coses li puyra dar e sia traydor manifest assi com Judas qui tradi al uostre seynor Jhesu Xrist baysant. lo signe de Alfons reys. carta de donacion era mil e e e .., e.l mes de septembre én Altafala. regnant yo, por la Gracia de Deus, rey én Castela e én Aragon e én Pampalona e én Sobrarbe e én Ripacurçia, Esteuen, bispe én Osca, Sancho, bispe én Yruyna, altre bispe Sancho én Nagera, Miguel, bispe én Taraçona, Pedro, bispe én Ròcha, compte Petro én Tudela, bisconte Gascon én Çaragoça, seynor Lop Arçeytz én Aragon e én Luna, seynor Atoresa e én Ricla e én Sangossa, seynor Franco Lopeytz én Soria e én *sant Esteuen , seynor Lop Hyeneguitz én Borobia e én el Celerico, seynor Simeneytz Ennicons én Greta, seynor Caxa én Nagera e Taprador , Gassion én Belforat, Oriol Garceitz én Exeya, Pero Tizon én l' *estela e én Moncluso, seynor Enequo Semeneitz én Calatayu e én la deuantdita Altafala, seynor Castange én Viel, seynor Fortuyn Lopeytz én Ayerbe, seynor Pere Petit én Boleya e én Loarre, seynor Santz Johan én Oscha, Johan Galuitz én Lapaça e én Pertusa, Lop Fortuynitz, seynor Tizon, bayle, Ato Arceytz én Barbastro e én Peraseltz, seynor Lop Sancheytz én Belgit, Gatrant én Maria, Orti Ortitz én Morella.

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=4-1235inconnu>

<texte=DNLOpa4-1235>

<statut=original>

sabuda causa sia à totz omes que io don Remirez per la Deus Gracia bispe de Pampalona autorguei et uengui de manifest que deuei ad uos mon seinnor don Tibalt rei de Nauarra milia soltz diners de bons Sanchetz e aquo uos deuei sabudament per mil kafiz de forment que io en agui dont ben per paguat me tengui et per aquetz deuanditz milia soltz diners de Sanchetz io lo sobrenomnat don Remirez bispe de Pampalona ei uos donat fidanças et deutors et paguadors cum mi meteis ensemble quiscadun per lo tot don Martin Periz l' arciagne de la *taula et don Hyenego de Sotirana l' arciagne de *santa Gemma et don Martin Martinez de Subiça et don Martinez mon chanceler et don Sancho Martinez de Çualça et don Peritz d' Oilloqui et don Martin Alaman et don Garceitz d' Eussa terme es ad aquesta primera festa de *san Miquel qui uen que io lo deuandit bispe don Remirez et nos totz los sobrenomnàtz fidanças et deutors et pagadors deuem pagar per solt quadun lo tot planamente et én patz aquetz deuanditz milia soltz diners de Sanchetz ad uos nostre seinnor don rei de Nauarra o ad tot lo uostre comandement aquestas fidanças recebi don Bonel à obs de nostre seinnor lo rei de Nauarra et nos totz los sobrenomnàtz fidanças emes fidanças et deutors et paguadors per aquest sobrenomnat auer quadun per lo tot ad uos nostre seinnor don rei de Nauarra sobre totas quantas causas que nos auem én tot lo regne de Nauarra et io don Remirez bispe de Pampalona ei donat én peintz et én tenença per aquest deuandit auer ad uos mon seinnor don rei de Nauarra aquels meus palacis uieiltz que io ei én la ciutat de Pampalona entegrament con totas sus apertenenças sabudament los quals palacis son clamàtz los palacis de la glesia de Jhesu Crist ad maior confirmacion et segurtat d' esta causa io lo deuandit don Remirez bispe de Pampalona et nos los sobrenomnaz arciagnes auem més nostres sayels pendentz én aquesta

carta de totas aquestas sobrenomnadas causas son testimonis et audidors et ueedors qui clamàtz et presentz furen e.l loguar don Pedro Iohanis lo capelan del bispe don Martin Periz d' Eussa don Daudid don Helias don Paschal Beatça don Esteuen Chico don Cofier e.l mes martz

<ville=pampelune>

<époque=1200-1250>

<notaire=IohanPerizAlegre>

<texte=DNLOpa5-1236>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homnes als qui son presentz et als qui son per uenir que esta es carta de remembraça de la conposition que faziren lös de la cibdat de Pamplona et lös de la *poblacion de *sant Nicholau sobre ço que auien clams los uns dels altres dels chapitels que son entre las dos vilas doncs conuen à saber que lös de las dos vilas sobrescriutas se son adobàtz amoralmente et à volontat de las dos partidas én tal manera que aquetz dos chapitels sobrescriutz sien per mey comunals totz temps d' aquest dya én auant de las dos vilas sobreditas asi que nenguna de las vilas non aya que demandar res én aquetz chapitels per sí sens l' altra nomnadamet la cibtat et la *poblacion à mayor fermetat d' esta composicion et per que d' aqui én auant demanda ni contenta entre estas dos vilas non se puyca leuar sobre aquetz chapitels faziren lös de las vilas sobreditas escriure esta carta per abc partida sayelada ab los sayels de las dos vilas én testimoniança d' esta conposition tot aquo fu fait e.l mes de juill e.l temps que furen dels én la cibtat don Caritat don Semen de Cucuillo don Arnalt de *sancta Çezilia don Pedro d' Esparça don Gil çabater don Pedro de Mutiloa don Ienego Ederra don Orti d' Aldaua don Semen Murde don Johan Breton don Miguel d' Artiga et don Johan Bon çabater; et én la *poblacion don Pedro d' Echalatz don Martin d' Undio don Sancho d' Uchar don Johan Bodin don Orti lo saui don Lop de Lecoath don Lop de Çuelque

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<texte=DNLOpa40-1255>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homnes als qui son et qui son per venir que io don Semen d' Oluae lo panater et dòna Domeca d' Acotz ma muiller vendem à uos don Semen de Cucuillo per ad ops del animari que manda dòna Maria Viliarda al conuent de *sancta Maria de Pampalona tota aquela casa que nos auiem én la rua que dizen dels *bayntz sabudament la qual casa se ten de la una ab la casa de la vezintat de la rua dels *baintz et de l' altra part se ten ab la casa de don Pedro lo panater et les ditz paretz et les ditz esporades et les estalons de quada part son per meis et ten de lonc de la rua publica entro al corral de la casa de don Eneco Toledo et la paret detras es tota quitia d' esta casa venduda tota esta casa deuantdita con totes ses dreitures et ses apertanencies entegrament vendem et otorgam nos les deuantditz

vendedors à uos lo sobrenomnat comprador que sia per l' animari de dòna Maria Viliarda tanta còn ten de lonc et d' ample del cel entro à intz én abisme salua franca quitia et deliura de nos meteis et de tot nostre parentesc sabuda cosa es que io lo deuantdit don Semen d' Olaue et dòna Domeca d' Acotz ma muiller auem agut de uos lo sobredit don Semen de Cucuillo én razon del animari de dòna Maria Viliarda amoralment et én patz preci d' esta casa deuantdita libras de la moneda corrible de Nauarra et soltz de Sanchetz per aliala et dos cobdes de casa én cambi én la casa de don Miguel de Berastssain tenent à la casa dels effantz de don Orti d' Iuiricu et tot preci complit tenguimes nos ben per pagàtz de pretz et de aliala et et de cambi à mayor atorgament et confirmation de tot aquo io lo sobredit don Semen d' Olaue et dòna Domeca d' Acotz ma muiller donam à uos lo sobredit don Semen de Cucuillo per ad ops de l' animari de la sobredita dòna Maria Viliarda qui fu fermes de saluetat de totz homnes et de todas femnas à meintz de rei d' esta casa deuantdita don Miguel de Berastssain et don Domingo lo carpenter de tot aquo son testimonis qui furen presentz e.l logar odidors et ueedors et pregàtz d' entrambes lés partides don Bonifaci clergue don Arnalt Murde don Pero Beatça don Semen Martin de Cucuillo don Pere Miguel de Cucuillo don Andreu de *sant Meteri don Pere Maurin són gendre Sancho Ortitz de Larraya don Sancho Ortitz calderer Martin nebot de don Miguel de Larrainna et Paschal Carlo et la venta et tot lo fait deuantdit lo primer dimenge auantz de *sant Vrbán e.l mes de may regnant lo rei don Thibalt én Nauarra don Pere Semeneitz de Gaçolatz bispe de Pampalona don Garcia Almorauid et don Sancho Ferrandeitz de Montagut governadors de Nauarra don Pelegrin d' Eussa arciagne de la *tabla don Garcia de Çaualdica amirat et don Miguel de Aquerreta sayon Petri Alegre

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa17-1252>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homnes als qui son et qui son per venir que io don Per Arceitz de Ciçurr lo missacantan estant la merce de Deus én ma memoria et én mon acordament fai mon testament doncs conuen assaber que io lo sobrenomnat don Per Arceitz mandei tot primerament én aquest mon testament al conuent de *santa Maria de Pampalona tota la mia vinna del terminat de Arancedi et que sia per totz temps à lur mandament et èls que facen quad' ân aniuersari sobre mon sebeliment et mandei al *hospital soltz per que perda les clams de ma casa et mandei que quique sia que cantia missa én l' altar de *sancta Fe queestia totz temps én ma casa et que diga la secunda oracion per la mia anima et que isca sobre ma fossa les dies que solen iscre et que donga quad' ân soltz de qualque moneda corra én Nauarra ad aquel qui sera cappelan mayor de *sancta Maria et lo cappelan d' aquetz soltz que faga quad' ân conuiui una uetz als missacantans de la eglesia et én aquel dia que facen mon aniuersari et si per uentura lo missacantan que cantaria én *sancta Fe non uolis quad' ân pagar aquetz soltz per la festa de *sant Martin mandei et uuill et atorguei que quique cappelan mayor sia én *sancta Maria haya entegre poder com io auriei de entrar et de enparar la deuantdita casa et de tenir là entroa fis complir lo mandament dels soltz com deuantdit es et que non deu esser uenduda ni enpeinnada ni aleynnada esta casa si non tan solament que sia assi com io mandat hei escriure én esta carta com sobredit es et non én niguna altra manera et mandei al tresorer soltz de tornes et al arciagne de la *tabla soltz de tornes per dezma et failimenz et io

lo sobrenomnat don Pere Arceitz atorguei et confirmei aquest mon testament deuandit et mandei escriure tres cartes per abc partides et que donguen la una al conuent de *sancta Maria et l' altra al cappelan mayor et que retenguen la tercera mès cabeçalers que de ius son escritutz én testimoniança de tot lo fait deuandit de tot aquo fai mès cabeçalers don Per Yeneguitz lo missacantan don Arnalt de *sancta Cezilia et don Pere Miguel Murde et testimonis don Lop Santz lo prior don Pere Bos lo calonge don Johan del *chapitel et lo testament et tot lo fait deuandit diios la vespra de la festa de *sant Nicholay

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa41-1255>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à toz homes als qui son et qui son per venir que yo don Johan d' Artazcoz lo çabater et Furtuyno mon filz vendem à vos don Yengo de Sotilana chantere de *santa Maria de Pomplona pera obs de la dita chantria tota aquella vina que nos aguimes e.l terminat d' Urrutia sabudament la qual vina se ten de la vna part ab la vina de don Sancho lo maçon qui fu et ab la vina de don Domingo de Loqui et ten de lonc del camin pobleal entro à la vina del sobredit don Domingo de Loqui tota esta vina deuandita con totes ses dreitures et ses pertenencies entegrament vendem et atorgam nos les deuanditz vendedors à vos lo sobredit comprador que l' ayaz et là mantengaz én bona paz pera obs de la chantria sobredita tanta cò ten de lonc et d' anple del cel entro dinz én abisme salua franca et quita et deliura de nos metis et de tot nostre parentesc per sabuda cosa es que nos les deuanditz vendedors auem agut de vos lo sobredit comprador amoralment et én paz preci d' esta vina deuandita de tantes arinçades quantes yera à sa razon mès o minz per cada arinçada libra de la moneda corrible én Nauarra et solz de Sanchez per aliala et demeya arinçada de vina én la vina de don Domingo de Loqui tenent à esta vina venduda et tot preci conplit tenguimes nos ben pagaz lo prez et de aliala et de cambi à mayor otorgament et confirmacion de tot aquo yo lo deuandit don Johan d' Artazcoz et Furtuyno mon filz donam à vos lo sobredit comprador pera obs de la chantria deuandita fermes de saluetat de toz homes et de totas femas à meinz de rey d' esta vinna deuandita don Gil lo çabater et don Domingo Ortiç d' Irotz lo çabater es à saber que yo lo deuandit don Johan d' Artazcoz et Furtuyno mon filz donam à vos lo sobredit don Yengo de Sotilana chantere fiança don Gil lo çabater én pena de morabetins affe que quelque hora Sanchet filz de mi lo deuandit don Johan d' Artazcoz sia de complida hedat li façam atorgar la venta et les fermes et tot lò que es escriut én esta carta uos lo sobredit chantere o vostre mandament demandant lò et si no lò fissesem que la fiança deuandita vos l'os f'is far et si no que pagas les morabetins de pena à vos lo dit don Yengo de Sotilana chantere o à tot vostre mandament de tot aquo son testimonis qui furen presenz én logar odidors et veedors et pregaz d' entranbes lés partides don Lop Sanz prior de *santa Maria de Pomplona don Pero Martiniz abbat de Sarriguren don Bonifaci clerge don Orti de Roses don Saluador d' Aoiz don Hyenego del *palacii don Miguel de *sant Miguel don Pascal Beaça lo iouen don Pere Maurin Pere Arceiz d' Aoiz Garcia d' Ardanaz don Domingo de Loqui don Domingo d' Iuiricu lo labrador Garcia Sanz d' Uart don Guillem de Sotes lo çabater don Pere Miguel d' Urriçelqui Lop Arceiz d' Irigoyen et don Garcia Periz lo corretor et la venta et tot lo fait deuandit én era mil diuendres lo dia et la festa de la Transfiguracion e.l mes d' agost regnant lo rey don Tibalt én

Nauarra don Pero Xemeniz de Gaçolaz bispe de Pamplona don Garcia Almorauit et don Sancho Ferrandiz de Montagut *gouernador de Nauarra don Pelegrin de Eussa arciaigne de la *tabla don Garcia de Çaualdica amirat et don Miguel de Aquerreta sayon et yo Johan Periz Alegre escriuan iurat de la ciptat de Pamplona per mandament et per voluntat de lés partides escriui esta carta et fuy present et testimoni de tot lo fait deuantdit et fi mon signe acostumat

<ville=pampelune>

<époque=1200-1250>

<notaire=GaizcoMissacantan>

<texte=DNLOpa9-1239>

<statut=original>

conoissuda cosa sia à totç omes als qui son e son per uenir que don Johan de Gorraitç lo ferrer e dòna Maria Sanz la sua muiller vendiren aquela lur casa que òls auhan én la rua detras los bainz ad Domingo Marteloitç de Sansoain et es assaber que esta casa se ten de la una part ab la casa de Sancho Betriz lo panater e de l' altra part se ten ab la casa de don Orti lo forner e ten én lonc de la rua pobleyal entro à la casa de don Miguel d' Urroz lo ferrer gendre de don Orti de Gongora e son las pareç e los estalons e las esporradas son de totas per mei aquesta casa de guisa e de manera com sobrescrita e sobrenomnada es vendiren los sobreditç don Johan de Gorraitç lo ferrer e dòna Maria Sanz la sua muiller al sobrenomnat Domingo Martoleitç de Sansoain que là ayha e que l' ayha e que là mantenga tota atanta com es én lonc et én ample et én alt salua e franca e tota quitia de totç omes e de totas femnas e dels medeis e de tota lur generation e de tot lur parentesc perpetualmenz atant com lo segle durara lo preci d' esta venta d' aquesta sobrenomnada es soltz de Sanchetç de la moneda del rei de Nauarra e de la casa de don Domingo de Maquirriain lo ferrer cobdes én cambi deuers la casa de Sancho Betriz lo panater e assi tot lo preci complit se tenguren per ben pagatç lo sobredit don Johan de Gorraitç lo ferrer e dòna Maria Sanz la sua muiller de tot lo preci e de l' aliala e del cambi à maior confirmation e segurtat d' esta venta d' aquesta casa sobredita es assaber que per lo sobrenomnat don Johan de Gorraitç lo ferrer e per dòna Maria Sanz la sua muiller son fermes de saluetat de totç omes e de totas femnas del rei én ius don Domingo de Maquirriain lo ferrer e don Miquel de Beratssain ad obs del sobredit Domingo Marteloitç de Sansoain de tot són commandament d' esta cosa son testimonis qui tot aquo vediren e odiren e hí furen clamàtz e furen e.l logar presenz don Semen Murde filz de don Pedro Murde don Guillem Petre de Maier don Rollan lo costurer don Miguel d' Otssacain lo panater don Johan d' Araquil don Semen de Latassa lo cubeler Garcia d' Olaue lo labrador e don Gaizco l' escriuan lo missacantan e aquesta venta d' esta casa sobredita én la era lo dimenge quart dia én la entrada del mes de setembre regnant lo rei don Thibalt én Nauarra don Garcia de Janiriz lo prior maior de *sancta Maria estant vicari de tota la *Bispalia aprob la mort del bispe don Pero Remiriz don Martin Pedriz arcidiagne de la *tabla e per la sua man don Pascal Beatça amirat én la Nauarriria don Errumessa arcalde Rollan sayon don Gaizco l' escriuan lo missacantan escriui esta carta

<ville=pampelune>

<époque=1200-1250>

<notaire=12-1250inconnu>

<texte=DNLOpa12-1250env>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son e qui son peur uenir Martin Peritz arcidiagne de la *taula de *santa Maria ab otorgament del conuent de *santa Maria de Pamplona demandauem sobre aquel hort que fue Ricart que èl auia laissat à *santa Maria per sa arma e nos tenem uos ne quiti d' aquetz sobrescriutz soltz tem per uoz de don Ricart que uos auia laissatz per ab aquest quart del hort e ab lo quart del potz e ab lo quart de la casa hort que èl auia e.l terminat de Maurumyru et es assaber que aquest sobrescriut quart del hort se ten de la una part ab lo cami per ond uan e per ond venen al molin del maçon e de l' altra part ab la vina que fu de don Pere de Oscha e de l' altra part ab lo sender per hond uan e per hond uenen à lés vines de Mauru miru e de l' altra part se ten ab l' ort de don Bartholomeu Marra e de l' altra part ab lo potz et ab aquest sobrenomat quart del hort e ab lo quart del potz e ab lo quart de la casa nos tenem per pagaz de uos don Bartholomeu Marra e de tota uostra generatio per que nuil omne ni nuilla femna mays nos uos demandien res per uoç de nos ni per uoç de don Ricard; e én nengunes altres partides dels horts que uos auetz de part de dòna *mayor ni que furen de part aquest sobrenomat don Ricart salf aquest sobrescriut quart del hort e lo quart del potz e lo quart de la casa e es assaber que los camins son francx per anar e per uenir sobre la sòrt de *santa Maria e sobre la sòrt de don Bertholomeu Marra para ops dels omnes e pera lés femnes e pera lés aygues e pera ço que mester sera als horts de don Bertholomeu Marra e altre tal ad aquest sobrescriut quart del hort de *santa Maria de Pamplona estos sobrenomàtz furen én el logar don Johan Chapal Pere.

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=RamonGuillem>

<texte=DNLOpa22-1254>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veiran et oiran que nos les alcaldes qui esleitz emes per iuiar lés forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra et comte palazin de Campainna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar et don Esteuen d' Esparça et én *estela don Johan Sanchez et don Martin Rossel et én Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et én Olit don Garcia Cathaloinna et don Dominguo d' Aluira et ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde et don Pere Guillem lo mege et e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Johan Helies et don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams que don Bon *macip et don Johan

Marcoles procuradors del conseil del *borc de *sant Cernin de Pampalona fazien de força que lo noble rei don Tibalt qui fo lès auia feita de la mala tolta de Mayer que lès fazia prendre én Mayer et én Lecumberri sabudament soltz de morlans et soltz de Sanchetz per trossel et non deuien peitar for Sanchetz solament per trossel et dels altres auers per aquela razon la qual mala tolta òls mostraren per moltz bons omes de Mayer et d' altres locs que lo rei don Sancho qui iaz à Ronçauals lùr meti én Mayer et mostraren que lo rei don Tibalt qui fu lès quità la deuantdita mala tolta et apres là hý torna e odides les defensions de don Nicholau e de don Lop de Larruz razonadors del rei e prises lès testimoniances ab iura sobre santz diligenment nos les sobrescriutz alcaldes agut cosseil iuiames que lo rei don Sancho qui iaz à Ronceuals et lo rei don Tibalt qui fu lès firen força car lès fazien peitar la deuantdita mala tolta e donames per iudici que nunca d' aqui adenant non peitien mala tolta én Mayer ni én Lecumberri én nengun altre loc per razon de la deuantdita mala tolta et que non paguien for Sanchetz per trossel assi com lo dreit peage ancian èra et que non peitien nengun morlan et dels auers que peage deuien peitar assi com lo dreit peage ancian èra que peitien et d' aqui adenant que nengun rei ni nengun omne per razon del rei non lès fazis peitar la deuantdita mala tolta et per mayor firmeza et én testimoniança de tot aquo nos les sobreditz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta e.l PontdelaReina e.l mes de juin Ramon Guillem notari iurat del *borc de *san Cernin de Pampalona et de tot lo conseil d' aquest sobredit *borc

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa23-1254>

<statut=copieinc>

sapient totz aquels qui esta present carta ueiran e oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra e comte palazin de Campainna e de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar e don Esteuen d' Esparça e én Estella don Johan Sanchez e don Martin Rossel e én Sangossa don Arnalt l' alcalde e don Andreu don Folques e én Olit don Garcia Cathaloinna e don Dominguo d' Aluira e ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde e don Pere Guillem lo mege e e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Johan Helies e don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams de don Bon *macip e de don Johan Marcholes procuradors del conseil del *borc de *sant Cernin de Pampalona de força que lis fi lo noble rei don Sancho que iaz én Ronceuals que lùr fazia pagar lo peage de lur vila de lurs auers lo qual non deuien peitar per lur for ni per lur dreit ni non lō peiten à *sant Sebastian ni à Ronceuals ni à Mayer ni én las altrás vilas que son pobladas à lur for que se clamen de força e apres quant aquel rei don Sancho fu passat del segle clamaren lō al rei don Tibalt et òl sabi ne la uertat que non lō deuien peitar e manda lor que non pagassen lo peage de lur vila e teguiren lō assi ben ans que non paguaren aquel peage et apres aquel rei don Tibalt manda à ses peagers que lur prenguissen peage de que se clamen de força e odidas las defensions de don Nycholau et de don Lop de Larrutz razonadors del rei et prises lès testimoniances per priuilegis et per bons omnes diligenment nos los sobreditz alcaldes iuiames que lo rei don Sancho que iaz én Ronceuals lès fi força car lùr fazia pagar lo peage de lur vila e iuiames eissament que lo rei don Tibalt lès fi força car manda à ses peagers que lor prenguissen lo peage de lur vila puis òl

ne auia sabuda la verdat que no'l deuien peitar et l'ur auia mandat que non pagassen lo peage de lur vila et l' auien assi tengut ben ans que non l' pagaren puis que el ne sabi la uertat e donames per iudici que nunquas mäs d' aqui adenant tant quant lo segle dluria nengun omne ni femna del *borc de *san Cernin de Pampalona de nenguns lurs auers que non paguien lo peage de lur vila car non o deuen far per lur for ni per lur dreit ni que non l' paguien en nengun altre logar por razon del peage de Pampalona ni que nengun rei de Nauarra ni nengun altre om ni ni femna per razon del rei non l' faga peitar ni pagar lo sobredit peage en Pampalona ni en nengun altre loc per razon del peage de Pampalona e nos los sobreditz alcaldes per mayor firmeza et en testimoniança de tot aquo auem mis aquetz nostres sayels pendentz en esta carta e.l PontdelaReina e.l mes de juin Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa24-1254>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta ueiran et oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar las forças per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra et comte palazin de Campainna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar et don Esteuen d' Esparça et en *estela don Johan Sanchez et don Martin Rossel et en Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et en Olit don Garcia Cathaloinna et don Domingo d' Aluira et ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde et don Pere Guillem lo mege et e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Johan Helies et don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams que firen don Bon *macip et don Johan Marcoles procuradors del conseil del *borc de *sant Cernin de Pampalona de força que lo noble rei don Tibalt qui fo l' fi en sön tems que manda que l' prenguissen peage de lurs auers en Pampalona lo qual peage non deuien peitar per lur for ni per lur dreit e odides l' responsions de don Nicholau et de don Lop de Larruz razonadors del rei e prises l' testimoniances per priuilegis et per moltes altres mostres que mostraren diligenment nos les sobrescriutz alcaldes agut conseil iuiamos que lo rei don Tibalt qui fu l' fi força car manda l' prenguissen peage en Pampalona et donames per iudici que non deuen peitar nengun peage en Pampalona ni en nengun altre loc per razon del peage de Pampalona assi que iamas nengun rei de Nauarra ni nengun altre omne en razon del non l' fagua peitar ni pagar lo sobredit peage en Pampalona ni en nengun altre loc per razon del peage de Pampalona et per mayor firmeza et en testimoniança de tot aquo nos les sobrenomnatz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz en esta carta e.l PontdelaReina e.l mes de juin Ramon Guillem notari iurat del *borc de *san Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa25-1254>

<statut=copieinc>

sappien totz aquels qui esta present carta veyran ni oyran que nos les alcaldes qui esleytz emes per iuiar l' forces per nostre noble seynnor don Tibalt rey de Nauarra et conte palazin

de Campaynna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar et don Steuen d' Esparça et én *estela don Johan Sanchiz et don Martin Rosel et én Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et én Olit don Garcia Cathaloyinna et don Domingo d' Aluira et ElsArcx don Martin Abbat l' alcalde et don Pere Guillen lo mege et e.l PontdelaReyna don Pere Sanz iendre de don Johan Elias et don Lop Ortiz iendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams que faziem les parroquians de la vila vieylla de *sant Miquel d' *estela de força que lo rey don Tibalt qui fu lès auia fayta que lür auia tolut lo dia del dios del mercat que auien tengut de compra et de don del deuantdit rey anns et dies et odides lès defenssions de don Nicholau et de don Lop de Larruz razonados del rey dizem que les sobrenomnàtz parroquians de *sant Miquel d' Estella furen clamàtz à *cort per clams que lès de la *poblation del rey de la parroquia de *sant Iohan d' Estella auien faytz al rey don Tibalt qui fo tenent razons l' una et l' altra partida que fu donat per iudici én *cort que lo rey metisen lur renença als de la *poblation del rey de la parroquia de *san Iohan d' Estella del dia del dios del mercat puys lès n'auia trayz sens iudici don Nicholau et don Lop de Larruz razonados del rey fazent mostra per bona carta ab sayel pendent del rey don Tibalt qui fo nos les sobrescriutz alcaldes odides lès demandes et lès defenssions per cartes et per razons agut conseyll donames por iudici que la carta de que auien fayta mostra don Nicholau et don Lop de Larrutz per lès de la *poblation del rey de la parroquia de *sant Iohan d' Estella ere bona et valedera et que lo iudici fu dreyt que lès de la *poblation del rey de la parroquia de *sant Iohan d' Estella tornassen én tenença del dia del dios del mercat puys trayz furen de lur tenença sens iudici et per mayor firmeza et én testimoniança de tot aquo asi com es sobrescriut nos les sobrenomnàtz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta present carta e.l PontdelaReyna mil et dozentz et nouanta et dos ell mes de juinn Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona et aquest signe de ma propia man fazí én testimoniança de tot ló que sobredit es

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa26-1254>

<statut=copieinc>

sapient totz aquels qui esta present carta ueiran et oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra et comte palazin de Campainna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar et don Esteuen d' Esparça et én *estela don Johan Sanchez et don Martin Rossel et én Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et én Olit don Garcia Cathaloinna et don Domingo d' Aluira et ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde et don Pere Guillem lo mege et e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Johan Helies et don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams de don Garcia Periz d' Auerin procurador de la Confreria de *sant Bartholomeu de Liçarra d' *estela que dizia que don Sancho Ferrandez quàn èra senescal lès fi iurar per força que desfissent lur confreria de que se clamen de força e odidas las defensions de don Nycholau et de don Lop de Larrutz razonadors del rei et prises lès testimoniances diligenment nos les sobrescriutz alcaldes agut conseil iuiames que don Sancho Ferrandez lès auian feita força e donames per iudici que podissen leuar lur confreria et que non ayan poder de far nengun establiment ni nengun cot ni

nengun parament senz mandament de la mayor partida dels juratz d' *estela et per mayor firmeza et testimoniança de tot aquo nos los sobrenomnàtz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta e.l PontdelaReina e.l mes de juin Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa27-1254>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta veiran et oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra et comte palazin de Campainna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Iohan matheu del *Trillar et don Esteuen d' Esparça et én *estela don Iohan Sanchetz et don Martin Rossel et én Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et én Olit don Garcia Cathaloinna et don Dominguo d' Aluira et ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde et don Pere Guillem lo mege et e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Iohan Helies et don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams que fazien les bons omes de Olit de força que lo noble rei don Tibalt qui fo lès auia feita de la mala tolta de Mayer que lès fazia prendre én Mayer et én Lecumberi sabudament soltz de morlans et soltz de Sanchetz per trossel et non deuien peitar for Sanchetz solament per trossel et dels altres auers per aquela razon la qual mala tolta èls mostraren per moltz bons omnes de Mayer et d' autres locs que lo rei don Sancho que iaz à Ronceuals lúr meti én Mayer e mostraren que lo rei don Tibalt qui fo lès quità la deuantdita mala tolta et apres là hí torna e odidas las defensions de don Nycholau et de don Lop de Larruz razonadors del rei e prises lès testimoniances ab iura sobre santz diligenment nos les sobrescriutz alcaldes agut conseil iuiames que lo rei don Sancho qui iaz à Ronceuals et lo rei don Tibalt qui fu lès firen força car lès fazien peitar la deuantdita mala tolta et donames per iudici que nunca d' aqui adenant non peitien mala tolta én Mayer ni én Lecumberri ni én nengun altre loc per razon de la deuantdita mala tolta et que non paguen for Sanchetz per trossel assi com lo dreit peage ancian èra et que non peitien nengun morlan et dels auers que peage deuien peitar assi com lo dreit peage ancianera que peitien et d' aqui adenant que nengun rei ni nengun omne per razon del rei non lès fazis peitar la deuantdita mala tolta et per mayor firmeza et én testimoniança de tot aquo nos los sobreditz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta e.l PontdelaReina e.l mes de juil Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa28-1254>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta veiran et oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra et comte palazin de Campainna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Iohan matheu del *Trillar et don Esteuen d' Esparça et én *estela don Iohan Sanchez et don Martin Rossel et én Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et én Olit don Garcia

Cathaloinna et don Dominguo d' Alluria et ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde et don Guillem lo mege et e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Iohan Helies et don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams dels bons omes de Olit de força que lo rei don Tibalt qui fo lès fazi quànt abati la moneda que non laissaua tenir cambi als cambiadors de Olit e.ls dies que lo rei tenia *taula del *cambi quànt abati la moneda et que lès veda que non fazissen compra ni venta for la moneda noua de que se clamen de força car per lur dreit deuien tenir *taula et cambiar à totas monedas si non de la moneda que èra abatuda que non deuien cambiar nengun e.ls dies for à la *taula del rei e deuien comprar et vendre à totas monedas que assi lò auien husat e.l tems del rei don Sancho que non lès fu vedat et assi lò auien clamat al rei don Tibalt e odidas las defensions de don Nycholau et de don Lop de Larruz razonadors del rei; e prises lès testimonianges de moltz bons omes diligenment nos les sobrescriutz alcaldes iuiames que lo rei don Tibalt lès fazia força car non lès laissaua tenir *taula e.ls dies et cambiar à totas monedas for de la abatuda e car non lès laissaua comprar et vendre à totas monedas et donam per iudici que tot omne de Olit puisca tenir *taula et cambiar à totas monedas for de la abatuda e.ls dies que la *taula del rei se tendra des lo primer dia que abatra la moneda et que pusan comprar et vendre à totas monedas assi que lo rei ni nengun altre per èl ni én rason del non aya rason de vedarles que non pusan tenir *taula et cambiar à totas monedas et vendre et comprar à totas monedas assi com sobrescriut es et per mayor firmeza et testimoniança de tot aquo nos les sobrescriutz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta e.l PontdelaReina e.l mes de juil Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa29-1254>

<statut=original>

sapient totz aquels qui esta present carta ueiran e odiran que nos les alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra e comte palazin de Campainna e de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar de don Esteuen d' Esparça e én *estela don Johan Sanchez e don Martin Rossel e én Sangossa don Arnalt l' alcalde e don Andreu don Folques e én Olit don Garcia Cathaloinna e don Dominguo d' Albira e ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde e don Pere Guillem lo mege e e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Johan Helies e don Lop Ortiz gendre de don Andreu de la *Uit oditz les clams de don Bon *macip e de don Johan Marcholes procuradors del *borc de *sant Cernin de Pampalona de força que lo rei don Tibalt lès auia feita que fi far als de la *poblacion mur e portal én la terra que lès fu donada à lur poblament per affar mercat lo qual portal e lo qual mur èra força contra 'l *borc e contra 'ls omes del *borc lò que lës de la *poblacion non auien poder ni dreit de far e estant clamàtz lës de la *poblacion per les precuradors del rei que uenguissen defendre les sobreditz clams que fazien lès del *borc puis èls eren tenentz de la força e auent agutz moltz termes no hí volguiren uenir e odidas las defensions de don Nycholau e de don Lop de Larruz razonadors del rei e prises lès testimonianges per priuilegis e per priuilegis e per moltz bons omes diligenment nos los sobrescriutz alcaldes iuiames que lo rei don Tibalt lès fi força car fi far lo sobredit mur e portal puis manifesta cosa èra que lò fi far én la terra que fu dada als del *borc de *sant

Cernin à lur poblament per affar mercat e donames per iudici que lo rei fis desfar lo sobredit mur e portal e nos los sobrenomnàtz alcaldes per mayor firmeza e én testimoniança de tot aquo auem mis aquetz nostres sayels pendentz én aquesta carta e.l PontdelaReina mil e e.e.l mes de juil Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa30-1254>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta ueiran e oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces por nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra e comte palazin de Campainna e de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar e don Esteuen d' Esparça e én *estela don Johan Sanchez e don Martin Rossel e én Sangossa don Arnalt l' alcalde e don Andreu don Folques e én Olit don Garcia Cathaloinna e don Dominguo d' Aluira e ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde e don Pere Guillem lo mege e e.l PontdelaReina don Santz gendre de don Helies e don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams de don Bon *macip e don Johan Marcoles procuradors del *borc de *sant Cernin de Pampalona de força que lo rei don Tibalt qui fo lès fazia que lès fazia enparances én lur vila les quals non deuia far car l' amirat del bispe de qui es lo seinnorage de la vila pren lès colonies e fa lès destreces e lès iusticies e fa lès enparances ab iuiament del alcalde e nengun altre non lès hí deu far per dreit for l' amirat del bispe puis èl es seinnor de la vila e que lo rei non deu auer casa én lur vila puis nengun omne non hí deu auer casa sens lur voluntat si vezin de la vila non fus e odidas las defensions de don Nycholau e de don Lop de Larrutz razonadors del rei et prises lès testimoniances per priuileges e per moltes altres faïçons diligenment nos les sobrescriutz alcaldes iuiames que lo rei don Tibalt lès fazi força car lès fazi enparança nenguna én lur vila que non auia razon ni dreit de far la et donames per iudici que d' aqui én auant lo rei ni nengun altre per èl ni per razon del non lis faga enparança nenguna én lur vila ni nengun omne non aya casa én lur vila sens lur voluntat si doncs lur vezin non èra car nengun per dreit non deu far enparança én lur vila for l' amirat qui hí sera per lo bispe e aquo à iuiament del alcalde et per mayor firmeza e én testimoniança de tot aquo nos les sobrenomnàtz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta e.l PontdelaReina e.l mes de juil Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa31-1254>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta carta veiran e oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra e comte palazin de Campainna e de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar e don Esteuen d' Esparça e én *estela don Johan Sanchez e don Martin Rossel e én Sangossa don Arnalt l' alcalde e don Andreu don Folques e én Olit don Garcia Cathaloinna e don Dominguo d' Aluira e ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde e don Pere Guillem lo mege e e.l

PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Johan Helies e don Lop Ortiz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams de don Bon *macip e de don Johan Marcholes procuradors del *borc de *sant Cernin de Pampalona de força que lo rei don Tibalt qui fu lès fazi quàn abati la moneda que non laissa tenir cambi als cambiadors e.ls dies que lo rei tenia *taula del *cambi quàn abati la moneda e que lès veda que non fazissen compra ni venta for à la moneda noua de que se clamen de força ca per lur dreit deuien tenir *taula e cambiara totes monedes si non de la moneda que èra abaduta que non deuia cambiar nengun e.ls dies for à la *taula del rei e deuien comprar e vendre à totes monedes que assi lò auien husat e.l tems del rei don Sancho que non lès fu vedat e assi lò auien clamat al rei don Tibalt e odides lès defensions de don Nycholau e de don Lop de Larruz razonadors del rei e prises lès testimoniances de moltz bons omes diligenment nos les sobrescriutz alcaldes iuiames que lo rei don Tibalt lès fazi força car non lès laissa tenir *taula e.ls dies e cambiar à totes monedes for de la abatuda e car non lès laissaua comprar e vendre à totes monedes et donam per iudici que tot omne del *borc de *sant Cernin de Pampalona puisca tenir *taula e cambiar à totes monedas for de la abbatuda e.ls dies que la *taula del rei se tendra des lo primer da que abatra la moneda e que pusan comprar e vendre à totes monedas asi que lo rei ni nengun altre per èl ni per razon del non aya razon de vedar lès que non pusan tenir *taula e cambiar à totes monedas e vendre e comprar à totes monedes assi com sobrescriut es et per mayor firmeza e testimoniança de tot aquo nos los sobreditz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta e.l PontdelaReina e.l mes de juil Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa32-1254>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta veiran et oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra et comte palazin de Campainna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Iohan matheu del *Trillar et don Esteuen d' Esparça et én *estela don Iohan Sanchez et don Martin Rossel et én Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et én Olit don Garcia Cathaloinna et don Dominguo d' Aluira et ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde et don Guillem lo mege et e.l PontdelaReina don Santz gendre de don Iohan Helies et don Lop Ortiz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams que fazien les bons omes d' *estela de força que lo noble rei don Tibalt qui fo lès auia feita de la mala tolta de Mayer que lès fazia prendre én Mayer et én Lecumberri sabudament soltz de morlans et soltz de Sanchetz per trossel et non deuien peitar for Sanchetz solament per trossel et dels altres auers per aquela razon la qual mala tolta èls mostraren per moltz bons omes de Mayer et d' altres locs que lo rei don Sancho que iaz à Ronceuals lúr meti én Mayer e mostraren que lo rei don Tibalt qui fo lès quità la deuantdita mala tolta et apres là hí torna e odidas las defensions de don Nicholau et de don Lop de Larruz razonadors del rei et prises lès testimoniances ab iura sobre santz diligenment nos les sobrescriutz alcaldes agut conseil iuiames que lo rei don Sancho qui iaz à

Ronceuals et lo rei don Tibalt qui fue lès firen força car lès fazien peitar la dauantdita mala tolta e donames per iudici que nunca d' aqui adenant non peiten mala tolta én Mayer ni én Lecumberri ni én nengun altre loc per razon de la deuanddita mala tolta et que non paguien for Sanchetz per trossel assi com lo dreit peage ancian èra et que non peitien nengun morlan et dels auers que peage deuien peitar assi com lo dreit peage ancian èra que peitien et d' aqui adeuant que nengun rei ni nengun omne per razon del rei non lès fazis peitar la deuanddita mala tolta et per mayor firmeza et én testimoniança de tot aquo nos les sobreditz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta e.l PontdelaReina e.l mes de juil Remon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa34-1254>

<statut=original>

sapient totz aquels qui esta present carta ueiran et oiran que nos los alcaldes qui esleitz e més per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra et compte palazin de Campainna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Iohan matheu del *Trillar et don Esteuen d' Esparça et én *estela don Iohan Sanchez et don Martin Rossel et én Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et én Olit don Garcia Cathaloinna et don Dominguo d' Aluira et ElsArcx don Martin Abbat l' alcalde et don Pere Guillem lo mege et e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Iohan Helies et don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams de don Miguel Alaues et de don Pere Gauarda procuradors dels bons omes d' Olit qui clamanz son de força que lo noble rei don Tibalt qui fu lès fazi que lès fi peinnorar als de *sant Martin d' Uis lo pan que èra én lurs peças pera seguar car non uolien anar odir iudici del alcalde de *sant Martin ló que no deuien far per lur for ni per lur dreit e odides lès defensions de don Nycholau et de don Lop de Larrutz razonadors del rei et prises lès testimoniances ab iura diligenment nos les sobreditz alcaldes iuiames que lo rei lès fi força car lès fi prendre lur pan e donames per iudici que lo rei lès faga rendre lo pan que lúr fu pris én lurs peças e nos los alcaldes sabimes per bons omes ab iura sobre santz que el pan que lúr fu pris auia kafiz arroas de forment et kafiz d' ordi et kafiz d' auena et kafiz de comuinna et kafiz de centeno et per mayor firmeza et testimoniança de tot aquo nos les sobrescriutz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta én Pampalona e.l mes de agost Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa35-1254>

<statut=original>

sapient totz aquels qui esta present carta veiran et oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra et comte palazin de Campainna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Iohan matheu del *Trillar et don Esteuen d' Esparça et én *estela don Iohan Sanchez et don Martin Rossel et én Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et én Olit don Garcia

Cathaloinna et don Domingo d' Aluira et Esl Arcs don Martin Abbat l' alcalde et don Pere Guillem lo mege et e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Iohan Helies et don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams dels bons omes d' Olit de força que lis fazia lo noble don Tibalt rei de Nauarra qui fo que fazia prendre én sa taneria de Tudela diner de la dotzena de boquinas o de cordoan les quals non deuïen peitar e fazia prendre e.l peage de Tudela soltz de Sanchetz per trossel et non solien pagar sino morabetin én or e que dels diners qu' èls omes de Olit uan demandar à Tudela de venta de draps o de altres auers que ayan feita alli o aillors que lis fazien peitar peage d' aquels diners e de lès enpleites de draps que venden o compren én Tudela que lès retenen lur retorn car issen de la vila de Tudela lo qual non deuen perdre per ço que isquen de la vila e que lès fazien peitar al peage d' ElsArcs soltz de Sanchetz per trossel et non deuïen pagar for morabetin én or o tantz de diners que valissen morabetin de que se clamen de força; e odidas las defensions de don Nycholau et de don Lop de Larrutz razonadors del rei e prises lès testimoniances de moltz bons omes diligenment ab iura sobre santz nos los sobreditz alcaldes agut conseil iuiames que lo rei don Tibalt lûr auia feita força d' estas sobreditas cosas que lûr fazia prendre e donames per iudici que nengun omne d' Olit non paguia los diner que peitauen én la taneria de Tudela per la dotzena de boquines ni per dotzena de cordoan ni non peitien for moranetin per trossel o tantz de diners com morabetin valdra et que non peitien peage dels diners que hiran demandar à Tudela et que cobrien lur retorn de dintz ân et dia dels auers que compreran et vendran én Tudela et que non peitien ElsArcs for morabetin de peage per trossel et per mayor firmeza et én testimoniança de tot aquo nos los sobreditz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta én Pampalona e.l mes de agost Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa36-1254>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta ueiran e oiran que nos los alcaldes qui esleitz e més per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra e comte palazin de Campainna e de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar e don Esteuen d' Esparça e én *estela don Johan Sanchez e don Martin Rossel e én Sangossa don Arnalt l' alcalde e don Andreu don Folques e én Olit don Garcia Cathaloinna e don Dominguo d' Albira e ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde e don Pere Guillem lo mege e e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Johan Helies e don Lop Ortitz gendre e don Andreu de la *Vit oditz les clams de don Bon *macip e de don Johan Marcoles procuradors del conseil del *borc de *sant Cernin de Pampalona de força que lis fazia lo noble don Tibalt rei de Nauarra qui fo que fazia prendre én sa taneria de Tudela diner de la dotzena de boquines o de cordoan les quals non duïen peitar e fazia prendre e.l peage de Tudela soltz de Sanchetz per trossel e non solien pagar si non morabetin én or e que dels diners que omes del *borc de *sant Cernin uan demandar à Tudela de venta de draps o de altres auers que ayen feita ailli o aillors que lis fazien peitar peage d' aquels diners et de lès empleites de draps que uenden o compren én Tudela que lès retenen lur retein car issen de la vila de Tudela lo qual non deuen perdre per ço que iscan de la vila e que lès fazien peitar al peage d' ElsArcs soltz

de Sanchetz per trossel e non deuïen pagar for morabetin én or o tantz de diners que ualissen morabetin de que se clamen de força e odidas las defensions de don Nycholau e de don Lop de Larrutz razonadors del rei e prises lés testimoniances de moltz bons omes diligenment ab iura sobre santz nos los sobrenomnàtz alcaldes agut conseil iuiames que lo rei don Tibalt lúr auia feita força d' estas sobrenomadas cosas que lúr fazia prendre e donames per iudici que nengun omne del *borc de *sant Cernin non paguia los diners que peitauien én la taneria de Tudela per la dotzena de boquines ni per dotzena de cordoan nin non peitien for morabetin per trossel o tantz de diners com lo morabetin valdra e que non peitien peage dels diners que hiran demander à Tudela e que cobrien lur retorn de dintz ân e dia dels auers que compreran e vendran én Tudela e que non peitien ElsArcs for morabetin de peage per trossel e nos los sobrenomnàtz alcaldes per mayor firmeza e én testimoniança de tot aquo auem mis nostres sayels pendentz én esra carta én Pampalona e.l mes de agost Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa37-1254>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta ueiran ni oiran que nos los alcaldes qui esleitz emes per iuiar lés forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra et comte palazin de Campainna et de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Iohan matheu del *Trillar et don Esteuen d' Esparça et d' *estela don Iohan Sanchez et don Martin Rossel et de Sangossa don Arnalt l' alcalde et don Andreu don Folques et de Olit don Garcia Cathaloinna et don Domingo d' Aluira et d' ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde et don Pere Guillem lo mege et del PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Iohan Helies et don Lop Ortiz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams de don Pere Miguel de *sant Miquel et de don Iohan Ortitz et de don Martin Aldoin et de don Bertholomeu Aceari procuradors dels parroquians de la eglesia de *sant Miquel d' *estela de força que lës auia feita lo rei don Sancho que iaz én *santa Maria de Pampalona que lës auia tolgut sens iudici lo dia del diios del mercat de que auien estat tenentz lurs ancessors e e.ls anz que la *poblacion de *sant Iohan d' *estela fus poblada e puis que la *poblacion de sant Iohan d' *estela fu poblada en furen tenentz ans et dies apres e odidas las defensions de don Nycholau e de don Lop de Larruz razonadors del rei e prises lés testimoniances diligenment de bons omes ancians nos les sobreditz alcaldes agut conseil iuiames que fu força car furen traitz de lur tenença sens iuiament e donames per iudici que lúr fus desfaita la força que feita lës èra e que cobrassen lur tenença del dia del diios del mercat assi com eren tenentz èls et lurs ancessors anz que la *poblacion de *sant Iohan d' *estela fus poblada et per mayor firmeza e testimoniança de tot aquo nos los sobrenomnàtz alcaldes auem mis nostres sayels pendentz én esta carta én Pampalona e.l mes de nouembre Remon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa38-1254>

<statut=original>

sapient totz aquels qui esta present carta ueiran e odiran que nos les alcaldes qui esleitz emes per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra e comte palazin de Campainna e de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar e don Steuen d' Esparça e én *estela don Johan Sanchez e don Martin Rossel e én Sangossa don Arnalt d' alcalde e don Andreu don Folques e én Olit don Garcia Cathaloinna e don Dominguo d' Albira e ElsArcs don Martin Abbat l' alcalde e don Pere Guillem lo mege e e.l PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Johan Helies e don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams de don Bon *macip e de don Johan Marcholes procuradors del *borc de *sant Cernin de Pampalona de força que lo rei don Sancho que iaz à *santa Maria de Pampalona lès auia feita que fï far cases e *poblacion de *santa Cizilia entro à lur vila la qual *poblacion ni las quals casas no hí deuien estar feitas per dreit ni per razon car à lur poblament lès fu donat e confirmat que de lur *poblacion entro à *santa Cizilia non hí aguis ninguna casa e que nengun non vendis pan ni vin a romeu si non én lur *poblacion e estant clamàtz lës de la Nauarrerria per les procuradors del rei que venguissen defendre les sobreditz clams que fazien lës del *borc e auent agutz moltz termes non hí volguiren venir; e odides lès defensions de don Nycholau e de don Lop de Larruz procuradors del rei e prises lès testimoniances per priuilegis e per moltz bons omes diligenment nos les sobrescriutz alcaldes iuiames que lo rei don Sancho sobrenomnat lës fï força car fï far cases ni *poblacion de lur vila troa *santa Cizilia e donames per iudici que lo rei faga desfar lo poblament e las casas que feitas hí son e que non vendien pan ni vin à rumeu si non én aquesta sobrenomnada *poblacion ço es assaber lo *borc de *sant Cernin de Pampalona e nos los sobrenomnàtz alcaldes per mayor firmeza et én testimoniança de tot aquo auem mis aquetz nostres sayels pendentz én aquesta carta én Olit mes de detzembre Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa39-1255>

<statut=original>

sapient totz aquels qui esta present carta veiran e odiran que nos los alcaldes qui esleitz e més per iuiar lès forces per nostre noble seinnor don Tibalt rei de Nauarra e comte palazin de Campainna e de Bria sabudament e.l *borc de *sant Cernin de Pampalona don Johan matheu del *Trillar e don Esteuen d' Esparça én *estela don Johan Sanchetz e don Martin Rossel e én Sangossa don Arnalt l' alcalde e don Andreu don Folques e én Olit don Garcia de Cathaloinna e don Domingo d' Albira e én lesArcs don Martin Abbat l' alcalde de don Pere Guillem lo mege e én lo PontdelaReina don Pere Santz gendre de don Johan Helies e don Lop Ortitz gendre de don Andreu de la *Vit oditz les clams de don Bon *macip e de don Johan Marcoles que se clamaren de força qu'el rei don Tibalt lës fazia à tot lo conseil del *borc de *sant Cernin de Pampalona que lës veda que nengun drap de lin ni d' estopa ni nengun fil de lin ni d' estopa non teinnissen for én sa tintura car e.l tems del rei don Sancho qui iaz à Ronceuals solien tindre tota res for de drap de lin e d' estopa carden o negre e diziren don Nycholau e don Lop de Larruz que non èra força e respondieren don Bon *macip e don Marcoles que si èra força que èls prouarien que e.l tems del rei don Sancho solien tindre tot tint qui se volia

salp de drap de lin e d' estopa que non deuien tindre carden ni negre for én tintura del rei e assi o prouaren per bons omes ab iura sobre santz e nos los sobreditz alcaldes odidas las razons de las ambas partidas e prisas las testimonianças diligenment ab iura sobre santz iuiames que èra força e donames per iudici que d' aqui én auant tinnissen tot tint qui tindre voldria salp de drap de lin o d' estopa carden o negre e per mayor firmeza e én testimoniança de tot aquo nos los deuantditz alcaldes auem mis aquetz nostres sayels pendentz én aquesta carta én Olit e.l mes de febrer Ramon Guillem notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa57-1269>

<statut=copieinc>

sabuda causa sia à totz omes als qui son et qui son per venir que io don Bernart Periz autorguei et venei de conoissut et de manifest que sobre las dos casas que dòna Andregailla de *sant German ma ayola auia én la rua de la Rocha del *borc de *sant Cernin de Pampalona las quals casas son tenentz de la una part con la casa de don Bertholomeu Marra lo cambiador et de l' altra part se tenen con la casa que es de mi don Bernart Periz et tenen de lonc de la rua poblada entro al mur de la vila la sobredita dòna Andregailla ma ayola manda que lo conuent dels canonges de *sancta Maria de Pampalona deuissen quascun ân per totz tems sobre las dos ditas casas vint soltz de Sanchetz pera pitança de èls én tal manera que èls deuen cantar cascun ân missa de requiem per totz tems per la sua anima e.l mes de septembre et issir sobre la sua fossa empero couen assaber qu' els deuantditz vint soltz de Sanchetz deuen auer lo deuantdit conuent dels canonges de *sancta Maria cascun ân los detz solz per Nadal et los detz solz per *sant Johan Babtista empero si aquetz ditz vint soltz non se pagassen al dit conuent o à lur procurador als sobreditz termes com deuantdit es que lo sobredit conuento lur procurador aya poder lendeman de cascun dels ditz termes de sarrar lés portes d' estes dos dites cases et far hý tota destreça que far hý vuillan troa sien pagàtz e atorguei io lo deuantdit don Bernart Periz que si per aventura estes dos dites cases quadissen o se ardissen o se destruyssen én qualque manera fos et aquetz ditz vint soltz tarzassen que no'ls cobrassen lo conuent dos ans manda et vuill io lo dit don Bernart Periz et obliguei me que totz los dreitz que io ei én las dos ditas casas sien dels canonges et sobredit conuent de *sancta Maria de Pampalona per totz tems én tal manera que io ni nengun de ma genoilla ni nengun altre omne ni femna per razon de mi res non hí puisquen demandar et nos don Lop Santz de Gongora prior de *sancta Maria de Pampalona et nos lo conuent dels canonges de *sancta Maria atorgan et venem de manifest que dels vint soltz de Sanchetz que la sobredita dòna Andregailla nos lascia én la sua deuisa pera pitança cascun ân de que nos deuem cantar missa de requiem cascun ân per totz tems per la sua anima e.l mes de septembre et issir sobre la sua fossa nos tenem ben per pagàtz et per integràtz entro al dia de huei que esta carta fo feita et d' aqui adelant qu' èls ayam én las dos ditas casas com sobredit es e ab aquo renuciam que nos ni nostres successors per ningun tems del segle res non puisquam demandar à uos lo dit don Bernart Periz ni à uostres successors per razon dels ditz vint soltz que la dita dòna Andregailla nos lascia én la sua deuisa e atorgam et conuenem à uos lo dit don Bernart Periz que si l' arciagne de la *taula o altre per èl vos fis demanda ninguna per razon dels ditz vint soltz que

la dita dòna Andregailla nos lascia én sòn destin que nos los deuantditz don Lop Santz de Gongora sobredit prior et nos lo conuent dels canonges de *sancta Maria de Pampalona l'os deuem far qualar et redrar et estar én patz et nos los deuantditz prior et conuent atorguem que dels vint soltz que dòna Andregailla de *sant German lascia én sa deusa én qualque manera que ela l'os l'assas nos tenem ben per pagàtz et per entegràtz qu' ells ayam sobre l'os dites does cases assi com sobredit es et io dòna Arbona muiller del dit don Bernart Periz atorguei tot quant que sobrescriut es én esta present carta e nos lo sobredit prior don Lop Santz de Gongora et nos lo conuent dels calonges de *sancta Maria de Pampalona à firmeza de todas las sobreditas cosas auem mis aquest nostre sayel pendent én esta present carta per testimoniança et nos las ditas partidas otorgam que mandames escriure la present carta com dit es à uos don Ramon Guillem escriuan notari public de Pampalona per mayor credença et io don Ramon Guillem escriuan sobredit otorguei que escriui la present carta per mandament et pregaria de las ditas partidas et per testimoniança ei hý fait est mon signe acostumat testimonis son qui pregàtz et presentz furen e.l logar don Johan Helion et Remon de Jacca e.l mes de abril dimercles uestre de *sant March euangelista

<ville=pampelune>

<texte=AMP78-1273>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veiran e leiran e odiran que nos, don fraire Johan de Santsoain, gardian de la orden dels fraires menors de Pampalona, e nos, don fraire Pero Loppez de Sarria, prior de la orden dels fraires predicadors de Pampalona, autorguem e venem de manifest que vimes una carta feita de composicion del hondrat seinnor bispe e dels de Pampalona, én la qual carta eren pendentz lo sayel del seinnor bispe de Pampalona e del prior de *sancta Maria e del enfermer e del chanter e vimes que èra sana e neta e non èra rasa ni desputada ni cancellada, la qual carta es escriuta de ius esta forma: don Pere Ochoa de *sant Meteri , don Caritat de Rosas, don Tomas Loppiz, don Garcia Periz d' Elcano, don Guillem Esforcin, don Miguel de Beunce, don Johan Gascon, capeler, don Pero d' Olaitz lo bureler, don Hyenego d' Oritz, cubeler, don Miguel de Larrain, çapatero, don Jaimes Lambert, don Bernart Aimar, don Johan Miguel de Cucuillo, don Martin de Auaitz, pelleiter, don Pero d' Içu, broter, don Pere Iohan de Laquidain, Johan Caritate, don Johan Peritz Motça lo mayor, don Garcia Arnalt lo tender, don Semen d' Irigoyen, don Pere Arnalt, cambiador, don Orti d' Oat, cuteiller, don matheu Riq, don Tomas d' Urrotz, don Pero d' Echaltz. don Miguel de Larrainna, don Orti de Rosas, don Miguel Loppeitz, çabater, don Pere de Badoztain, cambiador, don Pere d' Uart, don Bernart Saluador, don Pere de Casteillon, don Garcia d' Elalia, don Pere Santz Çuria, don Johan Regue, don Johan de Badoztain, don Bon *macip, don Garcia Benayam, don Pere Arceitz de Noain, don Johan Santz Cosin, don Yenego d' Arcenegui, don Pero Beatça, don Aznar d' Adiritz, don Garcia d' Echauri, don Sancho del *chapitel, Guillem Martin, cambiador de *sant German , Miguel Esueillart, don Pere Miguel d' Iuero, don Bertholomeu Ortitz, Miguel Caritate, don Martin de Noain. et nos, lo deuantdit gardian, don freire Johan de Santsoain, et nos, lo deuantdit prior, don fraire Pere Loppez de Sarria, per que esta present carta non püsca venir én dopta, à pregarias dels vint juratz de Pampalona, auem mis aquetz nostres sayels pendentz én esta present carta per testimoniança.

et io, don Remon Guillem, escriuan jurat et notari public de conseil de Pampalona, escriui esta present carta, mot à mot, com sobredit es et per testimoni ei í fait est mon signe acostumnat con ma propria man.

<ville=pampelune>

<notaire=PereMiguel>

<texte=DNLOpa16-1252>

<statut=copieinc>

sabuda causa sia à totz omes als qui son et qui son per venir que esta es carta de diuisa et de testament que an feita don Garcia Laquidain et dòna Maria sa muiller per én apres lurs dies ab volontat et ab atorguament l' un de l' altre estant én lur bona sanitat et én lur bona memoria et én lur bon recordament per que én apres lo lur trespasament sobre las lurs causas hira ni discordia non puisca naistre ni leuar entre los lurs ad saber couen que lo sobredit don Garcia Laquidain et sa muiller dòna Maria mandaren primerament én esta deuise et testament per apres los dias d' entrans a *sancta Maria de Pampalona et à la eglesia et à tot lo conuent dels canonges de la eglesia de *sancta Maria de Pampalona aquel són quart de molins que es de ius la eglesia de *sant Cibrian dels molins los quals son clamàtz los molins de don Marra et que lõ ayan entegrament ab todas lurs dreituras de las casas et de rodas et de intradas et de issidas et ab todas lurs apertenencias de aigua et de ribas et de esclusa et de pratz et de totz altres appareilz que apertainnen ad aquest quart dels sobreditz molins lo qual quart es sabudament lo quart de las rodas e aquest don Garcia Laquidain et sa muiller dòna Maria mandaren eissament per én apres lurs dies én aquesta deuise et testament à la eglesia et à tot lo conuent de *sancta Maria de Pampalona lo lur terz de ortz que an én aquels ortz que tenen dels molins de don Garcia Marra entro à l' ort de Garcia Ortitz lo broter et qu'el ayan entegrament ab són dreit que a e.l prat que es de l' altra part tenet al cap de l' esclusa et assi com tenen de ample del riual troa l' ort de *sancta Maria et ab todas lurs dreituras et lurs apertenencias de intradas et de issidas et de aigues et de sarrazons et de clausuras e mandaren eissament don Garcia Laquidain et sa muiller dòna Maria à la sobrenomnada eglesia et al conuent de *sancta Maria de Pampalona per én apres lurs dies aquel lur parral que es oltra l' aigua lo qual parral es de conquesta d' ensemble et es e.l terminat de Laur Heyereta et es tenent de la una part ab lo parral de don Helias Daudid qui fo et de l' altra part se ten ab lo parral que ten don Alfons lo tender gendre de dòna Oliua et ten de lonc del camin entro à la vinna de don Lorentz d' Araquil et que lõ ayan entegrament don lo colomber que hí es et con la casa et con todas sas dreituras et sas apertenencias et con lo caminet que es entre los ortz que es d' este sobredit parral et ten del camin publi al riual et est caminet se ten d' una part ab l' ort que fue de don Helias Daudid et de l' altre part se ten ab l' ort de don Esteuen d' Esparça et est caminet es sabudament deuant la porta del parral et es assaber que estas sobreditas hereditatz an mandadas don Garcia Laquidain et sa muiller dòna Maria per én apres lurs dies à la eglesia et al conuent de *sancta Maria de Pampalona én tal manera et ab tal couinent que apres lurs dies que tenga capelan que cante missa de requiem totz dies por totz los tems del segle én l' altar de *sant Pere én la eglesia de *sancta Maria de Pampalona per la anima de don Garcia Laquidain et de sa muiller dòna Maria et per las animas de lurs paires

et de lurs maires e mandaren que la eglesia et lo sobredit conuent que cascun ân que donguan per totz les tems del segle al sobredit capelan libras de la bona moneda corrible de Nauarra del loguer et de la renta que auran d' estas sobreditas heredatz e mandaren qu'el donguan al capelan sa racion cascun ân lo dia que maniaran la pitança et que sia de soltz la pitança lo dia e manda don et sa muiller d'ona Maria que lo sobredit quart de molins et lo sobredit terz de ortz ab s'ón dreit del prat que es de l' altra part del cap de l' esclusa que an mandat per én apres lurs dies ad la eglesia et al conuent de *sancta Maria de Pampalona que l'õ ayan tot per las lurs animas et per las animas de lurs paires et de lurs maires et per las animas de totz lurs benefactors et de totz aquels à cui tort tenen per ninguna manera e mandaren aquest don Garcia Laquidain et sa muiller d'ona Maria à la eglesia et al conuent de *sancta Maria per én apres lurs dies aquel lur ort que an de conquesta oltra l' aigua sabudament lo qual ort es tenent de las partz ab los ortz de don Helias Daudid qui fo et ten de lonc del riual entro al sobrenomnat parral et que l'õ ayan ab tal couinent que els que tenguan per totz los tems del segle una lampa deuant la sepultura del sobrenomnat don Garcia Laquidain et la lampa que ardia totas nuits deuant sa sepultura per totz los tems del segle e mandaren don et sa muiller d'ona Maria que de la renta d' estas heredatz que aya la elglesia et lo conuent de *sancta Maria cascun ân per pitanças per totz los tems del segle libras e mandaren que la eglesia et lo conuent de *sancta Maria que cumplan totz ans por totz tems del segle de las libras al capelan et de libres et de uestimenta et de caliz et de candelas et qu'el donguan la racion lo dia que aura la pitança et que tot lo sobreplus del loguer et de la renta que auran de las heredatz sia comunament de tot lo conuent de *sancta Maria pera pitanças et si se acordan ni entenden que meillor sia més én als per à pro dels et de la eglesia que ailli l'õ metan per las lurs animas et de lurs paires et de lurs maires et de totz lurs benefactors e mandaren que los dias que recebran soltz per pitança et l'õs maniaran que cascun dia cante missa calonge én l' altar mayor de *sancta Maria et que isca tot lo conuent sobre lurs fossas de don Garcia et de d'ona Maria e mandaren que apres lurs dias que lo prior et lo pitancer que tenguan las heredatz pera obs del conuent els cumplant tot ço que escriut es én esta carta e mandaren don et d'ona Maria et atorguaren que si l' un dels passas del segle que l' altre que romaindra uiu que tenga ades las heredatz et faga tenir ades lo capelan et cantar la missa én l' altar de *sant Pere én la eglesia de *sancta Maria et per que tota la animalia que els an feita et mandada al conuent del canonges de *sancta Maria et que sia cumplida et ferma et segura et à meintz de deutas s'en donaren fermas don et d'ona Maria l' un l' altre don Pere Andreu canbiador don Guillem Yuon aquestas fermas recibiren los cabeçales pera obs de h'els et dels iuratz del *borc et dels parentz de don et d'ona Maria que ò fagan tenir et cumplir com én esta carta es escriut e mandaren don Garcia et sa muiller d'ona Maria que estas deuantditas heredatz per ninguna razon de trestot lo segle que non sian vendudas ni enpeinnadas ni donadas i cambiadas ni alienadas m'as que sian tengudas com escriut es én esta carta per animalia et qu'en sian cumpidas totas las mandas per totz tems del segle per lurs animas et de totz lurs benefactors empero es assaber que si lo sobredit conuent ni la eglesia de *sancta Maria non ò uolis tenir ni complir com escriut es én esta carta mandaren don et sa muiller d'ona Maria et donaren licencia et plener poder que apres lurs dies que los parentz de don et los parentz de d'ona Maria sa muiller et lurs cabeçales et testmons et los iuratz del *borc de *sant Cenin qualsque sian én aquela sazon que intrien én totas las heredatz et que l'as enparen et qu'en prengan cascun ân per totz tems los loguers et las rentas et totz los bens et qu'en tenguan capelans et

qu' èls establiscan per totz tems que canten totz dias missa de requiem per las lurs animas l' un capelan én la eglesia de *sant Cernin et l' altre capelan én la eglesia de *sancta Maria én l' altar de *sant Pere e que donguan à cascun capelan cascun ân libra de la renta de las sobreditas heredatz et èls auent cobradas las heredatz et fazent tenir et cumplir tot ço que es escriut én esta carta d' aquel dia adenant que ò tendran et ò cumpliran mandaren don et dòna Maria de lò que romaindra de las rentas cumplitz los capelans cascun ân que los iuratz del *borc de *sant Cernin qu'en prenguan cascun ân per totz tems pera la sarrazon de la vila soltz de la moneda corrible del rei de Nauarra e mandaren que tot lo sobreplus de las rentas que ò partan et ò donguan per amor de Deus et de la gloriosa sa *mare i nostra dòna *sancta Maria la or entendran que meillor sia més per las animas de don et de dòna Maria sa muiller én orfens casar et én paubres vestir e doncon atorguament de sa muiller dòna Maria per én apres lurs dies a mandat et deusiat à Pere Arnalt peager són nebot aquela maison del *borc de *sant Cernin de Pampalona que es deuant lo cimiteri de la eglesia de *sant Cernin et que là aya ab totas sas dreituras et apertenencias et es tenent d' una part con la maison dels enfantz de don Arnalt de *sant German et de l' altra part se ten con la maison de don Bernat Bec et ten de lonc del cimiteri tro al mur de la vila et las paretz son per mei e mandaren et deusaren don et dòna Maria que apres lurs dias que sia partida per mei la peça que es de ius la eglesia de *san Cibrian que compraren de Costança filla don Bonifari et de la priora et del conuent de las dònas de *sant Pere de Ribas e mandaren l' una mitat que sia de Pere mercader de part don Bertholomeu Marra et l' altra mitat que sia de Hisabel filla de Pere Arnalt peager són nebot de don et esta mitat es de part los molins; empero que per esta peça non venga ningun enbarc ni daun als molins que furen de don Marra et es la sobredita peça tenent ab la peça de don Bertholomeu Marra et ab riual et ab lo parral de Martin de Conches e atorguaren et mandaren lo deuantdit don Laquidain et sa muiller dòna Maria que ningunas altras deusis ni testamentz que anc fissen ni far volguissen con cartas ni sens cartas én auant que totas sian cassadas et desfaitas per totz los tems del segle et que non ayan valor si non tan solament aquesta que es escriuta én aquesta present carta et laissa don Laquidain la sua maison assi com sobredita es én esta carta én tal manera que don Laquidain et sa muiller dòna Maria que se retenent et trayen tota lur ostilla et tota la roba et tot lo moble que es én la sobredita maison pera farne totas lurs proprias voluntatz quant à èls vengua à plazer e mandan don et sa muiller dòna Maria que d' estas sobrenomnadas heredatz que son laissadas al conuent de *sancta Maria que prenguan cascun ân soltz pera maniar lo dia que faran lo capdan apres lurs dies e mandan don et dòna Maria al sobredit conuent de *sancta Maria que ayan cascun ân pitanças de soltz; et mandan que cumpliscan la pitança de soltz lo dia que faran lo capdan et aquo que sia per totz los tems del segle et que iscan sobre lurs fossas e mandan don et sa muiller dòna Maria que bipe ni arciagne nin nenguna altra persona non ayan poder de prendre ni d' auer d' estas sobreditas heredatz ni de las rentas plus que canonge claustran mäs que sia comunament de tot lo conuent e mandan don Garcia et sa muiller dòna Maria que si tant fos cosa que lo bipe ni lo prior ni l' enfermer ni lo conuent de *santa Maria de Pampalona tolien al sobredit don Garcia de Laquidain én tota sa vita aquela cambra én que èl esta mandan que non ayan d' auer nengun dreit én las sobreditas heredatz de tota aquesta deuisa et testament son cabeçalers don Bon *macip lo tender don Pere Arnalt lo cambiador de totas aquestas deuantditas causas son testimonis qui clamàtz et presentz furen e.l logar don Martin Guirgori don Pere Arnalt de *sant Gili don Johan Yuon Pere mercader Miquel Espainnol aquesta deuisa et testament fu

atorguada et fermada én presencia del prior dels *predicadors de *sant Jacme de Pampalona fraire Pere del Pont et de fraire Miguel d' Ardanaz e.l mes de agost diuendres la vespra de la sant Bertholomeu

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa14-1251>

<statut=copieinc>

sabuda causa sia à totz omes als qui son et qui son per uenir que esta es carta de deuisa et de testament que ei fait io dòna Andregailla de *sant German per la Gracia de Deus estant én ma bona memoria et én mon bon recordament mon plazer fu de mandar et de partir las mias cosas per que én apres lo men trepassament hira ni discordia non se puisca leuar e mandei io la deuantdita dòna Andregailla per la mia anima pera una capelania de un capelan tenir per totz tems del segle aquelas mias maisons de la rua de la peleteria del *borc de *sant Cernin de Pampalona et las tendas que me dona dòna *mayor ma seror et én tal manera que tota la renta sia entegrament per al sobredit capelan salp morabetin que mandei que ayan lës del *borc de *sant Cernin sabudament cascun ân à dias apres la *sant Johan Babtista per que plus firmament faguan tenir et cumplir esta capelania e aquest capelan que sia establitz que cante missa per ma anima et de ma sor dòna *mayor én la eglesia de *sancta Maria de Pampalona e laissei las casas que ei én la rua de la Rocha con los ortz que hí son et con totz lurs dreitz à Pero Periz et à Bernardon són fraire filz de don Ramon Periz én tal manera que donguan cascun ân soltz à la *taula dels canonges de *sancta Maria de Pampalona per anniuersari et io dòna Andregailla ei dat poder à don Marra qu'en sia guarda de las maisons per al capelan et que läs loguia et apres ses dies que ayan aquest meteis poder mès plus proismans parentz et laissei à Peirona libras de Sanchetz per la mia anima et laissei et mandei én esta deuisa io dòna Andregailla als enfantz de don Guillem de las *taulas et de dòna Guillelma ma filla à Guillem et à Johan et à Bernardon et à Simonet et à Ramonda et ad Andregailla et à Costança én soltz de Sanchetz per tot auer noble et ab aquetz soltz redrei et aluinnei et partei lës de tot mon auer moble et de todas altras res assi que iamaiz non ayan poder ni uoz ni razon de demandar frairesca ni nenguna res per part de mi dòna andregailla ni de lur maire dòna Guillelma ni per razon ni uoz de auolori ni per nenguna altra razon del trestot lo segle per for ni sens for et io la deuantdita dòna Andregailla de tota esta mia deuisa ei faitz cabeçaies à don Bertholomeu Marra lo cambiador et à don Bertolomeu Pontz Guillem et testimonis qui presentz furen e.l loguar don Marra et don Bernat Periz et don Ramon Periz et Ramon Guillem qui escriui esta carta et deuisa diuendres lo derder dia del mes de marz

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa18-1253>

<statut=copieinc>

sabuda causa sia à totz omes als qui son et qui son per venir que nos don Bertholomeu de Iaka et ma frairesca dòna Prima et Miquel de Casteillon per dòna Lombarda sa maire et dòna Maria et dòna Francesa enfantz de don Miquel de Iaka qui fo et de dòna Bona sa muiller per que lurs animas puiscan fuir de las penas infernals et venir al altisme ioi de paradis et las

animas de lurs parentz con bon cor et con bona voluntat auem donat én donatiu al prior et al conuent canonges de *sancta Maria de Pampalona aquel ort que es e.l terminat del molin del maçon e aquela vinna dels abbatz de la confreria de *sant Iagme et ab l' ort de l' *ospital de *sant Cernin et ab lo semder e la vinna es affrontada de las partz con la vinna de don Pere Esueillart e con la vinna de *sancta Gracia et con lo semder aquest deuantdit ort et la vinna de guisa et de manera com sobrenomnàtz son entegrament con totas lurs dreituras et con totas lurs apertenencias atorguames et donames nos los sobreditz enfantz de don Miquel de Iaka et de dòna Bona sa muiller al sobredit prior et conuent dels canonges de *sancta Maria que lās ayan entegrament én patz assi com tenen de lonc et de ample saluament et quitiamet én patz per ab tal condicion et si que iamas tant quant lo segle duria non sian vendutz ni enpeinnàtz ni datz ni cambiatz ni alienatz per ninguna manera et que lès ayen ab tal couinent que totz ans tant quant lo segle duria canten missa una uetz l' ân én la eglesia de *sancta Maria et quàn la missa cantaran que lo prior et lo conuent calonges de *sancta Maria que iscan sobre la fossa de don Miquel de Iaka et de dòna Bona sa muiller et si per aventura lo prior et lo conuent calonges de *sancta Maria non uolissen complir aquo com sobredit es cantar la missa una uetz cascun ân et issir sobre lur fossa atorguam et mandam et donam licencia et plener poder nos totz los sobreditz enfantz de don Miquel de Iaka et de dòna Bona sa muiller que les lurs proismans parentz de don Miquel de Iaka et de dòna Bona sa muiller que intren én lo sobredit ort et én la vinna et que ò enparen tot et que lès tengan én tal manera que cascun ân per totz los tems del segle prenguan et receban los bens et los fruitz que Deus hí dara et que ò partan et que ò donguan la or òls entendran que meillor sia més per las animas de don Miquel de Iaka et de dòna Bona sa muiller et de lurs linages et que non lās ayan poder de vendre ni de empeinnar ni de dar ni de cambiar ni de alienar et si lo prior et lo conuent dels canonges de *sancta Maria lò volissen complir assi com sobredites que lās ayan con las sobreditas condicions et én tal manera que bispe ni nengun arciagne ni altra persona nenguna non aya poder per ninguna manera del segle de metre hí nengun enbarc ni de demandar hí res plus que dels altres simples calonges claustrans et per mayor segurtat d' aquest sobrenomnat donatiu que auem fait nos los deuantditz enfantz de don Miquel de Iaka traitas las condicions sobreditas auem ne donat fermas de saluetat al sobredit prior et al conuent de *sancta Maria de totz omes et de totas femnas à meintz de rei don Arnalt Pere lo cambiador et don Martin Gregori et es assaber que es assignat lo dia que los canonges deuen cascun ân cantar la missa et issir sobre la fossa dies dereire la festa de *sant Miquel per totz les tems del segle aquest deuantdit donatiu fu fait e atorguat estant presentament e.l loguar canonges de *sancta Maria de Pampalona lo prior don Lop Santz de Gongora et don Pelegrin d' Eussa do tresorer et l' arciagne don Tomas et don Garcia de Laquidain et don Semen Tomas et don Pere Arceitz Leyoz et don Hylarii et maestre Deonis de totas estas sobreditas cosas son testimonis et odidors et veedors qui presentz furen e.l logar don Paschal Lorenz don Felip Bertran don Pontz Guillem trosseler et don Paschal Palmer don Miquel d' Urroz don Martin Yuon don Yuon don de Nauarra Martin Guillem Miquel de Iaka et Ramon et Ponz ses fraires et don Rollant Gilbert et Nicholau de Iaka carta et donatiu e.l mes de mai lo segont dimenge d' aquest mes sobredit à la intrada regnant lo rei don én Nauarra don Pere Semenez de Gaçolatz bispe de Pampalona don Sancho Ferrandez de Montagut senescal de Nauarra don Bartholomeu de Iaka amirat de *borc de *sant Cernin don Arnalt de Garin iuge dels plaitz én uez de alcalde Guillem vicari sayon Ramon Guillem

<ville=pampelune>

<notaire=MiguelPeriz>

<texte=DNLOpa20-1253>

<statut=copieinc>

conoguda cosa sia à totz homnes als presentz e als qui son per venir que io dòna Gracia filla de don Orti Cerria qui fo ab bon cor e ab bona uolontat fay donativ de tot quant moble io ey e d' aquela demeya casa que io ey én la *poblacion én la rua de la torr Redonda por redempcion de mos peccatz à Deu e à mon seinnor *sant Johan Babtista e à uos don Pero Santz fraire de la orden de *sant Johan comendador del *hospital de Ciçurr de la orden de *sant Johan pera obs de la obra de la claustra de la eglesia del *hospital de Ciçurr qui es hospital de la orden de *sant Johan e pera obs de la luminaria de la deuandita eglesia sabudament la qual demeya casa es affrontada de la una part à la casa de don Pedro d' Arlegui lo podador e de l' altra part es affrontada à la demeya casa de Pere Santz de Johanet e de Sanchot e de Martinet mès creatures que agui de don Nauarr d' Altarrabia mon marit qui fo e ten de lonc de la rua poblada entro al mur de la vila e aquest deuandit moble e la devandita demeya casa de guisa e de manera com sobrescripta e sobrenomnada es ab totz sos dreitz e ab totes ses pertinences aitorguey io la deuandita dòna Gracia à uos lo deuandit don Pero Santz fraire de la orden de *sant Johan comendador del *hospital de Ciçurr pera obs de la claustra e de la luminaria de la deuandita eglesia del *hospital de Ciçurr que ò ayatz tot entegradament per uendre e per enpeinnar e per far tota uostra propria uolontat assi com la deuandita demeya casa ten de lonc e de ample e d' alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita e deliura de totz homes e de totes femnes e de mi meteissa e de tota ma genoilla e de tot mon parentesc per à maior segurtat e à maior confirmacion d' aquest donatiu io la deuandita dòna Gracia day à uos lo deuandit don Pere Santz fratre de la orden de *sant Johan comendador de Ciçurr pera obs de la obra de la claustra e de la luminaria de la deuandita eglesia del *hospital de Ciçurr ferme de saluetat de totz homes e de totes femnes salp de rey e de bispe nomnadament don Martin de Subiça testimonis son e odidors e ueedors qui presentz furen e.l logar fraire Johan Semeneitz prior del *hospital fraire Semen Periz comendador de Leach fraire prior de la eglesia de Ciçurr fraire Martin capelan del deuandit prior don Miguel d' Undiano don Miguel Santz lo tender don Alfons lo tender don Remon Guillem clerc d' Echaltatz lo iouen Martin Grigori Miguel Peritz de Subiça Sancho Aznartz lo tender don Garcia d' Azterain don Martin d' Echauri cubeler don Pedro lo forner don Sancho d' Ozcotz don Lorentz lo ferrer don de Lorce lo ferrer don Semen d' Irasseta Semen de Larraga don Martin Çauiel cubeler Garcia d' Echauri cubeler Miguel forner carta e aquest donatiu era én diyos à tercer dia apres la festa de *sant Jeronim l' ân én que mori don Thibalt lo rey de Navarra e don Pero Roiz l' arcidiagne de la *tabla e don Pere Semeneitz de Gaçolatz ere bispe de Pampalona; lo deuandit don Miguel d' Undiano amirat én la *poblacion; don Martin Motça alcalde; Miguel Peritz

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa33-1254>

<statut=copieinc>

conoguda cosa sia à totz omnes als presentz e als qui son per venir que io dòna Garcia fay donatiu d' aquels cobes de casa que Sanchot mon filtz ha én la *poblacion én la rua de la *torr Redonda à uos don Pero Santz fraire de la orden de *sant Johan comandador del *hospital de Ciçurr qui es *hospital de la orden de *sant Johan pera obs de la obra de la claustra de la eglesia del *hospital de Cicurr qui es hospital de la orden de *san Johan et para obs de la luminaria de la deuandita eglesia; los quals cobes de casa son affrontàtz de la una part à la demeya casa dels fraires del *hospital de Ciçurr qui es hospital de la orden de *sant Johan e de l' altra part son affrontàtz als cobes de casa dels quals Pere Santz mon filtz a fait donatiu à uos lo deuandit don Pere Santz pera obs de la obra de claustra e de la luminaria de la eglesia del deuandit *hospital de Ciçurr qui es hospital de la orden de *sant Johan e tenen de lonc de la rua poblada entro al mur de la vila e aquetz deuanditz cobes de casa de guisa e de manera com sobrescriptz e sobrenomnàtz son ab totz lurs dreitz e ab totes lurs pertinences aytorguey io la deuandita dòna Garcia per Sanchot mon filtz à uos lo deuandit don Pere Santz comandador del sobredit *hospital de Ciçurr per obs de la obra de la claustra e de la luminaria de la sobredita eglesia del *hospital de Ciçurr de la orden de *sant Johan que l'os ayatz totz entegradament per uendre e per enpeinnar e per far tota uostra propria uolontat assi com los sobreditz cobes de casa tenen de lonc e de ample e de alt del cel troa dintz én abisme salps franx quitis e deliures de totz omes e de totes femes e de tot nostre parentesc per sabuda cosa sia à totz que io la deuandita dòna Garcia per mon filtz Sanchot day à uos lo deuandit don Pere Santz fraire de la orden de *sant Johan comandador d' aquest deuandit *hospital de Ciçurr pera obs de la obra de la claustra e de la luminaria de la deuandita eglesia del *hospital de Cicurr deuandit fermes de saluetat de totz omnes e de totes femnes d' aquest donativ nomnadament don Martin de Subiça e don Alfons lo tender e odidors e ueedors qui furen presentz e.l logar don Pero d' Echaltatz don Martin Motça l' alcalde don Martin Motça lo iouen don Miguel Santz lo tender Garcia d' Iuero Garcia de Muchoain Miguel lo fraire de don Alfons don Domingo de Roses don Garcia ben Ayam Andreu Motça Pere d' Aldaua Miguel Peritz escriuan deuant la *sancta Maria

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa71-1282>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes que io dòna Cizilia d' Aluernia priora del monasteri de *sant Peire de Ribes con consentiment et otorgament de nostre conuent otorgam et donam à meyes à uos Miguel d' Eslaua lo podador et à uos don Sancho d' Utçama et à tot uostre mandament tota aquela nostra vinna del terminat de *sant Iohan de la Cadena per d' esta festa de *sant Martin que es passada à ans que primers son à uenir fruitz cuillitz én esta manera et ab aquetz conuenentz ço es assaber que uos hí façatz cada ân estes labors nomnadament escalçar et podar et caur et auinar et morgonar et uos én aquest primer ân que hí metatz cargues de pals à uostra mission sens engan et per conuenent que uos n'ayatz et sia uostre aquest primer fruit dongatz apres à quada ân que hí metatz altres labors cada ân à uostra mision e los sarmentz que sien totz uostres mais lo vinnoclage que paguem per mey; et uos que cuilgatz lo fruit troa la comporta et que dongatz à nos o à nostre mandament d' est primer ân én auant la meitat del

fruit per razon que la vinna es nostra et uos que n'ayatz l' altra meitat per razon de lés missions et dels trabailtz que uos n'auretz; et day uos fiança én pena de morabetins de bon aur don Garcia de Bruslada lo bureler que uos façam bona la deuantdita vinna én aquetz ans fruitz cuillitz et uos redrem tot enbarc et tota mala uoz de nos et de tot omne et de tota femna e aquesta vinna es afrontada de la una part con la vinna de dòna Peironela et de don Simon Iurdan són marit et de l' altra part con la vinna de dòna Anglesa filla de don Arnalt Laceilla et ten de lonc de la uenela de Biricitu troal camin com omne ua à Barainnin e nos los ditz don Miguel d' Eslaua et don Sancho d' Utçama otorgam tot ló que deuantdit es et prometem à bona fe que ò tengam leyalment sens engan et uos en donam fiança de morabetins de bon aur lo dit don Garcia de Bruslada que tengam à uos la dita priora et à uostre conuenent totes lés conuenences d' esta carta et cada una d' eles e io ladita priora et lo conuent otorgam que si del de uos dos deuen én est comey antz del sobredit terme que lö que uiuietz là tengatz et troals sobreditz ans et los fruiz sien cuillitz fazent et conplent leyalment tot ló que deuantdit es et es assaber que furen presentes e.l logar dòna Catelana et dòna Aynes tresoreres et dòna Milia Sanchiz e dòna *mayor et dòna Maria Peritz sacristanes et altres dones én razon de conuent e io lo dit don Garcia de Bruslada me otorguey per tal fiança com deuantdit es per les dos partides à la qual fiança les partides cada una per sî se obligaren de gaire de tot daun d' esta fianceria sobre totz lurs bens mobles et heredatz or que sien testimonis son odidors et ueedors qui presentz furen e.l logar don Pedro d' Ezcaua et Pere Miguel d' Eslaua et don Garcia d' Eslaua lo podador et don Semen Aznariz lo vinnocle et Iohan d' Eslaua et Miguel Peritz escriuan iurat de Pampalona én dezembre lendeman de *sancta Luccia lo dit Miguel Peritz escriuan iurat

<ville=pampelune>

<notaire=21-1254inconnu>

<texte=DNLOpa21-1254>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta veiran et odiran que nos don Nicholau e don Lop de Larruz procuradors del rei sobre las forças atorgam e venem de manifest que fumes als iuratz et als bons omes del *borc de *sant Cernin de Pampalona sobre la quereilla e demanda que fazien lós de la Nauarrerria de lés places dels Cercles e de la Galea e dels *murs e dizimes lis que venguissen defendre al rei de la sobre dita quereilla e demanda que fazien lës de la Nauarrerria e respondiren les iuratz e les bons omes del *borc à nos et à don Semen Garceitz d' Eussa que èra ab nos que lës assignassem logar conuenable e que serien deuant les alcaldes que lo rei auia dat als de la Nauarrerria e que defendrien al rei de la quereilla e de la sobre dita demanda que fazien al rei e nos assignames lës que lendeman maitin fussen à *sant Frances bons omes de lur vila e de la Nauarrerria e uenguiren hí à lendeman ambas las partidas e dizeren lës de la Nauarrerria que on se razonarien con lës del *borc que non auien quereilla for del rei et sobre ço les bons omes del *borc firen nos testimonis com èls eren prestz de defendre al rei d' esta sobredita quereilla e demanda; et én estes paraules furen don Martin Garceitz d' Eussa e don Semen Garceitz que eren alcaldes per lo rei sobre lés forces de la Nauarrerria e d' altra part atorguam e manifestam nos don Nycholau e don Lop de Larrutz que

sobre la quereilla e demanda que fazien les bons omes del *borc del portal de mercat que dizien que lo rei l' auia fait far als de la *poblacion e sobre la quereilla e demanda que fazien les bons omes del *borc que non deuia auer casa de lur *borc troa *sancta Cizilia ni deuien vendre pan ni uin à rumeu én nenguna altra *poblacion si non én là del *borc que fumes als de la *poblacion e als de la Nauarreria que venguissen defendre al rei d' estes sobredites quereilles e demandes que fazien al rei lès del *borc si èls razon o defension alguna auien que defendre lò podissem e assignames les loc e donames les dies que venguissen defendre al rei e no hí volguiren venir e d' aquo firen nos testimonis lès del *broc et én testimoniança de totas aquestas cosas nos los sobreditz don Nycholau e don Lop de Larrutz auem mis aquetz nostres sayels pendentz én esta carta aquo fu fait

<ville=pampelune>

<notaire=42-1255inconnu>

<texte=DNLOpa42-1255>

<statut=copieinc>

sapin totz aquels qui esta carta veyran ni oyran que nos les juratz et tot lo conceill de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona atorgam et nos platz aquela iura vezins et compainnons iuratz don Miguel d' Undiano don Martin Motça alcalde don Andreu Motça et don Alffonso Santz à nostre seinnor don Thibalt per la Gracia de Deus noble rei de Nauarra de Campainna et de Bria comte palazin et qual hora playra al sobre seinnor lo rei nos les deuantditz juratz et tot lo conceill de nostra villa de jurar totz ensemble aquela jura que faran nostres bons homnes deuantditz et én testimoniança de ço metem lo sayel de nostre comun pendent én esta carta

<ville=pampelune>

<notaire=43-1255envinconnu>

<texte=DNLOpa43-1255env>

<statut=original>

al molt alt et noble seynor don Thibalt per la Gracia de Deus rey de Nauarra de Canpayna et de Bria conte palazin nos les juratz del *borc de *sant Cerni de Pampalona baysant vostres mans comandam nos én vostra alta nobleza que auem agut acort ab les bons omes de nostra vila et emes prestz de seguir uostra carrera à vostre plazer del fayt del monedage et én testimoniança d' aquo auem mis lo sayel pendent del cosseyl de la vila én esta present carta e seynor clamam uos merçe que nos ayatz én vostra guarda et én uostra comanda

<ville=pampelune>

<notaire=Arnalt>

<texte=DNLOpa44-1256>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veiran e hoyran que nos don Semen Lopeitz archidiagne de Vardosseilla atorguam e conoissem que auem reçebut de vos les iuratz del *borc de *sant Cernin de Pampalona libras de bons tornes e libras de bons Sanchetz e aquetz sobreditz dines auem nos agutz de vos à nostre plazer e à nostra voluntat pera ben e per ameillorarment de la eglesia de *sancta Maria de Pampalona e nos lo sobredit don Semen Lopeitz auem én conuinent à vos les iuratz del *borc de *sant Cernin de Pampalona et aquels qui apres vos seran én vostre loc de guaynnarvos carta del seynnor Apostoli que vos d' aquestas sobreditas libras de tornes e libras de Sanchetz vos paguetz e entegretz én lès dezmes et els dreitz de la deuantdita eglesia de *sancta Maria de Pampalona et per mayor fermeça d' esta cosa io don Semen Lopeitz archidiagne de Vardossela ey mis mon sayel pendent én esta present carta e.l mes de may Arnalt notari iurat del *borc de *sant Cernin de Pampalona lo diluns apres de la festa de *sant Johan

<ville=pampelune>

<notaire=45-1256inconnu>

<texte=DNLOpa45-1256>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta carta veiran et oyran que com les bons omes del *borc de *sant Cerni de Pampalona fussen én Tafailla én la *cort deuant nos mesire Jofre seinnor de Baleymont senescal de Nauarra estant én present lo seinnor bispe de Pampalona quereillant se de la obra que fazien lès de la *poblacion contra lur dreit e lès de la *poblacion dizem que là fazien per lur dreit pregames et mandames que lès del *borc se sofrisen d' esta clamor troa que nostre seinnor lo rei venguisen Nauarra én tal manera que lès de la *poblacion no ý obrasen plus én aquel logar ni én altre uers lo *borc màs que totes coses én que contenda es entre èls sian én tal estat com eren lo dia que la tregua fu otorgada entre èls per mandament de nostre seinnor lo rei et én tal manera encara que la obra que lès de la *poblacion auien feita non fusen tenutz de desfar nin podissen obrar plus asi que ço que auian obrat non fus én preiudici del coseil del *borc de *sant Cerni ni per ço que se tenian de obrar non fos én preiudici dels de la *poblacion e que lo dreit dels vns de far e dels altres de defendre sia salp als vns et als altres e lès de la *poblacion prenguiuren ne dia d' acort troal dimarz apres la Pentacosta si lò farien o non e sobre ço lo senescal manda lès et veda lès que si èls ad aquo non se volisen acordar per sa pregaria que no í obrassen plus troa que èl aguis enbiat són mesage al rei et fus tornat lo mesager aquo fait én presencia de don Guarcia Almorauí et de don Martin Semenez de Aiuar e del prior de Ronçasuals et del dean de Tudela et de mesire Climent et de don Creste et dels bons omes de lès viles de Nauarra dimarz auantz de la Pentacosta én la era de tercer dia auantz de jun e nos don Garceiz por merce de Dios dean de Tudela por testimoniança de las deuantditas cosas

<ville=pampelune>

<notaire=PereOrtiz>

<texte=DNLOpa49-1259>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son et qui son per venir que io don Semeno abbat d' Ezcaua fay mon testament estant la merce de Deus én ma memoria et én mon acordament doncs es assaber que io lo deuantdit don Semeno abbat d' Ezcaua mandei én aquest mon testament à Michelet et à Maria Semeneitz mès effantz tota aquela casa que io ei én la ciutat de Pampalona qui es dita Nauarreria tenent d' una part ab la casa del abbat d' Eransus et de la l' altra part se ten ab la casa del abbat d' Itçanos et ten de long de la rua publica entro al ort don Miguel d' Artiga et si deuenis de la una creatura que romainnis la dita casa à l' altra creatura et si deuenis de lès dos creatures que romainnis la deuantdita casa à dòna Maria Enecoiz et ela que sia tenent de la casa én la sua vita mantenent se ela coma bona dòna pero que non aya poder de vendre ni d' empeinnar la dita casa cuyta ausi que malleuas sobre la casa troa cent soltz de Sanchetz et non mais et si uolis entrar én la orden que entria sobredita casa én l' ospital de Roncesuals et si deuenis d' ela à meintz que non entras én esta orden que romainga la dita al almosna del hospital de Roncesuals per la mia anima et tot aquest testament fay io lo deuantdit don Semeno abbat d' Ezcaua per apres mès dies de tot aquo son mès cabeçalers per les quals inbiey et ueniren et furen pregàtz et clamàtz de mi lo deuantdit don Semeno abbat d' Ezcaua et doney lès tot mon poder entegrament don mayestre Martineitz et Semen de Biurrun issament fay mès testimoniis si ops ni mester es per testimoniar tot lo fait deuantdit don Orti de Nassurita tinturer don Iohan Peritz lo barbiador dòna Toda de Muruçauall dòna Tota Arceitz et dòna Maria de Ianariz dòna Tota Arceitz et dòna Maria Arceitz et es assaber que lo deuantdit don Semeno abbat d' Ezcaua ha donat ferme don Aparicio d' Iuero per testament que ha fait entro ara ni faça d' aqui adeuant non ualla ren si non ló que escriut es én esta carta et son testimoniis les deuantditz bons homes et femnes et lo testament et tot lo fait deuantdit lo primer diluns apres la festa de *sant Climent e.l mes de nouembre Pere Ortiz

<ville=pampelune>

<notaire=JohanTiesier>

<texte=DNLOpa55-1265>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son et qui son per venir que les iuratz et lo conseil del *borc de *sant Cernin de Pampalona nomnadament don Bon *maçip et don Artal d' Eça et don Garçia Arnalt et don Helies Daudid et don Pere Arnalt de *sant Gili et don Pere Semeneitz lo ferrer et don Paschal de lès *tables et don Johan Regue et don Miguel de Tassonar et don Pero d' Olaitz lo mayor et don Semeno d' Arcenegui et don Pere Johan petit e les iuratz e lo conseil de la Nauarreria de Pampalona nomnadament don Miguel Peritz de Çaualdica e don Miguel de Sada e don Johan Thomas e don Pero Gil lo broter e don Domingo de Eguerats e don Pere Arceitz de Çaualdica e Semen Ortiz lo cambiador e don Sancho Peritz de Gongora e don Miguel Arça e don Per Ochoa de *semeteri e don Eneco de Toledo e don Paschal Ferrader e les iuratz e lo conseil de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona nomnadament don Martin Motça e don Johan Peritz Motça e Ochoa d' Undiano e don Miguel

de Meotz lo iouen e don Guillem de Larraya e don Domingo d' Utçama e don Paschal Guillem lo çabater e don Domingo Arçaya lo ferrer e don Pere Semeneitz lo carpenter e don Pere Santz lo bureler e don Semen de Meotz e don Semen de Larrangotz e les iuratz e lo conseil del *borc de *sant Miguel de Pampalona nomnadament don Pere Beatça e Johan d' Echeuerria e don Miguel Gailla e don Pere Benedit e don Johan Caluo e don Sancho lo peleter atorgaren e veniren de manifest cant la auinença e la patz e la vnitat firen segont que se demostra én lés cartes sayelades ab les sayels dels sobreditz conseiltz firen altressi esta auinença én tal manera que si per auentura lo seynnor don Thibalt rei de Nauarra o nengun altre que iamas nenguns temps sia rei de Nauarra donaua nengun iudiçi ni mandaua que complissen ni fissen nenguna emenda ni nenguna res les vns als altres per razon de lés quereilles que furen mises én sa man ni per razon de lés demandes que furen faites denant èl ni per nengunes altres razons que aguisen estat entre èls de coseil à coseil entro al dia que esta carta fu feita e atorgada se son obligàtz totz les sobreditz iuratz e conseiltz que res non tenguen ni res non husien ni res no complisquen per nengun daun ni per nengun pro que hý aguisen ni esperassen ad auer nengun ni nenguns dels sobreditz conseiltz per nenguna razon e qual o quals dels sobreditz conseiltz lò fissen que sien fals e periuris e tals traydors manifestz com Iuda Scariot que tradi nostre seynnor IhesuChrist én baysant e que ayen totes lés altres penes segont que én la carta de la auinença e de la patz e de la vnitat diz e que non s'en pussen saluar per nenguna razon que èls podissen far ni dire ni altre o altres dizissen ò fissen per èls e én testimoniança d' estes sobredites coses les sobreditz iuratz e conseiltz an mis cad' uns les sayels dels sobreditz conseiltz én esta present carta dels cals sayels husauen cad' uns én lur sobredites viles troal dia que esta carta fu fayta e io don Johan Tesier escriuan iurat del sobredit *borc de *sant Cernin per mandament dels sobreditz iuratz e conseiltz escriui esta carta la cal fu feita e atorgada én la era de e.l mes de jun lo dimenge auantz de la festa de *sant Johan Babtista

<ville=pampelune>

<notaire=PascaldeMunarriz>

<texte=DNLOpa59-1269>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son e qui son per venir que esta es carta de deuisa e de testament que io don Vc de Concotz per la Gracia de Deus estant én ma bona memoria e én mon bon recordament mon plazer es de mandar e de partir lés mies coses per que én apres mon trespasament sobre elas hyra ni discordia no ý puisca naystre ni leuarse entre les mens et es assaber que io don Vc de Concotz mandei tot primerament én esta mia deuisa e testament per la mia anima aqueles mies tendes quo io ei én la venela de la porta real lés quals tendes se tenen com la casa én que io estay e tenen de lonc de la rua poblada entro al mur de la vila e d' aquestes tendes mandei que me tenguen una capelania per totz les tems del segle per la mia anima én *sancta Maria e que là tengua én tota sa uita don Pascal de Munarritz èl tenent là com bon capelan deu far e mandei que si per auentura les cabeçalers non fazien tenir la capelania assi com io mandat ei que lo prior de *sancta Maria e lo conuent se enparia del fait de la capelania e que là facen tenir e mandei aquela mia casa mayor én que io estay tota

ostillada de ferr e de fust e de cuyre e de metal e de tota roba e de totz altres ostiltz que én casa son à Uguet mon filtz trait un leit que layssey à Sancha Martin én que aya una cuista e un trausser e un cobertor e dos linçols per lo seruici que me fi én ma malaudia e layssey à Uguet mon filtz esta casa én tal condicion que si desauenguis de Vguet sens efant de benicion mandei à mès cabeçalers que'n tenguen una altra capelania per la mia anima per totz tems sobre la casa mayor én que io estay e layssey li d' altra part à Uguet mon filtz aqueles does vinnes qui io ei e.l terminat de Baraynnin e ten se lã vna uinna ab la vinna de don Johan Caritate qui fu e de la altra part se ten ab la venela com omne ua à Baraynnin e de la altra part se ten ab la vinna que comprei de Ramonda e de Vgua mès nebodes e esta vinna que io comprei es tenent ab la uinna de dõna Ramonda ma sor e de part de sús es tenent ab lo camin com omne ua à Baraynnin e d' altra part layssey à Uguet mon filtz aquela vinna que io e.l terminat de Ceylla laqual es tenent de la vna part ab la vinna del bispe e de la altra part es tenent ab la vinna de dõna Vgua ma sor qui fu e de part de sús es tenent ab la vinna de don Nicholau l' angles e d' altra part mandei que tota la ostilla de ferr e de fust e de cuyre e de metal de ma casa e tota la roba que sia donada én comanda e én garda pera obs à Uguet à dõna Andregaylla ma cosina germana muiller de don Bertran Johan qui fu e d' altra part layssey à Uguet mon filtz libras de tornes per moble per far tota sa propria uoluntat e d' altra part layssey à Peyret mon filtz de gadaynn libras de Sanchetz per moble e layssey li per hereditat una arinçada de uinna én la vinna que io ei e.l terminat de Baraynnin que se ten d' una part ab lo camin cum omne ua Çicurr e d' altra part se ten ab la uenela com omne ua à Baraynnin e d' altra part se ten ab la vinna de don Johan Caritate qui fu de part de sús e ab aquestes libras de Sanchetz e ab aquesta arinçada de vinna lõ partei e lõ redrei de totz mès bens à Peyret mon filtz que òl ni altre per òl non puisca res demandar én res de mès bens ni én nenguna res de lès mies coses én ningun logar or que io lès ayey salp ço que li mandei én esta mia deusa e lo romaynnent d' esta mia uinna layssey à Uguet mon filtz trayta la arinçada que layssey à Peyret mon filtz de gadayn per hereditat e si fus cosa que Peyret mon filtz se uolguis tirar à ben mandei à mès cabeçalers que li donassen tota la vinna én la qual uinna io li auiey dada la arinçada per hereditat e ab aquo lõ partei de totz mès bens assi com desus es dit e si per auentura Peyret no issis à ben mandei que mès cabeçalers donguen la uinna à Uguet trayta la arinçada que layssey à Peyret mon filtz de gadaynn per hereditat e prenc de mon moble vintz libras de tornes per la mia anima e d' aquestes vintz libras de tornes mandei e layssey per la mia anima als frayres *predicadors soltz de Sanchetz pera pitança e als frayres *menors soltz pera pitança e als frayres de Penitencia soltz pera pitança e à *sancta Gracia soltz pera pitança e à *sant Pere de Ribes soltz pera pitança e à totes lès recluses de terminat de Pampalona doblen solt e als capelans de Pampalona doblen solt à totz e libras de Sanchetz per dar almosna de dintz tercer dia que io serey enterrat e à totz lès ospitals de la vila de Pampalona én solt e à Nauarra la costurera libras e à Iuliana siruenta que fu de ma mayre soltz e à totes lès filles de dõna Andregaylla ma cosina germana muiller de don Bertran Johan qui fu sengles enaps d' argent de sengles marcx e à lès filles de don Bernart de Concotz mon frayre sengles enaps d' argent de sengles marcx e à Helietes filtz de don Helies Dauí una escala d' argent de dos marcx e à Helies Bec una escala d' argent de un marc e à dõna Maria la *cordonera mayre de frayre Dominguo de la orden del Sac soltz e mandei que me enbien omne oltra mar à la Crotzada e que sia balester à pe e que li donguen libras e layssey à *sancta Maria de Pampalona or io me mandei enterrar libras de Sanchetz pera pitances e

frayre Dominguo de Çuriaynn soltz pera són uestir e mandei als bons omes de Tafaylla del forment de Ualdorba kafiz de forment per emenda e que lès preguien mès cabeçalers que me perdonien si mays hý a o meyntz e io mandei lès rendre totes lés cartes que io tenc dels e mandei de la mia roba lo garda cos de pers à don Pascal de Munarritz lo capelan e mon mantel e ma garnacha d' escarlata à Lucha filla de don Guillem Arnalt lo çabater qui fu e à Sancha Martin qu'ël donguen per lo seruici de casa ço que ela demandara de soltz én ius e lo mantel jalne de casa e io don Vc de Concotz preguei e clamei merce à don Miquel de Tayssonar que ël per la mia amor e per la bona sospeyta que io ei én ël ni auiey que contia cascun ân ab don Arnalt Laceylla e que metia un omne que cuyllia per mi tot lo fait de Ualdorba e de Ualdicarbe e que prengua à don Bernart de Concotz mon frayre per compaynnon e assi com lò cuylldran cascun ân que lò donguen à pobres uezins uestir e à pobres uiandantz per la mia anima e lés vinnes que layssey à Uguet mon filtz qu'en fagua totes ses propres uoluntatz e les dos libres del *for e lo Romanz de Troya e de la roba e de tota la ostilla que ten dòna Andregaylla ma cosina germana mandei que là tengua én garda e én comanda troa que Vguet sia de edat de ans per far tota sa propria uoluntat de Vguet e si tant fus que Vguet passas del segle auantz que fus de hedat de ans que dòna Andregaylla dongua per la mia anima tota la roba e tota la ostilla la or ela entendra que bien sia misa e mandei que receba e tengua ab si don Helies Dauí à Uguet mon filtz e don Helies Dauí e mès cabeçalers que millorien totz ses bens à Uguet mon filtz e si deuenia de mès cabeçalers mandei que mès testiimonis ayen tant de poder én mon fait com mès cabeçalers auien remembrança que me deu don Bernart Uezat ló que esta én Çaraguoça libras e soltz de tornes que prestei à són macip Ramon de Guondillerguas pera pagar lo cordoan al peage de Pampalona e deu me la abadessa de *sancta Gracia libras de tornes e mandei que de estes libras que isquen les soltz que io lès ei mandatz pera lur pitança e lo romaynnent que li sia demandat e que sien datz per la mia anima à dòna Isabel ma neboda e à mès altres does nebodes filles de ma sor e deu me don Bernart Arramon de Guauarret e sa muiller dòna Desirada libras de tornes de que n'ei carta per abc e deu don Miquel d' Undiano libras de tornes de que n'ei carta per abc e deu me Garcia Guonçaluez frayre de ma muiller soltz de Sanchetz e un libre de *for de los Guodos ló que firen les bispes én Castela e de lés libras de tornes que deu don Miquel d' Undiano mandei libras soltz dines de tornes als frayres *predicadors per ló que ëls saben e les soltz que deu Garcia Guonçaluez e lo libre del *for mandei que sia de Vguet e d' altra part marabetins e demey de burguales que deu dòna Maria muiller de don Martin de Belforat qui fu que li prestey én Burcx mandei que sien de Vguet e totes mès altres deutes mandei à mès cabeçalers que lès cobrien e prenguen e que lès donguen per la mia anima trayt soltz que donguen à Johan lo nebot de don Gayssia Arnalt lo tender e deu me Pedro mon escuder que solia estar kafiz de forment e quitey lès í per ma anima e à Pedro d' Unçu layssey kafiz de forment e deuei à don Martin de Salinas de vnes calces de bruneta e del sobrecoat de Vguet e deu me Sancho d' Ouanos ló que solia estar ab mi kafiz d' auena e quitei lès í per la mia anima si passey del segle e tot ço que me deuen én Ouanos ei si mès cabeçalers fazien cost ni mission per lo fait de ma cabeçaleria que aquel cost e aquela messio isca del fait de la cabeçaleria per solt e per liúra e fay assaber à mès cabeçalers que dòna Vrraca de Belforat ma muiller me costa auantz que issis de Belforat ben mil marabetins e mays e fili tota sa mission troa Pampalona dinz én ma casa ab tota sa compaynna e prometi me per deuant omes que me serviria assi ben com bona muiller deu servir són bon marit e ela filo assi que me roba la casa

de tota roba e de altres coses per que io non sui tengut ni Vguet de respondre à ela de nenguna res que dire uuylla quar ela non biuia com mi ni me serui lealment com bona muiller deu far à són marit e io lo deuantdit don Vc de Concotz d' esta mia deuusa e testament ei faitz cabeçalers én la manera com dit es desus apres mès dies don Bernart de Concotz e don Miguel de Tayssonar e son testimonis e odidors e ueedors qui clamàtz e pregàtz e presentz furen e.l loguar don Johan del Salin e Johan Esueyllart én la era e.l mes de nouembre lo dimercles auantz de la festa de *sant Martin regnant lo rey don Thibalt én Nauarra don Climent de Launay senescal én Nauarra don Arminguot bispe de Pampalona don Semen Lopez de Luna prior de la glesia de *sancta Maria de Pampalona don Pelegrin d' Eussa arcidiagne de la *tabla dels calonges de *sancta Maria de Pampalona don Bertholomeu de Jaca amirat don Pontz Baldoyn e Johan Esueyllart alcaldes don Pascal de Munarritz lo missacantan per mandament de don Vc de Concotz e dels sobreditz cabeçales e

<ville=pampelune>

<notaire=ArnaltEstevan>

<texte=DNLOpa61-1273>

<statut=copieinc>

al molt hondrat et saui don Pere Arnalt archipreste de Labord iudge subdelegat de l' ondrat paire e seingnor don Sancio per la Gracia de Deus bispe de Baiona io maestre Arnalt rector de la ecclesia de *sant Peire de Cisia moltes saluz e compliment d' amor fay bos asaber que recebi las letras que vos m'embiastes las quals son deius esta forma: Pere Arnalt e io uolent obedir lo uostre mandment cum las ditas letras fui personalmente si poyriei torbar al prior e al conuent e no'ls podi hauer mäs trobei à don Ramon Belenguer calonge e official de *sancta Maria de Pampalona à las portas mayors de la ecclesia or ël sol iudiar los plaits e leyli la dita uostra carta que vos m'embiastes e quàn't ël l' agui odida anassen sa carteira e io ades fï mès testiimonis aquels que se nomnen én esta carta nomnadament Hyenego de Lacoas abbaz d' Elcurruï e don Semen Ortiz de Guaçolas Johan Caritate e Miguel d' Uzपुरa e Semen Periz d' Aiois e Arnalt d' Artaiymeta de *sant Johan én Beneheit de *sant Johan e molts altres e encara preguei à Arnalt Esteuen escriuan iurat de Pampalona que ad me escriuis esta carte e lo dit Arnalt Esteuen escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta per pregarie e mandament del dit maestre Arnalt rector de la ecclesia de *sant Per de Cisia e fui present én totas las cosas ditas e fï aquest mon signe acostumat én testimoniadge de tot ço que sobredit es e io heissement maestre Arnalt rector de la ecclesia de *sant Pere de Cisia én testimoniadge de las cosas deuantditas ei mès aquest mon saiel én esta present carta tot aquo fu fait lo primer dissapte del mes de gost que es én la era ans

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa62-1277>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son et qui son per venir que nos don Gonçaluo Yuaynnes de Mendoça et don Diago Furtado de Mendoça filltz de don Johan Furtado de Mendoça qui fo

per nos et per nostre frayre don Furtado de Mendoça qui no es én Nauarra atorguam et conoysssem que per mayutz plazers et seruicis que vos don Martin d' Undiano franc de Pampalona filltz de don Miguel d' Undiano qui fo nos auetz fait entro al dia de huei à entegra del seruici que fait nos auetz vos fam especial Gracia que mandam et uolem et nos platz que uos lo dit don Martin d' Undiano o uostre mandament que prenguatx d' esta primera festa de la *sant Martin qui venen dos ans complitz totz quantz dreitz que nos auem ni deuem aver per nenguna raçon del segle én la vila de Gualarr que es apres de Pampalona et que nos ni altre per nos én aquetz dos ans sobreditz que non prenguam ni façam pendre nenguna res dels dreitz que nos auem ni deuem auer én la dita vila de Gualarr mâs que vos lo dit don Martin d' Undiano o uostre mandament que ò preguatz tot com sobredit es et si per aventura nos ni altre per nos vos ý façiem nengun enbarc per que vos lo dit don Martin d' Undiano o uostre mandament non lò aguissetz à cobrar com sobredit es donam tot plener poder sens nengun retenement à qualque governador que sia én Navarra que nos ò faça tenir et complir per que vos don Martin d' Undiano o uostre mandament siatz entregat de tot ço que sobredit es et encara mandam et uolem sens nengun retenement et donam tot plener poder à totz les labradors de la dita vila de Gualarr que tot aquel dreit que èls à nos deuen donar cascun ân entro al dit terme que vos ò donguen tot entegrament à uos lo dit don Martin d' Undiano o à uostre mandament entro al dit terme com sobredit es én testimoniaça de tot ço que sobredit es nos les sobrenomnàtz don Gonçaluo Hyuaynnes de Mendoça et don Diego Furtado de Mendoça per nos et per lo dit nostre frayre don Furtado de Mendoça auem mis nostres sayels pendentz én esta present carta don Martin Peritz abbat de Gualarr et don Martin d' Undiano abbat d' Assiain Sancho Peritz d' Auadiano Ferrando Lopeitz d' Oyardo et don Sancho de Montreal lo corner e.l mes de nouembre lo primer dios del dit mes Arnalt Esteuen escriuan iurat de Pampalona et es

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa64-1278>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son et qui son per venir qui io dòna Aluira d' Erro atorguei et venc de manifest que ei agut et rebut de uos don Miguel de Liçarragua per la Gracia de Deus abbat del monasteri de *sant Çaluador de Leyre én nompne de uos et del conuent del dit monasteri cent et cinquanta libras de bons Sanchetz les quals dines io de uos agui et recebi per lo dreit que io cuydauei auer én la vila de Liçassoain et én Ceya et Artascotz de que me'n tenc ben per paguada et per entegrada renunciant à la exception de non comptàtz dines én tal manera que io la dita dòna Aluira d' Erro ni omne ni femna per mi nin én uotz ni én raçon de mi tant quant lo segle non uos puiscam res demandar à uos dit abbat ni al conuent del dit monasteri ni à omne ni à femna per uos ni én raçon de uos per raçon dels ditz dines ni per nengun dreit ni raçon que io aguissei que veder én las ditas vilas con cartas ni sens cartas ni per nenguna altra manera; et assi uos en clamei soltz et quitis per totz los temps del segle e per mayor segurtat de tot ço que sobredit es io la dita dòna Aluira d' Erro ei uos en donat fermes Miguel Guarçeitx d' Uani et Ferrant Semeneitz d' Uart de tot aquo son testimonis don Martin d' Undiano don Bernart Aymar don Martin Guarceitz de Baraynnin don Arnalt de Bisquarret ferrer don Eneco Mocha Sancho Peritz d' Iriart don Hyenego d' Ascotz lo

misacantan Martin Ortiz d' Araçuri et Garcia Hyenegueitz d' Acutain e.l mes de febrer diluns derrer dia del dit mes et io Arnalt Esteuen escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta con ma propria man et fï aquest mon signe acostumnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa66-1280>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son et qui son per venir que nos Maria Martineitz et Ataresa Martineitz filles de don Martin Ortiz de Baillarin lo caualer qui fo con bon cor et com bona voluntat et sens premia ninguna non forçades ni destreytes per ninguna persona màs auent Deus per deuant nos nos offrem et nos donam des ades per totz temps mäs à Deus tot primerament et à tota la *cort celestial apres à la orden de lës dones del monasteri de *sant Pere de Ribes que es apres de Pampalona per que nos puiscam auer vita hondrada per totz temps mäs et puiscam saluar issament las nostras animas et venira la gloria perdurable et encara per que nos puiscam pregar per las animas de nostre payre et de nostra mayre et per las animas que nos son et seran d' aqui én auant acomandadas de pregar per elas; e per que nos nos totas estas sobreditas cosas puiscam acaptar et auer la amor de nostre seynnor IhesuCrist et de tota la *cort celestial per que sia à saluament de las nostras animas et puiscam perseuerar én la dita *orden én totz nostres dies com sobredit es donam des ades per totz temps mäs sens nengun retenement à la priora et al conuent del dit monasteri pera vendre et pera enpeynnar et pera cambiar et pera alienar et pera affar ne totas lurs proprias voluntatz totas vetz que ad elas vengua per plazer ço es assaber tot aquel coyllacio que nos auem ni deuem auer per nenguna raçon én la vila de Oyerça metent én corporal possession desapoderant à nos et apoderant à dòna Sancha Lopeitz de Gongora priora del dit monasteri pera obs de sî et del conuent del dit monasteri sabudament én la casa et casals de es kafiz de forment de coyllacio que nos auem cascun ân per totz temps mäs én Pero Garçeitx de Oyerça et én ses frayres don Miguel lo misacantan et én Pero Lopeitz eissament els altres es kafiz de forment de coyllacio que nos auem cascun ân per totz temps mäs én Maria Peritz et én Sancha Peritz sa seror eissament el cafitz de forment de coyllacio que nos auem cascun ân per totz temps mäs én Pascal et én sa frayresca eissament én las doas arroas de forment de coyllacio que nos auem cascun ân per totz temps mäs én Maria Arçeitx lo qual forment vos deuen portar cascun ân à lur cost et à lur mission à la dita casa de *sant Pere de Ribes vos donant lës à maniar pan et vin et fromage e perque esta dita donation vos sia plus firma et plus valedera per totz temps mäs à uos dita priora et conuent del dit monasteri o à uostre mandament nos las ditas Maria Martineitz et Ataresa Martineitz auem vos en donat fermes de saluetat d' aquest deuantdit coyllacio de totz omes et de totes femnes Semen Martineitz uostre frayre et don Iohan Ortiz d' Azterain als quals auem én conuinent de guardar de tot daum per raçon d' esta dita fermeria én que nos lës auem mis com sobredit es e nos les sobreditz Semen Martineitz et don Iohan Ortiz atorguam nos per tals fermes com sobredit es de tot aquo son testimonis qui presentz furen e.l loguar et qui per testimonis se atorguaren don Martin Hyuaynnes abbat d' Oyerça et don Pero Garçeitx abbat d' Oylleta don Martin Garçeitx de Tudela don Sancho de Vilaua don Pero Gascon l' ortelan vezin d' Oyerça Semeno són filltz don Garcia Peritz de

Yturrico don Miguel són frayre Pedro l' ortelan Pero Adam Lope Goycoa Miguel Regue Garcia Luytador Semeno del palaci et donation e.l mes de nouembre dimenge vespra de la festa de *sancta Caterina et io Arnalt Esteuen escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta et fuy present én totas las ditas cosas et fí aquest mon signe acostumnat én testimoniança de tot ço que sobredit es et sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa73-1283>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son et qui son per venir qui io Maria Arçeitx filla de don Tomas d' Urrotz le tender atorguei et venc de manifest que com don Hustaci de Beumarches fus e.l loguar temps de la guerra *gouernador de Nauarra et én aquel temps me aguis enparada la mia casa que io auiei al cap de la rua de la Ferreria de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona per raçon quar io erei de la Nauarrerria et com io ara l' ayei cobrada per iudici dels alcaldes mis per lo seynnor rei de França et de dòna Johana reynna de Nauarra vedent et conoyssent que én aquel temps no erei de heredit io la dita dòna Maria Arçeitx ei venduda la dita casa à uos lo molt hondrat et saui baron don Climent de Launay *gouernador de Nauarra pera obs de la molt alta et nobla et poderosa dòna dòna Johana reynna de Nauarra per cent libras de bons Sanchetz les quals dines io agui et recebi à mon plazer et à ma volontat et me tengui ben per paguada et per entegrada de don Johan de Badoztain et de don Pere de Badoztain et de don Pere d' Esparça et de don Martin Rumeu peagers de Pampalona les quals dines èls me donaren et me paguaren per lo mandament que lès fí lo dit *gouernador de Nauarra laqual casa es affrontada de la una part con lo mur de la vila et de l' altra part con la casa que es de la dita reynna et ten de lonc de la rua poblada entro à la paret de terra trauesana que es issament de la casa de la dita reynna aquesta deuant dita casa de guisa et de manera com sobrenomnada et affrontada es desus integrament con totas sus dreituraz et apertinencias et con totz aquels dreitz que io én ela y ei ni ad mi y apertain ad auer per nenguna raçon vendei et atorguei io la dita Maria Arçeitx à uos lo sobrenomnat *gouernador pera obs de la dita reynna que là aya tota integrament én patz tanta quanta es assi com ten de lonc et de ample et de alt del cel troa dintz én abisme salua quita deliura et franca de mi meteysa et de trestota la mia genoilla et la mia generation per pera affarne totas las suas proprias voluntatz ad mayor atorguament et confirmation d' esta dita vendida io la dita Maria Arçeitx ei vos en donat fermes de saluetat d' esta dita casa venduda à uos lo dit *gouernador pera obs de la sobrenomnada reynna de totz omes et de totes femnes don Miguel Lopeitz lo çabater et don Domingo Saluador lo tender als quals ei én conuinent de guardar de tot daum per raçon d' esta dita fermeria én que io lès ei mis com sobredit es sobre mi meteysa et sobre totas las mias cosas mobles et terras mouentz et non mouentz conoyssudas et per conoystre én totz loguars or que sian e nos les sobreditz don Miguel Lopeitz lo çabater et don Domingo Saluador lo tender atorguam nos per tals fermes com sobredit es e conuen assaber que esta sobredita segurtat recibiren les sobrenomnatz don de Badoztain et don Pere de Badoztain et don Pere d' Esparça et don Martin Rumeu per mandament del dit *gouernador à obs de la dita reynna com sobredit es de tot aquo son testimonis qui presentz furen e.l loguar e qui per testimonis se

atorguaren don Martin Garçeitx de Tudela don Garcia d' Aynnorbe lo mercer Johan Peritz de la *peyra don Pere de Torres don Peritz lo çabater don Garcia Ochoa çabater et Miguel d' Aynnorbe lo mercer e vendida e.l mes de juyn dies de dintz lo dit mes regnnant la dita reynna én Nauarra don Miguel Santz d' Uncastel bispe de Pampalona lo dit don Climent *gouernador de Nauarra alcaldes én Pampalona don Bernart Aymar don Thomas d' Ucar e amiratz issament Ramon de *sant Gili don Pere d' Undiano lo tender et io Arnalt Esteuen escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta con ma man propria e fí aquest mon signe acostumnat én testimoniança et sui testimoni

<ville=pampelune>

<notaire=IohanMiguel>

<texte=DNLOpa67-1281>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes que io Sanduru filltz de don frayre Pero Lopeitz estant én mon bon sén et én mon bon recordament fay aquest men destin et aquesta ma deuissa et ordeney et laissez les mies choses én esa manera tot primerament mandey et offrey et day al *hospital de *sant Miguel aquela meytat de vinna que io hey e.l terminat de Lambos la qual se ten et es affrontada con l' altra mitat de vinna del dit don Pero Lopeitz mon payre et con la vinna de don Esteuen lo galocher et con lo camin pobleal com omne ua à Esquirotz et con la vinna de apres mandey soltz que tenguen mos cabeçalers et que les metien én les messions de mon enterrament d' aquest mon destin et d' aquesta ma deuissa prec que sien et fay et son cabaçalers don Domingo d' Utçama et don Martin Semeneitz d' Ainnorbe tetimonis son odidors et ueedors qui presentz furen e.l logar don Lop de Lia et Pere Arceitz de Beortegui et don Hienego Garceitz abbat d' Artazquotz et aquest destin lo dissapte primer denant *sancta Maria Magdalena Iohan Miguel escriuan iurat én Panpalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa68-1281>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io don Garcia Peritz d' Aranguren lo corder et io dòna Ochanda sa muiller uendem à uos don Pere d' Aldaua procurador del prior de *santa Maria pera obs à èl et al priorat aquela vinna que nos auem e.l terminat de Mendilorri sabudament la qual se ten et es affrontada de les partz con la vinna del dit priorat de *santa Maria et del' altra part con la vinna de don Lop d' Ochoa et de l' altra part con lo camin pobleal com omne ua à Mendilorri e aquesta deuantdita vinna de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenomnada es ab totz sos dreitz et ab totes ses pertinences uendem et atorgam nos los ditz don Garcia Peritz et dòna Ochanda ma muiller à uos lo dit don Pere d' Aldaua pera obs del prior et del priorat que lo dit priorat l' aya salua franca quita et deliura de totz omes et de totes femnes per uendre et per enpeinnar et per far ne totes ses propres uolontatz e nos los ditz don Garcia Peritz et dòna Ochanda ma muiller otorgam et venem de manifest que auem agut et rebut bonament et én patz del dit priorat de *santa Maria per tot preci complit d' esta vinna

libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l loguar regne de Nauarra et soltz de bons Sanchetz d' aliala e assi nos tenem ben per pagàtz et per conplitz et per entegràtz de tot lo preci conplit aliala d' esta vinna à mayor segurtat et confirmacion d' esta cosa nos los ditz don Garcia Peritz et dòna Ochanda ma muiller donam à uos lo dit don Pere d' Aldaua pera obs del priorat et del prior fermes de saluetat de totz omnes et de totes femnes salp de rey nomnadament don Martin d' Equieta et don Garcia d' Aranguren lo corder e nos los ditz don Martin d' Equieta et don Garcia d' Aranguren nos obligam per tals fermes cum deuandtit es testimonis son odidors et veedors qui presentz furen e.l logar don Garcia d' Itoitz et don Sancho Nas de rey et don Martin d' Arbea lo dimercles primer apres la *sant Fermin Johan Miguel escriuan iurat én Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa76-1284>

<statut=copieinc>

nomne sabuda cosa sia à totz homes que io dòna Gracia e io dòna Maria fillas de don qui fo otorgam e venem de manifest que auem agut e rebut de uos don frayre Pere Hienegueitz comendador de Ciçur libras de Sanchetz per razon del heredament que nos uos uendimes én Baternain de que nos tenem ben per pagadas e per que nos non uos puissam ren demandar per razon del dit heredament dam uos esta carta de quitament én tal manera que ni nos ni nuill altre omne ni femna de nostra ienoilla non uos puissa ren demandar per razon del dit heredament testimonis son don Domingo d' Aoitz e don Tomas d' Uritz e Miguel d' Aritz tender e don Pero Martineitz escriuan paneaygat én Ciçurr lo dissapte primer dia del mes iuill Johan Miguel escriuan iurat én Panpalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa77-1285>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et als qui son per uenir que io Milia de Beunça estant én mon bon sén et én mon bon recordament fay aquest mon destin et aquesta ma deuisa et ordeney et laissez les mies coses én esta manera tot primerament mandey et laissez à Michelet et à Johanet mès nebotz filltz de don Johan de Beunça mon frayre aquela vinna que io hey e.l terminat de Barçaturu sabudament la qual vinna se ten et es affrontada con la vinna de Johan de *sancta Maria et con la vinna de dòna Amorosa filla de don Miguel d' Undiano qui fo et con lo sender et con la vinna dels peleters et laissez als ditz Michelet et Johanet mès nebotz aquels casals que io hey én Curiburbu les quals casals se tenen et son affrontàtz de la una part con les casals de don de don Pere Arceitz del *peage et de l' altra part con les casals de don Garcia Caluo et tenen de lonc de la rua pobleal troa altresí mandey et laissez als ditz Michelet et Johanet aquel casal que io hey én la mulateria sabudament lo qual casal se ten et es affrontat de la una part con lo casal de don Garcia Lopeitz Burusquin et de l' altra part con lo casal de don Ferran d' Aillo et ten de lonc de la rua pobleal troa al ort de dòna Tota Miguel et mandey et laissez als ditz Michelet et Johanet dos cuystes et un trausser et una marfega et un cobertor et linçols et una taça d' argent la millor apres mandey et laissez à Miguel mon

nebot filltz de don Miguel abbat de Beunça mon frayre qui fo totz aquels dreitz et tota aquela part que io hey ni dey auer per totes razons del monde én aquela casa que es én la rua de la Corderia de la *poblation sabudament la qual casa se ten et es affrontada de la una part con la casa de don Miguel de Meotz et de l' altra part con la casa de Martin Carlo et ten de lonc de la rua pobleal troa al balat et mandey et laissez al dit Miguel mon nebot totz aquels dreitz que io hey ni dey auer per totes razons del monde én aquel casal de la rua de lés heres sabudament lo qual casal se ten et es affrontat de la una part con lo casal que fu de don Semen don Sancho Andia et de l' altra part con lo casal de Garcia d' Etssain et ten de lonc de la rua pobleal troa al casal de Garcia d' Etssain et ten de lonc de la rua pobleal troa al casal de et mandey et laissez à don Johan mon frayre aquels casals que io hey én la rua denant *sancta Cizilia les quals casals se tenen et son affrontatz de la una part con lo casal de don Semen de Liçauerria et de l' altra part con la rua trauessana cum omne anaua à lés cases de don Domingo de Guerax et tenen de lonc de la rua pobleal com om ne anaua de la broteria de la Nauarrerria à *sancta Maria troa lés cases de dòna Gracia de Bruslada et mandey et laissez à don Domingo mon nebot aquela vinna que io hey e.l terminat de Ouieta sabudament la qual vinna se ten et es affrontada con la vinna de don Sancho d' Ippassat et con la vinna de don Pedro de Casteillon et con lo sender et con la vinna de don Johan Peritz Alegre et otorguey et ey per ferm et me platz là manda que don Miguel abbat de Beunça mon frayre manda et lascia én sòn destin al dit don Domingo mon nebot dels casals de la mulateria les quals se tenen et son affrontatz con lo casal de Garcia de Lerrutz et de l' altra part con lo casal de don Sancho de Guendulain et ten de lonc de la rua pobleal troa la casa de dòna Tota Miguel et mandey à dòna Gracia de Uergara aquella vinna que io hey én Millera la qual vinna se ten et es affrontada con la vinna de don Johan Santz d' Uli et con la vinna de don Rolan d' Uritz lo broter et mandey et laissez aquel ort que io hey e.l terminat de Arancedi et aquela vinna que io hey e.l loguar dit terminat tenent al sobredit ort én tal manera que de la renta d' est sobredit ort et d' esta sobredita vinna que don Domingo mon nebot meta én tota sa vita un capelan que cantia missa per la mia anima et donga al conuent de *sancta Maria cada ân soltz per aniverssari et apres que de don Domingo mon sobredit nebot deuenga que tornia la dita capelania per totz temps maiss al conuent de *sancta Maria et lo dit conuent que meta un capelan qui cantia missa per totz temps maiss per la mia anima lo qual sobredit ort se ten et es affrontat la una part con l' ort de don Martin Motça et con l' ort del *hospital de *sancta Maria et con la dita mia vinna que es capelania con lo dit ort et la dita vinna se ten et es affrontada con la vinna de don Pere Arceitz del *peage et con lo sobredit ort que es capelania con la dita vinna et com deuantdit es et uuill et mandey que Miguel de Beunça mon nebot donga lés libras que me deu per razon de sòn payre als cabeçales d' aquest mon destin altresí mandey et uull que don Domingo mon nebot donga et paguia libras que me deu als cabeçales d' aquest mon destin les quals sobreditz dines mandey et laissez et deusey én esta manera: à la obra de *sancta Maria soltz à la obra de *sant Nicholau soltz à lés dones del *hospital de *sant Miguel soltz pera pitança et mandey que quàn trayran mon capdabn donguen mès cabeçales soltz pera la *tabla dels calonges als frayres *menors soltz pera pitança à lés dones de *sancta Gracia soltz para pitança à lés dones de *sant Pere de Ribes soltz pera pitança et mandey que mès cabeçales donguen soltz la or io lès ey mandat et dit én puritat et mandey à dòna Maria Semenitz libras et ma taça d' argent la menor à Domeca ma macipa soltz que solia estar et mandey que tot lo remaint de totz los sobreditz dines que mès cabeçales lès donguen et partien à paubres uezins et én altres

loxx la or òls entendran que ben mis seran et la or òls ueyran per ben encara mandey que si merce fos d' algun o d' alguna que uolguis far emenda per razon del barrey de la Nauarrerria que mès cabeçales prenguen aqueles emendes et lès donguen et partien per la mia anima la or òls ueyran per ben et mandey que si ningun omne ni femna mouis plait ni demanda ni anas contra aquest destin ni contra lo destin de don Miguel abbat de Beunça mon frayre que mès cabeçales defendien les dit destins et én tal manera que aquel o aquela que hí uendria contra les ditz destins que ren no aya d' estes mandes et laisses que io hey fait et si per auentura les cabeçales d' aquest mon destin fissen cost ni mission per defendre les ditz destins que à cada una d' estes mandes et laisses abbatien per solt et per liúra io mandei que aquel o aquela qui auria mis ni mouut plait ni anas contra les ditz destins que tot ço que aquel auria ad auer que mès cabeçales lò prenguen et lò donguen et partien per la mia anima là or òls ueyran per ben trait lò que òls auran missionat en defendre les ditz destins encara mandey que si io la dita Milia deuissey alguna deuta per que io non me acordasse que totz aquels qui hereden lo men lò paguien per solt et per liúra encara io la dita Milia mandey que les sobreditz mès cabeçales cobrien et demandien totes lès nostres coses de deutes et de preses et lès donguen et partien per la mia anima la or òls ueyran per ben d' aquest mon destin et d' aquesta ma deuisa prec que sien et fay et son cabeçales don Pere d' Undiano amirat filltz de don Johan d' Undiano qui fo trayta la amiradia et Miguel Semeneitz d' Irigoyen testimonis son odidors et veedors qui presentz furen e.l logar don Martin barbiador et Martin Carlo carta et aquest destin et deuisa tres lo diluns dies entràtz e.l mes de febrer Johan Miguel escriuan iurat én Pampalona sabuda cosa sia à totz homes que don Pere d' Undiano filltz de don Johan d' Undiano qui fo trayta la amiradia et Miguel Semeneitz d' Irigoyen tender cabeçales del destin de Milia de Beunça qui fo denant et én presència del alcalde don Miguel Lopeitz lo çabater én la porta mayor de *sant Nicholau et denant les testimonis aqui deius escriutz firen mostra del destin de la dita Milia de Beunça qui fo à Miguel de Beunça per sî et à dòna Gracia de Uergara per sî et à dòna Aluira muiller de don Miguel Santz lo broter per razon de Michelet et de Johanet creatures de don Johan de Beunça et Johan Miguel escriuan ley la carta del dit destin et leyuda la carta del dit destin prengui la carta lo dit don Pere d' Undiano amirat én sa man et iura et salua là dizem assi: io dic à Deu uertat én pena de la mia anima que la dita Milia enbia per mi et fi són destin et sa deuisa segont que esta carta pot omne leyre et entendre et me fi cabeçaler et io assi me otorguey per cabeçaler apres lo dit Miguel Semeneitz prengui la carta del dit destin én sa man et iura et salua là dizem assi: io dic à Deu uertat én pena de la mia anima que la dita Milia enbia per mi et fi són destin et sa deuisa segont que esta carta pot omne leyre et entendre et me fi cabeçaler et io asi me otorguey per cabeçaler apres les testimonis del dit destin don Martin barbiador et Martin Carlo et Johan Miguel escriuan prenguiuren cascun per sî én sa man la carta del dit destin et dizi cascun per sî: io dic à Deu uertat én pena de la mia anima que la dita Milia de Beunça qui fo fi són destin et sa deuisa segont que esta carta pot omne leyre et entendre et lo iurarien si mester fos et es assaber que Miguel de Beunça et dòna Gracia de Uergara et dòna Aluira per razon dels ditz Michalet et Johanet creatures de don Johan de Beunça an donat als sobreditz cabeçalles don Pere d' Undiano et Miguel Semeneitz ferme don Garcia Benayain que maiss non lor demandien mostra del destin per for de la qual dita mostra son testimonis don Johan Peritz Motça et don Pere torner et don Martin Semeneitz d' Ainnorbe tres lo dimarz dies e.l mes d' abril io lo sobredit Johan Miguel escriuan iurat

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa88-1287>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes que io don Ioham Lombart et io dòna Marina sa muiller uendem à uos don Sancho de Bilaua et à dòna Maria uostra muiller aquela casa que nos auem én la rua com omne ua et uen de *sant Cernin à la broteria del *borc sabudament la qual casa se ten et es affrontada de la una part con la casa de don Felip Martin lo cambiador et de l' altra part con la casa de don Domingo Dame qui fò et ten lonc de la rua pobleal troa al mur de la vila et paretz et estalons et esporades et totes sarradures de part de la casa del dit don Felip Martin et de part la casa del dit don Domingo Dame son totes per mitat et aquesta deuantdita casa de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenomnada es ab totz sos dreitz et ab totes ses pertinences uendem et otorgam nos los sobreditz don Iohan Lombart et dòna Marina ma muiller à uos lo dit don Sancho de Bilaua et à dòna Maria uostra muiller que là ayatz salua franca quita et deliura de totz omes et de totes femnes per uendre et per enpeinnar et per farne totes uostres propres uolontatz de lonc et d' ample et d' alt del cel troa dintz én abispe et nos los sobreditz don Iohan Lombart et dòna Marina ma muiller otorgam et venem de manifest que auem agut et reçebut bonamenz et én patz de uos lo dit don Sancho de Bilaua et de dòna Maria uostra muiller per tot preci complit d' esta casa libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et soltz de bons Sanchetz d' aliala e un cobde én cambi én la casa de uos lo dit don Sancho tenent à la casa de don Arnalt Bernart qui fu et assi nos tenem ben pàr pagàtz et per complitz et per entegràtz nos los sobreditz don Iohan Lombart et dòna Marina ma muiller de uos lo dit don Sancho de Bilaua et de dòna Maria uostra muiller de tot lo preci conplit et aliala d' esta casa et del cambi à mayor segurtat et conffirmation d' esta casa nos los sobreditz don Iohan Lombart et dòna Marina ma muiller donam à uos les sobreditz don Sancho de Bilaua et dòna Maria uostra muiller fermes de saluetat de totz omes et de totes femnes d' esta deuantdita casa nomnadament don Pere Marra et Remon de *sant Gili et nos les sobreditz don Pere Marra et Remon de *sant Gili nos otorgam et obligam per tals fermes com deuantdit es als quals fermes nos les sobreditz don Iohan Lombart et dòna Marina ma muiller nos obligam de trayre et de gardar de tot daun d' esta fermetat sobre totz nostres bens mobles et heredatz or que sien testimonis son odidors et veedors qui presentz furen e.l logar don Domingo de *sant Martin et don Garcia de Turrilles don Martin d' Ipassat et Martin Peritz de Turrilles carpenters et aquesta uenta lo dimenge dias entràtz e.l mes may Iohan Miguel escriuan iurat én Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa92-1288>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io don Paschal Guillem lo çabater et io dòna Cathelana sa muiller uendem à uos don Martin del *hospital lo carpenter pera obs de tot lo conuent dels calonges de *sancta Maria de Pampalona aquela vinna que nos auem e.l terminat de Urraiturri sabudament la qual vinna se ten et es affrontada con la vinna de don Miguel Santz lo capelan et con la vinna de la conffraria de *sant Meteri et con la vina de don Pere Rolan et

con lo camin pobleal com omne ua à *sant Esteuen et con lo sender et aquesta deuantdita vinna de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenomnada es ab totz sos dreitz et ab totes ses pertinences uendem et otorgam nos les sobreditz don Paschal Guillem et dòna Cathelana ma muiller à uos lo dit don Martin del *hospital pera obs del dit conuent dels calonges de *sancta Maria que lo dit conuent dels calonges de *sancta Maria aya lo dit conuent la dita vinna salua franca quita et deliura de totz omes et de totes femnes per uendre et per enpeinnar et per farne totes uostres propres uolontatz et nos les sobreditz don Paschal Guillem et dòna Cathelana ma muiller otorgam et venem de manifest que auem agut et pris et recebut del dit conuent dels calonges de *sancta Maria per tot preci complit d' esta vinna cent vint libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra e soltz de bons Sanchetz per aliala et assi nos tenem ben per pagàtz et per complitz et per entegràtz nos les sobreditz don Paschal Guillem et dòna Cathelana ma muiller del sobredit conuent de tot lo preci complit et aliala d' esta vinna et assi à mayor segurtat et confirmacion d' esta cosa nos les sobreditz don Paschal Guillem et dòna Cathelana ma muiller donam à uos lo dit don Martin del *hospital pera obs del dit conuent de *sancta Maria dels calonges fermes de saluetat de totz omes et de totes femnes d' esta deuantdita vinna nomnadament don Pere de Badoztain et don Johan Peritz Guillem los çabaters les quals se otorgaren per tals fermes com sobredit es sobre tot aquo nos les sobreditz don Paschal Guillem et dòna Cathelana ma muiller donam à uos lo dit don Martin del *hospital pera obs del dit conuent dels calonges de *sancta Maria fiança de cincenz morabetis de bon aur lo dit don Pere de Badoztain que uos faça redrar et quedar tot enbarc et tota mala uoz et tota playdesia et tota demanda de tot omne e de tota femna d' esta deuantdita vinna ò uos donga et paguia la dita fiança les ditz cincenz morabetis én aur lo qual se otorga et obliga per tal fiança con denant dit es testimonis son odidors et veedors qui presentz furen e.l logar et aytorgàtz per testimonis don Pere Semeneitz de Reta don Lop de Redin Semen Peritz lo vinoncle don Lop de Turrilles et aquesta uenta lo dimenge dies entrantz e.l mes de setembre Johan Miguel escriuan iurat én Panpalona

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<texte=DNLOpa163-1312>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz aquels qui esta present carta ueyran et oyran que nos don Garçia Daria ferrer de Pampalona et dòna Thota Peritz de Indurainn sa muyller ab atorgament et consentiment l' un de l' altre vendem à uos don Yenego Garcitz d' Uart calonge de la iglesia de *sancta Maria de Pomplona la uinna que nos auem e.l terminat de la Bigordana la qual uinna se ten et se affronta de la una part con la uinna de don Orti lo panater qui fo et de l' altra part se ten et se affronta con la uinna del monesteri de lés dones de *sancta Gracia et ten del lonc del camin public com hom ua de Pampalona à la Bigordana troal sender com homne ua à lés uinnes del dit terminat de la Bigordana aquesta deuantdita uinna de guysa et de manera com sobrenomnada et affrontada es desus entegrament con totes ses dreitures et ses apertinençies de intrades et de issides de camins et de senders et de çequies et de mugues et au totz aquels dreitz que nos hý auem ni à nos pertainn de auer per qualseuol manera nin razon

de trestot lo segle nos lé deuantditz don Garçia Daria et dòna Thota Peritz de Indurainn sa muyller vendem et aitorguam à uos lo dit don Yenegro Garcitz d' Uart et metem én tenença et én corporal possession apoderant à uos et desapoderant à nos que uos lo dit don Yenegro Garcitz et la glesia de Pampalona segont que uos hordenaretz et uoldretz que là aiatz et posediscatz tota tanta quanta es entegrament assi coma ten de lonc et de ample et de alt del çel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos et de trestota nostra genoylla et generation et de totz omes et de totes fempnes per pera uendre et pera enpeinnar pera cambyar et pera alienar et pera affar totes uostres propres uolontatz én uita et én mort coma cada un pot et deu far de la sua cosa propria sens ningun enbarguer sabuda cosa es que nos les deuantditz don Garçia Daria ferrer de Pampalona et dòna Thota Peritz de Indurainn se muyller atorquam et uenem de manifest que auem agut et reçebut amoralment et én patz de uos lo deuantdit don Yenegro Garcitz d' Uart calonge de la eglise de Pampalona per tot preçi d' aquesta deuantdita uinna uenduda con l' aliala ensemble setenta et seys libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible del regne de Nauarra trestot preçi complit nos les deuantditz uendedors tenem nos en ben per pagàtz et per entegràtz del preçi et de l' aliala et de totes coses renunçiant à la exception del non contàtz et de no agutz et de non recebutz diners et per mayor segurtat et aitorgament d' aquesta deuantdita uinna uenduda nos les deuantditz don Garçia Daria ferrer et dòna Thota Peritz de Indurainn sa muyller à uos lo dit don Yenegro Garcitz d' Uart calonge de la glesia de Pampalona dam uos en fermes de saluetat et fiançes de redra per conuenent de çent et quaranta libras de bons Sanchetz es assaber don Miguel lo merçer et don Lop de Nauascues lo barbiador uezins de Pampalona én tal manera et conuenent que si per auentura algun omne o alguna fempna parentz o estranges uos mouien playt action o demanda alguna o uos metien mala uoz én la deuantdita uinna per qualseuol manera nin razon de trestot lo segle que les deuantditz fermes de saluetat et fiançes de redra uos là saluien et lès faguen quedar et redrar et estar én patz én manera que uos uaylla la uostra compra et romaingatz én ela én paçifica possession sens enbarc et sens mala uoz ninguna o si non que uos faguen pagar o que uos paguien sens ningun sī per conuenent lès deuantdites çent et quaranta libras de Sanchetz à uos lo dit don Yenegro Garcitz d' Uart calonge de la glesia de Pampalona o à tot omne qui esta carta mostrara als quals fermes de saluetat et fiançes de redra auem én conuenent et nos obliguam de gardar de tot quant damage èls reçebren én razon d' aquesta dita fermetat et fiançeria én que nos mys lès auem ius obligation de totz nostres bens sedentz et mouentz or que nos lès aiam ni trobar se puysen leyalment à bona fe et nos les deuantditz don Miguel lo merçer et don Lop de Nauascues lo barbiador uezins de Pampalona aitorguam nos per tals fermes de saluetat et fiançes de redra d' esta dita uinna uenduda de com sobredit es ius obligation de totz nostres bens sedentz et mouentz or que nos lès aiam ni trobar se puysen leyalment à bona fe et per tenyr et complyr tot ço que sobredit es et non puysquem uenyr contra uos les deuantditz uendedors et fermes de saluetat et fiançes de redra totz én una et cada un de nos per sí renunçiam tot for tot hus et tota costumpne seglar et de *sancta *glesia et tot altre dreyt escriut et per escriure generalment et specialment renunçiam tot nostre for et à la exçeption de non respondre à carta et à dia de garidor que si'l demanduem no nos sia donat de tot aquo son testimonis qui clamàtz pregàtz presentz furen én logar et qui per testimonis se aitorgaren don Nicolau Daria don Iohan de Senossiainn broters don Pere Pascal çabater et don Garçia Martin de Ual d' Oyllo podador mil trezentz et çinquanta e.l mes d' agost lo dios primer apres la festa de *sancta Maria et io

Iohan Miguel notari public de Pampalona escriui esta carta ab atorgament de lés dites partides et én testimoniança de tot ço que sobredit es fi aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa171-1314>

<statut=original>

sapient totz aquels qui esta present carta ueyran et oyran que io don Belenguer Crozat franc del *borc de *sant Cernin de Pampalona aitorguei et uenc de manifest que coma à istança de uos don Johan Murde tender de Pampalona Johan d' Arquiuiler porter del seynnor rey aia feita uenta et alienament dels heredament et coyllacos que don Xemen Arnalt d' Orotz caualer et dòna Maria Santz d' Ureta sa muyller auien én ual de Ezteriuarr per deute que à uos lo dit don Johan Murde deuien con carta publica seyelada con lo sayel del seynnor rey les quals heredamentz et coyllaços son obligàtz à mi lo dit don Belenguer Crozat con cartes publiques sayelades con lo sayel del seynnor rey la qual uenta et alienament dels ditz heredamentz et coyllaços io lo dit don Belenguer Crozat laudei et aitorguei que ei per ferma et per ualedera d' est dia que esta carta fu feita et per mi aitorgada per totz temps mäs tant quant lo segle aturia én tal manera et conuenent que io lo dit don Belenguer ni altre omne ni fempna per mi én uoz ni én rason de mi con carta ni sens carta per for ni ses for per obligament que à mi fus fayt dels ditz heredamentz et coyllaços de ual de Ezteriuarr tant quant lo segle aturia ad aquel o aquels qui compràtz lës auran o lës an et heredaran et posedyran demanda ninguna ni enbarguer no'ls puyssuei far et si lò fisse que à mi non uaylla ni pro me tengua per deuant qualseuol iuge ecclesiastic o seglar et per tenyr et agardar tot ço que sobredit es et non puyssuei uenyr contra io lo dit don Belenguer Crozat prometei leyalment à bona fe sens mal enguan renunçiant tot for tot hus et tota costumpne seglar et de santa *glesia et totes alçes et razons exceptions dilations et alegations que io o altre omne o fempna per mi én uoz ni én rason de mi podissem propondre alegar rasonar et dyre én *cort o fora de *cort én iudizi o fora de iudizi per deuant qualseuol iuge ecclesiastic o seglar uuyll et me platz que à mi res non uaylla nin pro me tengua et nin siei odut én niguna res contra al mostrador d' esta carta én esta cosa antz uuyll que sia tot contra mi generalment et specialment renunçiey tot mon for et à la exception de non respondre à carta don Pere Santz de Lantz tender et don Johan d' Izco seler mil trezentz çinquanta et dos e.l mes de marz lo dimartz dia et festa de *sant Grigori et io Johan Miguel notari public de Pampalona escriui esta carta ab atorgament de lés dites partides et én testimoniança fi aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa216-1325>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz aquels qui esta present carta ueyran et oyran que yo don Pero Peritz de Echano de Ualdorba et yo Martin Garceitz de Mendilorri et yo Andregot filla de don Iacue de Echano de Ualdorba uezins et estaiantz én la uilla de Bruslada totz tres én vna ab aitorgament

et consentiment l' un de l' altre vendem à uos don Sancho Martinitz de Exea calonge de la eglesia de *sancta Marya de Pampalona pera ops à la uostra anima et à la dita eglesia de *sancta Maria de Pampalona l' ort que nos auem e.l terminat de Ripaue lo qual ort se ten et se affronta de la vna part con l' ort de dòna Cathelina d' Uritz filla de don Enequo d' Uritz et de l' altra part se ten et se affronta con l' ort de la dita glesia de *sancta Maria et ten de lonc del sender com om ua ditz ortz troal riuall aquest deuantdit ort de guysa et demanera com sobrenompnat et affrontat es desus entegrament con totes ses dreitures et ses apertinençies de intrades et de yssides de camins et de senders et de çequies et de mugues et con totz aquels dreitz que nos auem ni à nos pertainn de auer per qualseuol manera ni rason de trestot lo segle nos les deuantditz don Pero Peritz de Echano Martin Garceitz de Mendilorri et Andregot filla de don Iacue de Echano vendem et aitorguam à uos lo dit don Sancho Martinitz de Exea calonge de la eglesia de *sancta Marya de Pampalona pera ops à la uostra anima et à la dita glesia de *sancta Marya que là aiatz heredetx et posedyscatz én bona patz tota tanta quanta es entegrament assi coma ten de lonc et de ample et de alt del çel troa dintz én abysme per pera uendre et pera empeinnar pera cambyar et pera alienar et pera affar totes uostres propres uolontatz én uita et én mort coma cada un pot et deu far de la sua cosa propria sens ningun embarguer saluant les detz soltz de Sanchetz de çes que lo capitol de la glesia de *sancta Maria de Pampalona hà cascun ân perpetualment de çes tant quant lo segle aturya sobre lo dit hort sabuda cosa es que yo lo dit don Pero Peritz de Hechano de Ualdorba et yo Martin Garçeitz de Mendilorri et yo Andregot filla de don Iacue de Echano de Ualdorba qui fo aitorguam et uenem de manifest que auem agut er reçebut amoralment et em patz de uos lo dit don Sancho Martinitz de Exea calonge de la eglesia de *sancta Marya de Pampalona per tot preçi d' aquest deuantdit ort uendut con l' aliala ensemble çinquanta libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible del regne de Nauarra trestot preçi complit nos les deuantditz uendedors tenem nos en ben per pagàtz et per entegràtz del preçi et de l' aliala et de totes coses renunçianta la exception de non contàtz et de no agutz et de non reçebutz diners et per mayor segurtat et aitorgament d' aquest deuantdit ort uendut nos les deuantditz don Pero Peritz de Echano Marin Garceitz de Mendilorri et Andregot filla de don Iacue de Echano de Ualdorba qui fo à uos lo deuantdit don Sancho Martinitz de Exea calonge de la eglesia de *sancta Marya de Pampalona pera ops à la uostra anima et de la dita glesia de *sancta Marya dam uos en fermes et fiançes de saluetat per conuenent de çent libras de bons Sanchetz es assaber don Garçia Bon d' Arrieta lo correyer et don Martin de Goinni lo bureler uezins de Pampalona én tal manera que si per auentura algun omne ho alguna fempna parentz ho estranges de nos uos mouien playt ho demanda alguna ho uos metien enbarc ho mala uoz e.l deuantdit ort uendut per qualseuol manera ho rason de trestot lo segle saluant el dit çes que les deuantditz fermes et fiançes de saluetat uos lõ saluien et lès faguen quedar et redrar et estar em patz én manera que demanda ninguna non uos sia feita et uos uaylla la uostra compra et romaingatz én ela én paçifica possession sens ningun embarguer et si no lõ fyssen que uos faguen pagar ho que uos paguien sens ningun sī per conuenent hueytanta libras de bons Sanchetz à uos lo dit don Sancho Martinitz de Exea ho al mostrador d' esta carta et les vint libras à la seynnoria mayor de Nauarra per tal que faga ualer tenyr et complyr tot ço que én esta present carta es escriut als quals fermes et fiançes de saluetat auem én conuenent et nos obliguam de gardarlès de Tot quant mal et damage èls recebran én rason d' aquesta dita fermetat et fiançeria én que nos mys lès auem ius obligation de totz nostres bens sedentz et

mouentz or que nos lès aiam ni trobar se puysen renunçiant generalment et specialment à tot nostre for et nos les deuantditz don Garçia Bon d' Arrieta lo correyer et don Martin de Goinni lo bureler uezins de Pampalona aitorguam nos per tals fermes et fiançes de saluetat d' est deuantdit ort uendut de com sobredit es ius obligation de totz nostres bens sedentz et mouentz or que nos lès ayam ni trobar se puyssen et per tenyr et complyr tot ço que sobredit es nos les deuantditz uendedors et nos les deuantditz fermes et fiançes de saluetat totz én vna et cada un de nos per sî renunçiam per cert saber tot for tot hus et tota costumpne seglar et de *sancta *glesia et totes alçes e razons exceptions dilations et alegations que nos ho altre per nos à pro et à defenssion de nos podysem propondre alegar razonar et dyre én *cort ho fora de *cort én iudizi ho fora de iudizi per deuant qualseuol iuge ecclesiastic ho seglar uolem et nos platz que à nos res non uaylla nin pro nos tengua et nin siam odutz én niguna res contra lo dit don Sancho Martinitz de Exea ni contra al mostrador d' esta carta én esta cosa generalment et specialment renunçiam à tot nostre for et à la exception de non dyre res contra esta carta et si lò fyssem que à nos non uaylla de tot aquo son testimonis qui clamàtz pregàtz presentz furen én logar et qui per testimonis se aitorgaren don Hyenego Ochoa d' Ieltz capelan de *santa Marya Magdalena don Per Aznaritz et don Iohan Peritz de Bidaurreta ortelans de Pampalona et nos les deuantditz don Hyenego Ochoa d' Ielz capelan de *sancta Marya Magdalena don Per Aznaritz et don Iohan Peritz de Bidaurreta ortelans de Pampalona aitorguam nos per tals testimonis de com sobredit es mil trezentz syssanta et tres e.l mes de dezembre lo dimenge primer antz de la festa de Nadal et yo Iohan Miguel notari public de Pampalona qui à lès coses deuantdites fui present escriui esta present carta ab aitorgament de lès dites partides et fi aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de uertat

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=SalvadordeUrricelque>

<texte=DNLOpa86-1287>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz aquels qui son et qui son per venir que nos don Semen Lopeitz de Luna per la Gracia de Deus prior én la eglesia de *sancta Maria de Pamplona et io don Sancho Martineitz arcidiagne de *val d' Aiual et io don Iohan Peritz arcidiagne de la Bardossela prior de Belat obrer én la sobredita glesia de *sancta Maria de Pamplona per nos et com plazenteria et con atorguament de tot lo conuent de la deuantdita glesia de *sancta Maria de Pamplona donam à uos don Semen d' Eztraua lo podador et à dòna Gracia uostra muyller aquela plaça de casa que nos auem én la rua de la Rocha del *borc de *sant Cerni de Pampalona la qual plaça de casa fue de dòna Andreguaylla de *sant German à qui Deus perdon én la cal nos layssa la deuantdita dòna Andreguaylla de *sant German én són destin cant èra casa auantz que lo *borc ardis vint soltz de Sanchez cad' ân de renta tant com lo segle duria pera pitança al conuent de *sancta Maria de Pamplona per tal que lo dit conuent ne faguen cantar huna messa per la sua anima et que isquen sobre la sua fossa or ela iatz én la cal plaça de casa à don Helies Dauí soltz de Sanchetz de ces cad' ân; Pero conuen assaber que

don Bernart Peritz à qui Deus perdon nebot de la deuantdita dòna Andreguaylla de *sant German èra tenent de la deuantdita casa auantz que la vila ardis coma aquel qui èra dreit hereder paguant les soltz al deuantdit don Helies Dauí per sòn ces et paguant al sobredit conuent les sobreditz soltz que sa ayola lès layssa segont que deuantdit es e lo dit don Bernart Peritz à qui Deus perdon cant vengui à sòn morient layssa la proprietat de la deuantdita plaça de casa al deuantdit conuent con tot cant dreit que èl hý auia ni ad èl apertaynnia ad auer per ninguna razon de trestot lo segle èls fazent lur compliment à la dita dòna Andreguaylla de *sant German sa ayolla segunt que desus es dit la cal plaça de casa se ten et se affronta de la huna part con la casa de don Ioan Thomas l' armer qui fu et de l' altra part se ten et se affronta con la casa de don Pascal de Çaualdica lo mercer et de Domicu Semeroitz sòn frayre et ten del lonc de la rua poblada troa al mur de la vila et es assaber que lès paretz et les estalons de totes partz son per mei et aquesta sobredita plaça de casa donam à uos don Semeno d' Eztraua lo podador et à uostra muyller dòna Gracia que í façatz ades casa à tan ben feita o millor com aquela que se ten con la deuantdita plaça que es deuès de ius contra al portal de la vila per tal conuinent que uos lo deuantdit don Semen d' Etztraua et dòna Gracia uostra muyller et uostres subcessors que la deuantdita casa et plaça erederan ne donguen cad' ân d' esta primera festa de *sant Iohan Baptista qui primera ven én auant vint soltz de Sanchetz de ces cad' ân per tant cant lo segle duria al conuent de *sancta Maria de Pamplona pera pitança soltz al deuantdit don Helies Dauí de ces les cals soltz de ces a èl antiguament én la deuantdita plaça de casa e nos les deuantditz prior et io don Sancho Martineitz arcidiagne de *val d' Ayuar et io don Iohan Peritz arcidiagne de Bardosela et prior de Belat et hober de la eglesia de *sancta Maria de Pamplona deuantditz con plazenteria et con atorguament de nos metis et de tot lo conuent de la eglesia de *sancta Maria de Pamplona deuantditz donam à uos lo deuantdit don Semen d' Etztraua et à uostra muyller dòna Gracia esta deuantdita plaça de casa én tal manera que là ayatz franca et quita et delyura de nos meteis que èm én present et de totz nostres subcessors que én apres nos vendran per pera farne totes lès uostres propres voluntatz salp les deuantditz et soltz de ces que se paguien quad' ân segont que omne deu pagar ces à for et à costumpna del *borc de *sant Cerni de Pamplona e nos les deuantditz don Semen d' Etztraua lo podador et io dòna Gracia sa muyller atorguam et nos hobliguam sobre nos meteis et sobre totes nostres coses mobles et terres or que sien de far la deuantdita casa én la dita plaça com deuantdit es et de pagar lo çes segont que deuantdit es e per tenir et per complir totes lès deuantdites coses sobredites io lo deuantdit don Semeno d' Eztraua lo podador et io dòna Gracia sa muyller vos ne auem fait omenage leialment à bona fe sens mal enguan à uos los sobreditz prior et à uos don Sancho Martineitz et à uos don Iohan Peritz que assi uos tenguam et complam totes lès deuantdites coses com sobredit es à uos et à tot lo conuent deuantdit e per mayor segurtat et confirmacion de totes hestes deuantdites coses nos lo deuantdit don Semen Lopetiz de Luna prior et don Sancho Martineitz arcidiagne et don Iohan Peritz arcidiagne per nos et con atorguament et voluntat de tot lo conuent de la dita glesia de *sancta Maria de Pamplona metimes aquest sayel del deuantdit conuent pendent én esta present carta et d' aquo son testimonis qui clamàtz et preguàtz et presentz furen e.l loguar et qui per testimonis se atorguaren don Helies Dauí lo mayor et don Peyre Marra et don Ramon de Iaca et don Symon Iurdan mil et et e.l mes de gener la vespra de la festa de *sant Vicent et io don Saluador d' Urricelque escriuan iurat public de Pamplona escriui esta carta per mandament de

lés sobredites partides et én testimoniança de totes lés coses sobredites fí aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa99-1292>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que nos don Eneco Peritz et don Garcia de Muniayn les ortelans cabeçales de Miguel Cabeyllo l' ortelan qui fo vendem à uos don Sancho d' Aspurç l' ortelan et à dòna Maria vostra muyller aquela vinna que lo dit Miguel Cabeyllo l' ortelan auia e.l terminat de Beritcitu la cal vinna se ten et se affronta de la vna part au la vinna de don Eneco de Rassa et de l' altra part se ten et se affronta au la vinna de don Andreu de Concoitz lo correyer et ten del lonc del sender coma omne intra à lés vines troa à la vinna de don Ferrando de Loyçu lo broter aquesta sobredita vinna de guysa et de manera coma sobrenompnada et affrontada es còm totes ses apertinencies de intrades et de yssides et de camins et de sendes et de cequies et con totz aquels dreitz que lo dit Miguel Cabeyllo hý auia ni deuia auer per ninguna razon vendem et atorguam nos los sobreditz cabeçales à uos les sobreditz don Sancho d' Aspurç et à dòna Maria vostra muyller que là ayatz tota entegrament tanta canta es del lonc et d' ample de alt del cel troa dintz én abysme salua et quita delyura et franca de nos medeis et de la genoylla del dit Miguel Cabeyllo et de tota la sua generacion per pera farne totes lés vostres propres uolontatz coma de la vostra cosa propria et es assaber que nos les sobreditz don Eneco Peritz et don Guarcia de Muniayn atorguam et venem de manyfest que auem agut et rebut amoralment et én patz de uos les sobreditz don Sancho d' Aspurç l' ortelan et de dòna Maria vostra muyller preci et aliala d' esta sobredita vinna uenduda vint et vna lyura de bons Sanchetz de la bona moneda corrible del rei de Nauarra et tenem nos ben per paguàtz et per integràtz del preci et de la alyala et de totes coses et per mayor segurtat et confirmacion de totes lés coses sobredites et d' esta sobredita vinna uenduda nos les sobreditz don Eneco Peritz et don Guarcia de Muniayn uos ne dam fermes de saluetat à uos les sobreditz don Sancho d' Aspurç et à dòna Maria vostra muyller de totz omes et de totes fempnes à don Pedro Çaspicençu l' ortelan et à don Miguel Santz de Ronçauals lo mercer als cals fermes auem én conuinent sobre nos et sobre totes nostres coses de guardarlès de Tot cant damage èls recebran per razon d' aquesta sobredita fermeria én que nos lès auem mis et nos les sobreditz don Pedro Çaspicençu et don Miguel Santz de Ronçauals atorguam nos per tals fermes com sobredites et d' aco son testimonis don Pere Doat et don Pascal d' Yuero les coteles et don Lorentz d' Uani lo correyer et don Sancho Mata la puerca et Miguel d' Aquerreta et Per Eneco l' ortelan et venta milesima et e.l mes de març lo primer diios apres la festa de *sancta Maria de març et io don Saluador de Vrricelque escriuan iurat public de Pamplona escriui esta carta per mandament de lés sobredites partides et én testimoniança de totes lés coses sobredites fí aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<notaire=DomingodeEnderiz>

<texte=DNLO_{pa}90-1287>

<statut=copieinc>

én nomne de nostre seynnor IhesuCrist et de nostra dòna *sancta Maria et de tota la *cort çeestial sabuda cosa sia à totz homnes als qui son et qui son per venir que esta es carta et auinença de patz et de vnitat que han fayta les detz iuratz et lo conçeyll del *borc de *sant Çernin de Pampalona con les detz iuratz et lo conçeyll de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona aquesta auinença et patz et vnitat en fayta amoralment les sobreditz iuratz et conçeylltz les vns ab les altres et totz ensemble comunament sens nenguna força et sens nenguna premia de guysa et de manera que han hautorguat et conuengut et iuràt sobre les santz Euangelis et sobre la *sancta *crotz les sobreditz iuratz et conçeylltz que del dia que esta carta fu fayta et atorguada én auant tant cò lo segle durara sien vns et hayen vn conçeyll et vna comunitat et que hayen vns iuratz et aquetz iuratz sien vint pera gouvernar et maintenir ço es assaber lo *borc et la *poblacion sobreditz et es assaber que d' aquetz vint iuratz deuen estar esleytz cada ân per totz temps mais sabudament del *borc de *sant Çernin detz bons homnes et de la *poblacion detz bons homnes et aquetz vint iuratz à lur intrada que iurien sobre les santz Euangelis et sobre la *sancta *crotz l' amyllorament de tot lo comun de tot lo poble del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona à lur escient et que prenguen treguoës assi com costumnat es de Pampalona et si la vila hauia menester dines pera affar messon per que cuyllita se havis affar que les vint iuratz que seran én aquela sazon cuyllguen la cuyllita per solt et per liûra del moble et de lès heredatz seguont que costumnat es ça enrreyre én Pampalona ben et leyalment et sens enguan à lur escient sobre lurs iures et cada un dels que metien én la cuyllita assi com cada un dels altres sobre sa iura per rason de ço que han sens enguan et les dines que les vint iuratz prendran de la cuyllita de la vila et de totes lès altres rentes et coses que son del comun de tota la vila ço es assaber del *borc et de la *poblacion que lès metien ben et leyalment sens enguan ab consseyll de bons homnes à pro et à ben et à myllorament del comun de la vila ço es assaber del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona et aquo sobre lurs iures et quàn les vint iuratz hauran à esleyre altres vint iuratz que lès esleyen sobre lurs iures assi com sobredit es atals que per benuolença ni per maluolença ni per amiztat ni per enemiztat ni per parentesc ni per esperança que hayen ad auer daun ni pro que no esleyen ni metien for aquels que entendran que sien al millor pro de tot lo comun de tota la vila de Pampalona et de tot poble de Pampalona ço es assaber del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona et aquel que haura estat dels vint iuratz que no lō ý puysequen altra uetz metre fora à cap de set ans o assi com parat sera én conçeyll et si per auentura hí hauia menester à esleyre quantitat de bons homnes per maintenir les cotz et les paramentz que faran les vint iuratz et lo conçeyll de la vila ni auia menester à esleyre altres bons homnes per conseyllar les vint iuratz ni als alcaldes ni pera à nengunes altres coses hauisen menester à esleyre bons homnes per obs del comun de la vila que les vint iuratz que seran én aquela sazon ne esleyen et ne metien cada ân atantz com èls veiran per ben et que haya totz temps d' aquetz bons homnes esleytz atantz del *borc com de la *poblacion salp que si issida se fis én la vila per rason de ost o én seruici de seynnor o per nenguna altra manera que se fagua comunament com les vint iuratz et lo conçeyll de la vila ueyra per ben et que les vint iuratz

esleyen aquetz bons homes én tal manera sobre lurs iures que per benuolença ni per maluolença ni per amiztat ni per enemiztat ni per parentesc ni per esperança que hý hayen ad auer daun ni pro que no esleyen ni metien for aquels que èls entendran que sien al myllor pro de tot lo comun de tota la vila et de tot lo poble ço es assaber del *borc et de la *poblacion à lur escient et totes lés rentes que ara son ni lés yssides del comun sabudament del *borc et de la *poblacion que sien totz temps mays de la vila ço es assaber del *borc de *sant Çernin de Pampalona et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona salp aquela renta que lès de la *poblacion an trait pera à pagar lo çes que deuen à la eglesia de *sancta Maria de Pampalona per lurs cases et altres totes lés rentes et yssides que d' aqui én auant conqueriran per nenguna rason que sien yssament de tot lo comun de la vila et que les vint iuratz lès reçoebien et lès metien ab consseyll de bons homes à pro et à ben del comun de la vila à lur escient sobre lurs iures et lo conçoeyll del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona que hayen vn sayel grant et vn altre petit et non plus et que sien aquels sayels én vna archa et que hý aya quatre sarraylles et quatre claus que tenguen les vint iuratz les dos que sien totz temps del *borc de *sant Çernin et les altres dos de la *poblacion et que haya lo conçoeyll de la vila vna seynna cabdal et non mays et que sia atal com les vint iuratz veyran per ben et que hý haya totz temps dos alcaldes per lo conçoeyll del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona et d' esta hora én auant que tot home que sia vezin de Pampalona puyssa tenir cambi or se uoldra de dintz la vila de Pampalona salp de aquels que hauran et an iurât que non tenguen cambi én tota Pampalona si no e.l *borc de *sant Çernin pero aquels que uoldran lo mester del cambi aprendre ni uoldran tenir cambi que iurien sobre santz que non tenguen cambi iamais de *estela troa Pampalona én nengun loguar ni de Pampalona entro à Comdon én nengun loguar assi com ten lo camin dels rumeus si no tan solament de dintz lo sarrat de Pampalona et que tot home puyssqua mostrar à qui se uoldra lo mester del cambi l' aprentiz fagent la sobredita iura et si nenguns paramantz hauien faytz ni nengunes enpreses lös del *borc de *sant Cernin contr'als de la *poblacion ni lès de la *poblacion contr'als del *borc de *sant Çernin de Pampalona ni nengun dels vns contr'als altres que sien cassâtz et desfaytz et que non vayllen ni sien tengutz d' aqui én auant salp dels cambiadors que han iurât que tenguen lur iura com sobredit es et que d' aqui én auant nengun vezin ni estaient de tota la vila nomnadament del *borc de *sant Çernin ni de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona non fagen ninguna iura ni ninguna empresa si doncx non fus ab mandament et ab sabença dels vint iuratz et qui que lò fis que compla la pena que les vint iuratz et lo conçoeyll de la vila haurien establitz et es assaber que én esta auinença et patz et vnitat se son auengutz especialment les detz iuratz del *borc de *sant Çernin de Pampalona et lo conçoeyll con lo conçoeyll de la *poblacion de *sant Nicholau et con les detz iuratz de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona én tal guisa que lès de la dita *poblacion puyssan far lés paretz de lurs cases deuès lo baladar del *borc de *sant Çernin sabudament lo qual baladar ten del lonc de la *torr que clamen la Gualea entro à la paret trauessana de peyra que se ten con la *torr que clamen Maria Delguada et ten de ample de lurs mugues que yssen dels fundamentz de las sobreditas paretz de la *poblacion entro al mur del *borc de *sant Çernin én tal manera que lés paretz de lurs cases deuès lo dit baladar que puyssquan far de alteza de quinze cobdes et lo cobde que sia atal com lo cobde que home sol mesurar terra et que sien les quatre cobdes de peyra et lo sobreplus de terra assi que tota la alteza con la cuberta sien quinze cobdes et non mays et que lés paretz non vayen

mayss adeuant deuès lo dit baladar si no assi com eren lo dia que esta auinença fu fayta et autorguada et que non faguen ni puyssquen far én las ditas paretz ninguna força ni semblant de força ni balestrera ni finestra salp vna finestra que puyssquen far én cada casa pé que puyssquen hauer lumera én lurs çeles et l' aygua de la pluya que cayra de lurs paretz de lurs cases que son deuès lo dit baladar que caya én lur cobde de deguot que an fora atenant de lurs paretz de lurs cases assi com tenen lès mugues que yssen fora de lurs paretz et si nengun dels de la *poblacion que han lurs cases deuès lo dit baladar uolien far cambras priuadas enues lo dit baladar que puyssquen obrir de lurs paretz pera yssir à las cambras priuadas pero que las cambras priuadas no yssquan mayss adeuant deuès lo dit baladar si no atant com yssen las muguas de lurs paretz et que én altra manera no obrien nengun temps si no assi com sobredit es et es assaber que les detz iuratz et lo conçeyll del *borc de *sant Çernin de Pampalona han perdonat et quitàtz amoralment sens nenguna força et sens nenguna premia per èls et per lurs successors als detz iuratz et al conçeyll de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona et à lurs successors totas las demandas que èls lès firen per deuant lo noble seynnor don Thibalt rey de Nauarra et totas altras yras et discordias et rencuras et malas uolontatz et totas demandas et totas quereyllas et totz clams que èls hanç lès auissen faytz ni lès podissen far ni demandar per nenguna razon que estat haya tro al dia que esta carta fu fayta et autorguada salp que lès de la *poblacion non puyssquan màs alçar lurs paretz de lurs cases deuès lo sobredit baladar del *borc de *sant Çernin ni farles én altra manera si no assi com sobredit es et altres es assaber que les detz iuratz et lo conçeyll de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona per èls et per lurs successors han perdonat et quitàtz amoralment sens nenguna força et sens nenguna premia als detz iuratz et al conçeyll del *borc de *sant Çernin de Pampalona et à lurs successors totas las demandas que èls lis firen per deuant lo noble seynnor don Thibalt rey de Nauarra et totas altras yras et discordias et rencuras et malas uolontatz et totas demandas et totas quereyllas et totz clams que èls hanç lès hauissen faytz ni lès podissen far ni demandar per nenguan razon que estat haya entro al dia que esta carta fu fayta et auctorguada et es assaber que esta auinença et patz et vnitat han fayta les detz iuratz et lo conçeyll del *borc de *sant Çernin de Pampalona per èls et per lurs succesors et les detz iuratz et lo conçeyll de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona per èls et per lurs successors les vns ab les altres et totz ensemble comunament de comun à comun sens nenguna força et sens nenguna premia assi com homne pot leyre et entendre én esta carta et assi l' an auctorguada et iurada sobre les santz Euangelis et sobre la *sancta *crotz que là mantenguen totz temps per la iura que fayta han totz lès vezins de la vila ço es assaber lès del *borc de *sant Çernin de Pampalona et lès de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona et son yssutz et quitàtz de la tregua en que lo noble seynnor don Thibalt rey de Nauarra lès meti sabudament per aquesta auinença et patz et vnitat que han fayta ensemble altressi an autorguat et conuengut et iuràtz sobre santz Euangelis et sobre la *sancta *crotz les sobreditz iuratz et conçeylltz les vns con les altres et totz ensemble comunament que si per auentura ço que Deus non vuylla que si nengun d' aquetz sobreditz conçeylltz se tiraua d' esta auinença et patz et vnitat que non se uolissen tenir assi com homne pot leyre et entendre én esta carta son se obliguàtz que qualque dels sobreditz conçeylltz se tiraria que non se uolis tenir que lès d' aquel conceyll que se tiraria et non se uolis tenir én tot ço que sobredit es que sien atals traydors manifetz com Iudas Escariot que tradi à nostre seynnor IhesuCrist én baysant et fals et esperiuris et que non se puyssquen saluar per nenguna razon que èls

podissen far ni dire ni altre o altres dizissen ni fissen per èls et que les altres tenguen per la iura que fayta han totz temps la auinença et la patz et la vnitat et que ad aquels que ne ystrien nunca lès vendien ni lès comprien ni lès faguen nenguan vezintat ni participien con èls én nenguna manera per la iura que fayta han et romaynguen per totz temps per tals com sobredit es et si algun o alguns homes de tota Pampalona uenguis o venguissen contra esta auinença et patz et vnitat ni se trabayllasen de corromprela que sien fals et periuris et que sien desuezinàtz de la vila ço es assaber del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona et que d' aquela hora én auant non sien reçebutz iamas per vezins én la vila de Pampalona ço es assaber del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona ni enfantz que d' aquela hora én auant faguen et es assaber que les vint iuratz han iuràtz sobre les santz Euangelis et sobre la *sancta *crotz que èls sens nengun enguan mantenguen ben et leyalment la dita auinença et patz et vnitat et là faguen tenir ben èl leyalment al conçeyll et al comun de la vila ço es assaber del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona et que sien tengutz sobre lurs iures de farlo assi iurar als altres vint iuratz que eslesleyran et metran et totz les vint iuratz que iamas seran per lo conçeyll de la vila del *borc et de la *poblacion com sobredit es que assi lò iurien cad' ân à lur entrada que assi lò mantenguen et lò complan per totz temps mais et per que myllor sia mantenguda et guardada esta auinença et patz et vnitat les vint iuratz que seran à cap de set ans que esta carta fu fayta et autorguada sien tengutz sobre lurs iures de far iurar esta auinença et patz et vnitat à totz lès de la vila del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau com sobredit es als que seran de set ans én sús tan ben ad aquels que hauran iuràtz coma ad aquels que hauran per iurar et si algun o alguns vezin o vezins de tota la vila com sobredit es de set ans én sús hí hauia que no uolis o non uolissen iurar esta iura que les vint iuratz que seran aquela sazon et lo conçeyll de la vila com sobredit es sien tengutz sobre lurs iures de desuezinarles et de chitarles de la vila ço es assaber del *borc et de la *poblacion et non sien iamas reçebutz per vezins én la vila troa que iuria la sobredita iura et haya fayta emenda à ben uista dels vint iuratz et que de set ans là faguen iurar les vint que seran aquela sazon à totz les homes de la vila ço es assaber del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona de set ans à set ans com desus es dit et si per auentura les vint iuratz non fissen iurar esta iura assi com desus es dit ni layssasen de far nenguna de lès altres coses com sobredit es per maintenir la auinença et la patz et la vnitat assi com sobrescriut es én esta carta que lo conçeyll de la vila de Pampalona ço es assaber del *borc de *sant Çernin et de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona sia tengut per la iura que fayta han de far lès far et encara an otorguat et conuengut iuràtz sobre les santz Euangelis et sobre la *sancta *crotz les sobreditz iuratz et conçeyll l' un ab l' altre et totz ensemble comunament que per nenguna res que auenguis ni podis auenir nin per ningun home ni ninguna femna podissen far ni dire esta auinença et patz et vnitat non sia iamays desffayta ni corrupuda ni hayen poder de yssirne ni de quitarse les vns als altres ni per amor ni per paor ni én niguna manera et qui lò fis dels sobreditz conçeylltz que sien traydors et fals et desperiuris assi com desus es dit màs que sia mantenguda firmament la auinença et patz et la vnitat per totz temps mays tant quant lo segle durara ad mayor autorguament et firmeza de tot aquo que deuantdit es les sobreditz iuratz et conçeylltz per èls et per lurs successors han otorguat et iuràtz esta sobredita auinença et patz et vnitat sobre les santz Euangelis et la *sancta *crotz sagrada que assi là mantenguen totz temps com escriut es én esta carta et én

testimoniança de totes lès coses sobredites nos les detz iuratz del *borc de *sant Çernin de Pampalona nompnadament don Simon Iuridan don Remon de Iaqua Bertolomeu Caritat don Garcia Arnalt don Iohan Peritz lo Petitz don Arnalt Palmer don Pero Çauiel don Ochoa lo granador don Pascal d' Izco bureler don Guarçia d' Echaltatz broter ab atorgament et mandament del conçeyll del sobredit *borc et les detz iuratz de la *poblation de *sant Nicolau de Pampalona nompnadament don Pere d' Aldaua don Martin d' Undiano abbat d' Assiayn don Karitat de Roses don Martin d' Equieta don Enequo d' Arre broter don Iohan Peritz Guillem çabater Pero Ortitz de Echarri merçer don Miguel d' Olague mercader don Enequo de Oloritz Enequo de Vritz ab autorguament et mandament del conçeyll de la sobredita *poblation totz ensemble comunalment les sobreditz vint iuratz ab autorgament et mandament dels sobreditz conçeylltz metem les dos sayels pendentz én esta present carta les quals sayels son de tota la comunitat de la villa ço es assaber del *borc de *sant Çernin de Pampalona et de la *poblation de *sant Nicholau de Pampalona ab les quals sayels vsaren lo dia que esta carta fu fayta et autorguada seguont que homne là pot leyre et entendre de patz et vnitat et atorguada mil trezentz et vint et çinc e.l mes de juyll lo dimenge primer apres la festa de et io don Dominguo de Enderitz escriuan iurat de Pampalona per mandament dels sobreditz iuratz et conçeylltz escriui esta carta et fuy present én totes lès coses sobredites et én testimoniança fï aquest mon signe acostumpnat én aquesta carta

<ville=pampelune>

<notaire=MiguelSantzdeRoncesvals>

<texte=DNLOpa95-1290>

<statut=copieinc>

sappien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que io dòna Toda Heniguitz per la gràcia de Deus priora del conuent et de lès dones de la horden de *sant Pere de Ribes pres de Pampalona aytorguei et uenc de manifest que metey mala uotz e.l molin del maçon e.ls tres quartz de la demeya roda per mi et per tot lo conuent del dit monesteri én presençia et au mandament de don Guarçia Arnalt amirat del *borc de *sant Çernin de Panpalona per lo dreyt que dòna Claria seror del dit monasteri et fiylla de don Iohan Mateu del *Tryllar et de dòna Maria del *Triyllar qui furen dio io la dita don Toda Heniguitz que lo dreyt de dòna Claria sobredita qui fu es les tres quartz de ladita demeya roda de la dita *horden et deu estar nostre e preguei io la sobredita dòna Toda Heniguitz à uos lo dit amirat que me seynnaletz lo dreyt et la ysida dels ditz tres quartz del dit molin de part lo bispe et de part uos que non donguen al dit Santz ni à mi entroa que sia conoysut de qui es lo dreyt del dit molin e io don Guarçia Arnalt amirat sobredit assy ey seynnalat de part à lo bispe et de part mi lo trebut et la ysida del dit molin à preguaries de la dita priora et que non donguen à Santz del *Triyllar ni à la dita priora ni al conuent entroa que sia declarat de qui sera lo dreyt et d' auer lò én testimoniança de lès coses sobredites io don Guarçia Arnalt amirat sobredit meteï mon sayel pendent én esta present carta testimonis son qui presentz et preguàtz furen e.l loguar et qui per testimonis se aytorguaren don Pere Marra et don Pedro d' Echauri lo merçer et mala uotz et seynnalament e.l mes de may lo dimercles apres la festa de Pentacosta et fu fayta aquesta mala uotz et seynnallament entre prima et terçia e io Miguel Santz de Ronçauals escriuan iurat

public de Panplona escriui esta carta per preguaria et per mandament de la deuantdita priora et de don Guarçia Arnalt mirat et én testimoniança de totes lès coses sobredites fi ý aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa98-1291>

<statut=copieinc>

sappien totz aquels qui esta present carta ueyran et hoyran que io Santz del *Triyllar filltz de don Iohan Mateu del *Trillar et de dòna Maria del *Triyllar sa muyller qui furen quitei et relay à uos dòna Siçilia priora del monesterii de *sant Pere de Ribes et al conuent del monesteri deuantdit tot aquel dreyt que io cuydauei auer e.ls tres cartz de demeya roda del molin del maçon les cals cartz de demeya roda laysaren les deuantditz don Iohan Mateu et dòna Maria del *Triyllar sa muyller én lur destin à dòna Claria ma sor én tal manera que io lo deuantdit Santz del *Triyllar ni homme nin femna de ma genoylla én uotz ni én raçon de mi res non uos puyscam demandar ni enbarguar e.ls cartz de demeya roda deuantdita encara io lo deuantdit Santz conuenei à uos la deuantdita priora et al conuent del monesteri deuantdit que si algun o alguna vos enbarguas e.ls cartz de la demeya roda deuantdita que io uos ne aiudiey de la carta del destin que firen lé deuantditz don Iohan Mateu et dòna Maria del *Triyllar qui furen payre et mayre de mi Santz deuantdit e à tenir et conplir totes lès coses deuantdites io lo deuantdit Santz ey uos donat ferme à don Ramon de Iaqua al cal io lo deuantdit Santz ei én conuinent de guardar de tot daum per raçon d' esta sobredita fermeria én que io l' ei mis e io don Ramon de Iaca atorguei me per tal ferme com sobredit es e per mayor segurtat et confirmaçion de totes lès coses deuantdites io lo deuantdit Santz del *Triyllar ei mis mon sayel pendent én esta present carta huberta e d' aco son testimonis qui clamàtz et presentz furen e.l loguar et qui per testimonis se atorguaren Andreu d' Aluernia et Eneco de Guomatz et vint et nau e.l mes de may dimenge dies entràtz al entrant del dit mes e io Miguel Santz de Ronçauals escriuan iurat public de Panpalona escriuiy esta carta per mandament de lès sobredites partides et én testimoniança de totes lès coses sobredites fi ý aquest mon signe acostumpnat et soy testimoni

<ville=pampelune>

<notaire=pseudoRamonGuillem>

<texte=DNLOpa109-1297>

<statut=copieinc>

én nompne de Deus e de nostra dòna *sancta Maria e de tota la *cort celestial esta es carta de amiztat e de vnitat er iura que han fayta les bons omes de lès comunitatz de lès bones viles de Nauarra ab les sobreintes de la iuncta dels infançons d' Ouanos per èls e per lurs comunitatz per lès que huey son e seran d' aqui adeuant eyssament les ditz sobreintents ab les bons homes de lès bones viles et ab lurs comunitatz per èls e per tota la dita iuncta dels infançons d' Ouanos per lès que huey son e per lès que seran d' aqui adeuant totas uetz saluen

la fe de la seynnoria mayor de Nauarra én tot e per tot eysament lès de Pampalona saluen la fe de lur seynnor lo bispe e de l' arciagne de la *tabla e del cabylle de la eglesia de *sancta Maria de Pampalona nompnadament de Pampalona don Bernart d' Eça alcalde del *borc de *sant Cernin de Pampalona don Hyeneguo d' Aldaua alcalde de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona dels vint iuratz don Ramon de Jacca don Pere d' Aldaua don Bertholomeu Caritat don Caritat de Roses don Arnalt Laçeylla don Martin d' Undiano lo jouen Guylllem Saluador Eneco d' Uritz don Pere Aymeric Miguel d' Aritz Marin Peritz d' Iuero don Dominguo d' Aoytz don Miguel Lorentz don Pedro d' Urdotz don Johan Peritz de Gualarr don Orti filltz de don Garcia Ochoa Bertholomeu d' Aguyrre Miguel Rollan don Miguel d' Anuciuar don Garcia de Mezquiritz eyssament d' *estela don Sancho Pontz alcalde d' *estela e don Johan Climent don Garcia Santz de la Barra don Johan Brun don Miguel de Murcia don Paschal Peritz don Pere Miguel de Bidaurre eyssament de Tudela don Miguel Baldoyn don Pontz Eslaua eyssament de Sanguossa don Pontz Arnalt e don Benedit Picot eyssament d' Olit don Garcia Çentol alcalde d' Olit don Pero Peritz de Vilanoua don Martin Peritz de Sancho Errea eyssament del PontdelaReyna don Nicholau alcalde del PontdelaReyna don Pero Peritz Adrian don Johan Gualian don Pero Triguoso eyssament d' ElsArcx don Johan Guonçaluetz alcalde d' ElsArcx Pero Sanchetz Borriel eyssament de Viana don Martin Hyeneguetz don Johan de Cornaua eyssament de Laguardia don Martin Peritz el Musco don Johan Peritz iurat nebot del Guordo eyssament de Ronçauals Paschal de lès *tables e Miguel Santz eyssament de Vilaffranqua don Johan Ezquierdo e Symeno de Cahues eyssament de Larrassoynna don Pere de Sarria alcalde de Larrassoynna don Symen Peritz eysament de Bilaua Garcia de Bruslada alcalde de Bylaua Lope de Gunçun iurat Hyeneguo Arçeytz d' Atarrabia escriuan iurat de Bylaua eyssament de Monrreyal don Garcia Peritz filltz de don Garcia Peritz d' Arçaneguy don Martin Peritz lo merçer et es assaber que nos les sobrenompnàtz alcaldes e iuratz e bons homes de lès bones viles sobredites nompnadament lès de Pampalona de *estela de Tudela de Sanguossa de Olit del PontdelaReyna d' ElsArcx de Viana de Laguardia de Ronçauals de Vilaffranqua de Larrassoynna de Bylaua de Monrreyal totz enssemble e cada un per sî atorguam que auem fayta esta dita amiztat e hunitat e iura per nos e per totz nostres comuns per lès que huey son e per lès que seran adeuant ab les ditz sobreiutes e ab tota dita iuncta dels infançons d' Ouaos nompnadament con don Sancho Semenitz de Puyo e con Ferrant Peritz de Salines e con Garcia Lopeytz d' Iranguot e con Martin Semeneitz de Puyo e con Ferrant Peritz d' Araciel e con Sancho Peritz d' Ouanos e con Pero Aznareytz de Valtierra e con Ferrant Martineytz de Çontrinneguo e con don Martin de Tafaylla e con don Martin Miguel de Lerrutz e con don Symeno d' Ouanos eyssament es assaber que nos les sobrenompnàtz sobreiuters de la dita iuncta dels infançons d' Ouanos atorguam que auem fayta esta dita amiztat e hunitat et iura ab les sobrenompnàtz alcaldes e iuratz e bons homes de ab lès lès comunitatz de lès dites bones viles per nos e per tota la dita iuncta dels infançons d' Ouanos per lès que huey son e per lès que d' aqui adeuant seran totes uetz saluant la fe de la seynnoria mayor de Nauarra én tot e per tot én tal manera que si algun o alguns màs poderos venis o venissen sobre lo regne de Nauarra per far hý mal o destruyment algun que èls se aiudien ben e leyalment à defendre lo dit regne de Nauarra coma fidels e leylals vasals deuen far à lur bon seynnor e lo seynnor que fagua o aquel qui són loguar tendra én Nauarra aquo que deu far als infançons et à lès bones viles et encara que se aiudien à demandar et à mantenir lurs fors e lurs costumpnes e lurs

priuilegis e lurs franquezes e leyalment asseguont que cada un son afforàtz costumpnàtz e priuilegiàtz et affranquitz e si algun o alguns lès volia far força o demas ad algun o ad alguns deuanditz èl o èls donant lès fiança de dreit per tant quant la *cort general de Nauarra mandaria e non li fus o non lès fus cabuda que èls li aiudien o lès aiudien ben e leyalment à lur cost et à lur mision troa tant que li faguen o lès faguen à calçar lur dreit eyssament an saluat totes estes deuandites viles ab atorguament e plazenteria de la dita iuncta d' Ouanos que èls no ayen anar à estragar ni à talar totz enssemble ni ninguns dels eyssament es assaber que si per auentura auennia cosa ço que Deus non plaça que si alguna o algunes de lès dites bones viles o la dita iuncta dels infançons d' Ouanos fayllis o fayllissen o se partissen d' esta dita amiztat e hunitat et iura que fayta han que ad aquela vila o à la dita iuncta si se partia que aquels que se partiren paguia o paguyen mil libras de bons e legals Sanchetz e finquien per esperiuris eyssament si per auentura algun o alguns homes de lès dites bones viles se partien o se partissen o algun o alguns homes de la dita iuncta se partis o se partissen apartadament d' esta dita amizat e unitat et iura que cada un que én tal manera se partiria que li costia e paguia cent soltz de bons Sanchetz e que finquia o finquien per esperiuris eyssament se retenen poder lès dites bones viles e la dita iuncta dels ditz infançons totz enssemble comunament que ayen poder e puyquen creystre o mermar én totes coses que sien à pro et à ben et à myllorament de la dita unitat no enbarguant én res la iura deuantdita eyssament an atorguat et uist per ben totz enssemble que la dita unitat sia iurada e faguen iurar cascun ân cada uns én lès dites bones viles e la dita iuncta yssament et yssament e assaber que si per auentura auenia ço que Deus non vuyllgua que alguna o algunes de lès dites bones viles o la dita iuncta o algun o alguns altres homes de lès dites bones viles o de la dita iuncta apartadament fayllis o fayllissen e se partissen d' esta dita amiztat e hunitat et iura que lès dites mil libras e les ditz soltz sien pera l' altra partida que tendrien e mantendrien la dita amiztat e hunitat et iura e per mayor segurtat e confirmacion de totes lès coses deuantdites e de cada una d' eles e per tal que romaynguen e sien fermes sin corrompement ningun nos les sobreditz alcaldes e iuratz de Pampalona e altresí nos les sobrenompnàtz d' *estela de Tudela de Sanguossa de Olit del PontdelaReyna d' ElsArcx de Viana de Laguardia de Ronçauals e de Vilafranqua de Larrassoynna de Vilaua de MonReyal per nos que èm ara nompnadament én esta carta escriutz e per totz les altres de lès dites nostres comunitatz per lès que ara son e qui son per venir; e altresí nos les sobre escriptz sobreiunctes de la dita iuncta per nos que èm escriutz én esta present carta e per totz les infançons de la dita iuncta d' Ouanos per lès que ara son e seran én auant iuram mans sobre satz Euangelis e sobre la *sancta *crotz sagrada de agardar e de tenir e complir ben e leyalment la dita amiztat e vnitat et iura e tot ço que escriut es én esta carta e de non venir contra alguna o algunes coses escriptes én esta present carta et én testimoniança e mayor fermeza de totes e cada unes coses que escriptes son én esta carta auem mis les sayels de nostres consseylltz e comunitatz e dels infançons de la dita iuncta d' Ouanos e.l mes de octobre

<ville=pampelune>

<notaire=BertholomeuGarceitzdeArre>

<texte=DNLOpa96-1290>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran e oyran que nos don Sancho de Larraya lo correyer e dòna Iohanna ma muyller e Iohan nostre filltz uenem de maniffest e de conoyssut dòna Sancha muyller de don Iohan Milian qui fo o à toz vostre mandament persona én boz de uos aquela demeya casa que nos auem libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra la qual demeya casa se ten e se afronta d' una part aup la casa de don Esteuen del *Tryllar e de l' altra part se ten e se afronta aup la mia demeya casa de mi la dita dòna Sancha e ten de lonc de la rua pobleal entro al corral del dit don Esteuen del *Tryllar e esta deuandita demeya casa de guissa e de manera com sobrescripta afrontada e sobrenompnada es con totes ses dreitures e ses pertinences de intrades e de issides e con totz aquels dreytz que nos hý auiem ni auer hý deuiem per ninguna manera ni per ninguna raçon uendem e otorgam nos les ditz don Sancho de Larraya e dòna Iohanna ma muyller e Iohan nostre filtz à uos la sobrenompnada dòna Sancha o à tot uostre mandament o à qual qui esta carta mostrara én persona o én boz de uos que lä ayatz tota entegrament én patz tanta canta es asi com ten de lonc e de ample e de alt del cel troa dintz én abisme que lä ayatz per uendre e per enpeynnar e per farne totes uostres propres uolontatz coma cada un del sôn e à maor segurtat d' aco uos dam fermes de saluetat de totz homes e de totes femnes e de nos meteys e de tota nostra generacion de tota nostra genoylla per don Andreu de Concotz e don Iohan Semeneytz lo mercer les quals se otorgaren per tals fermes à quals fermes auem à gardar de tot daun d' esta fermetat sobre totz nostres bens mouentz e sedentz conoyssutz e per conoystre én totz locs or que hý sien e encara à maor segurtat d' aco uos dam fiança de redra én pena de libras de bons Sanchetz don Pere Milian lo frener lo qual se otorga per tal fiança que ël uos redria e quedia tot enbarc e tota mala uoz de totz homes e de totes femnes nayssutz e per naystre e de nos meteys e de tota nostra genoylla e generacion salp lo dreytage del bispe de Pampalona o d' altre seynnor de terra que hý auis que ueyre à qual fiança auem à gardar de tot daun d' esta fiançeria sobre totz nostres bens mouentz e sedentz conoyssutz e per conoystre én totz locs or que hý sien e io la dita dòna Sancha day én cambi auos les ditz don Sancho de Larraya e à dòna Iohanna uostra muyller e à Iohan uostre filtz cobde de casa én la casa del dit don Andreu de Concotz lo correyer e nos les ditz don Sancho de Larraya e dòna Iohanna ma muiller e Iohan nostre filtz otorgam e venem de conoyssutz que nos tenem ben per pagàtz e per integràtz de tot lo preci duantitz e aliala d' esta deuandita demeya casa renunciantz à la excepcion de non contàtz e non recebutz dines e tota altra excepcion que uos podis noçdre o à nos ajudar én *cort o fora de *cort seglar o spirital e de tot aco son testimonis odidors e veedors qui presentz furen e.l logar don Semen Iacue don Miguel lo barbiador don Pere Paschal lo çabater era e.l mes de juyñ diuendres dies entràtz e.l dit mes Bertholomeu Garceitz de Arre notari public et iurat de Pampalona

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa120-1300>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes que io Pere Santz filtz de don Sancho Lopeitz de Çuloeta lo padador qui fo e de dòna Domeca sa muiller qui fo als quals Deus perdon e io dòna Auria d' Ussesi muiller del dit Pere Santz uendem à uos don Garcia de Sangossa abat e mayoral de la

confraria dels carpenters de Pampalona e à uos don Miguel Aznaritz lo carpenter alcalde e mayoral de la dita confraria e à uos don Semeno d' Oyayde lo carpenter e à uos don Miguel de Berroeta mayorals de la dita confraria pera obs à la dita confraria tot aquel quarton de casa con són hort que nos hauem detras la glesia de *sant Jame dels fraires *predicadors de Pampalona aup són ces que es dos soltz e dimei de Sanchetz Pero salua la fealtat que hý ha e.l dit quarton de casa dòna Maria Arceitz d' Iriuerrí muiller que fu del dit don Sancho Lopeitz de Çuloeta lo qual quarton de casa sobredit se ten e se afronta de la una part e es deuès e de par e tenent con l' altre quarton de casa de la dita dòna Maria Arceitz e d' altra part se ten e se afronta con lo camin detras la dita glesia de *sant Jamme e casa dels frayres *predicadors de Pampalona e ten de lonc del dit camin troa à la vinna de don Sancho de Bilaua lo carpenter qui fo e aquest deuandit quarton de casa con són hort de guisa e de manera com sobrescriut e sobrenomnat e afrontat es desus con totes ses dreitures e ses pertinences de intrades e de hyssides e de degotz e de mugues e con totz aquels dreitz que nos hý hauem e hauer hí deuem per alguna manera e raçon uendem e otorgam lo dit quarton de casa aup són hort à uos les ditz abat e alcalde e mayorals de la dita confraria pera obs à la dita confraria sabudament per siyssanta e cinc soltz de bons Sanchetz que nos les ditz Pere Santz e dòna Auria d' Ussesi sa muiller aguimes e recebimes bonament e én patz de uos les ditz abat e alcalde e mayorals de la dita confraria per tot preci complit e aliala e per totes coses d' est dit quarton de casa uendut con su hort ont ben per pagàtz e per entregàtz nos en tenguimes én tal manera que uos les ditz abat e alcalde e mayorals sobreditz o qualsque sien per temps abat e alcalde e mayorals e officials e confraires de la dita confraria e la dita confraria hayatz e posediyscatz des ades per totz temps lo dit quarton de casa aup lo dit són hort de com sobredit es én bona patz tant quant es asi com ten de lonc e de ample e de alt del cel troa dintz én abisme sens part de nos desapoderant à nos e apoderant à uosaltres e à la dita confraria salp franc solt quiti e deliure de nos medeiss e de trestota la nostra genoilla e generacion e de totz homes o de totas femnes per uendre e per enpeinnar e per alienar e per dar e per cambiar e per farne totes lés uostres propries uolontatz én una con la dita confraria coma cada un del són à mayor segurtat d' esta dita uenta d' est dit quarton de casa uendut con són hort nos les ditz Pere Santz e dòna Auria d' Ussesi sa muiller donam à uos les ditz abat e alcalde e mayorals de la dita confraria pera obs à la dita confraria fermes de saluetat d' est dit quarton de casa aup són hort con nos meteiss ensemble cada un per lo tot de nos meteiss e de trestota la nostra genoilla e generacion e de totz homes e de totes femnes d' est dit quarton de casa con són hort uendut nompnadament don Miguel Peritz de Liçoaynn lo carpenter e don Garcia Santz de Çuloeta lo podador fraire de mi lo dit Pere Santz los quals se otorgaren e se obligar én cada un per lo tot als deuanditz abat e alcalde e mayorals deuanditz de la dita confraria pera obs à la dita confraria per nos les ditz Pere Santz e dòna Auria d' Ussesi sa muiller sobre sí e sobre totz lurs bens mobles e heredatz or que sien per tals fermes de com sobredit es sobre tot aquo encara nos les ditz Pere Santz e dòna Auria d' Ussesi sa muiller donam à uos les ditz abat e alcalde e mayorals deuanditz de la dita confraria pera obs à la dita confraria fiança de redra e de saluetat d' est dit quarton de casa uendut con són hort én pena e én conuenient de dar e de pagar uos per solt cascun lo tot seyss libras de bons Sanchetz nompnadament lo dit Miguel Peritz de Liçoainn lo carpenter én tal manera que nos les ditz Pere Santz e dòna Auria d' Ussesi sa muiller e nos les ditz fermes e fiança deuandita de redra e de saluetat uos redrem saluem quedam e tolguem e quitem e uos façam redrar saluar quitar e quedar e toldre tot

enbarc e tota mala uoz e tota plaidesia e tota demanda d' est dit quarton de casa són hort de nos meteiss e de trestota la nostra genoilla e generacion e de totz homes e de totes femnes d' est dit quarton de casa uendut con són hort e si no ho faziem de com sobredit es que nos les ditz Pere Santz e dòna Auria d' Ussesi sa muiller e nos les ditz fermes e fiança deuandita donem e paguem per solt cascun lo tot per pena e per conuenent sobre nos e sobre totz nostres bens mobles e heredatz or que sien sabudament seyss libras de bons Sanchetz o de qualque bona moneda corrible sera e.l regne de Nauarra à uos les ditz abat e alcalde e mayorals e officials e confraires per temps de la dita confraria o à tot lur mandament o aquel o aquels que esta carta mostraran én esta cosa renunciantz nos les ditz Pere Santz e dòna Auria d' Ussesi sa muiller e nos les ditz fermes e io lo dit don Miguel Peritz de Liçoaïnn qui per tal fiança de redra e de saluetat uos me atorguey e uos me obliguei de com sobredit es à tot for e hus e costumpne eclesiastic e seglar e al for de non respondre à carta e specialmet renunciem cada un de nos à nostre for én manera que si 'l demandauem o lõ allegauem nos o altre per nos que no nos sia donat ni à nos aiudia ni pro nos tenga per ninguna manera ni raçon del segle én esta cosa per deuant juge ningun eclesiastic nin seglar contra uos les ditz abat e alcalde e mayorals de la dita confraria ni contra la dita confraria ni contra qualsque sien abat e alcalde e mayorals e officials e confraires per temps de la dita confraria als quels fermes e fiança sobreditz nos les ditz Pere Santz e dòna Auria d' Ussesi sa muiller conuenem e mandam e nos obligam e prometem leyalment à bona fe sens engan à gardar e à traire de tot daun que auenir lès puyria per raçon d' esta dita fermetat e fiançeria én que nos lès hauem mis én ues les ditz abat e alcalde e mayorals deuanditz de de la dita confraria pera obs à la dita confraria sobre nos e sobre totz nostres bens mobles e heredatz or que sien de com sobredit es de tot ço que sobredit es son testimonis oyidors e ueedors qui clamàtz pregatz e presentz furen e.l logar e qui per testimonis se otorgaren don Orti Garbala de Çunçarren panater e Ochoa de Gongora lo ferrer e io Bertholomeu Garceitz de Arre notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriuiy per mandament de ambes lés dites partides e.l mes de decembre dimartz dies entràtz e.l dit mes e én testimonaça fi ý aquest mon signe acostumat én esta carta e suy testimoni

<ville=pampelune>

<notaire=IohandeMarquelayn>

<texte=DNLOpa97-1291>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz aquels qui esta present carta veiran et oyran que nos don Miguel de Larayn et don Iohan d' Aguyregui çabates vezins et estagantz én Pampalona faziem demanda per razon d' un roçin que nos lès auiem aloguat à la priora de *sant Pere de Ribes nomnadament dòna Tota Eniegueitz que èra priora la sazon que nos rendis lo roçin au lo loguer et dizi la dita priora que no èra tenguda de rendre nos lo rocin puy que èra mort lo rocin per sa desauentura et non per sobra que ela hí fis mäs que nos rendria loguer com lo loguer de tantz dies com tengut l' auia et que ela no èra tenguda de darnos mäs per for e nos entre muytes palaures departydes enseble fimes auenença et conposiçion én tal manera que l' auenença fu atal que reçebimes loquer et lo loguer de tantz dies com tengut l' auien et la sela et lo fren et nos les sobreditz don Miguel de Larayn et don Iohan d' Aguyreguy çabates tenem

nos ben per paguàtz et per entegràtz ab aquo que reçebut auem com sobredit es desus et uos clamam quites à uos dòna Çizilia priora de *sant Pere de Ribes et à tot lo conuent del sobredit monesteri per totz les temns del segle del sobredit roçin et del loguer et de la sela et del fren que nos ni altre per nos ni én uoz de nos nunca uos puyscam demandar ninguna ren per razon del sobredit roçin leialment à bona fe sens mal enguan et per l' omenage que nos uos auem fayt uos prometem per conuinent que nos ni altre per nos ni én uoz de nos non uayam contra esta carta et per mayor segurtat et confirmaçion de totes lès coses sobredites nos les sobreditz don Miguel de larayn et don Iohan d' Aguireguy uos dam ferme de saluetat à uos la sobredita priora et al sobredit conuent que iamas non uos puyscam res demandar per lo sobredit rocin don Pedro de Lantz lo bureler al qual auem én conuinent de guardar de mal et de damage per razon d' esta fermeria én que nos l' auem mis et io lo sobredit don Pedro de Lantz atorguey me per tal ferme com sobredit es et d' aquo son testimonis qui clamàtz et preguàtz et presentz furen e.l loguar et qui per testimonis se atorguaren don Pere Mara et Iurdan l' espeçier et Martin d' Artayssonna lo çabater et Pascal de Tirap et Iohan Santz nau e.l mes de martz lo primer dimenge de Quaresme l' onzen dia del dit mes et io Iohan de Marquelayn escriuan iurat et notari public de Pampalona escriuy esta present carta à preguaria et à mandament de lès sobredites partides et fi aquest mon signe acostumnat et soy testimoni

<ville=pampelune>

<notaire=MartinGarceydeUrricelqui>

<texte=DNLOpa100-1293>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que io don Roy Lopeytz d' Oritz caualer atorguei et uenc de manifest que dey à uos don Martin Rumeu franc del *borc de *sant Cernin de Pampalona o à tot uostre mandement qui con esta carta lès demandara cincanta libras de bons Sanchetz que uos me prestastes én plana amor et io de uos agui et recebi et contey et passey del uostre poder al men a mon plazer et à ma volontat dont ben per pagat m'en tengui renunciat à la excepcion de non contàtz et de non recebutz dines terme es que uos dei pagar lo dit deute planament et em patz à meyntz de ningun alçament et de ninguna pleytesia dintz én Pampalona sobre mi et sobre totes lès mies coses mobles et heredatz et besties et garnizons d' òr que io lès ayei én tot lo regne de Nauarra specialment sobre totz les bens que io ey én la vila d' Aranguren et én ses terminatz et sobre totz les bens que io ey én la vila de Yauen et én ses terminatz nompnadament sobre les casals et les molins et lès heredatz et les coyllaços que io ey én la deuandita vila de Yauen nin dey auer per ninguna razon ad aquesta primera festa de Nadal qui uen sens ningun altre alongament et si per auentura uos lo deuandit don Martin Rumeu o uostre mandament fissetz cost ni mession dauns nin destartz nin maleuta ningun del terme adeuant per cobrar lo sobredit deute io lo deuandit deutor uos lò dei tot per conuinent pagar et amendar tan ben com lo principal deute et del cost et de la mession dauns et destartz et maleutes que uos o uostre mandament faretz que siatz credit per uostra palaura sens iura et sens ninguna altra testimoniança et renunciay tot for et tota costumpna et tot hus de for seglar et de *santa *glesia que à mi lo deuandit deutor puyria ajudar o ualer én iudici o fora de iudici én cal manera se uol et à uos lo deuandit

don Martin Rumeu o à uostre mandament puyria enuyar o notzdre per ninguna razon; specialment renunciéy al for de non respondre à carta et renunciéy de no alegar non poder et per mayor segurtat et confirmacion de totes lés coses sobredites et cad' una d' eles io lo deuandit deutor prometey et fay omenage leyalment à bona fe sens mal engan à uos lo sobredit don Martin Rumeu que io uos paguiey planament al terme com sobredit es o que retenguei uostra amor et si non lò fay ey uos én conuinent de tenir ostages dintz én Pampalona et que non ysquei de dintz lo sarrat de Pampalona au mès pezh ni ab altres de dia nin de nuyt à escus ni à paladin troa que uos ayei pagat or retenuda uostra amor et encara obliguei toz cantz bens mobles et heredatz mouentz et non mouentz io ey ara én present ni aurey d' aqui én auant et obliguei specialment les primes dines que io dey prendre de la mesnaderia ad aquesta primera festa de *sant Miguel de setembre qui uen al mol alt noble seynnor rey de França et de Nauarra o à tot altre omne que sia la sazón *gouernador de Nauarra én tal manera que si non uos auissen al terme com sobredit es pagat totes lés deuandites cincanta libras de Sanchetz à uos lo deuandit don Martin Rumeu o à tot uostre mandament day poder et mandament et licencia al sobredit seynnor rey o à calque sia la sazón *gouernador de Nauarra que del terme adeuant sens citar me et sens amonestar me et sens ningun altre costreyniment emparien et prenguen totz mès bens et ne uendien atantz de mès bens et fermien et altresí prenguen les dines que io dey prendre de la mesnaderia ad aquesta primera festa de *sant Miquel et paguien à uos lo deuandit don Martin Rumeu de totes lés deuandites libras de Sanchetz et de lés messions dans et destartz et maleutes que fayta aurietz per cobrar lo sobredit deute et encara io lo deuandit don Roy Lopeytz d' Oritz caualer preguei al hondrat et sauí don Martin d' Undiano franc de Pampalona tenedor del sayel del sobredit seynnor rey én Pampalona que meta lo sayel del deuandit seynnor rey pendent én esta present carta per far tenir et complir totes lés deuandites coses et cad' una d' eles et io lo deuandit don Martin d' Undiano à pregaria et mandament del dit don Roy Lopeytz d' Ortiz caualer ey mis lo sayel del deuandit seynnor rey pendent én esta present carta per far tenir et complir totes lés coses deuandites et cad' una d' eles et encara io lo deuandit don Roy Lopeytz d' Oritz caualer preguey als hondràtz et sauis mestre Pierres la Reue et don Martin Garceytz recibidos de lés rentes per lo seynor rey én Nauarra o à calque sien la razon recibidos de lés rentes que èls d' aquela primera paga de la mesnaderia que io dey recebre ad aquesta primera festa de *sant Miguel de setembre qui uen que paguien al deuandit don Martin Rumeu o à tot són mandament de lés deuandites libras de Sanchetz et io tendrey me ben per pagat et per integrat et recebrei lò én mon conte én testimoniança d' esta carta sayelada au lo sayel del rey et de mon sayel propri pendentz et encara à mi lo deuandit don Roy Lopeytz me platz que per ostages que io tenissey que non sien mès bons encusàtz que non sien emparàtz et pris et uendutz et fermàtz én la manera com sobredit es et es assaber que io lo deuandit don Roy Lopeytz d' Oritz atorguei et uen de manifest que d' estes deuandites cincanta libras de Sanchetz que io me obliguei a pagar à don Martin Rumeu segont que sobredit es les detz libras deu recebre don Garcia d' Olaytz lo menor bureler de Pampalona per razon que èl me lès presta én plana amor et io lo dit don Martin Rumeu assi lò atorguei et d' aquo son testimonis don Eneco Costat mercader de Pampalona et Martin d' Araquil franc de Pampalona et Sancho Peritz de Piedrola escriuan del Consistori et Miguel Martiniz d' Orqueyen abbat d' Aos de Longuida de mil et et e.l mes de juyn lo primer diuendres aprop la festa de *sant Johan Bapista et io Martin Garceytz de Vrritzelqui escriuan iurat public de Pampalona escriui esta

carta per mandament de lés deuandites partides et én testimoniança de totes lés coses sobredites fi aquest mon signe acostumpnat et oyra mobles

<ville=pampelune>

<notaire=PereJulian>

<texte=DNLOpa105-1296>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io dòna Aynes Peritz de Subiça filla de don Pero Martinitz de Subiça qui fo otorguey e venc de conuyssut que deuey à uos don Martin d' Arbea vezin de Pampalona e à tot uostre mandament mil kaffiç de bon forment les quals uos à mi prestastes én bona amor e io de uos agui e recebi et passey del uostre poder al men à tot mon plazer e à ma uolontat de que me tenc ben per pagada e per integrada renunciant à la excepcion de non mesurat e de non rebut forment d' aquo uos day én peynntz e én poder e én tenença la vila de Berrio de la plana e la vila d' Aytçoaynn con totz lur dreytz e con totes lurs pertinences sabudament con totz quantz heredamentz e coyllaciū io hey én lés dites dos viles e én cada una d' eles palacis cases e casals peces e vinnes hartz e heres vert e sec herm e poblat tant com tenen de lés aygues troa lés herbes e del cel troa dintz én abisme én tal manera que tengatz e possedisatz lés dites dos viles e cada una d' eles én aquetz detz ans qui primers son à uenir detz fruytz cuyllitz sens nengun enbarc e ne prengatz cada ân uos o tot uostre mandament à dies apres la festa de *santa Maria demey agost cent kaffiç de bon forment én paga del deute sobredit e uos entegretz én esta manera de tot lo sobredit deute e io la dita dòna Aynes Peritz per conuinent prometey e me obliguey leyalment à bona fe sens engan à uos lo dit don Martin d' Arbea que troa tant que uos o uostre mandament siatz pagat e integrat de tot lo deute sobredit én la manera sobredita que io ni nengun homne ni fema de ma compaynna ni nengun altre homne ni fema per mi ni én uoç ni én rason de mi non uos enbarguem ni uos enuyem én lés dites dos viles ni én nenguna d' eles ni én nenguns auers mobles ni én nengunes heredatz ni e.l coyllaciū que io hey én lés dites dos viles per intrada ni per issida ni per estage ni per nenguna altra rason ni prengam ni apartem nenguna cosa à escus ni à paladin én nenguna manera per nenguna rason e encara io la dita dòna Aynes Peritz mandey deshuey ades aqui én present per deuant uos à Miguel d' Unçu mon sayon de Berrio e d' Aytçoayn e à Jacue d' Aytçoaynn e à Semen d' Eçcaua e à Pero Santz d' Aytçoaynn e à Martin de Gaytçarin e à Pero Lopeytz d' Aytçoaynn e à Garcia Semeneytz e à Pere Semeneytz vezins d' Aytçoaynn mès coyllaços per sî e per totz lés vezins d' Aytçoaynn mès coyllaços e à Sancho Lopeytz de Berrio e à Miguel de Marquelaynn e à Martin Semeneytz de Berrio e à Semen Garceytz e à Sancho Peritz vezins de Berrio de la plana mès coyllaços per sî e per totz lés vezins de Berrio mès coyllaços que donguen e paguien à uos lo dit don Martin d' Arbea o à tot uostre mandament intz én la vila de Pampalona intz én uostre poder les sobreditz mil kaffiç de bon forment én la manera sobredita e nos les sobreditz Miguel d' Unçu sayon de Berrio e d' Aytçoaynn e Iacue d' Aytçoaynn e Semen d' Eçcaua e Pero Santz d' Aytçoaynn e Martin de Gaytçarin e Pero Lopeytz d' Aytçoaynn e Garcia Semeneytz e Pere Semeneytz vezins d' Aytçoaynn coyllaços de la dita dòna Aynes Peritz per nos e per totz lés vezins d' Aytçoaynn coyllaços de la dita dòna Aynes Peritz e nos les ditz Sancho Lopeytz de Berrio e Miguel de

Marqualaynn e Martin Semeneytz de Berrio e Semen Garceytz e Sancho Peritz vezins de Berrio de la plana coyllaços de la dita dòna Aynes Peritz per nos e per totz lés vezins de Berrio de la plana coyllaços de la dita dòna Aynes Peritz assi nos obligam e prometem à bona fe à uos lo dit don Martin d' Arbea e à tot uostre mandament qui esta present carta mostrara de dar e de pagar uos intz én la vila de Pampalona intz én uostre poder les sobreditz mil kaffiç de bon forment én aquestz detz ans qui primers son à uenir detz fruytz cuyllitz sabudament cent kaffiç de bon forment cada un à dies apres la festa de *santa Maria de mey agost sens nengun altre alongament e encara io la dita dòna Aynes Peritz e nos les sobreditz ses coyllaços d' Aytçoaynn e de Berrio renunciám totz fors e totz vs e totes costumpnas e totes altres excepcions e allegacions e totes razons e deffensions que nos o altre per nos podissem dire o mostrar o allegar én iudizi e fora de iudizi én *cort e fora de *cort seglar e de *santa *eglesia que non nos uayllen ni nos aiudien ni pro nos tenguen contro uos én esta cosa e renunciám à nostre for én tal manera que si per auentura lõ demandassem que no nos sia donat e especialment renunciám al for de non respondre à carta sobre tot aquo encara io la dita dòna Aynes Peritz e nos les ditz ses coyllaços d' Aytçoaynn e de Berrio per nos e per totz les altres ses coyllaços d' Aytçoaynn e de Berrio obligam deshuey totz nostres bens mobles e heredatz sedentz e mouentz gaynnàtz e per gaynnar or que sien conoyssutz e per conoystre al muyt alt e poderos e noble seynnor don Phelip per la Gracia de Deus rey de França e de Nauarra én tal manera que si per auentura pagat non uos auissem tot lo sobredit deute à cada un dels sobreditz termes com sobredit es auos lo dit don Martin d' Arbea o à uostre mandament otorgam e uolem e nos platz e dam plener poder e mandament e licencia al sobredit seynnor rey e à qualque sia la sazón *gouernador de Nauarra o tenent són logar que de cada un dels sobreditz termes adelant sen citar e sen amonestar nos e sen nengun altre costreynniment prenguen e enparien uendien e fermien totz nostres bens e paguien auos lo dit don Martin d' Arbea o à tot uostre mandament tot lo sobredit deute com sobredit es e totz daums e costz e messions e manleutes que uos o uostre mandament directz que auretz agut per razon del destarç e de la demora de non pagar à cada un desl sobreditz termes e per demandar e cobrar lo sobredit deute e d' aquels daums e costz e messions e manleutes que uos o uostre mandament directz que auretz agut que siatz credit uos o uostre mandament én uostra palaura sen iura e sen testimoniança nenguna e encara io la dita dòna Aynes Peritz e nos les ditz ses coyllaços d' Aytçoaynn e de Berrio pregam al hondrat e saui don Martin d' Undiano franc de Pampalona qui es aqui present tenedor e garda del sayel del sobredit seynnor rey de França e de Nauarra lo qual sayel es mis én Pampalona que meta lo sobredit sayel del sobredit seynnor rey pendent én esta present carta per far ualer tenir e conplir totes lés coses sobredites e cada una d' eles e io lo dit don Martin d' Undiano à pregaries de la dita dòna Aynes Peritz e dels sobreditz ses coyllaços d' Aytçoaynn e de Berrio metey lo sobredit sayel del sobredit seynnor rey pendent én esta present carta per far ualer tenir e conplir tot ço que sobredit es e encara per mayor aytorgament e confirmament de tot ço que sobredit es io la dita dòna Aynes Peritz de Subiça metey mon sayel pendent én esta present carta testimonis son qui clamàtz e pregàtz e presentz furen én logar don Martin d' Undiano abbat d' Assiaynn don Miguel Santz Alaues amirat de la *poblacion de Pampalona don Semen Yacue bureler don Pedro abbat d' Aytçoaynn don Lop abbat d' Unçu e don Johan Peritz de Lombierr e io Pere Iulian notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui con ma propia man à pregari es e mandament de entrambes lés partides la qual carta fu fayta én la era mil e trezentz e trenta e quatre e.l mes de

may dimarç primer apres la festa de et fï aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de
lés coses sobredites

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<texte=DNLOpa141-1305>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran com io don Iohan d' *estela lo canbiador et io dòna Remonda sa muyller atorguam que com io lo dit don Iohan d' *estela ayei fait obligament à uos don Iohan Thomas lo cambiador de libras de Sanchetz sobre aquela casa que io auí én cambi de Iohan de Laquidainn filtz de don Pere Iohan de Laquidainn à qui Deus perdon ab atorgament et au consentiment del dit don Pere Iohan de Laquidainn de les quals uos deuïetz estar pagat troa dos mes del dia apres que lo dit don Pere Iohan seria finat la qual casa es én la rua de la *teissenderia uieilla del *borc de *sant Cernin de Pampalona én la qual nos auem nostre estage et es affrontada de la una part con la casa de don Ramon de la Riba qui fo et de l' altra part se ten et se affronta au la casa de mayestre Nicolau segont que màs plenerament conteinn per la tenor de la carta del dit obligament feita per man de Miguel Lopitz de Çandiu escriuan iurat public de Pampalona et com lo dit don Pere Iohan sia finat et uos lo dit don Iohan Thomas de lés dites libras én tot ni én partida non siatz pagat et uos per uostra bontat nos faitz Gracia special de lés dites libras de Sanchetz que nos faitz plazes es assaber de libras soltz et dines de Sanchetz troa esta primera festa de Nadal qui uen et de libras soltz dines de Sanchetz troa la primera festa de *sant Iohan Babtista én seguent et dels altres libras soltz et dines de Sanchetz d' esta deuantdita primera festa de Nadal qui uen én an én seguent non partent uos de la sustancia ni de ninguna res que conteingua én lés cartes que uos auetz én razon d' aquest obligament de lés dites libras de Sanchetz io la dita dòna Remonda aitorguei tot l' obligament que lo dit don Iohan d' *estela mon marit uos fï sobre la dita casa én razon de lés dites libras de Sanchetz au carta et assi io lo dit don Iohan d' *estela et io la dita dòna Ramonda sa muyller entramps et dos de mancomun ab atorgament et au uolontat et au consentiment et au plazenteria l' un de l' altre nos obliguam à uos lo dit don Iohan Thomas que uos paguem lés dites libras de Sanchetz als plazos sobreditz de com dit es sens ningun altre alongament et sens alça et pleitesia ninguna specialment uos obliguam la deuantdita casa én tal manera que si per auentura non uos pagauem lo dit deute à cada un dels plaztos que desus conteinnen consentem et uolem et nos platz que de cada plazto én que uos deffaillissem de la nostra paga adeuant ayatz poder de constreindre nos et de ualer uos ab lés cartes que uos tenetz én razon del obligament de lés dites libras et ab esta segont la natura et lo cors que per cada una d' eles conteinn de auer et de cobrar tot ço que faillut uos auriem de lés pagues de lés dites libras dels plazto o plaztos sobreditz specialment sobre la dita casa troa tant que uos dels plazto o plaztos passatz ne siatz pagat et entregat au totz les cost et messions que uos lo dit don Iohan Thomas o lo mostrador d' esta carta fait aurietz de cada un dels ditz termes én auant per razon de demandar et de cobrar lés dites libras de Sanchetz et consentem et uolem que del tot per conuenient siatz credit per uostra simpla palaura sens iura et testimoniança ninguna ont renunciem tot for tot hus et tota costumna de for seglar et de

*sancta *glesia specialment renunciám à tot nostre for et à tota exception rason deffension de dreit et de for que à nos puyria ajudar o ualer én iudizi fora de iudizi én quelque manera se uol én rason de lés dites libras ni de ningun obligament que nos fait ni atorgat uos ayam entramps et cada un per sî que res no nos uailga ni pro nos tengua ni siam cabutz ni odutz contra uos lo dit don Iohan Thomas ni contra 'l mostrador d' esta carta én niguna res de lés coses deuantdites et renunciám al for de non respondre à carta et renunciám que lo renouament d' esta carta non puisca far nengun preiudizi à les altres que uos auetz én rason del obligament de lés dites libras antz uolem et consentem que romainguen et fiquen én lur sustancia et én sa uertut et esta ab eles don Elies Dauí alcalde del *borc de *sant Cernin de Pampalona et don Martin Iurdan mil e.l mes de febrer lo diluns primer apres la festa de *sancta Agatha et io Miguel Lopitz de Çandiu escriuan iurat public de Pampalona escriui esta present carta ab atorgament de lés dites partides et én testimoniança fî aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=AndreuLopizd'Ymarcoaynn>

<texte=DNLOpa110-1298>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io Miguel Millatz filtz de don Paschal Millaz à qui Deus perdon uendey à uos Miguel de Berroeta lo teyssedor aquela vinna que io hey e.l terminat de Guarriques la qual vinna se ten et es affrontada de la una art con la vinna de don Garcia d' Eugui lo carpenter e de l' altra part con la vinna de don Tomas de Sarasa lo correyer e de l' altra part con lo camin com las gentz uan e uenen de Pampalona à Mutiloa de ius et aquesta deuantdita vinna de guisa et de manera com sobrenopnada et affrontada es desus entegrament con totes ses dreitures e ses apertinencies de intrades e de yssides de camins e de senders e de cequies e de mugues e con totz aquels dreitz que io hý hei ni à mi pertaynnen ad auer per ninguna rason de trestot lo segle uendey et otorguei io lo dit Miguel Millatz à uos lo dit Miguel de Berroeta desapoderant à mi et apoderant à uos metey én tenença y én corporal possession deshuey adelant per totz temps del segle que lâ ayatz e que lâ possediscatz én bona patz tota entegrament tanta quanta es assi com ten de lonc e d' ample e d' alt del çel troa dintz én abisme salua franca quita e deliura de mi e de totz omes e de totes femnes e de ma genoylla e de trestota la mia generation per uendre e per enpeynar e per farne uos o tot uostre mandament totes uostres propres uolontatz per sens ningun enbarc et es assaber que io lo dit Miguel Millatz otorguei et uenc de conoissut que hey agut e reçebut de uos lo sobredit Miguel de Berroeta preci d' aquesta sobredita vinna uenduda con aliala ensemble set libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et assi me'en tenc io ben per pagat er per integrat del preci e de l' aliala e de totes lés coses à mayor segurtat e confirmation de totes lés coses sobredites io lo sobredit Miguel Millatz day fermes de saluetat à uos lo dit Miguel Berroeta de totz omes e de totes femnes nopnadament don Domingo d' Amalaynn Panater e Jacue filtz de don Paschal Millatz à qui Deus perdon als quals fermes hey én

conuinent de gardarlès de Tot daun per razon d' esta dita fermeria én que io mils lès hey e nos les ditz don Domingo d' Amalaynn lo panater e Jacue filtz de don Paschal Millaz à qui Deus perdon otorgam nos per tals fermes de saluetat com sobredit es altressi es assaber que si per auentura ningun omne ni ninguna fema uos metis mala uoz én la sobredita vinna uenduda o uos mouis playt o demanda per qual manera se uol io lo dit Miguel Millaz uos lõ dey far quedar e redrar et estar én patz e si no lõ fay ey uos én conuinent de dar catorze libras de bons Sanchetz per conuinent et per far quedar et estar én patz à tot omne et à tota femna qui uos metis mala uoz én la sobredita vinna uenduda o uos mouis playt o demanda per qual manera se uol o per pagar lès sobredites e libras de bons Sanchetz com sobredit es uos day fiança don Orti de Marqualaynn lo panater al qual hey én conuinent de gardarlo de tot daun per razon d' esta dita fiançeria én que io mis lõ hey et io lo dit don Orti de Marqualaynn lo panater otorguei me per tal fiança de far quedar et redrar et estar én patz à tot omne et à tota femna o per pagar lès sobredites e libras de bons Sanchetz per conuinent com sobredit et testimonis son qui presentz e pregàtz furen én logar e qui per testimonis se otorgaren don Garcia d' Errotz don Garcia de Gualipentz burelers et io Andreu Lopitz d' Imarcoaynn notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriuiy con ma propria man per mandament de lès dites partides la qual carta fu fayta et uenta én la era de mil e seys e.l mes de febrer diluns lo dia de *sant Mathia appostol et fí aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lès coses sobredites

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa127-1302>

<statut=original>

sauda cosa sia à totz homes als presentz et als qui son per venir que io don Sancho Peritz d' Aldaua et io dòna Gracia d' Açança sa muyller vezins de Pampalona vendem à uos don Martin d' Arbea lo mercader et à uos dòna Bona Murde sa muyller vezins de Pampalona aquela vinna que nos auem e.l terminat de Ouieta la qual vinna se ten et es affrontada de la una part con la vinna de don Miguel Ortitz lo tender qui fo et con la vinna de Domingo de Milia et con la vinna de don Johan Peritz Alegre qui fo et con la vinna del *ospital de *sant Miguel et con lo camin public com homne ua à Mendilorri et con la vinna de don Paschal Marzel et aquesta deuant dita vinna de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenomnada et affrontada es desus entegrament con totes ses dreitures et ses apertinencies de intrades et de yssides de camins et de senders et de cequies et de mugues et con totz aquels dreytz que nos ý auem ni à nos pertaynnen ad auer per ninguna razon de trestot lo segle vendem et otorgam io lo sobredit don Sancho Peritz d' Aldaua et io la dita dòna Gracia d' Açança sa muyller à uos les ditz don Martin d' Arbea lo mercader et à dòna Bona Murde uostra muyller desapoderant à nos et appoderant à uos metem én tenença et én corporal possession deshuey adelant per totz les temps del segle que l' ayatz et que là possediscatz én bona patz tota entegrament tanta quanta es assi com ten de lonc et de ample et de lat del çel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos et de totz homes et de totes femnes et de trestota la nostra genoylla et generacion et de tot lo nostre parentesc per vendre et per enpeynarla et pera farne uos o uostre mandament totes uostres propres uolontatz com cada un deu et pot far de sa cosa propria per sens contraria ninguna es à saber que io lo sobredit don Sancho Peritz d' Aldaua et io dòna

Gracia d' Açança sa muyller otorgam et uenem de conoyssut que auem agut et reçebut de uos les ditz don Martin d' Arbea lo mercader et dòna Bona Murde uostra muyller amoralment et én patz preçi d' aquesta sobredita vinna uenduda con aliala enssemble nauanta libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et assi nos tenem ben per pagàtz et per entegràtz del preci et de l' aliala et de totes lés coses renunciant à la excepcion de no agutz et de no contàtz et de no reçebutz dines et à mayor segurtat et confirmacion de totes lés coses sobredites io lo sobredit don Sancho Peritz d' Aldaua et io dòna Gracia d' Açança sa muyller donam à uos les ditz don Martin d' Arbea lo mercader et à dòna Bona Murde uostra muyller fermes de saluetat de nos et de totz homes et de totes femnes nompnadament don Lop d' Etssaynn lo baster et Semen Motça mercader filtz de don Semen Motça qui fo als quals fermes auem én conuinient et nos obligam de gardarlès de Tot daun per razon d' esta dita fermeria én que nos mis lès auem leyalment à bona fe sens engan et nos les ditz don Lop d' Essaynn lo baster et Semen Motça mercader otorgam nos per tals fermes de saluetat com sobredit es sobre tot aquo encara io lo sobredit don Sancho Peritz d' Aldaua et io dòna Gracia d' Açança sa muyller donam auos les ditz don Martin d' Arbea lo mercader et à dòna Bona Murde uostra muyller fiança de dotzentz libras de bons Sanchetz lo dit Semen Motça lo mercader én tal manera et conuinient que si per auentura ningun homne nin nenguna femna uos enbargas én la sobredita vinna venduda o uos ý metis mala voz uos mouis playto demanda o uos fis enuy per ninguna manera ni per ninguna razon que la dita fiança per conuinient uos faga quedar et redrar tot enbarc et tota mala voz et tota playdesia et tot enuy et tota demanda de nos et de totz homes et de totes femnes o si no que la dita fiança per conuinient uos donga et paguia lés sobredites libras de bons Sanchetz à uos les ditz don Martin d' Arbea lo mercader et à dòna Bona Murde uostra muyller o à tot uostre mandament à la qual fiança deuant dita auem én conuinient et nos obligam de gardarlo de tot daun per razon d' esta dita fiançeria én que nos mis lö auem leyalment à bona fe sens engan sobre totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar or que sien conoyssutz et per conoystre renunciant io lo sobredit don Sancho Peritz d' Aldaua et io la dita dòna Gracia d' Açança sa muyller totz fors et totz vs et totes costumpnes de for seglar et de *sancta *glesia et renunciem à nostre for én tal manera que si per auentura lö demandauem no nos sia donat et renunciem al for de non respondre à carta et io lo dit Semen Motça lo mercader otorguey me per tal fiança com sobredit es testimonis son qui presentz et pregàtz furen én logar et qui per testimonis se otorgaren Pero Ortitz d' Oteyça mercader don Apparisci del *potz broter don Sancho Garceytz corretor Semen d' Artayssona peleter don Esteuen Miguel d' Iuero podador et io Andreu Lopitz de Imarcoaynn notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui con ma propria man én la era mil et tretzentz et quaranta e.l mes de gener dimercles lo derrer dia del dit mes et fí aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lés coses sobredites

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<texte=DNLOpa152-1308>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io don Domingo Sancho abbat de la eglesia de Bidangotz et io Garcia Simenitz d' Arçanegui uozer otorgam et uenem de conoyssut que auem agut et reçebut dels iuratz et del consseyll d' Olit per man del alcalde d' Olit trenta libras de bons Sanchetz de lès sissanta libras de Sanchetz que les ditz iuratz et consseyll d' Olit à nos se obligaren à dar et à pagar per razon de la ajuda que nos affar lès auem én razonar e.l playt que an con lo consseyll de Taffaylla segont que pareys et se mostra per la carta de la dita obligation sayelada con lo sayel pendent del sobredit consseyll d' Olit de les quals deuantdites libras de Sanchetz nos les sobreditz abbat de Bidangotz et Garcia Simenitz d' Arçanegui nos tenem ben per pagàtz et per complitz et per integràtz dels sobreditz iuratz et consseyll d' Olit et clamam les soltz et quitis per totz tepms de lès dites libras de Sanchetz que nos recebudes auem renunciant à la exception de no agutz et de no contàtz et de no reçebutz dines én tal manera que nos ni nuyll altre homne ni femna del monde en voz ni per razon de nos iamays d' esta ora adelant nuyltz temps mays altra uegada non demandem ni puyssam demandar lès dites libras de Sanchetz que nos reçebuges auem et si lò físssem que non nos valis testimonis son qui clamàtz et presentz et pregàtz furen én logar et qui per testimonis se otorgaren don Lope Peritz de Tayssonar lo tender Santz d' Irasseta escriuan iurat et io Andreu Lopeytz de Imarcoaynn notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui con ma propria man én la era de mil e seys e.l mes de gener lo dimercles derrer dia del dit mes et fí mon signe acostumpnat én testimoniança de lès coses sobredites

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa173-1314>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et als qui son per venir que io don Ochoa d' Uritz carpenter vezin de Pampalona et io dòna Francesa sa muyller vendem à uos Pero Martinitz de Piedramillera dormiturer dels calonges én la eglesia de *santa Maria de Pampalona tota aquela vinna que nos auem e.l terminat de Pampalona lo qual es clamat Millera la qual vinna se ten et es affrontada de la vna part con la vinna de don Pere de Egozcue et de l' altra part con la vinna del rey et ten de lonc del camin public com homne ua à Mutiloa de ius troa al altre camin com homne ua à Mutiloa de *sús et aquesta deuantdita vinna de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenomnada et affrontada es desus integrament con totes ses dreitures et ses apertinencies de intrades et de yssides de camins et de senders et de cequies et de mugues et con totz aquels altres dreytz que nos y auem et à nos pertaynn ad auer per qualque manera o razon que sia vendem et otorgam io lo sobredit don Ochoa d' Uritz carpenter et io la dita dòna Francesa sa muyller la dita vinna à uos lo dit Pero Martinitz de Piedramillera dormirer desapoderant à nos et apoderant à uos metem uos én tenença y én corporal possession d' esta hora et dia que esta carta fu fayta et otorgada adelant por totz les temps del segle én tal manera que là ayatz et que là possediscatz én bona patz tota integrament tanta quanta es assi com ten de lonc et de ample et de alt del çel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos et de totz homes et de totes femnes pera vendre et pera enpeynnarla et pera farne uos et tot uostre mandament totes uostres propres uolontatz com cada un deu et pot far de sa cosa propria per sens contraria ninguna et es assaber que io lo sobredit don Ochoa d' Uritz lo carpenter et io la dita dòna Francesa sa muyller otorgam et uenem de conoyssut que

auem agut et reçebut amoralment et én patz de uos lo dit Pero Martinitz de Piedramillera dormiturer et passat del uostre poder al nostre à tot nostre plazer et à nostra uolontat preci d' aquesta sobredita vinna uenduda con aliala emsemble quaranta et dos libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et assi nos tenem ben per pagàtz per complitz et per entegràtz del preci et de l' aliala et de totes lès coses renunciant à la exception de no agutz et de no contàtz et de no reçebutz dines à mayor segurtat et confirmation de totes lès coses sobredites io lo sobredit don Ochoa d' Uritz carpenter et io dòna Francesa sa muyller donam à uos lo dit don Pero Martinitz de Piedramillera dormiturer fermes de saluetat d' esta sobredita vinna de nos et de totz homes et de totes femnes nompnadament don Bertholomeu d' Iuiricu lo bureler et don Paschal Dominguitz lo cuyllerer vecins de Pampalona als quals fermes hey én conuinent et otorguey de gardarlès de Tot daun que auenir lès puyria per razon d' esta dita fermeria én que nos mis lès auem leyalment à bona fe sens engan sobre totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar or que sien conoyssutz ni per conoystre renunciant cada un de nos à nostre for et nos les ditz don Bertholomeu d' Iuiricu bureler et don Paschal Dominguitz lo cuyllerer otorgam nos per tals fermes de saluetat de com sobredit es renunçiant cada un de nos à nostre for én tal manera que si per auentura lö demandauem non nos sia donat sobre tot aquo enquera io lo sobredit don Ochoa d' Uritz lo carpenter et io la dita dòna Françesa sa muyller donam à uos lo dit Pero Martinitz de Piedramillera dormiturer fiança de et quatre libras de bons Sanchetz lo dit don Bertholomeu d' Iuiricu lo bureler én tal manera et conuinent que si per auentura ningun homne ni nenguna femna uos enbargas én la sobredita vinna venduda o uos metis mala voz o uos mouis mala uoz o mouis playt à uos fis demanda per ninguna manera ni per ninguna razon que la dita fiança uos faça calar et quedar et redrar tot embarc et tota mala uoz et tota playdesia et tota demanda de nos et de totz homnes et de totes femnes et si no que la dita fiança uos donga et paguia per conuinent lès dites et quatre libras de bons Sanchetz à uos lo dit Pero Martinitz de Piedramillera dormiturer o à tot homne qui esta present carta mostrara sen procuration ninguna à la qual fiança auem én conuinent et nos obligam de gardarlo de tot daun que auenir l' en puyria per razon d' esta dita fiançeria én que nos mis lö auem leyalment à bona fe sens engan sobre totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar or que sien conoyssutz et per conoystre renunçiant cada un de nos à nostre for én tal manera que si per auentura lö demandauem non nos sia donat et nos les ditz don Ochoa d' Uritz et dòna Francesa sa muyller renunciem à la exception de no auer poder et io lo dit don Bertholomeu d' Iuiricu lo bureler otorguey me per tal fiança com sobredit es renunciant à mon for én tal manera que si per auentura lö demandauey no me sia donat testimonis son qui clamàtz et presentz et pregàtz furen e.l logar et qui per testimonis se otorgaren don Esteuen Miguel d' Iuero podador Lope Miguel d' Irurçun çabater don Miguel d' Ucsesi bureler don Lop d' Ahos corretor et io Andreu Lopeytz de Imarcoaynn notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriuiy con ma propria man à pregaries et mandament de lès dites partides la qual carta fu fayta et otorgada én la era de mil et cinquanta et dos e.l mes de octobre lo diluns primer apres la festa de Symonis et Iude et fi ý aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lès dites coses sobredites

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa177-1316>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et als qui son per venir que io Johana filla de don Johan Martin lo peynner qui fo et io Martin de Echarri broter són espos vendem à uos Jaymes de Ochaquaynn aduocat én la eglesia de *santa Maria de Pampalona tota aquela vinna que io la dita Johana hey e.l terminat de Millera la qual vinna se ten et es affrontada de la vna part con la vinna de nostre seynnor lo rey et del altra part con la vinna de don Ennequo de Sorauren lo carpenter et ten de lonc del prat de Millera troa al sender de Ouieta et aquesta deuant dita vinna de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenompnada et affrontada es desus entegrament con totes ses dreitures et ses apertinencies de intrades et de yssides de camins et de senders et de çequies et de mugues et con totz aquels altres dreytz que nos ý auem et à nos pertaynn à auer per qualseuol manera o raçon que sia vendem et otorgam io la sobredita Johana et io lo dit Martin de Echarri són espos la dita vinna à uos lo dit Jaymes de Ochaquaynn desapoderant à nos et appoderant à uos metem uos én tenença y én corporal possession d' esta ora et dia que esta carta fu fayta et otorgada adelant per totz les tepms del segle én tal manera que là ayatz et que là possediscatz én bona patz tota entegrament tanta quanta es assi com ten de lonc et de ample et de alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos et de totz homes et de totes femnes et de trestota la nostra genoylla et generacion et de tot lo nostre parentesc pera vendre et pera enpeynnarla et pera far ne vos et tot uostre mandament totes uostres propres uolontatz com cada un deu et pot far de sa cosa propria per sen contraria ninguna et es assaber que io la sobredita Johana et io lo dit Martin de Echarri broter són espos otorgam et uenem de conoyssut que auem agut et reçebut amoralment et én patz de uos lo dit Jaymes de Ochaquaynn et passat del uostre poder al nostre à tot nostre plazer et à tota nostra uolontat preci d' aquesta sobredita vinna uenduda con aliala enssemble nauanta libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et assi nos tenem ben per pagàtz per complitz et per entegràtz del preci et de l' aliala et de totes lès coses renunçiant à la exception de no agutz et de no contàtz et de no reçebutz dines à mayor segurtat et conffirmation de totes lès coses sobredites io la sobredita Johana et io lo dit Martin de Echarri broter són espos donam à uos lo dit Jaymes de Ochaquaynn fermes de saluetat de nos et de totz homes et de totes femnes d' esta sobredita vinna uenduda nopnadament don Martin de Latorlegui correyer et don Symon filtz de don Miguel de *sant Lorentz lo mercer qui fo vezins de Pampalona als quals fermes auem én conuinent et nos obligam de gardarlès de Tot daun que auenir lès puyria per razon d' esta dita fermeria én que nos mis lès auem leyalment à bona fe sens engan sobre totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynar or que sien conoyssutz et per conoystre renunçiant cada un de nos à nostre for én tal manera que si per auentura lö demandauem no nos sia donat et nos les ditz don Martin de Latorlegui correyer et don Symon filtz del dit don Miguel de *san Lorentz lo merçer qui fo otorgam nos per tals fermes de saluetat com sobredit es renunçiant cada un de nos à nostre for én tal manera que si per auentura lö demandauem non nos sia donat én est fayt sobre tot aquo enquera io la sobredita Johana et io lo dit Martin de Echarri són espos donam à uos lo dit Jaymes de Ochaquaynn fiançes et pagadors de cent et hueytanta libras de Sanchetz les ditz don Martin de Latorlegui correyer et don Symon filtz del dit don Miguel de *sant Lorentz én tal manera et conuinent que si per auentura ningun homne ni nenguna fema vos enbargas én la sobredita vinna uenduda o uos metis mala voz o

vos mouis playt o uos fis demanda ninguna én níguna manera per nenguna razon que lés dites fiançes vos faguen calar quedar et redrar tot enbarc et tota mala voz et tota playdesia et tota demanda de nos et de totz homnes et si no que lés dites fiançes uos donguen et paguien per conuenient lés dites cent et hueytanta libras de bons Sanchetz à uos lo dit Jaymes d' Ochaquaynn o à tot homne qui esta present carta mostrara sens procuration ninguna à les quals fiançes auem én conuinent et nos obligam de gardarlès de Tot daun que auenir lès puyria per razon d' esta dita fianceria én que nos mis lès auem leyalment à bona fe sens engan sobre totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar or que sien conoyssutz et per conoystre renunçiant cada un de nos à nostre for én tal manera que si per auentura lō demandauem no nos sia donat et nos les ditz don Martin de Latorlegui correyer et don Symon filtz del dit don Miguel de *sant Lorentz lo merçer qui fo otorgam nos per tals fiances et pagadors com sobredit es renunçiant cada un de nos à nostre for én tal manera que si per auentura lō demandauem no nos sia donat testimonis son qui clamàtz et presentz et pregàtz furen e.l logar et qui per testimonis se otorgaren don Martin Xemenitz de Aynnorbe merçer don Miguel d' Arraytz broter Domingo d' Ozcotz peynner et io Andreu Lopeytz de Imarcoaynn notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriuy con ma propria man à pregaries et mandament de lés dites partides laqual carta fu fayta et otorgada én la era mil et trezentz et cinquanta et quatre e.l mes de juyll lo diios festa de *sancta Maria Magdalena et fí ý aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lés coses sobredites

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa190-1319>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que nos don Arnalt per la Gracia de Deus bispe de Pampalona con consentiment et otorgament?de don mayestre Garcia de Egues prior et de tot lo cappitol de la eglesia de *santa Maria de Papalona otorgam et uenem de maniffest que deuem à uos Iudas de Ablitas? filtz de don Iuce d' Ablitas iudeu de Tudela o à tot homne qui esta present carta mostrara sen procuration ninguna seysscentes libras de bons Sanchetz los quals nos vos prestates én bona amor et nos de uos lès aguimes et reçebimes et passames del uostre poder al nostre à tot nostre plazer et à nostra uoluntat pera obs de nos et de la dita eglesia de *santa Maria de Pampalona especialment pera à la anada de França à far la iura de nostre seynnor lo rey de que nos tenem ben per pagàtz et per complitz et per entegràtz renunciànt à la exception de no agutz et de no contàtz et de no recebutz dines terme es que nos deuem dar et pagar tot lo sobredit deute dintz én la vila de Pampalona planament et én patz à meintz de ningun alçament et de ninguna playdesia nos lo deuantdit don Arnalt bispe de Pampalona sobre totz les bens de nostre bispat or que nos lès ayam et trobar se puysssem es assaber d' esta primera festa de Paschal de la Pentechosta à hun àn sens ningun altre alongament à uos lo dit don Iudas o à tot homne qui esta present carta mostrara sen procuration ninguna et si per auentura pagat non vos auissem tot lo sobredit deute al dit terme com dit es nos lo sobredit don Arnalt bispe de Pampalona auem én conuinent et nos platz de dar et de pagar vos per cada un dia del sobredit terme adelant cinc soltz de bons Sanchetz per pena et per conuinent sabudament la meytat à la seynnoria mayor de Nauarra per que faga

valer tenir et complir totes lès coses et cada vna d' eles que se conteynen én esta present carta et l' altra meytat à uos lo dit Iudas o à tot homne qui esta carta mostrara et si per aventura vos lo dit iudeu o qui esta carta mostrara del dit terme adelant fissetz cost o mession daun ni destarç per demandar et cobrar lo sobredit deute nos lo sobredit don Arnalt vos lò deuem tot pagar e amendar assi ben com lo deute principal et deuem vos en creyre del tot per conuinent én uostra palaura sen iura et sen testimoniança ninguna et enquera nos lo sobredit don Arnalt bispe de Pampalona prometem et nos obligam leyalment sens engan que vos paguem tot lo sobredit deute al sobredit terme com dit es et tot ço que sobredit es én la manera sobredita et per que nos ni altre per nos ni en voz ni én razon de nos non gaynnen ni impetrem ni faça inpetrar carta ni cartes ningunes de appostoli ni de enperador ni de rey ni de governador ni de ninguna altra persona de pregaries ni de mandament per tal que nos alarguetz lo terme sobredit én que nos vos deuem pagar et si lò físem que no nos vaylla ni pro nos tenga antz sien contra nos én esta cosa altressi es assaber que paga ni pagues ni alargament de plazto ni quitament ningun que nos uolíssem dire o allegar que auíssem fayt o faytes d' aquest sobredit deute én tot o én partida otorgam que non vaylla si doncx non mostruem albara o albares escriptes per man del rabi de Tudela ont renunciem nos lo sobredit don Arnalt bispe de Pampalona totz fors et totz vs et totes costumpnes et totes altres exceptions et allegations et escusations et totes razons et deffensions que nos o altre per nos podíssem dire o allegar o mostrar ni razonar per for ni sens for que nos vayllan ni nos aiudien ni pro nos tenguen per deuant ningun iuge seglar ni de santa *glesia antz sin contra nos én esta cosa et specialment renunciem à nostre for én tal manera que si per aventura lò demanduem no nos sia donat et renunciem al for de no respondre à carta sobre tot aquo enquera nos lo sobredit don Arnalt; bispe de Pampalona obligam deshuey et d' esta ora adelant totz les bens del dit bispat or que nos lès ayam et trobar se puyssen al molt alt et poderos et molt noble seynnor don Phelip per la Gracia de Deus rey de França et de Nauarra et al *governador de Nauarra o tenent són logar én tal manera et conuinent que si per aventura pagat non vos auíssem lo sobredit deute al sobredit terme com dit es otorgam et uolem et nos platz et donam plener poder mandament et liçencia al sobredit seynnor rey et ad aquel qui sera la sazón *governador de Nauarra o tenent són logar que del sobredit terme adelant sens citar et sen amonestar nos ni sen ningun altre costreyniment prenguen enparien vendien et fermien totz les fruytz et espleytz et rentes qu'en ystran dels ditz bens del dit noste bispat con totz les altres bens mobles or que sien trobàtz et paguien à uos lo dit iudeu o à qui esta carta mostrara lo sobredit deute et tot ço que sobredit es én la manera sobredita et pregam al hondrat et saui don Iohan Peritz d' Undiano qui es aquí present franc de Pampalona tenedor et garda del sayel del dit seynnor rey mis én Pampalona que meta lo sayel del dit seynnor rey pendent én esta present carta per far ualer tenir et complir tot ço que sobredit es et io lo dit Iohan Peritz d' Undiano à pregaries del sobredit don Arnalt bispe de Pampalona hey mis lo sayel del dit seynnor rey pendent én esta carta per far ualer tenir et complir tot ço que sobredit es et per mayor atorgament et confirmation de totes lès coses sobredites et de cada una d' eles nos lo sobredit don Arnalt bispe de Pampalona auem mandat metre nostre pendent én esta present carta per far valer tenir complir tot ço que én esta carta se conteynn testimonis son qui clamàtz et presentz et pregàtz furen én logar et qui per testimonis se otorgaren vicari de *santa Maria de Pampalona don Miguel Xemenitz de Gaçolatz abbat de Aldaua Açach Azamel iudeu de Pampalona et io Andreu Lopeytz de Imarcoaynn notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui

con ma propria man a pregaries et mandament de lés dites partides la qual carta fu fayta et otorgada én la era de mil et cinquanta et set e.l mes de may lo diios tres dies entràtz e.l dit mes et fi ý aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lés coses sobredites

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa191-1319

>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que nos don Arnalt per la diuinal miseration bispe de Pampalona estant e.l capitol de *santa Maria de Pampalona plegat present l' ondrat maestre Garssia de Egues prior et lo cappitol de *santa Maria de Pampalona plegàtz en cappitol segont vsat et costumnat han de plegarse entro al die de huey con otorgament et consentiment del dit prior et cappitol de *santa Maria de Pampalona presentz et plegàtz segont que sobredit es otorgam et venem de conoyssut et de manifest que deuem dar et pagara uos don Ezmel de Ablitas iudeu de Tudela filtz de don Iuçe de Ablitas o à tot homne qui esta present carta mostrara sen procuracion ninguna seyss çentes libras de bons Sanchetz moneda corrible e.l regne de Nauarra et aquo uos deuem nos lo deuantdit don Arnalt bispe de Pampalona per altres tantz dines que nos de uos aguimes et reçebimes à temps et à sazón que nos façien muyt grant menester pera obs d' esta anada de França que nos auem ad anar per iurar al molt alt et noble excelent princep et seynor don Phelip per la Gracia de Deus rey de França et de Nauarra et passaren entegrament les sobreditz dines del uostre poder al nostre de que nos tenem ben per pagàtz et per entegràtz renunciant à la exception de no agutz et de non contàtz et de no recebutz dines et non passàtz del uostre poder al nostre et enquera renunciám la ley én que ditz que les testimonis deuén veyre far là paga en entegra dels ditz dines o de altra cosa qualseuol que lò vaylla terme es que uos deuem pagar totes lés deuantdites seiss çentes libras de Sanchetz entegrament d' esta primera festa de Pascha de la Pentecosta que ven à hun ân qui én seguent primer es à uenir bonament et én patz à meintz de alça ni de pleytesia ninguna dintz én la villa de Pampalona én uostre poder o én tot qualseuol altre logar del regne de Nauarra que là demanda nos sia fayta à uos lo dit don Ezmel de Ablitas o à qui esta carta mostrara sen altra carta de procuracion et si per demandar et cobrar lo deute sobredit uos lo dit don Ezmel de Ablitas o qui esta carta mostrara del dit terme adelant fissetz cost o messión daun o destarç deuem uos lo tot emendar et per far assi ben com lo principal deute et deuem uos en creyre del tot per conuinent én uostra palaura sen iura et testimoniança ninguna et enquera es assaber que si per auentura al terme sobredit non uos paguem tot lo sobredit deute com dit es et si no volem et nos platz et otorgam que del dit terme adelant vayen et gaynien à ratzón de cinc per seys per ân segont la ordenança de nostre seynor lo rey et nos lo deuantdit don Arnalt bispe de Pampalona prometem et nos obligan leyalment sens engan que nos paguem à uos lo dit don Ezmel de Ablitas o à qui esta carta mostrara totes lés deuantdites seyss çentes libras de Sanchetz al dit terme com sobredit es sens altre alongament algun et complam et agardem totes et cada unes coses que én esta carta son escriptes et cada una d' eles per sí et nos lo deuantdit don Arnalt bispe de Pampalona de nos et de nostra auctoritat et per lo otorgament et conssement del sobredit prior et cappitol nos obligam ser deutor et pagador con totz les nostres bens et con totz les bens que sont et apertaynnen ser al nostre bisbat de Pampalona fruytz espleytz rentes per qualseuol

pertaynnetz al dit nostre bispat sí de pan sí de vin sí de dines sí de totes altres res mouentz et non mouentz conoyssutz et per conoystre én totz locx or que sien et trobar se puyssen de totes lés deuantdites seyscentz libras de Sanchetz pagar al dit terme segont que dit es desus et del cost et de la mession daun et destarç et del gaynn à raçon de cinc per seys per ân segont que sobredit es et enquera nos lo deuantdit don Arnalt bispe de Pampalona obligam deshuey et d' esta ora én auant que esta carta es fayta al molt alt et moble et poderos excellent princep et seynor són Phelip per la Gracia de Deus rey de França et de Nauarra o à quelque tenga són loc e.l regne de Nauarra et al *gouernador de Nauarra o à són loctenent totz quantz bens que nos auem et aurem et con totz lës que son et apertaynen ser al dit nostre bispat de Pampalona rentes fruytz espleytz per qualseuol manera pertaynen al dit bispat de Pampalona sí de pan sí de uin et sí de dines sedentz et mouentz gaynàtz et per gaynar or que sien et trobar se puysem én tal manera que si per auentura nos lo sobredit don Arnalt bispe de Pampalona no pagauem lés deuantdites çentes libras de Sanchetz al dit terme segont que dit es desus que lo sobredit seynnor rey de França et de Nauarra o quelque tenga són loc e.l regne de Nauarra lo *gouernador de Nauarra o són loctenent sen citation et monition ninguna ni sens ningun altre costreyniment far puyen pendre et enbargar uendre et far uendre et firmar totz les fruytz et espleytz et rentes dels bens del dit bispat de Pampalona et de totz les altres bens mobles pertaynentz al dit bispat atantz com faguen pagat y entegrat à uos lo sobredit don Ezmel de Ablitas o à qui esta carta mostrara de lés deuantdites çentz libras de Sanchetz et de lés messions dauns et destarç et del gaynn à rason de per seys per ân com sobredit es et per rason de lés deuantdites coses nos los deuantdit don Arnalt bispe de Pamplona principal deutor renunciám specialment à nostre for à tot benefíci de ley et de dreyt et de for special et general et à tot dreyt escriut et no escriut et à totz priuilegis gracies et franquezas faytes o per far impetrades et per impetrar de Appostoli de rey de *gouernador o de qualseuol altra persona ecclesiastica et seglar et à tot for et à tot us et costumpna et totes altres exceptions cauillations et defenssions e razons que én iudizi o fora de iudizi én *cort o fora de *cort seglar et de *santa *eglesia nos o algun de nos o algun altre o altres per nos puyrien dire razonar o allegar que à nos non uayllan ni siam per aquo odutz altressi renunciám à la exception de non respondre contra esta carta et nos mayestre Garssia de Egues prior et lo capitol de la eglesia de *santa Maria de Pampalona estant plegàtz en capitol segont vsat et costumpnat auem de plegar nos entro al dia de huey et segont sobredit es presentz à esta sobredita obligation entendent et mayorment vedent que là malleuta de lés deuantdites seys çentes libras de Sanchetz prises per lo sobredit nostre seynor don Arnalt bispe de Pampalona son obs et necessaries à òl et per negoci uertader de la sobredita anada de França per esta rason nos les ditz prior et capitol de la sobredita eglesia de *santa Maria de Pampalona consstem laudam otorgam et ratifficam lo sobredit deute obligations et renunciations et totes et cada unes coses que én esta carta son escriptes et uolem et nos platz et consstem que si per auentura vos lo dit don Ezmel de Ablitas o qui esta carta mostrara entegrament de totes lés deuantdites centes libras de Sanchetz no fussetz pagat al dit terme segunt que dit es desus que uos lo sobredit don Ezmel de Ablitas o qui esta present carta mostara sen altra carta de procuracion del sobredit terme én auant uos satisfagatz paguetz et entegretz de totz les fruytz espleytz et rentes sí de pan sí de vin sí de dines sí de tota altra res que sayddra et respondera de totz les bens del sobredit bispat de Pampalona én qualseuol regne o én qualseuol logar que sien o trobar se puyssen entegrament de totes lés deuantdites çentes libras

de Sanchetz et del cost et de la mession daun et destarç et gaynn cum sobredit es et affar nos tenir et complir totes lés coses que én esta carta son escriptes et cada una d' eles nos lo deuantdit don Arnalt bispe de Pampalona pregam el hondrat et saui don Iohan Peritz d' Undiano franc de Pampalona qui es aqui present tenedor et garda del sayel del dit seynor rey mis én Pampalona que meta lo sayel del dit seynor rey pendent én esta present carta à firmeza et testimoniança de tot ço que sobredit es et io lo dit Johan Peritz d' Undiano à pregaria del sobredit don Arnalt bispe de Pampalona hey mis lo sayel del dit seynor rey pendent én esta present carta à firmeza et testimoniança de tot ço que sobredit es et enquera per que totes lés sobredites et cada una d' eles sien firmes et ualederes et non uenguen ni puyssen uenir én dubda nos sobredit don Arnalt bispe de Pampalona mandam metre nostre propri sayel pendent én esta present carta et ysament per que totes lés coses sobredites sien firmes et ualederes et non uenguen ni puyssen uenir én dubda nos lo sobredit prior et capitol metem nostre propri sayel pendent én esta present carta Martin Ochoa d' Aldunat escuder Açach Abolffada iudeu de Pampalona et io Andreu Lopeytz de Imarcoaynn notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui én la era de mil et cinquanta et set e.l mes de may dimartz quinze dies entràtz e.l dit mes et fï mon signe acostumpnat én testimoniança de lés coses sobredites

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa206-1324>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et als qui son per venir que io dòna Esteuenia muyller de don Semeno de Biscarret ferrer vezin de Pampalona qui fo et io Miguel et io Garcia ses filtz vendem à uos don Martin Ochoa de Vilanoua calonge et pitançer én la glesia de *santa Maria de Pampalona tota aquela vinna que nos auem e.l terminat de Bruslada que clamen Morea pera obs à la cappelania de don Yniego Arceytz de Huart calonge et arcidiagne de *val d' Ayuarr qui fo én la dita glesia de *sancta Maria de Pampalona la qual vinna se ten et es affrontada de la vna part con la vinna de don Nicholau lo bureler et de l' altra part con la vinna de la confraria de Bruslada et de l' altra part con la vinna de dòna Maria de Bruslada et de l' altra part con la vinna de dòna Auria de Nassurita qui fo et d' altra part con lo sender et aquesta deuantdita vinna de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenompnada et affrontada es desus entegrament con totes ses dreitures et ses apertinencies de intrades et de yssides de camins et de senders de cequies et de mugues et con totz aquels altres dreytz que nos ý auem et à nos pertaynn à auer per qualseuol manera o razon que sia vendem et otorgam io la sobredita dòna Esteuenia et io lo dit Miguel et io la dita Gracia à uos lo dit don Martin Ochoa de Vilanoua pera obs à la dita cappelania desapoderant à nos et appoderant à uos metent vos én tenença y én corporal possession d' esta ora et dia que esta carta fu fayta et otorgada adelant per totz les temps del segle én tal manera que là ayatz et que là possediscatz én bona patz tota entegrament tanta quanta es assi com ten de lonc et de ample et de alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos et de totz homes et de totes femes et de trestota la nostra genoylla et generacion et de tot lo nostre parentesc pera vendre et pera enpeynarla et pera farne totes uostres propres uolontatz com cada un deu et pot far de sa cosa propria per sens contraria ninguna et es assaber que io la sobredita dòna Esteuenia et io lo dit Miguel et io la dita Gracia ses filtz otorgam et uenem de conoyssut que auem agut et recebut

amoralment et én patz de vos lo dit don Martin Ochoa de Vilanoua preci d' aquesta sobredita vinna venduda con aliala enssemble quaranta et dos libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et assi nos tenem ben per pagàtz per complitz et per entegràtz del preci et de l' aliala et de totes lès coses renunçiant à la exception de non agutz et de no contàtz et de no reřebutz dines à mayor segurtat et confirmation de totes lès coses sobredites io la sobredita dòna Esteuenia et io lo dit Miguel et io la dita Gracia ses filtz donam à uos lo dit don Martin Ochoa de Vilanoua fermes de saluetat d' esta dita vinna de nos et de totz homes et de totes femnes et fiançes de redra de hueytanta et quatre libras de bons Sanchetz con nos enssemble et cascun per lo tot nompnadament don Semeno de Utçama lo ferrer et don Lop de Vrrutz bureler vezins de Pampalona én tal manera que si per auentura algun omne o alguna femna vos enbargas én la sobredita vinna uenduda o vos metis mala voz o vos mouis playt o vos fis demanda per nenguna manera nin per nenguna razon que les ditz fermes et fiançes vos facen calar et quedar et redrar tot enbarc et tota mala voz et tota playdesia et tota demanda de nos et de totz homes et de totes femnes et si no que les ditz fermes et fiançes vos donguen et paguien per conuinent lès dites hueytanta et quatre libras de bons Sanchetz à uos lo dit don Martin Ochoa de Vilanoua o ad aquel qui per temps sera pitançer én la dita glesia de *sancta Maria de Pampalona o à tot homne qui esta present carta mostrara sens altra carta de procuration als quals fermes et fiançes auem én conuinent et nos obligam de gardarlès de Tot daun que auenir lès puyria per razon d' esta dita fermeria et fiançeria én que nos mis lès auem obligant ad aquo totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynàtz et per gaynar or que sien conoyssutz et per conoystre renunçiant cada un de nos specialment à tot nostre foren tal manera que si per auentura lö demandauem non nos sia donat én est fayt et renunçiam al for de non respondre à carta et nos les ditz don Semeno de Vtçama lo ferrer et don Lop d' Urrotz bureler vezins de Pampalona otorgam nos per tals fermes de saluetat et per tals fiançes de redra et pagadors cascun per lo tot com sobredit es obligant ad aquo totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynàtz et per gaynar or que sien conoyssutz et per conoystre renunçiant cada un de nos specialment à nostre for én tal manera que si per auentura lö demandauem non nos sia donat et renunciam al for de non respondre à carta testimonis son qui clamàtz presentz et pregàtz furen e.l logar et qui per testimonis se otorgaren don Iohan Peritz lo teyller Esteuen de Laquidaynn lo merçer et io Andreu Lopeytz de Imarcoaynn notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriuii con ma propria man la qual carta fu fayta et otorgada én la era de mil et sissanta et dos e.l mes de març diluns cinc dies entràtz e.l dit mes et í fiy mon signe acostumpnat én testimoniança de lès coses sobredites

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=Santzd'Irasseta>

<texte=DNLOpa111-1298>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz e als qui son per venir que yo frayre Jurdan de

Chauderac prior del *hospital de la orden de *sant Johan de Jherusalem e.l regne de Nauarra e procurador del hondrado e saui e religios payre e seynnor frayre Guillem de Vilaret per la Gracia de Deus mayestre de la *sancta casa del *hospital de *sant Johan de Jherusalem segont que màs plenerament se mostro per la carta de procuracion én la qual es la bulla del sobredit mayestre pendent la tenor de la qual carta es atal: io lo sobredit frayre Jurdan de Chauderac prior e procurador otorguey e venc de conoyssut que deuey à vos Martin d' Undiano e à uos Peyre d' Undiano e à uos Ochoa d' Undiano filtz de don Martin d' Undiano franc de Pampalona o à tot homne qui esta present carta mostrara naucentz libres de bons Sanchetz lés quals deuandites naucentz libres de bons Sanchetz à nos vos prestastes én bona amor e io lös agui e recebi e passey del vostre poder al men à tot mon plazer e à ma uolontat pera pagar muytes e diuerses deutes que deu lo priorat del sobredit *hospital de Navarra de que me tenc per pagat e per integrat renunciant à la excepcion de non contàtz e no agutz e de non recebutz diners terme es à esta primera festa de *sant Johan Babtista que uen que uos paguiey intz én Pampalona intz én uostre poder lés sobredites naucentz libres de bons Sanchetz planament e én patz à meyntz de ningun alçament e de ninguna playdesia sens ningun altre alongament à uos los sobreditz Martin d' Undiano e Peyre d' Undiano e Ochoa d' Undiano e à tot homne qui esta present carta mostrara ont renunciay io lo sobredit prior e procurador totz fors e totz us e totes costumpnes e totes altres exceptions et allegations e totes razons e defenssions que io o altre per mi podissen dire o mostrar o allegar én iudizi e fora de iudizi en cort e fora de cort seglar e de *sancta *eglesia que no me uayllen ni me ajuden ni pro me tenguen contra uos én esta cosa encara io frayre Jurdan de Chauderac prior e procurador sobredit prometey e me otorguey leyalment à bona fe sine engan que vos paguiey tot lo sobredit deute al sobredit terme com sobredit es o retenguey uostra amor sobre tot aquo encara io lo dit frayre Jurdan de Chauderac prior e procurador sobredit per cert saber obliguey deshuey totz quantz bens mobles e heredatz sedentz e mouentz hà la dita orden de sant Johan de Jherusalem én tot lo regne de Nauarra e aura d' aqui én auant al muyt alt e poderos e noble seynnor don Phelip per la Gracia de Deus rey de França e de Nauarra e à qualque sia la sazón *gouernador de Nauarra o tenent són logar én tal manera que si per auentura pagat nos vos auissey tot lo sobredit deute al sobredit terme com sobredit es à uos les sobreditz Martin d' Undiano e Peyre d' Undiano e Ochoa d' Undiano o à tot homne qui esta present carta mostrara otorguey e vuyll e me platz e doy plener poder e mandament e licentia al sobredit seynnor rey e à qualque sia la sazón *gouernador de Nauarra o tenent són logar que del sobredite de adelant sens citar e sens amonestar me e sens ningun altre costreyniment prenguen e enparien vendien e fermien totz les bens mobles e heredatz que lo dit *hospital del orden de sant Johan de Jherusalem ha én tot lo regne de Nauarra e aura d' aqui adelant e paguien à uos los sobreditz Martin d' Undiano e Peyre d' Undiano e Ochoa d' Undiano e à tot homne qui esta present carta mostrara totes lés sobredites naucentz libres de bons Sanchetz e totz dauns costz messions e maleutes que uos o tot homne qui esta present carta mostrara én uostra palaura sns iura e sens testimoniança ninguna e es assaber que venta ni enpeynnament nin donacion nin cambi ni alienament ni obligament ningun que io lo sobredit prior e procurador ni ningun mon successor fissem d' aqui adelant dels bens del sobredit priorat én tot o én partida que non vaylla ninguna rason tro à tant que pagat vos auey tot ço que sobredit es én la manera sobredita encara io frayre Jurdan de Chauderac prior e procurador deuandit preguey al hondrat e saui don Martin d' Undiano franc de Pampalona qui es aqui present tenedor e garda del sayel

del sobredit seynnor rey de França e de Nauarra én Pampalona que meta lo sayel del sobredit seynnor rey pendent én esta present carta per far valer tenir e complir totes lés coses sobredites e cada una d' eles et io lo dit don Martin d' Undiano à pregaries e mandament del hondrat e saui e religios frayre Jurdan de Chauderac prior e procurador sobredit ey mis lo sayel del sobredit seynnor rey én esta present carta per far valer tenir e complir tot ço que sobredit es et encara io dit frayre Jurdan de Chauderac prior e procurador ey mis mon sayel pendent én esta present carta én testimoniança de totes lés coses sobredites e de cada una d' eles testimonis son qui presentz furen én logar frayre Bernart capelan del prior e procurador sobredit fraye Hiniego Ferrandiz de Lerat caualer frayre Miguel de Muriello don Pere Santz de Galar capelan don Miguel Santz Alaves e Martin Motça francs de Pampalona trenta e seys e.l mes de septembre diuendres primer auantz de la festa de Sant matheu apostol e evangelista et io Santz d' Iraseta notari public et iurat de Pampalona per mandament de entrambes lés partides escriui esta present carta e fi aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lés coses sobredites

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<texte=DNLOpa136-1303>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que nos Lope Martiniz Sancho Martiniz Ferrand Martiniz et Roy Martiniz de Oyanederra filtz don Martin Peritz de Oyanederra caualer qui fo et de dòna Eluira de Oyanederra sa muiller qui fo als quals Deus perdon per nos et per Semen Martiniz de Oyanederra nostre frayre vendem à uos don Enneco Ezquerra ortelan de Pampalona et à uos dòna Andregaylla d' Urrotz sa muyller aquel ort que nos hauem e.l terminat de Ripaue de Pampalona lo qual ort se ten et es affrontat de la vna part con l' ort de don Martin d' Undiano abbat d' Assiayn qui fo et de l' altra part con l' ort del hospitaler de *sancta Maria de Pampalona et ten de lonc del vn sender troa al altre et aquest deuandit ort de guisa et de manera com sobrescriut et sobrenomnat et affrontat es desus entegrament con totes ses dreytures et ses pertinencies de intrades et de issides et con lo dreyt que nos hauem e.l potz que es e.l sobredit ort del dit don Martin d' Undiano abbat d' Assiayn qui fo et con totz les altres dreytz que nos hauem én aquest sobredit nostre ort et à nos pertayn ad hauer per quelque razon vendem et otorgam nos les sobreditz Lope Martiniz Sancho Martiniz Ferrand Martiniz et Roy Martiniz de Oyanederra per nos et per lo dit Semen Martiniz nostre frayre à uos les ditz don Enneco Ezquerra l' ortelan et dòna Andregaylla d' Urrotz sa muyller et uos metem én òl én tenença et én corporal possession deshuei del dia que esta carta fu fayta adelant per totz les temps del segle desapoderant à nos et poderant à uos én tal manera que lö hayatz et possedisatz én bona patz tant quant es assi com ten de lonc et d' ample et d' alt del cel troa dintz én abisme salp franc quiti et deliure de nos et de tota nostra genoilla et generacion et de totz homnes et de totes femes per vendre et per enpeynnar et per far ne uos et uostre mandament totes vostres propres uolontatz coma cada un del són sens contraria ninguna et es assaber que nos les sobreditz Lope Martiniz Sancho Martiniz Ferrand Martiniz et Roy Martiniz de Oyanederra per nos et per Semen Martiniz de Oyanederra nostre frayre

otorgam et uenem de conoyssut que auem agut et recebut à tot nostre plazer et à tota nostra uolontat de uos lo dit don Enneco Ezquerra l' ortelan et de uos la dita dòna Andregaylla d' Urrotz sa muyller et passat del vostre poder al nostre amoralment et én patz preci d' aquest sobredit ort ensemble con l' aliala vint et çinc libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra de que nos tenem ben per pagàtz et per entegràtz per tot preci complit el aliala d' aquest sobredit ort et per mayor firmeza et segurtat de tot ço que sobredit es nos les sobreditz Lope Martiniz Sancho Martiniz Ferrand Martiniz et Roy Martiniz de Oyanederra per nos et per lo dit Semen Martiniz de Oyanederra nostre frayre dam à uos lo dit don Enneco Ezquerra l' ortelan et à uos la dita dòna Andregaylla d' Urrotz sa muyller fermes de saluetat de nos et de totz homnes et de totes femnes d' aquest sobredit ort don Martin d' Esparça lo mercer et don Esteuen d' Iuero lo podador et nos les deuanditz don Martin d' Esparça lo mercer et don Esteuen d' Iuero lo podador otorgam nos per tals fermes de saluetat com deuandit es sobre tot aquo nos les sobreditz Lope Martiniz Sancho Martiniz Ferrand Martiniz et Roy Martiniz de Oyanederra per nos et per lo dit Semen Martiniz nostre freyre dam à uos lo dit don Enneco Ezquerra l' ortelan et à uos la dita dòna Andregaylla d' Urrotz sa muiller fiança de cinquanta libras de bons Sanchetz lo dit don Martin d' Esparça lo mercer én tal manera que èl uos faça quedar et redrar tot enbarc et tota mala uoç et tota playdesia et tota demanda de nos et de totz homnes et de totes femes d' aquest sobredit ort et si no que uos donga et paguia per conuinent la dita fiança lès dites çinquanta libras de bons Sanchetz à uos lo dit don Enneco Ezquerra l' ortelan et à uos la dita dòna Andregaylla d' Urrotz sa muiller o à tot vostre mandament et io lo dit don Martin d' Esparça lo mercer otorguey me per tal fiança com deuandit es et nos les sobreditz Lope Martiniz Sancho Martiniz Ferrand Martiniz et Roy Martiniz nos obligam de gardar als sobreditz fermes et fiança de tot daun d' esta dita fermeria et fianceria én que nos mis lès auem à bona fe sobre nos et sobretotz nostres bens sedentz et mouentz renunciant à nostre for et al for de non respondre à carta testimonis son qui clamàtz et pregàtz et presentz furen én logar Johan Gracia d' Udaue vezin de Echauerri don Lop Aznaritz de Echarren don Miguel de Lauiano çabater don Semen Pelegrin çabater don Miguel Peritz de Vilanoua mercader et don Semen d' Urrotz peleter et venta én era de mil trezentz et quaranta et vn e.l mes de juyll dimarç dies entràtz e.l dit mes et io Santz d' Irasseta notari public et iurat én la *cort hy e.l *bispat hy én la vila de Pampalona escriui esta present carta con ma propria man à pregaries et mandament dels sobreditz Lope Martiniz Sancho Martinitz Ferrand Martinitz et Roy Martinitz de Oyanederra et dels ditz don Enneco Ezquerra l' ortelan dòna Andregaylla d' Urrotz sa muiller et dels sobreditz fermes et fiança et fí aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa157-1309>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io don Paule lo cridador uezin de Pampalona et io dòna Maria Iohan sa muiller vendem à uos don Martin Lopeitz de Lombierr lo calonge pitancer dels calonges de la eglesia de *sancta Maria de Pampalona pera ops à la pitanceria dels ditz calonges aquel ort que nos auem e.l terminat de Ripaue lo qual ort se ten et es affrontat d' una

part con l' ort de la dita pitanceria del calonges de *sancta Maria de Pampalona et d' l' altra part con l' ort del hospital de la eglesia de *sancta Maria de Pampalona et ten de lonc del vn sender de Ripaue troa al altre et est deuandit ort de guisa et de manera com sobrescriut et sobrenomnat et affrontat es desus entegrament con totes ses dreitures et ses pertinencies de intrades et de issides et de camins et de senders et de cequies et de mugues et con totz aquels altres dreitz que nos hý auem et à nos pertayn ad auer per qualque manera o razon que sia vendem et otorgam io lo dit don Paule lo cridador et io la dita dòna Maria Iohan sa muiller à uos lo dit don Martin Lopeitz de Lombierr lo calonge pera ops de la dita pitanceria dels calonges de la eglesia de *sancta Maria de Pampalona et uos metem én òl én tenença et én corporal possession deshuey del dia que esta carta fu fayta adelant per totz les temps del segle desapoderant à nos et poderant à uos pera ops de la dita pitanceria dels calonges sobreditz én tal manera que la dita pitanceria et calonges de *sancta Maria de Pampalona ayen et possedisquen lo sobredit ort tant quant es de lonc et d' ample et de alt del cel troa dintz én abisme salp franc quiti et deliure de nos meteys et de tota nostra genoilla et generacion et de totz homnes et de totes femes pera uendre et pera enpeynnar et pera farne totes lurs propres uolontatz sens contraria ninguna sabuda cosa sia à totz homnes que io lo dit don Paule lo cridador et io la dita dòna Maria Iohan sa muiller otorgam et uenem de conoissut que auem agut et recebut amoralment et én patz de uos lo dit don Martin Lopeitz de Lombierr lo calonge per tot lo preci d' aquest sobredit ort trenta et dos libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et vint solt per aliala et assi nos tenem ben per pagàtz et per entegràtz de tot preci complit et aliala et per mayor firmeza et segurtat de tot ço que sobredit es io lo dit don Paule lo cridador et io la dita dòna Maria Iohan sa muiller dam à uos lo dit don Martin Lopeitz de Lombierr lo calonge pera ops de la dita pitanceria dels calonges de *sancta Maria de Pampalona fermes de saluetat de nos et de totz homnes et de totes femes d' aquest sobredit ort Miguel d' Undiano filtz de don Pere d' Undiano l' amirat qui fo et don Miguel de Lauiano lo çabater et nos les ditz Miguel d' Undiano et don Miguel de Lauiano otorgam nos per tals fermes de saluetat com sobredit es sobre tot aquo encara io lo dit don Paule et io la dita dòna Maria Iohan sa muiller dam à uos lo dit don Martin Lopeitz de Lombierr lo calonge pera ops à la dita pitanceria dels calonges de la eglesia de *sancta Maria de Pampalona fiança de sissanta libras de bons Sanchetz lo dit Miguel d' Undiano filtz de don Pere d' Undiano l' amirat qui fo én tal manera que si per auentura ningun homne nin ninguna fema enbargas lo sobredit ort à la pitanceria dels calonges de la eglesia de *sancta Maria de Pampalona nin metis mala uoç nin mouis playt nin demanda ninguna per ninguna razon que la dita fiança per conuinent faça quedar et redrar tot enbarc et tota mala uoç et tota playdesia et tota demanda de nos et de totz homnes et de totes femes als calonges de *sancta Maria de Pampalona pera ops de la dita pitanceria et si no que paguia la dita fiança lés dites sissanta libras de bons Sanchetz als ditz calonges pera ops à la dita pitanceria et io lo dit Miguel d' Undiano otorguey me per tal fiança com sobredit es als quals sobreditz fermes et fiança io lo dit don Paule et io la dita dòna Maria Iohan sa muiller nos obligam de gardarlès de Tot daun d' esta dita fermeria et fianceria én que nos mis lès auem sobre nos et sobre totz nostres bens sedentz et mouentz leyalment à bona fe testimonis son qui clamàtz et pregàtz et presentz furen én logar don Johan Peritz de Ciçurr mayor et don Pedro d' Oderitz lo panater uezins de Pampalona Pero Peritz de Barassoayn escriuan don Pedro d' Araquil l' ortelan et uenduda én era de mil set e.l mes de septembre diuendres primer apres la festa de *sancta *crotz et io

Santz d' Irasseta notari public et iurat én la *cort hy e.l *bispat hy én la vila de Pampalona escriui esta present carta con ma propria man à pregaries et mandament de lés dites partides et én testimoniança de lés coses sobredites fí aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa197-1321>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io don Pere Miguel de Andrequiayn lo broter vezin de Pampalona et io dòna Enperia sa muiller ab otorgament et plazenteria et uolontat et consentiment de dòna Iohanna mayre de mi lo dit don Peire Miguel et sogra de mi la dita dòna Enperia vendem à uos don Iohan Sanchitz d' ElsArx lo capelan aquela vinna que nos auem e.l terminat de Vrriturri de Pampalona la qual uinna se ten et es affrontada de la una part con la uinna del arcidiagnat de *santa Gema de la eglesia de *santa Maria de Pampalona et de l' altra part con la peça de don Sancho d' Elcano lo bureler uezin de Pampalona et con la uinna del rey et ten de lonc de la uinna de don Pere de Equie qui fo et de la vinna del rey troal sender de Vrriturri et del dit sender troal rual saluant enpero lo dit sender pera totz aquels que dreyt hý an et esta deuandita vinna de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenompada et affrontada es desus entegrament con totes ses dreitures et ses pertinencies de intrades et de yssides et de camins et de senders et de mugues et con totz aquels dreytz que nos hý auem et auer deuem et à nos pertaynn ad auer per qualque manera et razon que sia vendem et otorgam io lo dit don Pere Miguel de Andrequiayn lo broter et io la dita dòna Enperia sa muyller à uos lo dit don Iohan Sanchitz d' ElsArx lo capelan deshuey del dia que esta carta fu fayta adelant per totz les temps del segle desapoderant à nos et poderant à uos én tal manera que là ayatz et possediscatz én bona patz entegrament tanta quanta es assi com ten de lonc et de ample et de alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos et de tota nostra genoylla et generation et de totz homes et de totes femes pera uendre et pera enpeynnar et pera farne uos et uostre mandament totes uostres propres uolontatz coma cada un del són sens contraria ninguna per et es assaber que io lo dit don Pere Miguel de Andrequiayn lo broter et io la dita dòna Emperia sa muiller otorgam et venem de conoyssut que auem agut et rebutt amoralment et én patz de uos lo dit don Iohan Sanchiz d' ElsArx lo capelan et passat del uostre poder al nostre à tot nostre plazer et à tota nostra uolontat preci d' esta sobredita uinna ensemble con l' aliala setanta et hueyt libras et setze soltz et çinc diners de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra de que nos tenem ben per pagàtz et per integràtz per tot preci complit et aliala d' esta sobredita uinna renunciant à la exception de non contàtz et de no agutz et de non rebuttz diners et per mayor firmeza et segurtat de tot ço que sobredit es io lo dit don Pere Miguel de Andrequiayn lo broter et io la dita dòna Enperia sa muyller dam à uos lo dit don Iohan Sanchiz d' ElsArx lo capelan fermes de saluetat de nos et de totz homnes et de totes femes nompnadament don Semeno de Andrequiayn et don Pedro de Andrequiayn són frayre broters uezins de Pampalona que uos saluien et faguen bona esta dita vinna de nos et de totz homes et de totes femes als quals fermes auem én conuinent et nos obligam de gardarlès de Tot daun d' esta dita fermeria én que nos mis lès auem sobre totz nostres bens mobles et heredatz sedent et mouentz or que sien presentz et per uenir et

renunciant à nostre for et nos les ditz don Semeno de Andrequiayn et don Pedro de Andrequiayn otorgam nos per tals fermes de saluetat com sobredit es obligant ad aquo totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz or que sien presentz et per uenir et renunciant à nostre for sobre tot aquo encara io lo dit don Pere Miguel de Andrequiayn lo broter et io la dita dòna Enperia sa muiller dam à uos lo dit don Iohan Sanchitz d' ElsArx lo capelan fiança de cent et cinquanta libras de bons Sanchetz lo dit don Pedro de Andrequiayn én tal manera que si per auentura ningun homne ni ninguna fema uos enbargas la sobredita vinna nin uos hý metis mala uoç nin uos mouis playt nin demanda ninguna per ninguna razon que la dita fiança per conuinent uos faça quedar et redar tot enbarc et tota mala uoç et tota playdesia et tota demanda de nos et de totz homnes et de totes femes et si no que uos donga et paguia per conuinent la dita fiança lés dites cent et cinquanta libras de bons Sanchetz à uos lo dit don Iohan Sanchitz o à tot uostre mandament qui esta present carta mostrara à la qual fiança auem én conuinent et nos obligam de trayre et de gardarlo de tot daun d' esta dita fianceria én que nos mis lö auem sobre totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz or que sien conoyssutz et per conoystre presentz et per uenir et io lo dit don Pedro de Andrequiayn otorguey me per tal fiança com sobredit es obligant ad aquo totz mès bens mobles et heredatz or que sien conoyssutz et per conoystre presentz et per uenir et renunciant à mon for et altressi nos les ditz vendedors à gardar la dita fiança de tot daun d' esta fianceria com dit es renunciam à nostre for et io la dita dòna Iohanna mayre del dit don Pere Miguel de Andrequiayn lo broter et sogra de la dita dòna Enperia sa muyller otorguey et me platz et ey per ferm et per estable deshuey del dia que esta carta fu fayta adelant per totz temps del segle esta sobredita venta et fermança et fianceria de la sobredita vinna que lo dit don Pere Miguel de Andrequiayn mon filtz et la dita dòna Enperia sa muiller ma nora an fayt à uos lo dit don Iohan Sanchitz d' ElsArx lo capelan et prometey uos à bona fe que non venguei contra én niguna manera per ninguna razon renunciant à mon for testimonis son d' aquo qui clamàtz et pregàtz et presentz furen én logar don Sancho d' Eugui l' argenter et don Miguel d' Arraytz lo broter et don Sancho d' Irure lo corretor uezins de Pampalona et venta én era de mil et trezentz et cinquanta et nau e.l mes de març diuendres vint dies entràtz e.l dit mes et io Santz d' Irassetta notari public et iurat én la *cort hy e.l *bispat hy én la vila de Pampalona à pregaries et mandament de lés dites partides escriui esta present carta con ma propia man et én testimoniança de lés coses sobredites hý fí aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni de tot ço que sobredit es

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa200-1321>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io don Marcho de la Pujada carpenter de Pampalona et io dòna Inglesa sa muyller vendem à uos don Martin Peritz d' ElsArx calonge de la eglesia de *sancta Maria de Pampalona aquela vinna que nos hauem e.l terminat de Barçaturu de Pampalona la qual uinna se ten et es affrontada de la una part con la uinna de don Iacue lo broter qui fo et de l' altra part con la uinna de don Frances lo çabater et ten de lonc del sender que es atenant la uinna de la confraria dels peleters de Pampalona troal sender de la vista de Goroaue et esta deuandita uinna de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenompnada et

affrontada es desus entegrament con totes ses dreitures et ses pertinencies de intrades et de issides et de camins et de senders et de cequies et de mugues et con totz aquels altres dreytz que nos hý auem et à nos pertaynn ad auer per qualseuol manera o razon vendem et otorgam io lo dit don Marcho de la Pujada et io la dita dòna Inglesa sa muyller à uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArx deshuei del dia que esta carta fu fayta adelant per totz les temps del segle que là hayatz et possediscatz én bona patz entegrdament tanta quanta es assi com ten de lonc et d' ample et de alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos meteys et de tota nostra genoylla et generacion et de totz homes et de totes femes per vendre et per enpeynar et per farne uos et vostre mandament totes uostres propres uolontatz coma cada un del són sens contraria ninguna et es assaber que io don Marco de la Pujada et io la dita dòna Inglesa sa muyller otorgam et uenem de conoyssut que auem agut et rebutt amoralment et én patz de uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArx et passat del uostre poder al nostre à tot nostre plaizer et à tota nostra uolontat per tot lo preci d' esta sobredita vinna sissanta libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et çinc soltz de ladita moneda per aliala de que nos tenem ben per pagàtz et per entregàtz per tot preci complit et aliala renunciant à la exception de non contàtz et de no agutz et de non recebutz diners et per mayor firmeza et segurtat de tot ço que sobredit es io lo dit don Marcho de la Pujada et io la dita dòna Inglesa sa muyller dam à uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArx fermes de saluetat de nos et de totz homes et de totes femes d' esta sobredita vinna don Pere d' Eulça lo carpenter et don Miguel de Lantz lo bureler uezins de Pampalona als quals auem én conuinent et nos obligam de gardarlès de Tot daun d' esta dita fermeria én que nos mis lès auem sobre totz nostres bens mobles et heredatz gaynnàtz et per gaynar or que sien conoyssutz et per conoystre renunciant à nostre for et nos les ditz don Pere d' Eulça et don Miguel de Lantz otorgam nos per tals fermes de saluetat com sobredit es obligant ad aquo totz nostres bens mobles et heredatz gaynàtz et per gaynar or que sien conoyssutz et per conoystre et renunciant à nostre for sobre tot aquo io lo dit don Marcho de la Pujada et io la dita dòna Inglesa sa muyller dam à uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArx fiança de cent et vint libras de bons Sanchetz lo dit don Pere d' Eulça lo carpenter én tal manera que si per auentura ninun homne ni ninguna fema uos enbargas la sobredita vinna nin uos hý metis mala uoç nin uos mouis playt nin demanda ninguna per ninguna razon que la dita fiança per conuinent uos faça quedar et redrar tot enbarc et tota mala uoç et tota playdesia et tota demanda de nos et de totz homes et de totes femes et si no que uos donga et paguia lés dites cent et vint libras de bons Sanchetz à uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArx o à tot uostre mandament qui esta present carta mostrara à la qual fiança io lo dit don Marcho de la Pujada et io la dita dòna Inglesa sa muyller auem en conuinent et nos obligam de gardarlo de tot daun d' esta dita fianceria én que nos mis lö auem sobre totz nostres bens mobles et heredatz gaynnàtz et per gaynnar or que sien conoyssutz et per conoystre renunciant à nostre for et io lo dit don Pere d' Eulça lo carpenter otorguey me per tal fiança com sobredit es obligant ad aquo totz mès bens mobles et heredatz gaynàtz et per gaynar or que sien conoyssutz et per conoystre et renunciant à mon for testimonis son qui clamàtz et pregàtz et presentz furen én logar don Sancho d' Eugui l' argenter don Pere Marin lo barbiador et don Iohan d' Uani lo bureler uezins de Pampalona et venta én era de mil et trezentz et cinquanta et nau e.l mes de septembre dimenge dies entràtz e.l dit mes et io Santz d' Irasseta notari public et iurat én la *cort hy e.l *bispat hy én la vila de Pampalona à pregaries et mandament de lés dites partides escriui esta present carta con ma

propria man et én testimoniança de lés coses sobredites fï én ela aquest mon signe
acostumpnat et suy testimoni
<ville=pampelune>
<texte=DNLOpa207-1324>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io Miguel Murde filtz de don Iohan Murde tender de Pampalona qui fo vendey à uos Peyre filtz de don Gayssia Arnalt Poyllan mercader de Pampalona aquel ces que io hey én aquel ort que es e.l terminat de Arancedi de Pampalona con totz les dreytz que io hí hey et à mi pertayn ad hauer e.l dit ort lo qual ces que io hey e.l dit ort es trenta et çinc soltz de Sanchetz cascun ân per totz les temps del segle lo qual ort sobredit se affronta et ten de lonc del sender troal riual et ten én ample de la uinna que fu de don Pere Murde troal uergal de don Arnalt Laceylla lo qual sobredit ces con totz les dreytz sobreditz vendey et otorguey io lo dit Miguel Murde filtz del dit don Gayssia Arnalt Poyllan deshuei del dia que esta carta fu fayta adelant per totz les temps del segle desapoderant à mi et apoderant à uos que lõ ayatz et possediscatz én bona patz entegrament salp franc quiti et deliure de mi et tota ma genoylla et generacion et de tot mon parantesc et de totz homnes et de totes femes pera uendre et pera enpeynnar et pera dar et pera farne uos et uostre mandament totes uostres propres voluntatz coma cada un del sôn sens contraria ninguna et es assaber que io lo dit Miguel Murde otorguey et venc de conoyssut que hey agut et recebut amoralment et én patz de uos lo dit Peyre filtz de don Gayssia Arnalt Poyllan et passat del uostre poder al men à tot mon plazer et à ma uolontat preci d' aquest sobredit ces con l' aliala ensemble trenta et una libras de Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra de que me tenc ben per pagat et per integrat per tot preci complit et aliala renunciant à la exception de non contàtz et de no agutz et de non recebutz diners et per mayor firmeza et segurtat de tot ço que sobredit es io lo dit Miguel Murde day à uos lo dit Peyre filtz del dit don Gayssia Arnalt Poyllan fermes de saluetat de mi et de totz homes et de totes femes del sobredit ces don Iohan Murde mon frayre et don Frances çabater de Pampalona issament uos day fiances de redra de sissanta libras de bons Sanchetz les ditz don Iohan Murde mon frayre et don Frances lo çabater cada un per lo tot én tal manera que si per auentura ningun homne ni ninguna fema uos enbargas lo sobredit ces nin uos hý metis mala uoç nin uos mouis playt nin demanda ninguna per ninguna rason que lés dites fiances de redra per conuinent uos facen quedar et redrar tot enbarc et tota mala uoç et tota playdesia et tota demanda de mi et de totz homes et de totes femes et si no que uos donguen et paguien per conuinent lés dites fiances lés sobredites sissanta libras de bons Sanchetz à uos lo dit Peyre filtz de don Gayssia Arnalt Poyllan o à tot homne qui esta present carta mostrara et nos les ditz don Iohan Murde frayre del dit Miguel Murde et don Frances lo çabater otorgam nos per tals fermes de saluetat et fiances de redra com sobredit es obligant ad aquo totz nostres bens mobles et heredatz presentz et per uenir or que sien et renunciant à nostre for et io lo dit Miguel Murde conuenc et me obliguey als sobreditz fermes et fiances de gardarlès de Tot daun d' esta dita fermeria et fianceria én que io mis lès ey sobre totz mès bens mobles et heredatz presentz et per uenir or que sien renunciant à mon for testimonis son qui clamàtz et pregàtz et presentz furen én logar don Guillem de Sagasseta çabater de Pampalona Sancho Garceytz d' Itçayll ortelan filtz de don Garcia Santz d' Itçayll ortelan de Pampalona qui fo Martin Semenitz de Barassoayn escuder don Pero Hyniguitz de

Huart apres Pampalona capelan et venta én era de mil sissanta dos e.l mes de iuyn dissapte nau dies entràtz e.l dit mes et io Santz d' Irasseta notari public et iurat én la *cort et e.l *bispat et én la villa de Pampalona qui à lés coses sobredites fuy present à pregaries et mandament de lés dites partides escriui esta present cart con ma propria man et fï én ela aquest signe acostumpnat én testimoniança de lés coses sobredites

<ville=pampelune>

<notaire=MartinPeritzdeTurrilles>

<texte=DMSPR6-1328>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que io, Diego Peritz d' Echarren, vezin d' Echarren de pres *lo PontdelaReyna , atorguey et uenc de manifest que ey atrebudat de uos, la hondrada dòna Aluira Elion, seror én la horden de *sant Pere de Ribes apres Pampalona, totz aquels heredamentz que uos auetz én la villa d' Içu et én totz ses terminatz, es à saber, casals, vinas et peças, con totz quantz dreitz uos hý auetz o uos pertainn auer én la dita villa de Yçu et én totz ses terminatz, d' est present dia d' uey que esta carta fu fayta et per mi otorgada en vint ans que primers continuadament én seguent son à venir complitz, vint fruytz cuyllitz, per tres kafitz et huna roa de bon forment nou limpi de dar et de pendre, mesura de Pampalona, cad' ân dels sobreditz vint ans de trebut, lo qual trebut prometey et me obliguey leyalment, à bona fe, sens enguan, de dar et pagar cad' ân dels ditz vint ans dintz én la dita orden de *sant Peyre de Ribes, es à saber, per la festa de *sant Miguel del mes de setembre, sens ningun altre alongament, à uos, bedita dòna Aluira Elion, o à qui esta carta mostrara, sens altra carta de procuration ninguna. altresí es à saber que dey laborar lés vines que uos auetz e.l terminat d' Içu cad' ân els sobreditz vint ans én són temps de ses quatre laborançes, ben et complidament, ço es à saber, podar, descalçar, cauar o layar et aumar, et complitz les ditz vint ans, les vint fruytz cuyllitz, dey uos rendre et desenparar totz les sobreditz heredamentz que io de uos tenc à trebut, amilloràtz et no apeyoràtz sest et e.l puynt que io lès reçebey à trebut. et si uos, la dita dòna Aluira Elion, o qui esta carta mostrara fisetz cost o mession, dàm o destartz, jornades, intereses per demandar, auer et cobrar lo dit trebut de cada un de les ditz termes adeuant o lés dites conuinençes o alguna d' eles, io, lo dit Diago Peritz, per conuinença me obliguey de pagar amendar uos lo tot en dit de nostra simpla palaura sens jura et testimoniança ninguna. et à far ualer, tenir et complir tot ço que sobredit es, io, lo dit Diago Peritz, obliguey leyalment, à bona fe, sens engan, totz mès bens sedentz et mouentz, gainàtz et per gainar, conoyssutz et per conoystre, én tot loc que conoyssutz et trobàtz seran, ont renunciéy per cert sobre tot for, tot hus et tota costumpne de for seglar et de *sancta *eglesia, generalment et specialment renunciéy à tot mon for et al for de non respondre à carta. et altresí io, la dita dòna Eluira Elion seror én la dita horden de *sant Peyre de Ribes, con otorgament et liçencia de la hondrada dòna Maria Miguel d' Oritz, priora de la

dita horden de *sant Peyre de Ribes, vos day et otorguey à uos, lo dit Diago Peritz de Echarren, totz quantz heredamentz yo hey én la dita villa de én totz ses terminatz à trebut per als sobreditz vint ans, vint fruytz cuyllitz, cad' ân per trebut de tres kafiz et huna roa de roment nou limpi de dar et de pendre, mesura de Pampalona, con totz quantz dreytz yo hey o à mi apertainn auer én la dita villa d' Içu et én ses terminatz én la manera sobredita et conuenc et me obliguey leyalment, à bona fe, sens engan, de far uos bons les ditz heredamentz e.ls sobreditz vint ans segont for, hus et costumpne de far bons et heredamentz que em da à trebut én la dita villa d' Içu et de non toldre uos lès per màs ni per meintz et ad aquo tenir et complir obliguey totz mès bens mobles et heredatz dor que trobar se puyssquen, ont renunciéy generalment et especialment à tot mon for. altresí io, la dita dòna Maria Miguel d' Ortiz, priora de la dita horden de *sant Peyre de Ribes, otorguey consentey, laudey, ratifiquey le dit trebut et tot ço que én esta carta es contengut. de tot aquo son testimonis qui pregàtz et clamàtz et presentz furen e.l logar et qui per tals testimonis se atorgaren: don Miguel Semenitz de Bilaua, capelan, et Martin Yuaynnes de Echarren, estaiant con lo dit don Diago Peritz d' Echarren. syssanta et seys, diios, festa de *sant Miguel , e.l mes de setembre. et io, Martin Peritz de Turrilles, notari public et jurat de Pampalona, qui à totes lés coses sobredites fuy present per mandament de lés dites partides, escriui esta carta con ma propria man et sa pareylla per abc partides et fí aquest mon signe acostumpnat én esta present carta et suy testimoni.

<ville=pampelune>

<notaire=EsteuenPeritzd'Uritz>

<texte=DMSPR7-1339>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que io, Johana Peritz de Larrassoynna, priora de lés dones et conuent de *sant Pero de Ribes pres Pampilona et io, Maria Martin Bonifaçi, sozpriora, et io, Maria Miguel d' Ortiz, et io, Maria Martin de Aruiçu, thesoreres, et io, Tota Yuaynnes de Lerraga, sacristana, et io, Martinitz d' Aynnorbe, çelerera, et io, Johana de Fenes, portera, et io, Graçia Martinitz del [], ofiçiales del dit conuent, et io, Maria Peritz, filla don Pere Gui, serorea e.l dit monasteri o conuent [] de la dita orden, estant plegades à capitol segont auem husat et costumpnat de plegar capitol, otorgam et auem que coma l' ondrat et saui don Miguel Moça, alcalde én la *cort de Nauarra, qui fo, à qui Dius

perdon, entre altres coses auis ordenat et mandat per huna carta publica dit codeçile feyta per man de Esteuen d' Uritz, notari de Pampalona, én esta forma: mandey et layssey en almosna per amor de donâ et per la mia anima et de la dita dòna Marina, ma muyller, à Esteuenia, filla de mi, lo dit don Miguel Moça, et de Maria d' Içayll, que es ara monia en Yrach, pera pujar én la orden de *sant Pere de Ribes, çent et hueytanta libres de Sanchetz per que preguia per nostres animes, sabudament, çent et vint libres pera conprar hun coyllaçio que aya o doze kafitz de renta cad' ân et libres pera la puiada et pera vestir et pera ses coses neçessaries et

que sia misa én la dita orden assi coma aya set ans et uuyll et me platz que lo dit coyllacio aya à tenir et efruytar la dita Esteuenia, ma filla, et Maria Peritz, ma cosina germana, filla de don Pere Gui, serorea en *sant Pere de Ribes, én tota lur vida et si la una devenia auant que del altra que lo dit coyllacio tornia à là que sobrajura pera én sa vida et apres les dies de lés dites Esteuenia, ma filla, et de la dita Maria Peritz, ma cosina, lo dit coyllaçio sia de la dita orden per totz temps es. et coma los hondràtz et sauis don Pero Payssera, alcalde én la *cort de Nauarra, don Xemen Moça et don Miguel Santz Alaues, cabeçalers del dit don Miguel Moça, apres la mort del dit don Miguel Moça, no ayen podut trobar tal renta en coyllaçio segont que én la dita carta se conten et pareys per la dita clausula, maguer diligelment à lur poder ayen demandat et cerquat, et enquera les ditz cabeçalers per mayor compliment ayen demandat licençia sobre aquest cas al seynnor bispe de Pampalona que tenga per ben plegar lés dites çent libres én altra renta, lo qual seynnor bispe lës aya mandat con sa carta sayel pendent que de lés dites çent et vint libres compren altres heredatz al millor que puyran, nos, lés dites priora, ofiçials et Maria Peritz et lo conuent de la dita orden uolem et nos platz et consentem que les ditz cabeçalers ayen à conprar de lés dites çent et vint libres altre hereditat al millor que puyran puy non se troba la dita renta en coyllacio, lés quals heredatz ayen et espleytien lés dites Esteuenia et Maria Peritz én lur vida et apres la dita, cad' ân segont que la dita clausula se conten. én testimoniança de totes lés coses sobredites auem mis lo sayel del conuent pendent én esta present carta: Martin d' Equieta, filtz de don Pere Martin d' Equieta, tender, et Miguel, filtz don Pelerin Gascon, broter, qui fo. et io, Esteuen Peritz d' Uritz, notari public et jurat de Pampilona, qui la present carta escriui con ma propria man, én era de mil trezent et setanta et set, diuendres, segont dia d' abril et fï aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de vertat.

<ville=pampelune>

<notaire=MartindeUrdanitz>

<texte=DMSPR8-1339>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sie à totz aquels qui esta present carta ueyran et oyran que nos, don Martin de Arrieta, moliner, vezin de Pampilona et dòna Domeca de Herasse, sa muyller, vendem à uos, dòna Johana Peritz de Larrassoyna, priora e.l monasteri de lés dones de *sant Peyre de Ribes, pres Pampalona, et à uos, dòna Thota Peritz de Larraya, Thota Yuaynnes de Lerraga et Cathelina Nauar, dones e.l dit monasteri, una uina que nos auem én e.l terminat de , la qual dita vina se ten et se afronta de la una part con la uina de don Johan Peritz lo teyller, vezin de Pampalona, et de l' altra part se ten et se afronta con la vina de dòna Cathelina Semenitz de de l' altra con la uina de Johan de de l' altra afruenta con la con la uina de don Miguel d' Olaytz, vezins de Pampalona. et aquesta deuantdita uina de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenonpnada et afrontada es de part de sús, tota entegrament, con totes ses

dreytures et ses apertinencies de entradas, de yssides, de cequies et de augues, de camins et de senders et con totz quantz dreytz que nos én ela y auem et tener y deuem et à nos pertayn de auer per calseuol manera et razon de trestot lo segle, vendem et aytorgam nos, les ditz don Martin de Arrieta et dòna Domeca, sa muyller, la dita uina à uos, lés dites dòna Johana Peritz, priora, dòna Thota Peritz de Larraya, dòna Thota Yuaynes de Lerraga et Cathelina Nauar, dones del dit monasteri, et metem uos én corporal possession et én tenença, desapoderant à nos meteys, metent et apoderant à uos altres én la dita vina d' est dia de huey adeuant per totz les temps del segle. et uolem et nos platz que là ayatz et possidescatz des ades ades, én bona patz, tota entegrament, à tanta quanta es, asi com ten de lonc, de ample, de alt, del cel troa dintz en abisme, salua, franca, quita, deliura de nos et de trestota la nostra genoylla et generation et de tot nostre parentesc et de totz omes et de totes femes per secula cunta, pera vendre, pera empeynar, pera donar, pera cambiar, pera alienar et pera farne d' ela uos altres o tot uostre mandament totes vostres propres voluntatz én vida y en mort, coma cada un deu et pot far de la sua cosa propria, sens contradiziment ningun. altresi nos los ditz don Martin d' Arrieta, moliner, et dòna Domeca, sa muyller, aytorgam et uenem de manifest que auem pris, agut et rebutt amoralmment et em patz de uos, lés dites dòna Johana Peritz, dòna Thota Peritz, Thoda Yuaines et Cathelina Nauar. et pasat del vostre poder al nostre à tot nostre plazer et à tota nostra voluntat, precii d' esta deuantdita uina venduda ensemble con la aliala tretze libres de bons Sanchetz et tornes petitx mesclàtz de la bona moneda corrible e.l regno de Nauarra, de que nos tenem ben pagàtz et per ben integràtz de trestot lo precii et aliala et de totes coses, renunciant à la exception de non contàtz, non agutz et non rebuttz les ditz diners. et à mayor firmeça et segurtat, ualor et confirmation de totes lés coses desus dites et cada una d' eles, specialment d' esta deuantdita uenta de uina, nos, les ditz don Martin d' Arrieta et dòna Domeca, sa muyller, dam à uos, lés dites dòna Johana Peritz de Larrassoynna, dòna Thota Peritz de Larraya, Thota Yuaines de Larraga et Cathelina Nauar, fermes de saluetat de nos et de trestota la nostra genoylla et generation et de tot nostre parentesc et de totz omes et de totes femes et altresí fiances de redra et de salueta per conuinent de vint et seys libres de bons Sanchetz à don Pedro de Çarequieta, podador, et à don Johan Peritz de Liçassoayn, mesurador, vezins de Pampalona. én tal manera que si per auentura algun ome o fema vos embargas én la dita vina én tota o én partida e vos y meti mala voz o uos mouis playt o demanda alguna per alguna razon, que les ditz fermes de saluetat et fiances de saluetat et de redra per conuinent uos facen calar, quedar, redrar tot embarc, tota mala boz, tota demanda et tota pleytesia que prisa uos seria o si no que les ditz fermes et fiances uos donguen et paguien per conuinent lés dites vint et seys libres de Sanchetz à uos, lés dites dòna Johana Peritz de Larrassoynna, dòna Thota de Larraya, Tota Yuaynes de Larraga et Cathelina Nauar, o al mostrador d' esta carta, als quals ditz fermes et fiances auem én conuinent et nos obligam cada un per lo tot à gardarlès de Tot dàm et damage que ad èls vendria én razon d' esta dita fermetat et fianceria én que nos mis lès auem, leyalment, à bona fe, ad aquo obligam totz nostres bens mobles et heredatz pressentz et per uenir, renunciant generalment et specialment à tot nostre for. et nos, les ditz don Pedro de Çarequieta et don Johan Peritz de Liçassoayn otorgam nos cada un per lo tot per tals fermes de saluetat et altresí fiances de saluetat et de redra, de com sobredit es, leyalment, à bona fe. et per tenir et complir totes lés coses desus dites et cada una d' eles nos, les ditz vendedors principals, et nos, les ditz fermes et fiances, totz ensembles et cada un per sî et per lo tot obligam totz nostres bens mobles et heredatz

presentz et per uenir et renunciã totz fors, hus et costumes et for seglar et de *sancta *glesia, generalment et specialment, renunciã à tot nostre for et à tot altre dreyt canonic et ciuil, escriut et per escriure. testimonis son de tot aquo qui clamàtz et pregàtz et presentz furen én logar et qui per testimonis se aytorgaren: don Domingo de Çauã, ortelan, et Andreu de Laquidayn, vezins de Pampalona. et io, Martin de Urdanitz, notari public et jurat de Pampalona, qui à lès coses deuantdites fuy present, escriui esta carta con ma propria man, à requisition et otorgament de las dites partides, én era mil. et set, disaute, quatre dia del mes de detzembre, et én testimoniança de tot ço que sobredit es, fí én ela aquest mon signe acostumpnat et fuy testimoni.

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=JohanLorentz>

<texte=DNLOpa114-1299>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et oyran de com nos don Pere Crozat don Miguel Peritz d' Iuero don Miguel Peritz lo tender don Pere Esteuen dels vint iuratz de Pampalona per nos et per nostres compaynnos les iuratz e nos don Martin Crozat lo mayor e don Pere d' Aldaua e don Bernart Aymeric don Paschal Motça francs de Pampalona atorguam e venem de conoyssut que auem reçebut de uos don Garcia Çentol alcalde de Olit e de don Pero Peritz én uoz et én nomne del consseyll de Olit libras e soltz de la uostra part que uos deuietz pagar én la deuta que fu malleuada de lès viles e del comun de la tierra per la anada de França nomnadament de la carta dels çinquanta milia soltz que uos e lès de lès altres viles eretz obliguàtz de pagar à nos les ditz don Martin Crozat et à don Pere d' Aldaua e don Bernart Aymeric et à don Paschal Motça et altressi de la carta dels çent milia soltz én la qual son obliguàtz les prelatz et les rics omes e les cauallers e lès de lès bones viles e altressi atorguam e venem de conoyssut que per rason que lo seynnor bispe de Pampalona deu pagar en ladita deuta mil soltz e les rics omes e les cauallers mil soltz e les inffançons deuen pagar libras e demeya del enprest que reçebiren en Paris de don matheu d' Oylleta e de són compaynnon don Martin Ochoa e perque lès de Tudela no an paguat pera complir e far pera als mercaders et à la dita deuta per non ser enparàtz auetz prestat e libras én tal manera que quàn lo seynnor bispe e les rics omes e les cauallers e lès de Tudela e les inffançons paguaran la dita deuta que'n sien paguàtz les mercaders de Pampalona de e libras que finquen per pagar de la dita deuta e altressi à don matheu d' Oylleta et à són compaynnon libras et fayta esta pagua del romaynnent que sia partit à uos et à nos et als altres de lès viles que an prestat én esta deuta seguont ló que an prestat per solt et per libra testimonis son don Sancho Berroçan d' *estela et Iohan Rollan de Sanguossa e nos les sobreditz vint iuratz e nos don Martin Crozat e don Pere d' Aldaua e don Bernart Aymeric don Paschal Motça mandames à

don Iohan Lorentz escriuan iurat del consseyll de Pamplona que èl fi e escriuis esta present carta én testimoniança de tot ço que sobredit es en esa carta e.l mes de iuynn diyos primer apres la festa de la Trinitat et io lo dit don Iohan Lorentz escriuan iurat sobredit à mandament dels sobreditz vint iuratz e don Martin Crozat e don Pere d' Aldaua e don Bernart Aymeric e don Paschal Motça fi e escriui esta present carta et én testimoniança fi hý aquest mon signe acostumnat

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<texte=DNLOpa181-1317>

<statut=copieinc>

sapient totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que esta es carta de auenença et composicion que han fayta amoralment les vint iuratz de Pampalona nompnadment don Esteuen Peritz de la Peyra lo cambiador don Ochoa Martineytz d' Undiano don Miguel Deça don Martin Ortiz don Caritat d' Iuero don Pere Martin d' Equieta don Pere Martin cambiador don Pere Xemenitz de Tayssonar don Johan de Leach don Paschal de Mezquiritz don Arnalt Palmer don Martin de Egues don Lop de Belçunçe don Eneco Martin don Pere Lopeytz bureler don Pedro d' Andrequiaynn Pere Ortiz de Naguylltz don Sancho d' Elcano don Johan d' Ochoui per èls et per lurs compainnons de vintena et per tot lo consseyll de la vila con consseyll et sabiduria et mandament de lurs consseylls de la vna part; et don Xemen Motça de la altra part et es assaber que esta auinença et composicion es én tal manera fayta et atorguada de entrambres lés partides que lo dit don Xemen Motça ha én conuinent als sobreditz vint iuratz que deu far et far fer una bona casa et vn bon forn et la dita casa que sia fayta de bones tapies et de bona fusta et yssament que lo dit forn et la dita casa sien faytz ab bregues et ab guomes et con totes lés coses et totz les arnes et edificio que conuen en forn sabudament én aquel loguar et plaça que son de la vila e.l rencon que clamen lo Triquet de part la *poblacion et deu lès far o far lès far la dita casa et lo dit forn com dit es desus à sa mission et deu lès tenir en pe troa d' esta primera festa de *sant Johan Babtista qui ven et de la dita festa de *sant Johan Babtista qui ven en set ans continuadament complitz én tal manera que lo dit don Xemen Motça o són mandament aya o ayen et reçebia o reçebien e.ls ditz ans continuadament complitz et én tot aquest temps que sobredit es totz les espleytz et totz les loguers de la dita casa et del dit forn et es assaber én tal manera que complit aquest temps et les set ans sobreditz continuadament complitz que lo dit don Xemen Motça o són mandament layssia o layssien à la vila la dita casa et lo dit forn en pe con totz les arnes et totz les edificis que mester fan én la dita casa et e.l dit forn franx et quitis sens nenguna mala voz et es assaber que io lo dit don Xemen Motça assi me otorguey et me obliguey à uos les sobreditz vint iuratz de far o de far far à ma mission la dita casa et lo dit forn assi com sobredit es et enquera complit lo dit temps et les set ans sobreditz continuadament complitz que io o tot mon mandament dessempare et layssiem la dita casa et lo dit forn sobredit als vint iuratz et al consseyll de la vila sens nengun enbarc ni mala voz dinguna én la manera com sobredit es et yssament es assaber que nos les sobreditz vint iuratz ab consseyll et sabiduria et mandament de nostres consseylls per nos et per nostres compaynnos et per les vint que apres de nos saran e.ls ditz set

ans sobreditz continuadament complitz et per tot lo consseyll de la vila auem én conuinent à uos lo dit don Xemen Motça à tot uostre mandament qui esta carta mostrara de far uos et de far valer lo dit loguer o trebudament de la dita casa et del dit forn e.l temps et e.ls set ans sobreditz én la manera com sobredit es e enquara mès uos auem én conuinent de deffar o de far deffar totz les forntz én que cozen pan de fora dels murs de la vila de part la *poblacion es assaber en les pobles que son d' aquela part et én lés altres cases que son enuiron la *poblacion e.l terminat d' aquela part et én testimoniança de totes lés coses sobredites et de cada vna d' eles nos les sobreditz vint iuratz per nos et per nostres compaynnons et per les vint que apres de nos saran e.l temps et e.ls set ans sobreditz et per tot lo consseyll de Pampalona et de far uos valer tenir et complir tot ço que sobredit es à uos lo dit don Xemen Motça et à uostre mandament e.l temps et e.ls set ans sobreditz continuadament complitz auem uos en donada esta nostra carta sayelada ab lo sayel de la vila pendent la qual mandamos far et escriure à don Johan Lorentz escriuan iurat dels vint et del consseyll de Pampalona era e.l mes de may dimartz primer auantz la festa de *sant Saluador et io lo dit don Johan Lorentz escriuan iurat deuandit per mandament dels sobreditz vint iuratz et del dit don Xemen Motça con ma propria man fí et escriui esta present carta et én testimoniança fí hý aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=PereArnalt>

<texte=DNLOpa112-1299>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veiran et oiran coma nos don Furtuin Almorauit ric omne én Nauarra et io dòna Ataresa Artal d' Alaguon muyller del dit don Furtuin Almorauit vendem à uos don Pere de Tors combiador én Pampalona aquels nostres dos villes que nos auem én e.l regne de Nauarra et es à saber Burguieillo et Sorrlada con cant que nos heredam et deuem heredar et auem et deuem auer én lés dites villes et én ses terminatz palacis vinnes peces hortz heres molins coillaços et coillaçes con cases et con heredamentz et con peytes et con totz les altres dreitz que nos hý auem ni deuem auer del çel entroa la terra et entroa les abismes de lés herbes entroa lés aigues et de lés aigues entroa lés herbes per soltz de bons Sanchetz corribles én Nauarra dels cals millia soltz de Sanchetz nos tenem per ben paguàtz et per integràtz et venem de conoissutz et de manifest que lès auem agutz et reçebutz de vos lo dit don Pere de Tors et pasames de la vostra part à la nostra en dines contantz et én esta raçon renunçiam des ara à la exçeption de non contàtz diners et de non reçebutz et à tota altra exçeption et raçon cal én iudici o foras de iudici puyria à nos ajudar à demandar la dita suma dels ditz diner et à uos lo dit don Pere de Tors et à vostres eredes podis nozdre o embargar per ninguna manera et per mayor segurtat et firmeza vostra et d' esta dita vendida nos les sobrenomnàtz don Furtuinn Almorauit et dòna Ataresa Artal d' Alaguon dam a uos lo deuantdit don Pere de Tors ferme de saluetat d' esta dita vendida de lés sobredites villès de Tot omne et de tota femna don Sancho Martineitz d' Oco iffançon al cal auem en conuenient

de gardar de tot daun per raçon d' esta fermeria én que nos lõ auem mis com dit es et io lo dit don Sancho Martineitz atorguei me per tal feme de saluetat com dit es à uos lo dit don Sancho Martineitz atorguei me per tal ferme de saluetat com dit es à uos lo dit don Pere de Tors et sobre tot aço encara nos les sobrenomnàtz don Furtuin Almorauit e dòna Ataresa Artal d' Alaguon donam à uos lo sobrenomnat don Pere de Tors fiançes de cada mil buys d' Andia con sos cotos de pena de aténir et agardar et auer per ferm per totz temps mäs la dita vendita de lés dites villes Johan Coruaran de Let et *san Diaz de Legaria escuder als cals auem én conuinent de gardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria én que nos lës auem mis com dit es et nos les deuantditz Johan Coruaran et *san Diaz atorguam nos per tals fiançes à uos lo dit don Pere de Tors com dit es et deius la dita pena com dit es et encara per que uos lo dit don Pere de Tors ho vostres eredes siatz mäs ferme et mäs segur d' esta dita compra d' estes dites dos villes nos les sobrenomnàtz don Furtuin Almorauit et dòna Ataresa Artal d' Alaguon donam à uos lo deuantdit don Pere de Tors fiançes als deuantditz Johan Coruaran de Let et *san Diaz de Legaria de cinquanta millia soltz de bons Sanchetz corribles de Nauarra que ayam per ferm et per valedera la dita vendida et que nunca vayam nos ni altre per nos contra ella per ningun engan ni per nenguna maestria ni per ninguna altra manera pensada ni per pensar et si lõ fíessem ni ò fíessem far à escus ni à paladin que lés dites fiançes vos lës faguen quedar et redrar et tornar et tenir én patz et én manera que non vos romainguen lés dites villes à uos lo dit don Pere de Tors o à vostres eredes o à qui vos per ben tendretz salues et quities deliures et franques de tot omne et de tota femna per vendre et pera enpeinnar et pera farne totes vostres propres uolontatz como cada un fa de la sua cosa propria sens contradicion ninguna et si non lõ fíessem que nos e lés dites fiançes vos donem et paguem per couinent per solt cada vn lo tot leyalment à bona fe sens engan les sobrenomnàtz cinquanta millia soltz de Sanchetz per raçon de ladita auinença à lës cals fiançes auem én conuinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria én que nos lës auem mis com dit es et nos les deuantditz Johan Coruaran de Let et *san Diaz de Legaria atorguam nos per tals fiançes à uos lo dit don Pere de Tors én la manera de com dit es et sobre tot aço encara nos los sobrenomnàtz don Fortuin Almorauit per mi et per uoz et én nompne de la deuantdita dòna Ataresa Artal d' Alaguon ma muyller et con mandament et consentiment et atorgament de la dita ma muyller meteï à uos lo sobrenomnat don Pere de Tors én corporal posesion én lés dites villes én totz les altres bens et dreitz conoissutz et per conoistre pertainenentz à lés dites villes desapoderant à nos et apoderant à uos lo dit don Pere de Tors seguont vs et costumne es de Nauarra et encara nos les sobrenomnàtz don Fortuin Almorauit et dòna Ataresa Artal d' Alaguon et nos altresï lo dit ferme et fiançes totz ensemble et cada un per sï obligam desuey que esta carta fu fayta et atorgada totz nostres bens mouentz et sedentz én totz locs que sien al muilt alt et noble seynor don Felip per la Gracia de Deus rei de França et de Nauarra et al *gouernador de Nauarra o ad aquel qui són loc tendra la saçon que si tant èra cosa que non vos guardasen et tenguisen totes lés sobredites coses et cada una d' eles de donar et de pagar al dit seynor rei o al *gouernador de Nauarra pera obs al dit seynor rei per cada un dia que nos o altre per nos uos embarguassen la dita compra o non uos uolissen tenir et agoardar tot ço que sobredit es desus libras de bons Sanchetz la mitat que sien pera obs de la dita seynoria affar nos tenir et agoardar et complir la dita vendida de lés dites villes et l' altra mitat que sia pera obs de vos lo dit don Pere de Tors o de vostre mandament et nos sobre tot aço les sobrenomnàtz don Furtuin Almorauit et dòna Ataresa Artal d' Alaguon et nos altresï la dita ferma et fiançes renunçiam

expresament tot for hus et costumne ecclesiastic et seglar et al for de non respondre à carta; especialment renunçiam à nostre for que si demandauem que non nos sia donat et encara nos les deuantditz don Furtuin Almorauit et dòna Ataresa Artal d' Alaguon prometem uos leyalment à bona fe sens engan que nos ni altre omne ni femna per nos ni en voz ni én raçon nostra del dia que esta carta fu fayta adeuant non entrem ni alberguem de dia ni de nuyt én niguna de lés dites viles si de ex non fus per pasada ni faguan petiçon ni demanda ninguna per força ni per amor ni per ninguna altra manera del monde mäs que uos aiude à deffendre et à guardar de tot omne et de tota femna qui mal ni daun ni força uos fazis ni uolis far én lés dites villes ni én niguna d' eles à tot nostre leal poder et encara oltra totes lés deuantdites coses et cada una d' eles et non uengue én dubda nos les sobrenomnàtz don Furthuïn Almorauit et dòna Ataresa Artal d' Alaguon auem uos en donant fiançes de redra de tot omne et de tota femna qui plait ni mala voz ni demanda ninguna uos fis per uoz ni per raçon d' estes dites villes en penna de millia marabetins en aur bons de cuinn et de pes don Ferrant Gil de Sarassa Garcia Peritz d' Acx et Diago Peritz d' Ezperun cauallers als quals auem én conuinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria én que nos lës auem mis com dit es et nos les sobrenomnàtz don Ferrant Gil de Sarassa Garcia Peritz d' Acx et Diago Peritz d' Ezperun otorguam nos à uos lo dit don Pere de Tors per tals fiançes de redra deus la dita pena dels ditz millia marabetins en aur de far quedar et redrar à tot omne et à tota femna qui plait ni demanda ninguna vos fis per voz ni per raçon d' estes dites villes vendides et si no lò fïsem obligam nos per solt cada un per lo tot de donar et de pagar uos los millia morabetins en aur renunçant tot for et hus et costumne ecclesiastic et segla et à nostre for que si'l demandauem que nos no sia donat; et specialment renunçiam al for de non respondre à carta et à totes lés deuantdites coses et à cada una d' eles tenir et complir nos les sobrenomnàtz don Furtuin Almorauit et dòna Ataresa Artal d' Alaguon et nos altresï la dita ferma et fiançes obliguam totz nostres bens mouentz et sedentz én totz locx que sien al molt alt et noble seynor don Felip per la Gracia de Deus rei de França et de Nauarra et al *gouernador de Nauarra o ad aquel qui són loc tendra la saçon que sy tant èra cosa que non uos teniem et compliem totes lés deuantdites coses et cada una d' eles que lo dit seynor rei o lo *gouernador de Nauarra o són loc tenent sens citar ni sens amonestar prenguen et uendien et fermien atantz de nostres bens entroa tant que nos faguen tenir et complir tot ço qu'en esta carta pot omne leyre et dels dines de la uenta que fayta auran de nostres bens paguien bonament et entegrament à uos lo dit don Pere de Tors o à vostres heredes de tot cant mal e daun et destartz et costes et messions et damages que uos o altre per uos auretz agut et reçebut per raçon d' esta dita compra d' estes dites dos villes et qu'en siatz credutz per vostra palaura à meintz de ninguna iura et de ninguna testimoniança et encara nos les sobreditz don Furtuin Almorauit et dòna Ataresa Artal d' Alaguon et nos issament la dita ferma et fiançes pregam et mandam à don Martin d' Undiano franc de Pampalona tenedor del sayel del dit seynor rei én Pampalona que meta lo sayel del deuantdit seynor rei pendent én esta present carta à far valer la dita compra de lés dites villes et à far nos tenir et complir tot ço que én esta carta pot omne leyre et io lo dit don Martin d' Undiano à relaçon et çertifficacion fait à mi per don Johan Regue lo cambiador qui fu present én lés coses sobredites et én cada una d' eles én logar de mi et per mandament per ueder et per odir las obliguacions et recognoissementz sobreditz de la preguaria fayta à mi per lo noble varon don Furtuino Almorauit et de sa muyller dòna Ataresa Artal d' Alaguon et per les ditz ferme et fiançes que metisey lo sayel del sobredit seynor rei én esta present carta ey mis lo

sobredit sayel pendient én esta present carta per far valer la dita compra et far tenir et complir tot ço qu'en esta carta pot om leyre et én testimoniança et vertat de totes lés coses deuantdites et cada una d' eles et non venguen én dubda nos les sobrenomnàtz don Furtuin Almorauit et dòna Ataresa Artal d' Alaguon auem mis nostres sayels pendientz én esta present carta Pero Garceitz d' Asnotz caualler Pero Ferrandeitz de Cripan caualler Diaguo Guonçalueitz de Nauascues escuder Lope filltz don Miguel Lopeitz Johan Sancheitz vezin de Burgueillo Sancho Ortitz de Mainnanças caualler Miguel Peritz de Luquiain et Johan Ferrandeitz vezins de Sorlada Guarçia Regue lo cambiador et Sancho pan et agua lo pannater et vendida e.l mes de febrer disapte dies dintz lo dit mes à la entrada et io Pere Arnalt escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta con ma propria man per mandament del sobrenomnat don Furtuin Almorauit et de sa muyller dòna Ataresa Artal d' Alaguon et del dit ferme et fiançes et én testimoniança de vertat fiz aquest mon sitne acostumat et sui testimoni de tot ço que sobredit es

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<texte=DNLOpa124-1301>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son e qui son per venir que esta es carta de donaçion que ey feita io dòna Maria Renalt muiller de don Pere Renalt lo corçiller qui fo desuey à onor de Deus et de la Virgin *sancta Maria et de tota la *cort çeestial que me sien amicx et acaptados de auer et guinar l' amor de nostre seyner IesuCrist et de la sua *mayre benedita et la mia anima vaya à la gloria perdurable à uos don Pero Lopeitz prior de la conffraria dels capelans clercx et lecx de *sant Cernin de Pampalona et à uos les mayorals de la dita conffraria nomnadament don Dominguo d' Andreitz et don Simeno de Berrio capelants misacantantz pera obs de la dita conffraria per amor de Deus et de la mia anima et per maintz plazes et agradables seruiçis quals la deuantdita conffraria an feita mi la deuantdita dòna Maria Renalt la cal deuantdita donaçion fay desuey que esta carta fu fayta pera én apres mès dies à la dita conffraria con bon cor et con bona voluntat non forçada ni premiada per ninguna persona ni de ningun mal engin enginnada màs de ma pura amorable voluntat et per la mia anima volent far ben et merçe et almosna ço es assaber tota quel dreit o dreitz conoyssutz o per conoystre que io ey o deuei auer per ninguna raçon del monde én aquela casa de la rua mayor del *borc de *sant Çernin de Pampalona la cal casa fo de conquesta del deuantdit mon marit et de mi la dita dòna Maria Renalt la cal casa es affrontada et se ten con la casa de don Eneco lo merçer qui fo et con la casa de don Esteuen lo merçer én tal manera et conuinent que vuill et me platz que la dita conffraria dels capelans clercx et lecx de la eglesia de *sant Çernin aya et reçeba apres mès dies pera obs à la dita conffraria tot aquel dreit o dreitz que io ey ho deuei auer per ninguna raçon del monde én la deuantdita casa sobrenomnada et affrontada et que io d' esta ora et dia que esta carta fu feita én auant là puysquey deuissar mandar ni laisser ni donar ni cambiar ni alienar ab escriut ni sentz escriut à omne ni à femna del monde ningun dreit o dreitz que io ayei o deyei auer per ninguna manera én la dita casa setz voluntat et sabiduria et liçencia et cosentiment et atorguament generalment de tota la

deuant dita conffraria et si ò fisey ni ò fisey far que res non me vailla ni pro me tengua per ninguna manera dita o non dita et prometey vos leyalment leialment à bona fe sentz enguan que tenguei et compliey tot ço qu'en esta carta se conten et de non contravenir per ninguna raçon et per mayor segurtat et firmeza de aquest sobrenomnat donatiu ey vos en donat fiança de saluetat de totz omes e de totes femnes don Miguel Ros lo croçiller al cal me obliguei de guardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria én que io lö ey mis com dit es sobre totz cantz bens que io ey ni aurey ni guainarey desuey én auant mobles et terres én totz locx que sien et io lo deuantdit don Miguel Ros atorguei me per tal fiança com dit es de totes estes deuantdites coses son testimonis audidos et vededos et qui pressentz et clamàtz furen e.l loguar et qui per testimonis se atorguaren don Esteuen Peritz d' Esparça lo cambiador et don Bertholomeu Marra lo cambiador et donaçion mes de dezembre dimartz dies dintz lo dit mes et io Pere Arnalt escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta con ma propria man per mandament de la dita dòna Maria Renalt et fí aquest mon signe acostumnat et suy testimoni de tot ço que sobredit es

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa131-1302>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que io don Iohan Sancheitz d' Urniça quaualler et io Guarçia Sancheitz frayre del deuantdit don Iohan Sancheitz atorguam et venem de manifest que auem fait donaçion et donam deshuey pera totz temps mäs de bon cor et de bona voluntat non forçàtz ni premiàtz de ninguna persona mäs de nostra pura amorable uolontat à uos don Andreu Ruitz per la graçia de Deus prior del *ospital de *santa Maria de Ronçauals pera obs à la Quaritat del dit *ospital ço es assaber Guarçia et Martin són frayre et à sa muiller Maria Martin vezins estagantz en Saguaseta con peita que donguen cascun ân per totz temps mäs à la dita Quaritat vna roa de forment mesura de Pampalona non creysent ni mermant cad' ân la dita roa de forment; et esta dita roa de forment volem et nos platz que aya la dita Quaritat cascun ân perpetua sobre la casa que es dels deuantditz Guarçia et Martin et Maria Martin an én la dita villa de Saguaseta et sobre totz les altres bens apertinentz à la dita casa de peçes et de vinnes et de ortz et de totes altres coses generalment et espeçialment la cal casa es affrontada et se ten con lés cases de mi lo dit don Iohan Sancheitz et con la yssida de la dita villa et con les casals de Diaguo Martineitz d' Uritz qui fo et con la yssida de la dita villa de Saguaseta et per tal que esta dita donaçion et almosna que nos fam én la manera de com dit es à la dita Quaritat desuey per totz temps mäs aya plenera valor et non vengua én dubda nos les sobrenomnàtz don Iohan Sancheitz d' Urniça et Guarçia Sancheitz auem vos en donat ferme de saluetat de totz omes et de totes femnes Sancho Martineitz de Saguaseta yffançon al cal auem én conuinent de guardar de tot daun per razon d' esta fermetat én que nos lö auem mis com dit es et io lo deuantdit Sancho Martineitz atorguei me per tal ferme de saluetat de com dit es et altresio io lo deuantdit don Iohan Sancheitz d' Urniça et io Guarçia Sancheitz auem vos en donat fiançes de redra Guarçia Peritz d' Aransus escuder et yffançon et Per Aznaritz de Saguaseta én pena de pas de buis d' Andia con sos cotos én tal manera et

conuinent que si tant èra cosa que ningun omne ni nenguna femna vos mouia plait ni mala voz ni demanda ninguna vos fàcia per voz ni per raçon d' esta dita donaçion que nos et lès dites fiançes vos lès faguam quedar et redrar et tornar et tenir én patz én manera que romaingua la dita donaçion per totz temps mäs sentz pleitesia ni mala voz ninguna à la dita Quaritat de *santa Maria de Ronçauals én la manera de com dit es et si no ho fàciem que vos donem et paguem cada vn per lo tot la dita pena dels ditz buys à lès quals fiançes auem én conuinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria én que nos lès auem mis com dit es et nos les deuantditz Guarçia Peritz d' Aransus et Per Aznaritz atorguam nos per tals fiançes de redra com dit es et deius obliguacion encara dels ditz pas de buys d' Andia con sos cotos én la manera de com dit es et à tenir et à complir totes lès deuantdites coses et cada vna d' eles et de non venir contra per ninguna manera dita o non dita nos les sobrenomnàtz don Iohan Sanchitz et Guarçia Sanchitz et Sancho Martineitz et Guarçia Peritz d' Aransus et Per Aznaritz renunçiam per çert saber tot for et hus et costumne ecclesiastic et seglar et al for de non respondre à carta et espeçialment renunçiam à nostre for que si'l demandauem que non nos sia donat ni siam odutz ni raçonàtz per deuant ningun iuge de eglesia nin de for seglar per raçon d' esta cosa et prometem vos encara leialment à bona fe sentz enguan que tenguem et complam tot ço que sobredit es la cal fermança et fiançeria reçebi pera obs à la dita Quaritat de *santa Maria de Ronçauals don frayre Martin pertainençer del dit *ospital de Ronçauals et io lo deuantdit Guarçia et io Maria Martin muyller del deuantdit Martin atorguam et couenem à bona fe sentz enguan per nos et per lo dit Martin que no èra present e.l loguar de donar et pagar cascun ân per vna roa de forment mesura de Pampalona à la Quaritat del *ospital de *santa Maria de Ronçauals sobre nos et sobre totz nostres bens que nos huey auem ni guainarem d' aqui én auant mouentz et sedentz én totz locx que sien et espeçialment sobre la dita casa seguont que sobrenomnada et affrontada es desus renunçiant per çert saber tot for et hus et costumne ecclesiastic et seglar espeçialment renunciam al for de non respondre hà carta et à nostre for que si'l demandauem que non nos sia donat don Guarçia Lopeitz abbat de Saguaseta don Pero Lopeitz abbat d' Egulbati Lope Miguel escuder Iohan Guarçia Lope Martineitz Guarçia Peritz d' Ardanatz e.l mes de nouembre diuendres festa de *sant Andreu et io Per Arnalt escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta con ma propria man et én testimoniança de vertat fï aquest mon signe acostumnat et suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa134-1303>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son e qui son per venir que io dòna Millia Pelegrin e io dòna Clara Lopeitz filla de la deuantdita dòna Millia Pelegrin e io don Iohan Guarçitz peinner marit de la dita dòna Clara Lopeitz e io Maria Lopeitz filla de la deuantdita dòna Millia Pelegrin vendem à uos Martin Peritz d' Eugui aquela vinna que nos auem e.l terminat de Pampalona lo qual terminat se clama Hurrutia la qual vinna es affrontada e se ten con l' ort e con la vinna de don Gutier Munotz lo caualler e con lo sender de part de sús e con la vinna de Bona e Esteuenia filles de dòna Vrraca de Esparça que fo aquesta deuantdita vinna de guissa e de manera com sobrenomnada e affrontada es desus entegrament con totz ses dreitz e

con totas sas apertenencias de issidas de camins e de sendes de çequias e de muguas e con totz aquels dreitz que nos én ela hý auem ni ad nos apertainn ad auer per ninguna raçon de trestot lo segle vendem e atorguam nos la deuantdita dòna Millia Pelegrin e dòna Clara Lopeitz e don Iohan Guarceitz e io Maria Lopeitz à uos lo deuantdit Martin Peritz d' Eugui que là ayatz tota entegrament e én patz atanta canta es assi com ten del lonc e de ample e de alt del çel troa dintz én abisme salua e quitia deliura e franca de nos meteis e de trestota la nostra genoilla e generaçion e de tot omne e de tota femna pera à uendre e pera enpeinnar e pera alienar e pera affarne totes vostres propies voluntatz én vita e én mort coma cada un fa de la sua cosa propia sentz ningun contradiciment sabuda cosa es que nos les sobrenomnàtz dòna Millia Pelegrin e dòna Clara Lopeitz e don Iohan Guarçeitx lo peinner e Maria Lopeitz atorguam que auem agut e rebutt amoralmènt e én patz de vos lo deuantdit Martin Peritz d' Eugui preçi d' esta deuantdita vinna venduda con l' aliala ensemble libras soltz de bons Sanchetz de la bona moneda corribel del rei de Nauarra trestot preçi complit tenguimes nos ben per paguàtz e per entegràtz del preci e de l' aliala e de totes coses per raçon d' esta dita vinna venduda renunçiant per çert saber tota res qe nos o altre per nos podisem alleguar de non rebuttz e de non contàtz dines ad mayor atorguament e confirmaçion d' esta dita venduda io la deuantdita dòna Millia Pelegrin e io issament ladita dòna Clara Lopeitz e io altresí lo deuantdit don Iohan Guarçeitx e io issament la dita Maria Lopeitz auem vos en donat fermes de saluetat d' esta deuantdita vinna venduda à uos lo deuantdit Martin Peritz d' Eugui que vos là saluien e faguen bona de totz omes e de totes femnes don Miguel de Locça lo çabater als quals nos obliguam per conuinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fermeca en qui nos lès auem mis com dit es et nos les deuantditz don Miguel Guarçeitx peinner e don Miguel de Locça lo çabater atorguam nos à uos lo dit Martin Peritz d' Eugui per tals fermes de saluetat d' esta dita vinna venduda com dit es et encara per tal que vos lo sobrenomnat Martin Peritz d' Eugui en siatz màs firme e màs segur d' esta deuantdita compra de vinna nos les deuantditz dòna Millia Pelegrin e dòna Clara Lopeitz e don Iohan Guarçeitx e Maria Lopeitz auem vos en donat fiança de redra de totz omes e de totes femnes al deuantdit don Miguel Guarceitz lo peinner én pena de liúres e soltz de bons Sanchetz én tal manera e conuinent que si tant èra cosa que ningun omne ni ninguna femna vos mouia plait ni mala voz ni demanda ninguna vos fàcia per voz ni per raçon d' esta dita vinna venduda que nos e la dita fiança vos lès faguam quedar e redrar e tornar e tenir én patz én manera que vos remaingua la dita vinna salua e quitia e sentz pleitesia ni mala voz ni demanda ninguna per lo dit preçi e si no ho fàciem que nos e la dita fiança vos donem e paguem per solt cada vn lo tot lès deuantdites liúres soltz de Sanchetz per raçon de la dita couinença à la cal fiança auem en couinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria en qui nos lós auem mis com dit es et io lo deuantdit don Miguel Guarçeitx lo peinner atorguei me per tal fiança de redra de com sobredit es et à totes estes deuantdites coses e à cada vna d' eles tenir e complir e de non venir contra per ninguna raçon io la deuantdita dòna Millia Pelegrin e io la dita Clara Lopeitz e io issament lo dit don Iohan Guarçeitx et io altresí la dita Maria Lopeitz et io issament don Miguel Guarçeitx lo peinner renunçiam per çert saber tot for e hus e costumne eclesiastic e seglar espeçialment renunçiam à nostre for que si lō demandauem que non nos sia donat don Hynieguo Guarçeitx de MonReal podador don Miguel d' Artozqui lo baster e corretor don Felip del PontdelaReyna bureller e don Martin lo corretor e vendida e.l mes de martz dissapte dies dintz lo dit mes regnant dòna Iohana reina én Nauarra don Miguel Peritz de Leguaria bispe de Pampalona

Alffons de Rouray *gouernador de Nauarra alcalde del *borc de *sant Cernin don Pascal de Badoztainn tender amirat issament don Guarçia Arnalt lo tender sayon Pascal de Guoini lo correyer alcalde én la *poblaçion de *sant Nicholau de Pampalona don Miguel Motça amirat isament don Miguel Santz Alaues sayon Per Hortitz d' Idoy lo çabater et io Per Arnalt escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta con ma propia man e í fí aquest mon signe acostumnat e suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa140-1305>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son e qui son per venir que esta carta de auinença et de cambi que an fait amicablement don Andreu Ruiz per la Gracia de Deus prior del *ospital de *sancta Maria de Ronçauals de la vna part et de l' altra part Martin Ferrandeiz d' Aramendi escuder et sa muiller dòna Ataresa Diaz filla dòna Aluira Guarceiz d' Aransus qui fo ço es assaber de aquela demeya casa que lo dit ospital auia én la villa Aransus la cal demeya casa es affrontada et se ten con la casa dòna Aluira Guarçeitx d' Aransus et con la peça don Guarçia Peritz d' Aransus et issament de aquel coillaço con ses dos filles que lo dit Martin Ferrandeitz d' Aramendi et Ataresa Diaz sa muiller auien én la villa d' Aransus nomnadament matheu Sancheitz lo peleter et ses filles Gracia et Ataresa les cals lo dit matheu Sancheitz de Maria Sanç sa muiller aui filla que fo de leot con peyta de una roa de forment que donguen e paguien cascun ân per totz temps mäs lo dit matheu et ses dites filles à la Quaritat de *sancta Maria de Ronçauals per la festa de *sancta Maria d' aguost et lo deuantdit prior a donat et atorguat én cambi la dita demeya casa seguont que sobrenomnada et affrontada es desus als ditz Martin Ferrandeitz et à sa muiller Ataresa Diaz per lo lur sobrenomnat coillaço et lès filles et con la dita roa de forment de peyta et que ayen la dita demeya casa seguont que sobrenomnada et affrontada es desus entegrament con totz ses dreitz et con totas sas apertenenças de intradas et de issidas de paretz et de fundamentz et con totz cantz dreitz que lo dit ospital hý avia ni deuia auer per ninguna razon del monde asi com ten del lonc et de ample et de alt del çel troa dintz én abisme salua et quitia deliura et franca de tot omne et de tota fempna pera farne totas lurs proprias voluntatz et altresí lo dit Martin Ferrandeitz d' Aramendi et sa muiller Ataresa Diaz an donat et atorguat én cambi al deuantdit prior pera obs à la dita Quaritat de *sancta Maria de Ronçauals lo sobrenomnat coillaço et ses deuantdites filles con peyta de una roa de forment que donguen cascun ân perpetua à la Caritat de *sancta Maria de Ronçauals per la festa de *sancta Maria d' aguost per la lur sobrenomnada demeya casa et que aye lo dit coillaço et ses dites filles con totz cantz dreitz que èls han ni deuen auer per ninguna razon de trestot lo segle et la dita roa de forment de peyta com dit es cascun ân pera affarne totes lurs proprias voluntatz et à mayor segurtat de tot ço que sobredit es lo deuantdit Martin Ferrandeitz et sa muiller Ataresa Diaz an lès en donat ferme de saluetat de totz omes et de totes femnes nomnadament dòna Ataresa Sancheitz de Lergua infançona d' Aransus estagant et vezina à la cal ân én conuinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fermetat én que èls lā an misa com dit es et la deuantdita dòna Ataresa Sancheitz atorgua se per tal ferma com dit es per tal que lo dit prior et conuent del dit ospital et la dita Caritat de

*sancta Maria de Ronçauals en sien màs firmes et màs segurs d' est dit cambi lo sobrenomnat Martin Ferrandeitz d' Aramendi et la dita Ataresa Diaz sa muiller fiançes de redra én pena de buis d' Andia con sos cotos nomnadament Iohan Martineitz d' Aransus et don Martin Lopeitz d' Urcarretz vezins d' Aransus als cals an én conuinent de guardar de tot daun per razon d' esta dita fianceria én que èls lès an mis com dit es én tal manera et conuinent que si tant èra cosa que ningun omne ni ninguna femna mouia plait ni mala voz ni demanda ninguna facia al dit prior ni al dit conuent del dit ospital que les ditz Martin Ferrandeitz et Ataresa Diaz sa muiller et lès dites fiançes per conuinent lès deuen far quedar et redrar et tornar et tenir én patz én manera que aya plenera valor per totz temps lo dit cambi én la manera de com dit es et les deuantditz Iohan Martineitz et don Martin Lopeitz atorguaren se per tals fiançes de redra com dit es et deius obligacion encara dels ditz buys d' Andia con sus cotos com dit es et es assaber que lo deuantdit matheu Sancheitz et la dita Gracia sa filla per èls et per la dita Ataresa qui no es de complida edat atorguaren et veniren de manifest prometent leialment à bona fe sentz enguan de donar et pagar cascun àn per la festa de *sancta Maria d' aguost pera totz temps may à la Caritat de *sancta Maria de Ronçauals arroes et cartals de forment metens en copte la dita roa de forment que èls solien donar als ditz Martin Ferrandeitz et à sa muiller Ataresa Diaz per peyta cascun àn la cal peyta de la dit roa de forment an fait én la manera de com dit es et per tal que lo dit prior e la Quaritat de *sancta Maria de Ronçauals en sia màs firme e màs segur per totz temps de lès dites arroes et cartals de forment com dit es les sobrenomnàtz matheu Sancheitz et Gracia per èls et per la dita Ataresa qui no es de complida edat obliguen et desuei que ayen estes dites arroes et cartals de forment per totz temps mäs cascun àn per la festa de *sancta Maria d' aguost totz lus bens guainnàtz o per guainnar mouentz et sedentz én totz locx que sien assignadament aquela casa que èls an én la villa d' Aransus la cal casa se ten et se affronta con la casa de Hynieguo Guarceitz et con l' ort don Martin Lopeitz d' Urcarretz et con lo camin conçeillal et vinnes que son e.l terminat d' Aransus la cal vna d' estes vinnes es e.l terminat d' Aritz que se ten et se affronta con la vinna d' Ochoco de Guarcia d' Iriart et la segonda vinna que es e.l terminat de Aritz es affrontada et se ten con la peça de Guarcia d' Iriart et issament la terçera vinna es e.l terminat de Lançarregui se ten e se afronta con la vinna d' Ochoco et altresí peces que son e.l terminat d' Aransus la cal vna d' estes peces es e.l terminat de Saraqueta que se ten et se affronta con la peça del abbat d' Elia et vna altra peça que es e.l terminat de Guaridarondoa se ten et se affronta con la peça d' Ochoco et issament la terçera peça que es e.l terminat de Saouiar se ten et se afronta con la peça de Guarcia Peritz d' Aransus et altresí la carta peça que es e.l terminat de Çauala se ten et se affronta con la peça de la abadia et issament la quinta peça que es e.l terminat se ten et se affronta con la peça de Martin Martineitz d' Aransus et altresí la peça que es e.l terminat de Liçondoa se ten et se affronta con la peça de la abadia les cals ferma et fiançes sobredites recebran pera obs al dit prior et conuent del dit ospital et pera obs à la Caritat et *sancta Maria de Ronçauals nomnadament don frayre Martin de Liçasoainn pertainençer de là *conca de Pampalona et don Simen d' Uritz frayres conuentuals e.l dit ospital de Ronçauals én corporal posesion et én tenença desapoderant se lo dit matheu Sancheitz et Gracia per èls et per la dita Ataresa qui no es de complida edat én totz les ditz heredamentz et én lus persones nomnadament én la dita casa et et per tenir et complir totes lès deuantdites coses et cada una d' eles les sobrenomnàtz Martin Ferrandeitz et Ataresa Diaz e la dita ferma et lès dites fiançes renunciaren per çert saber tot for et hus et costumne seglar et al

for de non respondre à carta speçialment renunçiaren à lur for prometent leialment à bona fe sentz enguan totz ensemble de tenir et complir tot ço que sobredit es Hynieguo Peritz abbat d' Elia donna Sancha Martineitz de Bicond iffancona Maria Lopeitz Guoycoa iffancona Lope e Guarçia Peritz d' Olça iffancon Ochoa Guarceitz d' Aguinagua labrador et Pero Lopeitz yffancon fill de Urtarritz escuder de auinença et de cambi e.l mes de gener diuendres dies dintz lo dit mes et io Pere Arnalt escriuan iurat de Pampalona esta carta per abece partida escriui én testimoniança de vertat e fi aquest mon signe acostumnat et suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa143-1305>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son e qui son per venir que io Martin Martineitz d' Aransus filltz don Martin Ferrandeitz caualler qui fo et io dòna Iohanna Ruitz muller del deuantdit Martin Martineitz vendem à uos don Andreu Ruitz per la gràcia de Deus prior del *ospital de *santa Maria de Ronçauals pera obs à la Caritat de *santa Maria de Ronçauals aquel cassal de casa que nos auem én la villa d' Aransus lo cual deuantdit casal es affrontat e se ten con lo casal don Guarçia Peritz d' Aransus e con lo casal de don Ochoa d' Iciltz con totz aquels dreitz que apertainen al dit casal vinnes peçes ortz heres et issament aquela vinna que nos auem e.l terminat de Hurtarrotz landa qu'es landa la cal vinna es affrontada e se ten con la vinna de la primicia d' Aransus e con la vinna dòna Ochanda d' Urtarrotz et altresí vna altra vinna que es e.l terminat de Cauala que se ten con la peça de la abadia e con la vinna don Hyniego d' Echauerria et issament vna peça e.l terminat d' Afalçe que se ten con la peça don Guarçia Peritz d' Aransus et vna peça e.l terminat d' Ouieta que se ten e se affronta con la vinna de Lope Peritz d' Urroitz et issament vna peça e.l terminat d' Ouieta que se ten con la peça de lés criatures de Tota Arçeitz d' Elcano et altresí vna peça e.l terminat de Sarasqueta que se ten con la peça de Iohan Guarçeitz et issament vna peça sobre lo camin de Leyun videa que se ten con la peça dòna Aluira Martineitz et issament vna peça e.l terminat d' Arberoqui que se ten con la peça de Pero Lazcroit et altresí vna peça e.l terminat d' Eliçondo que se ten con la peça de Lope Leyoretz et issament vinnes e.l terminat de Olaldeguia que son en mey de lés peçes de la abadia et vna peça e.l terminat de Hyniagua guaratea que se ten con la peça de Sancho Hyniegueitz et vna peça e.l terminat de Caul ondo que se ten con la peça de Martin Ferrandeitz d' Aramendia et issament vna peça e.l terminat de Mauriain que se ten con la peça don Guarçia Peritz d' Aransus ço es assaber per nauanta soltz de bons Sanchetz corribles én Nauarra que nos de vos lo dit prior auem agut e rebut dels cals deuantditz soltz de Sanchetz nos tenem ben paguatz e per integratz renunçiant à la excepcion de non rebutz e de non contatz dines aquetz sobrenomnatz heredamentz de guisa e de manera com sobrenomnatz et affrontatz son desus integrament con totz lus dreitz e con todas las apertenencias de intrades e de issides de camin e de sendes de cequias e de muguas e con totz aquels dreitz que nos hy auem ni ad nos apertain ad auer per ninguna raçon del monde vendem et atorguam io lo deuantdit Martin Martineitz d' Aransus et io issament la dita dòna Iohanna Ruitz à uos lo dit

prior pera obs à la dita Caritat de Roncauals qu' èls ayatz totz entegrament et én patz atantz cantz son del lonc e de ample de lés herbes entro à lés aigues e de lés aigues entro à lés herbes de alt del çel troa dintz én abisme salps quitis deliures e franx de nos meteis e de trestota la nostra genoilla e generacion e de tot omne e de tota femna per vendre e pera enpeinnar e pera affarne totes vostres propies voluntatz coma cada vn fa de la sua cosa propia sentz ningun contradiciment con peyta que aya la dita Caritat cascun ân perpetua vna roa de forment mesura de Pampalona én manera que non creysca ni ameintia la dita roa de forment per ninguna manera del monde la cal dita roa de forment sentz màs ni sentz meintz vos deuem donar et aportar cascun ân perpetua ad Altarrabia nomnadament matheu Sancheitz peleter marit de Maria que fo e sus criatures nomnadament Gracia et Ataresa e totz aquels o aqueles qui eredaran én lus heredamentz et nos les deuantditz matheu Sancheitz per mi e per lés dites mès criat ures obliguei à mi et à totz mès bens et à totz les bens de lés dites mès criat ures de donar e pagar cascun ân per la festa de *santa Maria d' agost la dita roa de forment e portarla à mon cost et à ma mision ad Altarrabia et si tant èra cosa que cascun ân non donauem e rendiem al dit terme la dita roa de forment com dit es que vos lo dit prior o calque prior sera én aquel temps entria én totz nostres bens coma per sons e de amendar e pagar uos encara tot cant damage que uos lo dit prior o uostre mandament aurietz agut per failta de non rendre e donar uos la dit roa de forment al dit terme cascun ân com dit es et per tenir e complir tot ço que sobredit es nos les deuantditz Martin Martineitz e dòna Iohanna Ruitz auem vos en donat ferme de saluetat à uos lo dit prior pera obs à la dita Caritat nomnadament don Pero Martineitz de Vicondoa yffançon al cal auem en couinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fermetat en qui nos lõ auem mis com dit es et io lo deuantdit don Pero Martineitz atorguei me per tal ferme de saluetat com dit es et encara per mayor segurtat e firmeza vostra auem vos en donat fiançes de redra én pena de pas de buys d' Andia con sos cotos nomnadament don Guarçia Peritz d' Aransus yffançon e Pero Ruitz d' Arinçano yffançon als cals auem en couinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria en qui nos lès auem mis com dit es én tal manera que si tant èra cosa que ningun omne ni ninguna femna vos mouia plavt ni mala voz per voz ni per raçon dels sobrenomnàtz heredamentz ni per ningun d' èls que nos e lés dites fiançes lès faguam per couinent quedar e redrar e tornar e tenir én patz e si no ho façiem que nos vos donem e paguem cada vn per lo tot la dita pena la cal deuantdita fermança én la manera sobredita reçebi pera obs à la dita Caritat de Roncauals tocadés lés campanes d' Aransus vna vetz com for manda estant presentz nos les ditz vendedos e matheu Sancheitz per sî e per ses criatures e la dita ferma e fiançes nomnadament frayre Martin de Liçasoainn pertainençer de la conca de Pampalona frayre del dit *ospital de Roncauals et encara nos los deuantditz Martin Martineitz et dòna Iohanna Ruitz e matheu Sancheitz e nos altresí lo dit ferme e fiançes renunçiam per cert saber tot for e hus e costumne eclesiastic e seglar et al for de non respondre à carta especialment renunçiam à nostre for que si lõ demandauem que non nos sia donat e prometem vos leialment à bona fe sentz enguan que tenguem e complam tot ço qu'en esta carta pot en leyre et es assaber que io lo deuantdit frayre Martin de Liçassoainn reconoysey que lo deuantdit matheu Sancheitz lo peleter ni lés dites ses criatures non deuen de peyta ni deuen donar cascun ân perpetua à la dita Caritat de *santa Maria de Roncauals de totz lus heredamentz al dit terme com dit es per esta carta ni per ninguna altra obliguacion que fayta aya màs de tres arroes de forment sentz màs ni sentz meintz Guarçia d' Elia Lope Leyore Pero Sancheitz Ferran Peritz de Subiça et Hynieguo Peritz d' Urtarrotz e don Hyniego Peritz

d' Aransus abbat d' Elia era e.l mes de dezembre et io Pere Arnalt escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta con ma propia man per mandament de ambes lés partides et én testimoniança de vertat fí aquest mon signe acostumat e suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa145-1306>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son e qui son per venir que esta es carta de donatiu que ey fait pera én apres mès dies io Graçia Martineitz filla de Martin Guarçia d' Oilloqui qui fo à uos don Andreu Ruitz per la graçia de Deus prior del *ospital de *santa Maria de Ronçauals pera obs à la Caritat del dit *ospital ço es assaber de aqueles mies vinnes del terminat d' Arre lo cal terminat se clama Oteyça la cal vna d' estes dites vinnes es affrontada e se ten con la peça del dit ospital e con la vinna del dit ospital e con lo camin per ont las gentz van de Arre à Borrin et la seguonda vinna es affrontada e se ten con est dit camin e con la vinna del dit ospital e con la vinna de et la terçera vinna es affrontada e se ten con la vinna don Sancho Ruitz d' Ureta caualler e con la vinna del dit *ospital e con la vinna dòna Iohanna d' Arre aquestes deuantdites vinnes de guisa e de manera com sobrenomnades e affrontades son desus entegrament con totz ses dreitz e con totes ses apertenençies de intrades e de issides de camins e de sendes de cequies e de muges e con totz aquels dreitz que io hý ei ni ad mi apertainn ad auer per ninguna raçon de trestot lo segle donei e atorguei io la dita Graçia Martineitz pera én apres mès dies à uos lo deuantdit prior pera obs à la Caritat de *santa Maria de Ronçauals que lès ayatz totes entegrament e én patz atantes cantes son asi com tenen del lonc e de ample e de alt del çel troa dintz én abisme salues e quities deliures e frances de mi meteisa e de trestota la mia genoilla e generacion e de trestot mon parentesc e de tot omne e de tota femna pera vendre e pera enpeinar e pera alienar e pera affarne la dita Caritat e la dita orden ses propies voluntatz apres mès dies et d' aquo vos en ei donat ferme de saluetat d' esta dita donacion de totz omes e de totes femnes don Guarçia Martineitz d' Oilloqui caualler mon frayre al cal ey en couinent deguardar de tot daun per raçon d' esta fermetat en qui io lõ ey mis com dit es et io lo deuantdit don Guarçia Martineitz atorguei me per tal ferme de saluetat com dit es et encara per tal qu la dita Caritat de *santa Maria de Ronçauals en sia màs firme e màs segur d' esta dita donacion ey vos en donat fiança de redra én pena de pas de buys d' Andia con sos cotos Per Oilloqui mon freyre escuder al cal ey en couinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria en qui io lõ ey mis com dit es én tal manera e couinent que si tant èra cosa que ningun omne ni ninguna femna uos mouia plait ni mala voz ni demanda ninguna vos fàcia per voz ni per raçon d' estes dites vinnes ni per ninguna d' eles que io e la dita fiança vos lès faguam quedar e redrar e tornar e tenir én patz én manera que romainguen lès dites vinnes à la dita Caritat salues e quites én la manera deuantdita à la dita Caritat apres mès dies et si no ho fàciem que vos donem e paguem cada vn lo tot la dita pena dels ditz buys per raçon de la dita couinença et io lo dit Per Oilloqui atorguei me per tal fiança de redra com dit es pero es assaber que vos lo dit prior o calque prior sia én aquels temps e.l dit ospital o lo clauer d' Altarrabia o calque clauer sia én aquels temps en Altarrabia deuetz far cascun ân laborar lès dites vinnes de lès labos acostumnades e per raçon de lès dites labrançes la dita

Caritat en deu auer la mitat del fruit que Deus hý donara cascun ân én ma vida e l' altra mitat me deuetz donar cuillida à mi o à mon mandament et à tenir et complir totes lés deuantdites coses e cada vna d' eles io la deuantdita Graçia Martineitz e nos altresí les sobrenomnàtz don Guarçia Martineitz e Per Oilloqui renunçiam per çert saber tot for e hus e costumne eclesiastic e seglar e al for de non respondre à carta espeçialment renunçiam à nostre for que si lõ demandauem que non nos sia donat don Miguel Sancheitz d' Arre iffançon e don Martin Sancheitz són frayre iffançon e don Hynieguo Santz d' Ieltz ferrer et es assaber que esta donaçion e fermança reçebi per obs à la dita Caritat frayre Santz de Reta clauer de Altarrabia carta e donaçion e.l mes de abril et io Per Arnalt escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta con ma propia man per mandament de ambes lés partides e fí aquest mon signe acostumnat e suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa146-1306>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que io Martin Ferrandeitz d' Aramendi escuder et io dòna Ataresa Diaz d' Aransus sa muiller vendem à uos per la Gracia de Deus prior del hospital de *sancta Maria de Ronçauals pera obs à la Quaritat de *sancta Maria de Ronçauals aqueles cases et casal que nos auem én la villa de afrontades e se tenen con lés cases de *sancta Maria de Ronçauals et con lo camin vezinal de part lo serz con sa hera et con són ort qu'es detras la dita casa lo cal dit casal es tenent totz aquels dreiz que apertainen à lé dites cases et casal ço es assaber per libras soltz de bons Sanchetz que nos de vos aguimes et reçevides dont ben per pagàtz nos en tenguimes non recebutz dines et de non contàtz peces vinnes eres coillaços et coillaçes et con tota aquela peyta que nos hý auem à seguont se conten de part de ius én esta carta et es assaber nos vos vendem que son e.l terminat de Saiturçegui et peces la cal vna d' estes dites vinnes es tenent et se affronta con la vinna don Lop Hyniegueitz de Sayturcegui tenent con la vinna de Maria de Torrano et de són filltz Miguel Martineiz et la tercera vinna es tenent con la vina de Lope Chaçu et la carta vinna se ten con la vinna don Domingo et la quinta vinna se ten con lés vinnes de Ronçauals et là se ten con lés vinnes de Ronçauals et issament vines que se tenen con la vinna de Furtuinn Miguel et de Maria de que se ten con la vinna de Martin Miguel et vna altra vinna se ten con la vinna de Furtuinn Miguel et vna altra vinna que se ten con la vinna de Martin sobre la glesia et vna altra vinna et son totes lés dites vinnes peonades la cal vna d' estes deuantdites peçes que son e.l terminat de Saiturcegui es tenent et se affronta con la peça del abbat de Sayturcegui peça aylli meis que se ten con la peça del dit abbat et vna altra peça que se ten con la peça del coseill de Saiturçegui vna altra peça que se ten con la peça de Miguel Guarceitz filltz del dit abbat e.l terminat que se ten con la peça dòna Maria Sanz vna altra peça én est dit terminat que se ten con la vinna don Martin d' Echarren vna altra peça que se ten con la peça de don Martin d' vna altra peça que se ten con la peça de Simen Martineitz de Villanoua vna altra peça que se ten con la peça de Miguel Lopeitz d' Araso vna altra peça que se ten con la peça dòna Maria vna altra peça que se ten con la peça de Guarçia Miguel d' Eguiarreta vna altra peça que se ten con la peça dòna Maria Hynieguiz vna altra peça que se ten con la peça Sancheiz vna altra peça que se ten con la peça de Pero Lopeiz d' Arteyça vna altra peça que se ten con la peça de Sancho Hyniegueiz vna altra peça que se ten con la peça

don Martin d' vna altra peça que se ten con la peça don Pero Lopeiz d' Arteyça altra peça que se ten con la peça don Pero Periz d' Ilardia vna altra peça que se ten con la peça d'ona Sancha Periz de Sayturcegui vna altra que se ten con la peça don Lope Miguel de Letz vna altra peça que se ten con la peça de Iohan Aznariz de Saiturçegui vna altra peça que se ten con la peça de Hiniego Miguel de Cuasu vna altra peça que se ten con la peça de Ronçauals vna altra peça que se ten con la peça don Miguel vaquero vna altra peça que se ten con la peça de Iohan Hiniegieiz vna altra peça e.l terminat de que se ten con la peça de Furtuinn Miguel vna altra peça que se ten con le peça de don Martin Hyniegieiz vna altra peça que se ten con la peça de Pero Guarceiz de Saiturçegui vna altra peça que se ten con la peça de Furtuinn Periz vna altra peça que se ten con la peça don Pero Periz vna altra peça e.l terminat de Ixastondoa que se ten con la peça de Maria d' Eguiarreta vna altra peça que se ten con la peça de Semero de Verama vna altra peça que se ten con la peça de Furtuinn Miguel vna altra peça que se ten con la peça de Martin Periz vna altra peça que se ten con lā Miguel una altra peça que se ten con la peça de Maria d' Oderiz vna altra peça que se ten con la peça de Maria d' Eguiarreta vna altra peça que se ten con la peça eguiarreta vna altra peça que se ten con la peça de Horti Miqueleiz vna altra peça que se ten con la peça vna altra peça que se ten con la peça de Furtuinn Miguel vna altra peça que se ten con la peça de don Sancho Enecoiz vna altra peça que se ten con la peça terminat de Villanoua vna peça que se ten con lo camin real ailli meteiz vna altra peça que se ten con lo camin real una altra peça que se ten con la peça de con peyta de caffiz et una roa de forment mesura de Pampalona que vos deuen donar et pagar et portar à lur cost et mision cascun ân deuant vostre heri de *sancta Maria d' aguost cada un per lo tot la cal deuant dita peyta vos deuen donar et pagar cascun ân com dit es nomnadament Semero de Verama et Maria de Çuaçu et sa muiller Toda Miguel de Çuaçu Miguel d' Orrio et sa muiller Maria Domingueiz d' Aguinaga Pero Periz de Çuaçu et sa muiller Maria Guarcia de Çuaçu Miguel Pascual d' Ecay vos donant als portados de la dita peyta lur prouision én aquel dia que lā portaran asi coma farez als altres portados de vestres peytes et que nuillz temps esta dita peyta et nos les sobrenomnàtz Semero de Verama et Maria Domingueiz Sancho Miguel Toda Miguel Miguel d' Orrio Maria Domingueiz Pero Periz Maria Guarcia Pascal obligam nos cada vn per lo tot à uos lo dit prior pera obs à la Caritat de *sancta Maria de Ronçauals de donar et pagar la dita peyta cascun ân d' agost portat à nostre cost et à nostra mision deuant l' orri de Atarrabia et si tant èra cosa que ningun ân vos deffaillem ningun de nos de non pagar et rendre de com dit es volem et nos plaz et consentem de bona voluntat que li sia tolgut ad aquel qui deffaildra de non donar vos la dita peyta tot són heredament et que ló que hy entrez coma e.l vostre propi senz ningun enbarc et asi vos prometem leialment à bona fe senz enguan que vos tenguem et complam tot ço qu'en esta carta se conten aya poder de creystre ni de amermar la dita peyta nulz temps mäs ni nos constreynguen nos paguant la dita peyta com dit es ni lā estrangien per que nos ayam à perdre nin uos non façent per que et encara per mayor segurtat et firmeza vostra io lo sobrenomnat Martin Ferrandeiz d' Aramendi et io d'ona Ataresa Diaz sa muiller auem vos en de aquetz sobrenomnàtz heredamentz nomnadament don Iohan Hiniegieiz de Sayturcegui hyffançon et Miguel Martineiz de Sayturcegui yffançon als cals auem én conuinent de daun per raçon d' esta fermetat en qui nos lës auem mis com dit es et nos les sobrenomnàtz don Iohan Hiniegieitz et Miguel Martineitz atorguem nos per tals com dit es et encara per tal que la dita Caritat de *sancta Maria de Ronçauals en sia mäs firme et mäs segur per totz temps et non vengua én dubda io lō d' Aramendi et io d'ona Ataresa Diaz

auem vos en donat fiançes de redra én pena de pas de buys d' Andia con sos cotos als sobreditz don Iohan Hiniegueiz én tal manera et conuinent que si tant èra cosa que ningun omne ni ninguna femna vos mouia plait ni mala voz ni enbarguas ni metis mala voz ningun dels que nos et lés dites fiançes vos lès faguam quedar et redrar et tornar et tenir én paz én manera que romainguen les ditz heredamentz à la dita francx de nos et de tot omne et de tota femna per lo dit preçi et si no ho façiem que nos et lés dites fiançes vos donem et paguem la dita pena dels ditz de la dita conuinença; à lés cals fiançes auem én conuinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria én que nos lès auem mis com dit es et si et Miguel Martineiz atorguam nos per tals fiançes de saluetat com dit es et deius obliguaçon encara dels ditz pas de buys d' Andia com dit es la cal recebi pera obs à la cita Caritat de *sancta Maria de Ronçauals frayre Martin de Liçassoainn de la orden de *sancta Maria de Ronçauals e pertainnencer de la conca de Pampalona complir totes lés sobrenomnades coses et cada una d' eles nos les sobrenomnàtz Martin Ferrandeiz d' Aramendi et dòna Ataresa Diaz et nos altres les deuantditz Miguel Martineitz et nos altres los sobrenomnàtz coillaços et coillaçes peytes renunciàm per çert saber tot for et hus et costumne eclesiastic et seglar et especialment renunciàm nostre for que si lõ demandauem que non sia donat; et prometem vos encara leialment à bona fe senz enguan que tenguam et complam tot ço qu'en esta carta pot hom leyre don Miguel Guarçeitx abbat de Saiturçegui et són filltz Pero Miguel Martin Peritz de Blaistegui don Martin Peritz de Sayturçegui et don Iohan Hortitz capelan de Sayturçegui et don Guarcia Hortitz de Sayturçegui et don Iohan Hortitz ferrer et vendida e.l mes de jull dilluns dies dintz lo dit mes et io Pere Arnalt escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta con ma propria man per mandament de ambes lés partides et í fí aquest mon signe acostumnat et

suy

testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa175-1314>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son e qui son per venir que io don Martin Peritz d' Eugui et io dòna Maria Arçeitx de Çollina sa muiller vendem à uos don Martin Peritz d' ElsArcx calonge de *sancta Maria de Pampalona aquella vinna que nos auem e.l terminat de Pampalona lo cal terminat se clama Hurrutia la cal vinna es affrontada e se ten con la vinna de la pitançeria de *sancta Maria de Pampalona e con lo sender de part desus e con la vinna de Bona e de Esteuenia filles de dòna Hurraca d' Esparça qui fo aquesta deuantdita vinna de guissa et de manera com sobrenomnada et affrontada es desus entegrament con totz ses dreitz e con totes ses apertenençies de intrades e de issides de camins e de sendes de çequies e de mugues e con totz aquels dreitz que nos hý auem ni ad nos apertain ad auer per ninguna raçon del monde vendem et atorguam io lo deuantdit don Martin Peritz d' Eugui et io la dita dòna Maria Arçeitx sa muiller à uos lo sobrenomnat don Martin Peritz d' ElsArcx que là ayatz tota entegrament et én patz atanta canta es assi com ten del lonc e de ample e de alt del çel troa dintz én abisme salua e quitia deliura e franca de nos meteis e de trestota la nostra genoilla et generaçon e de trestot nostre parentesc e de omne e de tota femna que là ayatz e possediscatz én bona e firma patz per e pera affar ne totes vostres propres voluntatz én vita et én mort coma cada vn pot e deu far de la sua cosa propria sentz ningun contradichiment sabuda cosa es que io lo deuantdit don Martin Peritz d' Eugui et io la dita dòna Maria Arçeitx sa muiller auem

agut e reçebut amoralment et én patz de vos lo sobrenomnat don Martin Peritz d' ElsArcx preçi d' esta deuantdita vinna venduda con l' aliala ensemble libras soltz de bons Sanchetz de la bona moneda corrible del rei de Nauarra trestot preçi complit tenguimes nos ben per pagàtz e per integràtz del pretz e de l' aliala e de totes coses à mayor atorguament e confïrmaçion d' esta dita venduda io lo deuantdit don Martin Peritz d' Eugui et io ladita dòna Maria Arçeitx de Çollina sa muiller auem vos en donat ferme de saluetat d' esta dita vinna venduda que vos là saluia e fagua bona de tot omne e de tota femna à uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArcx nomnadament don Guarçia Hyniegueitz d' Arguinaritz lo podador al cal auem én conuinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fermetat en qui nos lõ auem mis com dit es et io lo sobredit don Guarçia Hyniegueitz atorguei me à uos lo deuantdit don Martin Peritz d' ElsArcx per tal ferme de saluetat én la manera de com dit es la cal dita ferma reçebi pera obs de vos lo dit don Martin Peritz d' ElsArcx nomnadament don Sancho Miguel de Guongora e metimes én corporal possession et én tenença et la dita vinna pera obs de vos lo deuantdit don Martin Peritz d' ElsArcx calonge deuantdit et encara per tal que vos lo deuantdit don Martin Peritz d' ElsArcx en siatz màs firme e màs segur d' esta deuantdita compra de vinna e non vengua én dubda per temps io lo sobredit don Martin Peritz d' Eugui et io la deuantdita dòna Maria Arçeitx sa muiller auem vos en donat fiança de redra al deuantdit don Guarçia Hyniegueitz d' Arguinaritz podador én pena de libras de bons Sanchetz én tal manera e conuinent que si tant èra cosa que ningun omne ni ninguna femna vos mouia plait ni mala voz ni demanda ninguna vos façia per voz ni per raçon d' esta deuantdita vinna venduda que nos e la dita fiança vos lès faguam per conuinent quedar e redrar e tornar e tenir én patz én manera que vos remainguan la dita vinna salua e quitia per lo dit preçi e si no ho façiem que vos donem e paguem per solt cada vn per lo tot lès dites libras de Sanchetz per raçon de la dita conuinença à la cal fiança auem én conuinent de guardar de tot daun per raçon d' esta fiançeria en qui nos lõ auem mis com dites et io lo sobrenomnat don Guarçia Hyniegueitz atorguei me à uos lo deuantdit don Martin Peritz d' ElsArcx per tal fiança de redra e deius obliguaçion de lès dites libras de Sanchetz én la manera de com dit es la cal dita fiança reçebi én la manera deuantdita pera obs de vos lo sobrenomnat don Martin Peritz d' ElsArcx nomnadament lo deuantdit don Sancho Miguel de Guongora don Miguel de Roncal mercader e Simon d' Ouanos mercader e don Martin Hortitz de Badoztainn lo corretor e venduda e.l mes de dezembre dimenge festa de *sancta Maria regnant don Loys per la graçia de Deus rei de Nauarra don Arnalt de Puyana bispe de Pampalona alcalde e.l *borc de *sant Çernin de Pampalona don Esteuen Peritz d' Esparça amirat issament don Iohan Caritat lo tender sayon Pascal de Guoini lo correyer et io Per Arnalt escriuan iurat e notari public én Pampalona escriui esta carta con ma propria man per mandament de ambes lès partides e fuy pressent én totes lès deuantdites coses et í fï aquest mon signe acostumnat e suy testimoni de tot ço qu'en esta carta se conten

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=ClimentLopeitzd'Urricelqui>

<texte=DNLOpa116-1300>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz quantz esta present carta veyran e oyran que io dòna Belenguera filla de don Guillem Marzel lo mayor otorguei e uenc de manifest que ei otorgat e dat én cambi e otorguei e day en cambio à uos don Miguell Garceitz de Galeaynn abbat de la eglesia de Lecaroz aquela vinna que io ey e.l terminat de Arancedi la qual vinna es affrontada d' una part ab la vinna de la conffraria dels broters de la *poblacion de Pamplona e de l' altra parte se ten e s'affronta ab lo pradet e de l' altra part se affronta ab la vinna de don Migell d' Orqueyen e de l' altra part se ten e se affronta ab la vinna de la conffraria de *sant Meteri e de l' altra part se ten e se affronta ab lo sender coma hom ua enta à lés vinnes de part de ius per aquela uostra vinna que uos auetz e.l terminat del Biricitu la qual vinna es affrontada d' una part ab la vinna que fu de don Eneco d' Idocin lo bureler e de l' altra part se ten e s'affronta ab la vinna del abbat de Goynni et de l' altra part se ten ab la vinna dels enffantz del abbat d' Assiaynn et de l' altra part se ten e s'affronta ab lo sender coma homme va à la canal de Biricitu et per sissanta libras de bons Sanchetz que io de uos ei agut e recebut amoralment hi em patz én cambi ab la dita uostra vinna én vna de que me tenc ben per pagada hi entegrada del dit cambi e de lés libras deuandites renunciant per cert saber à la exception de cambi no otorgat nin passat e de lés libras non contades ni agudes nin recebudes altresí io lo deuandit don Miguel Garceitz otorguei e uenc de manifest que ey otorgat e dat en cambio e otorguei e day én cambi à uos la deuandita dòna Belenguera aquela ma sobredita vinna del terminat de Biricitu segont sobrenompnada e affrontada es et libras de bons Sanchetz per aquela uostra dita vinna que es e.l terminat de Arancedi segont que sobrenompnada e affrontada es et tenc me ben per pagat e per integrat del dit cambi renunciant per cert saber à la exception de cambi no otorgat nin passat e vuyll e me platz consentei e otorguei que uos la deuandita dòna Belenguera ayatz e possediscatz lés sobredites libras e la deuandita vinna de Biricitu con intrades issides sendes cequies e mugues e con totz aquels dreitz que io hey ni auer dey ni à mi pertaynn ad auer per ninguna manera nin rason de trestot lo monde tanta e tota quanta es de lonc e d' ample de alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita e deliura de mi e de ma genoilla e de trestota ma generacion per pra far d' ela e dels dintz dines tota uostra propria voluntat coma de la uostra cosa propria altresí io la deuandita dòna Belenguera vuyll e me platz consentei e otorguei que uos lo deuandit don Miguell Garceitz de Galeaynn ayatz e possediscatz la sobredita vinna de Arancedi con intrades issides sendes cequies e mugues e con totz aquels dreitz que io hí ey ni auer dey ni à mi pertaynn ad auer per ninguna manera nin rason de trestot lo monde tota e tanta quanta es de lonc e d' ample de alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita e deliura de mi a de ma genoilla e de trestota ma generacion per pera farne d' ela totes uostres propres voluntatz coma de la uostra cosa propria sabuda cosa es que io la deuandita dòna Belenguera otorguei e reconoissei e uenc de manifest que me tenc ben per pagada e per entegrada del dit cambi e de lés libras deuandites de uos don Miguell Garceitz sobredit et per mayor segurtat e fermeza uostra day à uos don Miguell Garceitz deuandit fermes de saluetat de la deuandita vinna d' Arancedi e del dit cambi de mi e de mès enffantz e de totz homes e de totes fempnes don Martin Marzel e Pere Iohan Marzel mès frayres als quals prometey e conuenc deius obligament de totz mès bens mobles hi heredatz presentz e per uenir renunciant tot mon for de gardarlès de Tot daun que per rason d' esta deuandita fermeria én que io mis lès ey lès en venis per qualseuol manera et io don Martin Marzel con otorgament de dòna Costança ma muyller et altresí io lo dit Pere Iohan otorgam e obligam

nos per tals fermes de saluetat com sobredit es obligant ad aquo totz nostres bens mobles e heredatz presentz e per uenir renunciant tot nostre for altressi à mayor confirmament del dit cambi e de totes lès coses deuandites e segurtat de uos don Miguell Garceitz sobredit day uos fiança de redra con otorgament e conssement de la deuandita dòna Costança lo deuandit don Martin Marzel mon frayre én tal manera que si d' est dia e hora én auant uos mauissen plait o metissen mala uoz o enbarc o ennuy algun uos fazissen à uos o à uostres hereders sobre la dita vinna d' Arancedi én qualseuol manera que io e la deuandita fiança uos façam calar quedar e redrar hi estar én patz tot plait mala uoz enbarc o ennuy que fait o mis uos seria o mauut e si far no ò podissem o no volguissem que io e la dita fiança uos siam tengutz e uos nos obligam ben des ara de rendre uos la deuandita vinna de Biricitu e de pagar e dar uos cent libras de bons Sanchetz sens ninguna pleitesia e prometei leyalment deius obligament de totz mès bens mobles hi heredatz gaynnàtz e per gaynnar renunciant tot mon for al deuandit don Martin Marzel mon frayre de gardar lō de tot daun per razon d' esta dita fianceria én que mis lō ey e io don Martin Marzel deuandit otorguei e obliguei me per tal fiança de redra e deutor e pagador de la deuandita vinna e de les cent libras com sobredit es obligant ad aquo totz mès bens mobles e heredatz e de la dita ma muyller renunciant tot mon for e io dòna Costança deuandita otorguei consentei e me platz e ey per ferma la femeria e la fianceria én que lo deuandit mon marit es intrat per la dita dòna Belenguera sa sor e lo obligament que fait ha dels bens sons e meus segont que de la part de sūs se conteynn e io lo deuandit don Miguel Garceitz otorguei e uenc de manifest que me tenc ben per pagat e per integrat del dit cambi et per mayor segurtat e fermeza de uos la deuandita vinna de Biricitu e del dit cambi de mi e de mès enffantz e de totz homes e de totes fempnes don Johan Martin lo peynner e don Garcia d' Içu lo torner als quals prometei e conuenc deius obligament de totz mès bens mobles e heredatz presentz e per venir renunciant tot mon for de gardar lès de Tot daun per razon d' esta deuandita femeria én que io mis lès ey lès en venis per qualseuol manera et nos don Johan Martin lo peynner e don Garcia d' Içu lo torner otorgam e obligam nos per tals fermes de saluetat com sobredit es obligant ad aquo totz nostres bens mobles e heredatz present e per venir renunciant tot nostre for e io dòna Maria Arceitz muyller del dit don Garcia d' Içu lo torner otorguei consentei e me platz e ey per ferma la fermeria én que lo deuandit mon marit es intrat per lo deuandit don Miguel Garceitz e lo obligament que fait ha dels bens sons e mens segont que de part de sūs se conteynn altressi à mayor confirmament del dit cambi e de totes lès coses deuandites e segurtat de uos la deuandita dòna Belenguera day uos fiança de redra lo deuandit don Johan Martin lo peynner én tal manera que si d' est dia e hora én auant uos mauissen plait o metissen mala voz o enbarc o ennuy algun uos fazissen à uos o à uostres hereders sobre la deuandita vinna de Biricitu én qualseuol manera que io e la deuandita fiança uos façam calar quitar e redrar hi estar én patz tot plait mala uoz enbarc o ennuy que fait o mis uos seria o mauut e si far no ò uolguissem o non podissem de pagar e de dar uos setanta libras de bons Sanchetz e lès libras sobredites que uos recebudes e agudes auetz que sien uostres e romaynguen én uos e oltra aquo que uos siam tengutz de pagar e dar uos lès setanta libras deuandites si doncx non uos fisses redrar e quedar e estar em patz tota pleitesia mala uoz hi enbarc que mauuda o misa uos hí fus de com sobredit es e complissent uos la una de lès does coses deuandites que uos ni uostres hereders non puyscatz demandar nin cobrar la dita vinna d' Arancedi nin desfar én niguna manera lo dit cambi e io do Johan Martin lo peynner otorguei e obliguei me per tal fiança de redra deutor e pagador de lès setanta libras deuandites

obligant ad aquo totz mès bens mobles e heredatz presentz e per venir renunciant tot mon for et per razon que io dòna Belenguera deuandita suy flaqua e non pùys perssonalment anar à metre uos én corporal possession de ladita vinna d' Arancedi à uos lo deuandit don Miguel Garceitz establissey e fay mon procurador al deuandit Pere Iohan mon frayre e day li plener poder sens ningun retenement que én vetz e nompne men uos meta én tenença e én corporal possession de la dita vinna d' Arancedi e de totes ses pertinencies desapoderant asi e à mi e apoderant à uos don Miguel Garçeitx sobredit odidors e veedors e qui per testimonis se otorgaren don Pere Palmer lo çabater don Miguell Ros lo croziller don Johan d' Assiaynn lo mercer e Gracia Garceitz de Muruçaua escriuan iurat public de Pampalona e.l mes de martz diluns primer passada la festa de *sancta Maria de martz et io Climent Lopeitz d' Urricelqui én la *cort hi e.l *bispat e én la vila de Pampalona notari public et iurat à lés coses deuandites fui perssonalment e.l loc e per mandament de lés sobredites partides escriui esta present carta e sa pareilla partides per abc et e fay est mon signe acostumpnat mobles

<ville=pampelune>

<notaire=119-1300inconnu>

<texte=DNLOpa119-1300>

<statut=copieinc>

Philip per la Gracia de Deus rey de França çertz uos fam tan ben als qui estes én present coma als qui son per venir que nos de appareyllada deuocion con bon talant lo qual dit poble perçebudamentz les infançons del regne nostre de de Nauarra apres aqueles coses que son à hondra nostra et del deuandit regne esgarden et porten à nos màs uolonterosamente atendentz composicion entre l' amat et fidel don Alffons de Robray caualer et governador nostre de Nauarra per nos et nostre nompne de la vna part et del dit poble et de la hunitat d' èls de l' altra fayta et conoyssuda segont que én lés letres tant per lo sobredit governador coma per la uniuersitat o comunitat d' aquel meteys poble sayelades dels sayels segont que màs plenerament se conteynn uolem alabam aitorgam et per la tenor de lés presentz letres confirman per que estable et firme perseueria fam nostre present sayel metre saluo én lés altres coses e.l nostre dreit et de qualsseuol altre persone et nos dòna Johana por la Gracia de Deus reyna de Francia et de Nauarra et de Jampayne et de Bria condesa palazyna amant la paz et la concordia del poble et de tod lo regne deuandit uolem et approbam en quant à nos pertaynn la deuandita composicion et à la qual donam nostre plazent conssement et én testimoni de totes lés coses deuandites fam metre el nostre seynel ensemble con el seynel del nostre amat seynnor rey deuandit

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<notaire=PereArceitzdeBerrio>

<texte=DNLOpa122-1301>

<statut=original>

sapiens totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que era mil trezens trenta et nau e.l mes de març lo disapte quatre dies intràtz del dit mes per deuant mi Pere Arçetz de Berrio escriuan iurat de Pampalona et per deuant les testimonis deius escriutz don Miguel Garçetz de Galeyn abbat de Lecaroz requeri et demanda e.l sobredit dia à don Martin Marzel et à Pere Johan són frayre filtz de don Guillem Marzel lo mayor que puyt èls li son fermes de saluetat de vna vinna que èl auia en cambi de dòna Belenguera lur sor segont que pareyss per la carta del cambi fayta per man de Climent d' Urrucelqui escriuan iurat de Pampalona dizem lo dit don Miguell Garçetz que èl que auia agut sentenia de la *cort del *gouernador et de ses alcaldes que les ditz don Martin Marzel et Pere Johan fissen quedar et redrar ad Andreu Marzel que en la dita uinna ha mis mala boz segont que èl dizia et que li firmassen la mala boz segont lo mandament del *gouernador et de ses alcaldes que èls li firmassen la dita mala boz troa dies et com lo dit don Miguell Garçetz dizis que lo sobredit dia era lo dezen dia que lo seynnor *gouernador et ses alcaldes lès auien assignat que lès pregaua et lès requeria que èls li fissen quedar et redrar al dit Andreu Marzel et firmar la mala boz que èl misa li auia en la dita vinna que èl auia en cambi de la dita Belenguera et que era prest de reçebre la fermeça segont lo mandament del *gouernador et de ses alcaldes dizem ad aquo les ditz don Martin Marzel et Pere Johan que qualque hora que lo dit don Miguel Garçetz lès mostras carta del iudici del *gouernador que li compliriey dreit et que passàtz eren les dies et que non li auien per que firmar la mala boz segont que èl dizia de tot ço son testimonis oyadors et ueedors qui pregàtz clamàtz presentz furen e.l logar et qui per testimonis se aytorguaren don Garcia d' Utçama mercader don Yenego d' Ieltz frener et don Miguel d' Aoytz çabater vezins de Pampalona et io lo dit Pere Arçetz de Berrio notari sobredit escriui esta present carta de testimoniança con ma propria man e.l sobredit dia à pregaries et mandament del dit don Miguel Garçetz et fí hí aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa123-1301>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes à totz quantz esta present carta veyran et oyran com io Andreu Marzel filtz de don Guillem Marzel lo mayor atorguey et me platz et fermey la venta de la vinna que dòna Belenguera ma sor vendi à uos don Miguel Garçetz de Galeynn abbat de la eglesia de la vila de Lecaroz que es e.l terminat de Arançedi et es affrontada et se ten de la vna part ab la vinna de la confraria dels broters de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona et de l' altra part es affrontada et se ten ab lo sender com hom ua enta lés vinnes de part de ius la qual vinna à la dita dòna Belenguera escadi en sort et en particion de lés heredatz que lo dit don Guillem Marzel nostre payre et dòna Isabel sa muyller et nostra mayre qui fo auiren ensemble segont que pareyss per la carta de la dita particion que es fayta per man de escriuan iurat empero es assaber que com io lo dit Andreu Marzel ayhey mis mala boz et uos faguei demanda à uos lo dit don Miguel Garçetz de la sobredita uinna que uos comprada auetz de la dita dòna Belenguera ma sor reuoquey tot lo dreit que io hí hey en la dita vinna ni à mi pertaynn ad auer per ninguna razon de trestot lo segle et la mala boz que io misa hey et la demanda que io faziei à uos lo dit don Miguel Garçetz de Galeynn en tal

manera que io nunca mäs uos mauiei playt nin uos faguei demanda nin uos faguei mäs enbarc én la sobredita uinna ni altre homne ni altra fempna én uoz et én razon de mi d' est dia én auant que esta carta fu fayta et aytorgada à uos lo dit don Miguel Garçeitx de Galeynn ni ad altre homne ni ad altra fempna én uoz ni én razon de uos per razon d' aquesta sobredita uinna et obliguey uos me de tenir et complyr totes aquestes coses deuandites et cada una d' eles et de non contra ninguna d' eles sobre mi et sobre totz mäs bens sedentz et mouentz mobles et heredatz gaynnàtz et per gaynnar conoyssutz et per conoystre renunciant expresament tot mon for et tot altre dreit escriut et per escriure et à mayor firmeza et confirmacion de lés coses deuandites io lo dit Andreu Marzel day ferme à uos lo dit don Miguell Garçeitx de Galeynn nompnadament don Guillem Marzel mon frayre al qual ferme hei én conuenent et me obliguei de gardarlo de mal et de dain per razon d' aquesta fermetat én que io lö hei mis deus obligament de totz mäs bens sedentz et mouentz mobles et heretatz presentz et per venir renunciant tot mon for et io lo dit don Guillem Marzel atorguei me per tal ferme de com sobredit es deus obligament de totz mäs bens sedentz et mouentz presentz et per venir renunciant expresament tot mon for de tot aquo son testimonis qui clamàtz pregàtz presentz furen e.l logar et qui per testimonis se otorgaren don Pere Xemeniz de Veraytz caualer don Xemen Yniguitz abbat de Sarria et alcaldes én la *cort mayor de Nauarra don Johan Peritz d' Undiano don Guillem de Fenes et Pere Motça vezins de Pampalona mil trezens trenta et nau e.l mes de marz lo dimercles quinzen dia del dit mes et io Pere Arçeitx de Berrio escriuan iurat de Pampalona escriui esta present carta con ma propria man à pregaries et mandament de lés dites partides et én testimoniança de lés coses sobredites fí hí aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<notaire=133-1303inconnu>

<texte=DNLOpa133-1303>

<statut=copieinc>

per venir que io Iohan Sancheitz d' Urniça quaualler filltz de don Sancho Peritz d' Urniça e io dòna Milia por la graça de Deus prior del ospital de *sancta Maria de Ronçauals e à vos frayre Martin Peritz de Licasoainn pera obs de vos e del dit ospital de Ronçauals ço es assaber aquels palaçis que nos auem én la villa de ortz e con eres e con coillaços e coillaçes e con totz aquels dreitz que nos hý auem ni ad nos apertainn ad auer e de lés aigues entro à lés erbes del çel troa dintz én abisme salues e quities deliures e franques de nos meteis e de tota fema per pera affar ne totes vostres propres volontatz ço es assaber per trenta liúres dont ben per paguàtz nos en tenguimes renunçiant à la exçeption de non reçebutz dines e de non contàtz cases del dit ospital de Ronçauals e de l' altra part se affronten e se tenen con l' ort de Sancho Iaqueitz e e lés vinnes que nos les deuantditz Iohan Sancheitz d' Urniça caualler e dòna Milia d' Aransus auem vendut con lés sobrenomnat don Andreu Ruitz prior deuantdit e à vos frayre Martin Peritz e à uos frayre Santz de Reta e pera una peça que se ten con la peça de Pero Aznaritz e de l' altra part con la peça de Ochoa d' Arlegui et altres que se ten con la peça de Pero Aznaritz e de l' altra part con la peça de Ochoa d' Arlegui altra peça en Çande altra peça Eguazmendis altra peça que se ten à la peça de Aluira de Guonguora e de l' altra part peça de

Guarcia Santz d' Urniça e de l' altra part se ten con la peça de Sancho Iaqueitz altra peça en Orradia la de altra peça en Irrazte tenent con la peça de Pero Santz d' Echeuerria e de l' altra part à la peça de Lop de Iturriagua con la peça de Martin d' Erbalotz altra peça sobre les ortz tenent à la peça de la primiça e de l' altra part tenent con la peça de don Diago d' Arlegui altra peça en Udare çauall tenent con la peça de Pero de entrambes partz con lès peçes del abat altra peça én aquest meteis loguar tenent con la peça peça en Errecaldea tenent à la peça de Ochoa d' Arlegui altra peça en Gurbendoa tenent con con la peça de Martin Saillido e de l' altra part con la peça de Ochoa d' Arlegui altra peça en Iriondoa tenent don Diago d' Arlegui e de l' altra part con la peça de Martin Saillido altra peça atenent del rio tenent con en Guissuonia tenent con la peça de Ochanda e de l' altra part con la peça de Aluira de Guonguora altra e de l' altra part con la peça de Ochoa d' Arlegui altra peça en Liçarraguo burua tenent con la peça altra peça én *sancta Euffemia tenent con la peça de dòna Miquela e de l' altra part con la peça de Aluira de Guongora part con la peça de dòna Esteuania altra peça en Oraondoa tenent con la peça de don Diago de Arlegui tenent con la peça de Martin Saillido e de l' altra part à la rea altra peça en Elcano videa tenent con la vinnas altresí una vinna e.l terminat de Liçarragua varrena con sa noguera tenent al camin que omne va hà Aznaritz e de l' altra part à la vinna de Iacue altra vinna en Vide ondoa tenent con la vinna de Guarçia altresí totes lès landes laborades e per laborar que se trobaran én tot lo terminat de Saguaseta partides o non partides de don Iohan vendem e atorguam per lo dit preçi nos les deuantditz Iohan Sancheitz d' Urniça caualler e dòna Millia d' Aransus deuantditz pera obs de vos e del dit ospital de Ronçauals et per mayor firmeça e segurtat vostra auem vos en de totz omes e de totes femnes Sancho Martineitz de Saguaseta iffançon vezin estagant en Saguaseta en qui nos lõ auem mis com dit es et io lo sobrenomnat Sancho Martineitz de Saguaseta atorguei me per don Andreu Ruitz prior deuantdit e vos issament frayre Martin Peritz e frayre Santz de Reta e lo segur d' esta deuantdita compra dels sobrenomnàtz heredamentz non vengua én dubda per ningun temps d' Aransus auem vos en donat fiança de redra Sancho Hurniça caualler filltz don Miguel Peritz de én tal manera e conuinent que si tant èra cosa que ningun omne ni ninguna femna vos mouia plait ni heredamentz o de ningun dels com per part payre o per part mayre o per auollori o per frayresca o per conquesta fiança vos lès faguan quedar e redrar e tornar e tenir én patz én manera que romainguen lès al dit ospital de *sancta Maria de Ronçauals per lo dit preçi de lès dites libras de Sanchetz mouentz e sedentz én totz locx que sien de donar e de pagar vos cada vn per lo tot la dita pena daun per raçon d' esta fiançeria en qui nos lõ auem mis com dit es et io lo deuantdit Sancho don Andreu Ruitz prior deuantdit e à uos frayre Martin Peritz e à uos frayre Santz de encara de la dita pena et encara à tenir e complir totes lès deuantdites coses e cada d' Urniça caualler e io la dita dòna Millia d' Aransus et io lo deuantdit Sancho fiança deuantdita renunçiam per cert saber totz fos et totz hus e totes costumnes eclesiasticx o foras de iudiçi à nos o algun de nos puyria valer à ajudar e à uos nozdre et renunçiam al que non nos sia donat ni siam odutz ni raçonàtz per deuant ningun iuge ordenari ni delleguat de vos frayre Martin Peritz o de vos frayre Santz de Reta o de vostre mandament nos aparesem per nos paresisem per raçon de aquest contract dongua ades én present e sentz nuilla raçon tenir esta carta pot om leire e nos de non contravenir per ninguna raçon et prometem vos leialment don Pero Lopeitz d' Egulbati abbat d' Egulbati don Guarçia Lopeitz d' Elcano abbat de Saguaseta Pero Lopeitz de don Guarçia d' Unçit iffançon Pero Sancheitz d' Aransus Guarçia Santz de Saguaseta labrador Sancho Iaqueitz e.l mes de

febrer dimenge dies dintz lo dit mes à la entrada Lopitz de Leguaria bispe de Pampalona Alfons de Rouray *gouernador de Nauarra alcalde mayor de de Pampalona escriui esta carta con ma propia man e én testimoniança de vertat fi aquest mon e suy testimoni

<ville=pampelune>

<notaire=MiquelGarceitzdeUrusserqui>

<texte=DNLOpa132-1302>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et qui son per uenir que nos Miguel et Domingo et Pedro filtz de don Domingo de Guarçarun lo baster per nos et per Catelina nostra sor et per Marti net nostre frayre vendem à uos don Guarçia de Guendulaynn lo ferrer et à dòna Catelina uostra muyller aquela vinna que nos auem e.l terminat de Quagualobos la qual es afrontada de la vna part con la vinna del rey et de l' altra part con la vinna de don Sancho delorz lo broter et ten del lonc del sender del prat de Mutiloa que uan et uenem à Mendilorri tro al sender que hom ua à la uila de Mutiloa aquesta deuantdita vinna uenduda de guysa et de manera com sobrescripta et sobrenomnada et affrontada es desus entegrament con totes ses dreitures et ses apertinencies de intrades et de yssides de camins et de senders de çequies et de mugues et con totz aquels dreitz que nos hý auem ni à nos pertaynn ad auer per nenguna razon vendem et atorguam nos les ditz Miguel Domingo et Pedro de Guarçarun per nos et per Cathelina nostra sor et per Martinet nostre frayre à uos les sobreditz don Guarçia lo ferrer et à dòna Cathelina uostra muyller et metem én tenença hý én corporal possession deshuey adeuant per totz temps del segle que l' ayatz et que là possedisscatz én bona patz tota entegrament tanta quanta es assi com ten de lonc et de ample et de alt del çel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos et de totz homes et de totes femnes et de la nostra genoylla et generacion et de tot nostre parentesc per uendre et per empeynnar et ayllenar et per farne totes uostres propres uolontatz uos o uostre mandament én uida et én mort com cada un deu et pot far de sa cosa propria per es assaber que nos les sobreditz Miguel Domingo et Pedro de Guarçarun per nos et per Cathelina nostra sor et Martinet nostre frayre atorguam et uenem de manifest que auem agut et reçebut amoralment et em patz de uos les sobreditz don Guarçia de Guendulaynn lo ferrer et de dòna Cathelina uostra muyller de trestot preci d' aquesta deuantdita vinna uenduda còm l' aliala ensemble vint libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et assi nos en tenem ben per paguàtz et per entegràtz per nos et per Cathelina nostra sor et per Martinet nostre frayre del preci sobredit et de l' aliala et totes lés coses deuantdites à mayor segurtat et confirmacion de totes lés coses sobredites nos les deuantditz Miguel Domingo et Pedro per nos et per Cathelina nostra sor et per Martinet nostre frayre dam uos ferme de saluetat à uos les ditz don Guarçia de Guendulaynn lo ferrer et à dòna Cathelina uostra muyller de totz homes et de totes femnes nompnadament à don Johan d' Etssaytz lo baster al qual ferme de saluetat nos obliguam de guardar de tot dàm et damage per razon d' esta dita fermeria én que nos l' auem mis li puyria uenir leyalment à bona fe sens enguan et io lo dit don Johan d' Etssaytz baster atorguei me per tal ferme de saluetat com sobredit es à bona fe sens enguan sobre tot aquo enquera nos les sobreditz Miguel Domingo et Pedro de Guarçarun per nos et per Catelina nostra sor et per Martinet nostre

frayre dam uos fiançes de redra et de deutors et paguadors de quaranta libras de bons Sanchetz o de qualque bona moneda cordra al temps e.l regne de Nauarra o lur ualia à uos les ditz don Guarçia de Guendulaynn lo ferrer et à dòna Cathelina uostra muyller nompnadament à don Johan d' Etssaytz lo baster sobredit et à Johan Peritz d' Echarri lo çabater vezins de Pampalona én tal manera que si per auentura ningun homne ni nenguna femna uos enbarguas én las sobredita vinna o uos mauis playt o demanda o uos metis mala uoz per qual manera se uol que lés dites fiançes per conuinent uos faguen quedar et redrar tot embarc tota mala uoz et tota demanda et tota pleytesia de nos et de totz omes et de totes femnes o si no que lés dites fiançes per conuinent uos donguen et paguien lés dites quaranta libras à uos les sobreditz don Guarçia de Guendulaynn lo ferrer et à dòna Cathelina uostra muyller à lés quals fiançes nos obliguam de guardar de tot dàm et damage que per razon d' aquesta deuandita fiançeria én que nos lès auem mis lès puyria uenir leyalment à bona fe sens enguan et nos les deuanditz don Johan d' Etssaytz baster et Johan Peritz d' Echarri çabater atorguam nos per tals fiançes de redra et deutors et paguadors cad' un per lo tot com sobredit es desus testimonis son qui clamàtz et preguàtz et presentz furen e.l loguar et qui per testimonis se atorguaren don Marin de Turrilles et don Semen Peritz de Sangossa çabater et don Jacue d' Aderitz panater vezins de Pampalona et uendida et quaranta e.l mes de dezembre diluns dies à la intrada del dit mes et io Miguel Guarçeytz de Urussargui notari public et iurat del cosseyll de Pampalona qui én totes lés coses sobredites fuy present e.l loguar à preguaries et mandament de entrambes lés partides sobredites escriui esta present carta com ma propria man et én testimoniança de uertat fi hý aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni
<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa202-1322>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io Pascal filtz de don Esteuen capeler uezin de Pampalona atorguei et venc de manifest que dei à uos Miron de Bergerac iudeu de Pampalona o à tot omne qui esta carta mostrara sens procuracion nenguna huit libras de bons Sanchetz les quals uos à mi prestastes et io de uos agui et reçebi ont ben per pagat me'n tengui renunciant à la exception de non contàtz dines terme es que uos dei pagar lo dit deute én Pampalona planament sens alçament nin pleytesia nenguna sobre totz mès bens à dies apres esta primera festa de *sant Iohan Baptista que uen à uos lo dit Miron o à tot omne qui esta carta mostrara et si pagat non vos auiey al terme sobredit que del dit terme adeuant tot lo dit deute per conuinent haya et gaynia à razon de cinc per seys per ân et à dar et pagar enquara per totz quantz dies pasarien del dit terme adeuant per cada dia dos soltz de Sanchetz per pena la mitat à la seynnoria mayor de Nauarra et l' altra mitat à uos lo dit Miron o à tot omne qui esta carta mostrara et à tenir et complir tot ço que én esta carta se conten et de non venir contra én tot ni én partida io lo dit deutor renunciei tot for hus et costumpne ecclesiastic et seglar specialment renunciei tot mon for et obliguei totz mès bens mouentz et sedentz gaynnàtz et per gaynnar or que lès ayey et trobar se puysequen al mot alt et poderos seynnor don Karles per la Gracia de Deus rey de França et de Nauarra et à sòn *gouernador de Nauarra o à sòn loctenent que del dit terme adeuant sens citar et sens amonestar et sens nengun altre costreynniment donguen porter o porters per enparar et prendre totz nostres bens et ne vendien et fermien tantz et paguien à uos lo dit Miron o al mostrador d' esta carta de tot ço que sobredit es et preguam al

hondrat et saui don Bertolomeu de Sangossa cambiador et garda del sayel del seynnor rey én Pampalona que èl meta lo dit sayel én esta carta per far tenir et complir tot ço que sobredit es et io lo dit Bertolomeu de Sangossa à pregaries al dit deutor per lo certificament que me fi Miguel d' Urusargui escriuan inbiat én persona pé recebre esta obligation ey mis lo dit sayel én esta carta per far tenir et complir tot ço que sobredit es de tot aquo son testimonis don Pedro d' Etsaynn peleter de Pampalona et Françes estaiant e.l dit logar dimercles dies e.l mes de octobre e io Miguel Garceitz d' Urusargui notari public de Pampalona?escriui esta carta per mandament de lés dites partides et fi mon signe acostumpnat én testimoniança carta de Pascoal le capellier

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa210-1324>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que nos Pereo Ezquerra Pedro de Laquidaynn don Iohan Peritz abat d' Iça don Garçia capelan e rationer uezins d' Iça atorgam e venem de manifest que deuem cada un per lo tot à uos Miron de Bergerac iudeu de Pampalona o à tot omne qui esta carta mostrara sens procuracion nenguna set libras e quatre soltz de Sanchetz lés quals uos nos prestates e nos de uos aguimes e recebimes ont ben per pagàtz nos en tenguimes renunciant à la exception de non contàtz dines terme es que uos deuem pagar lo dit deute sens alçament nin pleytesia nenguna sobre totz nostres bens à esta primera festa de *santa Maria d' agost que uen à uos lo dit Miron o à tot omne qui esta carta mostrara et d' aquo auem donat fiança deutor e pagador con nos meteys et ensemble e cada un per lo tot don Martin d' Iça çabater de Pampalona alqual auem én conuinient de gardar de tot quant dàm e damage à èl puyria venir per razon d' esta dita fiançeria én que nos lõ auem mis deius obligation de totz nostres bens renunciant specialment tot nostre for e io lo dit don Martin d' Iça atorguei me per tal fiança deutor e pagador per lo tot de com sobredit es e si pagat non vos auiem al terme sobredit que del dit terme adeuant tot lo dit deute per conuinient uaya e gaynnia à razon de cinc per seys per ân e à dar e pagar per totz quantz dies pasarien del dit terme adeuant per cada dia dos soltz de Sanchetz per pena la mitat à la seynnoria mayor de Nauarra e l' altra mitat à uos lo dit Miron o à tot omne qui esta carta mostrara e à tenir e complir tot ço que én esta carta se conten e de non venir contra én tot ni én partida nos les ditz deutors e fiança renunciem tot for hus e costumpne ecclesiastic e seglar specialment renunciem cada un de nos tot nostre for e obliguam totz nostres bens mouentz e sedentz gaynnàtz e per gaynar or que lès ayam e trobar se puysequen al molt alt e poderos seynnor don Karles per la Gracia de Deus rey de França e de Nauarra e à són *gouernador de Nauarra o a són loctenent que del dit terme adeuant sens citar e sens amonestar e sens nengun altre costreynniment donguen porter o porters per enparar e pendre totz nostres bens e ne vendien e fermien tantz e paguien à uos lo dit Miron o al mostrador d' esta carta de tot ço que sobredit es e preguam al hondrat e saui don Bertolomeu de Sangosa cambiador garda del sayel del seynor rey én Pampalona que èl meta lo dit sayel én esta carta per far tenir e complir tot ço que sobredites e io lo dit Bertolomeu de Sangosa à pregaries dels ditz deutors e fiança per lo certificament que me fi Miguel d' Urusargui escriuan inbiat én persona mia per reçebre esta obligation ey mis lo dit sayel én esta carta per far tenir e complir tot ço que sobredit es de tot aquo son testimonis Lorentz de Blascoaynn merçer de Pampalona e Iuçe Toen iudeu d' aquel medeys logar e dos diuendres

dies e.l mes de dezembre e io Miguel Garceytz d' Urusurgui escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta per mandament de lés dites partides e fï mon signe costumpnat e sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa212-1325>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que io don Martin d' Urrotz çabater uezin de Pampalona atorguei e venc de manifest que dei à uos Miron de Bergerac iudeu de Pampalona o à tot omne qui esta carta mostrara sens procuracion nenguna setanta soltz de Sanchetz lés quals uos à mi mi prestastes e io de uos agui e reçebi ont ben per pagat me'n tengui renunciant à la exception de non contàtz dines terme es que uos dei pagar lo dit deute sens alçament nin pleytesia nenguna sobre totz mès bens à dies apres esta primera festa de Pasca de Caresme que uen à uos lo dit Miron o à tot omne qui esta carta mostrara e si pagat non vos auiey lo dit deute al terme sobredit que del dit terme adeuant tot lo dit deute per conuinent vaya e gaynnia à razon de çinc per seys per ân e à dar e pagar enquara per totz quantz dies pasarien del dit terme adeuant per cada dia dos soltz de Sanchetz per pena la mitat à la seynoria mayor de Nauarra e l' altra mitat à uos lo dit Miron o à tot omne qui esta carta mostrara e à tenir e complir tot ço que én esta carta se conten e de non venir contra én tot ni én partida io lo die deutor renunciay tot for hus e costumpne ecclesiastic e seglar specialment renunciay tot mon for e obliguei totz mès bens mouentz e sedentz gaynnàtz e per gaynnar or que lës ayen e trobar se puysequen al molt alt e poderos seynnor don Karles per la Gracia de Deus rey de França e de Nauarra e à són *gouernador de Nauarra o à són loctenent que del dit terme adeuant sens amonestar e sens nengun altre costreynniment donguen porter o porters per enparar e pendre totz mès bens e ne vendien e fermien tantz e paguien à uos lo dit Miron o al mostrador d' esta carta de tot ço que sobredit es e preguei al hondrat e saui don Bertolomeu de Sangosa cambiador garda del sayel del seynnor rey én Pampalona que ël meta lo dit sayel én esta carta per far tenir e complir tot ço que sobredit es e io lo dit Bertolomeu de Sangosa à preguaries del dit deutor per lo certificament que me fï Miguel d' Urusurgui escriuan inbiat én persona mia per reçebre esta obligation ey mis lo dit sayel én esta carta per far tenir e complir tot ço que sobredit es de tot aquo son testimonis don Esteuen del *pont giser de Pampalona e Açac Auenion iudeu e tres dimartz dies e.l mes de iener et io Miguel Garçeytz d' Urusurgui escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta per mandament de lés dites partides e fï aquest mon signe acostumpnat e suy testimoni

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=MartinGarceytz>

<texte=DNLOpa56-1267>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et als qui son per venir que io dòna Catherina

muyller de don Garcia de Guendulain lo ferrer qui fo et nos Maria et Catherina et Miguel et Gracia et Peyre creatures del dit don Garcia de Guendulain lo ferrer qui fo et de la dita dòna Catherina sa muyller vendem à uos Jaymes d' Ochocain clerc de Pampalona aquela vinna que nos auem e.l terminat de Mutiloa de sús en Cagualobos la qual dita vinna se ten et se affronta d' una part con la vinna de nostre seinnor lo rei et d' altra part con la vinna de Sancho delortz lo broter vezin de Pampalona et ten del lonc del sender de part de Mutiloa com omne va à Mendilorri troal sender com omne va à la villa de Mendilorri et es assaber que la acequia que es de part Mutiloa al sender es entegrament d' esta dita vinna et esta dita vinna de guissa et de manera com sobrescriuta et sobrenompada et affrontada es desus con totes ses dreyturies et ses pertinences de intrades et de yssides et de acequies et de mugues et con totz quantz dreitz nos ý auem ni à nos apertain ad auer per nenguna manera ni rason del monde io la dita dòna Catherina et nos les ditz Maria et Catherina et Miguel et Gracia et io Peyre ses creatures vendem et otorgam à uos lo dit Jaymes d' Ochocain clerc de Pampalona et uos ý metem én la dita vinna én tenença et én corporal possession deshuei et dia que esta carta fu fayta et otorguada adelant per totz temps desapoderant à nos et apoderant à uos én tal manera que là ayatz et là posediscatz én bona patz à tanta et quanta es assi com ten del lonc et d' ample et d' alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos e de tota nostra genoylla et generation et de tot nostre parentesc et de totz omes et de totes femnes que là ayatz per vendre e per enpeinnar per dar et per cambiar et per farne uos lo dit Jaymes o tot uostre mandament totes uostres propres uolontatz én vida o én mort quant que à uos playa sen contraria nenguna coma cada vn deu et pot far de sa cosa propria et es assaber que nos les ditz dòna Catherina et Maria et Catherina et Miguel et io la dita Gracia et io lo dit Peyre otorguam et uenem de conoyssut que auem agut et rebut de uos lo dit Jaymes d' Ochocain clerc et passat del uostre poder al nostre amoralment et én patz preci d' esta sobredita vinna de Mutiloa de sús que nos à uos auem venduda ensemble con aliala quaranta libras de bons Sanchetz et tornes petitz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra assi que nos tenem ben per pagàtz et per entegràtz de tot preci conplit et aliala d' esta dita vinna venduda renunciant per cert saber à la exception de non agutz et de non contàtz et de non rebutz dines e assi uos prometem et nos obligam cascum per lo tot leyalment à bona fe sens enguan de tenir et agardar et conplir uos totes lès coses sobredites et cada vna d' eles de com sobre escriutes son obligant ad aquo totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gainnàtz et per gainnar conoyssutz et per conoystre d' or que trobar se puyquen e à maior firmeza et segurtat de tot ço que sobredit es io la dita dòna Catherina et nos Maria et Catherina et Miguel et Gracia et io lo dit Peyre ses creatures donam à uos lo dit Jaymes d' Ochocain clerc fermes de saluetat cascum per lo tot de nos et de totz omes et de totes femnes d' esta dita vinna venduda nompnadament don Johan Peritz Gurea coretor iurat de Pampalona et don Miguel de Guendulain ferrer als quals prometen et nos obligam leyalment à bona fe sens enguan à gardar et à traire lès de Tot daum que venir lès puyria per rason d' esta dita fermetat én que nos lès auem mis sobre totz nostres bens mobles et heredatz d' or que trobar se puyquen renunciant tot nostre for e nos les ditz don Johan Peritz Gurea et don Miguel de Guendulain ferrer otorguam nos per tals fermes de saluetat com sobredit es obligant ad aquo totz nostres bens mobles et heredatz que auem ni aurem d' aqui adelant d' or que trobàtz sien sobre tot aquo encara io la dita dòna Catherina et nos Maria et Catherina et Miguel et Gracia et io lo dit Peyre donam à uos lo dit Jaymes fiança de redra de hueitanta libras de bons

Sanchetz nompnadament don Miguel de Viramendi ferrer én tal manera que si per aventura fus cosa que nos ni altre omne ni femna del monde uos fissen enbarc ni enui ni demanda nenguna ni uos ý metissen mala uotz por nenguna manera ni razon del monde que la dita fiança per conuinent uos faça quedar et redrar et toldre tot enbarc et tota mala uotz et tota playdesia e tota demanda de nos et de totz omnes et de totes femnes o si non per conuinent la dita fiança nos dongua et pagaia lés dites hueitanta libras de Sanchetz planament sen pleytesia nenguna à uos lo dit Jaymes o à tot uostre mandament à la qual fiança prometem et nos obligam leyalment à bona fe sens enguan à gardar et à traire lö de tot dau que auenir l' en puyria per razon d' esta dita fiançeria én que io mis lö hei sobre totz nostres bens mobles et heredatz d' or que trobar se puysquen renunciant tot nostre for e io lo dit don Miguel de Viramendi ferrer otorguei me per tal fiança de rendra com sobredit es obligant ad aquo totz mès bens mobles et heredatz d' or que trobar se puysquen que huei hei ni aurei d' aqui adelant ont io la dita dòna Catherina et nos Maria et Catherina et Miguel et Garcia et io lo dit Peyre et nos les ditz fermes et io la dita fiança renunciem tot for hus et costumpma et totes altres exceptions et defenssions alleguations et razons de for seglar et de *santa *eglesia especialment renunciem cada vn de nos à nostre for et al for de non respondre à carta testimonis son qui presentz furen e.l logar et qui per testimonis se otorgaren don Dominguo d' Oscotz peinner et don Miguel Santz d' Ochocain bureler et Pere Yeneguitz de Mutiloa et Garcia delortz vezins de Mutiloa de súe e io Martin Garceitz notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui per mandament de lés dites partides era et cinc e.l mes de febrer diluns primer antz de la festa de Cathedra én testimoniança d' aquo fí ý aquest mon signe acostumpmat én esta present carta et sui testimoni Jaymes

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<texte=DNLOpa147-1306>

<statut=copieinc>

sapient totz aquels qui esta present carta veyran e hoyran que esta es carta d' auenença e de particion e de sortillament que han fayt entre sí de la vna part don Semen Motça lo iouen franc de Pampalona e d' altra part Martin Motça e Alffons Motça són frayre d' aquel molin que èls han en Yturria purria e del parral que es apres lo dit molin tenent e se affronta d' una part con lo parral de don Miguel Motça l' amirat de la *poblacion e d' altra part con lo camin public com omne uen de Bruslada à Pampalona e d' altra part con lo molin e d' altra part con lo riuall de Ripaue; e de la vinna que es e.l terminat de Çandua tenent e se affronta d' una part con e altresí de la vinna que èls han e.l terminat de Yturrondo apres Cascaylleta tenent e se affronta d' una part con la vinna del arciaigne de la *tabla e d' altra part con la vinna de don Pere Crozat e con la vinna de don Martin de Equieta lo iouen e d' altra part con la peça de la Nauarriria que ten la *seynnoria e fu uoluntat e plazenteria de ambes lés dites partides que esleyren e gitaren sort e gitada sort auengui e escadi e agui per e sort sua al dit don Semen Motça la dita vinna del dit terminat de Yturrondo apres Cascaylleta e yssament escadiren e agui per part lur els ditz Martin Motça e Alffons Motça són frayre lo dit molin de Yturria purria e lo dit parral que es atenent lo dit molin e la dita vinna del terminat de Çandua e lés

dites partides se tenguiuren ben per pagàtz e per integràtz cada vn de lés dites lurs sòrtz de com sobre escriutes e sobrenompnades e affrontades son desus e per que huey o plus dia lés dites partides non se ayen à enbargar l' un al altre ni à maure playdesia nenguna én lés dites lures sòrtz lés dites partides se son donàtz l' un al altre fermes de saluetat de cada vna de lés dites lures sòrtz de totz omes e de totes femes e fiança de cada cent libras de bons Sanchetz nompnadament à Miguel de don Pere d' Undiano lo iouen qui fo én tal manera e conuinent que si nengun de lés dites partides o altre omne ni femna per èls dita particion que lo dit ferme e fiança per conuinent faça quedar e redrar e toldre tot enbarc et tota mala uoç de totz omes e de totes femes o si non én conuinent que donga e paguia lés dites cent libras gardaria la dita particion planament sens pleytesia nenguna e que vaulla la dita particion al qual ferme e fiança lés dites partides e cada un per sî prometiren e se obligaren leyalment à bona fe sens engan à gardar e à trayre lō de tot dau que auenir l' en puyria per razon de esta dita fermetat e fianceria én que èls mis lō han sobre totz lurs bens mobles e heredatz hor que trobar se puyquen d' Undiano otorgase per tal ferme e fiança con sobredit es per ambes lés dites partides ont lés dites partides e lo dit ferme e fiança renunciaren totz fos e totz hus e totes costumpnes e totes altres excepcions e defenssions allegacions e razons que èls èls podissen dire o allegar o mostrar o razonar én iudizi o fora de iudizi én *cort o fora de *cort seglar e de *santa *eglesia én tal manera que non lès uaylla à l' un contra al altre contra à lés coses sobredites sin contra à nenguna d' eles e specialment renunciaren cada un dels à lur for e al for de non respondre à carta testimonis son qui clamàtz e pregàtz e presentz furen e.l logar e qui per testimonis se otorgaren Pere d' Araquil e Garcia Martinitz de Churieta tender vezins de Pampalona e io Martin Garceitz notari public et iurat de Pampalona que la present carta escriui per abc partida à pregaries e mandament de ambes lés dites partides era e catre e.l mes de octobre dimartz festa de sant Luc euangelista én testimoniança de lés coses sobredites fï ý aquest mon signe acostumpnat én esta present carta e suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa148-1306>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz e als qui son per venir que io dòna Prima del hospital muyller de don Pere Martin del *hospital qui fo per mi e per Catherina ma filla e io Martin del *hospital són filtz per mi e per la dita Catherina ma sor vendem à uos l' ondrat e saui don Martin Peritz d' ElsArcs calonge de *sancta Maria de Pampalona e pitancer dels calonges de *sancta Maria de Pampalona pera obs à la dita pitanceria de *sancta Maria aquela vinna que nos auem e.l terminat d' Urrutia apres *sancta Maria Magdalena la qual dita vinna se ten e se affronta de les dos partz con lés vinnes de la pitanceria de *sancta Maria de Pampalona e ten del lonc del hort de la pitanceria de *sancta Maria de Pampalona troal sender et esta dita vinna de guisa e de manera com sobre escriuta e sobrenompnada e affrontada es desus entegrament con totes ses dreyturies e ses pertinences de intrades e de yssides e de camins e de senders e de acequies e de muges e con totz quantz dreytz nos ý auem ni à nos apertaynn ad auer per nenguna manera nin razon del monde nos les ditz dòna Prima del *hospital e Martin del *hospital són filtz vendem e otorgam à uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArcx calonge de *sancta Maria pera obs à la dita pitanceria de *sancta Maria la dita vinna per nos e per ladita Catherina e uos ý metem én ela én tenença e én corporal

possession deshuey e del dia que esta carta fu fayta e otorgada adelant per totz temps desapoderant à nos e apoderant à uos pera obs à la dita pitanceria én tal manera que là ayatz e là possedisatz én bona patz tanta e quanta es assi com ten del lonc e d' ample e d' alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita e deliura de nos e de tota la nostra genoylla e generation e de tot nostre parentesc e de totz omes e de totes femes que là ayatz la dita pitanceria de *sancta Maria de Pampalona per vendre e per enpeinnar per dar e per cambiar e per farne totes uostres propres uoluntat quant que à uosaltres playa sens contraria nenguna coma cada vn deu e por far de sa cosa propria et es assaber que io la dita dòna Prima e io lo dit Martin del *hospital són filtz otorgam e uenem de conoyssut que auem agut e recebut pera obs de nos e de la dita Catherina de uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArcx calonge e passat del uostre poder al nostre amoralment e én patz preci d' esta sobredita vinna ensemble con aliala nau libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra assi que nos tenem ben per pagàtz e per entegràtz per tot preci conplit e aliala e à maior firmeza e segurtat de tot ço que sobredit es io la dita dòna Prima del *hospital e io lo dit Martin del *hospital són filtz per nos e per la dita Catherina donam à uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArcx calonge pera obs à la dita pitanceria de *sancta Maria fermes de saluetat cascum per lo tot d' esta dita vinna de nos e de totz omes e de totes femes nompnadament à don Iohan Alaman lo pintor e à don Pedro de Echaltatz bureler vezins de Pampalona als quals fermes prometem e nos obligam leyalment à bona fe sens engan à gardar e trayre lès de Tot daum que auenir lès puyria per razon d' esta dita fermetat én que nos lès auem mis sobre totz nostres bens mobles e heredatz hor que trobar se puysquen e nos les ditz don Iohan Alaman lo pintor e don Pedro de Echaltatz bureler otorgam nos per tals fermes de saluetat com sobredit es obligant totz nostres bens sobre tot aquo encara io la dita dòna Prima e io lo dit Martin són filtz per nos e per la dita Catherina donam à uos lo dit don Martin Peritz d' ElsArcx calonge pera obs à la dita pitanceria fiança de libras de bons Sanchetz lo dit don Iohan Alaman lo pintor én tal manera que si per auentura fus cosa que nengun omne ni nenguna femna del monde uos fissen enbarc i enuy nin demanda nenguna én la dita vinna per ninguna razon nin uos ý metissen mala uotz que la dita fiança per conuinent uos faça quedar e redrar e toldre tot enbarc e tota mala uotz e tota playdesia e tota demanda de nos e de totz omes e de totes femes o si non que la dita fiança per conuinent uos donga e paguia lès dites libras planament sens pleytesia nenguna à la qual fiança prometem e nos obligam leyalment à bona fe sens engan à gardar e à trayre lō de tot dau que auenir l' en puyria per razon d' esta dita fianceria én que nos lō auem mis sobre totz nostres bens mobles e heredatz hor que trobar se puysquen e io lo dit don Iohan Alaman lo pintor otorguey me per tal fiança como sobredit es testimonis son qui clamàtz e pregàtz e presentz furen e.l logar e qui per testimonis se otorgaren don Pere Aznaritz l' ortelan e Martin Semeneitz bureler e don Martin Semeneitz e Semeno de Maquerriaynn podadors e io Martin Garceitz notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui per mandament de lès dites partides era e cinc e.l mes de juyenn dimartz derrer del dit mes én testimoniança de lès coses sobredittes fí ý aquest mon signe acostumpnat én esta present carta e suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa158-1309>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à toz homnes als presentz et als qui son per venir que io don Gil lo maçoner et io Aluira Gil sa filla vendem à uos don Garcia de Villamaior alcalde et à uos et à uos don Pere Semeniz de Çariquegui et Miguel de Sorauren maiors dels maçoners de Pampalona pera obs à la confraria dels maçons de Pampalona aquela vinna que nos auem e.l terminat d' Ayequa tenent et se affronta d' una part con la vinna de la seinnoria maior de Nauarra e d' altra part con la vinna de e d' altra part con lo riual que uen de part de Sarriguren e d' altra part con lo sender et esta dita vinna de guissa e de manera com sobre escriuta et sobrenompada et affrontada es desus entegrament con totes ses dreyturies et ses pertinences de intrades e de yssides e de camins e de sendes e de acequies e de mugues e con totz quantz dreitz nos ý auem ni à uos apertain ad auer per nenguna rason nos les ditz don Gil lo maçoner et Aluira Gil sa filla vendem et otorguam à uos les ditz alcalde e maiors dels maçoners la dita vinna et uos ý metem én ela én tenença et én corporal possession deshuei per totz temps desapoderant à nos et apoderant à uos pera obs de la dita confraria dels maçoners én tal manera que là ayatz e là possediscatz én bona patz à tanta e quanta es assi com ten del lonc e d' ample e d' alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita e deliura de nos e de tota nostra genoylla e generation e de tot nostre parentesc e de totz homnes et de totes femnes que là ayatz per vendre e per enpeinnar per dar e per cambiar e per farne uos les ditz alcalde e maiors dels maçoners o qualsque per temps sien alcalde e maiors dels maçons de Pampalona e lo capitol dels ditz maçoners de Pampalona o lur mandament totes uostres propres uoluntatz én vida o én mort quant que uos playa sens contraria nenguna coma cada vn deu e pot far de sa cosa propria et es assaber que nos les ditz don Gil et Aluira Gil sa filla otorguam e uenem de conoyssut que auem agut e rebut de uos les ditz don Garcia de Villamaior alcalde e don Pere Semenitz e Miguel de Sorauren maiors e pasat del uostre poder al nostre amoralment et én patz preci d' esta sobredita vinna ensemble con aliala detz libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra assi que nos tenem ben per pagàtz e per integràtz de tot preci complit et aliala e per maior firmeza e segurtat de tot ço que sobredit es nos les ditz don Gil lo maçoner et Aluira Gil sa filla donam à uos lo dit don Garcia de Villamaior alcalde et à uos les ditz don Pere Semeniz de Çariquegui e Miguel de Sorauren maiors pera obs al capitol dels maçons de Pampalona ferme de saluetat d' esta dita vinna de nos e de totz homnes e de totes femnes e fiança de vint libras de bons Sanchetz à don Pere Yeneguitz de Muniain podador que si nengun omne ni nenguna femna del monde uos fissen enbarc ni enui ni demanda nenguna ni uos ý mouie sen mala uotz que lo dit ferme e fiança per conuinent uos faça quedar e redrar e toldre tot enbarc e tota mala uotz e tota plaidesia e tota demanda de nos e de totz homnes e de totes femnes à si non que le dit ferme e fiança per conuinent uos dongua e paguia lés dites vint libras de bons Sanchetz planament sens pleytesia nenguna al qual ferme e fiança prometem e nos obliguam leyalment à bona fe sens enguan à gardar e à traire lö de tot dau que auenir l' enpuyria per rason d' esta dita fermetat e fianceria én que nos mis lö auem sobre nos e sobre totz nostres bens mobles e heredatz d' or que trobar se puysquen e io lo dit don Pere Yeneguitz de Muniain otorguei me per tal ferme e fiança com sobredit es ont nos les ditz vendedors e lo dit ferme e fiança renunciem tot for hus e costumpnia e totes altres exceptions e defenssions alleguations e razons de for seglar e de *sancta eglesia que non nos uaiïa contra à lés coses sobredites ni contra à nenguna d' eles e specialment renunciem cada vn de nos à nostre for e al for de non respondre à carta testimonis son qui presentz furen e.l logar e qui per testimonis se otorguaren

don Semen d' Ozcariz e don Llop d' Ozcariz són frayre e don Llop Gil e Ochoa de Larrangotz maçones e io Martin Garceitz motari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui per mandament de lés dites partides era e set e.l mes de octubre diuendres festa de *sant Fermin én testimoniança d' aquo fi ý aquest mon signe acostumpnat én esta present carta e sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa161-1310>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran e hoyran que nos Pere Nauarr e Johan Nauarr són frayre per nos e per Bertholet e per Johannet e per Simonet e per Nauarret e per Tomas nostres frayres per Ysabel e per dòna Sancha Peritz monia del monasteri de *sant Pere d' arribes nostres sors e io don Guillem de Fenes per mi et per dòna Guillelma ma muyller otorguam e uenem de conoyssut que auem agut e rebut de uos don Pere Auerea mercader franc de Pampalona dozentz libras de bons Sanchetz e la roba dels leytz e les vestitz e lés ioyes que furen de dòna Catherina nostra sor qui fo e muyller qui fo de uos lo dit don Pere Auerea én razon de totz les dreytz e bens que nos e nostra hermandat faziem demanda à uos lo dit don Pere Auerea per razon de la dita dòna Catherina Nauarr e uostra muyller qui fo les quales dites dozentz libras de Sanchetz e roba dels leytz e vestitz e ioyes que furen de la dita dòna Catherina nostra sor et uostra muyller qui fo nos de uos lès auem agut e rebut e passat del uostre poder al nostre amoralment e én patz segont la sentencia de don Elies Daud e de don Martin Peritz d' Aldaua e arbitres mis e esleytz per nos lés dites partides e de don Esteuen d' arroses tender arbitre tercer e.l plait e contrast que nos auiem sobre les ditz bens de la dita nostra sor e que les ditz arbitres à nos iugaren segont que tot ço millor se demostra per la carta del compromes e per la sentencia dada per totz les deuantdiz tres arbitres pot omne leyre e entendre escriutes per man de Martin Garceitz notari public et iurat de Pampalona sayellades con les sayels dels ditz arbitres de que nos tenem ben per pagàtz e per entegràtz de lés dites libras et roba de leytz e uestitz e ioyes e uos en clamam solt e quiti per totz temps à uos lo dit don Pere Auerea e à don Martin Jurdan qui èra uostra fiança per lo dit compromes e à totz uostres bens de lés dites dotzentz libras e roba de leytz e uestitz e ioyes e de totz clams e quereylles que nos auiem dels bons de la dita nostra sor én tal manera que nos ni altre omne ni femna del monde per nos ni per la dita nostra hermandat nuytz temps mäs uos faguan embarc ni enui nin demanda nenguna e si lò faziem que non nos vailla per nenguna razon per deuant nengun juge eclesiastic nin seglar ni enuyll altre loc del segle prometemos leyalment à bona fe sens enguan obligant totz nostres bens mobles e heredatz d' or que trobar se puyssquen e per maior firmeza e segurtat de tot ço que sobredit es uos donam fiança e pagador con nos meteyss ensemble e cascun per lo tot de tenir e complir uos totes lés coses sobredites e cada vna d' eles nos e la nostra hermandat e la dita ma muyller én pena de cincenz libras de bons Sanchetz nompnadament don Johan Caritat amirat del *borc de *sant Cerni de Pamplona al qual prometem e nos obliguam leyalment à bona fe sens enguan à gardar e à trayrelo de tot daum que auenir l' en puyria per razon d' esta dita fianceria én que nos mis lò auem sobre totz nostres bens mobles e heredatz d' or que trobar se puyssquen e io lo dit don Johan Caritat otorguei me per tal fiança e pagador de far tenir e complir totes lés coses sobredites e cada una d' eles com sobredit es e de dar e pagar uos lés dites cinc centz libras de Sanchetz sobre totz

mès bens ont nos les ditz Pere Nauarr e Johan Nauarr són frayre e don Guillem de Fenes e io la dita fiança renunciám tot for hus e costumpma de for seglar e de *sancta *eglesia e specialment renunciám à nostre for e al for de non respondre à carta testimonis son qui presentz furen e.l logar et qui per testimonis se otorgaren don Esteuen d' arroses tender e don Elies Daud e don Martin Peritz d' Aldaua e don Pere d' Iuero e Pero d' Undiano filtz de don Pere l' amirat e io Martin Garceitz notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui per abc partida per mandament de lés dites partides era e hueit dimartz dies entràtz e.l mes de nouembre én testimoniança d' aquo fí ý aquest mon signe acostumpnat én esta present carta e sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa176-1316>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz e als qui son per venir que io dòna Maria Iohan de Santsoain filla de don Iohan de Sansoain qui fo vendei à uos don Semen Semenitz de Biueçal calonge de *santa Maria de Pampalona aquela vinna que io hei e.l terminat de Sansoain en Parrale videá la qual deuant dita vinna se ten e se affronta d' una part con la vinna de don Iohan Garceitz lo maçoner e d' altra part con la vinna de dòna Maria Arceitz de Sanssoain e d' altra part con la vinna de Pere Iohan de Sansoain e d' altra part con la vinna de Pere Miguel de Çicur e con lo sender e aquesta deuat dita vinna de guissa e de manera com sobre escriuta e sobrenomnada e affrontada es desus entegrament con totes ses dreyturies e ses pertinences de intrades e de yssides de camins e de senders e de acequies e de mugues e con totz quantz dreytz io hei ni à mi apertayn ad auer per nenguna manera ni rason del monde vendei e otorguei à uos lo dit don Semen Semenitz de Biueçal lo calonge la deuand dita vinna én tal manera que là ayatz e là possediscatz én bona patz atanta e quanta es assi com ten del lonc e d' ample e d' alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita e deliura de mi e de tota ma genoylla generation e de tot mon parentesc e de totz homes e de totes femnes que là ayatz per vendre e per enpeynnar per dar e per camiar e per farne uos lo dit don Semen Semenitz de Biueçal calonge o tot uostre mandament totes uostres propres uolontatz én uida o én mort quant que à uos playá sens contraria nenguna coma cada hun deu e pot far de sa cosa propria de la deuand dita vinna que io à uos venduda uos hei et es assaber que io la dita dòna Maria Iohan de Sanssoain otorguei e venc de conoyssut que hei agut e rebut de uos lo dit don Semen Semenitz de Biueçal lo calonge e passat del uostre poder al men amoralment e én patz preci d' esta sobredita vinna que io à uos venduda uos hei ensemble con aliala quinze libras de bons Sanchetz et tornes negres de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra assi que me tenc ben per pagada e per entegrada de tot preci conplit et aliala d' esta dita vinna que io à uos venduda uos hei e mayor firmeza e segurtat de tot ço que sobredit es io la dita dòna Maria Iohan dai à uos lo dit don Semen Semenitz de Biueçal calonge fermes de saluetat cascun per lo tot d' esta dita vinna que io à uos venduda uos hei de mi e de totz homes e de totes femes e fiances de redra cascun per lo tot én pena de trenta libras de bons Sanchetz don Iniegua de Çalua aster e Iohan d' Aguiregui çabater vezins de Pampalona én tal manera que si per auentura fus cosa que io ni nuyll altre omne ni femna del monde de dintz hân e dia ni per nenguna altra manera ni rason del monde deshuei e dia que esta carta fu fayta e otorguada adelant nuytz temps tant quant lo segle duris uos fissei enbarc ni enuy ni demanda nenguna ni

uos hý metissei mala uotz ni uos mouissei playt nengun que les ditz fermes e fiances de redra per conuinent uos faguen quedar e redrar e toldre tot enbarc e tota mala uotz e tota playdesia e tota demanda de mi e de tota ma genoylla e generation e de tot mon parentesc e de totz homes e de totes femes ades que l' enbarc o la mala uotz o playdesia misa uos fus én la dita vinna o si no que les ditz fermes e fiances per conuinent uos donguien e paguien lés dites trenta libras de bons Sanchetz planament sen pleytesia nenguna e sens altre alongament cascum per lo tot à uos lo dit don Semen Semenitz de Biueçal lo calonge e à tot uostre mandament qui esta carta mostrara als quals fermes e fiances prometei e me obliguei leyalment à bona fe sens enguan à gardar e à trayre lës de Tot daum que auenir lës puyria per razon d' esta dita fianceria e fermetat én que io mis lës hei sobre totz mès bens mobles e heredatz sedentz e mouentz gainnàtz e per gainnar conoyssutz e per conoystre d' or que trobar se puysquen renunciand tot mon for e nos les ditz don Ynieguo de Çalua aster e Iohan d' Aguiregui çabater otorguam nos per tals fermes de saluetat e fiances de redra com sobredit es cascum per lo tot obliguant totz nostres bens mobles e heredatz d' or que trobar se puysquen ont io la dita dòna Maria Iohan e nos les ditz fermes e fiances renunciand tot for hus e costumpnia e totes altres exceptions e deffenssions allegations e razons de for seglar e de *sancta *eglesia e specialment renunciand à nostre for e al for de non respondre à la carta e à mayor firmeza e segurtat de tot ço que sobredit es io la dita dòna Maria Iohan e nos les ditz fermes e fiances obliguam cascum per lo tot deshuei e dia que esta carta fu fayta e otorgada adelant totz quantz bens mobles e heredatz sedentz e mouentz gainnàtz e per gainnar conoyssutz e per conoystre que nos auem e aurem la sazón én tot lo regne de Nauarra al molt alt e poderos seynnor don Loys per la Gracia de Deus de França e de Nauarra rei e à són *gouernador de Nauarra o són loctenent én tal manera que si per auentura fus cosa que non uos tenissem e conplissem totes lés coses sobredites e cada huna d' eles de com sobre escriutes son que lo sobredit seynnor rei o són *gouernador de Nauarra o són loctennet donguen porter o porters remainnent sobre lés emparances à lurs guages acostumpnàtz per pendre e emparar vendre e fermar tantz de nostres bens e paguen à uos lo dit don Semen Semenitz de Biueçal lo calonge o à tot uostre mandament qui esta carta mostrara totes lés dites quinze libras e la dita pena de com sobredit es e preguam al hondrat e sauí don Jaymes Gil lo cambiador tenedor e garda del sayel del seynnor rei én Pampalona que èl meta lo dit sayel én esta present carta per far tenir e complir tot ço que sobredit es e io lo dit don Jaymes Gil à pregaries e mandament de la dita dòna Maria Iohan e dels ditz fermes e fiances estant certificat ben e diligelment per Martin Garceytz escriuan iurat de Pampalona enbiat én persona mia per recebre esta obligation hei mis lo dit sayel pendent én esta present carta per far tenir e complir tot ço que sobredit es testimonis son qui presentz furen e.l logar e qui per testimonis se otorgaren don Pere Martin de Equieta tender e Saluador de Çualça çabater e Bertholomeu d' Assiain corretor e io Martin Garceytz notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui per mandament de lés dites partides era cinquanta e catre e.l mes de febrer dimartz primer apres la festa de *sancta Maria Candelor én testimoniança d' aquo fí ý aquest mon signe acostumpnat én esta present carta e sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa185-1318>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et als qui son per venir que io Pere d' Undiano filtz

de don Pere d' Undiano qui fo et de dòna Belenguera sa muyller vendo à uos Iaymes d' Ochocain clerc aduocat én la eglesia de *sancta Maria de Pampalona aquela vinna que io hei e.l terminat de Lezcayru la qual dita vinna del terminat de Lezcayru se ten et se affronta d' una part con la vinna de uos lo dit Iaymes d' Ochocain clerc e d' altra part con la vinna de don Pere d' Itoytz mercader e d' altra part se ten et se affronta con lo prat de Lezcayru e d' altra part con lo camin public e aquesta deuantdita vinna de guissa et de manera com sobre escriuta e sobrenomnada e affrontada es desus entregament con totes ses dreyturies e ses pertinences de intrades e de yssides e de acequies e de mugues e de camins e de senders e con totz quantz dreytz io hey ni à mi ý apertaynn de auer per nenguna manera ni rason del monde io lo dit Pere d' Undiano vendei e otorguei à uos lo dit Iaymes d' Ochocayn clerc la deuantdita vinna én tal manera que là ayatz e là possediscatz én bona patz atanta e quanta es assi com ten de lonc e d' ample e d' alt del cel troa dintz én abisme salua franca quita e deliura de mi e de tota ma genoilla e generation e de tot mon parentesc e de totz homes e de totes femes e que là ayatz per vendre e per enpeynnar per dar e per cambiar e per farne uos lo dit Iaymes d' Ochocayn clerc o tot uostre mandament totes uostres propries uolontatz én vida o én mort quant que à uos playa sens contraria nenguna coma cada hun deu e pot far de sa cosa propria per et es assaber que io lo dit Pere d' Undiano otorguei e venc de conoyssut que hey agut e rebut de uos lo dit Iaymes d' Ochocayn clerc e passat del uostre poder al men amoralment et én patz pretz ensemble con aliala quaranta e catre libras de bons Sanchetz e de tornes negres de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra assi que me tenc ben per pagat e per entegrat de tot preci conplit et aliala d' esta sobredita vinna que io à uos uendut uos he e à mayor firmeza e segurtat de tot ço que sobredit es io lo dit Pere d' Undiano day à uos lo dit Iaymes d' Ochocain clerc fermes de saluetat de mi e de totz homes e de totes femes e fiances de redra de hueytanta e hueyt libras de bons Sanchetz nompnadament don Miguel Santz Alaues e don Miguel d' Undiano filtz de don Miguel Ochoa d' Undiano abbat de Caseda qui fo francxs de Pampalona én tal manera e con esta condition que si per auentura fus cosa que io ni nuyll altre homne ni femna del monde per nenguna manera ni rason del monde deshuey e dia que est carta fu fayta e otorgada adelant nuyltz temps tant quant lo segle duria uos fissen enbarc ni enuy ni demanda nenguna ni uos ý metissen mala uotz nin uos mouissen playt nengun que les ditz fermes e fiances de redra per conuinent uos faguen quedar e redrar e toldre tot enbarc e tota mala uotz e tota playdesia e tota demanda de mi e de tota ma genoilla e generation e de tot mon parentesc e de totz homes e de totes femnes ades que l' enbarc o la mala uotz o playdesia missa uos fus én la dita vinna o si no que les ditz fermes e fiances de redra per conuinent uos donguen e paguen lès dites hueytanta e hueyt libras de bons Sanchetz planament sen pleytesia nenguna e sens altre alongament cascum per lo tot à uos lo dit Iaymes d' Ochocayn clerc o à tot omne qui esta carta mostrara als quals fermes e fiances de redra prometei e me obliguei leyalment à bona fe sens enguan à gardar e à trayre lès de Tot daum que auenir lès puyria per rason d' esta dita fermetat e fianceria én que io mis lès hey obliguant ad aquo totz mès bens mobles e heredatz sendentz e mouent gaynnàtz e per gaynnar conoyssutz e per conoystre d' or que trobar se puysquen renunciant tot mon for e nos les ditz don Miguel Santz Alaues e don Miguel d' Undiano otorguam nos per tals fermes de saluetat e fiances de redra com sobredit es cascum per lo tot de hueytanta e hueyt libras de bons Sanchez obliguant ad aquo totz nostres bens mobles e heredatz d' or que trobar se puysquen ont io lo dit Pere d' Undiano e nos les ditz fermes e fiances de redra renunciem tot for huss e

costumpnia e totes altres exceptions e deffenssions allegations e razons de for seglar e de *sancta *eglesia e especialment renunciám cada hun de nos à nostre for e al for de non respondre à la carta testimonis son qui presentz furen e.l loguar e qui per testimonis se otorgaren don Iohan Mocha bureler e don Pere Çaldaytz corretor e Pere del *potz l' apilador vezins de Pampalona e io Martin Garceytz notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui per mandament de lés dites partides era cinquanta e seys e.l mes de abril diios primer del dit mes én testimoniança d' aquo fí ý aquest mon signe acostumpnat én esta present carta e sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa204-1323>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes que io Thomas Semenitz de Sangossa çabater vezin de Pampalona otorguey e uenc de manifest que dey à uos dòna Sarra iudeua o à tot omne qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration ninguna vint et set libras de bons Sanchetz que uos à mi auetz prestat én plana amor e io de uos lès hey agut e recebut e pasat del uostre poder al men de que ben per pagat e per entegrat me tenc renunciánt à la exception de no agutz e de non contàtz e de non reçebutz dines terme es que uos dey pagar tot lo dit deute planament e én patz sens pleytesia ninguna e sens altre alongament à hueyt dies apres de la festa de *sant Miguel e.l mes de setembre que primera uen sobre totz mès bens e que uaye e gainnia del terme adeuant à razon de cinc per seyss segont la hordenança de nostre seynnor lo rey e altresí que uos donguey e paguiey per cascun dia del dit terme adeuant de pena dos soltz de bons Sanchetz la mitat pera la seynnoría mayor de Nauarra e l' altra mitat pera uos la dita iudeua o pera tot omne qui esta carta mostrara e si cost e misions dauns nin destartz fissetz per falta de non pagar uos lo dit deute al dit terme com dit es et per demandar et cobrarlo del tot que uos emendiey et paguiey así ben com lo principal deute e del tot que uos en creiey per conuinient én uostra palaura sens iura nin testimoniança ninguna io lo dit deutor renunciéy tot for hus et costumpnia de for seglar e de *sancta *eglesia e specialment renunciéy à mon for e al for de non respondre à la carta e sobre tot aquo encara io lo dit deutor obliguey totz mès bens mobles e heredatz d' or que sien trobàtz gainnàtz e per gainnar conoyssutz e per conoystre d' or que trobàtz sien e specialment obliguey ma persona biua o morta lo rey o són governador de Nauarra o à són logartenent én tal manera que si per auentura uos auissey tot lo dit deute com dit es que del dit terme adeuant sens citar nin sens amonestarme nin ses altre costreinniment ningun per pendre e enparar uendre e firmar tantz dels ditz mès bens e prenguen ma persona biua o morta à la preson de nostre seynnor lo rey tant que paguie e entegrie à uos la dita iudeua o à tot omne qui esta carta mostrara de tot ço que sobredit es al hondrat e saui don Bertholomeu de Sangossa cambiador franc de Pampalona tenedor e garda del sayel del seynnor rey que meta lo dit sayel del seynnor rey pendent én esta present per far ualer tenir o conplir tot ço que sobredit es e io lo dit Bertholomeu de Sangossa à pregaries e mandament del dit deutor estant certificat ben e diligelment per Martin Garceytz escriuan per recebre esta obligation hey mis lo dit sayel del seynnor rey pendent én esta present carta per far ualer tenir e conplir tot ço que sobredit es don Garcia Ferranditz çabater e Pero Garcia de Mondragon porter de don Aycelin de Vergerac iudeu e io Martin Garceytz notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui per mandament de lés dites partides syssanta e un e.l

deuem à uos Iuçe de Vergerach iudeu o à tot omne qui esta carta mostrara cinquanta soltz de bons Sanchetz e dos kafitz de bon forment nou e linpi de dar e de pendre mesura de Pampalona que uos à nos auetz prestat én plana amor de que nos tenem ben per pagàtz et per entegràtz renunciànt à la exception de no agutz e de non contàtz e de non reçebutz dines e forment terme es que uos deuem pagar tot lo dit deute planament én patz sens pleytesia ninguna e sens altre alongament sabudament lo dit forment à esta primer festa de *santa Maria d' agost que primera uen e d' aylli én seguent les ditz dines à esta primer festa de *sant Miguel del mes de setembre que primera én seguent sera e que uayen e gainnien dels ditz termes adeuant à razon de cinc per seyss per ân segunt hordenança es per nostre seynnor lo rey e altresí de dar e pagar uos per cascun dia dels ditz termes adeuant de pena dos soltz de Sanchetz la mitat pera la seynnoria mayor de Nauarra e l' altra mitat pera uos lo dit iudeu o pera tot omne qui esta carta mostrara e dar e pagar uos totz daums cost e messions e destartz e del tot que uos creyam én uostra palaura sens iura e testimoniança ninguna e nos les ditz deutors renunciàm tot for hus e costumpnia de for seglar e de santa *eglesia especialment renunciàm cada hun de nos à nostre for e al for de non respondre à la carta e sobre to aquo encara nos les ditz deutors cascun per lo tot obligam deshuey adelant totz quantz bens mobles e heredatz sedentz e mouentz gainnàtz e per gainnar conoyssutz e per conoystre d' or que trobàtz sien al seynnor rey o à són *gouernador de Nauarra o à són logartenent én tal manera que si pagat non uos auiem tot lo dit deute als ditz termes com dit es que sens citar nin sens amonestar uos donguen porter o portes per pendre e enparar uendre e firmar tantz dels ditz nostres bens e paguen à uos lo dit iudeu o à tot omne qui esta carta mostrara tot ço que sobredit es e pregam al hondrat e saui don Bertholomeu de Sangossa cambiador franc de Pampalona tenedor e garda del sayel del seynnor rey que meta lo dit sayel del seynnor rey pendent én esta present carta e io lo dit Bertholomeu de Sangossa à pregaries e mandament dels ditz deutors estant certificat ben e diligelment per Martin Garçeytz escriuan enbiat én persona mia per reçebre esta obligation hey mis lo dit sayel del seynnor rey pendent én esta present carta per far ualer tenir e complir tot ço que sobredit es don Marco lo correyer e Mosse Abet de Coreylla iudeu argenter e io Martin Garçeytz notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriui per mandament de lés dites partides era syssanta e tres e.l mes de octobre dimartz primer antz de la festa de *sant Fermin én testimoniança d' aquo fi ý aquest mon signe acostumpmat én esta present carta e sui testimoni

<ville=pampelune>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son et qui son per venir que esta es carta de deuisa et de testament que ei fayta io dòna Maria Paschal muyller de don Saluador de Berayt lo bureller qui fo ab atorgament et conssement de Domengeta ma fylla pera én apres mès dies per la Gracia de Deus estant én mon bon sèn et én ma bona memoria et én mon bon recordament plazer et uoluntat m'en fo de ordenar de partir de ordenar et de layssar lés mies coses per tal que apres mès dies ira nin discordia pleyto ni contenda non se puyssa maure entre ma fylla et entre mès parentz et parentes et que la mia anima puyssa anar à la glesia perdurable et sia d' esta deuenia de mi que siey enterrada e.l cemeteri de mon seinnor sant Lorentz et que sien pagades lés mies deutes lès que se trobaran per bona uertat reconoysey que deuey à *sancta

Maria de Pampalona de dezma hueyt soltz dei à la eglesia de Baraynin hueyt soltz de primicia dei à dòna Maria Arceytz de Sanssoayn cinc soltz de Sanchetz dei à don Pere Simenitz Ossaua quatre soltz dei à don Martin de Guendulayn lo bureller deze dines dei ad Aluira de Cemborayn dos soltz et demey dei à Martin Pontz tres soltz et que sia fayt ben et hondradament mon sebeliment et altresí mandey et layssey én aquesta mia deuís et testament à Paschalet mon cosin detz soltz mandey et layssey à Semero Macua són frayre soltz et altresí mandey et layssey én aquesta mia deuís et testament à Lope frayre del dit Paschalet soltz mandey et layssey als bacins de sant Lorentz tres soltz et altresí mandey et layssey én aquesta mia deuís et testament à tota Arceytz d' Orqueyen soltz mandey et vuyll et me platz que mès cabeçalers deíus escriutz donguen cinc soltz aylli or io lès ei assignat et altresí mandey et layssey én aquesta mia deuís et testament à la dita Domengeta ma fylla la mia casa de la Rocha ab tota la roba et hostilla de fèr de fusta de cuebre et de metal pera farne totes ses propres uoluntatz la qual sobredita casa se ten et se affronta de la vna part con la casa de don Pere Andreu de Larrasoyna lo cambiador qui fo et de l' altra part es affrontada et se ten con la casa de dòna Maria palmera que fo et ten devant de la rua publica troa la casa de don Pere d' Izquo lo bureller mandey et vuyll et me platz que mès cabeçalles deíus escriutz vendien aquella vinna que io ei e.l terminat que clamen Milia preda per pagar lès mies deutes sobredites et pera obs à mon sebeliment et per complir lès mies mandes et laysses d' aquest mon destin la qual vinna se ten et se affronta de la vna part con la vinna del abbat de Goyni qui fo et de l' altra part es affrontada et se ten con la vinna de dòna Catelina d' Olaytz et de l' altra part con lo canal de Biritcitu et si per aventura sobraua ninguna res de la dita venta de vinna pagades lès mies deutes et fayt mon sebeliment et complides lès mies mandes et laysses segon que sobredit es mandey et vuyll et me platz que sia tot lo sobreplus de la dita Domengeta ma fylla et si non complia que se complisca del aloguer de la sobredita casa et que mès cabeçales deíus escriutz non sien tengutz de dar conte à ningun omne ni à ninguna fempna que uolis demandar conte d' aquest mon destin et que sien gardàtz de daun et damage à lur consciencia et preguey et clamey merce à mès cabeçales deíus escriutz que èls al màs tost que puyssquen complisquen aquest mon destin én la forma deuandita et si non lò fan que Deus lès deparia qui per èls asi faga et io la dita Domengeta fylla de uos la dita dòna Maria Paschal atorguey et consentey én tot et per tot esta dita deuís et testament que uos auetz fayta én la forma deuandita et prometey et me obliguey à bona fe sens engan deíus obligation de totz mès bens presentz et per venir de no anar contra ela én tot ni em partida et si ho físey vuyll et me platz que non siey oduda ni escoltada per devant ningun juge ni alcalde spirital nin seglar ont renunciay per cert saber totz fors totz hus et totes costumpnes de for seglar et de *sancta *eglesia et especialment et generalment renunciay à tot mon for et à la exception del for de non respondre à carta de tota aquesta mia deuís et testament io la dita dòna Maria Paschal ei faytz mès cabeçalles don Lop de Mendinoeta et don Johan Simenitz d' Alçuça burellers als quals io preguey et clamey merce que èls per lur bontat fussen mès cabeçalles et èls asi se me atorgaren per tals cabeçales et que èls asi complirien lès mies laysses et mandes d' aquest mon destin à lur poder et si no que fus à dampnament de lus animes et yssament io la dita dòna Maria Paschal preguey à don Pere Ennequytz de Cilleguieta et à don Johan de de Berroça burellers que èls fussen mès testimoniis d' estes mies mandes et laysses que io faytes ei segont que hom pot leyre et entendre én esta mia carta de deuís et de testament et èls asi se me atorgaren per tals testimoniis et si obs ni mester fazia que asi ho iurarien sobre santz

Euangelis et sobre la santa *crotz êl nos les deuanditz cabeçalles et nos les sobrenompnàtz testimonis conoysssem et atorgam que èm tals cabeçales et testimonis de uos la dita dòna Maria Paschal d' esta dita deuisa et testament de com hom én ela pot leyre et entendre én esta dita carta et io la dita dòna Maria Paschal et nos les deuanditz cabeçales et testimonis atorgam et uenem de conoyssutz que mandames escriure esta carta de deuisa et de testament én la manera de com sobrescriut es à uos Sancho Garceytz de Elcano notari public et jurat de Pampalona et io Sancho Garceytz de Elcano notari sobredit atorguey et conoysssey que ei escripta esta carta de deuisa et de testament én la manera deuandita con ma propria man la qual deuisa et testament fo fayta én la era de mil et set e.l mes de febrer lo dijós primer del dit mes én la qual deuisa et testament én testimoniança de tot ço que sobredit es hí fí aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni
<ville=pampelune>
<texte=DNLOpa154-1309>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que io dòna Gracia de Nauatz muyller de don Semen de Belarce qui fo ab atorgament et conssement de tota et Gracia mès criat ures per muytz plazes agradables et seruicis que tu Pere Simenitz mon filtz me as fayt troa al dia de huey et entendent que faras d' aqui én auant fay donation deshuey et d' esta hora én auant à tu lo dit Pere Simenitz mon filtz d' aqueilla vinna que io ei én Çandua la qual se ten et se affronta de la una part con la vinna de Ronçauals et de l' altra part es affrontada et se ten con la vinna del arciagne de la *tabla et ten delant de la vinna del dit arciagne troal camin com homme ua de *sancta Gracia à Millutce et aquesta deuandita vinna de guisa et de manera com sobrescriuta sobrenompnada et affrontada es desus tota entegrament con totes ses dreitures et ses apertinencies de intrades de hyssides de camins de sendes de cequies et de mugues et con totz aquels dreytz que io hí ei et auer hi deuey ni à mi pertaynen ad auer per alguna manera et razon de trestot lo segle io la dita dòna Gracia fay donation deshuey à tu lo dit Pere Simenitz mon filtz de la sobredita vinna et uuyll et me platz que là ayes et là posedisques des ades én bona patz tota entegrament tanta quanta es asi com ten de lonc d' ample et d' alt del cel troa intz én abisme salua franca quita et deliura de mi meteyssa et de trestota la mia genoylla et generation et de tot mon parentesc et de totz homnes et de totes fempnes per per vendre per empeynar per cambiar et per alienar et pera farne d' ela totes uostres propres uolontatz én vita et én mort com cada un deu et pot for de la sua cosa propria sens ningun cotradiziment et per mayor segurtat ualor et confirmation de totes lés coses deuandites et cada una d' eles et especialment d' esta deuandita donation io la dita dòna Gracia ei te en donat à tu lo dit Pere Simenitz mon filtz ferme de saluetat de mi meteyssa et de trestota la mia genoylla et generation et de tot mon parentesch e de totz homnes et de totes fempnes sabudament don Miguel de Gayçarin lo panater al qual ferme prometey et me obliguey à bona fe sens engan deus obligation de totz mès bens presentz et per venir de gardarle de tot daun et damage que à èl vendria én qual manera se uol per razon d' esta sobredita fermeria én que io mis lõ ei renunciant specialment et generalment à tot mon for et io lo dit don Miguel de Gayçarin lo panater me atorguey per tal ferme de saluetat com sobredit es obligant ad aquo totz mès bens presentz et per venir ont renunciám io la dita dòna Gracia et io la sobredita fiança totz fors totz hus et totes costumpnes de for seglar et de *sancta *eglesia et especialment et

generalment renunciám cascun de nos per sî à tot nostre for et à la exception del for de non respondre à carta et nos lés dites tota et Gracia enfantz de la dita dòna Gracia conssem et atorgam et auem per ferm pera totz temps mäs esta sobredita donation de vinna que uos la dita dòna Gracia de Nauatz nostra mayre auetz fayta al dit Pere Simenitz uostre filtz et nostre frayre én la forma sobredita et prometem à bona fe sens engan de non anar contra esta dita donation d' est dia adeuant nuylltz temps del monde et si ho fissem uolem et nos platz que non siam odudes ni escoltades per deuant ningun juge ni alcalde spirital nin seglar ont renunciám totz fors totz hus et totes costumpnes de for seglar et de *sancta *iglesia et especialment et generalment renunciám cascun de nos per sî à tot nostre for et à la exception del for de non respondre à carta testimonis son qui clamàtz pregàtz et presentz furen e.l logar et qui per testimonis se atorgaren don Bertholomeu d' Iuiricu et don Pere d' Olcotz burellers et don Phelip de Marqualayn lo mercer et donation era mil et set e.l mes de marz lo dimarz primer à prop la festa de sant Benedit et io Sancho Garceytz de Elcano notari public et iurat de Pampalona qui à lés coses deuandites fuy present à pregaries et mandament de lés dites partides escriui esta present carta con ma propria man et én testimoniança de totes lés coses deuandites fï én ela aquest mon acostumpnat signe acostumpna testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa180-1316>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que én la era de mil trezentz cinquanta et quatre e.l mes de nouembre lo diluns primer auant la festa de *sant Climent io Sancho Garceytz de Elcano de la *cort de la Ciuptat del *bispat hi én la villa de Pampalona notari public et iurat vedi et toui et ley una carta escriptura én pargamin sayellada con sayel pendent de don Loys nostre seinnor lo rei qui fo lo tenor de la qual carta es én esta forma de ius én seguent: et io Sancho Garceytz de Elcano notari sobredit treslatey de mot à mot sens mäs et sens meintz la dita carta del sayel pendent én la forma sobredita al qual treslat subscriuey et fay én èl aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de uertat et io Xemen Garceyz d' Iça notari public et iurat de Pampalona vi teny et ley la sobredita carta del dit sayel pendent treslada de mot à mot et de palaura à palaura sens mäs ni sens mintz per man del dit don Sancho Garceyz de Elcano én la forma sobredita al qual treslat én testimoniança de lés coses sobredites subscriui et fï én ela aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de vertat

<ville=pampelune>

<notaire=SanchoGarceytzdeTurilles>

<texte=DNLOpa156-1309>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son et qui son per venir que io don Semeno de Galaarr et io dòna Maria Martin sa muyller vendem à uos don Lope Peritz d' Urniça calonge et pitancer

de la glesia de *sancta Maria de Pampalona pera obs de la *pitanceria dels calonges de ladita glesia de *sancta Maria de Pampalona aquel ort que nos auem e.l terminat de Ripaue lo qual ort se ten et se affronta de la una part con la vinna de nostre seynnor lo rey la qual vinna fu de don Petri de la Nauarriria et de l' altra part se ten et se affronta con l' ort de don Paule lo cridador et ten del lonc del vn sender troa à l' altre aquest sobredit ort de guisa et de manera com sobrenomnat et affrontat es de part de sús entegrament con totes ses apertinencies de intrades de issides de camins de senders de cequies et de mugues et con totz aquels dreitz que nos hý auem ni deuem auer per ninguna razon de trestot lo segle vendem et otorgam à uos lo dit don Lope Peritz d' Urniça pera obs à la dita pitanceria dels calonges de *sancta Maria de Pampalona én tal manera que uos lo dit don Lope Peritz d' Urniça pera obs à la dita pitanceria et la dita pitanceria issament ayen et possedisquen lo dit ort én bona patz entegrament tant cant es assi com ten de lonc et de ample de alt del cel troa dintz én abisme salp franc quiti de nos et de tot omne et de tota fepna et de trestota la nostra genoilla et generation pera pera uendre e empeynnar et pera affarne totes ses propres volontatz lo capitol de la glesia de *sancta Maria de Pampalona pera obs à la dita pitanceria coma cada un pot et deu far de la sua propria cosa sabuda cosa es que nos les ditz don Semeno de Galaarr et dòna Maria Martin sa muiller atorgam et venem de manifest que auem agut et recebut de uos lo dit don Lope Peritz d' Urnica calonge sobredit én vetz hy én nompne de la pitanceria sobredita amoralment et én patz preci d' aquest sobredit ort uendut con l' aliala ensemble setanta libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra de trestot preci complit nos les ditz don Semeno de Galaarr et io dòna Maria Martin sa muiller nos tenem ben per pagàtz et per entegràtz el preci et de l' aliala et de totes coses e per mayor segurtat et conffirmation de tot ço que sobredit es nos les ditz don Semeno de Galaarr et io dòna Maria Martin sa muiller auem uos ne donat fermes de saluetat d' aquest sobredit ort én uetz hi én nompne de tot lo capitol de *sancta Maria de Pampalona pera obs à la dita pitanceria Johan Martinitz frayre de mi la dita dòna Maria Martin e Pere d' Undiano filltz de don Pere d' Undiano qui fo als quals fermes auem én conuinent de gardar lès de Tot cant damage èls recebrien per razon d' esta dita fermeria én que nos lès auem mis e nos les ditz Johan Martinitz et Pere d' Undiano atorgam nos per tals fermes de saluetat de com sobredit es altressi es assaber que si per auentura ningun omne del monde o ninguna fempna nuilltz temps del segle fasia embarc o enui o metia mala uoz e.l sobredit ort nos les sobreditz don Semeno de Galaarr et dòna Maria Martin sa muiller lès deuem far quedar et redrar et si non lò faziem auem én conuinent de dar et de pagar al capitol de *sancta Maria de Pampalona pera obs à la dita pitanceria cent et quaranta libras de bons Sanchetz e per far quedar et redrar tot embarc et tot enui et mala uoz que mis fus e.l dit ort et si quedar et redrar non podissem per pagar lès dites cent et quaranta libras de Sanchetz auem uos ne donat fiança de redra et si redrar non podissem deutor et pagador de lès dites cent et quaranta libras de Sanchetz Alffonso d' Undiano filltz de don Pere d' Undiano qui fo à la qual fiança auem én conuinent de gardarlo de tot cant damage èl recebria per razon d' esta dita fianceria én que nos l' auem mis e io lo dit Alffonso d' Undiano atorguei me per tal fiança de redra à uos don Lope Peritz d' Urniça én vetz hi én nompne de tot lo capitol de *sancta Maria de Pampalona et si quedar et redrar non podissei deutor et pagador de lès dites cent et quaranta libras de Sanchetz pera obs à la dita pitanceria deius obligation de totz mès bens sedentz et mouentz leyalment à bona fe e à tot aquo que sobredit es nos les ditz don Semeno de Galaarr et dòna Maria Martin sa muiller et Johan Martinitz et

Pere d' Undiano fermes sobreditz et io Alffonso d' Undiano fiança sobredita totz én vna et cada un per sí renunciám per cert saber tot for et tot hus et tota costumpna de for seglar e de sancta *glesia et al for de non respondre à la carta et à la exception de non poder specialment renunciám cada un de nos nostre for de tot aquo son testimonis qui presentz pregàtz furen e.l logar et qui per testimonis se atorgaren don Ennequo d' Urdanitz lo mercer don Pero Arceytz lo roer Nicolau d' Aynorbe Santz d' Irasta et Miguell d' Urusurgui escriuans iuratz de Pampalona et vendida mill trezentz quaranta et set e.l mes de juyenn dimercles ledeman de *sant Johan Babtista e io Johan Garceytz de Turrilles escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta per mandament de entrambes lés partides et fí aquest mon signe acostumpnat et sui testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa195-1321>

<statut=copieinc>

sappien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que nos don Lope Garcia de Berrioçarr et don Sancho Lopitz de Berrioçarr capelan són filltz vendem à uos don Pere Xemenitz del Belçunçe lo bureler vezin hi estaiant én Pampalona aquella vinna que nos auem e.l terminat de Berrioçarr lo cal terminat ha nompmne Eunssassia la cal vinna se ten et se affronta de la huna part con la vinna de don Pere Santz de Marquallaynn lo carpenter et de la altra part con la vinna de don Pero Xemeniz et con lo camin public del rey esta sobredita vinna de guyssa et de manera de com sobrenompnada et affrontada es de part desus con totz ses dreyz et con totes ses pertenencies de entrades de hisssides de senders de çequies et de muges et con totz aquells dreyz que nos hí auem ni à nos pertaynn ad auer per calsevol manera et razon salua franquia quita et deliura de nos meteyss et de nostra genoylla et generation et de tot omne et de tota fepna pera vendre et pera enpeynnar dar canbiar alienar et pera farne uos et tot uostre mandament qui esa carta mostrara totes uostres propres voluntatz én vida hi én mort com cada un et cada una pot et deu far de la sua cosa propria per sabuda cosa es que nos los ditz don Lope Garcia de Berrioçarr et don Sancho Lopitz són filltz capelan atorguam et reconoysssem et venem de manifest que auem agut et reçebut de uos lo dit don Pere Xemeniz de Belçunçe lo bureler et passàtz de la uostra part à la nostra amoralment et én patz per tot preci complit de la sobredita vinna con l' aliala ensenble à uos venduda trenta et cinc soltz de bons Sanchetz et tornes petiz mesclaz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra de que nos tenem ben per pagàtz et per ben entregàtz renunciánt à la exception de no agutz et de non reçebutz et de non contàtz dines et per mayor segurtat et confirmation de tot ço que sobredit es nos los ditz don Lope Garcia et don Sancho Lopitz són filltz auem uos en donat ferme de saluetat à uos lo dit don Pere Xemeniz de Belçunçe lo bureler nompnadament Pere Lopitz de Verrioçarr bureler vezin de Pampalona al cal ferme de saluetat auem én conuinent et nos obliguam de gardar de tot quant dån et damage à èl puria venir per razon d' esta dita fermeria én que nos lõ auem mis leyalment à bona fe sens mal engan et io lo dit Pere Lopitz de Berrioçarr bureler vezin de Pampalona atorguey me per tal ferme de saluetat de com sobredit es leyalment à bona fe sens mal engan et si per aventura nengun omne del segle o nenguna fepna de calsehuylla ley o condicion uos fasia enbarc e enuy o uos metia mala voz én la dita vinna én tot ho én partida nos les ditz don Lope Garcia de Berrioçarr et don Sancho Lopitz capelan són filltz uos lõ deuem far quedar et redrar et estar én patz et si non lõ faziem

auem uos én conuinent et nos obliguam de dar et de pagar uos setanta soltz de bons Sanchetz et per far quedar et redrar tot enbarc et tot enuy et tota mala voz que misa uos seria o per pagar uos les diz setanta soltz de Sanchez de com sobredit es auem uos en donat fiança de redra et de saluetat et si redrar et saluar non podia deutor et pagador dels ditz setanta soltz de Sanchez nompnadament Garcia de Berrioçarr lo retondedor vezin de Pampalona al cal auem én conuinent et nos obliguam de gardar de tot quant dàm à òl puria venir per razon d' esta dita fianceria én que nos lò auem mis leyalment à bona fe sens mal engan et io lo dit Garcia de Berrioçarr lo retondedor atorguey me per tal fiança de redra segont dit es leyalment à bona fe sens mal engan altressi nos les ditz vendedors feme et fiança obliguam totz nostres bens et renunciem tot nostre for don Filip de Marqualaynn merçer et Miquell Garcia de Berrioçar mill e.l mes de martz dimenge apres *sant Gregori et io Garcia de Turrilles escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta per mandament de entrambes lès partides et fí aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni

<ville=pampelune>

<époque=1250-1300>

<notaire=MiguelLopezdeÇandia>

<texte=DNLOpa108-1297>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes presentz et per venir que io Francesa d' Uritz filla de don Johan d' Uritz et de dòna Lorença sa muyller qui furen vendei à uos don Symon d' Ouanos lo tender et à dòna Remonda uostra muyller aquela demeya roda dels molins que io e.ls molins que clamen de Garcea Marra ab totz les dreitz que io auiey ni à mi hý apertaynnia ad auer per ninguna razon de trestot lo segle aquesta deuantdita demeya roda dels molins de guisa et de manera com sobrenompnada es desus entegrament con totas sas dreituras et con totas sas apertinencias de intradas et de issidas et de casas et de esclusas et de cenias et de molas et de fusels et de maratieilles et con totz aquels dreitz que io auiey ni à mi hý apertaynnia ad auer per ninguna razon de trestot lo segle vendei et aitorguei io la dita Francesa à uos lo deuantdit don Symon d' Ouanos et à dòna Remonda uostra muyller que là ayatz tota entegrament et én patz tanta quanta es ab totz sos dreitz salua quita deliura et franquia de mi meteyssa et de tota la mia genoilla et la mia generacion et de tota la mia hermandat per pera farne totas uostres propias voluntatz sabuda cosa es que io la dita Francesa reconoissei et venc de manifest que ei agut et recebutz amoralment et én patz de uos lo deuantdit don Simon d' Ouanos et de dòna Remonda uostra muyller preci d' aquesta deuantdita demeya roda ab l' aliala ensenble libras de bons Sanchez de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra trestot preci complit io à deuantdita Francesa me'n tenc per ben pagada et per entegrada del preci et de l' aliala et de totes coses à mayor aitorgament et conffirmacion d' esta dita vendida io la dita Francesa uos ne ey donat fermes de saluetat d' esta dita demeya roda de molins venduda ab totz ses dreitz que io hý ei de totz omes et de totes fempnes et de tota frairesca et parentesc nompnadament don Miguel Motça et Eneco d' Uritz als quals ey én conuinent de gardar de tot quant damage èls recebran per razon d' aquesta sobredita fermeria én que io mil lès ey sobre mi et sobre totz

mès bens sedentz et mouentz et nos les deuantditz don Miguel Motça et Eneco d' Uritz aitorguam nos per tals fermes de saluetat de com sobredit es de totes estes deuantdites coses son testimonis qui pregàtz presentz furen e.l logar et qui per testimonis se aitorgaren Bon *macip Johan d' Uritz et Nicholau d' Uritz les quals se aitorguaren per tals testimonis et vendida mil e.l mes de abril lo diluns cen dia del dit mes et io Miguel Lopitz de Çandiu escriuan iurat public de Pampalona escriui esta carta ab atorgament de lès dites partides et én testimoniança fï aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni

<ville=pampelune>

<époque=1300-1350>

<notaire=OchoMartinitzdeUssecsi>

<texte=DNLOpa162-1312>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et oyran com nos don Per Esteuen d' Aranguren mercer de Pampalona et dòna Katerina d' Aranguren sa muyller vendem à uos lo muyt hondrat et saui varon don Hienego Lopeyz d' Otura calonge de *sancta Maria de Pampalona aquela vinna que nos auem e.l terminat de Vrrayturri que es terminat de Pampalona affrontada d' una part ab la vinna del arçidiagne de la *tabla et de l' altra part ab la vinna de la confraria de *sant Meteri et d' altra part ab la vinna que fue de Jacue l' ortelan que es ara del seynor rey et d' altra part con lo sender per or va om de Vrrayturri enta Cascaylleta et esta deuandita vinna de guisa et de manera com sobrescripta et sobrenompna et affrontada es de suso entegrament con totz ses dreyz ses apertinencias de intrades de yssides de camins de senders de cequies et de mugues et con totz aquels dreyz que nos hý auem et à nos pertaynen auer per qualseuol manera o razon nos les ditz don Per Esteuen et dòna Katerina sa muyller vendem et otorgam à uos lo dit don Hyenego Lopiz et vos metem én ela én tenença et possession des d' oy del dia que esta carta fu fayta adelant per totz les temps del segle desapoderant à nos et poderant à uos én tal manera que lès ayaz et possediscas én bona paz tanta quanta es assi com ten de lonc d' ample et d' alt del cel troa dinz én abisme salua franca quita et deliure de nos meteys et de tota nostra genoylla et generation et de tot nostre parentesc et de totz omes e de totes muylles per vendre per enpeynar et per farne uos et tot vostre mandament totes vostres propres uolontaz com cada un fa de la sua cosa propria sens contrari ningun et altressi es assaber que nos les ditz don Per Esteuen et dòna Katerina sa muyller aytorgam et venem de maniffest per cert saber que auem agut et recebut à tot plazer nostre et à tota nostra voluntat de vos lo dit don Hyenego Lopiz et passàtz del vostre poder al nostre amoralment et én paz preci d' esta sobredita vinna ensemble con l' aliala çinquanta et set libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible én Nauarra de que nos tenem per ben pagàtz en entegràtz per tot preci complit et aliala et altressi es assaber per ló que vos don Hyenego Lopitz estaz én casa per flaqueza de vostre cos et per esta razon no ayam estat personalment à la dita vinna coma es vso de Pampalona volem et nos plaz que tant vaylga esta dita venta com si auissem estat personalment et assi renunciem ad aquest vs à nostre for et al dia de razonador de dinz la vinna et fora de la villa et à totes lès altres inducies et per mayor

firmeza et segurtat de tot ço que sobredit es nos les ditz don Per Esteuen et dòna Katerina dam à uos lo dit don Hyenego Lopitz fermes de saluetat de la dita vinna de nos meteys et de totz omes et de totes femes don Peyre d' Aranguren baster et don Johan Peritz mercer nostre filtz carnal vezins de Pampalona et nos les ditz don Pere d' Araguren et don Johan Peritz aytorgam nos per tales fermes de saluetat com sobredit es sobre tot aquo encara nos les ditz don Per Esteuen et dòna Katerina sa muyller dam à uos lo dit don Hyenego Lopitz fiança de setanta libras de bons Sanchetz segunt dit es lo dit don Peyre d' Aranguren én tal manera que si per aventura ningun o ninguna fema vos enbargas én la sobredita vinna com dit es o uos hý metis mala uoz o uos mauis playt ni demanda ninguna que la dita fiança vos faga quedar et redrar per conuinença tot enbarg et tota mala uoz et tota playdesia et tota demanda de nos meteys et de totz omes et de totes femes et si no que vos donga et paguia lés dites setanta libras de bons Sanchetz à uos lo dit don Hyenego Lopitz o à tot vostre mandament qui esta present carta mostrara als quals fermes et fiança nos obligam de gardarlès de Tot daun per rason d' estes dites fermeria et fianceria én que os mis lès auem com dit es et io lo dit don Peyre d' Aranguren atorguey me per tal fiança com deuandit es testimonis son qui presentz furen én logar et qui per testimonis se aytorgaren don Garcia Peritz d' Eulça lo moliner don Pedro d' Aranguren lo jouen Domingo Sanç de Lessaca mercer vezins de Pampalona et don Johan Peritz d' Esparça capelan et io Ochoa Martiniz de Vssecssi abbat de la eglesia de Ayncioa notarii public et iurat de la *cort de la Ciudad et del *bispat de Pampalona à lés coses deuandites fui present et à pregaries requisition et mandament de lés dites partides escriui aquest public instrument lo qual fu fayt én la fermeria de *sancta Maria Pampalona dimarç ço es assaber al qual subscriuey et aquest mon signe metey acostumpnat én testimoniança de vertad

<ville=pampelune>

<notaire=PereSantz>

<texte=DNLOpa166-1313>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et als qui son per venir que io don Garçia Yniguitz d' Arguinaritz podador de Pampalona et io dòna Esteuenia sa muyller uendem à uos Jaymes clerc de Pampalona tota aquela vinna que nos auem e.l terminat de Pampalona e.l terminat que clamen Vrraiturri la qual vinna se ten et es affrontada de la una part con la vinna del rey et de l' altra part con la vinna del arçiaigne de la *tabla de *santa Maria de Pampalona et ten del lonc del sender de Vrraiturri troa la vinna del rey et aquesta deuantdita vinna de guysa et de manera com sobrescripta et sobrenompnada et affrontada es de part desus entegrament con totes ses dreitures et con totes ses pertinençies de intrades et de yssides de camins et de senders de çequies et de mugues et con totz aquels altres dreitz que nos ý auem et à nos pertainn ad auer per qualque manera o rason vendem et otorgam io lo dit don Garçia Yniguitz d' Arguinaritz et io la dita dòna Esteuenia sa muyller à uos lo dit Jaymes desuey et d' aquest dia que esta carta fo feita adelant per totz les temps del segle desapoderant à nos et apoderant à uos én tal manera que là ayatz e possediscatz én bona patz atanta quanta es assi com ten del lonc et de ample de alt del çel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos meteis

et de tota la nostra genoylla et generation et de tot nostre parentesc et de totz homes et de totes femes pera uendre et pera enpeinnar et per farne uos et uostre mandament totes uostres propres uolontatz coma cada un del sôn sens contraria ninguna et es assaber que io lo dit don Garçia d' Arguinaritz lo podador et io la dita dòna Esteuenia sa muyller otorgam et uenem de conoyssut que auem agut et reçebut amoralment et em patz de uos lo dit Jaymes et passat del uostre poder al nostre à tot nostre plazer et à tota nostra uolontat preci d' aquesta sobredita vinna uenduda ensemble con l' aliala vint et quatre libras de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra de que nos tenem ben per pagàtz et per entegràtz per tot preçi complit et aliala et per mayor firmeza et segurat de tot ço que sobredit es io lo dit don Garçia d' Arguinaritz lo podador et io la dita dòna Esteuenia sa muyller dam à uos lo dit Jaymes ferme de saluetat de nos et de totz homes et de totes femes et fiança de quaranta et hueyt libras de bons Sanchetz nompnadament don Pere Yniguitz d' Arguinaritz lo podador uezin de Pampalona én tal manera que si per auentura nos ni ningun altre homne ni fema uos embargas la dita vinna ni uos í metis mala uoz ni uos mouis plait ni demanda ninguna per ninguna razon que lo dit ferme et fiança uos faça calar quedar et redrar tot embarc tota mala uoz tota playdesia et tota demanda de nos et de totz homes et de totes femes et si no que uos donga et pagaia lo dit ferme et fiança lés dites quaranta et hueyt libras de bons Sanchetz à uos lo dit Jaymes o à tot uostre mandament al qual sobredit ferme et fiança io lo dit don Garçia Yniguitz d' Arguinaritz lo podador et io la dita dòna Esteuenia sa muyller auem én conuinent et nos obligam leyalment à bona fe sobre totz nostres bens à gardarlo de tot daun d' esta dita fermeria et fiançeria én que nos mis lõ auem renunçiant cada un de nos à nostre for que si lõ demandauem no nos sia donat én est fait et io lo dit don Pere Yniguitz d' Arguinaritz lo podador otorguey me per tal ferme et fiança com sobredit es renunciant à mon for que si lõ demandauy no me sia donat én est fait testimonis son qui clamàtz et pregàtz et presentz furen e.l logar et qui per testimonis se otorgaren nompnadament don Johan Mocha lo bureler don Peyre de Echauri lo barbiador et don Miguel Peritz del *ort lo podador et io Pere Santz notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriuy con ma propria man à pregaries et mandament de lés dites partides én la era de mil et çinquanta et un dimenge derrer del mes de febrer et én testimoniança de lés coses sobredites fí aquest mon signe acostumpnat én esta present carta et suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa174-1314>

<statut=copieinc>

: sappien totz aquel qui esta present carta veyran et oyran que io dòna Fina d' Aldaua fija de don Pere d' Aldaua franc de Pomplona qui fo à qui Dios perdon et de dòna Hurraca Martiniz d' Eussa sa muyller estant én mon bon sên et én ma bona memoria auent per ferm et per estable per totz temps lo destin et ordenament que io ey fayt én la villa de Pomplona de lés heredatz et bens mobles que yo ey segunt que per lo dit mon destin fayt én Pomplona per man de Pere Santz notari public et iurat de Pomplona màs complidament se conten io la dita dòna Fina fy mon destin et mès mandes estant de dintz mon palaçi d' Eussa personalment sabudament dels heredamentz et bens que yo hey et à mi son pertaynnentz én la villa d' Eussa et én ses terminatz et én la villa de Sorauren et én ses terminatz et én la vila de Ezquaua et én ses terminatz et én la villa de Açotz et én ses terminatz et én la vila de Bilaua et én lés viles de

Sagues et de Gaçolatz et én lurs terminatz et yssament én la villa de Araçurri et én ses terminatz del qual destin et mandes que io la dita dòna Fina ey faytes segont que én esta present carta son escriutes et ordenades de part de ius establissey et fay io la dita dòna Fina mès cabeçalers clamàtz et pregàtz pris per man segont for de Nauarra qui son personalmente presentz e.l logar et qui per cabeçalers d' aquest mon destin se me otorgaren nompnadament Semen Martinitz d' Eussa et don Sancho d' Iturralde yfançons vezins de Eussa et nos lo sobredit Semen Martinitz de Eussa et don Sancho d' Iturralde infançones assi nos otorgam à pregaries de uos la dita dòna Fina per tals uostres cabeçalers d' aquest uostre destin et fay et establissey encara io la dita dòna Fina per sobrecabeçalers d' aquest mon destin à don Miguel Motça alcalde én la *cort mayor de Nauarra don Esteuen de Roses amirat de la *poblation de *sant Nicholau de Pomplona et don Johan Peritz d' Undiano franx de Pomplona et es assaber que io la dita dòna Fina destiney mandey et lassey à la pitanceria de *sancta Maria de Pomplona totz les solars et les molins rentes et coyaciù ab totz les dreytz que io ey én la vila de Sorauren et én ses terminatz én tal manera et conuinent que qual o qualsque per temps seran pitañcers del dit logar tenguen et mantenguen et façen tenir et maintenir una capeyllania per totz les temps del segle et que se celebra la missa totz dies et totz ans én la dita eglesia de *santa Maria atant quant durara lo segle et altresì les calonges de la dita eglesia cascun àn et per totz temps én tal dia à com io serey enterrada canten una missa de requiem et la missa celebrada ysquen al nostre fossal uieyll et aquo lassey à la dita pitanceria com dit es per lés animes de mon payre et de ma mayre et de don Martin Peritz d' Aldaua mon frayre et per la mia anima et de nostres defunctz et yssament io la dita dòna Fina destiney et destinant mandey et lassey à don Martin d' Ayuarr richomme mon cosin german tot aquel palaci que io ey én Eussa ab sòn ort lo qual palaci ab sòn ort se ten et afronta de la una part con lo camin public que clamen Errdaydea et del altre part con la çequia que ua l' ayga de la fontana et del altre part con l' ort de Maria Dominguitz qui fo et de Domingo de Mendia et de su hermandat et de part de ius con la peça de Garcia *maestre de Maquirriain et con la peça del palaci de sús que aya lo dit don Martin d' Ayuarr lo sobredit palaci et ort per farne ses propres uoluntatz et mandey et layssey à la primicia d' Eussa aqueyla vinna que io ey e.l terminat d' Eussa de la Beruestia Garuestondoa afrontada d' una part con lo camin com ua homne à Ezquaua et del altre part con la vynna del palaci desus et del altra part con la vynna de dòna Maria Lopitz et mandey issament à la primicia d' Eussa la peça de terra que io ey entre la eglesia de Eussa et adiritz affrontada d' una part con lo camin public et del altra part con la peça de Pero Santz de Maquirriayn et lassey la sobredita vynna et peça à la dita primicia segont que affrontades son desus én tal manera que qualsque per temps sien primiciers o goardes de la primicia tenguen et mantenguen et facen tenir et maintenir per totz les temps del segle lumera et torches pera la sagra én la eglesia de *sant Esteuan d' Eussa et osties pera consagrar lo cos de Deus et esta layssa fay per lés animes de mon payre et de ma mayre et de don Martin Peritz mon frayre et per la mia et de nostres altres defunctz et mandey et lassey à Martin Xemenitz d' Eussa filtz de Semen Santz de Eussa aqueyl casal que io ey én la villa de Eussa et la vynna que io ey e.l terminat de Eussa la qual lo dit Martin Semenitz ten per ma man lo qual sobredit casal afronta d' una part con la casa del dit Martin Xemenitz de Eussa et del altra part con la peça de don Lop Santz altresì la vynna que io lassey al dit Martin Semenitz de Eussa es affrontada d' una part con la vynna de Semen Martinitz de Eussa et del altra part con la vynna de Pedro de Orrio et de Xemenio d' Iturralde que aya lo dit Martin

Semenitz de Eussa lo sobredit casal et vynna segunt que affrontàtz son desus pera farne sa uoluntat et totz lès altres heredatz que io ey én la villa d' Eussa et én ses terminatz uert et sec herm et poblat io la dita dòna Fina destinei et destinant mandey et lassey à Pedruelo filtz de Miquela de Bilaua que lès aya én almosna per lès animes de mon payre et de ma mayre et per la mia et de nostres altres defunctz pera farne sa uoluntat et mandey et lassey à la primicia de Ezquaua les onze soltz de peyta que io ey én Ezquaua én dines én tal manera que lès primicies o gardes de la primicia reciban cascun ân la sobredita peyta et ab aquo mantenguen et facen tenir et maintenir candela pera deuant l' altar et torcha pera alçar la sagra én la eglesia de Ezquaua et esta layssa fay per lès animes de mon payre et de mayre et per la mia et de nostres defunctz et totz les altres heredamentz et rentes que io ey én la vylla d' Etzquaua et én ses terminatz vert et sec herm et poblat io la dita dòna Fina destiney et destinant mandey et lassey à Pedruelo filtz de Miquela de Bilaua et à Hurraca fila de Tota Arceytz de Arleta que lès ayen per almosna per lès animes de mon payre et de mayre et per la mia et de nostres altres defunctz pera farne lurs uolontatz et apres io la dita dòna Fina mandey et lassey à lès dones de *sant Pere de Ribas apres Pampalona aqueyla vynna que yo he e.l terminat de Açotz e.l terminat que es clamat Mendiçoeta affrontada d' una part con la vynna de *sant Çaluador et del altra part con la rotura et del altra part con la cequia et la renta que ystra de la dita vynna sia pera totz les temps del segle pera obs à lès dones malaudes del monasteri de *sant Pere de Ribas et que non pusan alienar iamas la dina vinna én níguna manera por ninguna razon et esta layssa fay à lès dones de *sant Pere de Ribas com dit es per lès animes de mon payre et de ma mayre et per la mia et de nostres defunctz altresí io la dita dòna Fina mandey et layssey à la eglesia de Açotz aqueyla vynna que io ey e.l terminat de Açotz que clamen Saucua afrontada d' una part con la vynna de *sant Çaluador et del altra part con lo camin public con ua homne de Pampalona à Eussa én tal manera que qualsque per temps sien primiciers o goardes de la primicia de Açotz tenguen et façen tenir et maintenir candela et torches pera la sagra de la dita eglesia de Açotz per totz temps per lès animes de mon payre et de ma mayre et per la mia et de nostres defunctz et yssament io la dita dòna Fina destiney et destinant mandey et layssey à Pedruelo filtz de Miquela de Bilaua et à Hurraca filla de tota Arceytz de Arleta lo palaci que io ey én la vyla de Açotz ab són ort et totz les altres heredamentz que io ey én la vyla de Açotz et én ses terminatz uert et sec herm et poblat que lès ayen én almosna per lès animes de mon payre et de mayre et per la mia pera farne lurs propres uoluntatz et mandey et layssey à la confraria dels clerx de Atarrauia lo palaci que yo ey én la vyla de Bilaua ab totz ses dreytz én tal manera que les confrayres de la dita confraria facen comemoration cascun ân per totz les temps del segle én lurs congregations per lès animes de mon payre et de ma mayre et per la mia et de nostres defunctz lo qual palaci afronta d' una part con la casa de Caterina Çiquina et del altra part se afronta con la casa de Martin Miguel et encara io la dita dòna Fina mandey et lassey à la luminaria et à lès torches de la eglesia de Gaçolatz aquela peça de terra que io ey én e.l terminat de Saguess que es tres arroades de sempnadura la qual se ten et affronta d' una part con et esta layssa fay per lès animes de mon payre de ma mayre et per la mia et de nostres defunctz et totz les altres heredamentz que io ey et dreytz én Gaçolatz et én ses terminatz et én la vyla de Saguess et én ses terminatz uert et sec herm et poblat io la dita dòna Fina mandey et layssey à don Pere Auerea et à Hynego d' Aldaua que lès ayen et partien per mitat pera farne lurs propres uoluntatz et altresí io la dita dòna Fina mandey et uul et day tot mon poder à mès cabeçalers

que son de part desus escriutz de vendre et fermer segont for del logar totz les heredamentz et dreytz que yo ey én la vyla de Araçuri et én ses terminatz et les dines de la uenta que faran dels ditz heredamentz que sien partitz én esta manera: sabudament la meatat à la obra de *santa Maria Magdalena pera far la capela et pera ystories apres l' altar et l' altra mitat dels dines de la uenta dels sobreditz heredamentz que sien mis et emplegàtz én una hereditat que sea comprada pera renta à la pitanceria de *santa Maria de Pomplona et los calonges de la dita eglesia facen comemoration et cantar cascun ân una missa de requiem per lés animes de mon payre et de ma mayre et de don Martin Peritz d' Aldaua mon frayre et per la mia et de nostres defunctz et ysquen la missa dita al nostre fossal ancian et si per aventura algun o alguna d' aquels o d' aquels à qui io ey fayta layssa én aquest mon testament de part de sús anas o anassen contra aquest mon testament én tot ni én partida én ninguna manera per ninguna razon io la dita dòna Fina mandey et uul que aquel o aquels qui contravendran no ayen ad auer ninguna res de la layssa que io fayta lès ey én aquest mon destin per ninguna razon antz day poder à mès cabeçalers desus escriutz et mandey que la hereditat o les hereditatz que io lesyssat lès ey ad aquel o ad aqueles qui contravendran que là vendyen mès cabeçales et ab lés dines que ne auran donguen playt o playtz ad aquel o ad adquels que contravendran per que aquest mon destin remainga én sa uirtut et én sa ualor per totz tepms et encara es assaber que si per aventura mès cabeçalers sobreditz fissen cost ni mession per sostenir et far ualer aquest mon destin io la dita dòna Fina mandey et uul que se entegren et paguien sobre totz mès bens de ço que èls messionaràn per sostenir et far ualer aquest mon destin én la manera sobredita et d' aquest mon destin et d' esta ma deuissa io la dita dòna Fina fay mès testiimonis per les quals enuiey et uenguien et furen clamàtz et pregàtz de mi la dita dòna Fina et qui per testimoni se otorgaren don Sancho Peritz d' Eussa et don Sancho Garceytz d' Eussa vezins d' Eussa ynfançones et nos les ditz don Sancho Peritz d' Eussa et don Sancho Garceytz d' Eussa infançones otorgam nos per tals testimoni com sobredit es et io Pere Santz notari public et iurat de Pampalona fuy present à lés coses sobedites et à pregaries et mandament de la dita dòna Fina escriui con ma propria man esta present carta de destin la qual fu fayta et otorgada én era de mil et cinquanta et dos e.l mes de nouembre dijós siet dies intràtz e.l dit mes et én testimoniança de lés coses sobedites et de cada una d' eles fí aquest mon signe acostumpnat én esta present carta de destin et suy testimoni Fina

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa187-1318>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et als quy son per venir que io Jaymes de Ochaquaynn clerc de Pampalona à la merçe de Deus estant én mon bon sèn et én ma bona memoria et én mon bon recordament fay aquest mon destin et esta ma deuissa per que ira ni discordia no puyssa naystre entre les mens apres men traspasament et la mia alma puyssa anar à la gloria perdurable ordeney mandey deuysey et layssey lés mies coses én esta manera tot primerament io lo dit Jaymes mandey et uuyll que totz les clamantz aquels que de mi se trobaran per bona uertat se paguyen et emendien de mès bens per man de mès cabeçalers et exequutors d' aquest mon destin de part de ius escriutz et si mès cabeçalers de part de ius escriutz fissen cost ni mession daun ni destarz per metre à exequition lo fait d' aquest mon

destin ben assi mandey et uuyll que se entegrien et paguyen del tot de mès bens altressi io lo dit Jaymes de Ochaquaynn clerc de Pampalona mandey et layssey pera obs tenir et maintenir vna cappelania perpetual per ma alma totz dies et totz ans atant quant lo segle durara tota aquela casa que io ey én la rua de la Torredonda de la *poblation de *sant Nicholau de Pampalona et tota aquela vinna que io ey e.l terminat de Lezcayru la qual sobredita casa que io ey én la rua de la Torredonda se ten et affronta de la vna part con la casa de don Garcia de Lantz lo carpender et de l' altra part con la casa dels burelers de la dita *poblation et ten del lonc de la rua publica troal mur de la vila et la sobredita vinna del terminat de Lezcayru se ten et affronta d' una part con la vinna de don Enequo de Aransus lo podador et de l' altra part con la vinna de don Pere d' Itoitz mercader de Pampalona et ten del lonc del prat de Lezcayru troal camin public com van lés gentz et venen de Pampalona à Mutiloa lés quals sobredites casa et vinna affrontades de part desus mandey et layssey pera obs tenir et maintenir de la renta d' eles én apres mès dies una cappelania perpetual totz ans et totz dies atant quant lo segle durara én la dita eglesia de *santa Maria per ma alma com dit es én tal manera que esta dita cappelania que io ordeney aya à tenir et tenga per man dels pitànçes de la pitànçeria de *santa Maria de Pampalona qui per temps seran Martinet mon nebot filltz de don Miguel Santz de Arozteguay mon frayre ordenant se de missa et volent là èl tenir et cantar én tota la sua vida et no altre ningun et de la renta de ladita casa et vinna les pitancers quy seran per temps ne donguen al dit Martinet cascun ân nau libras de Sanchetz per razon de són salari et lo sobreplus de la sobredita casa et vinna es assaber de la renta que d' eles ysira que remainga et sia pera obs de la dita pitànçeria et pera reffar et adobar la dita casa si mester fàzia et apres les dies del dit Martinet mon nebot les pitànçers de la pitànçeria de la dita eglesia de *santa Maria qui per temps seran façen tenir et cantar la dita cappelania per ma alma à quy èls tendran per ben én la dita eglesia de *santa Maria cascun ân atant quant lo segle durara de la renta de la sobredita casa et vinna et paguyen al cappelan quy là tendra et cantara de són salari segont la auenença que faran con èl tot lo sobreplus de la renta de la sobredita casa et vinna que remainga à la dita pitànçeria én la manera et forma de com sobredit es et encara es assaber que si per auentura lo dit Martinet mon nebot no se ordenaua de missa o no volis tenir et cantar la dita cappelania segont que io ey ordenat et mandat de part desus mandey et uuyll que les pitànçers de la dita pitànçeria qui per temps seran metien altre cappelan que tenga et cantia la dita cappelania et lõ paguyen de són salari segont que con èl se auendran de auer soldada et assi que façen tenir et cantar la dita cappelania per ma alma totz ans et totz dies com dit es atant quant lo segle durara màs que les pitànçers de la dita pitànçeria de *santa Maria de Pampalona à quy io comandai tenir et maintenir et far tenir et maintenir la dita cappelania én la manera sobredita ni lo capital d' aquela meteyssa eglesia iamas atant quant lo segle durara no vendien ni cambien ni alienien ni puyssen vendre ni cambiar ni alienar ni empeinnar lés sobredites casa et vinna én tot ni én partida én níguna manera per níguna razon et venta ni cambi ni alienament ningun ni empeinnament que volissen far ni fissen que no aya valor ni vaylla et si per auentura les pitancers de la pitànçeria de *santa Maria de Pampalona no se volissen emparar de las sobredites casa et vinna per tenir et maintenir de la renta d' eles la dita cappelania per ma alma segont que dit es de part desus mandey et uuyll que ayen à perdre et perdien tot lo dreit que io lès layssey en eles per uirtut et tenor d' aquest mon destin et que la sobredita ma casa de la rua de la Torredonda et la sobredita ma vinna del terminat de Lezcayru affrontades de part desus et la tenença et possession d' eles aya à ser retornada et

retornia als conffrayres de la conffraria de *sant Gregori or io suy conffrayre én tal manera et con tal condition que de la renta que d' eles ystra façen tenir et cantar la dita cappelania per ma alma totz dies te totz ans atanta quant lo segle durara én la eglesia de *santa Maria de Pampalona segont que io ey mandada als pitànçes de la pitànçeria de la dita eglesia de *santa Maria de Pampalona far tenir et cantar én la manera et forma sobredita et pagat lo cappelan qui la dita cappelania tendra et cantara de són salari cascun ân com dit es tot lo sobreplus de la sobredita renta de la dita casa et vinna aya à ser et sia si aquo auenia à obs de la dita conffraria de *sant Gregori et pera refar la dita casa si mester fazia sens embarc de la pitànçeria et capitol de la dita eglesia de *santa Maria de Pampalona màs que les mayorals et conffrayres de la dita conffraria de *sant Gregori no lès vendien ni cambien ni empeinnien ni alienien ni puyssen uendre ni cambiar ni empeinnar ni alienar én tot ni én partida iamas atant quant lo segle durara et venta ni cambi ni empeinnament ni alienament ningun que uolissen far o fassen que no aya valor ni vaylla per for ni sens for én níguna manera per ninguna razon et encara io lo dit Jaymes d' Ochaquaynn mandey et layssey pera én apres mès dies al dit Martinet mon nebot si clerc uol estar et vsar coma clerc sciencia de clerizia mès Decretals et lo seysen libre con l' aparat de Iohan Andres; et si clerc no vol estar et clerizia no vsaua que lès dites mès decretales et lo seysen libre de Iohan Andres con l' aparat se donguen et rendien al tresor et deposit de *santa Maria de Pampalona et totz lès altres libres que io ey et apres io lo dit Jaymes de Ochaquaynn clerc de Pampalona mandey et layssey à Maria Peritz filla de Pero Lopeitz d' Erro per ma alma aqueles dos vinnes que io ey e.l terminat de Pampalona e.l terminat que se dit et clama terminat de Vrrutia la vna de lès quals se ten et affronta d' una part con la vinna de don Marco de la Pujada et de l' altra part con la vinna de don Pere d' Artayssona lo çabater et ten del lonc del sender de Vrrutia que es entre lès vinnes troa la vinna de don Gil lo merçer qui fo et yssament la segonda vinna se ten et affronta d' una part con la vinna de don Enequo Martin de Ainçoritz lo bureler qui fo et de lès dos partz con lès vinnes del rey nostre seinnor et del' altra part con lo camin public com homme va de Pampalona enta la eglesia de *sant Esteuen de lès vinnes et laysseyli lès sobredites dos vinnes affrontades de part desus à la dita Maria Peritz én tal manera et con tal condition que si per auentura io'l donauey per altra guysa et manera consseyll pera són casament o pera intrar en orden que lès sobredites dos vinnes del terminat de Vrrutia affrontades de part desus retornien et remainguen én apres mès dies per tenor et uirtut d' aquest mon destin en mès nebotz et en mès nebodes filtz et filles de don Miguel Santz de Arozteguy lo bureler mon frayre sabudament la vna de lès dites dos vinnes en Martico mon nebot la qual se ten et affronta con la vinna de don Marco de la Pujada et con la vinna de don Pere d' Artayssona lo çabater et con lo sender de Vrrutia et con la vinna de don Gil lo merçer qui fo en là aya lo dit Martico tota enterament pera farne sa voluntat et totz les altres enffantz del dit don Miguel Santz de Arozteguy mon frayre que ayen la segonda vinna del terminat de Vrrutia afrontada de part de sús pera farne lur voluntat altressi io lo dit Jaymes mandey et layssey à don Miguel Santz de Arozteguy mon frayre aquela vinna que io ey e.l terminat de Pampalona e.l terminat que se ditz et clama de Vrrayturri affrontada d' una part con la vinna del rey et de l' altra part con la vinna del arciaigne de la *tabla de la eglesia de *santa Maria de Pampalona et ten del lonc del sender de Vrrayturri troa la vinna del rey et mandey et layssey màs al dit don Miguel Santz de Arozteguy mon frayre aquela vinna que io ey e.l terminat de Cagalobos affrontada d' una part con la vinna del rey et de l' altra part con la vinna de don Martin Martinitz de Mutiloa caualer

et de l' altra part con la vinna de don Sancho de Elorz broter de Pampalona et ten del lonc del sender de part Mutiloa com va homne enta Mendilorri troal sender com va homne et uen de Pampalona enta la dita vinna que aya lo dit don Miguel Santz de Arozteguy mon frayre la sobredita vinna del terminat de Vrrayturri et la sobredita vinna del terminat de Cagalobos affrontades de part desus én apres mès dies et én apres les dies de mon payre si me sobra de vida mon payre pera farne ses propres volontatz et yssament io lo dit Jaymes mandey et layssey à don Miguel Santz de Ochaquainn mon frayre tota aquela vinna que io ey e.l terminat de Pampalona e.l terminat que se diz et clama terminat de Ouieta affrontada d' una part con la vinna del rey nostre seinnor et de l' altra part con la vinna de don Sancho de Badoztainn ferrer de Pampalona et ten del lonc del prat de Millera troal sender de Ouieta que aya lo dit don Miguel Santz de Ochaquainn mon frayre la sobredita vinna del terminat de Ouieta én apres mès dies et én apres les dies de mon payre si me sobra de vida mon payre pera farne ses propres volontatz et encara io lo dit Jaymes mandey et layssey als sobreditz don Miguel Santz de Arozteguy et don Miguel Santz de Ochaquaynn mès frayres tota quanta ostillamenta que io ey et se trobara mia propria coma de cubs et de cubes et tota altra manera de ostillamenta mia que là ayen et partien coma bona hermandat per meytat et si per aventura lo nostre seinnor Deus fis són comandament que deuenis de mi que auysey à passar d' aquest segle al altre antz que de don Migel Santz de Ochaquainn payre de mi lo dit Jaymes mandey et uuyll que lo sobredit mon payre aya à tenir et tenga et espleytia et esfruytia én tot lo temps de sa vida totes lès heredatz et bens mobles que io ey mandat et layssat als sobreditz don Miguel Santz de Arozteguy et don Miguel Santz de Ochaquainn mès frayres segont que per esta carta d' aquest mon destin de part desus es contenut altressi es assaber que coma don Miguel Santz de Ochaquainn mon payre et dòna Domeca sa muyller que fu ma mayre ayen mandat én lur derrer destin que ensemble firen à mi lo dit Jaymes et als sobreditz don Miguel Santz de Arozteguy et don Miguel Santz de Ochaquainn mès frayres aquela lur casa que es én la rua petita de la *poblation de *sant Nicholau de Pampalona et tota lur ostilla que én ela hý es que nos les ditz tres frayres ayam ad auer per terz segont que per lur destin es contenut et maguer que à totz nos les ditz tres frayres nos ayen layssada la dita casa per terz en general sens que no firen én lur destin declarament de qual part auria cada un són terz de la dita casa io lo dit Jaymes de Ochaquainn con otorgament et consentiment del sobredit don Miguel Santz de Arozteguy mon frayre et de dòna Aluyra sa muyller quy son personalmente presentz e.l logar mandey et uuyll que én apres les dies del sobredit mon payre et én apres mès dies tot lo dreit que io ey et à mi toca et pertainn ad auer de la dita casa per razon et per part dels sobreditz mon payre et ma mayre remainga et sia quitament del sobredit don Miguel Santz de Ochaquainn mon frayre en guysa y én manera que aya lès dos partz de la dita casa lo dit don Miguel Santz de Ochaquainn mon frayre per farne sa volontat et lo dit don Miguel Santz de Arozteguy mon frayre que aya lo terz de la dita casa segont la ordenança feita per les sobreditz mon payre et ma mayre én lur destin et tota la ostillamenta que se trobara dels sobreditz mon payre et ma mayre én lur destin et tota la ostillamenta que se trobara dels sobreditz mon payre et ma mayre et lur vinna que es apres lo soto de Pampalona con totz les altres bens que èls auien et an que parten les sobreditz mès frayres per meytat apres les dies del sobredit mon payre coma bona hermandat et frayresca et assi io lo dit Jaymes mandey et uuyll que se compla tot lo corrs d' aquest mon destin segont que escriut et ordenat es de part desus én la manera et forma sobredita et io lo dit don Miguel Santz de Arozteguy et io dòna

Aluyra sa muyller et altressi io don Miguel Santz de Ochaquainn et io dòna Prima sa muyller otorgam là laudam et auem per ferm aquest destin que auetz fait vos lo dit Jaymes de Ochaquainn clerc de Pampalona et tot ço que én esta present carta d' aquest uostre destin escriut et ordenat es et prometem cada un de nos per si leyalment à bona fe à uos lo dit Jaymes et à uos les cabeçalers d' aquest sòn destin de part de ius escriutz de no uenir contra én tot ni én partida per for nis sens for én niguna manera per ninguna razon et si lò faziem que no vaylla ni siam odutz per denant ningun iuge ecclesiastic ni seglar renunçiant cada un de nos à nostre for et d' aquest mon destin et deuysa io lo dit Jaymes fay mès cabeçalers et exequitos per les quals enuyey et veniren et furen clamàtz et pregàtz de mi lo dit Jaymes et quy per cabeçalers se me otorguaren nompnadament don Pero Lopeitz vicari de la eglesia de *sant Çernin de Pampalona et prior dels conffrayres de la confraria de *sant Gregori don Nicholau lo bureler et don Martin Santz de Orqueyen broter vezins de Pampalona et nos les sobreditz don Pero Lopeitz vicari de la eglesia de *sant Çernin don Nicholau lo bureler et don Martin Santz de Orqueyen broter assi nos otorgam per cabeçalers de uos lo dit Jaymes et d' aquest uostre destin de com sobredit es altressi io lo dit Jaymes de Ochaquaynn requerey à uos Pere Santz notari public et iurat de Pampalona per uostre offici que à totz aquels à quy io ey feita layssa én aquest mon destin ne façatz sengles cartes originals en publica forma si auer ne volen et vos lès requeren et demanden o à quelque auer ne voldra de tot aquo que sobredit es son testimonis quy furen clamàtz et pregàtz et presentz e.l logar et qui per testimonis se otorgaren don Semeno de Otano lo cuyllerer don Miguel Semeneitz de Tirap bureler et don Garcia Miguel carpenter vezins de Pampalona et io Pere Santz notari public et iurat de Pampalona quy la present carta de destin et deuysa escriuy con ma propria man à pregaries et mandament del dit Jaymes de Ochaquainn clerc de Pampalona et dels sobreditz don Miguel Santz de Arozteguy et don Miguel Santz de Ochaquainn ses frayres et de lès dites dòna Aluyra et dòna Prima lurs muyllers én era de mil et çinquanta et seys diios darrer del mes de agost et fy aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lès coses sobredites Torredonda

<ville=pampelune>

<notaire=MartinPeritzdeGongora>

<texte=DNLOpa164-1313>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als presentz et als qui son per venir que io don Garcia de Exayn lo baster vezin de Pampalona et io dòna Cathelina sa muyller vendem à uos Jaymes d' Ochaquayn auocat én la *cort de *sancta Maria de Pampalona tota aquela vinna que nos auem detras *sancta Maria Magdalena et terminat d' Urrutia la qual deuantdita vinna se ten et es affrontada de la una part con la vinna de don Marcho de la Pujada et de l' altra part con la vinna de don Pere d' Artayxona lo çabater et ten de lonc del sender d' Urrutia que es entre lès vinnes troa la vinna de don Gil lo merçer qui fo et aquesta deuantdita vinna de guyssa et de manera com sobre escripta et sobrenompnada et affrontada es desus entegrament con totes ses dreytures et apertinençies de intrades et de ysides de camins et de senders et de çequies et de mugues et de totz aquels altres dreytz que nos y auem et à nos pertayn ad auer per ninguna

razon de trestot lo segle vendem et otorgam io lo sobredit don Garcia de Exayn lo baster et io la dita dòna Chatelina sa muyller à uos lo dit Jaymes d' Ochoquayn desapoderant à nos et apoderant à uos metem uos à tenença y én corporal possession d' esta hora et dia que esta carta fu fayta et otorgada adelant per totz les teumps del segle que là ayatz et que là possediscatz én bona patz tota entegrament tanta quanta es assi com ten de lonc et de ample et de alt del çel troa dintz én abisme salua franca quita et deliura de nos et de totz omes et de totes femnes et de trestota la nostra genoylla et generacion et de tot los nostre parentesc pera vendre et pera enpeynnarla et pera farne uos et tot uostre mandament totes uostres propres uolontatz com cada un deu et pot far de sa cosa propria per sen contraria ninguna et es assaber que io lo sobredit don Garcia de Exayn lo baster et io la sobredita dòna Cathelina sa muyller otorgam et venem de conoyssut que auem agut et reçebut amoralment et én patz de uos lo dit Jaymes d' Ochaquayn preci d' aquesta sobredita vinna venduda con aliala enssemble vint et dos libras et detz soltz de bons Sanchetz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et assi nos tenem nos ben per pagàtz et per integràtz del preci et de l' aliala et de totes lés coses sobredites a mayor segurtat et confirmation de totes lés coses sobredites io lo sobredit don Garcia de Exayn lo baster et io la dita dòna Cathelina sa muyller donam à uos lo dit Jaymes d' Ochaquayn ferrmes de saluetat de nos et de totz homes et de totes femnes nompnadament don Bertholomeu de Exayn lo baster et Miguel d' Undiano filtz de don Pere d' Undiano lo jouen qui fo als quals auem én conuinient et nos obligam de gardarlès de Tot daun que auenir lès puyria per razon d' esta dita ferrmeria én que nos mis lès auem leyalment à bona fe sens engan sobre tot nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar or que sien conoyssutz et per conoystre et nos les ditz don Bertholomeu de Exaynn lo baster et Miguel d' Undiano filtz de don Pere d' Undiano lo jouen qui fo otorgam nos per tals ferrmes de saluetat com sobredit es sobre tot aquo enquera io lo dit don Garcia de Exaynn lo basteret io la dita dòna Cathelina sa muyller donam à uos lo dit Jaymes d' Ochaquaynn auocat én la *cort de *sancta Maria de Pampalona fiança de quaranta et cinc libras de bons Sanchetz lo dit don Bertolomeu de Exaynn lo baster én tal manera et conuinient que si per auentura ningun omne ni nenguna fema uos enbarrgas én la sobredita vinna o uos metis mala voz o uos mouis playt o uos fis demanda per ninguna manera ni per ninguna razon que la dita fiança uos faça calar et redrar et quedar tot enbarc et tota mal uoz et tota playdessia et tota demanda de nos et de totz omes et de totes femnes et si no que la dita fiança uos faça calar o uos donga et paguia lés sobredites quaranta et cinc libras de bons Sanchetz per conuinient à uos lo dit Jaymes d' Ochaquaynn o à tot uostre mandament qui esta carta mostrara à la qual fiança auem én conuinient de gardarlo de tot daun que auenir l' en puyria per razon d' esta dita fiançeria én que nos mis lō auem à bona fe sens engan sobre totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar or que sien conoyssutz et per conoystre renunçiant cada un de nos à nostre for et io lo dit don Bertolomeu de Exaynn lo baster otorguey me pàr tal fiança sobre totz mès bens com sobredit es renunçiant à mon for testimonis son qui clamàtz et presentz et pregàtz furen én logar et qui per testimonis se otorgaren Andreu Lopeytz de Imarrcoaynn l' escriuan et don Johan Alaman lo pintor et don Miguel Santz d' Arotzteguy lo bureler et Miguel d' Urdanitz lo corretor et io Martin Peritz de Gongora notari public et iurat de Pampalona qui la present carta escriuiy con ma propria man à pregaries et mandament de lés sobredites partides la qual carta fu fayta et otorgada én la era de mil cinquanta et vn e.l

mes de gener disapte primer auantz de la festa de *sant Viçent et í fíy aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lés coses sobredites

<ville=pampelune>

<notaire=GarciaGarceitzd'Escussaga>

<texte=DNLOpa165-1313>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que io dòna Gracia Peritz de Salinas muyller de Garçia Furtado qui fo otorguey et uenc de maniffest que dey à uos don frayre Martin de Liçassoayn pertinencièr de la orden de *sancta Maria de Ronçauals detz caffiz de bon forment limpi de dar et de pendre mesura de Pampalona et caranta soltz de bons Sanchetz et tornes petitz mesclàtz les quals uos à mi auetz prestat én plan amor sens husura et sens barata ninguna e io de nos lès ey agutz et reçebutz à enprest et passàtz del uostre poder al men à tot mon plazer et à tota ma uolontat de que me tenc ben per pagada et ben per entegrada renunçiant per çert saber à la exçeption de non mesuràtz no agut et no reçebut forment et à la exception de non contàtz no agutz et non reçebutz dines terme es que uos dey dar et pagar lo sobredit deute yo la dita dòna Gracia Peritz à uos lo dit don frayre Martin de Liçassoayn et à tot omne o fempna qui esta present carta mostrara sens carta ninguna de procuration planament et én patz à meyntz de ningun alçament et de ninguna pleytesia sobre totz mès bens presentz et per venir es assaber troa quinze dies apres d' esta primera festa e *sancta Maria del mes d' agost qui uen sens ningun altre alongament leyalment à bona fe sens engan et altresí es assaber que si per auentura uos lo dit don frayre Martin o qui esta carta mostrara fissetz cost nin messíon daun nin destartz per demandar et cobrar lo sobredit deute del dit terme adeuant io la dita dòna Gracia Peritz uos ho dey lo tot per conuinent pagar et emendar assi ben con lo principal deute et deuey uos en creyre del tot per conuinent à uos o à qui esta carta mostrara én uostra symple palaura sens iura et sens testimoniança nenguna ont renuncièy totz fors et totz hus et totes costumnes de for seglar et de *sancta *eglesia specialment et generalment renuncièy à tot mon for et à la exçeption del for de non respondre à carta don Pedro d' Urdotz tender et Felip de Casseda carpenter én la era de mil et cinquanta et vn e.l mes de febrer lo dimartz primer apres la festa de *sancta Agatha et io Garcia Garceitz de Escussaga notari public et iurat de Pampalona qui à lés coses deuandites fuy present à pregaríes et mandament de lés dites partides escriui esta present carta con ma propria man et fí én ela aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de totes lés coses sobredites

<notaire=FortuynnMigueldeOrqueyen>

<texte=DNLOpa201-1321>

<statut=copieinc>

sappien totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que nos don Miguel d' Ecay et dòna Pascha sa muyller vezins de Pampalona otorgam et venem de manifest que auem agut et

recebut amicablement don Jaymes Gil cambiador de Pampalona per tot quant dreitage nos nin nostres hereders puyriem auer troal dia de huey én aquela casa cessal que nos teniem la qual es al cap de la broteria de la Pampalona affrontada de una part con la casa de don Garcia Regue lo cambiador et de l' altra part con la casa de dòna Andregaylla d' Eça et ten de lonc de la rua publica troa la casa de don lo çabater sabudament doze libras? de dines de bons Sanchetz et tornes petitz mesclàtz de que nos tenem per ben pagàtz et per complitz et per entegràtz renunciant à la exception de non contàtz de non aliuràtz de non agutz et de non reřebutz dines et auem vos én conuenent que si per auentura ningun homne nin nenguna fempna del segle uos mauie playt o controuersia ninguna én la dita casa én tot nin én partida nin per razon de ela uos fissen demanda ninguna saluant la luminaria de la candela de *santa Maria que de *sant Cernin del lo dit mostradores de ela auem uos én conuenent de far lès quedar et redrar à nostre cost o à nostra mession o si non de dar et pagar doze liúres de Sanchetz o per lo mostrador d' esta carta planament et én patz sens alça et playtesia ninguna obligant totz nostres bens renunciant à tot nostre for et à dia de et de razonador et à totes alçes et induçies et à la ignorantia de escriut et non escriutz diuinal et humanal spirital et çiuil et à tota altra action question petition et demanda real et personal de dreyt et nos o à nostre mandament podise quedar valer o per tenir en cort o fora de cort én iudici nin fora de iudici que non nos vaylla nin pro nos venga contra uos nin contra al mostrador d' esta carta én esta cosa et specialment et generalment renunciam cada un de nos per lo tot à tot nostre for et à la exception de non respondre à carta Guillem de *sant Gergori Elyes de Tors cambiadors Johan Miguel loctenent de alcalde e.l dit *borc et don Pere de Çaualdica peleter vezins de Pampalona et io Fortuynn Miguel de Orqueyen notari public et iurat de Pampalona à pregaria et mandament de lès dites partides escriui esta present carta con ma propria man én era mil et trezentz cinquanta et nau e.l mes de octobre lo diluns primer apres la festa de *sant Luch euangelista et én testimoniança de tot ço que sobredit es fí én ela aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni

<ville=pampelune>

<texte=AMP139-1334>

<statut=original>

. sapien totz aquels qui esta present carta ueyran et oyran que nos, Johan Cruzat, filtz de don Pascal Crozat, qui fo, Johan de Roses, filtz de don Esteuen de Roses lo cambiador, Pascal de Badoztain, Miguel Sanz Alaues, Johan Peritz, Pero d' Artaissona, matheu de Galar, broter, Garcia de Echauri lo *jouen, mercader, Semen Remiritz, Pere Albert et Sancho d' Urrotz, dels vint juratz et lo cosseill del *borc de *sant Cernin et de la *poblacion de *sant Nicolau de Pampalona, estant especialment per razon de lès cases escriptes de part dejus én esta present carta plegàtz conseilalment én la eglesia de *sant Nicolau de Pampalona, à uoz de publics cridados, tocant lo claron per la villa à segunt én la dita villa de far cosseill auem usat et acostumpnat, atorgam que coma us et costumpne de la dita villa aya estat et sia atant de temps enta que memoria de homes no es en contrari que totes las tregoes que son entre lès vezins et abitantz qui èm del parament de dita villa se solen reřebir per les vint juratz o per qualseuol dels solien et solen cad' ân én la dita vintena renouar per temps de la festa de *santa Maria Magdalena lès dites tregoes et reřebir lès per les ditz juratz o algun dels de la festa de *santa

Maria Magdalena troa l' altra festa de *santa Maria Magdalena que èra apres én seguent per venir et asi simplement far lès escriure e.l libre de la dita villa et alguns solien anar à la dita vintena à renouar et dar la dita lur tregoa o tregoes et alguns no. empero si es parament nostre et costumpne de la dita villa que maguer que simplement se dan et fan escriure les ditz tregoes de la festa de *santa Maria Magdalena troa l' altra festa de *santa Maria Magdalena que apres én seguent èra o es per venir, com dit es, que assi ben d' ailli adeuant aturien et uailiguen tota uetz la dita tregoa o tregoes una uetz recebudes de aquels qui èm uezins o abitantz et èm del parament de la dita villa troa que en vintena per deuant dels vint juratz la tornia o tornien aquel o aquels qui tornar là uoldran et encara apres troa que detz dies sien passàtz et atal ha estat et es lo parament et altresí la costumpne de la dita villa atant de temps enta que memoria de homes no es en contrari et per tal que ningun per cuydar o per non saber non sia deçebut ni enganat per no anar nin renouar con decap en vintena la dita sa tregoa una uetz assi dada et recebuda, nos si atorgam que atal ha estat et es lo dit parament et costumpne de la dita villa que assi ben aturien et uailiguan del dit terme adeuant la dita tregoa o tregoes una uetz recebudes troa que là tornia o tornien per deuant dels vint juratz en vintena aquel o aquels qui tornar là uoldran et encara apres troa que detz dies sien passàtz én la forma et manera desus dita et nos, uolent que assi aturien et uailiguen entre totz lés vezins et les abitantz qui èm del parament de la dita villa assi coma sobredit es, nos, les deuanditz juratz et cosseill de la dita villa, én presençia del notari et testimonis deus escriutz si atorgam et nos platz et uolem que totes lés dites tregoes que son troa ara recebudes per les vint juratz o per qual o qualsseuol dels de qualseuol vezins o abitantz qui èm del parament de la dita villa et lès que d' aqui adelant dels recebran, aturien et uailiguen tota uetz, assi ben de la dita festa de *santa Maria Magdalena adeuant troa que là tornia o tornien en vintena per deuant dels vint juratz aquel o aquels qui tornar là uoldran et encara apres troa que les ditz detz dies sien passàtz. et encara que les tregoes que les ditz juratz d' aqui adelant recebran dels vezins et dels abitantz qui èm, per deuant dels vint en vintena apres troa que detz dies sien passàtz coma sobredit es. et per mayor firmeza et testimoniança de totes et cada unes coses sobredites nos, les deuanditz juratz et cosseill de la dita villa, fimes metre lo sayel nostre de la dita villa pendent én esta present carta. testimonis son qui eren clamàtz, pregàtz et presentz à lés coses sobredites et qui per testimonis se atorgaren: Pero Periz d' Acx, filtz de don Garcia Peritz d' Acx, Martin Peritz de Biscarret et Fernando de Calua, escuders, la qual carta fu feita et atorgada dimercles, vinten dia del mes de juill, era mill trezentz setanta et dos. et jo, Garcia Garceitz de Escussaga, notari public et jurat de Pampalona, qui à lés coses sobredites fui present, ab atorgament dels sobreditz juratz et cosseill de la dita villa, escriui esta present carta én la manera sobredita con ma propria man et fí aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lés coses sobredites.

<ville=pampelune>

<notaire=JohanMartind'Endiritz>

<texte=DNLOpa179-1316>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta ueiran e hoiran que yo dòna Maria Adanieytz muyller

de don Bertolomeu lo torner qui fo con aytorguament e conssentiment de Adam e Saluador de Catelyna e Maria ses cryatures vendeý à uos don Peyre Chemenitz de Uelçunçe lo bureler e à dòna Domenga uostra muyller aqueles dos vynnas que yo ey e.l terminat de Artigua que clamen Yçurya la una vynna se ten e se affronta de la una part desus con la vynna de *sant Peyre de Rybes e de part de ius se affronta con lo camin que clamen Vida uenea que uan e uenen à la vila de Berrioçarr la seguonda vynna se ten e se affronta de la una part con la vynna de Marya de Oynnagua e de l' altra part affronta con la vynna de Martin Lopeitz de Artigua e de part dessus es affrontada con lo camin que clamen de Vida uenea que uan o uenen de Artigua à Berrioçarr e aquestes deuandites vynnnes de guysa e de manera com sobrenompades e affrontades son dessus totes entegrament con totes ses dreitures e ses apertenençies de yntrades e de yssides de camins de senders de çequies e de mugues e con totz aquels dreitz que yo ey e auer ý dey ni à mi pertaynnen ad auer per alguna manera per razon de trestot lo segle vendeý e aytorguey yo la deuandita dòna Maria Adanieytz à uos les sobreditz don Peyre Chemenitz de Velçunçe e à dòna Domenga uostra muyller e metey uos én corporal possession e én tenença desapoderant à mi o apoderant e metent à uos én lés dites viynnes del dia que esta carta fu aytorguada én auant per totz temps del segle e vuyll e me plaç que lās aiatz e lās possediscatz des ades én bona paç totas entegrament tantas quantas que son assi com tenen de lonc d' ample e d' alt del çel troa dyntz én abisme salues franques quites e delyures de nos e de trestota la mia genoylla e generaçon e de tot mon parentesc e de totz homes e de totes fempmnes per per vendre per empeynnar per cambiar e per alienar e per à farne de lés dites doss vynnnes totes uostres propres uolontatz én vida e én mort com cada un deu e pot far de la sua cosa propria sen ningun contradizymment et es assaber que yo la deuandita dòna Maria Adanieytz vendedora aytorguei e uenc de conoyssuda que ey agut e reçebut amoralmet e en paç de uos les sobreditz don Peyre Chemenitz de Uelçunçe e de dòna Domenga uostra muyller precy e aliala d' estes dites uentes de vynnnes doze libras de bons Sanchetz e tornes petitz mesclàtz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra e assi me teney ben per paguada e per ben muyt integrada de trestot lo preçy e aliala e de totes coses renunciant per çert saber à la exçeption de non contàtz e no agutz e non reçebutz dines e per mayor segurtat valor e confirmaçon d' estes dites ventes de vynnnes yo la deuandita dòna Maria Adanieytz vendedera de lés dites vynnnes day à uos les sobreditz don Peyre Chemenitz de Uelçunçe e à dòna Domenga uostra muyller compradors per à obs à uos ey donat ferrme e fiança de redra e de saluetat de vynt e quatre libras de Sanchetz nompmnadament Miguel de Yturriapurria podador vezin de Pampalona én tal manera que sy per auentura ningun omne o ninguna fempmna uos embarrguass del dia que esta carta fu aytorguada én auant én lés dites vynnnes én totes o én partida o en yntrada o en yssida o uos mauysse playt o demanda ninguna o uos metissen mala uoz per qual manera se uol que lo dit ferrme e fiança per conuinient uos faça qualar quedar e redrar tot embarc tota mala uoz tota demanda e tota pleidesia de mi e de totz homnes e de totes fempmnes e sy no lo dit ferrme e fiança e yo con èl ensemble cada un per lo tot per conuinient uos donguam e paguem lés dites vynt e quatre libras de Sanchetz à uos les sobreditz don Peyre Chemenitz de Uelçunçe e à dòna Domenga uostra muyller compradors o à tot omne qui esta carta mostrara al qual ferrme e fiança prometey e me obliguey à bona fe sens enguan deius obliguaçon de totz mès bens guaynnàtz e per guaynnar de guardarlo de tot daun e damage que à èl uendria én qual manera se yol per razon d' esta sobredita ferrmeria e fiançeria én que yo mys lö ey renunçiant specialment e

generalment à tot mon for e yo lo dit Miguel de Yturriapurria aytorguey me per tal ferme e fiança de redra e de saluetat com sobredit es obliguant ad aquo totz mès bens guaynnàtz e per guaynnar ont renunçiam nos les ditz dòna Maria Adanieytz uendedera de lés dites vynes e yo lo dit Miguel de Yturriapurria ferme e fiança totz forss totz huss e tota costumpnnia de for seglar e de santa *glesia specialment e generalment renunçiam cascun de nos per sy à tot nostre for e à non poder e à la exçepcion del for de non respondre à la carta e à dia de guarydor que si lō demandauem que no nos sia donat e à dia de razonador pera én la vyla e pera fora de la vila e à totes alçes e d' aquo son testymonis clamàtz e preguàtz e presentz furen en loguar e quy testymonis se aytorguaren don Enequo de Aynnorbe bureler e Guarçia Martin e Miguel Arçeitx vezins e estaiantz en Artigua én la era de mil e trezenz e çynquanta e quatre e.l mes de nouembre dymenge prymer auantz la festa de *sant Martin e yo Johan Martin d' Enderitz notary public et iurat de Pampalona qui à lés coses deuandites fuy present à preguaries e mandament de lés dites partides escriui esta present carta con ma propria man en testymoniança de todes lés coses deuandites fí én ela aquest mon signe acostumpmnat en testymoniança de totes lés coses sobredites e suy testymoni

<ville=pampelune>

<notaire=MartinYniguitzdeUrdanitz>

<texte=DNLOpa182-1317>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que én la era de mil et et cinquanta et cinc e.l mes de dezembe diluns primer del dit mes én presencia de mi Martin Yniguitz de Urdanitz notari public et iurat de Pampalona et dels testimonis deius escritz don Pere Andreu de Sangossa uezin de Tudela passas dos cargues de seu seynalades de sa seinal que lās inbiaua à Bayona veni Pedro *macip de don Arnalt Lazeylla et preni lés dites dos cargues de seu demandant li peage de lés dites dos cargas de seu én nompne de don Arnalt Lazeylla et lo dit don Pere Andreu dizent que non deuia pagar peage én tot lo regne de Nauarra per uirtut del priuilegi que el rey nostre seynnor auia dat als de la uilla de Tudella et lo dit don Pere Andreu mostra huna carta huberta en pargamin seyellada con lo sayel del *gouernador pendent la qual carta es de mandament que én tot lo regne de Nauarra ningun dels de Tudela non paguia peage de ses mercaduries et lo dit don Pere Andreu mostra altra carta huberta en paper sayllada de les espaldes con lo sayel del cosseyll de la uilla de Tudela de coma auia fayt iura deuant l' alcalde et la iustitia de Tudela de coma totes les espleytes que ël inbar én són nompne eren sues sens part de ningun et lo dit Pedro *macip de don Arnalt Lazeylla dizi que non faria res per lés cartes que lo dit don Pere Andreu mostra et leua lés cargues là hor tengui per ben et dizi lo dit Pere Andreu qu'ël fazia tort et força coma aquel que èra franc de non pagar peage én tot lo regne de Nauarra et lo dit don Pere Andreu requerei à mi Martin Yniguitz de Urdanitz notari sobredit que io de tot ço que dit es desus li fisey hun public instrument d' aco son testymonis que aco oiren et uediren Domingo de Meotz et don Aznar de Urtassun carpenter et don Miguel de Lauiano corretor vezins de Pampalona et nos les ditz Domingo de Meotz et don Aznar de Urtassun carpenter et don Miguel de Lauiano corretor otorgam nos per tals testimonis de com sobredit es et io Martin Yniguitz de Urdanitz notari

public et iurat de Pampalona qui én lés coses deuant dites fuy present à requisition del dit don Pere Andreu escriui aquest public ystrument én la era et mes et dia desus escriutz et fí aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de uertat

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa211-1324>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homnes als presentz et als qui son per venir que nos dòna Sancha Peritz Nauarr priora de lés dones de la orden de *sant Peire de Ribes apres Pampalona et dòna Atheresa Remiritz sopriora et dòna Thota Martinitz de Bayllarin tresorera et dòna Martina de Beraxain sacristana et dòna Thota Peritz de Larraya clauera et dòna Theresa Miguel portera serores én la dita *horden de *sant Peyre aytorgam et uenem de manifest que dam à meyes à uos don Eneco de Liçasso baster vezin de Pampalona per nos meteysses et per tot lo capitol et conuent de lés dones de la dita nostra *horden aquela vinna del terminat de Lezcayru qu'es de la dita nostra *horden la qual vinna se ten et se affronta de la vna part con la vinna de Iohan filtz de don Pere Ochoa d' Uritz qui fo; et de l' altra part se ten et se affronta con la vinna de don Lope Miguel lo podador vezins de Pampalona; et de l' altra part se ten et se affronta con lo prat de Lescayru et dam uos là à meys d' est dia de huey et d' esta hora adeuant pera detz ans qui primers son à uenir continuadament complitz detz fruytz cuylitz én tal manera que uos lo dit don Eneco laboretz la dita vinna cad' ân én tot lo dit temps de ses quatre labors ben et complidament à temps conuinible es à saber podar descalçar layar cauar o auinar à uostra propria mesion et del fruyt et dels espleitz que Deus dara én la dita vinna que uos lo dit don Eneco donetz cad' ân én tot lo dit temps à sa sazón la mitat del fruyt et dels espleitz com dit es à la compaorta al cantel de la vinna à nos lés dites dones o als qui seran per temps priora et dels oficis sobreditz de la dita *horden pera obs al dit capitol et conuent sens mesion ninguna de nos et que uos lo dit don Eneco ayatz et recebatz cad' ân én tot lo dit temps l' altra mitat del fruyt et dels espleitz que Deus dara per vostres laborances et mesions que fayt auretz én la dita vinna et les detz ans pasàtz detz fruytz cuylitz que desemparetz et laysetz la dita vinna soltament et quitament sens enbarc ningun que per razon de uos ý podis auenir à la dita nostra *horden et deuem et èm tengudes de far vos bona la dita vinna de nos et de totz homnes et de totes femes e.ls sobreditz detz ans detz fruytz cuylitz et per tenir et complir et auer per ferm totes lés coses sobredites nos lés sobredites dòna Sancha Peritz priora et dòna Atheresa Remiritz sopriora et dòna Thota Martinitz tresorera et dòna Martina sacristana et dòna Thota Periz clauera et dòna Theresa Miguel portera per nos et per tot lo capitol et conuent de la dita nostra *horden qui ara èm et serem per temps obliguam à uos lo dit don Eneco o al mostrador d' esta carta totz les bens heredamentz de la dita *horden renunciant generalment et specialment à tot nostre for et à la exception de non respondre à la carta altresí es à saber que io lo dit don Eneco de Liçasso baster recebei à meyes la dita vinna de uos lés sobredites dones et serores én la dita *horden de *sant Peyre pera e.ls sobreditz detz ans detz fruytz cuylitz com sobredit es et ey én conuinient et me obliguey ius obligation de totz mès bens mobles et heredatz presentz et per uenir én tot logar que noysutz seran à laborar o far laborar la dita vinna de ses quatre labors én la manera sobredita et donar et rendre cad' ân én tot lo dit temps la mitat dels espleitz à sa sazón et la mitat del fruyt à sa sazón à la compaorta al cantel de la

vinna à mon cost et à ma mesion én la manera de com sobredit es à uos lés dites dones o al mostrador d' esta carta pera obs al capitol et conuent de lés dones de la dita *horden de *sant Peyre ;et complitz les ditz detz ans detz fruytz cuylitz que layssiey et desenpariey la dita vinna à la dita uostra *horden sens ningun enbarc que per razon de mi podis auenir et per tenir et complir et auer per ferm tot ço que sobredit es io lo dit don Eneco renunciéy totz fors hus et costumpmes de for seglar et de santa *eglesia generalment et specialment renunciéy à tot mon for et à la exception de non respondre à carta don Miguel Peritz d' Arruaçu et don Pero Garcia de Sarria capelans et don Semeno de Ymizcotz coder et Semen Miguel de Aynnorbe moliner uezins de Pampalona et io Martin Yniguitz de Vrdanitz notari public et iurat de Pampalona qui én lés coses deuandites fuy present escriui esta carta con ma propria man et sa pareylla partides per abc era mil sissanta e dos lo dissapte derrer del mes de detzembre et fí én ela aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de lés coses sobredites

<ville=pampelune>

<notaire=SemenGarcetzd'Iça

>

<texte=DNLOpa184-1318>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que én presencia de mi Semen Garceitz d' Iça notari public et iurat de Pampalona et dels testimonis deius escriutz Pere de Exaynn çabater vezin de Pampalona dizi que coma èl auis fayta suplication à don Pontz de Moretainna bizconte de Aunay *guouernador de Nauarra que coma èl es tis seguradament én lés cases de don Ochoa Martinitz d' Undiano la nuyt de cap d' ân ço es esta que èra derrerament passa que èra én la era començament de mil et trezentz et cinquanta et seys que Miguel Nadal filtz de don Pere Nadal lo broter estant e.l segurat con Sancha de Berrioçarr sa muyller én lés dites cases del dit don Ochoa Martinitz que li entra de nuytz én lés dites cases armat et con Lop Ochoa bureler hun que sol anar con Semen Arnalt d' Orotz et que lö uolguiren matar non auent palaura con èls ni sabent per que ni per que no et de paor que lö matassen que aui de ystre per huna finestra estreya per tal que non lö matassen et al ystre que se escorcha en grant partida de són cos et quàn èl fu fora que romaynniren èls én casa la nuyt maniant et beuent ço que trobaren ardent leyna et escueles et tailladors et de tot aquo lendeman que se quereilla al baylle et lo baille que li dizi que vezins que eren de la villa et que res non li podia far lès Martin de Roncal sergent d' armes de nostre seynnor lo rey et baille dels iudeus de Pampalona mâs que es anas à quereillar als vint et que èls li'n darien dreyt et apres que ana als vint et que lès conta ço que fayt li auien les ditz Miguel Nadal et Lop Ochoa et les vint tant tost que enbiaren per èls et que lès metiren en tregoa et que altre dreyt non li donaren per que lo dit Pere de Exayn auia én la dita supplication preguat al dit *guouernador que de coses tan mal faytes uolis far escarment per que la bona gent podissen biure segurs én lurs cases car no èra omne que podis anar segur con èls con èls et puy que fus fayta la quereilla al dit baille lo dit Pere d' Essayn requeri à mi lo dit Semen Garceytz d' Iça én presencia del dit baille que io al dit baile li'n fissei public instrument de tot ço que sobredit es de tot aquo son testimonis qui presentz furen e.l logar et qui per testimonis se otorgaren don Martin de Muruçaua granador et don Remiro coteler vezins de Pampalona cinquanta et seys

e.l mes de iener lo diios primer apres io Semen Garceytz d' Iça notari sobredit à instancia et requisition del dit Pere d' Esaynn et del baille escriui esta carta et fï ý én ela aquest mon signe acostumpmat én testimoniança de uertat e

<ville=pampelune>

<texte=DNLOpa188-1318>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son et qui son per venir com io dòna Atharesa muyller de don Martin de Ronçauals lõ qui fo à qui Deus faça veray perdon et io Esteuen Martin et Pere Martin ses filtz estant de cert saber et de certa sciencia et estant certificat de tot nostre dreyt no estant premiàtz ni de ningun mal engeynn engeynàtz mäs de nostra pura agradable uolontat vendem à uos don Pere Iohan lo tyssedor et à dòna Çuria de Saiguos uostra muyller la vinna que nos auem e.l terrminat de Muthiloa lõ clamen Çadarr la qual vinna es affrontada et se ten d' una part con la vinna que es del *hospital de Ronçauals et de l' altra part es affrontada et se ten con la vinna que es de lés criatures de don Miguel d' Alçorritz lo tender qui fo et ten del lonc de la vinna de don Saluador d' Ilundaynn lo broter qui fo troal sender que se ten à lés vinnes del seynnor rey aquesta deuandita vinna de guisa et de manera de com sobrescripta et sobrenomnada et affrontada es de part desus tota entegrament tanta quanta es assi coma ten del lonc et de ample d' al del çel troa dintz als abismes con totes ses dreytures et ses pertenencies de intrades et de yssides de camins et de senders et de çequies et de mugues salua franca deliura de nos et de tota nostra genoylla et generation et de tot nostre parentesc et de totz homes e de totes fempnes per vendem et otorguam nos les deuanditz dòna Atharesa et Esteuen Martin et Pere Martin à uos les deuanditz don Pere Iohan lo teyssedor et à dòna Çuria de Saiguos uostra muyller et methem uos en corpporal possession et én tenença én la dita vinna appoderant à uos et desapoderant à nos et uolem et nos platz que là ayatz et possediscatz des ades én bona patz sens part de nos ni de nostra genoylla ni de nostra generation ni de tot nostre parentesc ni de ningun altre omne ni fempna per per vendre et pera empeynnar et pera cambiar et pera alienar et pera farne d' ela totes uostres propres uolontatz assi coma cada vn et cada vna deu et pot far de la sua cosa propria sens ningun contradiziment sabuda cosa es que nos les deuanditz dòna Atharesa et Esteuen Martin et Pere Martin atorquam et reconoysem et uenem de manifest que auem agut pris et recebut amoralment em patz de uos les ditz don Pere Iohan lo teyssedor et de dòna Çuria uostra muyller pretz et aliala enssemble de la sobredita vinna venduda detz libras et catre soltz et hueyt dines de bons Sanchetz et de tornes petitiz mesclàtz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra et assi nos ne tenem ben per paguàtz et per ben integràtz de trestot lo preci et de aliala et de totes coses renunciant per cert saber à la exception de no agutz et de non recebutz et de non contàtz et de non aliuratz dines et affar valer tenir et complir la dita venta de vinna et totes lés coses deuandites et cada vna d' eles et per non poder venir én niguna manera contra nos les ditz dòna Atharesa et Esteuen Martin et Pere Martin dam fermes seguont for et fiançes de redra et de saluetat à uos les ditz don Pere Iohan lo teyssedor et à dòna Çuria uostra muyller én pena de vint et huna liúra de bons Sanchetz et de tornes petitiz mesclàtz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra nompnadament don Martin Yter lo peleter et don Domingo de Ronçauals broter vezins de Pampalona én tal manera que si per auentura nos ni ningun de nos

ni altre ni altres en votz én razon de nos ni ningun ni ninguna de nostra genoylla ni de nostra generation ni de nostre parentesc ni nuyll altre omne ni fempna de qualseuol ley o condition que sia deshuey et d' est present dia et hora que esta carta fu fayta et per nos otorguada adeuant iamas tant quant lo segle durya uos methissen mala votz o embarc o enuy o demanda ninguna vos fissen én la sobredita vinna venduda én tota ni én partida én *cort ni fora de *cort én iudici ni fora de iudici per deuant ningun iuge ni alcalde spirital ni seglar per conuinent que les ditz ferrmes et fiançes de redra et de saluetat uos faguen calar quedar et redrar et estar em patz tota mala votz et tot embarc et tota pleytesia et tota demanda que fayta o mysa vos seria én la soredita vinna venduda én tota o én partida et si far non lò uolien que èls o qualseuol d' èls uos donguen et paguien à uos o à tot omne qui esta present carta mostrara sens altre interual ningun lés dites vint et huna libras de Sanchetz et de tornes petitz mesclàtz de pena les vint soltz de Sanchetz et de tornes petitz mesclàtz pera la seynoria mayor del Nauarra o per tot són loguartenent per tal que fagua valer tenir et complir la dita venta de vinna et totes lés coses deuandites et cada vna d' eles e les vint libras de Sanchetz et de tornes petitz mesclàtz pera uos les ditz don Pere Iohan lo teyssedor et dònà Çuria uostra muyller o pera tot omne qui esta present carta mostrara als quals ferrmes et fiançes de redra et de saluetat conuenem et nos obliguam ius obliguation de totz nostres bens sedentz et mouentz presentz et per venir de guardarlès de Tot quant damage que èls o qualseuol d' èls o lurs herrs o qualseuol d' èls recebre puyrien én qual manera se uol én razon d' esta ferrmeria et fiançeria én que nos mis lès auem leyalment à bona fe sens mal enguan renunciament generalment et specialment cada vn de nos per sî à tot nostre for et à la exception del for de non respondre à la carta et à la exception de non poder et nos les ditz don Martin Yter et don Dominguo de Ronçauals atorguam nos per tals ferrmes et fiançes de redra et de saluetat de com sobredit es et de pagar lés dites vint et huna liúra o de far calar quedar et redrar de com sobredit es leyalment à bona fe sens mal enguan obliguant ad aquo cada vn de nos totz nostres bens sedentz et mouentz presentz et per venir d' or que nos lès ayam ni trobar se puyssen ont à mayor valor et conffirmation de la dita venta de vinna et de totes lés coses deuandites et de cada vna d' eles nos les ditz vendedors et nos les ditz ferrmes et fiançes de de redra et de saluetat renunciament per cert saber tot for et tot hus et tota costumpne de for seglar et de *sancta *eglesia et al for de non respondre à la carta et à la exception de non poder et à tota altra action ni deffenssion que à nos o à qualseuol de nos puyria ajudar ni valer én *cort ni fora de *cort én iudici ni fora de iudici per deuant qualseuol iuge o alcalde spirital o seglar et à totes altres razons exceptions et dilations que à nos o à qualseuol de nos o ad altre o ad altres en votz ni én razon de nos puyria ajudar ni valer ni pro tenir generalment et specialment renunciament cada vn de nos per sî à tot nostre for et al dia de guaridor que si lõ demamdauem que non nos sia donat ni otorguat generalment et specialment à nos les ditz ferrmes et fiançes de tot aquo son testimonis qui clamàtz et preguàtz et presentz furen e.l loguar et qui per testimonis se otorguaren nompnadament don Guarcia Miguel lo carpenter et don Sancho d' Irure et don Pere de Çaldayz corretors vezins de Pampalona mil et trezentz et cinquanta et sis e.l mes de nouembre lo diuenres primer apres la festa de *sant Briz et io Xemen Guarceyz d' Iça notary public et iurat de Pampalona qui à lés coses deuandites fuy present à instantia et requisition et mandament de entrambes lés partides escriui esta present carta én la qual én testimoniança de totes lés coses deuandites et de cada vna d' eles fi aquest nom signe acostumpnat én testimoni de vertat

<ville=pampelune>

<notaire=IohanAmis>

<texte=DNLOpa189-1318>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que io don Semeno de Liçassoayn et io don Horti d' Iça molines vezins de Pamplona atorgam et venem de manifest que auem alogat de uos dòna Amorossa muyller de don Elies Periz de la *peyra cambiador franc de Pamplona aquel molin que vos auetz e.l terminat de Pamplona que clamen de Ius la Rocha ço es à saber lès dos çenies primeres et auem la logat pera d' esta primera festa de *sant Iohan Babtista qui primera ven en quatre hans qui primes son per venir en segent continuadament conplitz cad' ân dels sobreditz quatre ans per quaranta et seis kafitz de bon forment nou linpi de dar et de pendre de la mesura de Pampalona lo qual loguer nos obligam l' un per l' altre et cada un per lo tot de dar et pagar cad' ân la mitat per la festa de Nadal et l' altra mitat per la festa de *sant Iohan Babtista sens ningun altre alongament leyalment à bona fe sens engan à uos la dita dòna Amorossa o à qui esta carta mostrara sens altra carta de procuraçion ninguna et d' aquo vos dam fiançes et deutos et pagados cum nos medeys ensenble et cada un per lo tot et no escusant les bens del hun per les bens del altre ni escusant nostres bens per les sons nin les sons per las nostres nopnadament don Sancho Rumeu bureler et don Garçia Peritz de Bidaureta panater vezins de Pamplona à lès quals fiançes auem én conuinent et nos obligam cada un per lo tot de gardar de tot quant mal et domaie èls o qualseuol d' èls reçebran per razon de aquesta sobredita fiançeria én que nos mis lès auem à bona fe et ad aquo obligam totz nostres bens et renunçiam tot nostre for et nos les ditz don Sancho Rumeu et don Garçia Peritz de Bidaureta atorgam nos per tals fiançes et deutos et pagados cada un per lo tot de com sobredit es à bona fe et si vos la dita dòna Amorossa o qui esta carta mostrara fisez cost o mesion dàm o destartz iornades intereses per demandar et cobrar lo sobredit loguer de cada un dels ditz termes adeuant nos les ditz alogados et nos lès dites fiançes cada un per lo tot vos lò deuem tot pagar et amendar et deuem et somes tengutz de creyre vos en del tot per conuinent én uostra sinpla palaura sens iura et testimoniança et sens altra taxation declaration administration de nigin iuie demandar nin requerir et affar valer tenir et conplir tot ço que sobredites nos les ditz alogados et nos lès dites fiançes et deutos et pagados cada un per lo tot obligam totz nostres bens sedentz et mouentz gaynàtz et per gaynar conoyssutz et per conoystre én tot loc que conoyssutz et trobàtz seran ont renunçiam per çert saber tot for tot hus et tota costumpne de for seglar et de *sancta *eglesia et generalment et speçialment renunçiam tot nostre for et tot altre for general et speçial et à tota ley et à tot altre dreyt humanal et diuinal canoniqua et çiuil et à totz priuilegis gracies franqueçes constituyçions et alongamentz de plazto donades et per donar et à dia de conseyll et de razonador pera én la villa et pera fora de la villa et pera fora del regne et à tot razonador et à totes alçes speçialment nos lès dites fiançes renunçiam à dia de garidor én tal manera que si lò demandassem no nos sia donat ni otorgat altresí io la dita dòna Amorossa muyller del dit don Elies Periz de la *peyra canbiador franc de Pamplona qui fo vos day et vos oltriey à uos les ditz don Semeno de Lissassoayn et à don Horti d' Iça molines lo dit molin ad aloguer per als sobreditz quatre hans cad' ân per lo dit loguer et ey én conuinent et me obliguey de far vos

saluetat per totz temps mäs de aquesta sobredita vinna que io vos ey dada de mi medeys et de trestota ma genoylla et generation et de tot mon parentesch det de totz omnes et de totes fempnes à su mi medeys ensenble cada un per lo tot non escusant ses bens per les mens ni les mens per les sens nompnadament Garçia Martin de Artiga vezin de Artiga et sobre tot aquo encara si per aventura algun omne o alguna fempna de qualseuol ley o condiçion que sia o sien vos mouie sen playt o demanda açcion o enbarc algun o mala voz én la dita vinna én tota o én partida io lo dit Sancho Yniguiz per conuinença vos lò dey tot far quedar et redrar qual hora per vos seriey requerit et si no lò fazien que donguey et paguiy dos buys blancx de Andia con ses cotos et con ses millaries per cot o per parament et per conuinença de pena la mitat pera la seynnoria mayor de Nauarra o pera qualque seynnor o iuie esta carta sera mostrada per tal que faga valer tenir et conplir tot ço que én esta carta es contengut et l' altra mitat pera vos la dita Contesa o pera qui esta carta mostrara sens altra carta de procuraçion ninguna et per far quedar et redrar à totz omnes et à totes fempnes de qualseuol ley o condiçion que sia o sien que playt o demanda açcion o mala voz lès metran o vos metrien à uos o à uostre heredes én la dita vinna én tota o én partida o per pagar o far pagar la dita pena day vos en fiança de redra et deutor et pagador de la dita pena con mi medeys ensenble et cada un per lo tot non escusant ses bens per les mens ni les mens per les sens nompnadament lo sobredit Garçia Martin de Artiga vezin de Artiga al qual ferme de saluetat et fiança de redra et deutor et pagador ey én conuinent de gardar de tot quant mal et domaie èl reçeбра per razon de aquesta sobredita fermeria et fiançeria én que io mis lõ ey et ad quo obliguey totz mès bens sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar et tot loc que conoyssutz et trobaz seran ont renunciey per çert saber tot for tot hus et tota costumpne de for seglar et de *santa *glesia et generalment et specialment renunçiey tot mon for et io lo dit Garçia Martin de Artiga vezin de Artiga atorguey me per tal ferme de saluetat et fiança de redra et deutor et pagador de la dita pena de com sobredit es et à far valer tenir et conplir tot ço que sobredit es io lo dit Sancho Iniguiz et io lo dit ferme et fiança cada un per lo tot obligam totz nostres bens sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar én tot loc que conoyssutz et trobaz seran ont renunçiam per cert saber tot for tot hus et tota costumpne de for seglar et de *santa *glesia et à tota ley e à totz priuilegis graçies franqueçes constituçions et fos generals et speçials de totz regnes et loguas et alongamentz de plazto donades et per donar et generalment et speçialment renunçiam tot nostre for et à dia de garidor de tot aquo son testimonis qui clamàtz pregàtz furen e.l loguar et qui per testimonis se otorgaren don Garçia de Lecunberi et don Nicholau d' Aria brotes et Garçia Ongaya çabater vezino de Pampalona era mil trezentz et sissanta e.l mes de nouembre disaute dia de la festa de *sant Briz et io Iohan Amis notari public et iurat de Pamplona qui à totes lès coses sobredites fuy present per mandament de lès dites partides escriui esta carta con ma propria man et én testimoniança de vertat fï én ela aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni

<ville=pampelune>

<notaire=SemenGarceytzdeYlundaynn>

<texte=DNLOpa199-1321>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que io Iohan Peritz d' Errotz peleter de Pampalona filtz de don Iohan Peritz lo cozinier qui fo et io Maria Ortitz sa muyller attorgam et venem de manifest que deuem cad' un per lo tot à uos don Naçan de Bargerac iudeu de Pampalona quaranta soltz de bons diners Sanchetz les quals uos à nos prestastes à razon de per et nos de uos lès aguimes et recebimes dont ben per pagàtz nos tenguimes terme es én que nos deuem pagar lo dit deute planament à uos lo dit iudeu o al qui esta carta mostrara sens ninguna altra carta de porcuration entro à hueyt dies apres esta primera festa de Nadal qui uen sens ningun altre alongament con totz costz messions que del dit terme adeuant farietz en demandar et cobrar lo dit deute et volem que gaynnien del dit terme adeuant à razon de per per ân segont la ordenança de la seynnoria et encara que uos paguem per totz quantz dies passarien del dit terme adeuant doblen solt de bons Sanchetz per pena la mitat pera la seynnoria mayor de Nauarra et l' altra mitat pera uos lo dit iudeu o peral mostrador d' esta carta et nos les ditz deutors et pagadors obligam deshuey que esta carta es fayta totz nostres bens mobles et heredatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar d' or que nos lès ayam ni trobar se puyssen à la muy alta seynnoria mayor de Nauarra o al *gouernador de Nauarra o à són loctenent én tal manera que del sobredit terme adeuant sens citar ni amonestar donguen porter o porters pera emparar pera vendre et fermer et pera metre à execution tantz de nostres bens deuanditz per que paguien à uos lo dit iudeu o al mostrador d' esta carta de tot lo sobredit deute principal et de tot ló al én la manera de com sobredit es et encara sobre tot aço obligam nostres persones én tal manera que consstem et nos platz que la seynnoria mayor de Nauarra o lo *gouernador de Nauarra o són loctenent o tot merin bayle preuost iusticia amirat o algazil o tot altre omne tenent loc de seynnor én tot loc or esta carta sia mostrada en feyra o fora de feyra en camin o fora de camin en uila o fora de uila en glesia o fora de glesia o én tot los acotat sagrat deffendut sien prises nostres persones sens nuylla altra deffenssion et siam mis en preson troa tant que ayam pagat complidament lo sobredit deute principal et tot ló al de com sobredit es ont renunciem cada un de nos per sî generalment et specialment à tot nostre for tot for tot hus et tota costumpne de for seglar e de *sancta *eglesia et al for de non respondre à carta et pregam al hondrat et saui don Iohan Peritz d' Undiano franc de Pampalona que es tenedor et garda del sayel de nostre seynnor lo rey én Pampalona que meta lo dit sayel pendent én esta present carta et io lo dit don Iohan Peritz d' Undiano à pregaries dels sobreditz deutors et pagadors estant cert et certificat per Semen Garceytz de Ylundaynn l' escriuan mis én persona mia per recebre esta obligation ey mis lo dit sayel del sobredit seynnor rey pendent én esta present carta per far ualer tenir et complir tot ço que sobredit es Pascal d' Aguiregui çabater de Pampalona et Iuçe Camin iudeu de mil trezentz cinquanta et nau e.l mes de iuynn diuendres vint et seys dies intràtz dintz lo dit mes et io Semen Garceytz de Ylundaynn notari public et iurat de Pampalona escriui esta present carta per mandament de lès dites partides et fï én ela aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni

<ville=pampelune>

<notaire=PeroSanchizdeCasseda>

<texte=AMP118-1323>

<statut=copieinc>

per deuant nos, maestre Johan Pace , dean de Chartres, don Hugo de Vissac, caualer, et don Alfons de Rouray, governador de Nauarra, inquiridos et reformados, inbiàtz per lo rey nostre senyor en Nauarra, nos, Andreu Marçel, Garçia de Badoztan, Martin Cruçat, Jaymes de Sangossa, Martin de la Venela , Lop d' Aldatz, Françes Çauiel, Apariçi, coteller, Sancho d' Elcano et Miguel de Galar, juratz del *borc de *sant Cernin de Ponplona, per nos et per la uniuersitat del dit *borc, dicem que coma la plaça que es entre *santa Seçilia troa al dit *borc sia de nostra franqueça del dit *borc que non hí aya nin hí deya hauer casa ninguna de *santa Seçilia troal dit *borc per priuilegi donat à nos et als del dit *borc de *san Cernin e.l poblament del dit *borc per lo rey don Alfonso de bona memoria et ayam estat et seyam én possession de la dita franqueça de la dita plaça, del qual deuandit priuilegi uos hauem mostrat et fayt fe muytas vezadas et coma don Johan Xemeniz, peleter, don Lope d' Ardanaç, don Johan d' Urroz, çapater, Pero d' Urrunça, tondedor, et dòna Maria Nauar, mullyer de don Pere Cucuyлло, et Martin Yuannyes d' Azterayn, maçoner, et Miguel d' Aguinaga, çabater, hauissen et ayan començat de hobrar et far fundamentas quada un per sí et per far casas et edificis én la dita nostra franqueça én la dita plaça, e coma nos, ades que èls començaren de laborar, per raçon de maestre Simon d' Aubert, procurador del rey nostre sennyor, diçia o que olmas non poyria o si non que èl faria non poblar et far casas én la dita plaça, auissem à uos et à quada un de uos suplicat et requerit per forma de suplication muytas vegadas si per palaura per escriut que tenguissetz per ben de non mandar poblar à ningun nin mandar far casa ninguna én la dita plaça de nostra franqueça, car seria grant periudiçi de nos et del dit nostre priuilegi antz que uedassetz et mandassetz ningun non hí poblas nin fis casa ninguna én ela et apres faytas per nos à uos muytas vegadas las ditas suplicacions an nouament a començat de laborar et obrar fundamentas én la dita plaça de nostra franqueça per far casas et edeficis én ela forçadament contra nostra uolontat los ditz Johan Xemeniz, don Lop d' Ardanaç, don Johan d' Urrotz, Pedro d' Urrunça et dòna Maria Nauar, Martin Yuaynes d' Azterain et Miguel d' Aguinaga, sobre la qual casa nos lès ayam fayta requisition et protestation de la iniuria et força que nos fan en çerta forma et manera con carta publica fayta per man de Pero Sanchiz de Casseda, notari, segund que millyor se conteyn per ela, sobre la qual requisition et protestation fayta per nos à èls, èls nos ayan dit et respondit que èls han començat de laborar et laborien et faguen et obrien las ditas fundamentas per far casas én la dita plaça per nostre mandament, de la qual casa nos tenem marauelhàtz et coma uos, don Hugo, nos hauissetz et ayatz dit que uos lès hauetz mandat obrar et far casas én la dita plaça de nostra franqueça, nos encara altra uetz, per mayor compliment, suplicam et requirem à uos, los ditz senyos, que uos tengatz per ben de defar lo dit uostre mandament et de uedar et mandar als ditz Johan Xemeniz, don Lope d' Ardanaç, don Johan d' Echarri, Pedro d' Urrunça, dòna Maria Nauar, Martin Yuannyes de Azterayn et Miguel d' Aguinaga que èls cessen de laborar et que non laborien màs d' aqui adenant, èls ni ningun altre et que deffaguian et se deffaga ço que fayt hí an en a dita plaça de nostra franqueça, de *santa Seçilia entroal dit *borc, et que non faguian casa ninguna én ela segund lo dit nostre priuilegi, mayorment pues uos auetz uist et uos auem fayt fe del dit nostre priuilegi muytas vegadas sobre esta casa et uos hauem mostrat presentat de part lo rey, nostre sennyor don Karlos, dos cartas sues de mandament én que las quals uos manda à uos, à totz ses offiçials del dit regne, que uos mantengatz en nostres fos, us, costumpnes, libertatz, priuilegis et franqueças, non fàcendo nos ninguna et si fayta o aceptada nos èra o fus que et sian ritornàtz à esta deuut et specialment én la una d' elas uos

manda d' esta casa en special per que diçem que assi lò deuetz far mayorment que si algun o alguns entenden o cuyden hauer dreyt én la dita plaça de nostra franqueça, estant primerament defayt ço que fayt hí es, prest y aparellyàtz de complir les dreyt et de deffendre la dita nostra franqueça segund que nostre alcalde o segund que la *cort de Nauarra veyra per ben segund for, us et costumpne del regne de Nauarra que diçem que puyz nos èm prest de complir dreyt de defendre la dita nostra franqueça, segund que dit auem que assi deuetz mandar de coma nos sobredit auem, mayorment que lo rey nostre senyor per sa carta assi uos manda et coma uos non lò uullyaç far nin far nos lo dit compliment de dreyt et de raçon per suplications que nos faytas uos ayam nin per lo dit mandament del senyor rey diçem que nos auetz fayta et faytz tort et força et iniuria non deuuda per que protestam et diçem que en ço que èls han laborat nin laboran én la dita plaç de nostra franqueça de *santa Zeçilia entroal dit *borc nin en mandament ningun que fayt ayaz sobre esta casa en periudiçi de nos, mäs én res non consentem, antz expresament lò contradeçem et nos assi protestam que à nos sia en salp tot nostre dreyt én tot et per tot, pera ara et pera totz temps et pera én són temps et én són logar et per que à nos sea en salp tot nostre dreyt et altressi per que al rey nostre sennyor pussam quereyllar et mostrar la dita força, tort et iniuria per uos à nos fayta, nos, los deuantditz juratz requerim à uos, Pero Sanchez de Casseda, notari public et jurat én la *cort, én la ciutat et én l' obispat de Ponplona, que nos fagatz de totes et quada unes coses sobreditas public instrument.

<ville=pampelune>

<notaire=PereMigueldeAranguren>

<texte=DNLOpa214-1325>

<statut=copieinc>

sapient totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que era de mill et trezenz et sissanta et tres e.l mes de juynn diuendres primer antz de la festa de *sant Johan Baptista én presençia de mi Pere Miguel de Aranguren notari public et iurat de Pampalona et dels testimonis deius escriutz Johan Dietz de Çuaçu porter de noste seynnor lo rey personalmente de part la seynnoría mayor de Nauarra requeri à don Miguel de Meotz amirat de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona con huna carta de mandament del seynnor governador huberta et sayellada con lo sayell de la *cort de Nauarra la qual carta lo dit porter fí leyre à mi lo dit notari per denant lo dit amirat et dels testimonis deius escriutz la qual carta es én esta forma: Alfonsso de Rouray governador de Nauarra al nuestro amado don Miguel de Meotz amirat de la *poblacion de *sant Nicholau de Pampalona saludes e amor e governador là mando testes l' abat de Lerin e don Miguel Motça alcaldes de la *cort et maestre Simon Aubert procurador del seynnor rey nota Miguel Ortiz et leyuda la dita carta del dit seynnor governador yo lo dit Johan Dietz porter dizi et requeri al dit don Miguel de Meotz amirat de part del rey nostre seynnor que no vsas del offiçi de la amiradia fora dels portalls de la dita *poblacion én la jurisdiction de la preuostat de la ciutat de la Nauarrería de Pampalona et lo dit porter requeri à mi lo dit notari que yo de mon offiçi li'n fisey un public instrument d' esta

requisicion et lo dit don Miguel de Meotz respondi que èl no ha vsat del ofici de la amiradia én la jurisdiction de la preuostat de la Nauarrerria segont se conteynn per lo mandament del gouernador et d' aquo requeri à mi lo dit notari que yo de mon offici li'n fisey un public insturment de les quals requisitions faytes son testimonis qui clamàtz et pregaz et presentz furen én logar et qui per testimonis se aytorgaren Saluador Lopiz et don Miguel de Equieta merçers et don Martin de Echarri broter vezins de Pampalona et io lo dit Pere Miguel de Aranguren notari qui à les coses sobredites fuy present à pregaries et requisitions et mandament dels ditz porter et amirat escriui dos cartes tant la vna com la altra pera obs dels ditz porter et amirat et én testimoniança d' aquo fí aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de les coses sobredites

<ville=pampelune>

<notaire=MartinPeritzdeTurilles>

<texte=AMP124-1326>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran e hoyran com nos, don Martin Garcia d' Ezcaua, alcalde, don Aparici d' Arrayça, mercer, Sancho Miguel d' Ezcaua, don Semen Peritz de Echague, panater, don Eneco d' Agurroreta, bureler, don Pedro d' Olaytz, baster, don Martin de Nauatz, baster, don Miguel de Guairainnu, çabater, don Eneco d' Adarragua, corder, e don Miguel Martinitz de Guicurudiagua, çabater, juratz de la ciutat de la Nauarraria de Pomplona, auissem enbiat per delant lo muyt noble poderos seinnor don Pere Remon de Rabastencx, guouernador de Nauarra, à don Garcia Santz de *sant Esteuen , preuost, e don Sancho de Sarriguren e à don Semen Garcia d' Aransus, vezins nostres de la ciutat de la Nauarrerria de Pomplona, à demandar execution de nostre preuelegi de la dita ciutat que lo rey nostre seinnor nos, les ditz alcalde e juratz e lo conseyll de la dita ciutat, pleguàtz conseyllalment à uotz de pregon e.l palaci del bispe, per obedir e conplir lo mandament del dit seinnor guouernador fam e establyssem e hordenam e metem per nostres certz e specials procuradors à don Johan Semenitz, peleter, e don Sancho de Sarriguren, bureler, la absencia de l' un no enbarguant al altre à delant lo dit seinnor guouernador à suplicar e à requerir e clamar merçe al dit seinnor guouernador que uos meta à execution lo dit nostre preuelegi que nostre seinnor lo rey a dat als pobladors, vezins de la dita ciutat, que son e seran especialement én razon de les intrades e yssides e de les erbes e aigues e dels terminatz e de la garda de la costeria dels terminatz que lo seinnor rey ha dat e otorgat als de la dita ciutat de la Nauarriria de Pomplona segont que la dita ciutat de la Nauarriria solia auer antz de la destruction de la dita ciutat coma millor e màs conplidament se conteinn per lo dit nostre preuelegi que lo seinnor rey nos ha dat, dant e otorguant tot plener e entegre poder als deuantditz nostres procuradors o à qualseuol dels, la absencia de l' un no enbarguant al altre de far totes aqueles coses que lo dit seinnor guouernador mandara e hordenara e fara én razon del dit nostre preuelegi segont que lo seinnor rey nos l'ha otorguat e dat coma bons e leyls procuradors deuen e poden far e que nos fariem e seriem tenutz de far si personalment fussem e.l logar con lo dit seinnor guouernador. e per maior firmeza d' esta dita procuracion nos, les ditz alcalde e juratz e lo conseyll de la dita ciutat, metem lo sayel pendent de la dita ciutat én esta present carta de

procuracion. testimonis son qui clamàtz e preguàtz e presentz furen e.l logar e qui per tals testimonis se otorguaren: Martin Semenitz d' Artesano, escuder, e Lope Yeniguitz de Bilaua, maçoner. e io, Martin Peritz de Turrilles, notari public e jurat del conseyll de la ciutat de la Nauarriria de Pomplona, qui la present carta de procuracion escriui per mandament dels ditz alcalde e juratz e conseyll de la dita ciutat de la Nauarriria de Pomplona, era . syssanta e catre, e.l mes de nouembre, diios primer apres la festa de *santa Catherina , én testimoniança d' aquo fíy aquest mon signe acostumpnat én esta present carta e suy testimoni.

<ville=pampelune>

<notaire=PereSantzd'Uli>

<texte=AMP125-1327>

<statut=original>

esta present carta veiran e hoyran que én la era . syssanta e çinc, e.l mes de jul, dimercles, dia e festa de *santa Maria Magdalena , én presencia de mi, Pero Santz d' Uli, notari public e jurat de la çipdat de la Nauarriria de Pomplona, e dels testimonis dejus escriutz: don Sancho de Sarriguren, alcalde de la dita çipdat, don Martin Garçeitx d' Ezquaua, don Garcia Nauarro, don Lop de Redin, don Miguel de Ronçauals, don Ochoa de Berroeta, don Sancho d' Urroui, don Miguel Carlo , don Johan de Veramendi, don Garcia de Guendulain, don Pere Çuri, don Yenego Lopeitz d' Espotx e don Pere Santz d' Uli, les doze juratz del conseyll de la dita çipdat, én la casa que ha l' ondrat e saui don Miguel Motça, alcalde én la *cort de Nauarra én la dita çipdat, la qual ten ad aloguer don Martin d' Uritz, panater, pleguàtz conceyllalment à uoz de pregon segont husat e costumpnat es én la dita çipdat, ordenaren, firen e establiren lurs certz e specials procuradors abastantz én lur nompne e én lur logar, nompnadament, don Johan Semenitz, peleter, don Martin Garçeitx d' Ezquaua, don Garcia Santz de *sant Esteuen , peynner, don Sancho de Sarriguren, don Pedro d' Olaytz, baster, don Pere Semenitz de Gorraitx, carpenter, e don Lop de Redin, carpenter, vezins de la dita çipdat, portadors d' esta present carta procuracion, qui eren presentz, e èls la cargua de la dita procuracion recebentz e.l debit negoci e contenda que èls han e cuyden o puyrien auer en calseuol manera con les alcaldes e juratz e conceyll de la huniuersitat del *borc de *sant Çerni e de la *poblacion de *sant Nicholas de Pomplona én raçon de lès garderias dels terminatz de Pomplona e dels altres dreytz pertainenentz à lès dites garderias e dels dependentz dels, atorgant e donant lès plener deliure e entegre poder e especial mandament à tractar, ordenar, auenir, conpondre, atorgar e firmar én uotz e én nompne dels ditz alcalde e juratz e conseyll de la dita çipdat con pena o con jura o én aquela manera que als deuantditz procuradors ben vist sera con les deuantditz alcaldes e juratz e conseyll de la huniuersitat dels ditz *borc e *poblacion o con lurs procuradors en judiçi o fora de judizi o én aquela manera que als sobreditz procuradors ben vist sera e à far atorgar e fermar totes e cada hunes coses que lé deuantditz alcalde e juratz e conseyll de la dita çipdat farien o far puyrien sobre lo fayt de lès dites garderies dels ditz terminatz e dels altres dreytz pertainenentz à eles e dels dependentz de lès si personalment fussen presentz à lès coses e.l logar e encara si tals coses eren que taiuasen al dit negoci que requerissen mandament especial. e uolent releuar lé deuantditz lurs procuradors de tota cargua de satisdation e altresí affar ualer, tenir e conplir tot quant que per les ditz procuradors sera

tractat, ordenat, auenut, conponut, atorgat, fayt e firmat én uotz e én nompne dels ditz alcalde, juratz e conseyll de la dita çiptat con les ditz alcaldes juratz e conseyll del *borc e de la *poblacion e con lurs procuradors én razon del dit negoci de lés dites garderies e dels altres dreytz pertiinnentz à eles e dels dependentz d' eles en calseuol manera lé deuantditz alcalde, juratz e conseyll de la dita çipdat prometiren e se obligaren so pena de mil marcs de fin argent de jus ypoteca e obligation de totz les bens de la dita çipdat à mi Pero Santz d' Uli, notari sobredit, stipulant e la deuantdita obligation e stipulation yo dels en mi reçebent én uetz e én nompne de totz aquel o aquels à qui pertayn e pertaindra o pertaindre puyria lo deuantdit negoci que han e auran per totz temps mäs per firme e per ualedera tota cosa que per lé deuantditz procuradors sera tractada, ordenada, auenuda, conponuda, atorgada, fayta e firmada én uotz e én nompne dels deuantditz alcalde, juratz e conseyll de la dita çipdat con les sobreditz alcaldes e juratz e conseyll de la dita huniuersitat dels ditz *borc e *poblacion o con lurs procuradors sobre lo fayt e neguoci de lés dites garderies e dels dreytz pertaynnentz à eles e dels dependentz d' eles, assi ben coma si per èls medeys conseyllalment fus tractada, ordenada, auenuda, conponuda, atorgada, fayta e firmada e que pagaran e conpliran tota cosa que jugada sua contra èls con totes ses clausules e que per nenguna manera ni raçon nuytz temps contra én nenguna res non uendran e si offissen de dar e pagar la dita pena dels ditz mil marcx d' argent la mitat à la auersa partida o bedient e l' altra mitat à la seynnoria mayor de Nauarra per tal que lës fagua far, ualer, tenir e conplir e auer per ferm tota cosa que per les ditz procuradors sera tractada, ordenada, auenuda, conponuda, atorgada, fayta e firmada con lé deuantditz alcaldes juratz e conseyll dels ditz *borc e *poblacion o con lurs procuradors sobre lo fayt de lés dites garderies e dels dreytz clamàtz e pregàtz e presentz furen e.l logar e qui per testimonis se otorgaren: Miguel Garcia de Mendilori e Lope Johan d' Anoçiuar, labradors. e per mayor firmeça e testimoniança de totes lés coses sobre dites lé deuantditz alcalde e juratz e conseyll de la çipdat firen metre lo sayel pendent de la dita çipdat én esta present carta. et jo, Pere Santz d' Uli, notari sobredit, qui fui present én lés coses deuantdites per mandament e aytorgament del sobredit alcalde, juratz e conseyll de la dita çipdat escriui esta present carta de procuracion én la manera deuantdita con ma propia man, én la era e mes e dia sobredit e fy aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de uertat.

<ville=pampelune>

<notaire=MartindeUrdanitz>

<texte=AMP127-1328>

<statut=original>

sapien totz aquels qui esta present carta ueyran e hoyran que én la era de mil. sissanta e seis, e.l mes de juynn, diuendres primer apres *sant Bernabe , én presencia de mi, Martin de Urdanitz, notari public, jurat de Pampalona e dels testimonis de jus escriutz, don Martin de Beortegui, corder, don Pedro de Urrunça, retondedor, Miguel de Lerin, don Garcia d' Oxauayn, corder, don Pere Semenitz de Liçarraga, bureler, don Simon de Badoztain, carpenter, e don Enequo d' Erasso, carpenter, dels juratz de la ciutat de la Nauarriria de Pampalona, per sî e per lurs compaynnos juratz de la ciutat deuantdita, én uez e én nompne de tot lo conseyll de la dita ciutat, requiriren à don Esteuen de Roses, cambiador, recibidor de

lés rentes del seynnor rey én la merintat de Pampalona, én esta forma que dejus se sec: que com l' alcalde e les juratz de la ciutat de la Nauarriria de én uez e en nopme de sí e de aquels qui per temps serien alcalde e juratz én la dita ciutat de la Nauarriria, ayen trebudat les forntz del rei que son én la dita ciutat de mayestre Guilhem de la Hala, tresorer, e de mayestre Simon, procurador, qui furen per temps per lo seynnor rei en Nauarra, jus certes conditions e en certa forma e per certa quantia de dines, cascun ân de trebut à pagar als ditz tresorer e procurador o als qui per temps serien èls fazent cuyre pan e ls ditz forntz ad aquels contenguntz én lés cartes del dit trebut, segunt que tot aquo millor e màs complidament se contein per lés dites cartes faytes per man de Martin Garçeitx d' Ezcaua, notari én la dita ciutat de la Narriria . et com les ditz forntz sien uacantz per razon que non cozen pan en èls les judeus nin les pobles per razon de dos forntz que an fayt de nou én lés dites pobles per la qual cosa nos auem rebut e recebem grant damage e meintzcap per falta que uos, don Esteuen d' Arroses, cambiador, que ara ètz recibidor dels bens del rey non nos faytz ualer lés conuinençes contengudes én lés dites cartes de trebut. et mayorment con se conteinga én lés dites cartes de trebut que si per auentura de dintz lo temps que nos auem à tenir les ditz forntz del rey à trebut auenia que lés dites pobles e les judeus non cozien pan, e ls ditz forntz que nos sia abatut tant del dit trebut com dos bons homes veyran per ben mis l' un per uos, qui ètz recibidor dels bens del rei, et l' altre per nos, les ditz alcalde e juratz, nos, don Martin de Beortegui, corder, don Pedro d' Urrunça, retondedor, don Miguel de Lerin, don Garcia de Marcayn , corder, don Pere Semenitz de Liçarraga, bureler, don Simon de Badoztain, carpenter, don Enequo d' Eraso, carpenter, juratz deuantditz, per nos e per mès compainnos juratz, én uez e én nompne del conseyll de la dita ciutat, requirem à uos, lo dit don Esteuen de Roses, recibidor dels bens del rei, aquo que sobredit es à nos fagatz ualer lés conuinençes én la carta del dit trebut contengudes e nos enparetz dels ditz forntz del rei que son én la dita ciutat de la Nauarriria e nos fagatz satisfacion del dàm e damage que nos rebut auem segunt la tenor de nuestra carta. et requirem à uos, Martin de Urdanitz, notari public e jurat de Pampalona, que uos, per vostre offizi, de tot ço que sobredit es nos façatz public ystrument et pregam à uos, don Pere Martin d' Equieta, tender, e à uos, don Pedro de Aranguren, corder, que de tot ço que dit es nos siatz testimonis. et altresí lo dit don Esteuen d' Arroses respondent dizi én presencia de mi, lo dit notari, én esta forma que de jus se sér dic nos: jo lo dit don Esteuen, à uos, les sobrenopnatz juratz, que io non fí conuinença ninguna per razon dels ditz forntz con les ditz juratz nin con ningun altre. et así jo non suy tengut de far uos ualer lés dites conuinençes que dizetz ni auetz rebut nin recebetz mintz cap ningun per razon de mi. et aquo no es de ma conoyssença, màs anatz al procurador del regne de Nauarra qui es soberan de mi et es la conoyssença sua én esta cosa et far uos ha compliment de dreit à segont la *cort de Nauarra veyra per ben. et así jo non suy tengut de empararme dels ditz forntz . et nos, don Pere Martin d' Equieta, tender, et don Pere de Aranguren, corder, vezins de Pampalona, qui à lés coses deuantdites fumes presentz e odimes tot ço que sobredit es, otorgam nos per testimonis. et jo, Martin de Urdanitz, notari public e jurat de Pampalona, qui à lés coses deuantdites fuy present, escriui esta carta de reconoycença à requisicion e mandament de lés dites partides e con aytorgament dels ditz testimonis, én la era, mes e dia sobreditz e fí én ela aquest mon signe acostumpnat én testimoniança de uertat.

<ville=pampelune>

<époque=1350-1400>

<notaire=SymonHortizdeMuez>

<texte=DMSPR9-1357>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran e oyran, que nos, dòna Johanna Helion,
priora del *monesteri de lès dones de *sant Pedro de Ribes prop Pampalona, e dòna Johanna
d' Artayssona, çozpriora, e dòna Bona Crozat, sacristana, e dòna Pascoala d' Alçorriz,
tresorera, e dòna Frontina Elion, clavera del pan, e dòna Johanna de la Mayson, clavera de la
farina, e dòna Joanna de Gorriti, portera, e totes lès altres dones del dit convent plegades à voz
de canpana e.l capitol del dit *monesteri, segont husat e costumpnat avem de plegar nos
entroal dia

de huey én tals e semeyllables cas, trebudam e dam à trebut à vos, Martin de Saldias, ortelan
de Pampalona, e Maria d' Uvani, vostra muyller, aqueles dos vinnes que son del dit
*monesteri e convent, les quoals son e.l terminat de Buruslada, terminat clamat Noveleta pera
d' est dia de huey que esta carta es fayta e per tot lo convent, otorgada pera én tota vostra vida
de cada un

de vosaltres. la huna de lès quals dites vinnes se ten e se affronta d' una part con la vinna de
don Johan de Mendico, capelan de Buruslada, e de l' altra part con la vinna de Martin Gil
d' Ureta, vezin de Pampalona. la segunda vinna se ten e se afronta d' una part con la vinna
de *sant Johan d' Acre e de l' altra part con lo camin frances. et estes devant dites vinnes

devez tenir lès vos, les diz Martin de Saldias e Maria d' Uvani, vostra muyller, e cada uno de
vos én tota vostra vida à totes vostres ventures, per trebut de vint e dos solz de carlins negres
que vos o cada un de vos o calsevol de vos dongaz e paguez à la tresoreria qui ara es o per
temps sera tresorera del dit convent ho al mostrador d' esta carta, per la festa de *sant Andreu
del mes de novembre én cascun ân, senz ningun altre alongament pera obs al dit convent et
debez lès labora de lus labos acostumpnades, à saber es, dos ans podar, cavar o layar e al
tercer podar e descalçar, layar o cavar e avinar e de totes les altres labos necesaries. et si per

aventura fusa cosa que vos, les diz Martin de Saldias, ortelan, e Maria d' Uvani, vostra
muyller, o calsevol de vos que sobravivis fayllisez, que non se la laborez lès dites vinnes de
lès labos sobre dites én cada un ân de como dit es de part de sús, que la dita tresorera qui ara
es o per temps sera per lo dit convent aya d' esleyre un bon labrador e vos les diz Martin de
Saldias e Maria d' Uvani, vostra muyller, ho aquel que per temps biu sera un altre bon

labrador et si dels fus vist que avissez fayllut en alguna de les labos sobre dites, que la dita tresorer qui ara es o per temps sera sia poderosa e aya poder de pendre lo fruyt de les dites vinnes pera ops al dit convent senz deteniment de vos, les diz Martin de Saldias, ortelan, e Maria d' Uvani, vostra muyller, nin de ningun altre omen nin femna d' aquest segle. altresí encara es à saber que nos, les dites dòna Johanna Elion, priora del dit *monesteri e convent, e dòna Johanna d' Artyssona, çozpriora, e dòna Bona Crozat, sacristana, e dòna Pascoala d' Alçorritz, tresorer, e dòna Frontina Elion, clavera del pane, e dòna Johanna de la Maysson, clavera de la farina, e dòna Maria Johan de Gorriti, portera, e totes les altres dones del dit convent avem en convinent prometem e nos obligam jus obligacion de toz les bens mobles e heredaz del dit *monesteri e convent, de far vos les dites vinnes én tota vostra vida e de non toldre vos lès que altre ningun omen nin fema d' aquest segle y donas de trebut nin de cens nin per ninguna altra manera nin razon d' aquest segle. et per tenir e conplir totes e cada unes coses sobredites én la forma e manera sobredita e per non contravenir én tota la vida de vos, les diz Martin de Saldias, e Maria d' Uvani, vostra muyller, nos, les dites Johanna Elion, priora del dit convent, e dòna Johanna d' Artayssona, çozpriora, e dòna Bona Crozat, sacristana, e dòna Pascala d' Alçorritz e dòna Frontina Elion, clavera del pan, e dòna Johana de la Mayson, clavera de la farina, e dòna Maria Johan de Gorriti, portera, e totes les altres dones del dit convent obligam toz les bens mobles e heredaz del dit *monesteri e convent presenz e per venir en toz locs que sien e trobar se puyssen, ont renunciem toz fors, toz hus e totes costumpnes de for seglar e de *santa *glesia, renunciant generalment e especialment al nostre for. et nos, les diz Martin de Saldias, ortelan de Pampalona, e Maria d' Uvani, sa muyller, estaianz én la Pobla dels *horz de la Madalena, otorgam e venem de conoyssutz e de manifest que recebem à trebut les dites vinnes de vos, les dites dòna Johanna Elion, priora del dit *monesteri e convent de *sant Pedro de Ribes prop Pampalona, e dòna Johanna d' Artayssona, çozpriora, e dòna Bona Crozat, sacristana, e dòna Pascala d' Arçoriz, tresorer, e dòna Frontina Elion, clavera del pan, e dòna Johanna de la Maysson, clavera de la farina, e dòna Maria Johan de Gorriti, portera, e de totes les altres dones del dit convent, les quals dites vinnes devem tenir nos, les diz Martin de Saldias e Maria d' Uvani, sa muyller, ortelans de Pampalona, én tota nostra vida à totes nostres ventures per trebut de vint e dos solz carlins negres, que nos dongam e paguem én cada un ân per la festa de *sant Andreu del mes de novembre à la tresorer qui ara es o per tems sera tresorer del dit convent o à tot homen qui esta carta mostrara pera obs al dit convent, senz ningun altre alongament e devem lès laborar én cascun de les labos sobre dites. et si per aventura fusa que nos non lès laborassen de les sobre dites labos én cascun ân com sobre dit es, que la tresorer qui ara es o per temps sera tresorer del dit convent per tot lo convent esleya hun bon homen labrador e nos hun altre e si à èls fus vist que avissem fayllut en alguna de les sobre dites labos, que la tresorer qui ar es o per temps sera, sia poderosa e aya poder de pendre lo fruyt de les dites vinnes pera obs al dit convent senz enbarguer e deteniment de nos, les diz Martin de Saldias e Maria d' Uvani, ma muyller. et per tenir e conplir totes e cada unes coses sobre dites én la forma e manera de com sobre dit es e per pagar lo dit trebut én cada un ân al sobre dit terme, nos, les diz Martin de Saldias e Maria d' Uvani, sa muyller, obligam toz nostres bens mobles e heredaz presenz e per venir en toz locs que lès ayam e trobar se puyssen, ont renunciem de cert saber, toz fors, toz hus e totes costumpnes de for seglar e de *santa *glesia, renunciant generalment e especialment à tot mon for. et én testimoni de tot ço que sobre dit es, nos, la dita priora, e tot

lo convent metem lo sayel del dit convent én esta present carta én pendent en ela. testimonis son qui clamaz presenz e pregaz furen e.l logar e qui per testimonis de tot ço que sobre dit es se otorgaren: Pero Lopeyz de la *tor, vezin de Sansoayn, e Martin Garcia d' Arre, vezin de Sansoayn, e Johan d' Errera, ortelan de Pampalona. et io, Symon Hortiz de Muez, notari public e jurat per autoritat real, qui à lés coses sobre dites fuy present ad requesta e mandament de lés dites partides, la present carta escrivi con ma propria man con sa pareylla partida per abc de mil trezenz e novanta e cinc, disaute vint e seys dies intraz del mes de novenbre e fï én ela aquest mon signe acostumpnat én testimoni de vertat.

<ville=pampelune>

<notaire=SymonHortizdeMuez>

<texte=DMSPR10-1358>

sapient toz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que nos, dòna Iohana Elion, priora del conuent et monasteri de *sant Pedro de Ribes pres Pampalona, et dòna Iohana d' Artayssona, çozpriora, et dòna Pascala d' Aynçoriz, et dòna Gracia Miguel, tresoreres, et

dòna Esteuenia Moça, camera, et dòna Maria Periz de Lerraga, sacristana, et dòna Frontina Elion, clauera del pan, et dòna Johana de la Maysson, clauera de la farina, et dòna Sancha de

Ronçauals, portera, et totes lés altres dones del dit conuent, plegades à uoz de canpana, e.l

capitol del dit monasteri segont husat et costumpnat auem de plegarnos entroal dia de huey

per tals et semeyllables cas, trebudam et dam à tribut aquela vina que lo dit conuent et

monasteri ha *dejus la Rocha à uos, Sancho Miguel de Sandayna, hortelan, vezin de Pampalona, la qual dita vina deuez tenir én tota vuestra vida à totes vostres venturès, la qual

dita vina se ten et afronta de la huna part con la vina de Pere d' Arraçu, broter, vezin de

Pampalona et de la otra part con lo camin coma omen va de la vila de Pampalona per Dejus la Rocha enta *sant Pedro de Ribes pres Pampalona et de la otra part con la qual dita vina tenir per tribut de trenta et dos solz de carlins negres conuertuz à la valia en carlins el qual dit tribut deuez dar et pagar én cascun ân per la festa de *sant Andreu del mes de nouembre, senz ningun altre alongament, à uos, la dita priora o ad sera priora ho al mostrador d' esta carta, senz altra carta de procuracion ninguna et deuez là laborar de ses labos acostumpnades, à saber es, en tres ans, podar, cauar ho layar et auinar et al cart ân podar, descalçar, layar o cauar et auinar et dar totes lés altres labos necessaries à la dita vina én tota vostra vida. et si per auentura fusa cosa que fayllisetz de lés dites labos én tot lo dit temps ho en algun dels, que

vos mis hun bon home labrador et nos un altre et si ad aquels ben vist èra que vos auissetz fayllut que vos siaz tengut per conuinent à dar et pagar de pena dos solz de carlins blancs petiz, moneda corrible e.l regne de Nauarra per cada arinçada la mitat pera la seynoria mayor de Nauarra, per tal que à uos faça valer, tenir et conplir totes lés coses sobredites et l' altra mitat per nos, la dita priora o per ad aquela que per temps sera priora o per al mostrador d'

esta carta, altresí encara es à saber que ades, coma de vos lo dit Sancho Miguel de Sandayna faça Deus són comandament, que nos, la dita priora, ho aquela que per temps sera priora ho lo mostrador d' esta carta se puyssa enparar de la dita vina senz deteniment de ningun de la vostra genoylla et generacion et parentesc et de toz altres homes et femes d' aquest segle, altresí ncara nos, la dita priora et conuent, vos deuem far bona la dita vina én tota vostra vida à uos, lo dit Sancho Miguel de Sandayna et auem en conuinent, prometem et nos obligam de non

toldre vos là per màs ni per minz que altre ningun ý donas de trebut, obligant ad aco et à tot ço que sobredit es toz les bens mobles et heredaz del dit monasteri et conuent, renunciant generalment et especialment à tot nostre for. et io, lo dit Sancho Miguel de Sandayna, ortelan

de Pampalona, asi recebey la dita vina à trebut pera én tota ma vida de vos, la dita priora,

et conuent, con totes lés condicions sobredites et dey là tenir én tota ma vida à totes mès ventures, la qual dita vina dey tenir per trebut de trenta et dos solz de carlins negres conuertuz à la valia en carlins blancs, lo qual dit trebut io ey én conuinent de dar et pagar én cascun ân per la festa de *sant Andreu del mes de nouembre à uos, la dita priora ho ad aquela qui per

temps sera priora ho al mostrador d' esta carta senz ningun altre alongament. altresí es à saber que io, lo dit Sancho Miguel de Sandayna ey én conuinent de laborar la dita vina én cascun ân de lés labos sobredites én la forma et manera de coma sobredites son, et si per

auentura fusa cosa que io fayllissz en toz les diz temps de ma vida ho en algun dels, que

non laborasey la dita vina de lés dites labos, vuyll et me plaz que vos, la dita priora, o aquela qui per temps sera priora o lo mostrador d' esta carta, esleya un bon homen labrador et io un altre, et si ad aquels ben vist que auissey fayllut en algun de lés sobredites labos que io, per

conuinent siey tengut siey tengut à dar et pagar per cada una arinçada dos solz de carlis blancs petiz de pena, la mitat pera la seynoria mayor de Nauarra, per tal que à mi faça valer, tenir et

conplir tot ço que én esta carta se conteyn et l' altra mitat pera vos, la dita priora o per ad aquela qui per temps sera priora o per al mostrador d' esta carta per vostres interesés, altresí encara es à saber que io, lo dit Sancho Miguel de Sandayna, ey én conuinent et vuyll et me plaz que asi coma nostre seynor fara són comandament de mi, que vos, la dita priora ho aquela que per temps sera priora ho lo mostrador d' esta carta, pera obs al dit conuent se puyssa enparar de la dita vina senz detenimient de ningun de la mia genoylla, generacion et parentesc et de toz altres homes et femes d'aquest segle. et per tenir et conplir totes et cada unes coses sobredites én la forma et manera sobredita et per non contravenir nuyllz temps del segle io, lo dit Sancho Miguel de Sandayna, obliguey toz mès bens mobles et heredaz presenz et per venir en toz locs que io lès ayey et trobar se puyssen, renunciant toz fors, toz hus et totes costumpnes de for seglar et de *santa *glesia, renunciant generalment et especialment hà

tot mon for. testimonis son qui clamaz, presenz et pregaz furen én logar et qui per testimonis de tot ço que sobredit es se otorgaren: Lazaro de Buruslada, cordaler, et Martin Sanz de *sant Esteuen , aster, vezins de Pampalona. et io, Symon Hortiz de Muez, notari public et jurat per

autoritat real én la ciutat et Nauarriria de Pampalona et én tota la conca de Pampalona, qui

à lés coses sobredites fuy present, ad requesta et mandament de lés dites partides, la present carta escriui con ma propria man, era de mil trezenz et nouanta et seys, diuendres, trenta dies intraz e.l mes de nouembre et fí én ela aquest mon signe acostumpnat én testimoni de vertat, per abc partida, con sa pareylla. et én testimoni de tot ço que soberdit es nos, la dita priora metem lo sayel del dit conuent én pendent én esta present carta.

<ville=pampelune>

<texte=AMP215-1387>

<statut=copieinc>

estes son les ordenançes faytes et firmades per les alcaldes, juraz et cosseill del *borc, de la *poblaçion et de la Nauarrerria de la çiuat de Pomplona én la forma que se sec: primerament que ningun vezin ni vezina ni abitant de la dita çiuat nin de ses pobles ni rauals no metia ni aya à metre vin ni pomada én la dicha çiuat ni én ses pobles ni rauals troa de la prima festa de *santa Maria del mes de setembre primer venent en dez ans, et aquel o aquela que lò faria perdra lo vin o pomade que mis auria et pagara màs vynt libras de carlins de calonia. que ningun vezin ni vezina ni abitant de la dita çiuat nin de ses pobles ni rauals non reçeban én sa casa ni d' altre en comanda vin ni pomada pera encubar ni vendema pera far vin én la dita çiuat ni én ses pobles ni rauals et aquel o aquela que lò reçebria et encobriria perdra la ostilla én que mis lò auria et pagara màs vynt libres de carlins de calonia. et lo foran o estrange que mis lò auria perdra lo vin o pomada o vendema que mis auria sens ninguna merçe. que ningun vezin ni vezina ni abitant de la dita çiuat ni de ses pobles ni rauals non portien ni metien nin fagan portar ni metre vendema én la dita çiuat ni én ses pobles ni rauals, sino de sa heradat propria que e.l dia de huey ha troa dos legues derredor de la dita çiuat, saluant que tot vezin o vezina puyssa comprar de vezin o vezina de la dita çiuat de la vendema de lés heredaz que ha de dinz lés dites dos legues. et aquel tal vin que fayt aura de la dita vendema conprada lò puyssa vendre francament. et si d' altra vendema conprada de altre que non fus vezin o vezina de la dita çiuat fazia vin én la dita çiuat perdra aquel tal vin et pagara màs vynt libres de carlins de calonia. que tot vezin o vezina et abitant de la dita çiuat que no ha heredaz pusca conprar vendema pera far vin pera sa prouision et non pera vendre, dor ël o ela tendra per ben, saluant que si portauen à cargues vendema à la dita çiuat que d' aquela tal vendema no ayen ni puissen conprar ni sia consentut intrar ni metre én la dita çiuat ni én ses pobles ni rauals et aquel o aquela que lo contrari faria perdra lo vin que de tal vendema fayt auria et pagara màs vynt libres de carlins de calonia et qui aquela tal vendema conpra fora dels terminaz de la dita çiuat aya de portar et metre con sabiduria dels juraz de la dita çiuat. et aquel o aqueilla que lo contrarii fara pagara vynt libres carlins de calonia. que ningun vezin ni vezina nin abitant de la dita çiuat de la heradat o heredaz que de huey adelant conprara fora dels terminaz de la dita çiuat, de Bilaua, de Sanssoayn, de Artiga, de Berrioçar, Oronssusse, Loça, Orquoyen, Araçuri, Baraynin, Eulça, Ciçur *mayor et *menor, Echauacoyz, Açeilla, Ezquiroz, Cordouieilla, Mutiloa de sús et de jus, Badoztayn, Sarriuren,

Mendilorri, Bruslada, Olaz mayor et *menor et Huart de çerca los ditos Olaz mayor et *menor no ayan ni puyssan metre én la dita çïutat ni én ses pobles ni rauals vin ni vendema que aura de tal heradat o heredaz que de huey adelant conprat auria et si lõ metia perdra lo vin o vendema que mis auria et pagara màs vynt libres de carlins de calonia. que tot vezin et abitant de la dita çïutat qui ten o tendra vina o vines à trebut o à çens del seynor rey o del seynor bispe o de vezin o vezina de la dita çïutat o de la eglesia de *santa Maria de la dita çïutat o de lés confraries de lés eglesies de la villa e.ls ditz terminaz de la dita çïutat et de lés dites aldees puyssa portar et metre la vendema d' aqueles heredaz én la dita çïutat et én ses pobles et rauals pera far vin pera sa prouision et pera vendre. que tot vezin et abitant de la dita çïutat portia et aya de portar per escriut totes lés heredaz que ha fora de les ditz terminaz de la dita çïutat et de lés dites aldees et quantes arinçades son poc màs o minz con lures afrontaciones per que frau ni maliçia alguna ningun far non pusca contra lés dites ordenançes troa çert dia que mandat lõ sera. et si troa aquel dia non lës portaua et donaua per escriut, pagara vynt libres carlins de calonia. et del dit vin perdut et ostilles et de lés dites calonies sera lo terz paral seynnor rey por tal que faga valer, tenir et maintenir lés dites ordenançes et l' altre terz pera aquel o aquels qui barruntat et mesturat lõ aura ad aquel o ad aquels qui contra las ditas ordenançes faytes aurién et l' atre terz parals juraz de la dita çïutat para obs à la sarrazon et fortificament dels murs et coses neçessaries de la dita villa, asaber es, que aya à ser del dit terz la terçera part parals del dit *borc et l' altra terçera part para lës de la dita poblacion et l' altra terçera part parals de la dita Nauarreria. et lo dit vin et ostilles que seran perduz et la dita calonia ayen à demandar et cobrar les juraz que per temps seran e.ls ditz *borc, poblacion et Nauarreria, à mession de lés dites tres jurisdicçiones, lo millor qui sabran et puyran.

<ville=Estella>

<époque=1200-1250>

<notaire=PereVidaldeAçagra>

<texte=DNLO_E2-1232>

<statut=copieinc>

est es translat ben e lealment saquat de mot à not sens màs e sens meyntz de la carta principal lo tenor de la qual es tal que se segue: esta es carta d' aquela vinna e çimaquera con sa peirera que compraren los juratz d' *estela pera obs de tot lo conseil d' *estela de Katerina filla de don Guillem Ladron que fu per et soltz de la moneda del rei don de Nauarra et essobre tot ço donaren èls per compliment de aliara soltz d' esta moneda sobrescripta et es esta vinna e çimaquera con sa Pereira én la perroquia de *sant Nicholau d' *estela deius Çalatambor de prop la vinna e çimaquera de la sobredita Katherina et de prop lo mur del valadar de *sant Nicholau et ten de la via publica que ua al quastel iusqua à la paret vieilla del mur de Çalatambor que es de part de sús esta vinna e çimaquera sobrescripta con sa peirera sobredita entegre con totz sons dreitz et sas perthenenças de herm et de poblat et d' entradas et de issidas compraren èls solta et quita et deliura sens ningun entredit et sens ningun embarc et sens ningun retheniment et sens ninguna mala uoç et sens nengun mal engan assi com ten de

abisme entro al cel et assi son d' aquo fermes de saluetat d' aquesta compra sobredita salua far don Domingo Climent e Johan Climet són nebot que lâ fagan bona et franca et solta et quita de totz los omes et las femnas del segle fora lo rei sabuda cosa es que quânt esta compra fu feita eran juratz d' *estela nomadament qui firen esta compra pera obs de tot lo conseil d' *estela don Pontz de Morlans lo mayor et don Remon Tibalt don Gil Pelavilan don Bernart Brun de Morlans don Aynart don Pere Caluet et don Pere Santz d' Arguinariz don Domingo de Bara don Sancho d' Arroniz lo merçer don Pere d' *estela peleter don Lop Arnalt don Domingo çereler et én aquel logar o esta carta fu feita se tengui per pagada aquela uendedera sobrenomnada d' aquest auer sobrescript deuant aquels bons omes qui ali furen per testimonis testimonis son vededors et odidors qui én aquel logar furen don Remon Felip et don Domingo Cothel don Remon Sofrainnon don Saluador de Urbiola et don Johan Ferrer don Garcia Flecher don Remon Ferrer don Domingo Gastel don Martin Daniel don Johan Capel Johanet fil don Pere iouen omne; e assi adtorgaren se per testimonis regnant lo rei don Sancho én Nauarra don Peidro Remirez bispe én Pampalona don Martin Santz de Nogarol tenent lo castel d' *estela per man del rei Lorentz de Vilatorta ali alchaiet don Johan Gil d' *estela arqualde don Guillem escriuan et don Lop de Raytça eschantian bayles én *estela Martin de Cholantes sayon esta carta et compra fu fayta dias e.l mes de setembre era Pere Vidal d' Açagra me scriui e aquest signe fezi et én aquel logar fu et es testimoni

<ville=Estella>

<notaire=Martino>

<texte=DNLO_E6-1237>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à trestotz ad aquetz qui son em present e ad aquels que son per uenir que nos don Thibalt per la Gracia de Dios rei de Nauarra et compte palazin de Campainna e de Bria donam à uos maestre Abraham Alfaquim pera én totz uostres dias à incens én cada un ân per soltz de Sanchetz o de qualque moneda correra én Nauarra aquelas nostras casas e truillar que furen de Juce fide Aizquia que son én la judaria de Estella prop las casas de Jussua fraire de Salamon Euembila e prop la casa de Samuel Calabaça e prop las carreras publicanas del rei e aquestas casas deuandiatas donam à uos maestre Abraam Alfaquim à incens pera én totz uostres dias én tal conuinent que uos lâs tengaç en pe e que lâs melloretz e à prop uostres dias que tornen à nos o à nostre mandament terme es de tot aquest incens pagar én cada un ân à la fieta de *sant Johan Baptista que es én e.l mes de juyn regnante Teobaldo Nauarra e comte palazin de Campainna e de Bria Remirez Santz de Barassoyn Miguel d' Ouanos alcait don Johan Periz de Baztan alferiç Punicastro e Diacastel et Viana et don Johan de Bidaurre tenente losArcx e Cirauqui don Semen d' Aiuar tenente Inçurra e Oro don Remir Periz d' Arroniz tenente Irureta e Aussa e Athaun don Remon Thibalt don Johan Periz de la *tabla Martin de Collantes sayon

<ville=Estella>

<notaire=10-1248inconnu>

<statut=copieinc>

sapian totz aquels que son et que seran que nos don Thibalt por la Gracia de Dios rei de Nauarra comte de Campainna palazin de Bria emparamos aqueillas heredatz dels franx de Stela que son én lo terminat de Vilatorta et de Sarrea et de Noeleta et de Murel per raçon de nostres laboradores las quals son detzmeras à *sant Miguel de Vilatorta e à la ecclesia de *sant Esteuen de Murel sobre ço fimes auinença con los frans de Stela per pregaria que èls nos firen e per e vinz liúras e soltz de Sanchetz que èls nos donaren sens liúras que nos donam à don Guillem de las Barras soltam e quitam e donam aquestas heredatz que auian emparadas que lās aian francas soltas e quitas de nos e de nostra generation à uos e à uostra generation per aquetz son los nompnes dels franx de Stela de qui furen estas heredatz que furen emparadas segont que à nos fu fait entendre ço es à saber: don Sendol don Semen d' Elordi Domingo d' Arguinariz Martin Maynnan Miguel d' Araquil Arnalton Johan del Pont Folches Garcia Periz de Lorca Martin de Berbinçana Domingo de Franca Bertholomeu de la Lia Sancho Cortes Arnalt peleter Andreu moneder Esteuen Bonet dòna Oliua Bertholomeu Mainart Maestre Gil don Pere de Bordel dòna Domenga de Bordel Miguel de Mendegorria Sancho Furtado Miguel Aguyller Johan Adriana Domingo de Boyssanda Johan de Bilforat Ponz Guillem dòna Pero na de Bearn Sancho Capatero don Pelegrin Esteuen dòna Maria lorenz del Pilar Miguel Ros dòna lucia de don Compain Semeno BregadorBeneit *teissedor Johan d' Enrich Johan Senat Martin Rossel Amig Gil Bigot Aymar Seguin Pero Dominguez Pero Anguerua Martin Adriana Garcia Periz correr don Domingo capellan de *sant Martin don Guillem de las Barras don Ponz Periz Arnalt de Basatz Esteuen Adam Climent Johan de Çarapuç lo comunal de *sant Pere : lo chantre Remon Sosfrainon Pere de Lerin capeler de Paris dòna Durança de Çufia la Caritat Guillem de Lerin Miguel Carles Jurdan *teissedor Garcia Miguel Lop Yeneguez Domingo Ricart Bernart Serran Sancha de Çaua Johan de Frias Martin *moliner Miguel Aragones Sancho de Ganuça Garcia Periz Domingo Çibrian Vrraqua Barraua Garner Domingo Ros Johan de Miranda Pero Ochoa Garcia Periz de Larraga Simon broter Johan de Peralta Adam de Echauerri Remont Suau Ponz de Liçagorria Jaymes çabater Domingo de Bitoria Pero çabater Miguel de Murçia Johan Gros Arnalt Beltran Miguel de Peralta don Guillem d' Açqueta Pascal d' Arbeiça enfanç de dòna Agnes Jordan Perauillan Pere Sanç aster Domingo de Çufia don Arnalt Periz d' Arguinariz don Bernart Guillem Johan de Benauent Pere Doat Domingo d' Ayeta don Domingo d' Auaigarr don Domingo de Bara don Garcia Gros Miguel de Echauarri Pascal de Goynni los laboradores: Johan *uaquer Lop d' Oillo Garcia de Lerat Garcia Fuert Maria Lopiz don Sendol dòna Oria de Oleissoa sire Orti de Lana Maria d' Oleissoa Garcia d' Arguinariz Sancho Miguel Pero d' Elcuren don Sancho de Iguisquiza Pascal Martin Gaission Galindo fiueler Ros l' ortelan matheu Doria lo ferrer Garcia Sanç ortelan don Pero d' Aiegui Nauarra Mostardera don Gaston Garcia Periz d' Auerin Pero de Lana matheu de Nogarol Ochando Ienego d' Azqueta Sancho de Bearin Lop d' Arçotz Peidro de Muru Miguel Garceiz Orti Munoquo don Pero d'e Bearin Ienego carpenter d' Iturgoien Miguel de Bidaurre testimonio es de tot aquest fait syre Leones sire Simon Gros e sire Giles e sire Jaques e sire Robert de Maclinges don Sancho Fernandez de Montagut senescal de Nauarra e don Martin Periz prior de Pitiéillas e don Aznar Lopiz de Caparros et don Garcia Martiniz d' ElsArcs don Pero Goncaluez alcalde del mercat de Stela e don

Martin Gonçalueç merin e don Helias Daudid e don Johan Periz alcalde de *estela e don Remon Tibalt e don Pere Costantin don Guillem Bigot e don Johan Ponz e don Martin Guillem e don Pere Bernart de Ançin e don Sanz de Peralta e dels altres omes grant partida e per que esta cosa sia firma e estable per totz temps io lâ saieli de mon saiell én l' ân de la Incarnation del nostre seynnor IhesuChrist e.l mes de març

<ville=Estella>

<notaire=GarciaPeriz>

<texte=DNLO_E11-1249>

<statut=copieinc>

conoissuda cosa sea à trestotz lōs qui son empresent e à trestotz lōs qui son per venir que esta es la carta e memoria de la divisa e mandamentz e leyssas que fazi don Pero Lopiz de Ordoyz seent én sa bona memoria e en sēn e én bona salut con atorgament e voluntat de dòna Romea sa muyller manda e leyssa lo sobrescriut don Pero Lopiz én sa divisa per la sua anima à la casa de Echavarri aquel sōn ort e parral de Ordoiz que es tenent con l' ort e parral de don Martin Aznarez e tenent con la peça del sobrescriut don Martin Aznarez e tenent con lo flum que es clamat Ega et enquora manda e leyssa lo sobrescriut don Pero Lopiz én sa divisa à la sobrescriuta casa de Echavarri tota quanta heredit e.l ha en Irachet aço es assaber e en sons terminatz casas e casals e heras vinnas e peças e herms e poblàtz e tot quant dreit ēl hí a donant esta casa sobrescriuta de Chavarri én cada un ân arrovas tritici à dòna Romea sobrescriuta én totz sons dias e pues de sons dias que sia de Echavarri assi como es sobrescriut sens dengun embarch et enquora manda e leyssa lo sobrescriut don Pero Lopiz én sa divisa per sa anima al *ospital de *sant Sepulcre un leyt de faire cordat e plumaz e una custia con pluma e un travesser e linçols e un cobertor et enquora manda e leyssa lo sobrescriut don Pero Lopiz én sa divisa à dòna Maria Periz sa filla una cuba de quoquas e un cubet e soltz e con aquo que se tenga per pagada de moble e de heretat et enquora manda e leyssa lo sobrescriut don Pero Lopiz én sa divisa hà dòna Romea sa muyller tot quant moble ēls an co es assaber de feer e de fust e d' aramne e de cuebre de lin e de estopa e de lana con forradura e sen forradura e de seda que sia tot sen dengun embrach de dòna Romea sobrescriuta et tota aquesta manda sobrescriuta e leyssas sobrescriutas manda e leissa lo sobrescriut don Pero Lopiz despues de sons dias que sia donat e fayt assi como es sobrescriut e per pregaria e mandament del sobrescriut don Pero Lopiz e de sa muyller dòna Romea son cabeçalers don Sancho d' Arelano capelan e don Domingo Aner ed ēls assi se atorgaren per sons cabeçalers testimonis qui tot aquo hodiren e vediren don Martin de la Barra don Garcia Sanz fiveler don Inego de Eulz don Lop Sanz e Garçia Periz qui aquo escrivi e ēls assi se atorgaren per testimonis fayta carta e divisa e mandamentz e laissas dias dintz e.l mes de novembre era Garcia Periz qui tot aquo e fu én lo logar e aquest signe fazí e es testimoni

<ville=Estella>

<époque=1250-1300>

<notaire=PereArceitz>

<texte=DNLO_E46-1258>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son enpresent e als qui son per uenir que nos los juratz d' *estela ço es assaber don Pero Pelegrin don Pontz Guillem don Nicholau mercer don Martin de Bordel don Biuian Pontz don Symen Bergoyenn don Borzes don Dominguo de Buyssanda don Johan Esteuen don Martin de Perameyllera don Thibalt d' Almans don Miguel Barrena donam à uos don Pere Guillem teyssedor e à uostra muyllem dòna Tota Martin e à uostre mandament aquela vinna e çimaquera que es e.l terminat de *ual mayor à ençens que es propria del conseil d' *estela pera obs de la casa de *sant Lazdre ço es assaber que deuetz donar d' ençens én cada ân dotze soltz de la moneda que cordra én Nauarra à la casa de *sant Lazre lo dia de *sant Gili qui es én lo primer dia de septembre aquesta vinna e çimaquera deuantdita es tenent con la vinna e çimaquera de don lorentz del Pilar e tenent con la vinna e cimaquera de Açach Euedauaich e tenent con la vinna e çimaquera de don Auihu Mocha e tenent con la vinna e çimaquera de don Bertholomeu d' Arguinariz e tenent con lo sender que is à la carrera publica aquesta vinna e cimaquera deuantdita uos donam à ençens con bon cor e con agradable uoluntat entegrament con totz sons dreitz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat con sas entradas e con sas yssidas solta e quita e franca sen nuyll entredit e sen muyll embarc e sen nuyll retenement e sen nuyll engan mal e sen nuylla mala uoz assi como ten de ample e de lonc de abisme ata al cel et que là ayatz poder de uendre o de empeynnar e de alienar e de farne totas vostras proprias voluntatz per senes fin donant l' ençens én cada ân assi com sobrescriut es sabuda cosa es que los deuantditz don Pere Guillem teyssedor e sa muyller dòna Tota Martin deuen ameillorar aquest çenssal deuantdit detz seys ans de la valia de cynconta soltz de Sanchetz e d' aquo es fiança del ameillorament don Bertholomeu carpenter et én testimoniança de tot aquo sobrescriut es esta carta sayelada ab lo sayel del conseil d' *estela pendent én esta carta tot aquo fu fait dias e.l mes de jener era Pere Arceiz escriuan notari dels juratz e del conseil d' *estela escriui esta carta con atorgament de totas las partidas e aquest signe fazi e én aquel logar fu e es testimoni

<ville=Estella>

<notaire=pseudoPereArceitz>

<texte=DNLO_E47-1258>

<statut=copieinc>

era e nouanta e seys ans sabuda cosa sia à totz omnes als qui son em present e als qui son per venir que lo diuenres dias e.l mes de febrer que io Pere Iulian vengui de conoyssut e de manifest que eray en Montpesler quantz Aznar de la *poplacion de Pampalona vengui sobre nostre solaz én la cambra deuant la casa de don Guillem de Mataynach or maniau e beuian io Pere Iulian ab altres conpaynnons de Montpesler e de Bayona e de Pampalona e de Burcx e nos demandamesli nobelas de Nauarra e ël dis nos que era bona de pan e de vin e que era bona de patz e pueys demandamesli nouas de la vila de Pampalona e de la *poplacion e de la Nauarraria del ardezon del foc coma auia estat ni omnes del *borc de Pampalona si eran mal mercitoz e ël respondi nos que omne ni femna del *borc de *sant Cerni de Pampalona que no

eran mal mercitoz ni nengun altre omne ni femna d' est monde si non èl metys que lò auia fayt de sa man e que nengun altre omne ni femna d' est monde non enculpassen ni en metissen en peccat lurs almas màs que èl lò auia fayt e non à són grat én apres demandamesli coma li èra avengut e èl dis nos assi que auia fayt són leyt e que colcha són nebot én són leyt e ades atant tost coma èl agui colchat à són nebot que se adormi e espulgaua sa roba e pueys ab meys que se despuylla e que espulgaua sa roba e pueys én apres que prengui la candela de seu e que ardia las puynaysas del són leyt e dels espuyratz e èl caçant las puynaysas alça la man con la candela e prenguisse la candela alambe én apres prengui la candela de seu e volgui là fermar al espuyrat e non là podi far tener e en atant èl contendent con la candela que non là podia far tener apoderasse lo foc e non podi donar recapte e cadi lo foc sobre lo leyt dont iazia són nebot assi que èl non li podi ouiar e ardisse són nebot e.l foc e per la grant vergoyna que agui quàn non lò podi trayre del foc à són nebot que s'en anaua foras de la terra e dizi nos encara màs que demandant las almosnas que èra ouiat en Montpesler e que s'en anaua per à la terra de Oltramar en atant io doneyli diner per l' amor de Dios e seys ans sabuda cosa sia à totz omnes als qui son em present e als qui son per venir que lo diuenres dias e.l mes de febrer Pere Santz fill don Martin Santz lo mercer qui fu vengui de conoyssut e de manifest que èra en Montpesler én la sastraria con altres mercades assi que vengui Aznar de la *poplacion de Pampalona demandant per l' amor de Dios e io Pere Santz demandeyli de dont èra e èl dizime que èra de Pampalona e io sobre aquo demandeyli del foc de la *poplacion de Pampalona e èl dis me que én sa casa se èra pres lo foc e io dizili coma ni como non e èl dizime que auia colchat à són nebot e que li espulgaua sa roba e pueys én apres èl despuyllasse e tot despuyllat vedí las puynaysas que li anauan per són leyt e prengui la candela e ardia las puynaysas e seguent las puynaysas ab la candela de seu per respuer én sús prengui se la candela alambe e io demandeyli: tu non podias matar lo foc? e èl dis me que à tant focs se èra pres lo foc alambe que èra molt inhanc non li podi donar cab e demandeyli encara mays: tu per que t'en eres vengut? e èl dizime que per nenguna altra cosa non s'en èra vengut si non per són nebot que èra ardut e.l foc e per que non lò auia trayt del foc que per grant vergoyna que auia que s'en èra vengut et io dizili: et tu non sabs nengun mester con que podisses gaynnar ta vida? èl dizime que èra baster e puy non trobas nengun que te done à gaynar? respondi que non e puy que uols tu far? dis me que èl yria à Oltramar e que èra bon balester que altra vegada ý auia estat e que tot lò que auia perdut e.l foc que lò auia gaynat en Oltramar e disme que vn lombart que li auia donat vna gonela pobre per l' amor de Dios que altra vetz lò auia vist en Oltramar en atant io doney li diner per l' amor de Dios de tot aquo son testimonis odidors qui furen à present de tot aquo assi com sobrescriut es don Pere Costantin lo mayor e don Johan Sanchez e don Bertran de Luch e don Bargoyne d' ElArcx e don Johan Durant e don Pere Durant e Miguel Baldoyn e Pere Esteuan e Martin Periz escriuan iurat del conseyll d' *estela e èls assi se atorgaren per testimonis e per la pregaria e mandament dels sobreditz Pere Iulian e Pere Santz fill don Martin Santz lo mercer qui fu es sayellada esta carta con lo sayel de don Pere Costantin lo mayor e con lo sayel don Johan Sanchez e con lo sayel don Bargoyne d' ElArcx e con lo sayel don Johan Durant e con lo sayel del sobredit Pere Julian

<ville=Estella>

<notaire=GarciaMiguel>

<texte=DNLO_E48-1258>

<statut=copieinc>

conoyssuda cosa sia à totz aquels qui esta present cartan veyran ni oyran que io don Garcia Murde monge de Irantz testimonii sobre la mia anima et sobre mas ordens deuant don Ferrando per la Gracia de Dios abbat de Irantz et deuant don Martin Martinez celeriz de Irantz et deuant don Miguel de Auarçuça çoz prior et deuant altres monges de Irantz que én aquela saçon que furen las guerras del *borc de *sant Cerni de Pamplona et de la Nauarraria et de la *poplacion et del *borc de *sant Miquel de Pamplona et én apres aquelas guerras que fue assa la *poplacion et que se acordaren los bons omes del *borc de *sant Cerni de Pamplona et de la Nauarraria et de la *poplacion et del *borc de *sant Miquel de Pamplona que fisen paz et que perdonasen los vns als altres tota yra et tota malvolença que fus per razon de aquelas guerras et per l' arsson de la *poplacion et assi lò firen et lös de la Nauarraria et de la *poplacion me firen anar à mi et à moltz altres à la eglesia del palacii del bispe cerca *sant Pere et firen me iurar la paz à mi et à moltz altres et que perdonas én la manera que sobredit es la cal iura me prengui per razon dels del *borc de *sant Cerni don Bartholomeo Marra et io don Garcia Murde deuantdit quàn esta paz fu feita estauí én la Nauarraria én casa de don Oueco Murde mon oncle eyssament io don Pere Aragones monge de Irantz testimonii et digui sobre la mia anima et sobre mas ordens deuant don Ferrando per la Gracia de Dios abbat de Irantz et deuant don Martin Martinez celeriz de Irantz et deuant don Miguel de Auarçuça çoz prior et deuant altres monges de Irantz que én aquela saçon que furen las guerras del *borc de *sant Cerni de Pamplona et de la Nauarraria et de la *poplacion et del *borc de *sant Miquel de Pamplona et per l' arsson de la *poplacion que auiren auenença los bons omes de las sobreditas vilas que firen patz et perdonaren se los vns als altres tot lo mal que èra fait troa aquel dia per razon del l' arsson et de las altraz guerras que auian entre èls et fu én e.l logar én la porta de *sant Cerni devert la casa dels que fazian iurar als vezins del *borc esta paz et vi que assi iurauan et remort me ma cociencia que io que iurey esta paz assi como fazian los altres et nos los sobrenompnàtz don Garcia Murde et don Pere Aragones monges de Irantz pregam à uos don Ferrando abbat de Irantz én testimoniança d' estas palauras que nos auem ditas que vos que metatz vostre sayel pendent én esta present carta et io don Ferrando abbat de Irantz per pregaria dels sobreditz don Garcia Murde et de don Pere Aragones ey mis mon sayel pendent én esta present carta que fu feita lo derrender dia del mes de abril era nouanta seys et io Garcia Miguel escriuan iurat del conseil de la *poplacion d' *estela escriui esta carta per mandament dels sobreditz don Garcia Murde et de don Pere Aragones monges de Irantz

<ville=Estella>

<notaire=SanchoPerizdeIguçuiça>

<texte=DNLO_E50-1261>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à trestotz que io don Garcia Yeneguez comendador d' Echavarri et de Iraseta con conseyl e con voluntat e mandament de totz los frayres d' esta sobredita casa doy à encens

à uos don Martin Sanz lo çabater e à vostra muyller d'òna Vrraqua et à uos don Sancho Periz de Muezqui et à vostra muyller d'òna Maria Sanz aquela vinna e cimaquera à encens ço es assaber én cada vn ân per soltz de Sanchetz de qualque moneda cordra e.l regne de Nauarra esta vinna e cimaquera es e.l terminat de Gorocin lo qual es clamat Iriuerri tenent con la vinna e cimaquera del *espital de *sant Sepulcre e tenent con la vinna e cimaquera de Sancha de la conffraria e tenent con la vinna e cimaquera de Domingo de Gracia e tenent con la carrera publica del rey manifesta cosa es que esta vinna e cimaquera deu pagar aquest encens én cada un ân per la primera festa de *sant Gil abbat qui uen que es lo primer dia de setembre per totz temps e uos pagant aquest encens én cada vn ân assi como sobredit es otorgam là à uos e à vostra genoylla e à vostra generacion per uendre e per empeynnar e per alienar e per far en vostras proprias uoluntatz per sens fin pagant l' encens én cada vn ân assi como sosobredites et aquo son fermes de saluetat d' esta vinna e cimaquera e encenssal sobredit salf far don Gil Periz de Gorocin e don Martin de Gorocin que èls que lò façan solt e quiti franc e liure e sens mala voz de totz los omnes e fempnas que son deius lo cel trait nostre seynnor lo rey de Nauarra testimonis son odidorss e vededorss don Pero Garceiz de Çuffia lo capelan Miguel Periz de Bearin Sancho Climent Sancho de Reda çuria Domingo Apparicio Pero Sanz Pero Miguel Martin Periz maçon Miguel Sanz lo maçon don Johan Periz de Gorocin Pero Sanz Alaues Lope Periz regnant lo rey don Thibalt én Nauarra compte de Campaynna palazin de Bria don Pero Semenetz de Gatzçolatz bispe én Pampalona don Climent de Launay senescal de Nauarra don Creste de Cesana tenidor del castel d' *estela don Pere de Larressoynna ali alcayet don Johan de Colantes alcalde én la *poplacion don Pero d'e Bearin preuost Pere Yuaynnes de Arbeyça sayon e Sancho Periz de Iguçquiza qui tot aquo escriui per mandament de ambas las partidas e fu e.l logar e fazí aquest signe e es testimoni e donat encenssal dias e.l mes de febrer era

<ville=Estella>

<notaire=BertholomeuGil>

<texte=DNLO_E52-1261>

<statut=copieinc>

conoyssuda cosa sia à trestotz omes als qui son em present et als qui son per venir que io don Semen Periz de Leoz comendador d' Echavarri con otorgamiento et voluntat de frayre Johan Semeniz prior de Nauarra et con otorgament et voluntat de totz los altres frayres de casa ço es assaber frayre Semen de Soracoytz frayre Lop de Ae clauero frayre Ienego de Rieçu frayre Santz d' Oyllogoyen don Ochoa prior de Çufia frayre Johan sobreiuero et de frayre Garcia de Çariquegui dongui et otorgui à uos don Johan de Viana ferrer et à vostra muyller d'òna Maria Periz aquela nostra vinna et çimaquera à incens ço es assaber per trenta et dos soltz de Sanchetz de la moneda del rey don Thibalt de Navarra que donetz per totz temps én cada vn ân à nos o à nostre mandament o al comendador qui sera cambiat én la nostra vez pera obs de la casa d' Echavarri per la festa de sant Gili abbat qui es lo primer dia del mes de setembre es aquesta vinna et çimaquera sobrescrita e.l terminat del Puy de Ordoyz tenent con la vinna e cimaquera de don Guillem Ros et tenent con la vinna et çimaquera de Miguel Gil lo çabater et tenent con lo Puy de Ordoyz et tenent con la vinna et çimaquera de Pero Miguel fill don

Miguel de *sant Miquel et tenent con lo mayllol de don Pero Lopiz de la Solana et al sender et carrera per lo mayllol de don Pere Lopiz de la Solana et al sender que his à la carrera publica del rey aquesta vinna et çimaquera sobrescriuta entegrament con totz sons dreytz et con totas sas apertenenças de herm et de poblat con totas sas entradas et con sas eyssidas nos los sobrenompnat don Semen Periz de Leoz comendador d' Echavarri con otorgament et voluntat de freyre Johan Semeniz prior de Nauarra et de totz los altres frayres de casa assi como sobrescriutz dongui et otorguia uos don Johan de Viana ferrer et hà uostra muyller dòna Maria Periz on bon cor et con agradable voluntat solta et quita et franca et bona et deliura et sen nuyll entredit et sen mala voz et sen nuyll reteniment et sen nuyll empediment et sen nuyll repentiment et sen nuyll engan assi como ten de ample et de lonch et de abisme entro al cel per vendre et per empeynnar et per alienar vos et tota uostra genoylla per senes fin rendent én cada vn ân lo incens assi como sobrescriut es et per maior seguretat son fermes de saluetat de aquest incenssal sobrescriut saluo far et bon don Lop Santz fiueler et don Pero Pascal serreler que òls que là fagan bona et franca et solta et deliura et quita et sen mala voz de totz los omes et de totas las fempnas del segle trayt nostre seynnor lo rey rendent én cada un ân lo incens assi como sobrescriut es sabuda cosa es que los sobrenompnatz don Johan de Viana ferrer et sa muyller dòna Maria Periz esta vinna et çimaquera sobrescriuta an de ameyllorar d' aqui à ans complitz devalia de libras de Sanchetz et metiren per fiança del meyllorament d' esta vinna e çimaquera sobrescriuta à don Domingo de Viana corretor son testimonis qui tot aquo hodiren et vediren et furen én lo logar don Garcia baster don Miguel de Armaynnanças don Johan Bayner Bertholomeo de Colantes Pere de Labraça Johan Santz fill de don Sancho Periz lo peleter que fu Periz corretor don Ochoa de Marçolan lo corretor Bertholomeo Santz de Mues Johan Lopiz Garcia Martiniz de Çufia Pero Yeneguiz de Çufia e Bertholomeo escriuan jurat de la *poblacion d' *estela qui tot aquo escriui per mandament de ambas las partidas e aquetz bons omnes assi se atorgaren per testimonis regnant lo rey don Thibalt én Nauarra compte palazin de Campaynna et de Bria don Pere Semeniz bispe en Pamplona don Climent de Launay senescal én Nauarra don Creste de Sezana tenent lo castel d' *estela per sa man alcayet Per de Larressoynna én la *poblacion d' *estela don Johan de Colantes arcalde; don Pero d'e Bearin prevost; Pero Garceyz de Ayegui sayon et donat lo incenssal sobrescriut dias dintz e.l mes de detzembre era Bertholomeo me scriui et aquest signe fazi e fu én lo logar et es testimoni chomendador

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E72-1283>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à toz homes als nos don Ferrant Martinez de Falces abbat del monesteri de *santa Maria d' Irache don Pere Hiniguiz prior del dit conuent con otorgament de tot lo conuent del dit monesteri dam à cens à uos don Martin de Centruynigo soguer e à dòna Cathelina uostra muiller e à Pelegrin lo contel aquela nostra vinna e cimaquera que es e.l terminat de de *sant Martin de Uidurr per soltz de cens de la moneda de nostra dòna dòna Iohana reyna de Nauarra o de calque moneda corga e.l regne de Nauarra las cals soltz de cens deuantdiz deuen pagar los ditz don Martin de Centruynigo soguer e dòna Cathelina sa muiller e Pelegrin o lur mandament o quique tenidor sia de la dita vinna al dit conuent o à lur

mandament per la festa de *sant Gil qui es e.l mes de setembre la cal vinna e cimaquera deuant dita es tenent con la vinna e cimaquera que fu de don Peydro d' Artauia qui fu e tenent con la vinna e cimaquera de don Iohan fill de don Iohan d' Euls e tenent con la vinna e cimaquera de dòna Iohana de don Adam Climent qui fu e tenent con la vinna e cimaquera de don Bernart de Montann e tenent con lo sender que is à la carrera publica aquesta vina e cimaquera deuant dita segont que sobrescripta es dam à cens nos lo dit abbat e prior e conuent à uos los diz don Martin de Centruynigo soguer e à dòna Cathelina uostra muiller e à Pelegrin entegrament con toz sons dreitz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat con sas entradas e con sas sallidas solta e quita e franca e bona e liura sen ningun entredit e sen ningun embarc e sen ningun engan e sen ninguna mala uoz e sen ningun repentiment e sen ningun empediment assi como ten d' ample e de lonc e d' abisme entroa al cel e que l' ayaz poder de uendre e de empeynnar e de cambiar e de aillienar e de farne totas uostres proprias uolontaz donant són cens én cada un ân assy como sobrescript es e si per uentura omne nin fempna del segle uos metis mala uoz én la dita vinna e cimaquera nin uos hí fazis embarc ningun nos lo diz abbat e prior e conuent obligam à toz los bens del dit monestery moble e rayz pera que uos touies à èls per que uos puyscam far bon lo dit heredament e nos los diz don Martin de Centruynigo soguer e dòna Cathelina ma muiller e Pelegrin otorgam e uenem de conoyssut e de maniffest que deuem far soldadas de meillorament én la dita vinna d' esta primera festa de *sant Iohan Bapista primera qui uen en ans seguenz nos mismes los ditz don Martin de Centruynigo soguer e doña Cathelina e Pelegrin nos obligam ser fianças e deutors e pagados l' un per l' altre cada un per lo tot de far lo dit meillorament én la dita vinna ata al terme deuant dit e per mayor segurtat nos los diz don Martin e dòna Cathelina e Pelegrin metimes per fiança e deutor e pagador de far lo dit meillorament én la dita vinna ata al terme deuant dit à don Pere Sanz de Montinnano vezin d' *estela de tot aquo sobrescript son testimonis odidos e ueados qui presenz furen én lo logar don Hienego don Martin Rico don Sancho Ortiz de Monreal forner don Miguel de Lorqua soguer don Pere Miguel cridador Sancho d' Oleysoa Peydro d' Arendaz regnant nostra dòna dòna Iohana reyna én Nauarra don Miguel Periz de Legaria bispe én Pampalona don Hugo de Confflant marichalt de Chanpayna *gouernador de Nauarra don Guillem de Rabastencx tenent lo castel d' *estela don Arnalt Ponz preuost d' *estela don Garcia Sanz de la Barra alcalde d' *estela don Pero Martiniz d' Eulate sayon esta carta e donatiu fu feita dimenge lo primer dia del mes de marz era e io Bertholomeu Gil escriuan notary public et iurat del conseil d' *estela qui tot aquo escriui con otorgament de entrabas las partidas e aquest mon signe acostumat fí én la present carta én testimoniança de las cosas deuant ditas e én lo logar fuy e suy testimoni

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E102-1294>

<statut=copieinc>

sapian toz aquels qui esta present carta veiran et hodiran como nos don Johan Lopiz de et dòna Maria Periz ma muiller otorgam et uenem de conoyssuz et de maniffest que deuem à uos maestre Pere Larreuen et à don Martin Garceitz recibidos de las rentas de Nauarra per lo seynor rey cent et sissanta liúras de bons Sanchez que nos deuem uos per razon del rendament de la preuostat d' *estela ço es assaber d' est primer jener qui uen ara passa en dos ans seguenz terme es de pagar tot l' auer sobrescript las quatre uins liúras ata est primer jener qui uen et las

altras quatre uins liúras d' est primer jener en un ân complit bonament et planament et én paz sen ningun alçament et sen nenguna pleitesia à uoz los diz maestre Pere Larreuen et à don Martin Garceiz o à tot uostre mandament o à tot altre qui uostre logar tendra nos meysmes los diz don Johan Lopiz et dòna Maria Periz ma muiller nos obligam ser fianças et deptos et pagados l' un per l' altre et cada un per lo tot de pagar tot l' auer sobrescriut als termes deuantditz à uos los diz maestre Pere et à don Martin Garceiz én la manera que dita es et per maor segurtat nos los diz deptos metimes per fianças et deptos et pagados con nos meysmes ensemble l' un per l' altre cada un per lo tot à don Bertholomeu de Mezin et à don Miguel çabates vezins d' *estela e nos los deuantditz deptos et las ditas fianças obligam toz quanz bens que nos auem sedenz et mouenz gaynaz et per gaynar per ont se uol que trobaz sian à uos los ditz maestre Pere et à don Martin Garceiz o à tot uostre mandament én la manera que dita es e nos las ditas fianças et nos otorgam per tals fianças én la manera que sobrescriuta es e nos los los diz deptos et las ditas fianças renunciem tot nostre for et à tot altre for escriut et non escriut esclesiastic o seglar que à nos los diz deptos et las ditas fianças podis ajudar et à uos los diz maestre Pere et à don Martin Garceiz o à tot uostre mandament én la manera que dita es podis nozdre testimonis son don Johan Periz Bon don Sancho d' Areillano et Johan Sanz d' Areillano brotes et don Garcia Lopiz de Larça e io Bertholomeu Gil escriuan notari public et iurat del conseil de *estela qui tot aquo escriui con otorgament et mandament dels diz deptos et de las ditas fianças et aquest mon signe acostumat fi én la present carta én testimoniança de las cosas deuantditzas et én lo logar fuy et suy testimoni tot aquo fu fait dias dinz e.l mes de febrer era

<ville=Estella>

<époque=1300-1350>

<texte=DNLO_E137-1304>

<statut=original>

én nompne de Dios sapian toz quantz esta present carta veiran et hodiran como io don Martin Periz d' Echauarri fill de don Pero Garceyz d' Arbeyça estant én ma bona salut et én ma bona memoria et én mon bon acordament non premiat non forçat nin de ningun geynn mal engeynn timer mäs per ma plana auctoritat doy desuuy sens fin à uos dòna Maria Ferrandiz ma muiller filla de don Ferrant Periz d' Opacu qui fu aquelas mias casas que son én la vila d' Echauarri con són dreyt de là han que an con los enffanz de don Miguel de Luquieynn que son tenent de art de serz con las casas de Martin Miguel et tenent de l' altra part con la carrera publica eyssament uos doy dessuy aquela mia vina que es e.l terminat d' Echauarri en Ayteleuia tenent con lo mont del conseil d' Echauarri et tenent de l' altra part con la lieca del *hospital de *sant Johan eyssament uos doy aquela mia peça que es e.l terminat d' Echauarri sob lo camin del rey que es tenent con la peça de Guarcia Miguel d' Echauarri et tenent de l' altra part con la peça de don Artal? eyssament uos doy aquela mia altra peça que es e.l terminat d' Echauarri en Hiturrioz que es tenent con la vina del *hospital de *sant Johan et tenent con la peça de la seynnoría d' Arinçano et tenent con la peça d' Echauarri eyssament uos doy aquela mia peça que es e.l terminat d' Echauarri en Larueyni tenent de las dos partz con la peça del *hospital de *sant Johan las cals casas et vina et peças deuantditzas uos doy io

lo dit don Martin Periz à uos la dita dòna Maria Ferrandiz ma muiller én razon que uos la dita dòna Maria Ferrandiz vendistes per mon mandament ço que uos aurez de uostre patrimoni en Opacu hi en Cirauqui aquestas casas et vinas et peças deuantdidas én la manera que dita es doy io lo dit Martin Periz à uos la dita dòna Maria Ferrandiz ma muiller segont sobredit es entregament con totz sons dreyz et con totas las pertenenças de herm et de poblat con lus entradas et con lus yssidas solz et quitis et franx et bonas et liuras sen ningun entredit et sen ningun enbarc et sen ningun engan et sen ninguna mala uoz et sen ningun repentiment assi como tenen d' ample et de lonc et d' abisme entro à cel et que lās ayaz poder de vendre et de enpeynnar et de canbiar et de ayllienar et de farne totas uostras proprias uolontaz et per mayor segurtat io lo dit don Martin Periz uos en doy ferme de saluetat d' est donatiu deuantdit salp et bon far à don Gil Martinez d' Echauarri et si lo dit ferme non uos podis far bon lo dit donatiu uos en doy fianças de dos buys blancx d' Andia cada vn con sons mil solz à Johan Periz mon frayre que èl que lò faga solt et quiti et franc et bon et liur et de toz los omes et las fempnas del segle de tot aquo sobrescriut son testimonis qui presenz furen e.l loguar et qui per testimonis se atorguaren per las mans pres don Martin Sanchiz del Moral Miguel d' Araynaz don Pero Garceyz gendre de don Pero Bueno Pero Miguel fill de Miguel d' Eulz Lope Ferrandiz d' Opacu Ferrant Garcia de Muzqui regnant nostra dòna dòna Johana reyna én Nauarra don Miguel Periz de Legaria bispe én Pampalona don Alfons de Rouray governador én Nauarra don Guillem de Rabastencx alcayet del castel d' *estela don Martin Ochoa preuost don Pere Martin d' Azquona alcalde don Pascal de Miranda sayon esta carta et donatiu fu feita dimenge festa de *sancta Maria Candelor e io Bertholomeu Gil escriuan iurat del conseyll d' *estela qui tot aquo escriui con otorgament de las ditas partidas et aquest mon signe acostumat hí fi et suy testimoni

<ville=Estella>

<époque=1250-1300>

<notaire=DomingoGascon>

<texte=DNLO_E53-1265>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son én present e als qui son per venir que io frayre Pere de Monpalau comendador d' Auerin con voluntat e atorgament dels frayres d' aquela meysma casa ço es assaber frayre Pere de Gerp cambrer e frayre Pere d' Arrieta capelan e frayre Martin d' Areyllano e frayre Guarcia d' Auerin doy à uos don Johan Lopez rector de la eglesia de *sant Nicholau d' *estela aquela nostra casa con totas sas pertenenças d' ort e de corral e de entradas e de issidas la qual casa nos hauem én la parroquia deuantdita ço es assaber per solidos d' encens de qualque moneda corra én Nauarra la meytat per la festa de Nadal e l' altra meytat per la festa de *sant Johan Babtista et es esta casa deuantdita tenent con la casa de don Adam de Guendulayn e tenent con la casa de don Pero Ubeda; e son las paretz de cada una part per mey e ten de la carrera publica entro al ruyssel que es de part derrer que va à l' ayga mayor que es nomada Egua la qual casa nos vos donam per uendre e per empeynar e

per far totas uostras proprias uolontatz assi com ten d' ample e de lonc d' abisme entro al cel

rendent l' encens assi com sobrescriut es én cada un ân e es assaber que lo donathiu deuantdit uos fay én tal manera que uos paguetz tota taylla de vila; e si uos non paguàtz l' encens assi com sobrescriut es que io o qualque sia comendador d' Auerin o quique tengua són logar haya plen poder de entrar e de emparar la casa deuantdita sen preuost e sen destreza de seynor de tot aquo sobrescriut son testimonis don Esteuen Periz clergue; don Johan Guarceyz de Leorin caualer; don Pero Lopez de Lana capelan; don Pero Lopez de Çuffia capelan; don Martin ortelan; don Nicholau mercer; don Pero Ubeda; don Martin orcer; don Marcho l' arquador e de tot aquo sobrescriut atorgaren se per testimonis regnant lo rey don Thibalt én Nauarra e comte palazin de Campayna e de Bria don Climent de Launay senescal én Nauarra don Pero Semenez de Guaçolatz bispe én Pampalona don Creste de Sezana tenent lo castel d' *estela per man del rey don Martin Lopez ali alcayet don Martin Rossel alcalde don Guillem de las Barras preuost én *estela Adrian sayon esta carta e encensal fu dat dias dintz e.l mes de jul era e Domingo Gascon escriuan notari dels juratz e del cosseill d' *estela qui esta carta escriui e aquest signe fazí e es testimoni

<ville=Estella>

<notaire=DomingoGuillem>

<texte=DNLO_E63-1277>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son enpresent et als qui son per venir que esta es carta de los set soltz d' encens de qualque moneda cordra én Nauarra que compra don Johan Garceiz obrer de la eglesia de *sant Saluador del Arenal pera obs de mantenir la missa de l' alba que se cantara én la dita eglesia de *sant Saluador de don Pere Gros et de sa muyller dòna Maria Sanchez per setanta soltz de bons Sanchetz de la moneda de dòna Johana reyna de Nauarra et èl per mayor compliment donà detz soltz de aliara d' esta moneda deuantdita los ditz set soltz d' encens sobreditz son sobre aquela vinna et cimaquera que es e.l terminat de Galçuriz tenent con la vinna et cimaquera de don Apariçi adobador et tenent con la peça que fu de dòna Sancha Semenez d' Arandigoyen et tenent con lo prat d' Arandigoyen et tenent con lo russel et tenent con la carrera publica de la cal vinna et cimaquera èra tenent én aquel dia que esta carta fu feita don Domingo d' Utinnano terme es de pagar aquest sobredit encens én cada ân per totz tepms per la festa de *sant Gil aquetz set soltz d' encens sobreditz compra lo dit comprador dels sobreditz vendedors pera obs de la missa de l' alba segont que dit es desus entegrament con totz lurs dreitz soltz et quitis et francs sen muyll entredit et sen nuyll embarc et sen nuyll retenement et sen nuyll mal engan et sen nuylla mala voz e per mayor segurtat los sobreditz vendedors metiren per fermes de saluetat d' esta compra deuantdita salua far à don Pere Ros et à don Domingo Gil de Licarra que là fagan solta et quita et franca et bona et liura de totz los omes et de las femnas del segle salua la fe de nostra dòna dòna Johana et én aquel logar or esta carta fu feita se tenguiren per pagàtz los sobreditz vendedors et clamaren quiti al sobredit comprador de tot aquest auer que deuant nompnat es deuant aquels omes bons que ali furen per testimonis de tot aquo sobredit son testimonis odidors et vededors don Johan

de Barçalona teyssedor don Garcia Martin de Vilatorta don Peydro de Larraga Ienego fill de don Lop Arceiz Sancho de *sant Lorenz Domingo Iohan peyssador Martin Sanz de Ganuça Yenego Periz fill de don Paschal Chipia et èls assi se atorgaren per testimonis regnant la Reyna dòna Johana én Nauarra filla del rey don Enrric don Armingot bispe en Pamplona don Eustace de Bouumerches gouernador én Nauarra Gerin de Bergoyinna tenidor del castel d' *estela don Pelegrin Periz alcalde don Pelegrin Esteuen preuost Domingo Periz teiller sayon esta carta et compra fu feita dias e.l mes de detzembre era et quinze Domingo Guillem escriuan iurat del consseill d' *estela escriui esta carta con atorgament de totas las partidas et aquest signe fazi et es testimoni

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E70-1282>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son én present et als qui son per venir que io dòna Sancha Ochoquoitz muller de don Pero Ortiz baldreser qui fu doy desuoy à la obra de la eglesia de *sant Miquel d' *estela catre soltz d' encens qualqe moneda cordra én Nauarra dels seys soltz d' encens que don Pero Ortiz mon marit qui fu et io auiem sobre aquela vinna cimaquera que es e.l terminat de Galçurit la cal vinna et cimaquera tenia don Pascal de Larraga én aquel temps que esta carta fu feita que es tenent con la vinna et cimaquera de Mosse lo Ros qui fu et tenent con la vinna et cimaquera de don Pero Roiz de Barbarin et con la carrera publica aquetz soltz d' encens sobreditz doy io la dita dòna Sancha Ochoquoitz desuoy à la obra de la dita eglesia de *sant Miquel segont que dit es dessus con bon cor et con agradable uoluntat que lös aya én cada ân per totz temps es assaber los dos soltz por la anima de don Pero Ortiz mon marit qui fu et los altres soltz per la anima de mi la dita dòna Sancha et de mon payre et de ma mayre entegrament con totz lurs dreitz soltz et quitis et francs sen nuyll entredit et sen nuyll embarc et sen nuyll retenement et sen nuyll mal engan et sen nuylla mala uoz per vendre et per empeynnar et per alienar et per farne totas sas proprias uoluntatz per senes fin en atal manera que los soltz que sobreditz son que son assignàtz per la anima de don Pero Ortiz los cals leyssa én són destin que receban los obres de la dita eglesia desuoy et d' aqui adeuant én cada ân per totz temps et los soltz que io ey assignat per la mia anima et de mon payre et de ma mayre que io qu'en siey tenedera et espleitadera én tota la mia vita et en prop mons dias que receban los ditz obres los soltz sobreditz én cada ân per totz temps soltz et quitis sens ningun embarc pera obs de la obra deuant dita teme es de pagar aquest encens sobredit sobre la dita vinna et cimaquera én cada ân per la festa de *sant Gil et es assaber que la dita obra deu auer aquest encens sobredit sobre la dita vinna et cimaquera én cada ân per totz temps entegrament et per mayor segurtat io la dita dòna Sancha Ochoquoitz meti per fermes de saluetat d' aquetz catre soltz d' encens sobreditz salps far à don Garcia Periz de Galdiano et à don Johan de Larriun et recebiren los don Pere Bertran mercer et Sanz fill de don Pelegrin Barrena obrers de la eglesia de *sant Miquel pera obs de la obra de la dita eglesia et pera obs de qualsque obres que sian de la dita eglesia que ayan poder de demandar et de recebre et de costeyndre pera obs de la dita obra que lös fagan soltz et quitis et francs et bons et liures de totz los omes et de las femnas del segle salua la fe de nostra dòna Iohana reina de Nauarra nompnadament

los soltz que son assignatz per don Pero Ortiz desuoy et totz los soltz sobreditz enpues los dias de la dita dòna Sancha de tot aquo sobredit son testimonis odidors et uedadors don Simon Gil baldreser don Sancho Ortiz baldreser don Sancho d' Amescoa ferrer don Iohan Periz Berroça Pascal Gil baldreser Lope Sanz ferrer don Sancho Arceiz d' Ayegui et èls assi se atorgaren per testimonis regnant la Reyna dòna Iohana filla del rei don Enrric én Nauarra don Miguel Sanchez bispe en Pamplona don Gerin d' Amplepuyss gouernador de Nauarra et tenidor del castel d' *estela don Bonamic de Morlans alcalde don Miguel Baldoyn preuost Pere Pascal d' Ayegui sayon tot aquo fu fait dias del mes de març era e Domingo Guillem escriuan iurat del consseill d' *estela escriui esta carta con atorgament de totas las partidas et aquest signe fazi et es

testimoni

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E74-1283>

<statut=copieinc>

conoscuda cosa sia à totz omes que esta es carta d' aquelas auenenças que fazi don Martin d' Urdanotz con don Martin Sanz de Ganuça e con don Pere Ros obres de la eglesia de *sant Saluador de la *poblacion del Arenal Atals auenenças faziren entre èls que lo deuantdit don Martin d' Urdanotz deu far én cada ân én tota sa vita én aquela vinna e cimaquera de la dita obra que es e.l terminat de Galçariz en Gazteluçarr sas labors ço es assaber escauer e podar e cauar e vinar la cal vinna e cimaquera sobredita es tenent con la meitat de vinna e cimaquera del deuantdit don Martin d' Urdanotz e tenent con la vinna e cimaquera de don Remon de Bordel torner e tenent con la vinna e cimaquera de don Bernart Montaner e tenent con l' erm d' Arandigoyen et es tal conuenient entre èls que si per aventura lo deuantdit don Martin d' Urdanotz deffaillis que non fis las labors complidas én cada ân én la dita vinna e cimaquera segont que dit es que lo deuantdit don Martin d' Urdanotz que desempare la dita vinna e cimaquera e que là entren qualsque obres que sian de la deuantdita eglesia de *sant Saluador pera obs de la obra de ladita eglesia de *sant Saluador e si lo dit don Martin d' Urdanotz fis sas labors én cada ân segont dit es que tenga la dita vinna e cimaquera én tota sa vita e en prop sons dias que là laysse solta e quita sens ningun embarc la dita vinna e cimaquera à la obra de la dita eglesia de *sant Saluador de sí e de tot omne e femna én sa voz e per mayor segurtat de tenir e complir totas estas conuencenças segont que dites de sús lo deuantdit don Martin d' Urdanotz meti per fiança à don Pere Sanz de Laquarr e recebiren esta fiança don Martin Sanz de Ganuça e don Pere Ros sobreditz pera obs de la dita obra e de qualsque obres que sian de la dita eglesia de *sant Saluador son don Arnalt Sanz adobador don Sancho d' Eultz don Pere Yeneguiz de Laquarr don Domingo de Perameillera don Sancho Guillem adobador Pere Aymeric don Johan Garçeiz don Garcia Arceiz del Arenal Pere franco de Larraga e Domingo Guillem escriuan iurat del consseill d' *estela qui tot aquo escriui tot aquo fu fait dias e.l mes de juyll

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E78-1286>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son enpresent et als qui son per uenir que esta es carta d'

aquels detz soltz d' encens de qualque moneda cordra én Nauarra que compraren don Symon Gil baldreser et sa muyller dòna Maria Martin de dòna Sancha Gonçaluez de Arandigoyen et de Diego són fill per nohu liúras de bons Sanchetz de la moneda de dòna Iohana reyna de Nauarra et èls per mayor compliment donaren vint soltz de aliara d' aquesta moneda sobredita los ditz soltz d' encens sobreditz son sobre aquela vinna et cimaquera que es e.l terminat de Galçariz tenent con la vinna et cimaquera de don Iohan Periz de Çuffia ferrer et tenent con la vinna et cimaquera de don Pero d'e Guoiano et tenent con la vinna et cimaquera de Garcia Roiz de Barbarin et tenent con lo sender que yss à la carrera publica aquetz detz soltz d' encens sobreditz compraren los sobreditz compradors dels ditz vendedors entegrament con totz lurs dreitz soltz et quitis et francs sen nuyll entredit et sen nuyll embarc et sen nuyll retenement et sen nuyll mal engan et sen nuylla mala voz e per mayor segurtat los ditz vendedors metiren per fermes de saluetat d' esta compra deuantdita salua far à Semen Garceiz de Arandigoyen et à don Garcia Yeneguiz d' Eultz que là fagan solta et quita et franca et bona et liura de totz los omes et de las femnas del segle salua la fe de dòna Iohana nostra dòna reyna de Nauarra terme es de pagar aquetz detz soltz d' encens sobreditz én cada un ân per totz temps per la festa de *sant Gil et én aquel logar or esta carta fu fayta se tenguioren per pagàtz los sobreditz vendedors et clamaren quitis als deuantditz compradors de tot aquest auer que deuant nompnat es deuant aquels omes bons que ali furen per testimonis de tot aquo sobredit son testimonis odidors et uedadors don Garcia Lopiz d' Asna Iohan Periz de Lorqua menor don Lop d' Urrotz broter don Beneyt cridador et èls assi se atorgaren per testimonis regnant la Reyna dòna Iohana filla del rey don Enrric én Nauarra don Miguel Sanchez bispe en Pamplona don Climent de Launay gouernador én Nauarra Ioffre tenidor del castel d' *estela don Sancho Ponz alcalde don Miguel Baldoyn preuost Sancho d' Artayssona correer sayon esta carta et compra fu fayta dias e.l mes de iener era e Domingo Guillem escriuan iurat del conseil d' *estela escriui esta carta con atorgament de totas las partidas et aquest signe fazí et es testimoni

<ville=Estella>

<notaire=GilPons>

<texte=DNLO_E58-1269>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son én present e als qui son per uenir que esta es carta d' aquela vinna e cimaquera que compraren don Johan Nicholau peleter e dòna Maria sa muiler de dòna Inglesa muiler de don Garcia Peritz d' Auerin qui fue de sons enffantz ço es assaber dòna Eluira con atorgament de don Pere especier són marit e Miguel per èls e per Gracieta e per Sancheta lurs sors que no son de edat per libras de bons Sanchetz de la moneda del rei don Thibalt de Nauarra e èls per maior compliment donaren soltz d' aliara d' aquesta moneda sobrescriuta aquesta vinna e cimaquera deuantdita es e.l teminat de Mauri tenent con la vinna e cimaquera del deuantdit don Johan Nicholau e tenent con la vinna e cimaquera de don Domingo de Buissanda e tenent con la vinna e cimaquera de don Pere Miguel Gomeça e tenent con lo sender que iss à la carrera publica aquesta vinna e cimaquera deuantdita compraren los sobreditz compradors entegrament con totz sons dreitz e con totas sas

pertenenças de herm e de poblat con sas entradas e con sas issidas solta e quita e franca e deliura sen nengun entredit e sen nengun embarc e sen nengun reteniment e sen nengun engan e sen nenguna mala uoz assi com ten d' ample e de lonc de abisme entro al cel e per mayor segurtat los deuantditz dòna Inglesa e sons enffantz deuanditz ço es assaber dòna Eluira con atorgament de don Pere especier són marit e Miguel per èls e per Gracieta e per Sancheta lurs sors que non son de edat metiren per fermes de saluetat d' aquesta compra sobrescriuta salua far à don Bertholomeu de Laragua e à don Johan Andreu de Miraglo que là faguan bona e franca e solta e quita e deliura de totz los homes e las femas del segle salp nostre seynor lo rey et én aquel loguar or esta carta fu feita se tenguiuren per pagàtz los deuantditz uenedors e clamaren quitis als sobreditz compradors de tot aquest auer que deuant nomat es per deuant aquetz bons homes que ali furen per testimonis de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui én aquel loguar furen de cada una part don Domingo Elias tender don Pere Sanz mercer don Miguel Ros alffaiat don Pero d' Auerin don Pere Aragones Domingo Elias Sancho Sanz Bertholomeu Miguel Periz de Liçarra qui fu Pere Pelegrin peleter e de tot aquo sobrescriut atorgaren se per testimonis regnant lo rey don Thibalt én Nauarra de Campayna e de Bria comte palazin don Climent de Lanay senescal én Nauarra don Pampalona don Creste de Cesana tenent lo castel d' *estela per man del rey don Garcia Miguel escriuan alcaiet don alcalde don Pero Ugos preuost én *estela Biuian de Calatahut sayon esta carta e compra fu feita dias dintz e.l mes de agost era Gil Ponç escriuan iurat del consseill d' *estela escriui esta care fezi aquest signe e es testimoni

<ville=Estella>

<texte=DNLO_F60-1272>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son én present et als qui son pàr uenir que io Vrraqua Gil filla de don Gil Pelauilan et de dòna Maria Sanz seent én ma salut et én ma memoria et én mon acordament doy à Dios et à la orden et à dòna Toda Martinez priora et à tot lo conuent de *sant Pere de Ribas con bon cor et con agradabla uolontat aquela casa con són forn que es én la parroquia de la eglesia de *sancta Maria deius lo castel d' *estela tenent con la casa et celer de don Domingo de Gueras et tenent con la casa de don Franco lo broter et tenent con los bayntz ueilltz del rei et son totas las paretz et las clausuras de cada una part d' aquest donathiu sobrescriut et ten de la carrera publica qui leua als *predicadors entro à la casa que fu de don Orti d' Azqueta que es de part la *broteria et aquela paret e la clausura per mei aquesta casa sobrescriuta con són forn deuantdit uos doy io la sobredita Vrraqua Gil assi com sobrescriut es entegrament con totz sons dreitz et con totas sas pertenenças de herm et de poblat con sas entradas et con sas issidas solta et quita er franca et deliura sen nengun entredit et sen nengun embarc et sen nengun reteniment et sen nengun engan et sen nenguna mala uoz assi com ten d' ample et de lonc de abisme entro al cel e aquo uos doi én tal conuenent que uos desuoi en adeuant que'n fagatz sempre totas uostras proprias uolontatz per sens fin e per maior segurtat io la deuantdita Vrraqua Gil doi uos fianças de saluetat d' aquest domathiu deuantdit salp far à don Martin Rossel et à don que lò faguan bon et franc et solt et quiti et deliure de totz los homes et las salp nostre seynor lo rei de tot aquo sobrescriut son testimonis

odidors et aquel logar furen de cada una part don Iohan de Montan cambiador Gil Ponz escriuan et de aquo sobrescriut atorgaren se per testimonis regnant lo rei don Henrric én Nauarra de Campayna et de Bria comte palazin don Armingot bispe én Pampalona don Iohan Sanchez de Montagut tenent lo castel d' *estela per man del rei don Iohan Sanchez alcalde d' *estela don Pelegrin Esteuen preuost don Ponz Guillem baile Domingo Peretz sayon esta carta et donathiu fu dat et atorgat dias dintz e.l mes de iener èra én presençia de fraire Martin de Falçes et fraire Andreu de Pomplona de la orden dels *predicadors et Gil Ponz escriuan iurat del consseill d' *estela escriui esta carta et fazí aquest signe et es testimoni

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E65-1279>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à tot home als qui son enpresent e als qui son per uenir como nos Guillem Periz d' Artavia e dòna Sancha Periz nostra sor e dòna Jurdana nostra mulier uezins d' *estela per la Gracia de Dios seent en nostra salut e en nostra memoria e en nostre acordament con bon cor e con agradable uolontat donam desuoy à Dios e al *ospital de *sant Johan de Ierusalem e à uos fraire Henrric de Vervilla prior del sobredit *ospital én Nauarra per nostras animas e per las animas de nostres deffuntz hy en remission de nostres peccatz aquela nostra casa que es én *estela én la parroquia de *sant Johan én la *poblacion del rey én la rua dels *bayntz con cub y con tina e con cubas entre grandes e petitas e aquela nostra vinna e cimaquera que es e.l terminat de *sant Martin del Durr e aquela nostra vinna e cimaquera que es e.l teminat de Altibola et es tenent aquesta casa sobredita con la casa de don Semeno calderer e con la casa de don Domingo Arbeylla e ten de la carrera publica que es de part deuant entro al corral de la casa de don Domingo lo bon que es de part derrer et est tenent aquesta vinna e cimaquera sobredita que es e.l terminat de *sant Martin del Durr con la vinna e cimaquera de don Martin d' Artavia e don la carrera publica aquesta casa e aquestas vinnas e cimaqueras sobreditas donam nos los deuanditz don Guillem Periz e dòna Sancha Periz ma sor e dòna Jurdana ma mulier al sobredit *ospital e à uos lo sobredit prior assi com sobrescriutes entegrament con totz lurs dretz e con totas lurs pertenenças de herms e de poblàtz con lurs entradas e con lurs hissidas soltas e quitas e francas e deliuras sen nengun entredit e sen nengun embarc e sen nengun reteniment e sen nengun engan e sen nenguna mala voz assi como tenen d' ample e de lonc de abisme entro al cel donant én cada un ân per aquesta casa sobredita soltz diners d' ençens de qualquier moneda corra én Navarra al seynor rey per la festa de *sant Johan Baptista aquesta casa con la hostilla e aquestas vinnas e cimaqueras sobreditas donam nos los deuanditz don Guillem Periz e dòna Sancha Periz ma sor e dòna Jurdana ma mulier al sobredit *ospital e à vos los sobredit prior contal condicion que lo sobredit *ospital tenga e mantenga un capelan que cante missas complidament én cada un ân per totz temps per nostras animas e per las animas de nostres deffuntz én la casa d' Echavarri nomadament én l' altar de *sant Esteven que es al porteger de la eglesia d' Echavarri e per mayor segurtat nos los deuanditz don Guillem Periz e dòna Sancha Periz ma sor e dòna Jurdana ma mulier donam al sobredit *ospital e à vos lo sobredit prior fermes de saluetat d' aquest donathiu deuandit self far don Semeno calderer e don Garcia d' Urdanoz ferrer que lò fagan bone franc e solt e quiti e deliure de totz los homes e las femas del segle salp nostre seynor lo rey de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui én

aquel loguar furen de cada una part don Pere Sanz capelan racioner de *sant Miquel don Felip d' Almans don Pero Lopez de Legaria don Miguel Borzes ferrer don Pere de Limoges peleter don Pero Martinez de Salinas cerqua Monreal e òls assi se atorgaren per testimonis la inffanta dòna Johana iurada per reyna én Navarra don Miguel Sanchez bispe én Pampalona sire Renalt de Rouray *gouernador de Navarra Gerin d' Amplepluy alcayet del castel d' *estela don Simon Ponz alcalde d' *estela don Pelegrin Esteuen preuost don Ponz Guillem bayle Domingo Periz sayon esta carta fu fayta hy est donathiu fu dat e atorgat dias dentz e.l mes de marz era e Gil Ponz escriuan iurat del conseil d' *estela escriui esta carta e fazí aquest signe e es testimoni

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E75-1284>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes como io Pero Periz de la *tabla tender otorgui e uengui de conoyssut que deui à uos dòna Estrela muiler de don Johan de Montan e à Bertholomeu Aceari uostre compaynnon cent e nuonta e nau liúras meintz dos soltz de bons tornes negres e aquo uos deui io per ualanchins de corda et per ualanchins refforçàtz et per blaus dimp et per draps dimp tintz que de uos agui e recebi à mon plazer e à ma uolontat e me tengui ben à per pagat terme es de tot aquest auer sobrescriut pagar à esta primera festa de *sant Martin que uen que pagui bonament e én paz sen nengun entredit e sen nengun alçament e sen nenguna pleytesia dentz én *estela à uos los ditz dòna Estrela e à Bertholomeu Aceari o à uostre mandament io misme lo sobredit Pero Periz me obligui ser deutor e pagador de tot aquest auer sobrescriut testimonis son don Domingo Helias de Buyssanda don Sanz Barrera e Gil Ponz escriuan iurat del consseill d' Estels qui tot aquo escriui tot aquo fu fayt dias dentz e.l mes de juyn era

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E81-1286>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes que dòna Estrela muler de don Johan de Montan qui fu meti en compaynnia à Pero Periz de Ladren trezentz liúras de bons tornes negres eyssament lo sobredit Pero Periz meti én esta compaynnia dozentz liúras de bons tornes negres terme es de tenir aquesta compaynnia sobredita d' esta primera festa de *sant Johan Baptista que ven que es e.l mes de juyn en dos ans seguentz et del gayn et del ben et del meyllor que Dios per la sua Gracia voldra donar én aquesta compaynnia sobredita deue prendre et auer la meytat dòna Estrela deuantdita o són mandament eyssament deue prendre et auer l' altra maytat Pero Periz deuantdit o són mandament et la sobredita dòna Estrela acomanda al deuantdit Pero Periz trezentz liúras de bons tornes negres d' aqui al teme sobredit et lo gayn et lo ben et lo meyllor que Dios per la sua Gracia uoldra donar én la dita comanda deue ser tot entegrament de la dita dòna Estrela o de són mandament contant per solt et per liúra et lo dit Pero Periz deue maniar et beure et uestir et calçar razonablement sobre la dita compaynnia et sobre comanda et lo

sobredit Pero Periz fazi homenage et prometi à bona fe sens engan que èl que men e ben et lealment la dita compaynnia et la dita comanda de dia et de noyt de dentz casa et fora de casa én totz los logars que èl sera et que non saque de la dita compaynnia ni enpreste de soltz én sús à home ni à fema del segle sens uolontat de la dita dòna Estrela et calque hora que la dita dòna Estrela o són mandament voylla cobrar et auer sas trezentz liúras de bons tornes sobreditas de la compaynnia con la maytat del gayn et del ben et del mellor que Dios per la sua Gracia hy aura donat et la dita comanda con tot lo gayn et lo ben et lo mellor que Dios per la sua Gracia hý aura donat lo sobredit Pero Periz lò ý deu tot rendre yrat o pagat én bona fe sens engan testimonis son don Johan matheu don Miguel Baldoyn preuost don Sancho Ponz fill de don Nicholau Sanchez don Semen Periz fill de don Johan Periz l' alcalde don Johan Climent fill de don Pere Thibalt don Pere Andreu de Thudela et Gil Ponz escriuan notari public et iurat del consseill d' *estela escriui esta carta per mandament de las partidas tot aquo fu fayt dias dentz e.l mes de juyn era

<ville=Estella>

<texte=DNLO_F82-1286>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes que esta es carta d' aquelas auenenças que fazi dòna Estrela muler de don Johan de Montan qui fu con Pero Periz de Ladren Atals auenenças faziren entre èls que la dita dòna Estrela deu dar al dit Pero Periz Emperya sa filla per muler à ley et bendicion segont que la ley de Roma manda al màs tart d' esta primera festa de *sant Johan Babtista que ven que es e.l mes de juyn en cinc ans seguentz et d' ali én auant que sia uolontat de las partidas de alongar o de abreuar et encara la dita dòna Estrela deu dar al dit Pero Periz con la dita Emperya sa filla trezentz liúras de bons tornes negres et vestuda de pars de vestitz con sons garnimentz et són leyt complit et meytat de boda et la dita dòna Estrela prometi à bona fe sens engan de tenir et complir totas las cosas sobreditas et cada una d' elas et si non uolia o non podia tenir et complir totas las cosas sobreditas et cada una d' elas que sian del dit Pero Periz las trezentz liúras de tornes negres que lo dit Pero Periz ten en comanda de la dita dòna Estrela las cals trezentz liúras son aquelas que la dita dòna Estrela deue dar en casament al sobredit Pero Periz con la dita Emperya sa filla segont que dit es desus eyssament faziren tals auenenças los ditz dòna Estrela et don Pero Periz que lo sobredit Pero Periz d' aqui à al terme sobredit que prenga per muler à ley et bendicion segont que manda la ley de Roma à Emperya filla de la dita dòna Estrela et que sia à voluntat de las partidas de alongar o de abreuar la boda segont que dit es desus et lo sobredit Pero Peritz prometi à bona fe sens engan de tenir et complir tot ço que dites desus et si non uolia o non podia tenir et complir tot ço que dit es desus que done lo dit Pero Periz à la sobredita dòna Estrela o à són mandament trezentz liúras de bons tornes negres et de tenir et complir tot ço que dit es desus la dita dòna *estela meti per fiança à don Johan matheu cambiador eyssament de tenir et cumplir tot ço que dit es desus lo dit Pero Periz meti per la fiança al sobredit don Johan matheu et io lo dit don Johan matheu otorgui me per tal fiança como dit es desus testimonis son don Miguel Baldoyn don Sancho Ponz don Pere Andreu de Thudela et Gil Ponz escriuan notari public et iurat del consseill d' *estela escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas tot aquo fu fayt dias dentz e.l mes de juyn era

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E91-1288>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes como io don matheu Ponz fill de don Johan Ponz otorgui et vengui de conoissut et de manifest que deui dar et pagar à ops uos dòna Estrela muyler de don Johan de Montan qui fu vint liúras de bons Sanchetz et aquo uos deui io per altrás vint liúras de bons Sanchetz que uos à mi enprestastes én plana amor las cals io de uos agui et recebi à mon plazer et à ma uolontat et passaren à mi et à mon poder de que me tengui ben à per pagat et per integrat terme es que uos deui pagar tot l' auer sobrescriut à esta primera festa de Penthacosta que uen que pagui bonament et én paz sen nengun entredit et sen nengun alçament et sen nenguna pleytesia dentz én *estela à uos la dita dòna Estrela o à uostre mandament qui esta carta mostrara et si per auentura io lo dit don matheu Ponz non pagauí tot l' auer sobrescriut al terme sobredit segont que dit es desus et uos la dita dòna Estrela o uostre mandament fissetz cost ni mission ni dån ni destarz del terme sobredit én auant per demandar et per cobrar lo sobredit deute io lo dit don matheu Ponz vos lōs deui tot hemendar et pagar ben assi como lo principal deute et deui uos en creyre del tot per uostra simple palaura à meintz de iura ni de ninguna testimoniança io meysme lo sobredit don matheu Ponz me obligui ser deutor et pagador sobre mi et sobre totz quantz bens que io hey et aurey d' or que trobàtz sian sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar de pagar tot l' auer sobrescriut al terme sobredit segont que dit es dessus et del cost et de la mission et dån et destarz tant quant montara et per mayor segurtat io lo sobredit don matheu Ponz meti per fiança et deutor et pagador à don Pere Sanz d' Arguinariz çabater gendre de don Buiran de Gayçon qui fu con mi meys ensemble l' un per l' altre cada un per lo tot de pagar tot l' auer sobrescriut al terme sobredit segont que dit es desus et del cost et de la mission et dån et destarz tant quant montara et io lo dit don Pere Sanz otorgui me per tal fiança er deutor et pagador como dit es desus et obligui à uos la dita dòna Estrela et à uostre mandament per razon de la dita fiançaria totz quantz bens que io hey et aurey d' or que trobàtz sian sedentz et mouentz gaynnàtz per gaynnar et encara per mayor segurtat io lo dit don matheu Ponz fazi homenege et prometi à bona fe sens engan que io que pagui ben et lealment tot l' auer sobrescriut al terme sobredit segont que dit es desus et si no que tengay ostages e.l porche de la eglesia de *sant Martin d' *estela et que non partay d' ali con mons pès ni con altres én niguna manera entroa que pagui à uos la dita dòna Estrela o à uostre mandament o retengay uostra amor et io lo dit don matheu Ponz renuncií à la excepcion de non et prometi per l' omenage sobredit que per razon d' aquest deute que no me alçi à ningun for ni à ningun alcalde seglar ni ecclesiastic mäs que pagui planament segont que dit es desus et encara renuncií à tot for et à tot hus et costume d' *estela et à tot dreyt escriut et non escriut et à todas excepciones ecclesiasticas mundanas et razons cals en juyzi o fora de juyzi à mi podissen ajudar et podissen nozre à uos la dita dòna Estrela o à uostre mandament testimonis son don Pero Semenez mercer don Sanz Barrena don Sanz Garceiz de Vilamayor et io Gil Ponz escriuan notari public et iurat del consseil d' *estela escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas et fazí aquest mon signe acostumat én testimoniança de las cosas deuantditas esta carta fu fayta dias dentz e.l mes de febrer era

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E94-1290>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son em present et als qui son per uenir que nos Sancho Martineyç de Guerguetiayn chanfre de *santa Maria de Pomplona donam à uos don Miguel Ortitz escriuan vezin de Esteylla à çens aquela casa et plaça que ha la chantria de Pompolona én Estella én la parroquia de *sant Pere de Liçarra tenent con la casa que fu de don Orti de *estela et tenent con la plaça que fu de don Johan Sanches et tenent de la carrera publica que es de part deuant entro à la plaça que fu de don Miguel Gayça que es de part derrer et son las parez todas en derredor de la dita plaça de la chantria ço es assaber que deuez donar de cens én cada un ân vos o qualque sia tenidor de la dita casa et plaça à nos lo sobredit chanfre o à nostre mandament o à calque sia chanfre de *santa Maria de Pomplona quatorçe soltz de calque moneda corra én Nauarra per la festa de *sant Martin que es e.l mes de nouembre aquesta casa et plaça sobredita donam nos lo sobredit chanfre auos lo dit don Miguel Ortiz assi com sobrescriut es entegrament con totz lurs dreytz et con totes lurs pertinencias de herm et de poblat con lurs entradas et con lurs hissidas soltas et quitas et francas et deliuras sen ningun entredit et sen nengun embarc et sen ningun retiniment et sen ningun engan et senguna mala uoç assi como tenen d' ample et de lonc de abisme entro al cel donant són cens én cada un ân assi com sobrescriut es et aquo uos donam et tal manera que uos et tot uostre mandament qu'en fagatz totas uostras proprias uolontatz per secula cuanta sens fin donant són cens én cada un ân assi com sobrescriut es de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors et vededors qui furen presentz én lo logar don Domingo lo Bloy don Pascal Sanchez carpenter Semen Semeneyç d' Artieda Martin Periç de Reta Garcia Martiniç su ermano escuders del dit chanfre et èls assi se atorgaren per testimonis esta carta fu fayta hy est encensal fu dat et atorgat dias dentz e.l mes de may era e io Gil Ponç escriuan notari public et iurat del consseyll d' *estela escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas et fazí aquest mon signe acostumat én testimoniança de las cosas deuanditas

<ville=Estella>

<notaire=FrancesGuillem>

<texte=DNLO_E79-1286>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes como io don Johan matheu cambiador otorgui et uengui de conoyssut que deui à uos dòna Estrela muler de don Johan de Montan qui fu trezentz liúras de bons tornes negres las cals uos à mi enprestastes en amor e io de uos agui et recebi à mon plazer et à ma uolontat et me tengui ben à per pagat las cals trezentz liúras uos dey dar et pagar de las seyscentz liúras de tornes que io o mon mandament deuem cobrar à Paris al Temple con carta de don Felip rey de França qui bon segle aya et con cartas de don Climent de Launay *gouernador de Nauarra et de maestre Gil Lambert preuost de la eglesia de sant Martin de Torrs à voyt dias emprop esta primera festa de *sant Johan Babtista que uen las cals trezentz liúras dey pagar io lo dit don Johan matheu à uos la dita dòna Estrela o à

uostre mandament en Paris al Temple de las ditas seyscentz liúras à dias en prop esta primera festa de *sant Johan Babtista que uen et si per auentura io lo dit don Johan matheu non recebiey las ditas seyscentz liúras en Paris al Temple segont que dit es io lo dit don Johan matheu me obligui ser deutor et pagador de dar et pagar las ditas trezentz liúras de tornes à uos la dita dòna Estrela o à uostre mandament dentz én *estela à vn mes en prop esta primera festa de san Johan Babtista que uen et de hemendar uos tot cost et mission que uos o uostre mandament fissetz per demandar et cobrar las ditas trezentz liúras testimonis son don Miguel Baldoyn preuost don Semen Periz fill de don Johan Periz l' alcalde qui fu matheu Ponz fill de don Johan Ponz don Pere Andreu de Tudela Pero Periz de Ladren et Frances Guillem escriuan notari public et iurat del consseill d' *estela qui tot aquo escriui tot aquo fu fayt dias dentz e.l mes de abril era

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E84-1286>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son én present et als qui son per uenir que esta carta d' aquela casa et corral que compra don Ferrant Martinez per la Gracia de Dios abbat del monasteri de *santa Maria de Irach pera obs del conuent del dit monasteri de don Garcia de Murugarren labrador et de dòna Maria Royz sa muiller per nau liúras de bons Sanchetz de la moneda de lo rey don Felip én Nauarra et ël per mayor compliment donà vint soltz d' aliara de la moneda sobredita aquesta casa et corral deuantdita es én la parroquia de *sant Pere de Liçarra tenent con la casa et corral de don Pascal del *hospital et son las paretz et las clausuras per mey et tenent con la casa e corral de don Pere Iohan d' Auerin texer et son las paretz et las clausuras per mey et ten de la carrera publica que es de part deuant entro à la vinna et cimaquera del rey que es de part dessus aquesta casa e corral deuantdita compra lo sobredit comprador entegrament con totz sons dreytz et con todas sas pertenenças de herm et de poblat con sas entradas e con sas hyssidas solta et quita et et franca et deliura sen nengun entredit et sen nengun engan et sen nenguna mala uoz assi com ten d' ample et de lonc de abisme entro al cel e per mayor segurtat los deuantditz don Garcia et dòna Maria Royz sa muiller metiren per fermes de saluetat d' aquesta compra sobrescriuta salua far à don Domingo Periz de Lana e à don Miguel Periz Solieilla que là fagan bona et franca et solta et quita et deliura de tot los homes et las femas del segle salua la fe de la Reyna dòna seynnora et nos los ditz don Domingo Periz et don Miguel Periz otorgam nos per tals fermes como dit es de súz et én aquel logar or esta carta fu fayta se tenguioren per pagàtz los sobreditz uendedors et clamaren quiti al deuantdit comprador de tot aquest auer nomat es per deuant aquetz bons omes que ali furen per testimonis de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors et uedadors qui én aquel logar furen de cada una part don Iohan Periz de *sant Miquel aster Sancho Sanz peleter don Domingo de Bearin Ochoa Periz don Adam Torrano Bertholomeu Martin fill de don Martin d' Azedo Sancho d' Aramendia Garcia Periz Iuiricu carpenter et ëls assi se atorgaren per testimonis regnant lo rey don Felip Nauarra de Campaynna e de Bria compte palazin don Miguel Sanchez bispe én Pampalona don Climent de Launay *gouernador de Nauarra Ioffre alcayet del castel Iohan Lopez alcalde d' *estela don Miguel Baldoyn preuost Sancho d' Artayssona carta e compra fu fayta dias dentz e.l mes de nouembre era et Frances

Guillem escriuan notari public et iurat del consseill d' *estela et fazí aquest signe et es testimoni

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E85-1286>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son én present e als qui son per uenir como nos don Ferrant Martinez per la Gracia de Deus abbat del monasteri de *santa Maria de Irach e don Pere Yeneguiz de Falces prior e don Ferrant Periz clauer e don Miguel d' *estela çuturrio enffermer e don Pero Martinez de Peralta reffeytorer e tot lo conuent d' aquel meysme logar donam à uos don Garcia dòna Maria Royz uostra muiller à encens aquela casa que nos auem én *estela én la parroquia de *sant Pere de Liçarra tenent con don Pascal del *ospital e son las paretz e las clausuras per mey e tenent con la casa e corral de don Pere Iohan d' Auerin e las clausuras pé mey e ten de la carrera publica que es de part deuant entro à la vinna e cimaquera del rey que es ço es assaber que deuetz donar d' encens én cada un ân à nos o nostre mandament set soltz de calque moneda corra én Nauarra per *sant Miquel que es e.l mes de setembre aquesta casa e corral deuant dita uos donam assi com sobrescriut es entegrament con totz e con todas sas pertenenças de herm e de poblat con sas entradas e con sas hyssidas solta e quita e franca e deliura sen nengun enterdit e sen nengun embarc e sen nengun reteniment e sen nengun engan e sen nenguna mala uoz assi com ten d' ample e de lonc de abisme ento al cel donant són cens én cada un ân assi com sobrescriut es et aquo uos donam en atal manera que uos e tot uostre mandament que façaz todas nostras proprias uolontatz per sens fin donant són cens én cada un ân assi com sobrescriut es et uos o calske sian tenidors de la dita casa e corral que no ayatz poder de metre encens nengun én la dita casa e corral oltra los soltz sobreditz e per mayor segurtat abbat e prior e clauer e sacristan e enffermer e reffeytorer e tot lo conuent donam à uos los sobreditz don Garcia Royz uotra muiller fermes de saluetat d' aquest encensal deuant dit salp far à don Iohan Peritz de *sant Miquel aster e à Sancho que lò fagan bon e franc e solt e quiti e deliure de totz los homes e las femas del segle salua la fe de nostre seynnor són cens én cada un ân assi com sobrescriut es de tot aquo sobrescriut son testimonis e odidors e uedadors qui én aquel logar furen don don Domingo de Bearin don Sancho Miguel d' Eraul don Nicholau baldreser Iohan d' Artayssona baldreser don Domingo Periz de Lana don e òls assi se atorgaren per testimonis regnant lo rey don Felip én Nauarra de Campaynna e de Bria compte palazin don en Pamaplona don Climent de Launay *gouernador de Nauarra Ioffre alcayet del castel d' *estela don Iohan Lopez alcalde d' *estela preuost Sancho d' Artayssona sayon esta carta fu fayta hy est encensal fu dat e atorgat dias dentz era e Frances Guillem escriuan notari public et iurat del consseill d' *estela escriui esta carta partidas sobreditas e fazí aquest mon signe e es testimoni

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E87-1287>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes sobre contrast que auian entre dòna Estrela muler de don Johan Montan qui fu et dòna Peyrona muler de don Pere Bertran lo mercer qui fu dizem la dita dòna

Peyrona que la dita dòna Estrela li auia fayt cauar al pe de la paret de la plaça de la dita dòna Peyrona la cal cosa ten que no hèra de són dreyt eyssament dizemt la dita dòna Estrela que hèra de són dreyt de cauar én aquel logar et que ben lò podia far et dizemt màs la dita dòna Peyrona que las aygas de sa plaça que li deu recebre et dar camin per la plaça de la dita dòna Estrela ata la carrera publica segont costumats es quaranta ans ha o màs eyssament dizemt màs la dita dòna Estrela que la dita dòna Peyrona non deu metre canal sobre sa plaça per que ayga ninguna li deua recebre ni sen canal car nunca fu costumats ançianament troa ara fu uolontat et plazenteria d' ambas las partidas que metiren et leyssaren tot lo fayt en man de don Miguel Barrena lo mayor et de don Ochoa de Baygorri én tal manera que èls odidas las demandas et las deffenssas d' ambas las partidas que tota res que èls manden o uean e ben per for o per costuma d' *estela o per auenença o per juyzi o per composition o per calque manera èls mandar hý uoyllan que las partidas sobreditas lò tengan et lò complan et lò ayan per firme et si los ditz ben uedadors non se podissen auenir en dar juyzi las partidas sobreditas esleyren per tercer à don Johan Martin d' Ayzquona carpenter et con calseuol dels ditz ben uedadors acordas lo dit don Johan Martin que las partidas sobreditas lò tengan et lò complan et lò ayan per firme et calque partida que tenir non se ý uolguis que done et pague cinquanta liúras de Sanchetz la meytat pera als ben uedadors et l' altra meytat pera la partida obedient que se ý uoldra tenir et d' aquo tenir et complir la dita dòna Estrela meti per fiança à don Johan matheu cambiador eyssament d' aquo tenir et complir la dita dòna Peyrona meti per fiança à don Pelegrin Periz mercer et calque partida que non uolguis uenir à enançar el playt que puyssa peynnorar à l' altra partida per farla uenir à enançar el playt et conplir lo mandament et juyzi dels ditz ben uedadors testimonis son don Julian Bigot matheu Ponz don matheu de Bordel don Semen Periz fill del alcalde Pero Peritz de Ladren don Bertholomeu Bertran don Pere Arceiz de Salinas don Bertholomeu d' Azqueta Pere Bertran fill de don Pere Bertran qui fu Pelegrin fill de don Pelegrin Periz et io Frances Guillem escriuan notari public et iurat del conseil d' *estela escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas tot aquo fu fayt dias dentz e.l mes de jener era et nos don Miguel Barrena et don Ochoa de Baygorri et don Johan Martin d' Ayzquona ben vedadors sobreditz odidas las demandas et las defenssas d' ambas las partidas mandan et uedem per ben et donam per juyzi deus la pena del compromes que la dita dòna Estrela receba las aygas én sa plaça de la plaça de la dita dòna Peyrona én l' estrem que es tenent de costa la plaça de don Bertholomeu d' Arguinariz atant quant plaça sia et encara mandam et uedem per ben et donam per juyzi que aquela balssa que fí cauar la dita dòna Estrela que là faga omplir segont que solia estar de primer antz que là fis cauar et que no huse màs de cauar én aquel logar per que domage uenga à la paret de la dita plaça de la dita dòna Peyrona eyssament mandam et uedem per ben et donam per juyzi que si la dita dòna Peyrona uol far canal que saque la canal atant como monta lo ciment et no màs testimonis son qui furen presentz én lo logar quàn lo juyzi sobredit fu donat don Johan Climent fill de don Pere Thibalt Johan Periz d' Arguinariz don Semen Periz fill del alcalde Johan Pelegrin clergue Marin de Montan et io Frances Guillem escriuan notari public et iurat del consseill d' *estela qui tot aquo escriui tot aquo fu fayt dias dentz e.l mes de marz

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E89-1287>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son enpresent et als qui son per uenir como io dòna Estrela muyller de don Johan Montan qui fu otorgui et uengui de conoyssut que ey pres et recebut de uos Johan Periz preuost d' *estela balester del rey de França et de Nauarra trenta et cync liúras de Sanchetz de la venta de la vinna de l' Olzineda que fu de don Pero Periz de la *tabla que uos vendistes à don Semen Periz de la *tabla et à sa muyller dòna Emperia la cal vinna sobredita et la casa de la *rua que es al puyant de la eglesia de *sant Pere de la *rua d' *estela auiey io comprat del dit don Pero Periz de la *tabla con carta et con fermes segont for et costumne d' *estela per dines que me deuia la cal vinna sobredita es tenent con la vinna de don Semen Periz de la *tabla et con la vinna del *hospital de *sant Pere et con la vinna de don Pere Constantin qui fu et con la carrera publica la casa sobredita es tenent con la casa de don Martin Periz et tenent con la eglesia de *sant Martin e io la dita dòna Estrela quíti desuoy à la seynnoria de Nauarra et à Johan Periz d' Arguinariz la compra que io fí de la dita casa et de la dita vinna per que uos lo dit preuost lās puyssatz vendre et vendatz à obs de entegrar al dit Johan Periz d' Arguinariz del deute que don Pero Periz de la *tabla li deu segont que don Ugo de Cofflant marichalt de Champaynna et *gouernador de Nauarra uos manda per sa carta e renunci desuoy tot lo dreyt que io hý auiey et que màs demanda no ý fagui per razon de la dita compra e per mayor segurtat meti per fiança à ops don Miguel Baldoyn que si per aventura lo dit don Pero Periz o omne o femna én sa voz fis demanda per razon de la seynnoria de Nauarra à la dita seynnoria de Nauarra o à ops uos lo dit preuost o à ops Johan Periz d' Arguinariz d' estas liúras sobreditas que io ey recebut segont sobredit es per razon d' esta venta sobredita que la dita fiança redre et faga quedar de tot aquo sobredit son testimonis odidors et uedadors don matheu Ponz alcalde d' *estela don Guillem Sanchez don Johan Gil de *sant Adrian don Johan Climent fill de don Pere Thibalt don Garcia d' Aritçaleta correr don Pascal de Miranda Bertran Sanchez fill de don Johan Sanchez lo mayor Pero Periz de Ladren Pero Periz çabater et Domingo Guillem escriuan iurat del consseill d' *estela qui tot aquo escriui et aquest signe fazí tot aquo fu fayt dias e.l mes de may era

<ville=Estella>

<notaire=JohanFurtado>

<texte=DMSC1-1279>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz omes als qui son én present e als qui son per venir que jo, Miguel Peritz, abbat de Perameyllera, escriuan de don Gerin, merin de dòna Johana, reina de Nauarra, con bon cor e con agradable uoluntat e de çerta çiençia, doy e otorgui desuoy én corporal possession liure à uos, Maria Garcia, e Ataresa, uostra filla, e à tot uostre mandament, per moltz e agradables seruizis e plazes que uos à mi auetz faitz e fazetz e atendi que faretz plazent à Dios e à uos d' aqui à deuant, aquela mia casa con són corral qui es én la parroquia de la eglesia de *sant Johan del *mercat *nou, e.l *barri de don Sancho Periz, qui es tenent d' anbas partz con la casa de don Pero Santz de Ordoytça e son las paretz e las sarraduras per mei e tenent con la casa e corral dels enfantz don Pero Miguel e son las paretz e las sarraduras per mei e ten de la carrera publica ata la plaça de don Sancho Periz, qui es de part derrer.

aquesta casa con són corral deuant dita jo, lo sobredit Miguel Periz, doy e otorgui à uos, las deuantditas Maria Garcia e Ataresa, uostra filla, con totz sons dreitz e con totas sas pertenenças e totz los dreitz conoyssutz e per conoystre que io én ela ey ni per ela deuï auer per calquer manera con razon sia, desapoderant à mi lo deuantdit Miguel Periz e apoderant à uos, las ditas Maria Garcia e Ataresa, de herm e de poblat, con sas entradas e con sas issidas, solta e quita e franquia e bona e liura, sen nuyll entredit e sen nuyll embarc e sen nuyll retenement e sen nuyll mal engan e sen nuylla mala voz, asi como ten de ample e de lonc e de abisme ata al cel e en atal manera que uos en poyscatz far totas uostras proprias uoluntatz como de uostra propria heretat. e per que aquest donathiu uos sia firme ualedor jo, lo sobredit Miguel Periz renunciï expressament à la eccepçion de frau e de engan e à totas altraz eccepçions eclesiasticas mundanas e razons cals en judiciï e foras de judiciï io podis dire ni allegar en atal manera que non poyscan à mi ajudar ni à uos, las sobreditas Maria Garcia e Ataresa, nozdre én aquest donathiu sobredit. e per mayor segurtat e fermeza jo, lo deuantdit Miguel Periz, meti per fermes de saluetat de aquest donathiu sobrescriut, salp e bon far à don Pelegrin Periz, mercer, e à Pero Martinez d' Eulate que lò fagan solt e quiti e franc e bon e liure de totz los omes e de las fempnas del segle, salua la fe de nostra dòna , dòna Johana, reina de Nauara. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui e.l logar furen clamàtz per testimonix: don Pascal Arceiz de Çuuielqui, don Pascal Lorentz *barbeador, don Miguel Periz, abbat d' Arçotz, Johan Garceiz de *santa Yema e èls assi se otorgaren per testimonis. dòna Johana, filla del rey don Enric, reina de Nauarra, don Miguel Sanchiz d' Uncastel, bispe en Pamplona, don Renalt de Robray, governador en Nauarra, Gerin d' Anplepoys, tenidor del castel de *estela, don Simon Periz, alcalde d' *estela, don Pontz Guillem, baylle, don Pelegrin Esteuen, preuost, Domingo Periz Teyller, sayon. esta carta de donathiu fu feita dias dintz e.l mes de may, era e dissest. e Johan Furtado, escriuan, jurat del conseil d' *estela, escriui esta carta, con otorgament e plazenteria d' ambas las deuantditas partidas e aquest són signe acostumat fazi e én aquel logar fu e es testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DNLOE80-1286>

<statut=copieinc>

conoscida cosa sia à totz homes qui son empresent e als qui son per uenir que esta es que faziren don Martin Martinez e Johan Garceiz mayors d' Echauarri e don Peritz juratz de la dita villa d' Echauarri én razon dels e del conseil de la dita fill de Orti Goyquoia mayoral de Çarapuz e Sancho d' Arana e Pero Santz fill de juratz de la dita vila de Çarapuz én razon dels e del conseil de Çarapuz con don Martin Periz fill de don Peidro de Bortu Atals auenenças firen con lo deuantdit don Martin Periz que los ditz mayors e juratz per èls e per los ditz consseilltz de Chauarri e de Çarapuz que firen donathiu al deuantdit don Martin Periz de aquels molins farines con sas casas e con sa presa con totz lurs dreitz que son entre lo terminat d' Echavarri e de Çarapuz que son tenent con la vinna del ospital d' Echauarrie con la peça de la abadia de Çarapuz e con la peça de Sancho Garceiz fill de Garçolet et en atal manera los deuantditz mayors e juratz én razon dels e de lurs consseilltz firen donathiu al dit don Martin Periz dels deuantditz molins con sas casas e con sa presa con totz lurs dreitz que lo dit don Martin Peritz deu far complidamente à tota sa mession los ditz molins con sas casas de tota

res que obs e mester sia e.ls ditz molins e en atal manera per que los ditz molins sian faitz firmement e lealment e liurament molentz que molgan assi como deuen ser bons molins farines complitz de molas e de totas faïçons que conuen à molin e que sian faitz los ditz molins à ben vista dels ditz mayorals e juratz e conseilltz d' Echavarri e de Çarapuz et etz molins sobreditz vos donam segont que deuantdit es d' aqui esta primera festa de san Miquel que uen à esta primera festa de *sant Miquel que uen en vint e voit ans seguentz; e que uos lo dit don Martin Periz e tot uostre mandament reëbatz totz los bens que Dios per la sua Gracia hí voldra donar én cada ân e.ls deuantditz molins d' aqui als ditz ans complitz e si per auentura ço que à Dios non plaga deuenguis del deuantdit don Martin Periz e pasas del segle auantz que lis ditz molins fusen faitz ni acabàtz deu dar als ditz mayorals e juratz e conseilltz libras de Sanchetz pera obs de far los ditz molins entrant en conte la mession que fait hí aura e sent faitz los ditz molins e acabàtz e del dit don Martin Periz deuenguis e pasas del segle deuen tornar los deuantditz molins als mayorals e als juratz e als conseilltz devantditz e los ditz mayorals e juratz e conseilltz deuen far tot adob que obs e mester sia én la presa dels ditz molins e lo dit don Martin Periz lis deu ajudar como vezin d' Echavarri e al cap dels deuantditz ans complitz lo dit don Martin Periz deu leissar los ditz molins faitz e adreçàtz con lurs molas molentz à meintz de deuta ni de mala voz ninguna eysament los deuantditz mayorals e juratz per èls hi én razon dels conseilltz deuantditz deuen far bons los ditz molins con sas casas al dit don Martin Periz d' aqui a als ditz ans complitz de totz los omes e de totas las fempnas del segle salua la fe del rey; e si los ditz mayorals e juratz e conseilltz non li podissen far bons los ditz molins con lurs casas obligaren se de pagar al dit don Martin Periz libras de Sanchetz e per mayor compliment los ditz mayorals e juratz e conseil d' Echavarri metiren per fiança à Sancho d' Arana de Çarapuz de tenir e complir los ditz conuenentz eyssament los ditz mayorals e juratz e consell de Çarapuz metiren per fiança à Garcia Periz fill de Pero Landerra d' Echavarri de tenir e complir los ditz conuenentz eyssament lo dit don Martin Periz meti per fiança à don Gil Martinez d' Echavarri de tenir e complir los ditz conuenentz e si dels ditz ans adeuant lo dit don Martin Periz uolguis tenir los ditz molins deuen li ser donàtz tan per tant como altre hí dara testimonis son don Sancho Nicolay d' Oteyça Adam d' Oteyça fill don Ochando don Johan Garceiz peleter Miguel Çuria peleter; e Johan Furtado escriuan jurat del conseil d' *estela qui tot aquo escriui con atorgament d' ambas las partidas tot aquo fu faite otorgat dias dintz e.l mes de may era e e catre

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E83-1286>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son enpresent e als qui son per venir como nos don Miguel Hiuyanes fill de don Iohan Gill de Gambee e dòna Gracia ma muyller e dòna Eluira ma sor filla del deuantdit don Johan Gill de Gambee non forçàtz ni emprimiàtz mäs con bon cor e con agradable uolontat e de çerta çiencia otorgam e uenem de conoyssut e de maniffest per nos e per nostras criaturas que uoy auem e auem d' aqui adeuant plazent à Dios que deuem fermar ben e complidament al prior del *ospital de Ronçasuals e al conuent d' aquel meysme logar los coyllaços e tot quant heredament conayssut e per conoystre que fu del deuantdit don Iohan Gill de Gambee nostro payre que fu tals son en Guembee hi en Beguria hi en Larraga

ço es à saber coyllaços e casas e cassals e pieças e vynnas con totz lurs dreitz conoyssutz e per conoystre de montz e de paysturas assegonç que se contene e se pot leyre hi entendre per las cartas feitas de la donaçion que tene la dita *orden del dit don Iohan de Guembee nostre payre qui fu e los ditz coyllaços e las ditas casas e tot lo dit heredament deuem fermar nos los ditz don Miguel Hiuyaynes e ma muyller dòna Gracia e dòna Eluira ma sor per nos e per nostras criaturas con bons fermes valedors al dit prior e al dit conuent ben e complidament segont for e costume es de Nauarra tota ora e sazón que del dit prior e conuent siam demantàtz e requeritz e tendran per ben e per mayor segurtat nos los ditz don Miguel Yuaynnes e dòna Gracia ma muyller e dòna Eluira ma sor metimes per fianças per nos e per razón de nostras criaturas à don Martin d' Aylloz e à don Semen Periz d' Aylloz de fermar los ditz coyllaços e las ditas casas e tot lo dit heredament ben e complidament segont que deuantdit es e si per auentura nos los ditz don Miguel Yuaynnes e dòna Gracia ma muyller e dòna Eluira ma sor non fermassem los ditz heredamentz e las ditas casas e tot lo dit heredament segont que deuantdit es nos los ditz don Miguel Yuaynnes e dòna Gracia ma muyller e dòna Eluira ma sor e las ditas fianças obligam tot nostres bens mouentz per calque logar nos lös ayam én lo regne de Nauarra conoyssutz e per conoystre de dar e pagar al dit conuent doze buis de Andia con sons cotos e nos las ditas fianças otorgam nos per tals fianças como sobrescriut es e de tenir o far tenir e complir totas las cosas deuantdidas e cada una per sí én la manera deuantdita e por mayor compliment perque esta carta sia màs firme e màs valedera nos los deuantditz don Miguel Yuaynnes e dòna Gracia ma muyller e dòna Eluira ma sor e las ditas fianças renunçiames à tot dreit e à tota razón e deffenssion e contradiction e tota ley e totz fors e totz hus e totas costumes e totas altrás exceptions eclesiasticas e seglas quals en juyzi e fora de juyzi nos los ditz don Miguel Yuaynes e dòna Gracia ma muyller e dòna Eluira ma sor e las ditas fianças ni nenguna altra persona én razón de nos podis dire ni allegar én níguna manera per que à nos podis ajudar e à ualer e nozer al dit prior e conuent én níguna de las cosas deuantdidas de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors que e.l logran furen clamàtz per testimonis don Pere Santz de Quascant don Garcia Aznaritz d' Uritz don Pero Garceiz de la Puert frayres del deuantdit *ospital; don Garcia abbat de Murel don Guillem Arnalt abbat de *sant Peidro don Iohan Semenez de Nicola capelan don Pero Semenez de Nicola són frayre don Pero Garceiz d' Ulcotz monje d' Irantz Miguel Periz d' Arbeixa don Garcia monaquo don Ienego Arceiz d' Aylloz don Pero Garceiz de Lacarr Ienego Periz d' Arguynnano; e èls assi se otorgaren per testimonis esta carta fu feita e atorgada ben e complidament én la manera sobredita en én la casa del deuantdit don Miguel Yuaynnes lo dimercles dias dintz e.l mes de juyll era e Iohan Furtado escriuan iurat del conseil de *estela escriui esta carta con atorgament e mandament e uoluntat e plazenteria de ambas las deuantdidas partidas e aquest són signe acostumnat fazi e én aquel logar fu e es testimoni

<ville=Estella>

<notaire=JohanPeriz>

<texte=DNLO_E103-1295>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omnes als qui son én present e als qui son per venir quie io frayre Pere

Çarredorta caualer e comendador d' Auerin con voluntat e atorgament de frayre Peydro cambrer d' Auerin doy à uos don Johan del *ort e à dòna lucia uostra muyller vezins d' *estela aquela nostra casa con totas sas pertenenças d' ort e de corral e de entradas e de yssidas la cal casa nos auem én la parroquia de *sant Nicholau ço es assaber per solidos de cens de calque moneda corra én Nauarra la meytat per la festa de Nadal et l' altra meytat per la festa de *sant Johan Baptista que es e.l mes de juyn et es esta casa e corral deuantdita tenent con la casa e corral de don Sancho d' Areyllano laborador; e tenent con la casa e corral de don Sancho Periz d' Ubeda qui fu; e son lés paretz e las clausuras de cada una part per mey; e ten de la carrera publica entro à òl ruyssel que es de part derrer la cal casa e corral nos uos donam per vendre e per empeynnar e per far totas uostras proprias uolontatz assi com ten d' ample e de lonc d' abisme entro al cel rendent lo cens én cada un any assi com sobrescriut es e es assaber que lo donathiu deuantdit uos fay én tal manera que vos o quique tenidor sia de la dita casa e corral pague tota taylla de vyla; e si uos o calque tenidor que sia de ladita casa e corral non pagauàtz l' encens assi com sobrescriut es que io o calque sia comendador d' Auerin o quique tenga són logar aya plen poder de entrar e de amparar la casa deuantdita sen preuost e sen destreça de seynnor et per mayor seguritat io lo dit comendador meti per fermes de saluetat d' est censal deuantdit salp far à don Pero Symeneiz de Luquyeyn e à don Miguel d' Iriuerri vezins d' *estela que èls que lò fagan bon et franc e salt e quit e deliure de totz los omes e de totas las femas del segle salua la fe de la Reyna dòna Johana nostra dòna rendent són cens én cada un àn assegont que dit es dessus de tot aquo sobrescriut son testimonis odidos e vededos que én aquel logar furen clamàtz per testimonis de cada una part don Andreu Ochoa de Berrioçar don Pero Miguel d' Andere don Martin d' Eneriz especier don Johan cedacer Johan Periz baster; et esl assi se atorgaren per tals testimonis regnant la Reyna dòna Johana filla del rey don Henric én Nauarra don Miguel Periz de Legaria bispe de *sancta Maria de Pampalona don Hugo de Confflant *gouernador de Navarra don Guyllem de Rebastenc tenent lo castel d' *estela don Martin Periz alcalde d' *estela don Johan Lopiz de Larea preuost Domingo Garcia sayon esta carta fu fayta et est censal fu dat e atorgat dias dintz e.l mes de e trenta e tres e io Johan Periz escriuan jurat del conseyll d' *estela que tot aquo escriui per mandament d' ambas las partidas et aquest mon signe hý fazí e sui testimoni <notaire=JohanPeritzdeSalvaterra>

<texte=DMSC2-1295>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes cantz esta present carta veyran e odiran, que est es treslat de la carta original lealment sacat sens màs nin meyntz, la tenor de la cal carta original es dejus escriuta enseguent: . sabuda cosa sia à totz omes, als qui son én present e als qui son per uenir, que esta es carta d' aquela diuisa e mandamentz e donathius e layssas que fazi don Bernart de Montaner per la Gracia de Dios, sent én sa enfermetat e én són acordament e én sa bona memoria, con atorgament e voluntat e plazenteria de dòna Johana Climent, sa muyller; són plazer fu de donar e mandar e partir e leyssar las suas cosas e los suens bens per que, én apres lo són trespasament, ira nin discordia ninguna non se poysca leuar entre sons enfantz e sa muyller, dòna Johana, sobre las suas cosas e sobre los suens bens, saluant én tot e per tot la sealtat e viduitat e totz los dreytz de la dita dòna Johana Climent, sa muyller. e tot

primerament manda e ordena són enterrament dentz én la eglesia del monesteri de *santa Clara d' *estela, lo cal monasteri lo dit don Bernart fi. et manda e uolguy con atorgament de la dita dòna Johana Climent, sa muyller, que sian pagadas totas sas deutas e hemendatz totz sons clamantz, los cals mostraran én bona uertat con bons omes crededos e sobre juras que ël tort lis tenra. et estas son las deutas que uengui de conoyssut lo dit don Bernart que ël devra e las cals deutas ël manda que fussen pagadas. nompnadament à don Johan Climent, són cuynn timer, libras de Sanchetz, et à Sancho Periz Caluet libras e soltz de Sanchetz, et à Maria, sa siruenta, soltz, et à don Pere Helies, tender, libras de Sanchetz. al obra de la eglesia de *sant Pere per don Pere Esteuen lo balester, qui fu, soltz de Sanchetz. et conoyssi que ten del destin de don Costantin de que ël es cabeçaler libras de Sanchetz. et que deu à don Borzes soltz, et que deu à Garcia Periz d' Arguinariz caranta libras de Sanchetz, et que deu à don Miguel Barrena nau libras de Sanchetz, et que deu à don Symeno de Mendaça, són mayoral, soltz, et que deu à don Pere Pelegrin, són gendre, set libras de Sanchetz. et encara dona e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, al obra e à la luminaria de *sant Pere soltz. et al obra e à la luminaria de *sant Nicholau soltz, et al obra e à la luminaria de *sant Sepulcre soltz, et al obra e à la luminaria de *sant Miquel soltz, et à la obra de *santa Maria dejus lo castel soltz, et al obra de *sant Çaluador soltz et al obra de *sant Pere de Liçarra soltz et al obra de *sant Johan soltz. et à totas las reclusas de la vila en diners. à totz los hospitals de la vila en diners. et als frayres menos una pitança, et à los frayres predicados una pitança, et als frayres de *sant Agostin soltz pera pitança. et à las dònas del monesteri de *santa Maria de Salas soltz pera pitança. et à las dònas de *santa Maria de l' Orta soltz pera pitança, et à las dònas del dit monesteri de *santa Clara una pitança. et manda que li fagan són anal conplit lo primer àn de pan e uin e candela. et manda que li compren un drap de Pes pera sobre són leyt, lo cal drap sia del monesteri de *santa Clara. et manda que fagan són seti conplit à sons confrayres de *santa Maria del *patz que son clamàtz. et manda e uolgui e teni per ben lo dit don Bernart de Montaner con atorgament de la dita dòna Johana Climent, sa muyller, que donà plen poder à sons cabeçales dejus scriutz, que sons cabeçalers dejus escriutz que cobren e cuylgan totas las deutas que al dit don Bernart deuen con cartas et sens cartas ni en alguna altra manera e qu'en paguen e ne conplan són enterrament e totz sons mandamentz e donathius e layssas sobreditz e tot lo romaynnent que con aquo que sons cabeçales dejus escriutz cobraran e non se poyran pagar nin conplir que lò paguen e lò conplan Bernardon e Johanet, sons enfantz, tant l' un como l' altre. et encara dona e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner e con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, als enfantz de dòna Johana, sa filla, muyller de don Pere Pelegrin, qui fu, aquela sua casa e corral con tota la hostylla del celer de la dita casa que ël a én la perroquia de *sant Johan én la *poblacion del rey én la Nauarrerria, es à saber, con cubas e tonels, la cal casa e corral es tenent con l' ospital de *santa Maria de la Nauarrerria e tenent con la casa e corral de don Johan Martin d' Azqona, carpenter, e ten de la carrera publica que es de part deuant entroa el *forn del rey que es de part derrer. et donà e manda e leyssa als sobreditz enfantz de la dita dòna Johana, sa filla, aquela sua vinna e cimaquera que ël a e.l terminat de Golderrayn, la cal vynna e cimaquera deuant dita es tenent con la vynna e cimaquera de l' ospital de *sant Johan e tenent con la vynna e cimaquera de don Pere Helias, tender, e tenent con la vynna e cimaquera de don Sancho Sotero, qui fu, e soltz de Sanchetz per moble e ab aquesta casa e corral con sa hostylla del celer sobredita e ab aquesta vynna e

cimaquera sobredita e ab aquetz soltz de Sanchetz sobreditz lös arredra et lös aparta de totz sons bens de moble e de heretat. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner et con atorgament de la dita dòna Johana, sa muyller, à dòna Eluira, sa filla, muyller de don Johan Marin, qui fu, aquela sua uinna e cimaquera que èl a e.l terminat de *ual mayor, la cal vinna e cimaquera deuantdita es tenent con la vynna de don Johan Galego, lo capelan, e tenent con la vynna e cimaquera del rey e tenent con la vynna e cimaquera de dòna Maria Pelegrin e tenent con la carrera publica, e soltz de Sanchetz per moble. et ab aquesta vynna e cimaquera sobredita e ab aquetz soltz de Sanchetz sobreditz que la arredra e là aparta de totz sons bens de moble e de heretat. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, à don Pero Montaner, són fill, aquela sua vynna e cimaquera que èl a e.l terminat de *val mayor e soltz de Sanchetz per moble, la cal vynna e cimaquera deuantdita es tenent con l' erme del rey e tenent con lo mont de Garocin e tenent con la vynna e cimaquera de dòna Bona, muyller de don matheu Pontz, qui fu, e tenent con la vynna e cimaquera de la dita dòna Bona e tenent con la carrera publica. et encara donà et manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, à dòna Johana, sa filla, monga del monasteri de *santa Maria de Salas d' *estela, aquela sua casa e corral que èl a én la perroquia de *sant Çaluador én l' Arenal, la cal casa e corral deuantdita es tenent con la casa de don Domingo Santz d' Arana e tenent con la casa de don Pere de Larresoynna e tenent con la carrera publica e quinze libras de Sanchetz per moble. et donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de la dita Johana, sa muyller, à la dita dòna Johana, sa filla, de l' orden de *santa Maria de Salas, pera én la vita de la dita dòna Johana soltz de Sanchetz o de calquer moneda cordra én Nauarra sobre aquel són ort e uerger e vynna que èl à en Arcaburua que es de la asteria de *sant Martin del Dur, lo cal ort e uerger e uynna es tenent con l' ort e uerger e vynna de don Pelegrin de Morlans e tenent con l' ort e uerger e uynna de don Martin Lopiz, l' ortelan, qui fu, e ten de la carrera publica entro à l' ayga que es clamada Ega e en atal manera que non lös aya poder de vendre nin d' alienar en alguna manera o maneras mäs que lös donga e lös pague én cada un ân calquer tenidor que sia del dit ort e uerger e vynna én tota la vita de la dita dòna Johana à la dita dòna Johana e enppues los dias de la dita dòna Johana que sian los sobreditz soltz de Beatriz, sa filla, de l' orden de *santa Clara , e si la dita Beatriz finas auantz que la dita dòna Johana que sian de la mäs cercana parenta de la dita Bratriz que én la dita orden de *santa Clara sera e si parenta de la dita Beatriz én la dita orden de *santa Clara no auis que lös prenga e lös receba calquer sia abbadessa del dit monesteri de *santa Clara pera obps del dit monesteri ata tant que e.l dit monesteri aya o entre alguna dòna que sia del linaje de la dita Beatriz e tota sazon que dona o donas aya e.l dit monesteri de *santa Clara parentas de la dita Beatriz que la mäs cercana parenta de la dita Beatriz receba los sobreditz soltz de cens e ne faga sa voluntat e cant parenta no hý aya de la dita Beatriz e.l dit monesteri e uaque de parentesc que lös receba et lös aya calquer sia abbadesa del dit monesteri pera obps del dit monesteri ata tant que parenta hý aya de la dita Beatriz. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, à don Pere de Montaner, són fill, aquela sua vynna e cimaquera que èl a e.l terminat de Campflorit, la cal vynna e cimaquera deuantdita es tenent con la vynna e cimaquera de don Bertholomeu de Luquyeyn e tenent con l' erme de Gorecin e tenent con la carrera publica. et donà e manda e leyssa lo dit don Bernart, con atorgament de la dita dòna Johana, sa muyller, al dit don Pere

Montaner, són fill, aquela sua vynna e cimaquera que èl a e.l terminat de *ual mayor, la cal vynna e cimaquera deuantdita es tenent con la vynna e cimaquera de don Arnalt Periz d' Arguinariz, qui fu, e tenent con la uynna e cimaquera de don Andreu Poncz e tenent con la vynna e cimaquera de don Miguel Baldoyn e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica. et en atal manera donà e manda e leyssa lo dit don Bernart al dit don Pere Montaner, són fill, estas dos vynnas e cimaqueras sobreditas que lo dit don Pere Montaner donga e pague à dòna Eluira, sa sor, muyller de don Johan Marin, qui fu, aquelas e catre libras que lo dit don Pere Montaner li deu, de que lo dit don Bernart li es fiança. e si lo dit don Pere Montaner pagar non uolis o non podis las sobreditas e libras dedentz mes que són destin sera leyut et publicat, dels sobreditz tres mes adeuant, manda e ten per ben lo sobredit don Bernart, con atorgament de la dita dòna Johana, sa muyller, que sons cabeçalers dejus escriutz vendan las sobreditas dos vynnas e cimaqueras ades à qui màs hý dara e que lo dit don Pere Montaner non sia poderos én las ditas dos vynnas si non pagas las e libras én la forma sobredita e de la venta que fayta en sera per los ditz cabeçales que los cabeçales dejus escriutz que paguen à la dita dòna Eluira o à són mandament sas sobreditas libras e la dita dòna Eluira sent pagada, si romaynnent hý a de la venta que fayta sera de las ditas dos vynnas e cimaqueras que sia tot donat e rendut al dit don Pere Montaner, són fill, e si los dines que auran de las sobreditas dos vynnas no abondassen à pagar las sobreditas e libras que sons cabeçales deius scriutz constreyngan al dit don Pere Montaner én persona del dit don Bernart Montaner ata tant que li fagan pagar e conplir e fornir là paga de las ditas libras à dòna Eluira sobredita e sa sor. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, à Françaesa, sa neboda, filla de dòna Franca, sa filla, qui fu, aquela sua casa que èl a én la parroquia de *sant Çaluador , én l' Arenal, la cal casa es tenent con la casa de don Johan Periz de Luquieyn, qui fu, e tenent con la casa dels confrayres de l' Arenal e tenent de la carrera publica que es de part deuant entro à la uenela que es de part derrer e soltz de Sanchetz per moble. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart Montaner, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, à dòna Johana, sa filla de l' orden de *santa Maria de Salas et à la dita Francesa, sa neboda, filla de dòna Franca, sa filla, qui fu, aquela sua vynna e cimaquera que èl a e.l terminat de Valmayor, la cal vynna e cimaquera deuantdita es tenent con la vynna e cimaquera de don Pero Gil, lo peleter, e tenent con la vynna de don Abraan Ezquerria e tenent con la vynna de don Sancho de Miranda, qui fu, e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de dòna Johana, sa muyller, à dòna Johana, sa filla, muyller de don Johan matheu, cambiador, aquela sua vynna e cimaquera que èl a e.l terminat de *sant Martin del Durr en Belaztegui, la cal vynna e cimaquera deuantdita es tenent con la vynna e cimaquera de don Adam Climent, qui fu, et tenent con la vynna e cimaquera de don Johan Periz de Gaylla e tenent con la vynna e cimaquera de don Garcia Johan de Gaylla e tenent con la vynna qui es censal de *sant Pere e tenent con la vynna de l' ospital de *sant Johan e soltz de Sanchetz per moble. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, à Beatriz, sa filla, de l' orden de *santa Clara , aquela sua vynna e cimaquera que èl a e.l terminat de *santa Soria , la cal vynna et cimaquera deuantdita es tenent con la glesia de *santa Soria e tenent con la vynna de don Johan de Larrion, qui fu, e tenent con la vinna de don Miguel de Bearin e tenent con la vynna de l' ospital de *sant Pere e tenent con la vynna de don Miguel d' Araquil e tenent con lo

sender que sayll à la carrera publica e soltz de Sanchetz per moble. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner con atorgament de dòna Johana, sa muyller, à Bernardon, són fill, aquela sua vynna e cimaquera que èl a e.l terminat de Camp de Leytera e soltz de Sanchetz per moble, la cal vynna e cimaquera deuantdita es tenent con la vynna e cimaquera de don Johan Periz Remon, lo bureler, e tenent con la vynna e cimaquera de don Borzes e tenent con la vynna e cimaquera de dòna Johana Maynart e tenent con la vynna e cimaquera de don Barnabe e tenent con la carrera publica e con lo sender que sayll à la carrera publica. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, à Johanet, són fill, aquela sua vynna et cimaquera que èl a e.l terminat de Camp de Leytera e soltz de Sanchetz per moble, la cal vynna e cimaquera deuantdita es tenent con la vynna e cimaquera de don Johan Periz Remon, bureler, e tenent con la vynna e cimaquera de l' ospital de *sant Sepulcre e tenent con la vynna e cimaquera de don Julian Seynnoet e con lo sender que sayll à la carrera publica. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner à la dita dòna Johana Climent, sa muyller, totz los dreytz conoyssutz e per conoystre que èl a nin deu auer ni à èl apertaynnen én aquela sua casa e corral que èl e dòna Johana, sa muyller, ân én la perroquia de *sant Miquel én l' Arenal, la cal casa e corral deuantdita es tenent con la casa e corral de dòna Johana, muyller de don Johan Periz, qui fu, e de don Remon Periz e de don Miguel Brun e de don Pontz Aciariz e tenent con las carreras publicas e con l' ayga d' Ega. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, als ditz Bernardon e Johanet, sons enfantz, aquela sua peça que èl a e.l terminat de Lorca e aquelas suas catre vynnas e cimaqueras que èl a e.l terminat de Galçuriz e aquela sua plaça e cabana que èl a çaga las Tors, la cal peça sobredita es tenent con lo camin Frances e tenent con la carrera que van à la fontana de Lorca, e de las cals vynnas e cimaqueras sobreditas, es tenent, la mayor con la vynna de don Rodrigo Rossel e con la vynna de don Guyllem Bigat e tenent con la vynna de la confraria de Lacar e tenent con la vynna de don Domingo de Bearin, qui fu, e tenent con la vynna dels filltz de don Symeno de Toledo et tenent con la peça de Garcia Periz, escolan de VilaTorta, et es tenent la segonda vynna, qui es clamat lo mayllol del ingles, con la vynna dels de Lana e tenent con la vynna de don Joffre l' Ingles e tenent con la vynna de dòna Maria Domingo, qui fu, e tenent con la peça de don Martin Periz, capelan de Murel, e tenent con la peça de dòna Eua de Garoçin. et es la tercera vynna e cimaquera, que es clamada de Gaztelu Çarra, tenent con la peça de don Fortuyn Gil d' Eztenaga e tenent con lo mayllol de don Rodrigo Rossel e tenent con la vynna e cimaquera de don Ochoa Uicent, qui fu, e tenent con la vynna de don Martin Periz de Ueguria e tenent con la vynna de don Sancho d' Oteyça e tenent con la vynna de don Martin d' Urdanoz, moler, e tenent con la vynna de don Johan Esteuen, torner, e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica. et es la carta vynna e cimaquera e.l terminat de Chasparrena, tenent con lo mayllol de Johan Barrau, qui fu, e tenent con lo mayllol de don Rodrigo Rossel e tenent con la vynna de don Johan Esteuen, torner, que claman Monuçà, e tenent con la carrera publica. et es tenent la sobredita plaça e cabana con la plaça de don Andreu Pontz e tenent con la plaça de don Bertholomeu Pascal, qui fu, e tenent desus e dejus con las carreras publicas. et encara donà e manda e leyssa lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, als ditz Bernardon e Johanet, totz los bens mobles de sa casa e de foras de casa que èl a nin deu auer ni à èl apertaynnen, sacant las armaduras e garnizons, que manda uendre à sons cabeçales

dejus escriutz e cobrar las deutas que li deuen pera pagar sons mandamentz e layssas sobreditz, tant cant abundaran. es à saber que manda e leyssa bens mobles d' òr e d' argent e de fust e de cuebre e d' arame e totz los dreitz que òl a nin deu auer én la roba de sa casa, es à saber de seda e de lana et de lin e d' estopa, con pluma e sens pluma. et en atal manera donà e manda e leyssa lo dit don Bernart, con atorgament de la dita dòna Johana, sa muyller, als ditz Bernardon e Johanet esta peça e estas catre vynnas e esta cabana e plaça sobreditas, que los ditz Bernardon e Johanet paguen totas sas deutas e són enterrament e sa animalia e hemenden sons clamàtz que mostraran en uertat e sobre jura que òl tort lis tenia, saluant én tot e per tot totz los dreitz de la dita dòna Johana Climent, sa muyller, en tant cant sa uiduytat sera e òls donant e pagant totas sas deutas e sa animalia e tot ço que sobrescriut es én la forma sobrescriuta. et si per auentura los ditz Bernardon e Johanet pagar non uolissen o non podissen én la forma sobredita, lo dit don Bernart de Montaner, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, donà plen poder e mandament à sons cabeçales dejus escriutz que òls que uendan las sobreditas peça e vynnas e la cabana e plaça à qui màs hý dara e de la uenta que fayta en sera que paguen totas sas deutas sobrescriutas e són enterrament e sa animalia e paguen e complan totz sons mandamentz e donathius e layssas sobrescriutz én la forma sobrescriuta e tot aquo sent assi pagat e conplit, si romaynnent hý a dels sobreditz heredament que òl manda uendre o dels dines de la uenta que fayta en sera, que sons cabeçales dejus escriutz que lò dongan tot bon y entegrament als ditz Bernardon e Johanet, sons enfantz, tant al un cant à l' altre l' altre. et en atal manera donà e manda e leyssa lo dit don Bernart Montaner, con atorgament de la dita dòna Johana, sa muyller, als ditz Bernardon e Johanet, sons enfantz, esta peça e estas vynnas e esta cabana e plaça sobreditas que si de ningun dels ditz Bernardon e Johanet deuenis, auantz que auis enfant de leal matrimoni que torne tot ad aquo que fíncara biu o, si per auentura ningun dels ditz Bernardon e Johanet casàs sen uolontat e plazenteria de la dita dòna Johana, lur mayre, e de don Johan Climent, lur oncle, que non lur da nin lis manda nin lis layssa las sobreditas peça e vynnas nin la cabana e plaça, antz, manda e ten per ben, con atorgament de la dita dòna Johana, sa muyller, que sia tot uendut à qui màs hý dara e que sons cabeçales dejus escriutz que lò dongan tot per s'alma e de la dita dòna Johana e de són payre e de sa mayre del dit don Bernart én aquels logas que entendran sian ben metutz. et manda lo dit don Bernart e tengui per ben, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, que si los ditz Bernardon e Johanet, si de ningun dels dos deuenis, aquel que fíncara biu, casassen o casàs con plazenteria de la dita dòna Johana, sa mayre, e de don Johan Climent e, si ço que Dios non uoylla, finassen entramps o aquel que casat seria, auantz que auissen o auis enfant de leal matrimoni que sia tot uendut e dat per man de sons cabeçales o d' aquels o d' aquel de sons cabeçales que bius seran la sazón à qui màs hý dara e los dines de la uenta que fayta en sera que lös dongan totz per la sua anima e de són payre e de sa mayre e per l' alma de la dita dòna Johana, sa muyller, én aquels logar que òls entendran que ben metutz seran. et per pregaria e mandament del dit don Bernart de Montaner con atorgament de la dita dòna Johana, sa muyller, son de tot aquo sobrescriut cabeçales don Johan Climent e don Miguel Barrena e Garcia Periz d' Arguinariz e òls assi se atorgaren per sons cabeçales. e lo dit don Bernart, con atorgament de dòna Johana Climent, sa muyller, donà plen poder à sons cabeçales sobreditz sobre totz sons bens mobles e heretatz per conplir esta sua diuisa per que esta sua diuisa e mandamentz e donathius e layssas ualgan e se conplan, assi com sobrescriut es. et encara lis donà plen poder de ameyllorar én esta sua

diuisa per que esta sua diuisa e mandamentz e donathius e layssas ualgan e se conplan assi com sobrescriut es. testimonis son del plen poder que lo dit don Bernart donà à sons cabeçales sobreditz con atorgament de dòna Johana, sa muyller, don Nicholau Carreer e don Domingo Periz Remon, bureler, e èls assi se atorgaren per tals testimonis. esta carta de diuisa e mandamentz e donathius e layssas fu fayta dia dintz e.l mes de era e trenta e tres. e jo, Johan Periz, escriuan jurat del conseyll d' *estela, que esta carta de diuisa escriui per pregaria e mandament del dit don Bernart Montaner, con atorgament de la dita dòna Johana Climent, sa muyller, e dels cabeçales sobreditz én l' ân e dia sobredit e aquest mon signe acostumat hý fazí e sui testimoni. e e tres, disapte dias dintz e.l mes de detzembre, don Johan Climent e don Miguel Barrena e Garcia d' Arguinariz, cabeçales de don Bernart Montaner, qui fu, ueniren per deuant don Martin Periz, alcalde d' *estela, e diziren diuisa del dit don Bernart à dòna Johana Climent, sa muyller, e à don Bernart Montaner e à l' altre Johanet e à dòna Johana, muyller de don Johan matheu, e à dòna Eluira, muyller de don Johan Marin, qui fu, sons enfantz, e à don Sancho Berroçan, tender, tutor de Francesa, filla de dòna Franca, filla del dit don Bernart, qui fu, e à don Pere Pelegrin, caper, én razon de sons enfantz, que no son de hedat, segont for e costume es d' *estela, e los ditz dòna Johana Climent e Bernart e Johanet e dòna Johana e dòna Eluira e don Sancho Berroçan, tutor de la dita Francesa, e don Pere Pelegrin per sons enfants, que non son d' edat, metren per ferme de dita diuisa à don Borzes. testimonis son de dita diuisa: don Pelegrin Periz, don Pero Lopiz de Beguria, don Johan Lopiz, són frayre, Johan Pelegrin, clergue, don Johan matheu, don Martin Ochoa, Marin Montaner, Bertholomeu Gil, escriuan, Climent de Paris. e jo, Johan Periz, escriuan jurat sobredit, qui esta dita diuisa escriui én l' ân e dia sobredit e aquest treslat fazí per mandament del dit alcalde e aquest mon signe hý fazí e sui testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC4-1299>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz omes, als qui son én present e als qui son per venir, que est es treslat de la carta original lealment sacat, sens màs nin meyntz, la tenor de la cal carta original es desus escriuta enseguent: . sabuda cosa sia à totz omes, als qui son én present e als qui son per venir, que esta es carta d' aquel ort e parral con sa casa e con ço que li apertayn de l' ayga que ven de la cequia d' *estela, que conpraren don Bernart Andreu e sa muyller, dòna Bertholomena, e don Bernart de Montaner lo *jouen, de don Pero Martinez, abbat de Sariguren, e de don Pascal Beatça, cabeçaler de don Pero Martinez de Salinas, qui fu, per cent e caranta et cinc liúras de bons Sanchetz de la moneda del rey don Thibalt de Nauarra, et èls, per mayor compliment donaren cent soltz de aliara d' esta moneda sobrescriuta. aquest ort e parral, con sa casa sobredita, es e.l terminat de la plana, tenent con l' ort e parral dels clergues raciones de *sant Pere d' *estela e tenent con lo ort e parral e vynna de don Sancho Martinez, qui fu, e son las paretz e las sarraduras d' esta compra deuantdita e ten de la carrera publica ata al flum mayor que es nopnat Ega, que es de part derrer. aquest ort e parral con sa casa deuantdita e con ço que li apertayn de l' ayga que ven de la cequia d' *estela, conpraren los sobreditz compradors, entegrament, con toz sons dreitz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas et con sas issidas, solt e quiti e franc, sen nuyll entredit e sen nuyll

embarc e sen nuyll retenement e sen nuyll mal engan e sen nuylla mala voz, assi como ten d' ample e de lonc, de abisme ata al cel. e per mayor segurtat son fermes de saluetat d' esta compra deuant dita salua far: don Gil Pelauilan e don Pero Gill, són fill, que là fagan solta e quita e franca e bona e liura de totz los omes e de las fenmas del segle, salp nostre seynnor lo rey. et én aquel logar or esta carta fu fayta se tengui ren per pagàtz aquetz sobreditz vendedors de tot aquest auer que deuant nopnat es, deuant aquetz omes bons que ali furen clamàtz per testimonis. sabuda cosa es que la meytat d' aquest ort e parral e casa deuant dit es de don Bernart Andreu e de sa muyller, dòna Bertholomena, e l' altra meytat es de don Bernart de Montaner lo *jouen. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e vededors: don Garcia Periz, capelan, e don Pere Costantin lo mayor, don Martin Guyllem, don Pascal Guyllem, don Pere Pontz Gasser, don Aymar Seguin, don Johan Marin, don Remiro, preuost, don Remon de Bordel, don matheu Pontz, don Pere Pontz Borgoyne, don Pere Thibalt, don Johan Bigot, don Pero Sanchez, don Bertholomeu Alixandre, don Johan Folques, don Bon Amic de Morlans, don Durant Martin, don Martin de Montaner, don Santz Periz de *sant Gili, don Johan Albert, don Gascon de Luc, don Johan Martin, don Johan Dominguez, don Symon Borgoyne, don Domingo Periz, correer, don Johan d' Ayeta, Miguel de Morlans, don Johan d' Urroz, don Eneco Ortiz, Johan Gil Aymar, Pere Pascal, Aymar Seguin, Johan Marin, Johan, preuost, Esteuanot d' Ayloz, e èls assi se atorgaren per testimonis. regnant lo rey don Thibalt en Nauarra, compte de Campaynna e d' Ebria, palazin, don Pero Symeniz de Gatçolatz, bispe en Pamplona, don Sancho de Barassun, tenent lo castel d' *estela, don Pero Santz, alcayet, don Johan Periz de la *tabla, alcalde, don Guyllem de las Barras, preuost, Domingo de Calatau, sayon. esta carta et compra fu fayta lo dia de *sant Nicholau, e.l mes de detzembre, era. Pere Arcaiz, escriuan, notari dels juratz e del conseil d' *estela escriui esta carta con atorgament de todas las partidas et aquest signe fazi e én aquel logar fu e es testimoni. et jo, Johan Periz, escriuan, notari jurat del conseil d' *estela, qui est treslat escriui e saquey de la carta original ben e lealment per pregaria et mandament de don Bernart de Montaner sobredit e de Pontz de las *tablas, fill de don Bernart Andreu, qui fu, e aquest mon signe acostumat hy fazi én testimoniança de las cosas sobreditas e fus testimoni. est treslat fu fayt e sacat dias dintz e.l mes de juyn, era et et.

<ville=Estella>

<notaire=GilPeriz>

<texte=DMSC3-1296>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, las qui son empresent e als qui son per uenir, que esta es carta d' aquela diuisa e donathius e mandamentz e layssas que fazi don Miguel Baldoyn, con atorgament de dòna Agnes de Bertet, sa muyller, per la gràcia de Dios, seent én sa enffermetat e én sa memoria e én són acordament. són plazer fu de donar e mandar e partir las suas cosas per que én apres lo són trespasament ira ni discordia non puy sca naystre ni leuar entre sons enffantz ni entre sons parentz sobre las suas cosas. primerament lo dit don Miguel Baldoyn esley són enterrament én la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela. et manda que li complan muy hondradament són enterrament. manda que li complan són anal de pan e vin

e candela. et manda que complan à don Sancho d' Artayssona, són home, con los dines que ël li deu: detz liúras de Sanchetz. et manda que hemenden totz sons clamantz, lös que puyan mostrar per bona vertat con bons homes cridadors à l' altre qui ël tort tenguis. et manda e layssa lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa per la sua anima, con atorgament de la dita dòna Agnes de Bertet, sa muyller, à la obra de la eglesia de *sant Pere de la *rua quaranta soltz, et à la lumparna d' aquel meysme logar vint soltz. et à totas las altrás eglesias parroquials de la vila cinquen solt de Sanchetz. et à tot los hospitals de la vila doblen solt. et à totas las reclusas de la vila dotzen diner. et manda e layssa als frayres predicadors vint soltz pera pitança. et als frayres menors vint soltz pera pitança. et als frayres de *sant Agostin que estan en *sant Lorentz , detz soltz pera pitança. et als frayres de Santa Olalia de Barçolona cinc soltz pera quitar caytiús. als frayres de *totz *santz cinc soltz pera pitança. à las dònas de *santa Maria de Salas d' *estela detz soltz pera pitança. à las dònas de *santa Maria de la Orta detz soltz pera pitança. à las dònas de *santa Clara detz soltz pera pitança. et encara e manda e layssa lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa à sons confrayres de *santa Maria del Puy que son clamàtz seyssanta són setenari complidament. à sons confrayres clergues del *hospital de *sant Sepulcre són setenari complidament. al vicari de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, don Sancho de Jaqua, vint soltz. manda que sons cabeçalers dejús escríutz que fagan cantar un àn én la dita eglesia de *sant Pere de la *rua un cappelan que cante missas e diga totas sas horas complidament per la sua anima. et encara manda e layssa detz liúras de Sanchetz pera un home que vaya à l' altre Oltramar per la sua anima al primer passage que se faga. et encara manda e layssa lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa, con atorgament de la dita dòna Agnes, sa muyller, als clergues racioners de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua set soltz de cens én cada un àn per totz temps. et los ditz clergues racioners de *sant Pere de la *rua, lös qui voy son e aquels que vendran empues, ëls que fagan aniuersari én cada un àn per totz temps per la sua anima e per la anima de la dita dòna Agnes de Bertet, sa muyller, et la dita dòna Agnes, sa muyller, que lös pague én totz los dias de la sua vida. et empues los dias de la sua vida que lös asigne e lös leysse als ditz clergues racioners sobre un logar cert. et manda e layssa que sons cabeçalers dejús escríutz que compren un bel drap de Breda o de perç e que lõ leuen sobre són cors e ël enterrat que lõ rendan à dòna Agnes, sa muyller, e ela que ne faga far ades una capa garnida e guisada e que sia dada à la dita ecclesia de *sant Pere pera seruiçi de las horas. et manda e layssa lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa, con atorgament de la dita dòna Agnes, sa muyller, à Francesa, sa filla, de la orden de *santa Clara de Çaragoça, detz liúras de Sanchetz per moble. et encara donà e manda e laysa lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa, con atorgament de la dita dòna Agnes, sa muyller, à la dita Francesa, sa filla, dos peonadas de vinna én aquela sua vinna e cimaquera mayor que es e.l terminat de la Ventosa de part la vila, la cal vinna compra de don Bertholomeu Muscot. et con aquestas dos peonadas de vinna e cimaquera sobredita e con aquestas detz liúras de Sanchetz sobreditas que ha donat e mandat e layssat à la dita Francesa, sa filla, segont que sobrescriut es, là arredra e là apparta de totz sons bens mobles e heretatz per rason e per part del dit don Miguel Baldoyn, són payre, en guisa que jamas res non puyssa demandar. et manda e layssa lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa, con atorgament de la dita dòna Agnes, sa muyller, à Migalot e à Martinet e à Guillelma e à Agnes e à Eluireta e à Baldoyneta, sons enffantz, centen soltz de Sanchetz per mobles. et encara donà e manda e layssa lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa, con

atorgament de la dita dòna Agnes, sa muyller, als sobreditz sons enffantz aquela sua casa que es én la parroquia de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, tenent con la casa de don Mariquo lo peleter e tenent con la casa de Pere Montaner, cambiador, e ten de la carrera publica que es de part deuant entro al flum mayor que es nomat Ega, que es de part derrer. et tot lo dreyt que èl ha én aquelas dos rodas de molins fariners que son e.l flum mayor que es clamat Ega. los cals molins sobreditz son clamaz de *sant Miquel . et aquelas tres casas e tendas que son én la parroquia de *sant Miquel , én la çabateria, tenent con la casa de don Nadal, lo mercer, qui fu, e tenent con la casa de don Martin Periz d' Ayllo e tenent de la carrera publica que es de part deuant entro à la casa de don Pere Yeneguiz, mercer, que es de part derrer. et aquela plaça que es derrer las tors de pres la Rocheta, tenent con la plaça de don Simon Gil *baldreser e tenent con la plaça de don Miguel de Çuffia e tenent de la erreria publica que es de part deuant entro à la vinna e cimaquera de don Pere Ponz Borgoynn, qui fu, que es de part derrer. et tot ço que à èl apertaynn én aquela cabana e plaça que es derrer *sant Saluador , tenent con la cabana e plaça de don Miguel Periz de *sant Miquel , qui fu, e tenent con la cabana e plaça de don Simon Gil *baldreser e tenent de la carrera publica que es de part deuant entro à la vinna e cimaquera de don Bon Amic de Morlans, tender, que es de part derrer. et tot ço que à èl apertaynn én aquella sua vinna e cimaquera que es e.l terminat de Malin, tenent con la vinna e cimaquera de Ronçasuals e tenent con la vinna e cimaquera de Paschal de Bearin e tenent con la vinna e cimaquera de don Ponz Periz Borgoynn e tenent con la vinna e cimaquera de don Garcia d' Eraul e tenent de las partz con las carreras publicas e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica e tenent con lo prat de Bearin. et tot ço que à èl apertaynn én aquella sua vinna e cimaquera que es e.l terminat de Carcalasseda, tenent con la vinna e cimaquera de don Yenegro d' Urroz, broter, e tenent con la vinna e cimaquera de don Johan Climent e tenent con la vinna e cimaquera de don Miguel de *sant Miquel , qui fu, e tenent con la vinna e cimaquera de don Abraam Machin e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica. et tot ço que à èl apertaynn én aquella sua vinna e cimaquera que es e.l terminat de la Ventosa, tenent con la vinna e cimaquera de don Sancho de Miranda, qui fu, e con la vinna e cimaquera dels enffantz de Esteuen del *corral e con la vinna e cimaquera de Garcia Guillem d' Esquiua e con la vinna e cimaquera de don Pere Martin de Ganuça e con la vinna e cimaquera de Pero Sanchiz de Luquieynn e con la vinna e cimaquera de don Bon Amic de Morlans e con la vinna e cimaquera de don Pere Periz de l' Arenal e con la vinna e cimaquera de don Yenegro de Çaua e con la vinna e cimaquera de don Sancho d' Oteyça e con la vinna e cimaquera de don Arnalt Periz d' Arguinariz, qui fu, e con la vinna e cimaquera de don Bernart Montaner e con la vinna e cimaquera de Johan matheu Gisser e con la carrera publica. et tot ço que à èl apertaynn én aquel mont que es e.l terminat de Juarra en Ayztondea, tenent con la vinna e cimaquera de don Pere Miguel d' Urroz, broter, qui fu, e con la vinna e cimaquera de don Johan *baster, qui fu, e con la vinna e cimaquera de don Johan matheu, cambiador, qui fu, e con lo sender que sayll à la carrera. et tot ço que à èl apertaynn én aquel ort de Arcaburu que es e.l terminat de *sant Martin del Durr, tenent con l' ort e vinna de don Martin Lopez, ortelan, qui fu, e con l' ort e vinna de don Semeno de Bara, qui fu, e con la vinna e cimaquera de Martin Periz de Liçarra e con lo flum mayor que es clamat Ega e con lo sender que sayll à la carrera publica. et en atal manera lis donà e manda e layssa los ditz heredamentz lo dit don Miguel én esta sua diuisa à sons enffantz sobreditz que los ditz sons enffantz partan engalment los ditz heredamentz como frayres e sors. et manda e uolgui e

atorga lo dit don Miguel én esta sua diuisa que la dita dòna Agnes, sa muler, sia dòna e poderosa e tenidera e aspleytadera én totz los dias de la sua vida de tot ço que òl ha donat e mandat e layssat à sons enffantz sobreditz segont que sobrescriut es, si de moble, si de heretat. et manda e layssa lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa à dòna Agnes, sa muler, tot ço que à òl apertaynn én tot lo moble que òls an dedentz casa e fora de casa. et tot ço que à òl apertaynn én tota lur roba, ço es à saber, de seda e de lana e de lin e d'estopa, con pluma e sen pluma. et tot ço que à ela apertaynn de tota lur hostilla, ço es à saber, d'òr e d'argent e de ferr e de fust e de cuebre e de arame e de alaton. et encara manda e uolgui e atorga lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa e donà plen poder à la dita dòna Agnes, sa muyller, que ela que cobre pera obs d'ela totas las deutas que à òls deuen, con cartas e sens cartas, per orseuol que lās hý deuan dorseuol que trobadas sian. et la dita dòna Agnes, sa muler, que pague totas las deutas que seran trobadas per uertat que òl deu e que hemende sons clamanz e que compla totz los mandamentz e layssas que én esta carta son escriutz. et manifesta lo sobredit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa que recebi del loguer de las casas de dines que auia dat à dòna Guillelma, muler de don Esteuen d'Aylloz, libras, et à don Abraam Cordero soltz e à don Pontz Periz d'Almas soltz et à don Sanz Periz de *sant Gili libras soltz dines e per lo destin soltz. e de las cinquanta libras soltz dines que finquan manda e uolgui e atorga lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa e donà plen poder à sons cabeçalers dejus escriutz que òls que donen estas libras soltz dines con conseil e sabiduria de calquer sia gardian dels frayres menors én aquels logars dor manda lo dit don Remon Thibalt én són destin. et encara manifesta lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa que ficaua per complir del destin de dòna Agnes de Gordon de que òl hèra cabeçaler libras soltz de Sanchetz. et manda e uolgui e atorga lo dit don Miguel Baldoyn én esta sua diuisa e donà plen poder à sons cabeçalers dejus escriutz que òls que donen estas vint liúras e soltz de Sanchetz sobreditas én aquels logars dor lo destin diz per la anima de la dita dòna Agnes, con conseil e sabiduria de don Sancho de Jaqua, vicari de la ecclesia de *sant Pere de la *rua mayor d'*estela. et per pregaria e mandament del dit don Miguel Baldoyn, con atorgament de la dita dòna Agnes de Bertet, sa muyller, son de tot aquo sobrescriut cabeçalers: don Guillem Bigot, cambiador, e don Johan Lopez de Beguria, tender, e òls assi se atorgaren per sons cabeçalers. et lo dit don Miguel Baldoyn, con atorgament de la dita dòna Agnes, sa muler, donà plen poder à sons cabeçalers deuantditz sobre totz sons bens mobles e heretatz pera pagar las deutas e pera hemendar sons clamantz e pera complir totz los donathius e mandamentz e layssas sobreditz. et encara lis donà plen poder de ameyllorar én esta sua diuisa per que esta diuisa e donathius e mandamentz e layssas valgan e se complan asi com sobrescriut es. esta carta e diuisa e donathius e mandamentz e layssas fu fayta dias dentz e.l mes de marz, era. et io, Gil Periz, escriuan, notari public e jurat del conseil d'*estela, escriui esta carta e fazí aquest signe per pregaria e mandament del dit don Miguel Baldoyn e de don Guillem Bigot e de don Johan Lopez, cabeçalers deuantditz.

<ville=Estella>

<époque=1300-1350>

<texte=DMSC6-1301>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, als qui son empresent e als qui son per uenir, que esta es carta d' aquela casa con són ort e con són dreyt de la cequia, que compraren don Sanz de Paris, tender, e don Remon Soffraynnon e don Martin Ochoa, cabeçalers de don Johan Climent, qui fu, pera obs de Eluira, filla del dit don Johan Climent, monja del monasteri de *santa Clara , de Johana, filla de don matheu, soguer, qui fu, per nouanta e cinc liúras de bons Sanchetz de la moneda de la Reynna dòna Johana, nostra dòna , e èls, per mayor compliment, donaren cent soltz d' aliara de la moneda sobredita. aquesta casa e ort son en *forn de *boc. la casa es tenent con l' ort don Guillem Ros, qui fu, e de part derrer con l' ort de don Johan Climent, qui fu, et l' ort es tenent con l' ort dels frayres predicadors e tenent con l' ort de don Ponz Helias. aquesta casa e ort compraren los sobreditz compradors de la deuantdita vendedera, assi com sobrescriut es, entegrament, con totz lurs dreytz e con todas lurs pertenenças de herms e de poblàtz, con lurs entradas e con lurs yssidas, soltz, quitis e francx e deliures, sen nengun entredit e sen nengun enbarc e sen nengun reteniment e sen nengun engan e sen nenguna mala uoz, assi como ten de ample e de lonc, de abisme entro al cel. et per mayor segurtat, la sobredita Johana meti per fermes de saluetat d' aquesta compra sobrescriuta salua far à don Miguel Periz de Bara, çabater, e à don Sancho de Muru, carpenter, que là fagan bona e franca e solta e quita e deliure e sen mala uoz de totz los homes e las femas del segle, salua la fe de la *reynna dòna Johana, nostra dòna . et nos, los ditz don Miguel Periz de Bara e don Sancho de Muru, otorgam nos per tals fermes, como dit es desus. et én aquel logar or esta carta fu fayta se tengui appagada la sobredita vendedera e clama quitis als deuantditz compradors de tot aquest auer que deuant nomat es, per deuant aquetz bons homes que ali furen clamàtz per testimonis. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui furen presentz én lo logar : don Sancho Ponz, don Ponz Helias, don Pere de Montaner, fill de don Bernart de Montaner, don Rodrigo Martinez Rossel, don Pere de Montaner, fill de don Martin de Montaner, Bernart de Montaner, Gil Periz, fill de don Pero Gil, peleter, Ponz Climent, Yenego de Burunda, ortelan, don Miguel d' Arruaçu, ortelan, e èls assi se atorgaren per testimonis. regnant la *reynna dòna Johana en Nauarra, don Miguel Periz de Legaria, bispe de Pamplona, sire Alfons de Robray, governador de Nauarra, don Guillem de Rabastencx, alcayet del castel d' *estela, don Orti de Goynni, alcalde d' *estela, don Johan Lopez d' Elarça, preuost, Paschal de Miranda, sayon. esta carta e compra fu fayta dias dentz e.l mes de nouembre, era . et io, Gil Periz, escriuan, notari public e jurat del consseyll d' *estela escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas e fazí aquest mon signe acostumat e suy testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC7-1302>

<statut=copieinc>

sapiam totz aquels qui esta present carta veyran e odiran como nos, don Martin d' Arguinariz, texer, e io, dòna Tota, sa muler, otorgam e nos obligam con totz quantz bens que nos auem ni aurem dor que trobàtz sian, sedentz e mouentz, gaynnàtz e per gaynnar, à uos, dòna Sancha Periz d' *estela, e à dòna Tota Arç de Salinas, procuraderas del conuent de las dònas del monasteri de *santa Clara , de meylorar e far mellorament de la valia de seys liúras de

Sanchetz d' esta primera caresma priment que uen en tres ans seguentz én aquela casa que nos recebimes à cens de uos, las sobreditas procuraderas, que es én la parroquia de la eglesia de *sant Sepulcre, e.l *borc Noel, tenent con la casa de dòna Gracia Thibalda e tenent con la casa de Johan Periz e de Gil Periz e de Domingo Periz, fillz de don Pero Gil, peleter, qui fu, e tenent de la carrera publica que es de part deuant entro à la hyssida dels uezins, que es de part derrer. et per mayor segurtat, metimes per fiança e deutor e pagador con nos meys ensemble, l' un per l' altre, cada un per lo tot de far e complir lo ameyllorament sobredit entro al terme complit, à don Sancho de Lacarra, et io, lo dit don Sancho, otorguime per tal fiança e deutor e pagador, como dit es desus. testimonis son: don Miguel Lopez d' Elarça, don Pere Nauarra, don Domingo Johan, çabater, don Paschal Ros, çabater, don Martin Periz de Bordel, corretor, don Saluador Miguel, don Martin Periz de Bicuyinna, peleters, et io, Gil Periz, escriuan, notari public e jurat del consell d' *estela, escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas e fazí aquest mon signe acostumat e suy testimoni. esta carta fu fayta dias dentz e.l mes de jener, era de mil e trezentz e quaranta.

<ville=Estella>

<époque=1250-1300>

<notaire=JohanGuillem>

<texte=DNLO_E107-1297>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son én present e als qui son per uenir como nos frayre Pere Çarradorta comendador de la casa d' Auerin de la orden del Temple con uolontat e plazenteria de frayre Pere d' Arrieta vicari del dit logar e de frayre Pere de Morentin canbrer e de frayre Pere Goamir e de frayre Pere d' ElsArcx e tot lo conuent del dit logar donam desuey én auant per totz temps à cens à uos don Pero Martinez ferrer uezin d' Auerin e à dòna Urraqa uostra mulier e à tota uostra genoylla aquela casa que es de la dita *orden del Tenple en Auerin la qual casa uos los ditz don Pero Martinez e dòna Urraqa uostra mulier comprastes de Maria Iohan filla de Iohan Yaldequo la qual casa sobredita es tenent con las casas del dit don Pero Martinez ferrer e tenent con la casa de dòna Domenga Yaldequo e tenent con la casa de don Gil d' Ipuzcoa e tenent con la carrera publica ço es assaber que deuetz donar e pagar de cens én cada un ân à nos lo dit comendador e conuent sobredit o à nostre mandament qui esta carta mostrara seyss diners de bons Sanchetz o de calque moneda corra én Nauarra per la festa de *sant Miquel que es e.l mes de setembre aquesta casa sobredita donam nos los ditz comendador e conuent à cens à uos los ditz don Pero Martinez e à dòna Urraqa uostra mulier e à tota uostra genoylla assi com sobrescriut es entegrament con totz sons dreytz e con totas sas pertenenças de herme e de poblat con sas entradas e con sas yssidas solta e quita e franca e bona e deliura sen nengun entredit e sen nengun enbarc e sen nengun retenimient e sen nengun engan e sen nenguna mala uoz assi como ten d' anple e de lonc deius d' abisme entro al cel donant én cada un ân lo deuantdit cens assi como sobrescriut es aquesta casa sobredita uos donam én tal manera que uos los ditz don Pero Martinez e dòna Vrraqua uostra mulier ni uostra genoylla que no l' ayatz poder de partir én nigura manera mâs

que l' ayatz poder de vendre e d' enpeynnar e de donar e de canbiar e de ayllenar à calseuol persona que sia de la dita *orden del Temple e no ad altre ningun; e de farne todas uostras proprias uolontatz per sens fin donant són cens én cada un ân segont que dit es dessus et per mayor segurtat nos lo sobredit comendador e conuent sobredit prometem à uos los ditz don Pero Martinez e à dòna Vrraqua uostra mulier de far uos bona la dita casa de totz los homes e las femas d' est segle donant són cens én cada un ân segont que dit es desus de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e vededors qui presentz furen én lo logar e per testimonis se otorgaren don Sancho Garceyz abbat de Muynien don Miguel Martinez de Çuloeta Pero Martin de Vilanoua don Yenego de Çuloeta lo maestre e io Johan Guillem escriuan notari public e jurat del conseyll d' *estela escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas e fazí aquest mio signe acostumat e sui testimoni esta carta e censal fu dat e atorgat dias dentz e.l mes de martz era

<ville=Estella>

<notaire=PeroPeriz>

<texte=DNLO_E113-1299>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son én present et als qui son per venir que io don frayre Pedro de Ariztarayn estagant én la casa de la horden de *sant Johan en Chavarri doy à vos don Domingo Sanz de Mugarass quarpenter et à uostra muyller dòna Romea et à tot uostre mandament aquela casa e corral que es én la parroquia de *sant Johan e.l barri dels *baynz à ençens ço es assaber que deuetz donar d' ençens én cada un ân à mi o à mon mandament én totz los dias de la mia vita soltz d' ençens de calque moneda cordra én Nauarra la meytat per la festa de Nadal e l' altra meytat per la festa de *sant Johan Babtista que es e.l mes de juyn la cal casa e corral deuant dita es tenent con la casa de don Miguel de Leach et tenent con la casa de don Semeno lo calderer e tenent con la carrera publica aquesta casa e corral sobredita vos doy à ençens pera én totz los dias de la mia vita assi com sobrescriut es entegrament con totz sons dreytz e con todas sas pertenenças de herm e de poblat con sas entradas e con sas yssidas solta e quita e franca sen nengun entredit e sen nengun embarc e sen nengun reteniment e sen nengun mal engan e sen nenguna mala voz assi com ten de ample e de lonc de abisme tro al cel et es assaber que los ditz don Domingo Sanz de Mugaras e sa muyller dòna Romea deuen pagar per esta casa e corral taylla de vila e deuen tenir en pe la dita casa e corral al fest de como estaua lo dia que esta carta fu fayta ameyllorant e no apeyorant à ben vista de dos omes bons e per mayor segurtat lo sobredit don frayre Pedro de Ariztarayn meti per fermes de saluetat d' aquest hençensal deuantdit salp far à don Garcia de Lasquutz et à don Garcia Periz fill de don Pero Garçez d' Apinaniz quarpenters que lò fagan solt e quiti e franc e bon e deliure de totz los omes e de las femnas del segle salua la fe de nostra reina dòna Johana donant l' ençens én cada un ân assi com sobrescriut es e nos los sobreditz don Garcia Yeneguiz de Lasquutz e don Garcia Periz fill de don Pero Garçez de Apinaniz quarpenters otorgam nos per tals fermes como dit es desus de tot aquo sobredit son testimonis odidors e vededors qui én aquel logar furen Miguel Periz de Lasquutz quarpenter Sancho Sanz de Soraquoytz quarpenter Sancho Miguel de Auarçuça frayre Lop de Auarçuça

que es de la horden de Chauarri Saluador et fill de don Saluador de Bearin et èls assi se atorgaren per testimonis regnant dòna Johana filla del rey don Henrric én Navarra don Miguel Periz de Legaria bispe em Pampalona don Alffonsso de Robray governador én Nauarra don Guillem de Rabastencxs tenidor del castel d' *estela don Garcia Sanz de la Barra alcalde d' *estela don Johan Lopiz de Larça preuost Sancho de Arthyssona sayon tot aquo fu fayt dias dintz e.l mes de març era Pero Periz escriuan jurat del conseyll d' *estela escriui esta carta con atorgament de totas las partidas e aquest signe fazí et es testimoni

<ville=Estella>

<époque=1300-1350>

<notaire=MartinPerizdeEslava>

<texte=DNLO_E135-1303>

<statut=original>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son én present et als qui son per venir que es carta d' aquels dos pecas d' ortz et uerges et peça que compra don Miguel d' *estela monge del monesteri de *sancta Maria d' Irach pera obs de la *tabla del conuent d' Irach en remission de las animas de totz sons deffuntz et de las animas de totz aquels et aquelas qui sons bens deyssaren al dit monesteri de don Miguel Periz d' Ianiz aster cabeçaler de don Miguel Brun qui fu per çent et detz soltz de bons Sanchetz de la moneda de nostra dòna dòna Iohana reyna de Nauarra et per mayor compliment lo deuantdit conprador donà detz soltz d' aliara d' esta moneda deuantdita aquetz dos pecas de ortz et uerges et peça sobreditz son e.l terminat d' Ordoyz tenent de la vna part con l' ort et uerger del dit monesteri de *sancta Maria d' Irach et tenent de l' altra part con lo flum mayor que es nompnat Ega et tenent con l' altra meytat d' ortz et uerges que acayren en sort hi en particion à don Iohan Mateu et à sa hermandat et la dita peça es tenent con la peça del rey aquetz heredamentz sobreditz segont que dit es desus compra lo sobredit conprador del deuantdit vendedor entegrament con totz lus dreytz et con totas lus pertenenças de herm et de poblats con sas entradas et con sas yssidas soltz et quitis et franx et bons et liures sen ningun entredit et sen ningun embarc et sen ningun engan et sen ningun retenement et sen ninguna mala voz assi como tenen d' ample et de lonc de abisme troal cel et per mayor segurtat lo deuantdit vendedor meti per fermes de saluetat d' esta compra deuantdita salua et bona far à don Iohan de Roytegui broter et à Pero Periz d' Eslaua broter que là fagan solta et quita et franca et et bona et liura de totz los omes et las femas del segle salua la fe de nostra dòna dòna Iohana reyna de Nauarra et los deuantditz don Iohan de Roytegui et Pero Peritz d' Eslaua assi entraren et se otorgaren per tals fermes de com dit es desus et én aquel logar or esta carta et compra fu fayta se tenguia pagat lo deuantdit vendedor et clama quiti al sobredit conprador de tot aquest auer que aqui deuant nompnat es deuant aquels omes bons que aqui son escriutz per testimonis de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors et uedadors qui e.l logar furen presentz don Martin Periz d' Ianiz aster et don Martin Periz barbiador et don Pero Ortiz d' Arguinariz aster et don Sanz ortelan et Domingo Ros broter et Garcia Yniguiz fill don Enequo l' aster et Miguel Sanz de Çuricuynn et èls assi se otorgaren per testimonis regnant nostra dòna dòna Iohana reyna de Nauarra don Miguel Peritz

de Legaria bispe én Panpalona don Alfons de Robray *gouernador de Nauarra don Guillem de Rabastencx tenedor del castel d' *estela Simen Periz de la *tabla alcalde d' *estela don Lop d' Urroz preuost Pascal de Miranda sayon esta carta fu fayta lo primer dia del mes d' abril era et caranta et vn ân e io Martin Periz d' Eslaua escriuan public et iurat del consseill d' *estela qui esta carta escriui per mandament de las ditas partidas et fazí én ela aquest mon signe acostumat et fui e.l logar present et soy testimoni
<ville=Estella>

<texte=DNLO_E160-1310>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son en pressent et als qui son per venir como nos don Miguel Periz d' *estela per la Gracia de Dios abbat del monesteri de *sancta Maria d' Irach et don Garcia Lopiz d' Etayo prior del dit monesteri et don Pero Lopiz d' Iuiricu celeriz mayor et don Martin de Falces enffermerer et don Guillem d' Aluernia sacristan del dit monesteri et lo conuent del dit monesteri dam à cens à uos don Miguel Periz d' Arraztia texedor et à dòna Matea uostra muyller vezins d' *estela aquela casa et corral que es del dit monesteri que es én *estela én la perroquia de la eglesia de san Pere de Liçarra tenent de la vna part con la venela que puyan à *sancta Maria del Poy et tenent de l' altra part con la casa de dòna Eluira de Bitoria et es la paret et la sarradura per mey et ten de la carrera publica que es de part deuant et con lo mayllol del rey que es de part derrer ço es assaber per seys soltz de Sanchetz de ces o de calque moneda corra én Nauarra pagar én cada un ân lo dit encens per la festa de *sant Miquel del mes de setembre als pitances del dit monesteri o à lur mandament aquesta casa et corral sobredita segont que dit es desus uos dam nos lo sobredit abbat et lo sobredit conuent à uos los ditz don Miguel Periz et à ladita dòna Matea uostra muyller et à uostre mandament entegrament con totz sons dreytz et con todas sas pertenenças de herm et de poblal con sas entradas et con sas yssidas solta et quita et franca et bona et liura én ningun entredit et sen ningun enbarc et sen nigung engan et sen ningun retenement et sen ninguna mala uoz assi como ten d' ample et de lonc de abisme troal cel et en atal manera que l' ayan poder de uendre et de empeynnar et de donar et de cambiar et de farne todas sas proprias uoluntatz per sens fin donant et pagant én cada un ân lo dit encens als ditz pitances del dit monesteri o à lur mandament segont dit es desus et como lo dit nostre conuent no aya sayel propri per nos et à sa pregaria del dit conuent metimes nostre sayel pendent én esta present én esta pressent carta à fermeza et testimoniança de tot ço que dit es desus et es en atal conuenient que si per auentura non pagauam lo dit encens al dit terme segont sobredit es et los pitances o lur mandament fissen cost o mission per çarrar o per embargar las portas del dit lur encensal del dit terme én auant per demandar et cobrar lò que nos los ditz don Miguel Periz et la dita nostra muyller que lö ý paguem assi ben como lo dit encens de tot aquo sobrescriut son testimonis qui e.l logar furen presentz et per testimonis se otorgaren don Martin Periz d' Ianiz aster don Iohan Periz de Rieçu carpenter et don Iohan Sanz d' Ayegui et Iohan d' Artayssona et don Simen Martiniz d' Aramendia et don Iohan Garçez d' Aramendia e io Martin Periz d' Eslaua escriuan nothari public et iurat del consseyll d' *estela qui estas cartas per abc partida escriui per mandament de las ditas partidas et fazí en elas aquest mon signe acostumat estas cartas furen faytas segont dit es dizenau dias dentz e.l mes de juyll et caranta et uoyt

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E186-1318>

<statut=original>

sappien totz aquels qui esta present carta veiran et odiran que io don Pero Sanchiz de Lodosa caualer otorguy et uengui de conossut et de manyfest que como io ayey pris et reçebut de uos don frayre Miguel Ferranditz d' Opaque frayre de la horden de *sant Iohan de Iherusalem comendador de Auerin à labor vna peça que es de la dita horden de *sant Iohan de Iherusalem que es en terminat de Mendauya la qual es tenent de la vna part con lo rio que es clamat Ebro et tenent de l' altra part con la peça de Gil Martinitz fill de Martin Yniguitz de Suuyça pera çert temps ço es à saber de la festa de *sant Martin del mes de nouembre que primera uen en dos ans seguentz continuadament venidos conplitz la qual peça sobredita io ey én conuenent con uos de laxar et desenparar uos là sens enbarc los sobreditz dos hans conplitz io lo sobreditz don Pero Sanchitz de Lodosa me obliguy con quantz bens que io hey ni aurey mobles et heretatz sedentz èl mouentz gaynnàtz et per gaynnar per gaynnar per horseuol que trobàtz et conossutz sian que qual hora et dia et sazón que los sobreditz dos ans sien conplitz que io que lessi et desenpari la dita peça pera obs de la dita horden à uos lo sobredit don frayre Miguel Miguel Ferranditz o à qui esta carta mostrara sen altra carta de procuraçion ninguna solta sens enbarc nin mala uoç ninguna et que io ni altre ni altres per mi no alleguey nin puyssquay allegar titol de tenença ninguna de la dita peça et si là alleguay que no me uayllgua nin pro ningun no me tengua nin siey odut per deuant ningun iuie ecclesiastic nin seglar et à lezar et ferme lezar et desenparar la dita peça los sobreditz dos ans conplitz et à tenyr et conplir tot ço que sobredit es én la manera sobredita doy uos en fianças con my mysme enseble l' un per l' altre quada un per lo tot no escusan l' un per l' altre à Sancho Peritz de Lodosa et à Iohan Peritz de Lodosa mon filtz et nos los sobreditz Sancho Peritz et Iohan Peritz asi nos otorguam per tals fianças como sobredit es et obliguam à esta fiançeria sobredita totz quantz bens que nos auem ni aurem mobles et heretatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar por horseuol que trobàtz er conossutz sien l' un per l' altre quada un per lo tot no escusant l' un per l' altre et io lo dit don Pero Sanchitz et nos las ditas fianças renunçiam que per razon de ninguna cosa que én esta carta se contengua que nos ni ningun de nos no nos alçem à ningun for ni à ningun alcalde ecclesiastic nin seglar màs que tenguam et complescam tot ço que sobredit es én la manera sobredita et enquera renunçiam quada un de nos espeçialment tot nostre for et tot altre for espeçial et general ecclesiastic et seglar et à tot dreyt escriut et non escriut et à tot hus et costupne et à tot benefiçi de ley et de dreyt et à totas altras eçeptions allegaçions deffensions et razons quals en iuyzi et fora de iuyzi en cort et fora de cort seglar et de santa Yglesia que à nos et à quada un de nos podisen ajudar et ualer et à uos ho à qui esta carta mostrara ennoyar et notzdre et altres renunçiam à la exçeption de non respondre contra esta carta et enquera nos las ditas fianças renunçiam espeçialment lo dia de guaridor que es dit platzto de trenta dias que sy per auentura nos ni ningun de nos ni altre ningun ni ninguns per nos lõ demanduem que no nos sia dat ni otorguat én nigura manera testimonis son que à las cosas sobreditas presentz furen e.l logar don Martin Peritz de las Heras et Miguel Peritz de Salinas vezins d' *estela et Pere Yuaynnes de Let et Gonçaluo Remyritz de Legaria escuder y èls asi se otorgaren per testimonis et io Martin Peritz escriuan iurat et notari public del conseyll de *estela per mandament del dit don Pero Sanchitz et de las

ditas fianças aquesta carta escriuy et fazi én ela aquest mon signe acostumat et soy testimony esta carta fu fayta dos dias dentz e.l mes de iuynn én la era de mil e trezentz et çinquanta et seis ans

<ville=Estella>

<notaire=144-1306inconnu>

<texte=DNLO_E144-1306>

<statut=copieinc>

én l' ân de la Incarnation de nostre *seynnor mil et trezentz et seys e.l mes de abril en honor de Dios et de *santa Maria et de totz los santz et de todas las santas et de toda la *cort celestial que emparen et bendigan à nostre seynnor don Loys fill del muyt excellent princep don Phelipe per la graçia de Dios rey de França et de la muy alta et muy noble nostra dòna dòna Johana reynna de Nauarra qui fu à qui Dios perdon hereter de regne de Nauarra los bons omes de la vila d' *estela establiren ordenaren comuna à seruiçi de nostre seynnor don Loys et à saluament del regne de Nauarra et à saluament et à proffeyt de la vila d' *estela et firen seynna én uoz y én nompne de nostre seynnor don Loys à sas armas del regne de Nauarra én esta forma que si algun princep o perssona o ric omne o altra gent de altres regnes uolguissen entrar à cordre à robar o destruyre o quemar o far altre maleffiçi al regne de Nauarra en come y que nostre seynnor don Loys no es e.l regne de Nauarra o algun del regne de Nauarra uolis anar contra la fe de nostre seynnor don Loys que nos la sobredita comuna con la deuantdita seynna vayam et encalçem et pregam o matem o saquem lo princep o perssona o ric omne o altra gent que entrant seria e.l regne de Nauarra o aquel que yria contra la fe de nostre seynnor ata tant que lös ayam gitàtz et saquàtz fora de tot lo regne et aquesta seynna sobredita los bons omnes del comun de la dita vila én uoz y én nompne de nostre seynnor don Loys iuraren sobre la santa *croz et los santz Euangelis atener mantener gardar sostenir et seguir tot ço que per esta carta es contengut tamben lo mayor como lo menor tota azon que mester faga sen excusation ninguna ata la uenuda de nostre seynnor don Loys et si algun o alguns fussen contraris o rebelles contra ninguna de las ditas cosas et contra la iura sobredita que fique per esperiuri como aquel que minga de seguir carrera de són seynnor et nos los bons omnes del comun de la vila d' *estela sobreditz mandames far d' aquo tres cartas per abc partidas tot aquo fayt e.l mes et én la Incarnation sobredita

<ville=Estella>

<notaire=149-1307inconnu>

<texte=DNLO_E149-1307>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta veiran et odiran que nos lo consseyll d' *estela otorgam et venem de conoyssut et de manifest que volem et nos plaz que nostres iuratz qui son én present es assaber don Hugo Sanchiz don Miguel de Iaqua don Johan Periz d' Eslaua

don Nicholau de Baygorri don Belcho don Johan Garçez de la Barda Nicholau de Goynni don Pero Garçez fill de don Garcia Miguel escriuan et altressi dels quaranta consseyllers es assaber don Semen Periz de la *tabla Miguel Baldoyn don Pere Helies don Johan Pelegrin don Pere Aymeric don Gil Periz d' Ayeta don Pere d' Uart don Garcia de Sarassa et don Garcia Miguel de Leach totz aquetz bons omes sobreditz volem et nos plaz que iuren et façan la iura que far deuen à nostre seynnor lo rey don Loys en voz et en compne de consseyll d' *estela ben et complidament et la iura que aquetz bons omes sobreditz faran o iuraran segont sobredit es nos lo consseyll d' *estela là hauem per ferme e per estable et haurem per totz temps et per que tot ço que sobredit es sia firme et non venga én dubda et én testimoniança de las cosas sobreditas metimes lo sayel de la vila d' *estela pendent én esta present carta la qual fu fayta detz dias dentz e.l mes de octobre era et quaranta et

cinc

<ville=Estella>

<époque=1250-1300>

<notaire=ThomasSemeniz>

<texte=DMSC5-1300>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes que como debat hauis entre dòna Françesa, muyller de don Miguel Periz de *sant Miquel , qui fu, de la una part, e don Martin Guillem, prior del *hospital de *sant Pere de la *rua, de l' altra, sobre la benuista de l' ayga de la çequia que entre los hortz, dizem la dita dòna Françesa que li entraua l' ayga de la dita çequia én són hort e que'l fazia grant damage. fu uoluntat e plazerteria d' entrambas las partidas que tot aquest debat sobredit metiren e comprometiren en man e en poder de arbitres, es à saber, de don Sancho Pontz e de don Pero Periz, fill de don Johan Periz, cambiador, qui fu, én tal manera que òls, hauut conseyll con bons omes e sauis e examinat tot lo fayt ben e diligentment tota res que òls uean per ben e mandar ý uullan per auenença o per compositio o per juyzi en qualquer manera que sia, que las ditas partidas lò cumplan e lò hayan per ferm e per estable. et si per auentura los ditz arbitres non se podissen auenir e concordar enssemble, esleyren per terçer con uoluntat de las partidas à don Johan Periz de Gaylla. et con qualquer dels ditz arbitres aquest terçer acordara que uaylla e haya establetat lò que los dos veyran per ben e mandaran én qualseuol manera. et qualquer de las ditas partidas complir e tenir non se ý uoldra en ço que los dos veyran per ben e mandar ý uoldran que pague detz libras de Sanchetz de pena, la meytat pera la partida hobedient e l' altra meytat pera la seynnoría mayor de Nauarra e que se ý tenga. et de tenir e complir tot ço que sobredit es e de pagar la dita pena, la dita dòna Françesa, meti per fiança à don Pelegrin Andres et òl otorgasse per tal fiança. eyssament lo deuantdit don Martin Guillem, prior del *hospital, meti per fiança à don Thibalt, de tenir e complir tot ço que sobredit es e de la dita pena pagar. et lo dit don Thibalt otorgasse per tal fiança como dit es dessus. et que sia liurat aquest playt e debat atal primer dia de may

que uen. testimonis son qui furen presentz én lo logar: don Johan Periz Remon, don Johan Thibalt, don Lop d' Urroz, don Pere Marin, don Domingo Santz de Miranda, don Pere Miguel, don Miguel Santz, don Bertholomeo d' Azedo, don Johan Periz de Gaylla, don Pere Yeneguiz de Bidaurre e don Pere Thomas, juratz d' *estela. et io, Thomas Semenitz, escriuan public e jurat, nothari dels juratz e del conseyll d' *estela, escriui aquest compromes per mandament de las sobreditas partidas. et aquest mon signe acostupnat y fazi e suy testimoni. tot aquo fu fayt dias dentz e.l mes d' abril, era . et nos, don Sancho Pontz e don Pero Periz, arbitres sobreditz hauut consseyll con bons omes e sauis e concordant ensemble mandan e ueden per ben e donan per iuyzi deus la pena de las libras del compromes que lo dit don Martin Guillem, prior del *hospital de *sant Pere , deffaga o faga deffar la çequia noua que fayta ha e que là faga implir de terra. et que tolga aquelas peyras que son de part la paret del hort de la dita dòna Françesa. et de las altras peyras que son de l' altra part de la çequia atal hort del dit *hospital que faga çequia dor li playra. et aquo que sia complit ata quinze dias dentz e.l mes de may, deus la pena de las libras de Sanchetz contengudas, èl compromes. et ab aquo que se tengan per pagadas las ditas partidas én tal manera que iamas demanda ninguna non façan l' un à l' altre per esta razon. et las ditas partidas reçebiren lo juyzi. testimonis son qui furen presentz én lo logar quàn aquest juyzi fu donat: maestre Sancho, fisician, Bertran d' Ayeta, don Domingo de Beruinçana, don Miguel Santz e don Sancho *barbeador. et jo Thomas Semeniz, escriuan e nothari sobredit qui tot aquo escriui per mandament dels sobreditz arbitres con otorgament de las ditas partidas. aquest juyzi fu donat lo primer dias del mes de may én la era sobredita. et én testimoniança e mayor firmeza de las cosas sobreditas nos los sobreditz arbitres metimes nostres sayels pendentz én esta present carta.

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E169-1313>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes als qui son én present et als qui son per uenir que nos don Iohan Periz Remon don Santz Thomas don matheu Pontz don Pere d' Esparça don Martin Bigot don Pere Nauarr don Miguel d' Uart don Nicholau de Baygorri don Martin Periz Ezquerra don Iohan Santz d' Areillano et don Pere Yeneguitz de Bidaurre assi lò otorgara si fus biu et don Garcia Santz d' Oyllo et don Miguel Periz Gomença iuratz d' *estela acomandam à uos dòna Eluira Ruyz d' Antrena muyller de don Pero Periz de Torres qui fu aquela casa de *sant Lazdre que es aprop la peça del conte la qual es propriament del consseyll de *estela aquesta casa deuantdita de *sant Lazdre entregament con totz sons dreitz et con totas sas pertenenças de herm et de poblat et con totz sons heredamentz et con totas sas rentas et çens pertenenz à la dita casa de *sant Lazdre et con totz sons bens mobles deus escritz acomandam nos los ditz iuratz à uos la dita dòna Elvira Ruyz d' Antrena én tal manera que uos én tota la uostra vita qu'en siatz dòna et poderosa et possessidera tenedera et esfruytadera de la sobredita casa de *sant Lazdre con totas sas pertenenças et con totz sons dreitz mobles et heretatz et rentas et çens vos gardant et administrant los bens de la dita casa ameylloràtz et non apeyoràtz al uostre poder lealment à uostra bona fe sens tot engan et que mantengatz lo

dit logar ben et honestament tenent totz los ditz bens en pe et fazent én las vinnas que son de la dita casa sas labors conuenibles én cada un ân e albergant los pobres malautes de san Lazdre que ali vendran et menant la uostra vita e passant là segont los anteçessors d' aquel logar là menaren et là passaren auantz de uos et que rendatz bon conte una uez én cada un ân à qualsque iuratz que sian én *estela o à lur mandament vos sent requeruda per èls o per lur mandament et emprop la uostra vita que layssetz esta casa sobrescriuta solta et quita sens tot embarc et sens ninguna mala voz con totz los altres heredamentz et rentas et çens pertenentz al dit logar et es assaber que aquetz son los bens mobles de la dita casa de *sant Lazdre que vos acomandam los quals vos reçeбіstes primerament seys tonels et un cubet et una tineta et una archa plana et una arqueta petita et un armari et quatre bancx torniz et seys leytz encordàtz et quatre plumaz vermeylltz vieylltz con pluma et custias de lin et d' estoppa con pluma et una cuberta barrada de custia et dos cubertas de cabeçals et seys marfegas de paylla et tretze cabeçals con pluma per tot et un façarol et nau linçols per tot et nau leyteras et un cobertor carden et dos toayllas ea dos paelas de ferr et un calderon et tres toppinas d' arampne et un seruidor et tres cuylleras de ferr et quatre coberteras de ferr et set espetz de ferr per tot et dos ayssadas et un ayssadon de pic et dos pars de layas et un pic et un martel de pic et un ayssadon et dos tablas én que solen maniar et unas cramaylleras et dos trepez et una cadera et dos badilltz et dos crusols et un baçin d' alaton pera cuyllir la almosna et un bast et es assaber que ha én la eglesia de la dita casa de *sant Lazdre dos uestimentas pera cantar missas la una de seda et l' altra de fustani con totz sons garnimentz et un sobrepeliz et una camisa de lin noua et un caliz d' argent con sa platena d' argent con sa vasera et un missal én que son los Euangelis et lo Capituleri et un Offiçieri nou et bon et un Dominical con leçons et un sanctoral con sas leçons bons et nous et un Epistoleri et un Psalteri et un linçol et un frontal et altre linçol listrat que estaua colgat et un l' altar de *sancta Agada un linçol et un fontal vieyll de estola et un armari et çinc cortinas et unas toayllas et una ymagin de *sancta Agada et un esçensseri d' alaton et dos ampolas d' estayn et un açelle de l' ayga beneita con anssa et una campana grant êl campanari en tres campanas petitas de cuyllir la almosna et una campaneta de la sagra et dos lampas et conuen assaber quals son las heretatz que son de la sobredita casa de *sant Lazdre primerament la vinna et çimaquera que se ten con la dita casa et la vinna de Valmayor et la vinna et çimaquera de la peyrera d' altra part aquetz son los çens que se deuen à la dita casa de *santa Lazdre primerament deuen los bureles soltz de Sanchetz de çens per l' ort de la peça del conte pagar cad' ân per *sant Iohan Babtista del mes de juynn la meitat et l' altra meytat per Nadal don Enecco de Murel soltz de Sanchetz de çens cad' ân per la heretat d' Ayztondeta pagar per *sant Gil deuen per la heretat d' Arcaburua que tenia Ochoa Peritz detz soltz de çens cad' ân pagar per *sant Gil deu don Pero Miguel de Salinas onze soltz de Sanchetz de çens cad' ân per la heretat de Valmayor pagar per *sant Gil et deu don Iohan matheu bureler per la vinna de Noueleta voyt soltz de çens cad' ân pagar per *sant Gil deu don Sancho d' Urquiçu per la heretat de Ayztondeta soltz de çens cad' ân pagar per iener et de tenir en pe la dita casa de *sant Lazdre con totz sons heredamentz sobreditz et con totz los bens mobles sobreditz que son én lo dit logar et gardarlos ben et lealment et tenir et complir totz los conuenentz sobreditz ben et lealment én tota la mia vita segont sobredit es io la dita dòna Eluira Royz d' Antrena meti per fianças à don Pere Aymeric bureler et à don Gil Perez d' Ayeta uezins d' *estela et nos los ditz don Pere Aymeric et don Gil Periz d' Ayeta otorgam nos per tals fianças como dit es dessus à las quals

fianças io la dita dòna Eluira Ruyz d' Antrena et io don Domingo Iohan de Ronçasuals són marit nos obligam con totz nostres bens sedentz et mouentz gainnàtz et per gainnar d' or que trobar se puyscan de gardar de tot mal et de tot damage que per razon d' esta fiançaria lis podis auenir én qualseuol manera renunciand specialment nostre for et à tot altre for et à tot dreit escriut et non escriut ecclesiastic et seglar et én testimoniança et mayor firmeza de tot ló que sobrescriut es nos los ditz iuratz con otorgament et plazenteria dels quaranta nostres consseyllers donames uos esta carta saelada con lo sayel mayor pendent del consseill d' *estela et io Thomas Semeniz escriuan public et iurat nothari dels iuratz et del consseill d' *estela escriui esta carta per mandament dels sobreditz iuratz et fazi aquest mon signe acostumpnat en tesimoniança de uertat et de las cosas sobreditas esta carta et comanda fu fayta assi com sobredit es dias dintz en octobre

<ville=Estella>

<ville=Estella>

<notaire=NicolasPeritz>

<texte=DMSC9-1312>

<statut=copieinc>

sapian totz aquels qui esta present carta ueyran e hodyran que como uos, dòna Maria Garcia de Heulate, ayatz fayt venta à nos, don Pere Andreu, bureler, e à ma muller, dòna Maria Sanchiz, vezins d' *estela, d' aquel quarton de casal e solar con són dreyt del corral que vos auyetz én la vila de Oyllogoyen, tenent con la casa de dòna Sancha Peritz e de sa frayresca e tenent con la carrera publica e tenent con lo quarton de casal e solar de don Martin Garcia de Heulate, uostre frayre, e de totz quantz heredamentz e dreytz que uos auyetz e à uos apertaynnyan én la dita vila de Oyllogoyen e en sons terminatz per dorseuol que sian e trobar se puyscan, tan ben de nozedos como de tota calsseuol altra cosa, e aquela vinna que vos auyetz e.l terminat de Metauten que es clamat Çauala, tenent con la vinna de Miguel Remiritz de Metauten e tenent con la vinna de don Simon Periz, alcalde de Heulate, e tenent con la carrera publica, et d' aquelas casas que uos auyetz en *estela, én la parroquia de la eglesia de *sant Johan én la *poblacion de don Sancho Pontz, tenent con la casa de don Lop Santz de Barbarin, qui fu, e tenent con la casa de don Martin Garçia de Heulate, uostre frayre, e con la casa de don Pero Lopitz de Ganuça e con la casa de don Lope d' Urrotz, adobador, e con la casa de don Garçia Ortiz d' Amescoa, broter, e con la casa de dòna Sancha de Torrano, muller de don Sancho Lopitz de Legaria, e con la casa ençensal de Salas e con la venela que es de part deuant e con la carrera publica que es de part derrer, per çertas quantias de diners, segont que per las cartas de las compras faytas per man de Nicholas Peritz, escriuan, plenerament se conten. nos, los sobreditz don Pere Andreu e ma muller, dòna Maria Sanchitz, otorgam e uenem de conoyssut e de manyfest que uos, la dita dòna Maria Garçia auetz fayt à nos las ditas ventas en fe, fidant en nos como tot amic fida en son bon amic. et assi nos los sobreditz heredamentz como en comanda, ata tant como à uos playra. dels quals heredamentz sobreditz nos deuem rendre totas las rentas e espleytz que nos dent auren én cada un ân sens

ningun reteniment e sens ningun contradiziment. et calquer sazón que lo nostre seynnor Ieshu Xrist faça sòn comandament de uos, la dita dòna Maria Garçia, que passetz d' aquest segle à l' altre, deuem layssar e deseparar lo quarton de casal e solar con sòn dreyt del corral e totz quantz heredamentz e dreytz que uos auyetz én la dita vila de Oyllogoyen e en sons terminatz, tan ben dels nozados como de tota calsseuol altra cosa e la sobredita vinna del terminat de Metauten que es clamat Çauala à Pero Ferranditz, uostre nebot, fill de don Ferrand Sanchiz de Falçes, escuder, uostre gendre, e de dòna Teresa Peritz, sa muller e uostra filla, soltz e quitys, sens ningun embarc de part nos e sens ninguna allegaçion de tenença per plazenteria e mandament que nos reçebut auem de uos. et io, la dita dòna Maria Garçia, otorguy totas las cosas sobreditas e doy desuoy plen e liure poder e speçial mandament à uos, los ditz don Pere Andreu e à uostra muller, dòna Maria Sanchiz, de vendre e de empeynnar e de alyenar las sobreditas casas del Barri e poblaçion de don Sancho Pontz pera obs de my. et otorguy e laudy auer per ferm e bona e valedera ara e totz temps la venta o empeynnament o alyenament qu'en faretz de las sobreditas cosas uos respondent e pagant à nos o à mon mandament dels diners que tent reçebieitz. assi que io, la dita dòna Maria Garçia ny altre home ny fema ny ninguns de ma geneylla e generaçion non puyscan far iamas demanda ny uenir contra la venta o empeynnament o alyenament que uos, los ditz don Pere Andreu e uostra muller, dòna Maria Sanchiz, en faretz de las sobreditas casas én ningun temps del monde. et si lò fazissen e contra aquo uenyssen, renunçi que non nos uaylla ny ira ningun non nos tenga ny siam odutz ny quedutz en cort ny foras de cort, seglar ny de *santa *eglesia, en ren que nos dizissem o allegasem, antz, uoylll e me platz que calsseuol iuge o alcalde per deuant qui nos uenyssem o appareyssissem que sian contra nos én esta razon e que puyscatz allegar e uos vaylla la compra de las ditas cosas que uos de my fayt auetz, et obliguy me con totz mons bens à gardar uos de mal e de damage que uos, los ditz don Pere Andreu e uostra muller, dòna Maria Sanchiz per razon de las cosas sobreditas o de alguna delas én niguna o alguna manera reçebyssetz. et de tot aquo son testimonis: don Pere de Murçia, caper, don Martin Garçia de Heulate, don Marin, don Johan Peritz de Saluaterra, mercader, e don Johan d' Yatz, teyler. et io, Nicholas Peritz, escriuan, notari public e jurat del conseyll d' *estela, qui, per mandament de las ditas partidas, aquesta present carta escriuy e fazi én ela aquest mon signe acostumat én testimoniança de totas las cosas sobreditas. tot aquo fu fayt dias dintz e.l mes de març, era de mil e trezentz e çinquanta.

<ville=Estella>

<texte=DMSC12-1313>

<statut=copieinc>

sapian totz aquels qui esta present carta ueyran e odyran como io, Teresa Bertran, filla del muy noble don Bertran Yuannes de Guevara, seynor de Oynnat, de ma çerta sçiença e saber, empeynny à Johan Ferranditz e à Dyago Ferranditz, filltz de don Ferrand Sanchiz de Baztan, capelan e raçoner de Azedo, qui fu, pera obs dels e sa frayresca, effantz del dit don Ferrand Sanchiz, la terçera part e tot lo dreyt conoyssut o per conoystre que io hey e à my apertayn én aquela roda que es e.l terminat de Ançin én l' ayga que es clamada Ega e aquela peça de terra

que es clamada Serna, que es e.l terminat de la dita vila de Ançin. la qual terçera part de roda e peça me donà e layssa én sòn destin la muy noble dòna Teresa Gonçaluitz de Baztan, ma ayola, que Dyos perdon. ço es à saber, pera del dya de voy qui esta carta es fayta en çent e un ân e un dya per vint e çinc liúras de diners Sanchetz, moneda corrible en Nauarra, que los ditz Johan Ferranditz e Dyago Ferranditz per sí e per sa frayresca à my, la dita Teresa Bertran, prestaren én plana amor e io dels lās aguy e reçeby à mon platz e à ma uoluntat e passaren de lur poder al men, ben e complidament, ont me tenguy per ben appagada e per entegrada, renunçiant la exçeption de non pris e non reçebutz e de non contàtz los sobreditz diners. la qual terçera part e dreyt que io hey én la dita roda e la dita peça uoyll e me platz que los ditz Johan Ferranditz e Dyago Ferranditz e sa frayresca tengan e possidean e prengan e reçiban totz los dreytz e totz los hus que io, la dita Teresa Bertran, deuray auer tro al terme sobredit complit, no reçebent lōs en conte ny en paga ny en restitucion ni en entegra del sobredit auer per conuenent e per postura que io hey con ěls. et en atal manera e con atal condiçion lys fey io, la dita Teresa Bertran, lo dit empeynnament que, si per auentura, io non lys pagauy tot l' auer sobrescriut al terme deuantdit, que del dit terme adeuant sia lur dels ditz Johan Ferranditz e de Dyago Ferranditz e de lur frayresca la dita terçera part e dreyt de roda e la dita peça per far totas lurs proprias uoluntatz assi como cada un pot far de sa propria cosa. et io, la deuantdita Teresa Bertran fey homenage e promety lealment à bona fe sens engan e me obliguy con totz mons bens, sedentz e mouentz, gaynàtz e per gaynar, conoyssutz e per conoystre, de far lys bonas à ěls o à lur mandament las ditas terçera part e dreyt de roda e la dita peça én totz estz ans sobreditz complitz de my e de tot home e de tota fema que demanda lys fagis o mala votz hý metys e si non de dar e pagar lys las ditas vint e çinc liúras de Sanchez dobladas à ěls o à lur mandament qui esta carta mostrara bonament e plenament à meyntz de alça nin de pleytesia ninguna e totas costas, missions, dampns e meyzcabs que faytz seran per esta razon à dit de lur simple palaura sens iura e testimoniança ninguna. et otorguy e doy lys plen e liure poder desuoy adeuant que los ditz Johan Ferranditz e Dyago Ferranditz e lur hermandat o lur mandament per ěls puyscan entrar én corporal possession e én tenença de la dita terçera part e dreyt de la dita roda e de la dita peça sens otorgament e mandament de ningun iuge ny alcalde, ecclesiastic ny seglar ny de calsseuol altra persona. et per mayor segurtat io, la deuantdita Teresa Bertran, mety per fianças e deutors e pagadors con my misma ensemble l' un per l' altre e cada un per lo tot e fianças de redra e de saluetat de las ditas terçera part e dreyt de roda e de la dita peça saluas e bonas far én totz estz ans sobreditz, complitz de my e de tot home e de tota fema que demanda fagis o mala votz hý metys e si non de dar e pagar las ditas vint e çinc liúras de Sanchetz dobladas don Johan Martiniz de Ondyano, mercader, uezin de Pamplona, fill de don Martin de Ondyano, e dòna Eluira, uezina d' *estela, muller de don Johan Peritz d' Artauya, merçer, qui fu, à las quals fianças me obliguy con totz mons bens, sedentz e mouentz, gardar de mal e de damage que ěls én niguna manera reçebyren per esta razon. et nos, los ditz don Johan Martiniz e dòna Eluira, assi nos otorgam e nos obligam con totz nostres bens, sedentz e mouentz, gaynnàtz e per gaynar, ser tals fianças e deutors e pagadors e fianças de redra e de saluetat como sobredit es, renunçiant à dyas de garidor. et encara io, la dita Teresa Bertran, e nos, las ditas fianças, totz e cada un per si, én razon de las cosas sobreditas, renunçiam speçialment nostre for e nostre alcalde. et generalment tota ley e tot hus e costume, for e dreyt, escriut e non escriut, ecclesiastic e seglar. et encara per mayor segurtat per que totas estas cosas sobreditas sian firmes e

ualederas e non uengan én níguna dubta io, la deuantdita Teresa Bertran, mety mon seyel pendent én esta present carta à mayor fermeza e testimoniança de las cosas sobreditas. et de tot aquo son testimonis: don Simen Garçeitx, abbat de Echano, e don Pascal d' Azqueta e don Martin Miguel d' Arbiçu e don Martin de Çiaurritz, peyller, vezins d' *estela, e don Johan Martiniz de Mendaça, fill de don Martin de Domingo Johan. et io, Nicholas Peritz, escriuan, notari public et iurat del conseyll d' *estela, qui esta carta escriuy per mandament de la sobredita Teresa Bertran e aquest mon signe acostumat fazí én ela én testimoniança de las cosas sobreditas. tot aquo fu fayt vint e dos dyas dintz e.l mes de nouembre, era de mil e trezentz e cinquanta e un ân.

<ville=Estella>

<notaire=GilPeriz>

<texte=DMSC10-1312>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, als qui son empresent e als qui son per uenir, que esta es carta d' aquela vinna e cimaquera que compraren dòna Beatriz, per la merce de Dios, abbadessa de las dònas del monasteri de *santa Clara d' *estela, e lo conuent de aquel meysme logar, pera obs de la cappellania que don Johan Climent, tender, qui fu, manda e layssa én són destin que fus cantada én la eglesia del dit nostre monasteri, de don Pedro de Vernedo, carpenter, e de dòna Toda de Lana, sa muler, per nau liúras e detz soltz de Sanchetz, bona moneda corrible e.l regne de Nauarra, e elas per mayor compliment donaren detz soltz de aliara de la moneda sobredita. aquesta vinna e cimaquera sobredita es e.l terminat de Galçuriz, tenent con la vinna e cimaquera de don Bertholomeu, fill de don Remon Periz, galocher, qui fu, e tenent con la peça de don Pero Lopiz de Barbarin e tenent con las carreras publicas. aquesta vinna e cimaquera sobredita compraren las sobreditas abbadessa e conuent dels deuantditz vendedors assi com sobrescriut es, entegrament, con totz sons dreytz e con totas sas pertenenças de herm e de poblát, con sas entradas e con sas hyssidas, solta e quita e franquia e deliura, sen nengun entredit e sen nengun embarc e sen nengun reteniment e sen ningun engan e sen ninguna mala voz, assi como ten de ample e de lonc, de abisme entro al cel. et per mayor segurtat, los sobreditz, don Pedro de Vernedo e dòna Toda de Lana, sa muler, metiren per fermes de saluetat d' aquesta compra sobrescripta salua far à don Pere Martin de Antoynnana, carpenter, e à don Pero Martinez de Vernedo, alffayat, que lä fagan bona e franquia e solta e quita e deliura e sen mala uoz de totz los homes e las femas del segle, salua la fe de nostre sennor lo rey et nos, los ditz don Pere Martin de Antoynnana e don Pero Martinez, otorgam nos per tals fermes, como dit es desus. et én aquel logar or esta carta fu fayta se tenguiuren appagàtz los sobreditz vendedors e clamaren quitas à las sobreditas abbadessa e conuent de tot aquest auer que deuant nomat es, per deuant aquels bons omes que én aquel logar furen clamàtz per testimonis. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e vededors qui furent presentz én lo logar: don Remon Soffraynnon, peleter, don Ponz Climent, tender, don Garcia Lopiz de Murel, carpenter, don Garcia Gomeça, carpenter, Johan Miguel de Vilamayor, peleter, e els

assi se atorgaren per testimonis. regnant lo rey don Loys en Nauarra, de Campaynna e d' Ebria, compte palazin, don Arnalt, bispe de Pampalona, sire Enguerran de Villers, governador de Nauarra, don Arnalt, sennor de Yrumberri, tenent lo castel d' *estela, don Simen Periz de la *tabla, alcalde d' *estela, don Martin Ochoa, preuost d' *estela. esta carta e compra fu fayta dias dentz e.l mes de agost, era de mil e trezentz e cinquanta. et io, Gil Periz, escriuan, notari public e jurat del consseyll d' *estela, escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas e fazi aquest mon signe acostumat e suy testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC11-1312>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz omes, als qui son empresent e als qui son per uenir, que nos, dòna Beatriz, per la merce de Dios abbadessa del monasteri de las dònas de *santa Clara d' *estela, e lo conuent de aquel meysme logar donam à cens à uos, don Pedro de Uernedo, carpenter, e à dòna Toda de Lana, uostra muler, aquela casa que nos auem én la parroquia de la eglesia de *santa Maria dejus lo castel tenent con la casa que es ençenssal dels confrayres cambiadors e tenent con la casa que fu de don Johan Climent e tenent con la carrera publica. et aquela vinna e cimaquera que nos auem e.l terminat de Galçuriz, tenent con la vinna e cimaquera de don Bertholomeu, fill de don Remon Periz, galocher, qui fu, e tenent con la peça de don Pero Lopiz de Barbarin e tenent con las carreras publicas. ço es à saber, que deuetz donar de cens én cada un ân, uos o qualquer sia tenidor d' esta casa e vinna sobreditas à Eluira Pontz, filla de don Johan Climent, qui fu, seror del dit nostre monasteri, én totz los dias de la sua vida e emppues sa vida, à nos, las sobreditas abbadessa e conuent, pera obs de la cappelania que lo dit don Johan Climent manda e layssa én són destin que fus cantada én la eglesia de nostre monasteri vint e seys soltz de qualquer moneda corra en Nauarra, pagar la meytat per la festa de Nadal e l' altra meytat per la festa de *sant Johan Babtista del mes de juynn. aquesta casa e vinna sobreditas uos donam à çens nos, las sobreditas abbadessa e conuent, assi com sobrescriut es, entegrament, con toz lurs dreytz e con lurs pertenenças de herms e de poblàtz, con lurs entradas e con lurs hyssidas, soltas, quitas, franquas e deliuras, sen nengun entredit e sen nengun embarc e sen nengun reteniment e sen nengun engan e sen ninguna mala uoz assi como tenen de ample e de lonc, de abisme entro al cel, donant són cens én cada un ân assi com sobrescriut es. et aquo uos donam en atal manera que uos e tot uostre mandament que lās ayatz poder de vendre, de empeynnar, de donar, de cambiar e de ayllenar e de far ne totas uostras proprias voluntatz sens fin, donant son cens én cada un ân, assi com sobrescriut es. et per mayor segurtat nos, las sobreditas abbadessa e conuent metimes per fermes de saluetat d' aquest censsal deuantdit salp far à don Remon Soffraynnon, peleter, e à don Ponz Climent, tender, que lò fagan bon e franc e solt e quiti e deliure e sen mala uoz de tot los homes e las femas del segle, salua la fe de nostre sennor lo rey, donant són cens én cada un ân, assi com sobrescriut es, et nos, los ditz don Remon Soffraynnon e don Ponz Climent, otorgam nos per tals fermes, como dit es desus. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui furen presentz én lo logar: don Garcia Lopiz de Murel, don

Pere Martin de Antoynnana, carpenters, don Pero Martinez de Uernedo, alffayat, don Garcia Gomeçan, carpenter, Johan Miguel de Vilamayor, peleter, e òls assi se atorgaren per testimonis. regnant lo rey don Loys en Nauarra, de Campaynna e d' Ebria, compte palazin, don Arnalt, bispe én Pampalona, sire Enguerran de Villers, gouernador de Nauarra, don Arnalt, sennor de Yrumberri, tenent lo castel d' *estela, don Simen Periz de la *tabla, alcalde d' *estela, don Martin Ochoa, preuost d' *estela. et io, Gil Periz, escriuan, notari public e jurat del consell d' *estela, escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas e fazi aquest mon signe acostumat e suy testimoni. esta carta fu fayta y est encenssal fu dat e otorgat dias dentz e.l mes de agost, era de mil e trezentz e cinquanta.

<ville=Estella>

<notaire=EstevenPeriz>

<texte=DMSC13-1315>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta ueyran e odiran que don Martin Periz de Guoyn, çabater, e dòna Esteuania, sa muyller, logaren de la honrrada e sauia e honesta e religiosa dòna Beatriz Montaner, abbadessa del monasteri de *santa Clara d' *estela, con otorgament e plazenteria del conuent d' aquest meteys logar aquela tenda e casa que es én la parroquia de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela que es tenent con la casa que es clamada la casa de *peyra e tenent con las dos carreras publicas que son de part deuant e de costat, la qual casa es de la capelania que leyssa dòna Johana, muyller de don Bernart Montaner, qui fu, per la anima del dit don Bernart e per la sua d' ela. es à saber, de la primera festa de *sant Johan Babtista del mes de juyn que ven en tres ans seguentz én cada un ân per quatre libras e detz soltz de bons Sanchetz o de la moneda corrible én Nauarra pagar én cada un ân à la dita abadessa o à tot homme qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration, la mitat per la festa de Nadal e l' altra mitat per la festa de *sant Johan Babtista qui es e.l mes de juyn. et la dita abadessa deu far adobar tota res que faça obs én la dita casa e non lys deu tendre la dita casa per màs nin per mintz, pera ningun altre homme nin fema del segle tro el dit terme conplit. et los deuantditz logadors se obligaren ser deutors e pagadors l' un per l' altre e cada un per lo tot con totz sons bens sedentz e mouentz, gannàtz e per gannar e firen homenage de pagar tot lo loguer deuantdit én cada un ân à cada un dels ditz termes, de com sobrescriut es e asi permetiren à bona fe. et metiren per fiança e deutor e pagador con òls ensemble l' un per l' altre e cada un per lo tot no escusant l' un per l' altre de pagar tot l' auer sobrescriut al dit terme, én la manera que dita es, à don Martin de Çiaurritz, peyller, uezin d' *estela, e lo dit don Martin de Çiaurritz otorgasse per tal fiança e deutor e pagador como dit es desus. e tenir e conplir tot ço que sobrescriut es én la manera que dita es, los deuantditz logadors e la dita fiança renunciaren, especialment à lur for e à lur alcalde e à tot altre for ecclesiastic e seglar e à tot dreyt escriut e no escriut e à tot hus e costuma e à la exception de non respondre à carta. eyssament la dita abadessa, con otorgament e plazenteria del dit conuent, meti per fiança de far bona la dita casa e de tenir e conplir los ditz conuenentz entro al dit terme conplit al dit

don Martin de Çiaurritz e òl otorgas per tal fiança como dit es desus. de tot aquo son testimonis: don Pero Gonçaluitz de Burcx e Johan de Casseda, çabaters, don Johan Peritz de Noayn, seler, vezins d' *estela, e jo, Esteuen Peritz, escriuan, notari public e jurat del conseyll d' *estela, qui esta carta de abc partida escriui con otorgament de las ditas partidas e fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat. esta carta fu fayta vint e hun dia dentz e.l mes de detzembre, era mill e trezentz e cinquanta e tres ans.

<ville=Estella>

<notaire=MiguelPeriz>

<texte=DMSC14-1318>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, als quy son én present e als qui son per venir, que esta es carta d' aquel hort e vinna que compra lo hondrat e saui don Johan Arnalt d' Ezpeleta, alcalde de la *cort de Nauarra, de Pere Bigot e de Guillem Bigot e de Johana e de Ygnes, enfantz de don Guillem Bigot, cambiador, e de dòna Johana, sa muyller, que furen, per çinquanta libras de bons Sanchetz, bona moneda corrible en Nauarra, e hun anel d' òr con sa peyra rubi. et per mayor compliment, lo deuantdit comprador dòna çent solz d' aliara d' esta moneda deuantdita. aquest hort e vinna deuantdit es én *estela e.l terminat que es clamat *ual de Lops, tenent de la una part con l' ort e vinna de don Sancho Pontz, qui fu, e tenent de l' altra part con l' ort e vinna de don Pascal d' Urroz, broter, e ten de part desus con la vinna de don Sancho Miguel de Vilatorta e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica e dejus con lo riu que es nopnat Ega. aquest hort e vinna deuantdit compra lo deuantdit comprador dels deuantditz vendedors, entegrament con totz sons dreytz e con todas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, solta e quita e franquia e bona e deliura, sen ningun entredit e sen ningun embarc e sen ningun engan e sen ningun retenement e sen ninguna mala voz, assi como ten de ample e de lonc, de abisme tro al cel. et per mayor segurtat, los deuantditz vendedors metiren per fermes de saluetat d' esta compra deuantdita salua e bona far, à don Johan matheu e à don Gil Bigot, cambiadors, que èls que là fagan solta e quita e franquia e bona e deliura de totz los homes e las femas del segle, salua la fe de nostre seynnor lo rey. et los sobreditz don Johan matheu e don Gil Bigot otorgaren se per tals fermes de saluetat como dit es desus, als quals fermes deuantditz los deuantditz vendedors se obligaren con totz lurs bens sedentz e mouentz, gaynnàtz e per gaynnar. et renunciaren especialment lur for à gardarlos de tot mal e de tot damage e à emendar e pagar lis tot cost, tota mision, totz damages e meyntzcaps que façan o receban per esta razon. et à tenir e complir e firmament à gardar todas las cosas sobreditas e cada una d' elas én la forma e manera deuantdita los ditz vendedors e los ditz fermes se obligaren con totz quantz bens que èls han e auran mobles e heretatz, sedentz e mouentz, gaynnàtz e per gaynnar, et renunciaren especialment lur for e tot altre for special e general, ecclesiastic e seglar, e à la exception de non respondre à carta. et én aquel logar or esta carta de compra fu fayta se tenguiren per pagàtz los deuantditz vendedors e clamaren quti al deuantdit comprador de tot aquest auer que aqui deuant nopnat es, deuant

aquetz homes bons que aqui son escriutz per testimonis. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors que én aquel logar furen presentz: don Beneyt de Limoges, don Miguel Baldoyn, don Johan Pelegrin, don Lop de Beguria, don Johan Periz d' Eslaua, don Pere Lorentz de Baygorri. et èls assi se otorgaren per testimonis. regnant nostre seynnor don Philip, rey de França e de Nauarra, don Arnalt, bispe de Pampalona, don Pontz de Moretaynna, vizconte de Aunay, *gouernador de Nauarra, sire Driude*sant Pol , tenedor del castel d' *estela, don Martin Baldoyn, alcalde d' *estela, don Andreu de Meoz, preuost d' *estela, Johan d' Ayegui, sayon. esta carta de compra fu fayta detz dias dentz e.l mes de setembre, era de mil e trezentz e çinquanta e seys ans. e io, Miguel Periz d' Eslaua, escriuan, nothari public e jurat del consseill de *estela, escriui esta carta de compra, per mandament de las ditas partidas e fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat.
<ville=Estella>

<texte=DMSC15-1318>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, als qui son én present e als qui son per venir, que nos, don Johan Arnalt de Ezpeleta, alcalde de la *cort de Nauarra, con bon cor e con agradable voluntat e en remission de las animas comandadas à nos e per la nostra, donam desuuy én auant à uos, la hondrada religiosa dòna Anglesa Aymar, per la gràcia de Dios abbadessa del monasteri de *santa Clara d' *estela, e al conuent del dit monasteri, nouanta soltz de Sanchetz de çens o de calquer moneda corra én Nauarra que nos auem sobre hort e vinna que es e.l terminat del *val de Lops, tenent con l' ort e vinna de don Sancho Pontz, qui fu, e tenent con l' ort e vinna de don Pascal d' Urroz, broter, e tenent desus con la vinna de don Sancho Miguel de Vilatorta, e con lo sender que saill à la carrera publica e dejus con lo riu d' Ega, et sobre una meytat de casa que es én la parroquia de la eglesia de *sant Johan de la *poblation del rey, e.l *barri dels *hortz, tenent con la casa de don Pelegrin Periz, bureler, e tenent con l' altra meytat de casa dels enfantz de don Miguel de Soarbre, ortelan, los quals heredamentz tenen per los ditz nouanta soltz de çens don Miguel de Soarbre, ortelan, e dòna Eluira Santz, sa muler, lo qual cens deuen pagar én cada un ân, la meytat per la festa de *sant Miguel del mes de setembre e l' altra meytat per la festa de Nadal. e aquetz nouanta soltz de cens deuantditz uos donam desuuy én auant nos, lo deuantdit alcalde, à uos, la deuantdita abbadessa, e al dit conuent, assi como sobrescriut es, entegrament, con totz lurs dreytz e con totas lurs pertenenças, soltz e quitis e francx e bons e deliures, sens ningun entredit e sens ningun embarc e sens ningun engan e sen ningun retenement e sen ningun repentement e sen ninguna mala voz, assi como tenen sobre los ditz heredamentz de ample e de lonc, de abisme, troal cel. et en atal manera nos donam los ditz nouanta soltz de çens que Maria Arnalt, nostra filla, menoreta e.l dit monasteri prengua e reçeba totz los ditz nouanta soltz de cens én cada un ân én totz los dias de la sua vida pera obs de sas necessitatx sen que embarc ningun no li sia fayt per uos ni per ninguna perssona del dit monasteri én nigura manera. et de la sazón que de la dita nostra filla Dios faça són comandament d' ali auant prengatz uos e las que seran e.l dit monasteri lo dit cens sens fin. et per mayor segurtat donam uos per fermes de saluetat d' est donathiu

deuantdit salp e bon far à don Miguel Baldoyn, cambiador, e à don Johan Periz de Eslaua, que lò fagan solt e quiti e franc e bon e deliure de totz los homes e las femas del segle, salua la fe de nostre seynnor lo rey. et nos, los deuantditz don Miguel Baldoyn e don Johan Periz, otorgam nos per tales fermes de saluetat, como dit es desus. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors que én aquel logar furen presentz: don Pascal de Sarassa, mercer, don Pere de Murcia, caper, don Pere Guillem, escriuan, et èls assi se otorgaren per testimonis. regnant nostre seynnor don Philip, rey de França e de Nauarra, don Arnalt, bispe de Pampalona, don Pontz de Moretaynna, bizcomte de Aunay, gouernador de Nauarra, sire Driude*sant Pol , tenedor del castel d' *estela, don Martin Baldoyn, alcalde d' *estela, don Andreu de Meoz, preuost d' *estela, Johan d' Ayegui, sayon. est donathiu sobredit fu dat e otorgat én la manera sobredita uint dias dentz e.l mes de octobre, era de mil e trezentz e cinquanta e seys ans. e io, Miguel Periz d' Eslaua, escriuan, nothari public e jurat del conseil d' *estela, escriui esta carta per mandament de las ditas partidas, per abc partida, fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC16-1318>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, als qui son én present e als qui son per venir, que nos, don Johan Arnalt de Ezpeleta, alcalde de la *cort de Nauarra, donam à çens desuuy én auant à uos, don Miguel de Soarbre, ortelan, e à dòna Eluira Sanz, uostra muler, un hort e vinna que es e.l terminat de *ual de Lops, tenent con l' ort e vinna de don Sancho Pontz, qui fu, e tenent con l' ort e vinna de don Pascal d' Urroz, broter, e tenent desus con la vinna de don Sancho Miguel de Vilatorta e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica e dejus con lo flum que es nopnat Ega, et una meytat de casa que es én la parroquia de la eglesia de *sant Johan de la *poblation del rey, e.l *barri dels *hortz, tenent de la una part con la casa de don Pelegrin Periz, bureler, e es la paret e la sarrazon per mey e tenent de l' altra part con l' altra meytat de casa dels enfantz de uos, lo dit Miguel de Soarbre, e tenent de la carrera publica que es de part deuant e con las tapias del hort dels frayres menors que son de part derrer. ço es à saber, én cada un ân per nouanta soltz de Sanchetz de çens o de calquer moneda corra en Nauarra, lo dit cens pagar én cada un ân à nos, lo dit alcalde, o à qui esta carta mostrara, la meytat per la festa de *sant Miquel del mes de setembre e l' altra meytat per la festa de Nadal. aquetz heredamentz deuantditz uos donam à çens nos, lo dit alcalde, à uos, los deuantditz don Miguel de Soarbre e à dòna Eluira Sanz, uostra muler, asi como sobrescriut es, entegrament, con totz lurs dreytz e con totas lurs pertenenças de herms e de poblàtz, con lurs entradas e con lurs yssidas, soltz e quitis e francx e bons e deliures, sentz ningun entredit e sen ningun embarc e sen ningun engan e sen ningun retenement e sen ningun repentement e sen ninguna mala voz, assi como ten de ample e de lonc, de abisme troal cel, donant én cada un ân per la dita meytat de casa vint e hun diner de çens de calquer moneda corra én Nauarra à nostre seynnor lo rey o à són mandament, per la festa de *sant Johan Baptista del mes de juynn. et en atal manera uos donam los sobreditz heredamentz que uos o uostre mandament lös ayatz poder de uendre

e de empeynnar e de dar e de cambiar e de alienar e de far ne totas uostras proprias uolontatz, sens fin, los ditz çens pagant én cada un ân, como dit es desus. et per mayor segurtat donam uos per fermes de saluetat d' esta compra deuantdita salua e bona far à don Miguel Baldoyn, cambiador, e à don Johan Periz d' Eslaua, que lò fagan solt e quiti e franc e bon e deliure de totz los homes e las femas del segle, salua la fe de nostre sennor lo rey, los ditz cens pagant én cada un ân, assi como desus se conten. et nos, los deuantditz don Miguel Baldoyn e don Johan Periz, otorgam nos per tals fermes de saluetat, como dit es desus. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors que én aquel logar furen presentz: don Pascal de Sarassa, merçer, don Pere de Murçia, caper, don Pere Guillem, escriuan, don Domingo Sanz, ortelan, et èls assi se otorgaren per testimonis. regnant nostre seynnor don Philip, rey de Franza e de Nauarra, don Arnalt, bispe de Pampalona, don Pontz de Moretaynna, vizcomte de Aunay, gouernador de Nauarra, sire Driude*sant Pol , tenedor del castel d' *estela, don Martin Baldoyn, alcalde d' *estela, don Andreu de Meoz, preuost d' *estela, Johan d' Ayegui, sayon. est donathiu sobredit fu dat e otorgat én la manera sobredita, vint dias dentz e.l mes de octubre, era de mil e trezentz e çinquanta e seys. e io, Miguel Periz d' Eslaua, escriuan, nothari public, jurat del conseil d' *estela, escriui esta carta per abc partida, per mandament de las ditas partidas e fazí aquest mon signe acostumat én testimoni de uertat.

<ville=Estella>

<notaire=SantzdeMonrreal>

<texte=DNLO_E192-1320>

<statut=original>

sappian totz aquels qui esta present carta veyran et odiran como io dòna Gracia muyller de don Sancho Peritz de Asna qui fu et io Gracia Sanches lur filla uezinas d' Asna otorguam et uenem de conoyssut et de manifest que deuem dar et pagar à uos dòna Mila muiler de don Iudas Leui qui fu trenta et catre rouas et demea de forment nou et bon et linpi de la mesura d' *estela et aquo nos deuem nos per forment que de uos aguimes et per pagadas nos tenguimes terme es que uos deuem pagar tot lo dit forment à esta primera festa de *santa Maria d' agost que uen que uos paguem planament denz én la iuderia d' *estela én uostra casa à uos o qui esta carta mostrara sens altra carta de procuracion et si per demandar et cobrar lo dit deute fissetz cost o mission nos uos lò deuem tot henmendar et pagar et si al dit terme non uos pagauem tot l' auer sobrescriut de com dit es desus que logre del dit terme én auant à razon de çinc per seys l' ân peynnorant o non peynnorant o que retenguam uostra amor et obliguam nos ser deutoras et pagadoras l' una per l' altra et cada una per lo tot con totz nostres bens sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar à pagar tot l' auer sobrescriut al dit terme de com dit es desus et las costas et missions et lo logre tant quant montaran et per mayor segurtat metem per fianças deutors et pagadors con nos medeysas ensemble l' un per l' altre et cada un per lo tot affar pagar o pagar tot l' auer sobredit al dit terme de com dit es desus et las costas et missions et lo logre tant quant montaran à dòna Eluira Sanchis muyller de don Furtuynn Sanchis qui fu et à Pero Sanchis et à Martin Sanchis sons filltz uezins d' *estela et nos los ditz dòna Eluira

Sanchis et Pero Sanchis et Martin Sanchis otorguam nos per tals fianças deutors et pagadors com dit es desus et nos las ditas deutoras et nos las ditas fianças obliguam desuey én auant à la seynnoria mayor de Nauarra o à qualque tengua són loc e.l regne de Nauarra toz nostres bens mobles et heretaz gaynnaz et per gaynnar én tal manera que si per auentura non uos pagauem lo dit deute al sobredit terme que la seynnoria mayor de Nauarra o són loctement sen çitation et monition ninguna donen porter o porters que prengan embarguen et uendan et fermen en nostra uoz atantz de nostres bens con que façan pagada et entegrada à uos la dita iudia o à qui esta carta mostrara de tot lo sobredit deute et de las costas et missions et del logre tant quant montaran et renunçiam à non poder uenir contra ninguna de las cosas deuanditas expressament nostre for et affor nos tenir et conplir totas las cosas deuanditas et cada una d' elas nos las sobreditas deutoras et fianças pregames al hondrat et saui don Guillem de Leon franc d' *estela tenedor et garda del sayel de nostre seynnor lo rey mis et husat én la vila d' *estela que èl que meta lo sobredit sayel pendent én esta present carta affirmeza et testimoniança de las cosas deuanditas et io lo deuandit don Guillem de Leon à pregaria de las sobreditas deutoras et fianças meti lo sobredit sayel pendent én esta present carta affirmeza et testimoniança de las cosas deuanditas testimonis son don Peydro de Azqueta torner et don Iento Manyel Matho esta carta fu fayta diluns dias dentz e.l mes de nouembre era de mil et trezentz et cinquanta et voyt et io Santz de Monrreal escriuan notari public et iurat del consseyll d' *estela recebi la sobredita obligation de las sobreditas deutoras et de las ditas fianças et de la nota de la dita obligation reffazi esta carta et per mandament dels hondràtz et sauis seynnors don Iohan Arnalt d' Ezpeleta abbat de Lerin et alcalde én la *cort de Nauarra et de sire Vast abbat d' Ayuarr clergues del seynnor rey comissaris deputatz per lo rey nostre seynnor e.ls negocis als iudeus pertaynnentz diuendres derrender dia del mes de nouembre et fazí aquest mon signe acostumat én testimoni de uertat et io don Martin Royz franc d' *estela tenedor et garda del sayel de nostre seynnor lo rey de Nauarra mis et husat én la vila d' *estela de mandament dels diz seynnors comissaris meti lo sobredit sayel pendent én esta present carta à firmeça et testimoniança de las cosas deuanditas

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E193-1320>

<statut=original>

sappian totz aquels qui esta present carta ueyran et odiran como io don Peydro de Guorriça laborador et io donna Domengua sa muiler uezins d' *estela otorguam et uenem de conoyssut et de maniffest que deuem dar et pagar à uos Abram Leui fill de Salomon Leui alffayat seyssanta soltz de bons Sanchetz et aquo uos deuem nos per dines que de uos aguimes et per pagàtz nos tenguimes terme es que uos deuem pagar lo sobredit deute à esta primera festa de *sant Martin del mes de nouembre que uen que uos paguem planament dentz én la iuderia d' *estela én uostra casa à uos o à qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration et si per demandar et cobrar lo dit deute fissez cost o mission nos uos lò deuem tot henmendar et pagar et si al dit terme non uos paguem tot l' auer sobrescriut de com dit es desus que logre del dit terme én auant à razon de çinc per seys l' ân peynnorant o non peynnorant o que retenguam

uostre amor et obliguam nos ser deutors et pagadors l' un per l' altre et cada un per lo tot con totz nostres bens gaynnàtz et per gaynnar à pagar tot l' auer sobrescriut al dit terme de com dit es desus et las costas et missions et lo logre tant quant montaran et per mayor segurtat metem per fiança deutor et pagador con nos medeyss ensemble l' un per l' altre et cada un per lo tot à far pagar o pagar tot l' auer sobrescriut al dit terme de com dit es desus et las costas et missions et lo logre tant quant montaran à don Sancho del *portal vezin d' *estela et io lo dit don Sancho del *portal assi entri et me otorgui per tal fiança deutor et pagador como dit es de sús et nos les diz deutors et fiança obliguam desuey én auant à la seynnoria mayor de Nauarra o à qualque tengua són loc e.l regne de Nauarra totz nostres bens mobles et heretatz gaynnaz et per gaynnar én tal manera que si per auentura non uos pagauem lo dit deute al sobredit terme que la seynnoria mayor de Nauarra o són loctenent sen citation et monition ninguna donen porter o portes que prenguan embarguen et uendan et ferme en nostra uoz atanz de nostres bens con que façan pagat et entegrat à uos lo dit iudeu o à qui esta carta mostrara de tot sobredit deute et de las costas et missions et del logre tant quant montaran et renunciàm à non poder uenir contra ninguna de las cosas deuanditas expresament nostre for et à far nos tenir et complir totas las cosas deuanditas et cada una d' elas nos los sobreditz deutors et fiança preguames al hondrat et sauí don Guillem de Leon franc d' *estela tenedor et garda del sayel de nostre seynnor lo rey mis et husat én la vila d' *estela que èl que meta lo sobredit sayel pendent én esta present carta affirmeza et testimoniança de las cosas deuanditas et io lo deuandit don Guillem de Leon à pregaria dels sobreditz deutors et fiança meti lo sobredit sayel pendent én esta present carta affirmeza et testimoniança de las cosas deuanditas testimonis son don Martin d' Oquariz laborador et Iento Guoayssque fill de Sento Goayssque esta carta fu fayta dimenge dia dentz e.l mes de dezembre era de mil et trezentz et cinquanta et voyt et io Santz de Monrreal escriuan notari public et iurat del consseyll d' *estela recebi la sobredita obligation dels sobreditz deutors et fiança et de la nota de la dita obligation reffazi esta carta per mandament dels hondràtz et sauis seynnors don Iohan Arnalt d' Ezpeleta abbat de Lerin et alcalde én la *cort de Nauarra et de sire Uaast abbat d' Ayuar clerigguos del seynnor rey comissaris deputaz per lo rey nostre seynnor e.ls negocis als iudeus pertaynnenz diuendres derrender dia del mes de nouembre et fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de uertat et io don Martin Roys franc d' *estela tenedor et garda del sayel de nostre seynnor lo rey de Nauarra mis et husat én la vila d' *estela de mandament dels diz seynnors comissaris meti lo sobredit sayel pendent én esta present carta à firmeza et testimoniança de las cosas deuanditas

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E194-1321>

<statut=original>

sappian totz aquels qui esta present carta ueyran et odiran como io Martin Sanchiz fill de don Sancho Martiniz et io dòna Maria Gil sa muyller uezins d' Echauarri otorguam et uenem de conoyssut et de manifest que deuem dar et pagar à uos don Iuçe fill de don Açac de Qualahorra iudeu d' *estela onze liúras de bons Sanchetz et vint et dos rouos de forment mesura d' *estela et aquo uos deuem nos per diners et forment que de uos aguimes et

reçebimes et per pagàtz nos tenguimes terme es que uos deuem pagar lo dit forment à esta primera festa de *santa Maria d' agost que uen et los ditz diners à esta primera festa de *sant Miquel del mes de septembre que uen que uos paguem planament dentz én la iuderia d' *estela én uostra casa à uos o à qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration et si per demandar et cobrar lo dit deute fissetz cost o mission nos uos lò deuem tot henmendar et pagar et si als ditz termes non uos pagauem lo dit deute que logre dels ditz termes én auant à razon de çinc per seys l' ân peynnorant o non peynnorant o que retenguem uostra amor et obliguem nos per deutors et pagadors l' un per l' altre et cada uno per lo tot con totz nostres bens gaynnàtz et per gaynnar à pagar tot l' auer sobrescriut als ditz termes de com dit es desus et las costas et missions et lo logre tant quant montaran et per mayor segurtat metem per fianças deutors et pagadors con nos medeyss ensemble l' un per l' altre et cada un per lo tot à far pagar et pagar tot l' auer sobrescriut als ditz termes de com dit es desus et las costas et missions et lo logre tant quant montaran à Maria Martin et à Martin Santz enffantz de nos los ditz deutors uezins d' Echauarri et nos les ditz Maria Martin et Martin Santz otorgam nos per tals fianças deutors et pagadors como dit es desus et nos los ditz deutors et nos las ditas fianças obliguem desuey én auant à la seynnoria mayor de Nauarra o à qualque tengua són loc e.l regne de Nauarra totz nostres bens mobles et heretatz gaynnàtz et per gaynnar én tal manera que si per auentura non uos pagauem lo dit deute als sobreditz termes que la seynnoria mayor de Nauarra o són loctenent sen çitation et monition ninguna donen porter o portes que prenguen embarguen et uendan et fermen en nostra uoz atantz de nostres bens con que façan pagat et integrat à uos lo dit iudeu o à qui esta carta mostrara de tot lo sobredit deute et de las costas et missions et del logre tant quant montaran et renunçiam à non poder uenir contra ninguna de las cosas deuanditas expresament nostre for et à far nos tenir et complir totas las cosas deuanditas et cada una de elas nos les sobreditz deutors et nos las ditas fianças pregames al hondrat et sauí don Guillem de Leon franc d' *estela tenedor et garda del sayel de nostre seynnor lo rey mis et husat én la vila d' *estela que ël que meta lo sobredit sayel pendent én esta present carta affirmeza et testimoniança de las cosas deuanditas et io lo deuandit don Guillem de Leon à pregaria dels sobreditz deutors et fianças meti lo sobredit sayel pendent én esta present carta affirmeza et testimoniança de las cosas deuanditas testimonis son Pere Pelegrin tender uezin d' *estela et don Iuçe iudeu d' *estela esta carta fu fayta diluns vint et seys dias dentz e.l mes de iener era de mil et trezentz et cinquanta et nau et io Santz de Monrreal escriuan notari public et iurat del consseyll d' *estela reçebi la sobredita obligation dels sobreditz deutors et fianças et de la nota de la dita obligation refazi esta carta per mandament dels hondràtz et sauis seynnors don Iohan Arnalt d' Espeleta abbat de Lerin et alcalde én la *cort de Naurra et de sire Uaast abbat d' Ayuarr clerigues del seynnor rey comissaris deputàtz per lo rey nostre seynnor e.ls negocis als iudeus pertaynnentz diuendres derrender dia del mes de nouembre et fazí aquest mon signe acostumat én testimoni de uertat et io don Martin Royz franc d' *estela tenedor et garda del sayel de nostre seynnor lo rey de Nauarra mis et husat én la vila d' *estela de mandament dels ditz seynnors comissaris meti lo sobredit sayel pendent én esta present carta affirmeza et testimoniança de las cosas deuanditas sappien totz aquels qui esta present carta veyran et hoyran que nos don Lope Garcia de Berrioçarr et don Sancho Lopitz de Berrioçarr capelan són filltz vendem à uos don Pere Xemenitz del Belçunçe lo bureler vezin hi estaiant én Pampalona aquella vinna que nos auem e.l terminat de Berrioçarr lo cal terminat ha nompmne Eunssassia la cal vinna se ten et se

affronta de la huna part con la vinna de don Pere Santz de Marquallaynn lo carpenter et de la altra part con la vinna de don Pero Xemeniz et con lo camin public del rey esta sobredita vinna de guyssa et de manera de com sobrenompnada et affrontada es de part desus con totz ses dreyz et con totes ses pertencencies de entrades de hisssides de senders de çequies et de muges et con totz aquells dreyz que nos hí auem ni à nos pertaynn ad auer per calsevol manera et razon salua franca quita et deliura de nos meteyss et de nostra genoylla et generation et de tot omne et de tota fepna pera vendre et pera enpeynnar dar canbiar alienar et pera farne uos et tot uostre mandament qui esa carta mostrara totes uostres propres voluntatz én vida hi én mort com cada un et cada una pot et deu far de la sua cosa propria per sabuda cosa es que nos los ditz don Lope Garcia de Berrioçarr et don Sancho Lopitz són fillz capelan atorguam et reconoysssem et venem de manifest que auem agut et reçebut de uos lo dit don Pere Xemeniz de Belçunçe lo bureler et passàtz de la uostra part à la nostra amoralment et én patz per tot preci complit de la sobredita vinna con l' aliala ensenble à uos venduda trenta et cinc soltz de bons Sanchetz et tornes petiz mesclaz de la bona moneda corrible e.l regne de Nauarra de que nos tenem ben per pagàtz et per ben entregàtz renunciant à la exception de no agutz et de non reçebutz et de non contàtz dines et per mayor segurtat et confirmation de tot ço que sobredit es nos los ditz don Lope Garcia et don Sancho Lopitz són filltz auem uos en donat ferme de saluetat à uos lo dit don Pere Xemeniz de Belçunçe lo bureler nompnadament Pere Lopitz de Verrioçarr bureler vezin de Pampalona al cal ferme de saluetat auem én conuinent et nos obliguam de gardar de tot quant dàm et damage à èl puria venir per razon d' esta dita fermeria én que nos lõ auem mis leyalment à bona fe sens mal engan et io lo dit Pere Lopitz de Berrioçarr bureler vezin de Pampalona atorguey me per tal ferme de saluetat de com sobredit es leyalment à bona fe sens mal engan et si per auentura nengun omne del segle o nenguna fepna de calsehuylla ley o condicion uos fasia enbarc e enuy o uos metia mala voz én la dita vinna én tot ho én partida nos les ditz don Lope Garcia de Berrioçarr et don Sancho Lopitz capelan són fillz uos lõ deuem far quedar et redrar et estar én patz et si non lõ faziem auem uos én conuinent et nos obliguam de dar et de pagar uos setanta soltz de bons Sanchetz et per far quedar et redrar tot enbarc et tot enuy et tota mala voz que misa uos seria o per pagar uos les diz setanta soltz de Sanchez de com sobredit es auem uos en donat fiança de redra et de saluetat et si redrar et saluar non podia deutor et paguador dels ditz setanta soltz de Sanchez nompnadament Garcia de Berrioçarr lo retondedor vezin de Pampalona al cal auem én conuinent et nos obliguam de gardar de tot quant dàm à èl puria venir per razon d' esta dita fianceria én que nos lõ auem mis leyalment à bona fe sens mal engan et io lo dit Garcia de Berrioçarr lo retondedor atorguey me per tal fiança de redra segont dit es leyalment à bona fe sens mal engan altressi nos les ditz vendedors feme et fiança obliguam totz nostres bens et renunciem tot nostre for don Filip de Marqualaynn merçer et Miguell Garcia de Berrioçar mill e.l mes de martz dimenge apres *sant Gregori et io Garcia de Turrilles escriuan iurat de Pampalona escriui esta carta per mandament de entrambes lés partides et fí aquest mon signe acostumpnat et suy testimoni

<ville=Estella>

<statut=original>

sappian totz aquels qui esta present carta ueyran et odiran como io don Iohan Periz de Arroniz caualer fill de don Pero Lopiz d' Eslaua et io Ferrant Garçia fill de dòna Eluira Sanchiz et io Semen Martiniz fill de Martin Periz uezin de Diacastel otorguam et venem de conoyssut et de maniffest qauē deuem dar et pagar à uos don Iuçe Ezquerra fill de don Abram Ezquerra iudeu d' *estela seys liúras et seys soltz de bons Sanchetz et dotze rouas de forment nou et bon et limpi de la mesura d' *estela et aquo uos deuem nos per diners et forment que de uos aguimes et reçebimes et per pagàtz nos tenguimes terme es que uos deuem pagar lo dit forment à esta primera festa de *santa Maria de agost que uen et los ditz diners à esa primera festa de *sant Miquel que uen que uos paguem planament dentz én la iuderia d' *estela én uostra casa à uos o à qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration et si per demander et cobrar lo dit deute fisetz cost o mission nos uos lò deuem tot henmendar et pagar et si als ditz termes non uos pagauem lo dit deute que logre del dit terme én auant à razon de çinc per seys l' ân peynnorant o non peynnorant o que retengam uostra amor et obligam nos per deutors et pagadors l' un per l' altre et cada un per lo tot con totz nostres bens gaynnàtz et per gaynnar à pagar tot l' auer sobredit als ditz termes de com dit es desus et las costas et missions et lo logre tant quant montaran et obliguam desuy én auant à la seynnoria mayor de Nauarra o à qualque tengua són loc et regne de Nauarra totz nostres bens mobles et heretatz gaynnàtz et per gaynnar én tal manera que si per auentura non uos pagauem lo dit deute als sobreditz termes de com dit es desus que la seynnoria mayor de Nauarra o són loctenent sens çitation et monition ninguna donen porter o porters que prenguan embarguen et vendan et fermen en nostra uoz atantz de nostres bens con que façan pagat et entegrat à uos lo dit iudeu o à qui esta carta mostrara de tot lo sobredit deute et de las costas et missions et del logre tant quant montaran et renunçiam à non poder uenir contra ninguna de las cosas deuanditas expresament nostre for et à far nos tenir et complir todas las cosas deuanditas et cada una d' elas nos les sobreditz deutors pregames al hondrat et sauī don Guillem de Leon franc d' *estela tenedor et garda del sayel de nostre seynnor lo rey mis et husat én la vila d' *estela que òl meta lo sobredit sayel pendent én esta present carta affirmeza et testimoniança de las cosas deuanditas et io lo deuandit don Guillem de Leon à pregaria dels sobreditz deutors meti lo sobredit sayel pendent én esta present carta à firmeza et testimoniança de las cosas deuanditas testimonis son Pascal Aymeric bureler et Samuel fill de don Abram Macho lo iouen esta carta fu fayta diluns dias dentz e.l mes de martz era de mil et trezentz et çinquanta et nau et io Santz de Monrreal escriuan notari public et iurat del consseyll d' *estela reçebi la sobredita obligation dels sobreditz deutors et de la nota de la dita obligation reffazi esta carta per mandament dels hondràtz et sauis seynnors don Iohan Arnalt d' Ezpeleta abbat de Lerin et alcalde én la *cort de Nauarra et de sire Uaast abbat d' Ayuarr clerigues del seynnor rey comissaris deputatz per lo rey nostre seynnor e.ls negoçis als iudeus pertaynnentz diuendres derrender dia del mes de nouembre et fazī aquest mon signe acostumat én testimoni de uertat et io don Martin Royz franc d' *estela tenedor et garda del sayel de nostre seynnor lo rey de Nauarra mis et husat én la vila d' *estela de mandament dels ditz seynnors comissaris meti lo sobredit sayel pendent en esa present carta affirmeza et testimoniança de las cosas deuanditas

<ville=Estella>

<texte=DNLO_E198-1321>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta presentz carta ueyran et odiran que don Pero Miguel Yçurra ortelan et dòna Marquesa sa muyller uezins d' *estela loguaren de dòna Sorbeyllida muyller de don Salomon Leui qui fu aquel ort que es én la *plana que se ten de las dos partz con los ortz de Açac Baço fill de don Baço et ten de la carrera publica que es de part desus troal flum mayor que es nopnat Egua que es de part de ius ço es assaber de esta primera festa de Nadal que uen en quatorze ans seguentz continuàtz et complitz én cada un ân per quatre liúras de bons Sanchetz o de qualque moneda corgua én Nauarra de loguer pagar à la deuandita dòna Sorbeyllida o qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration la meytat per la festa de *sant Johan Babtista del mes de juynn et l' altra meytat per la dita festa de Nadal et si per auentura los ditz loguadors non paguauan lo dit loguer én cada un ân cada un dels ditz termes de com sobredit es et per demandar et cobrar la deuandita dòna Sorbeyllida o qui esta carta mostrara fis cost o mission daun o destartz los ditz loguadors lõ ý deuen tot enmendar et pagar assi ben com lo principal loguer et non lis deuen toldre lo dit ort per màs nin per meynntz pera sî nin pera altre nin per uendre nin per empeynnar nin per dar nin per camiar nin per aloguar nin per ninguna altra manera tro als ditz ans complitz et altresí los deuanditz don Pere Miguel Yçurra et dòna Marquesa sa muyller non deuen desenparar lo dit ort per màs nin per meynntz tro als ditz ans complitz que lõ ý leyssen et desenparen meyllorat et non peyorat sens embarc et sens contrast ningun et sen uoz mala et sens pleytesia ninguna et sens titol de tenença nin de altra propietat ninguna de èls nin de altres per èls et deuen lõ ý leyssar çarrat de peyra de part la carrera à sa costa et à sa mission et altresí deuen lõ ý leyssar fornit de arbres es assaber de bons pomes et de bons perals tro à voytanta herentas èls mismes los sobreditz loguadors prometiren à bona fe sens mal enguan et obliguaren se ser deutors et paguadors l' un pàr l' altre et cada un per lo tot con totz quantz bens que èls an et auran mobles et heretatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar et de pagar én cada un ân lo dit loguer à cada un dels ditz termes de com sobredit es et del cost et de la mission tant quant montaran et de tenir et complir tot ço que èls deuen complir segont que sobredit es et per mayor segurtat metiren per fianças deutors et paguadors con èls medeyss enssemble l' un per l' altre et cada un per lo tot no escusant l' un per l' altre de pagar lo dit loguer én cada un ân à cada un dels ditz termes de com sobredit es et del cost de la mission tant quant montara et de tenir et complir tot ço que èls deuen complir et de leyssar al dit terme complit lo dit ort solt et quiti et sens titol de tenença nin de altra propietat ninguna à Martin Ynçurra frayre del dit don Pero Miguel Ynçurra et à Semen Sanchiz de Ynçura peleter fill de don Sancho de Ynçura qui fu et à dòna Maria Ortiz sa muyller vezins d' *estela et los deuanditz Martin Ynçurra et Semen Sanchiz d' Inçura et dòna Maria Ortiz sa muyller assi entraren et se atorguaren per tals fianças deutors et paguadors como dit es desus et altresí la deuandita dòna Sorbeyllida se obligua con totz sons bens mobles et heretatz sedentz et mouentz gaynnàtz et per gaynnar de far lis bon lo dit ort et de non toldre lõs hý per màs nin per meynntz én niguna manera troa que los ditz ans sian complitz et de tenir et complir tot ço que ela deu complir segont que dit es desus et los ditz loguadors et las ditas fianças et la dita dòna Sorbeyllida totz enssemble et cada un de èls per sî renunciaren à non poder venir contra ninguna de las cosas deuanditas

especialment renunciaren lur for et à tot altre for especial et general ecclesiastic et seglar et à tot hus et costuma escriut et no escriut et la exçeption de non respondre contra esta carta et à la exçeption de inpotencia d' aquo son testimonis qui à estas cosas sobreditas e.l loguar furen presentz don Martin Miguel de Arbiçu et don Miguel Santz ortelan uezins d' *estela et don Mosse Bonisac iudeu d' *estela et òls assi se otorguaren per testimonis esta carta fu fayta diuendres vint et dos dias dentz e.l mes de may era mil et trezentz et çinquanta et nau et io Santz de Monrreal escriuan notari public et iurat del consseyll de *estela escriui esta carta per abc partida per mandament de las ditas partidas et fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat

<ville=Estella>

<notaire=PerePascal>

<texte=DNLO_F209-1324>

<statut=copieinc>

en nopne de Dios sappian totz aquels qui esta present carta veyrant et odiran que én la era de mil trezentz sissanta et dos dimenge onze dias dentz e.l mes de nouembre em presençia de mi Pere Paschal escriuan notari public et iurat del consseyll d' *estela et dels testimonis deius escriut don Jaymes Gil cambiador franc del *borc de *sant Cernin de Pomplona vengui à las aldeas de Surruslada et de Burguiello et seent plegàtz los coyllaços de las ditas aldeas mostra lo testament et destin que fazi don Johan Regue lo cambiador franc del dit *borc de *sant Cernin de Pomplona à qui Deus perdon el qual testament et destin eran contengutz per cabeçalers del dit don Johan Regue lo dit don Jaymes Gil et don Johan Arnalt lo tender franc del dit *borc de Pomplona segont que per lo dit testament et destin fayt per man de Miguel Garceyz d' Urussurgui notari public de Pompolona meyllor et màs plenerament èra contengut el qual testament et destin se contenia vna clausula la forma et tenor de la qual es esta que se sec et empeça assi: et com lès aldes de Burguiello de Irihurre et de Neussol et los dreytz et rentes que auem én la vila de Surruslada sien mies et de la dita dòna Ysabel ma muyller io lo dit don Johan Regue mandey et vuyll que qual hora que dòna Johana filla don Furtuynno Almorauid et de dòna Tharesa d' Alagon sa muyller qui furen ayen pagades mil liúres de Sanchetz o tornes li sien liurades à la dita dòna Johana lès dites aldees; de lès quals sobredites mil liúres qual hora lès aya pagades la dita dòna Johana son mies propres lès çinc centz liúres et lès altres çinc centz liúres de la dita dòna Ysabel ma muyller dels quals sobredites çinc centz liúres que son de la mia part qual hora que cobradas seran io lo dit don Johan Regue mandey et layssey à la dita dòna Ysabel ma muyller dozentos et çinquanta liúres de Sanchetz et lès altres dozentos et çinquanta liúres mandey et vuyll que sien de don Garcia Regue mon frayre én tal manera que troa tant que la dita dòna Johana aya pagades lès dites mil liúres de Sanchetz entegrament als sobreditz dòna Ysabel ma muyller et à don Garcia Regue mon frayre io lo dit don Johan Regue mandey que les ditz dòna Ysabel ma muyller et don Garcia Regue mon frayre ayen et tenguen tota la proprietat de totes lès dites aldees et de totes lures rentes et espleytz et coyllation et én totz les dreytz que io et la dita dòna Ysabel ma muyller

hý auem o à nos pertaynn ad auer per alguna razon én totes les dites aldees et én cada una d' eles én tal guisa que de tot ço que de les dites aldees ystra la dita dòna Ysabel ma muyller aya les tres partz et lo dit don Garçia Regue mon frayre aya la quarta part; et aquo que sobredit es que ayen et possedisquen et espleyten én la manera sobredita la dita dòna Ysabel ma muyller et lo dit don Garçia Regue mon frayre troa tant que la dita dòna Johana aya pagades les dites mil liúres à la dita dòna Ysabel ma muyller et al dit don Garçia Regue mon frayre donant les plen poder que lès ayen pera vendre pera cambiar et pera alienar et pera farne lures propres voluntatz én la manera et forma sobredita troa tant que les dites mil liúres ayen recebut à lur part de la dita dòna Johana et como lo deuantdit don Johan Regue auis donat plen poder als deuantditz don Jaymes Gil present én estas cosas contengudas én esta present carta et al sobredit don Johan Arnalt cabeçalers enssemble del dit don Johan Regue qui fu de prouedir ministrar hordenar las cosas contengudas del destin del dit don Johan Regue lo qual testament et destin lo deuantdit don Jaymes Gil mostra et fi fe del per sî et per lo dit don Johan Arnalt et lo poder que per lo dit don Johan Regue dat lis èra et lo deuantdit don Jaymes Gil volent seguir la hordenança de la dita clausula contenguda per lo dit destin per sî et per lo dit don Johan Arnalt són compaynnon én la dita cabeçaleria em presençia de mi lo dit notari et dels testimonis deius esciutz vuy dia que esta carta fu fayta lo dit don Jaymes Gil meti én tenença et en pasciffica corporal possession desapoderant assi et al dit don Johan Arnalt et appoderant al dit don Garçia Regue én aquela quarta part de la sobredita aldea de Burguiello et én aquella quarta part de las rentas dreytz coyllatios et espleytz et seynnorio que son en Surruslada mandant als coyllaços dels ditz logars que son et seran que hobedisquen et fagan per lo dit don Garçia Regue et per són mandament como seynnor lur asi como auian et deuian far per lo dit don Johan Regue que Deus perdon tant quant monta én las ditas quartas partz de las ditas dos aldeas de Burguiello et de Surruslada et donant li poder al dit don Garcia Regue que aquo que aya poder de vendre de empeynnar et de cambiar et alienar et far sa propria voluntat de las ditas quartas partz con totz lurs dreytz segont que lo dit don Johan Regue auia et possedia et espleytaua en special et en general que assi espleyte lo dit don Garçia Regue en special et en general én las ditas quartz partz atant quant li pertaynn à sa part et segont que lo dit don Johan Regue husa en costuma ata la sua fin et los coyllaços de las ditas dos aldeas presentz assi otorgaren et donaren la fe et la naturaleza et seynnorio et tot lo dreyt et ius patronat que lo dit don Johan Regue auia et que al dit don Garçia Regue pertaynn per la layssa del dit testament segont que per la dita clausula es contengut et lo deuantdit don Jaymes Gil per que estas cosas sobreditas et cada una d' elas sian fermas valederas et ayan establetat et non venissen en dupda per sî et per lo dit don Johan Arnalt et én uoz et én nompne del meti son propri sael pendent én esta present carta de possession affirmeça et testimoniança de tot ço que dit es testimonis son de tot aquo que sobrescriutes qui à las ditas cosas presentz furen e.ls logars sobreditz et per testimonis se otorgaren Pere de Aluernia mercader de Pomplona Simon de Vergara bureler vezin d' *estela don Loppe Martiniz de Peramillera cappelan Pero Sanchiz de Surruslada lo menor fill don Sancho Martiniz abbat de Surruslada qui fu tot aquo fu fayt én la era dia et mes sobreditz et io Pere Paschal escriuan notari public sobredit present a las cosas deuantditzas et à cada una d' elas e.ls logars escriui esta carta et insturment en publica forma con ma man propria per mandament del deuantdit don Jaymes Gil et ab otorgament dels deuantditz coyllaços de las duas aldeas de Burguiello et de Surruslada et fazí aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat

<ville=Estella>

<notaire=DomingoAceariz>

<texte=DMSC8-1305>

<statut=copieinc>

. sappian totz aquels qui esta present carta ueyran e hodiran, lös qui son én present e lös qui son per uenir, que nos, dòna Borzesa, abbadessa del monasteri de *santa Clara d' *estela, con otorgament del conuent d' aquel missme logar, donam des uoy à çens à uos, don Pero Ortiz, e à don Johan Ortiz, uostre gendre, çabaters, e à dòna Maria Periz, uostra filla e muyller del dit don Johan Ortiz, e à tot uostre mandament aquela casa que es del dit monasteri de *santa Clara , que es én la parroquia de la eglesia de *sant Miquel d' *estela, én la çapateria, tenent de la una part con la casa de dòna *maor Gonçaluiz et tenent de l' altra part con la casa de don Garcia de Mendeuil, qui fu, e son las paretz e las clausuras de cada una part per mei logar e tenent de part deuant de la carrera publica ata la plaça del mercat uieill qui es de part derrer. es à saber, que deuetz donar én cada un ân, uos o qualsquer sian tenedors d' esta sobredita casa, quaranta soltz de çens de la moneda corrible en Nauarra, pagar à nos, la dita abbadessa e conuent, o à qualquer sia abbadessa e conuent per temps e.l sobredit monasteri de *santa Clara o à nostre mandament, la meytat per la festa de *sant Johan Baptista del mes de juyenn et l' altra meytat per la festa de Nadal. aquesta casa sobredita uos donam des uoy à çens, nos, la sobredita abbadessa, con otorgament del conuent sobredit, à uos, los sobreditz don Pero Ortiz e don Johan Ortiz, uostre gendre, e dòna Maria Periz, uostra filla e muyller del dit don Johan Ortiz, e à tot uostre mandament, como dit es desus, entegrament, con totz sons dreitz e con todas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, solta e quita, franca e bona e liúra, sen ningun entredit e sen ningun embarc, sen ningun repentiment e sen ningun retenement, sen ningun engan e sen ninguna mala uoz, assi como ten de ample e de lonc e de abisme ata al çel. et que là ayatz poder de uendre e de empeynnar e de donar e de cambiar e de fermar e de far ne todas uosttras proprias uoluntatz sens fin. donant lo çens én cada un ân assi como sobrescriut es. et per mayor segurtat nos, la sobredita abbadessa, con otorgament del conuent sobredit, metimes per fermes de saluetat d' est çensal deuantdit salp e bon far à don Johan matheu, franc d' *estela, e à don Johan Santz Regue, que èls que lò fagan solt e quit, franc e bon e liüre de totz los homes e las femas d' aquest segle, salua la fe de dòna Johana, reyna de Nauarra, donant lo çens én cada un ân assi como sobrescriut es. et nos, los deuantditz don Johan matheu e don Johan Santz Regue, assi entram e nos otorgam per tals fermes én la manera que sobredita es. de tot aquo sobrescriut son testimonis holidors e uedadors qui presentz furen e.l logar: don Sancho de Peralta, don Johan d' Eredia, Martin d' Eredia, çabaters, Pere Lorentz, home de don Johan matheu, et èls otorgaren se per testimonis. regnant la Reyna dòna Johana, filla del rey don Henrric en Nauarra, vacant de bispe la eglesia de *santa Maria de Pamplona, don Martin Yuaynnes d' Uriz, alcalde maor e tenent loc de gouernador en Nauarra, don Guillem de Rabastencx, tenent lo castel d' *estela, don Pero Martin d' Ayzcona, alcalde d' *estela, don Martin Ochoa, preuost, Paschal de Miranda lo iouen, sayon. esta carta de çenssal deuantdita fu fayta e otorgada como sobredit es, uoyt dias

dentz e.l mes de gener, era mil trezentz quaranta e tres. et io, Domingo Açeariz, escriuan iurat e notari public del conseil d' *estela, qui esta carta de abc partida escriui con otorgament e mandament de las partidas sobreditas e aquest mon signe acostumat ý fazí én testimoniança de las cosas deuantditas e soy testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC17-1321>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta ueyran e odiran, lös qui son én present e lös qui son per uenir, que, como uos, Baldoyna, filla de don Miguel Baldoyn, à qui Dios faça perdon, de diuina Gracia inspirada e de uostra bona e agradable uoluntat siatz dada e hufferta con cors e con anima à seruiçi de Dios e de *santa Maria e de *santa Clara e dels Santz que en paradís son et siatz entrada e.l monasteri de *santa Clara de *estela per ser menoreta resident én aquel logar, nos, dòna Françesa Baldoyn per la Gracia de Dios abbadessa del sobredit monasteri, e nos, tot lo conuent de aquel missme logar, entendent, considerant e uedent que las dónas e conuent del sobredit monasteri que uoy èm e seran d' aqui auant, puyrem e puyran ser per uos e per uostre frayre, don Miguel Baldoyn, cambiador, e per uostres parentz e amics beleuadas et en muytas maneras meylloradas per far uos amor e Gracia speçial nos, las sobreditas abbadessa e conuent del sobrescriut monasteri, volem, otorgam e consentem desuoy que uos, la deuantdita Baldoyna, ayatz plen poder, que totz los heredamentz e bens mobles que uos conqueriretz e auretz o per mandas e layssas o per qualquer manera sian e lös que auetz én la vila de *estela e en sons terminatz e lös que auetz mis e metretz én lo dit nostre monasteri, oltra ço que uos al dit nostre monasteri daretz, que lös ayatz poder de dar, de uendre, de empeynnar, de ordenar, de mandar, de alienar, de fermar e de far ne totas uostres proprias uoluntatz, soltament e quitament sens fin, como cada un fa e pot far de sa propria cosa. et permetem uos que nos ni algunas de nos ni algun altre o altres en nostra uoç non uos lös embarguem nin contrastem nin metam mala uoç én ningun temps del monde per ninguna manera, titulo o razon. et si lò faziem que non uaylla nin siam odidas per deuant ningun alcalde o alcaldes ecclesiastics o seglars. et à mayor compliment d' aquo renunçiam expressament à totas exçeptions de dreit canonic e çiuil e à la exçeption de non respondre contra esta carta e à tot hus e costupne e à tot dreit scriut o non scriut e à tot benefiçi de leys e de dreit e de for speçial e general que à nos per alguna manera podis ajudar e ualer e à uos la deuantdita Baldoyna o à tot home qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration ninguna podis ennuyar o nozdre én razon de las cosas deuantditas o de alguna de elas. et én testimoniança e firmeza de tot aquo que sobredit es donam uos esta nostra carta saelada con los Sayels pendentz de nos, la sobredita abbadessa, e de nos, lo deuantdit conuent. testimonis son d' aquo que sobredit es qui presentz furen e.l logar e per testimonis se otorgaren: don Andreu de santa *croç, Pere Bigot, fill de don Guillem Bigot, cambiador, don Johan Santz, ortelan, francs e uezins de *estela. e io, Dominguo Açeariz, scriuan iurat e notari public dels iuratz e del conseil de *estela, qui esta carta scriui per pregaria e mandament de las sobreditas abbadessa e conuent del deuantdit monasteri de *santa Clara de *estela e de la sobredita

Baldoyna e aquest mon signe acostumat ý fazi én testimoniança de uertat. tot aquo fu fayt én lo sobredit monasteri, dijós, vint dias dentz e.l mes de agost, era mil trezentz çinquanta e nau.

<ville=Estella>

<texte=DMSC18-1327>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, als qui son én present e als qui son per uenir, que esta es carta d' aquelas dos meytatz de dos vinnas e çimaqueras que uendi io, don Pere Paschal d' Ayerbe, broter, à uos, dòna Franqua, filla de don Johan Montaner e de dòna Estrela, sa muyller, e muyller de don Johan Thibalt, qui furen, per preç e per quantia de syssanta liúras de bons Sanchetz, bona moneda corrible e.l regne de Nauarra, entre aliara e tot. la una de las quals dos meytatz de vinnas e çimaqueras con sa meytat de porta es e.l terminat de *sant Lorentz , tenent con l' altra meytat de vinna e çimaquera, con sa meytat de porta, de Perucot e Johaneta, mons enffantz, et tenent con la vinna e çimaquera de don Andreu Furtado lo iouen, torner, et tenent con la carrera publica. et ha entrada e yssida esta dita meytat de vinna e çimaquera per la porta que es én esta dita vinna ata la carrera publica. et l' altra meytat de vinna e çimaquera es e.l terminat de Campflorit, tenent con l' altra meytat de vinna e çimaquera dels sobreditz Perucot e Johaneta, mons enffantz, et con la vinna e çimaquera de don Martin de Çarquegui, merçer, et con lo mont d' Arandigoyen et tenent con la carrera publica. aquestas dos meytatz de dos vinnas e çimaqueras sobreditas uos uendi io, lo sobredit don Pere Paschal d' Ayerbe, broter, à uos, la deuantdita dòna Franqua, como dit es dessus, entegrament con totz lurs dreitz e con totas lurs pertenenças de herm e de poblat, con lurs entradas e con lurs yssidas, soltas, quitas, franquas, bonas e liures, sen ningun entredit e sen ningun embarc, sen ningun repentiment e sen ningun retenement, sen ningun engan e sen ninguna mala uoç, assi como tenen de ample e de lonc e de abisme ata al çel. et per mayor segurtat io, lo deuantdit uendedor meti per fermes de saluetat de estas dos meytatz de dos vinnas e çimaqueras sobreditas saluas e bonas far et per fianças de far redrar e quedar, si demanda, embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fayan o metian en qualquer manera sia, à don Johan Santz, barbeador e à don Nicholau Sanchitz, fill de don Pascal Sanchiz, qui fu, uezins d' *estela, que èls que lās façan soltas, quitas, franquas, bonas, liuras et sens mala uoç ninguna de totz los homes e las femas d' aquest segle, salua la fe del seynnor rey de Nauarra, et si demanda, embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o methian en qualquer manera sia, que aquetz fermes e fianças sobreditz refergan e façan quedar. et nos, los deuantditz don Johan Santz, barbeador e don Nicholau Sanchitz assi entram e nos otorgam per tals fermes de saluetat e fianças de far redrar e quedar én la forma e manera que sobredita es. et io, lo deuantdit uendedor, e nos los fermes e fianças sobreditz obligam totz nostres bens sedentz e mouentz, gaynnàtz e per gaynnar que nos auem e aurem d' aqui auant per orsseuol que trobàtz e conoyssutz sian à tenir o far tenir e firmement obseruar, à gardar e complir totas las cosas deuantditas e cada una de elas como ditas son dessus. et renunçiam ad aquo expressament à nostre for e à tot altre for ecclesiastic e seglar e à la exçeption de non respondre contra esta carta e à tot hus e costume e à tot dreit scriut o non scriut e à tot benefiçi de ley e de dreit e de

for speçial e general e à las exçeptions de ympotençia et de fraude e. et én aquel logar or esta carta e uenta deuantdita fu fayta nos tenguim per pagat io, lo deuantdit uendedor, e clami quita à la sobredita compradera de tot l' auer qui sobrenompnat es per deuant aquetz bons homes qui ali furen aclamàtz per testimonis. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui presentz furen e.l logar aclamàtz e pregàtz: don Pere Marin, tender, don Pere Pelegrin, bureler, don Johan de Roytegui, broter, francx e uezins d' *estela. et nos, los deuantditz don Pere Marin, tender, don Pere Pelegrin, bureler, don Johan de Roytegui, broter, otorguam nos per testimonis. regnant don Karlos, rey en França e en Nauarra, don Arnalt, bispe en Pamplona, don Pere Remon de Rabastencx, guouernador en Nauarra, syre Jaques de *sant Sampson , tenent lo castel d' *estela, don Pontz Borzes, alcalde d' *estela, don Johan matheu, preuost, Johan d' Ayegui, tenent la preson. esta carta e uenta deuantdita fu fayta dimartz, vint e un dia dentz e.l mes de abril, era mil trezentz syssanta e çinc. e io, Dominguo Açeariz, scriuan public e jurat, notari dels juratz e del conseil de *estela, qui esta carta scriui per preguaria e mandament de entrambas las partidas sobreditas con otorgament dels fermes e fianças sobrescriutz e aquest mon signe acostumat ý fazí én testimoniança de las cosas deuantditas et én lo logar fuy e soy testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC19-1327 >

<statut=copieinc>

. sappian totz aquels qui esta present carta ueyran e odiran, lös qui son én present e lös qui son per uenir, que io, dòna Franqua, filla de don Johan Montaner e de dòna Estrela, sa muyller, e muyller de don Johan Thibalt, qui paradis ayan, doy desuoy à çens à uos, don Pere Paschal d' Ayerbe, broter, uezin d' *estela, e à tot uostre mandament aquela casa que es én la parroquia de la eglesia de *sant Miquel én l' asteria d' *estela et aquelas dos meytatz de dos vinnas e çimaqueras que es la una e.l terminat de *sant Lorentz , con sa meytat de porta, et l' altra meytat de vinna e çimaquera es e.l terminat de Campflorit. la qual casa sobredita es tenent de la una part con la casa de don Johan Pelegrin, cappelán, e tenent de l' altra part con la casa de don Belcho, broter, qui fu, e son las paretz e las clausuras de cada una part per mey loguar et tenent de part deuant de la carrera publica ata la plaça del mercat uieyll, qui es de part derrer. et la una de las ditas dos meytatz de dos vinnas con sa meytat de porta es tenent con l' altra meytat de vinna con sa meytat de porta, de Peruquot e de Johaneta, uostres enfantz, e con la vinna e çimaquera de don Andreu Furtado lo iouen, torner, e con la carrera publica, et ha entrada e sayllida esta dita meytat de vinna per la porta que esta én esta dita vinna ata la carrera publica. et l' altra meytat de vinna e çimaquera sobredita es tenent con l' altra meytat de vinna e çimaquera dels deuantditz Peruquot e Johaneta, uostres enfantz, e con la vinna e çimaquera de don Martin de Çariquegui, merçer, e con lo mont d' Arandiguoyen e con la carrera publica. es à saber que deuetz donar de çens de cada un ân uos o qualsquer sian tenedors o hereders de estas sobreditas casa e dos meytatz de dos vinnas çent soltz de bons Sanchetz o de qualquer moneda corgua e.l regne de Nauarra à mi, la deuantdita dòna Franqua, o à tot home qui esta carta mostrara sens altra cara de procuration ninguna, la meytat per la festa de *sant Johan Babtista del mes de juyenn et l' altra meytat per la festa de Nadal. et es à

saber que deuetz tenir, uos o qualsquer sian tenedors e hereders d' aquetz heredamentz sobreditz, la deuantdita casa cuberta et deuetz laborar o far laborar las deuantditas dos meytatz de dos vinnas e çimaqueras én cada un ân de sas quatre labors, es à saber, escauar, podar, cauar e vinar, cada una én són temps. et si per auentura non pagauetz lo sobredit çens én cada un ân als termes sobreditz o non uenietz e complietz totas las cosas deuantditas e cada una de elas como ditas son dessus e fazii cost o mission, dampn e destartz, io o tot home qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration ninguna, per demandar e cobrar lo deuantdit çens de cada un ân e cada un terme én auant o sobre las cosas deuantditas o sobre alguna de elas o me conuenis entrar e embargar con l' ome del preuost aquetz heredamentz sobreditz en qualquer manera sia que me lò emendetz, satisfagatz e paguetz tot assi ben como lo prinçipal çens à dit de ma simple palaura à meyntz de iura e testimoniança ninguna. aquetz heredamentz sobrescriutz uos doy desuoy à çens io, la sobredita dòna Franqua, à uos, lo deuantdit don Pere Paschal d' Ayerbe, broter, e à tot uostre mandament como dit es dessus, entegrament, con totz lurs dreitz e con totas lurs pertenenças de herm e de poblal, con lurs entradas e con lurs yssidas, soltz, quitis, francs, bons e liures, sen ningun entredit e sen ningun embarc, sen ningun repentiment e sen ningun retenement, sen ningun engan e sen ninguna mala uoç, assi como ten de ample e de lonc e de abisme ata al çel. et que lës ayatz poder de uendre o de empeynnar, de donar, de cambiar, de alienar, de fermar e de far ne totas uostras proprias uoluntatz sens fin, con las conditions sobrescriutas, donant lo çens én cada un ân assi como sobrescriut es. et per mayor segurtat, io, la deuantdita dòna Franqua, meti per fermes de saluetat d' aquetz heredamentz sobreditz çenssals salps e bons far et per fianças de far redrar e quedar si algun o alguns o algunas demanda, embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o methian, pagant lo sobredit çens én cada un ân e complent las conditions sobrescriutas e cada una de elas como sobreditas son en qualquer manera sia à don Pere Pontz matheu e à don Pere Pelegrin, bureler, francx e uezins d' *estela, que èls que lës façan soltz, quitis, francx, bons, liures e sen mala uoç ninguna, de totz los homes e las femas d' aquest segle, salua la fe del seynnor rey de Nauarra. et si demanda, embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o methian en qualquer manera sia que aquetz fermes e fianças sobreditz reffergan e façan quedar, donant lo çens én cada un ân e complent las conditions deuantditas e cada una de elas segont que dit es dessus. et nos, los deuantditz don Pere Pontz matheu e don Pere Pelegrin, otorgam nos per tals fermes de saluetat e fianças de far redrar e quedar én la manera que sobredita es. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui presentz furen e.l logar, aclamàtz e pregàtz: don Pere Marin, tender, don Pontz matheu, cambiador, don Johan Pelegrin, bureler, Pere Guillem, scriuan, jurat d' *estela, lo mayor, francx e uezins d' *estela. et nos, los deuantditz don Pere Marin, tender, don Pontz matheu, cambiador, don Johan Pelegrin, bureler, Pere Guillem, scriuan, lo mayor, otorgam nos per testimonis. regnant don Karlos, rey en França e en Nauarra, don Arnalt, bispe en Pamplona, don Pere Remon de Rabastencx, *guouernador en Nauarra, syre Jaques de *sant Sanpsson, tenent lo castel d' *estela, don Pontz Borzes, alcalde d' *estela, don Johan matheu, preuost, Johan d' Ayegui, tenent la preson. esta carta de çenssal sobredita fu fayta de como sobredit es, diluns, quatre dias dentz e.l mes de may, era mil trezentz syssanta e çinc. e io, Domingo Açeariz, scriuan public e jurat, notari dels juratz e del consseill d' *estela, qui esta carta de abc partida scriui per pregaria e mandament de entrambas las partidas sobreditas con otorgament

dels fermes e fianças sobreditz e aquest mon signe acostumat ý fazi én testimoniança de las cosas deuantditas e én lo logar fuy e soy testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC20-1330>

<statut=copieinc>

. sappian totz aquels qui esta present carta ueyran e odiran, lōs qui son én present e lōs qui son per uenir, que io, dòna Maria Sanchiz, filla de don Sancho Gonçaluiz d' Antoyana, arçidiagne de Berberiguo, menoreta de *santa Clara d' *estela, doy desuoy à çens con otorguament liçençia e conssement de mi, dòna Ighes Pontz, abbadessa del sobredit monasteri de *santa Clara , à uos, don Johan Periz de Bidaurre, capelan, fill de don Pero Miguel de Bidaurre, qui fu, e à tot uostre mandament, aquel hort e vinna que io la deuantdita dòna Maria Sanchiz ey e.l terminat del Pont de Liçarra, én la plana dels *hortz, tenent con l' ort e vinna de Symon de UilaTorta, baldreser, e con l' ort de don Sancho d' Aramendia, cappelan, et con la vinna e çimaquera de don Gil Lopiz d' Elarça, bureler, et tenent con la carrera publica. es à saber, que deuetz donar én cada un ân, uos o qualquer sia tenedor d' aquest hort sobredit, quaranta soltz de çens de la moneda corrible e.l regne de Nauarra à mi, la deuantdita dòna Maria Sanchiz, menoreta del sobredit monasteri de *santa Clara , o à tot home qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration ninguna én totz los dias de ma uida, la meytat per la festa de *sant Johan Babtista del mes de juynn et l' altra meytat per la festa de Nadal. et empues los dias de ma uida uuyll, otorgui, conssement e me plaç que tornen e sian paguàtz én cada un ân aquetz quaranta soltz de çens als termes deuantditz, como dit es dessus, à la abbadessa e al conuent de las dònas del sobredit monasteri de *santa Clara qui seran per temps o à lur mandament per secula cuncta sens fin. et si per demandar e cobrar tot lo deuantdit çens uos, la sobredita dòna Maria Sanchiz o tot home qui esta carta mostrara, sens altra carta de procuration ninguna én uostra uida et empues los dias de uostra vida la sobredita abbadessa e conuent del sobredit monasteri o lur mandament faytz o fan cost o mission o dampn o destartz de cada un ân e cada un terme én auant, jo, lo deuantdit don Johan Periz de Bidaurre, cappelan, me obligui ser deutor e paguador con totz mons bens sedentz e mouentz, gaynnàtz e per gaynnar, que jo ey e aurey d' aqui én auant, per orsseuol que trobàtz e conoyssutz sian de emendar, satisfar e pagar uos lo tot enssemble con lo dit çens assi ben como lo prinçipal çens à dit de uostra simple palaura à meyntz de iura e testimoniança ninguna. et renunçii ad aquo expressament à totas exçeptions de dreit canonic e çiuil e à la exception de non respondre contra esta carta e à tot hus e costume e à tot dreit scriut e non scriut e à tot benefiçi de ley e de dreit et à la exçeption de e à tota alça e appellation et à las exçeptions de ympotencia et de fraude e. aquest hort vinna sobredit uos doy des uoy à çens io, la deuantdita dòna Maria Sanchiz, menoreta del sobredit monasteri de *santa Clara , con otorgament, liçençia e consentiment de mi, la deuantdita abbadessa del sobredit monasteri à uos, lo deuantdit don Johan Periz de Bidaurre, capelan, e à tot uostre mandament como dit es desus, entegrament con totz sons dreitz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, solt, quiti, franc, bon e liure, sen ningun entredit e sen ningun

embarc, sen ningun repentiment e sen ningun retenement, sen ningun engan e sen ninguna mala uoç, assi como ten de ample e de lonc e de abissime ata al çel. et que lò ayatz poder de uendre o de empeynnar, de donar, de cambiar, de alienar, de fermar et de far ne totas uostras proprias uoluntatz sens fin, donant lo çens én cada un ân assi como sobrescriut es. et per mayor segurtat io, la deuantdita dòna Maria Sanchiz, meti per fermes de saluetat d' aquest çenssal deuantdit salp e bon far e per fianças de far redrar e quedar si algun o alguns, alguna o algunas embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o methian en qualquer manera sia, con otorgament, liçençia e consentiment de mi, la deuantdita abbadessa del sobredit monasteri de *santa Clara d' *estela, à don Johan Pelegrin e à don Pere Pelegrin, són frayre, burelers, uezins d' *estela, que èls que lò façan solt, quiti e sens mala uoç ninguna, de totz los homes e las femas d' aquest segle, salua la fe de nostre seynnor lo rey e de nostra dòna la Reyna de Nauarra. et si embarc, contrast o mala uoz alguna uos ý fazian o methian e.l sobredit hort e vinna en qualquer manera sia que aquetz fermes e fianças sobreditz reffergan e façan quedar, donant lo çens én cada un ân assi como sobrescriut es. et nos, los deuantditz don Johan Pelegrin e don Pere Pelegrin, són frayre, burelers, otorgam nos per tals fermes de saluetat e fianças de far redrar e quedar én la manera que sobredita es. testimonis son de tot aquo que sobrescriut es, odidors e uedadors, qui presentz furen e.l loguar, aclamàtz e preguàtz: don Beneyt Gil, don Pero Xemeniz de Mendaça, ortelans, don Johan Periz Guillem, bureler, uezins d' *estela. et nos, los deuantditz don Beneyt Gil, don Pero Xemeniz de Mendaça, ortelans, don Johan Periz Guillem, bureler, otorguam nos per testimonis. regnant lo rey don Philip en Nauarra, comte de Euurous, d' Anguolesme, de Mortayng e de LonguaVila, dòna Johana, sa muyller, reyna en Nauarra, comtessa dels sobreditz comtatz, don Arnalt, bispe en Pamplona, don Henrric, seynnor de Suli, boteyller de França, guouernador en Nauarra, Pere de Luxa, tenent lo castel d' *estela, don Garcia Periz de Miranda, alcalde d' *estela, don Lop de Beguria, preuost, Johan d' Ayegui, tenent la preson. esta carta de çenssal deuantdita fu fayta e otorguada de como sobredit es e.l sobredit monasteri de *santa Clara , dimartz, trenta dias dentz e.l mes de gener, era mil trezentz syssanta e vuyt. e io, Domingo Açeariz, scriuan public e jurat, notari dels juratz e del conseil d' *estela, qui esta carta de abc partida scriui per preguaria e mandament de entrambas las partidas sobreditas, con otorgament de la sobredita abbadessa et dels fermes e fianças deuantditz e aquest mon signe acostumat ý fazí én testimoniança de uertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC21-1330>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, als que son én present e als qui son per uenir. que esta es carta de aquel hort que uendi io, don Symon Periz de Bidaurre, quarpenter, uezin d' *estela, à uos, don Johan Pelegrin, e à uos, don Pere Pelegrin, són frayre, burelers, uezins d' *estela, procuradors de l' abbadessa e del conuent de las dònas del monasteri de *santa Clara d' *estela, segont que per la carta de la procuration fayta per man del notari deius scriut màs plenament e màs declaradament se conten, lo qual hort sobredit uos uendi io, pera obs de dòna Sancha Periz e de dòna Johana del PontdelaReyna , menoretas del sobredit monasteri de *santa Clara , per preç e per quantia de quinze liúras de bons Sanchetz bona moneda corribile

e.l regne de Nauarra. et per mayor compliment donastes me vint soltz de aliara de esta meysma moneda deuandita. lo qual hort sobrescriut es e.l terminat del Pont de Liçarra, tenent con l' ort que es çenssal que ten don Dominguo Iohan de Rama e tenent con l' ort dels enffantz de don Martin d' Elarça, qui fu, e tenent con la quarrera publica e con lo flum mayor qui es nomat Egua. e aquest hort sobredit uos uendi io, lo sobredit don Symon Periz de Bidaurre, quarpenter, à uos, los deuanditz procuradors pera obs de las deuanditas don Sancha Periz e dòna Johana del PontdelaReyna , menoretas del sobredit monasteri de *santa Clara d' *estela, como dit es dessus, entegrament, con totz sons dreitz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, solt, quiti, franc, bon e liure, sen ningun entredit e sen ningun embarc, sen ningun repentiment e sen ningun retenement, sen ningun engan e sen ninguna mala uoç, assi como ten de ample e de lonc e de abisme ata al çel. et per mayor segurtat io, lo deuandit uendedor meti per fermes de saluetat de aquest hort sobredit salp e bon far et per fianças de far redrar e quedar si algun o alguns, alguna o algunas embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o methian en qualquer manera sia, à don Johan d' Arroniz, merçer, e à don Martin Santz de Bearin, bureler, uezins d' *estela, que èls que lò façan solt, quiti, franc, bon, liure e sens mala uoç ninguna de totz los homes e de totas las femas de aquest segle, salua la fe de nostre seynnor lo rey e de nostra dòna la Reyna de Nauarra. et si embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o methian en qualquer manera sia, que aquetz fermes e fianças sobreditz refergan e façan quedar, als quals me obligui ser deutor e paguador con totz mons ben sedentz e mouentz, gaynnàtz e per guaynnar, que io ey e aurey d' aqui auant per orsseuol que trobàtz e conoyssutz sian de agardar lös de tot mal e de damage e de emendar, satisfar e pagar lis tot cost, mission, dampn e destartz que èls o lur mandamen faran én razon de esta fermeria e fiançaria deuandita à dit de lur simple palaura à meyntz de jura e testimoniança ninguna. e si non que ayan plen poder de tornar se à mi e à totz mons bens or que trobàtz e conoyssutz sian. et ad aquo renunçii expressament à mon for e à totas las exçeptions deius scriutas. et nos, los deuanditz don Johan d' Arroniz, merçer, e don Martin Santz de Bearin, bureler, otorguam nos per tals fermes de saluetat e fianças de far redrar e quedar én la manera que sobredita es. et io, lo deuandit uendedor, e nos, los fermes e fianças sobreditz, e cada un de nos ser deutors e paguadors con totz nostres bens sedentz e mouentz, gaynnàtz e per gaynnar que nos auem e aurem d' aqui auant per orsseuol que trobàtz e conoyssutz sian à tenir o far tenir à gardar e firmement obseruar e complir totas las cosas deuanditas e cada una de elas como ditas son dessus e à redrar e far redrar e quedar én la forma e manera que sobredita es. et renunçiam expressament à nostre for e à tot altre for ecclesiastic e seglar e à la exçeption de non respondre contra esta carta e à tot hus e costume e à tot dreit scriut o non scriut e à tot benefiçi de ley e de dreit e de for speçial e general. et én aquel loguar or esta carta e uenta sobredita fu fayta me tengui pagat io, lo deuandit uendedor e clami quitis à uos, los sobreditz compradors, e à las deuanditas dòna Sancha Periz e dòna Johana del PontdelaReyna , menoretas del sobredit monasteri de *santa Clara , de tot l' auer que sobrenopnat es per deuant aquetz bons homes qui ali furen aclamàtz per testimonis. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui presentz furen e.l loguar: don Dominguo Santz d' Araynnaç, don Dominguo Esteuen, ortelans, uezins d' *estela. et nos, los deuanditz don Dominguo Santz d' Araynnaç, don Dominguo Esteuen, ortelans, otorguam nos per testimonis. regnant lo rey don Philip en Nauarra, comte de Euureus, de Anguolesme, de Mortayng e de LonguaUila e dòna Johana, sa muyller, reyna

en Nauarra, comtessa dels sobreditz contàtz, don Arnalt, bispe en Pamplona, don Henrric, seynnor de Suli, boteyller de França, *guouernador en Nauarra, Pere de Luxa, tenent lo castel d' *estela, don Pere Marin, alcalde d' *estela, don Lop de Beguria, preuost, Johan d' Ayegui, tenent la preson. esta carta e compra deuandita fu fayta de como sobredit es, dijós, dotze dias dentz e.l mes de abril, era mil trezentz syssanta e voyt. e io, Dominguo Açeariz, scriuan public e jurat, notari dels juratz e del conseil d' *estela, qui esta carta scriui per preguaria e mandament de entrambas las partidas sobreditas, con otorgament dels fermes e fianças sobrescriutz e aquest mon signe acostumat ý fazí én testimoniança de las cosas deuanditas et én lo loguar suy e soy testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC22-1330>

<statut=copieinc>

. sappian tot aquels qui esta present carta ueyran e odiran, lös qui son én present e lös qui son per uenir, que io, dòna Sancha Periz d' *estela, e io, dòna Johana del PontdelaReyna , menoretas del monasteri de *santa Clara d' *estela, con otorgament, liçençia e mandament de mi, dòna Ignés Pontz, abbadessa del sobredit monasteri de *santa Clara , donam desuoy à çens à uos, don Symon Periz de Bidaurre, quarpenter, uezin d' *estela, e à tot uostre mandament, aquel hort que nos auem e.l terminat del pont de Liçarra, tenent con l' ort çenssal de don Dominguo Johan de Rama e con l' ort dels enfantz de don Martin d' Elarça, qui fu, e tenent con la carrerra publica e tenent con lo flum mayor qui es nomat Egua. es à saber que deuetz donar én cada un ân, uos o qualsquer sian tenedors o heredertz de aquest hort sobredit, vint e çinc soltz de çens de qualquer moneda corgua e.l regne de Nauarra, pagar à nos, las deuanditas dòna Sancha Periz d' *estela e dòna Johana del PontdelaReyna , o à qualsseuol de nos dos o à tot home qui esta carta mostrara, sens altra carta de procuracion ninguna én totz los dias de nostra uida, la meytat per la festa de Nadal et l' altra meytat per la festa de *sant Johan Babtista , qui es e.l mes de juynn. et si per auentura non pagauetz lo deuandit çens als termes sobreditz como dit es dessus e passaua l' ân, que d' ali auant ayam plen poder de toldre uos lo dit hort sens çitation, requisition e monition e emparança ninguna de ningun iuge ecclesiastic nin seglar, e darlo ad altre qui nos tendrem per ben et que siatz tengut de pagar nos e nos paguetz lo çens que no auretz paguat del temps passat, sens contrast ningun. et empues los dias de nostra uida uolem, otorgam, conssentam e nos plaç que tornen aquetz vint e çinc soltz de çens sobreditz à la abbadessa e al conuent de las dònas d' aquest monasteri sobredit qui seran per temps et elas o lur mandament que lās prengan e reçebam én cada un ân sens fin. et si per auentura nos, las deuanditas dòna Sancha Periz e dòna Johana del PontdelaReyna , o qualsseuol de nos dos o tot home qui esta carta mostrara o las deuanditas abbadessa e conuent de las dònas d' aquest sobredit monasteri qui seran per temps empues los dias de nostra vida faziem o fazien, nos o elas o lur mandament, cost o mission o dampn o destartz de cada un ân e cada un terme én auant demandar e cobrar lo deuandit çens o sobre las cosas deuanditas o sobre alguna de elas que uos, lo deuandit don Symon Periz de Bidaurre, o qualquer sia tenedor o hereder del sobredit hort nos lò emendetz e paguetz tot, assi ben como lo prinçipal çens à dit de nostre simple palaura à meyntz de iura e testimoniança ninguna. et io, lo sobredit don Symon Periz de Bidaurre, quarpenter, obligui me ser deutor e

paguador con totz mons bens, sedentz e mouentz, guaynnàtz e per gaynnar, que io ey e aurey d' aqui auant per orsseuol que trobàtz e conoyssutz sian à pagar lo deuantdit çens én cada un ân als termes sobreditz como dit es desus, con tot lo cost, mission, dampn e destartz tant quant montara e otorguì totas las cosas deuanditas e cada una de elas como sobrescriutas son. et renunçi ad aquo expressament à mon for e à tot altre for ecclesiastic e seglar e à la exçeption de non respondre contra esta carta e à tot hus e costume e à tot dreit scriut o non scriut e à tot benefiçi de ley e de dreit e de for speçial e general e à la exçeption de petitione libelli e à tota alça e appellation e à las exçeptions de ympotençia e de fraude e que à mi podissem ajudar e à uos nozdre et si lās alleguassi io o algun altre o altres per mi que non me uayllan nin sii odit per elas nin per alguna de elas. aquest hort sobredit uos donam desuoy à çens nos, las sobreditas dònà Sancha Periz d' *estela e dònà Johana del PontdelaReyna , menoretas del sobredit monasteri de *santa Clara d' *estela, con otorgament, liçençia e mandament de mi, la deuandita abbadessa del sobredit monasteri, à uos, lo deuandit don Symon Periz de Bidaurre, quarpenter, e à tot uostre mandament como dit es dessus, entegrament, con totz sons dreitz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, solt, quiti, franc, bon e liure, sen ningun entredit e sen ningun embarc, sen ningun repentiment e sen ningun retenement, sen ningun engan e sen ninguna mala uoç, assi como ten de ample e de lonc e de abissme ata al çel. et que lò ayatz poder de uendre o de empeynnar, de donar, de cambiar, de alienar, de fermar e de far ne totas uostras proprias uoluntatz sens fin, donant lo çens én cada un ân assi como sobrescriut es. et per mayor segurtat nos, las deuanditas dònà Sancha Periz d' *estela e dònà Johana del PontdelaReyna , menoretas del sobredit monasteri de *santa Clara d' *estela, con otorgament, liçençia e mandament de mi, la sobredita abbadessa del deuandit monasteri, metimes per fermes de saluetat de aquest hort sobredit salp e bon far et per fianças de far redrar e quedar si algun o alguns, alguna o algunas embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o metian en qualquer manera sia, à don Garçia Arceyz d' Urquicu, quarpenter, e à don Martin Santz de Bearin, bureler, uezins d' *estela, que èls que lò façan solt, quiti, franc, bon, liure e sens mala uoç ninguna de totz los homes e de totas las femas de aquest segle, salua la fe de nostre seynnor lo rey e de nostra dònà la *reyna de Nauarra, et si embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o methian algun altre o altre o altrás en qualquer manera sia, que aquetz fermes e fianças sobreditz reffergan e façan quedar. et nos, lo deuanditz don Garcia Arceyz d' Urquicu, quarpenter, e don Martin Santz de Bearin, bureler, otorguam nos per tals fermes de saluetat e fianças de de far redrar e quedar én la forma e manera que sobredita es. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui presentz furen e.l loguar: don Pere Pelegrin, don Johan Pelegrin, burelers, don Johan Martin de Bitoria, fill de don Martin Periz Alaues, don Pero Xemeniz de Mendaça, ortelan, uezins d' *estela. et nos, los deuanditz don Pere Pelegrin, don Johan Pelegrin, burelers, don Johan Martin de Bitoria, fill del dit don Martin Periz Alaues, don Pero Xemeniz de Mendaça, ortelan, otorguam nos per testimonis. regnant lo rey don Philip en Nauarra, comte de Euureus, d' Anguolesme, de Mortayng e de LonguaUila, e dònà Johana, sa muyller, reyna en Nauarra, comtessa dels sobreditz contàtz, don Arnalt, bispe en Pamplona, don Henrric, seynnor de Suli, boteyller de França, *guouernador en Nauarra, Pere de Luxa, tenent lo castel d' *estela, don Pere Marin, alcalde d' *estela, don Lop de Beguria, preuost, Johan d' Ayegui, tenent la preson. esta carta de çenssal deuandita fu fayta e otorguada de como sobredit es, dijós, dizenau dias dentz e.l mes de abril, era mil trezentz syssanta e uoyt. e io, Domingo Açeariz, scriuan

public e jurat, notari dels juratz e del conseil d' *estela, qui esta carta de abc partida scriui per preguaria e mandament de entrambas las partidas sobreditas con otorgament dels fermes e fianças sobrescriutz e aquest mon signe acostumat ý fazí én testimoniança de las cosas deuantditas e soy testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC23-1330>

<statut=copieinc>

. sapian totz aquels qui esta present carta ueyran e odiran, lōs qui son én present e lōs qui son per uenir, que io, don Johan Pelegrin e io, don Pere Pelegrin, són frayre, burelers, uezins d' *estela, procuradors de la abbadessa e del conuent de las dōnas del monasteri de *santa Clara d' *estela, per muytz bons plazers que uos, dōna Sancha Periz d' *estela, e uos dōna Johana del PontdelaReyna , menoretas del sobredit monasteri de *santa Clara nos auetz fayt, faytz e faretz d' aqui auant non premiàtz nin forçàtz nin de ninguna mala ymagination, enformàtz, estant con salut e en nostra bona memoria e en nostre bon entendement, per uirtut de la procuracion que nos tenem fayta per man del notari deius scriut, donam desuoy con bon cor e con agradable uoluntat e ex çerta çiencia à dōna Sancha Periz d' *estela e dōna Johana del PontdelaReyna , deuantditas menoretas del sobredit monasteri de *santa Clara , e à tot uostre mandament aquel hort que nos comprames pera obs de uos, que es e.l terminat del pont de Liçarra, que es tenent con l' ort çenssal de don Dominguo Iohan de Rama e con l' ort dels enfantz de don Martin d' Elarça, qui fu, e tenent con la carrera publica e con lo flum mayor qui es nomat Egua. aquest hort sobredit uos donam desuoy nos, los sobreditz procuradors à uos, las deuantditas dōna Sancha Periz d' *estela e dōna Johana del PontdelaReyna , menoretas del sobredit monasteri de *santa Clara d' *estela como dit es dessus, entegrament, con totz sons dreitz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, solt e quiti, franc e bon e liure, sen ningun entredit e sen ningun embarc, sen ningun repentiment e sen ningun retenement e sen ningun engan e sen ninguna mala uoç, assi como ten de ample e de lonc e de abissme ata al çel. et que lò ayatz poder de uendre o de empeynnar, de donar, de cambiar, de alienar, de fermar e de far ne totas uostras proprias uoluntatz sens fin, como cada un fa e pot far de sa propria cosa. et per mayor segurtat metimes per fermes de saluetat nos, los sobreditz procuradors, d' aquest donathiu deuantdit, salp e bon far e per fianças de far redrar e quedar, si algun o alguns, alguna o algunas, embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o methian en qualquer manera sia, à don Garçia Arçeyz d' Urquiçu, quarpenter, e à don Martin Santz de Bearin, bureler, uezins d' *estela, que èls que lò façan solt, quiti, franc, bon, liure, e sens mala uoç ninguna de totz los homes e de totas las femas de aquest segle, salua la fe de nostre seynnor lo rey e de nostra dōna la *reyna de Nauarra. et si embarc, contrast o mala uoç alguna uos ý fazian o methian en qualquer manera sia, que aquetz fermes e fianças sobreditz reffergan e façan quedar. et nos, los deuantditz don Garçia Arçeyz d' Urquiçu, quarpenter, e don Martin Santz de Bearin, bureler, otorguam nos per tals fermes de saluetat e fianças de far redrar e quedar én la forma e manera que sobredita es. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e uedadors qui presentz furen e.l loguar: don Symon Periz de Bidaurre, quarpenter, don Johan Martin de Bitoria, fill de don Martin Periz Alaues, don Pero Xemeniz de Mendaça, ortelan, uezins d' *estela. et nos, los

deuanditz don Symon Periz de Bidaurre, quarpenter, don Johan Martin de Bitoria, fill del dit don Martin Periz Alaues, don Pero Xemeniz de Mendaça, ortelan, otorguam nos per testimonis. regnant lo rey don Philip en Nauarra, comte de Euureus, de Anguolesme, de Mortayng e de LonguaVila e dòna Johana, sa muyller, reyna en Nauarra, comtessa dels sobreditz contàtz, don Arnalt, bispe en Pamplona, don Henrric, seynnor de Suli, boteyller de França, *guouernador en Nauarra, Pere de Luxa, tenent lo castel d' *estela, don Pere Marin, alcalde d' *estela, don Lop de Beguria, preuost, Johan d' Ayegui, tenent la presson. esta carta de donation deuandita fu fayta de como sobredit es, dijós, dizenau dias dentz e.l mes de abril, era, mil trezentz sissanta e uoyt. e io, Dominguo Açeariz, scriuan public e jurat, notari dels juratz e del conseil d' *estela, qui esta carta scriui per preguaria e mandament de entrambas las partidas sobreditas, con otorguament dels fermes e fianças sobrescriutz e aquest mon signe acostumat y fazi én testimoniança de las cosas deuanditas e soy testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC24-1333>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, als qui son én present e als qui son per uenir que esta es carta de aquela diuisa de donathius, animalias, mandamentz e layssas que fazi io, dòna Franqua, filla de don Johan Montaner e de dòna Estrela, sa muyller, qui paradis ayan per la Gracia de Dios, estant con salut e én ma bona memoria e én mon bon acordament. plazer fu de mi de ordenar, mandar e parar totz mons bens mobles e heretatz que io ey e à mi apertaynnen per que én apres lo men transpassament yra nin discordia non puysqua naystre nin leuantar entre mons parentz e mas parentas sobre las mias cosas. tot primerament io, la deuandita dòna Franqua, esley ma sepultura e mon enterrament én la eglesia e monasteri de *santa Clara d' *estela. et mandí que tant tost como io sii finada e passada de aquest segle al altre que me uestan del abit de la orden de las dònas de *santa Clara et que me sia fayt mon sebeliment e mon enterrament con las pitanças que sian faytas al conuent de las dònas del sobredit monasteri de *santa Clara e del conuent dels frayres menors e con ofrendas e con partitions à clerigues e à pobres que y uendran à mon enterrament ben e complidament como à mi conuen. et mandí io, la deuandita dòna Franqua én esta ma present diuisa que sian dadas à mons conffrayres de la conffraria del *hospital de *sant Sepulcre d' *estela set liúras de bons Sanchetz e tornes petitz mesclàtz, con que façan mon setenari ben e complidament, et que sian donàtz à totas mas consseros de la dita confraria de *sant Sepulcre à cada una de elas dotzen diner pera pitança. et mandí io, la deuandita dòna Franqua, én esta ma present diuisa que me sia fayt ben e complidament mon anal de pan e uin e candela én la sobredita eglesia e monasteri de *santa Clara . et mandí, ordeni e tengui per ben io, la deuandita dòna Franqua, én esta ma present diuisa que sian cantadas e mantengudas ben e complidament én cada un ân tres cappelancias én la sobredita eglesia e monasteri de *santa Clara d' *estela sens fin per las animas dels deuanditz don Johan Montaner, mon payre, e de dòna Estrela, ma mayre, e per la mia anima e per la anima de Emperia, ma sor, que paradis aya. et estas tres cappelancias sobreditas que canten tres frayres menors de la orden de *sant Françes d' *estela, qui seran mis e esleytz per lo ministre mayor de la orden de *sant Françes o per lo guardian dels frayres menors d' *estela, qui seran per temps, que sian bons, ydoneos e suffiçientz de la

custodia dels frayres menors de Nauarra, qui digan de dia e de noyt totas sas horas diurnas e nocturnas e çelebren sas missas e façan tot són offiçi bon e complidament én la dita eglesia e monasteri de *santa Clara per las animas sobreditas con lo quart frayre qui la abbadessa e las dònas del sobredit monasteri deuen auer de la dita orden de *san Françes qui cante missa e digua sas horas con los tres frayres sobreditz per la animas de don Bernart Montaner qui hediffiqua lo sobredit monasteri e per la anima de dòna Johana, sa muyller, qui furen sens fin. et aquetz quatre frayres deuen ser mandàtz assignar de graçia e liçençia speçial del seynnor Papa per sa muyt hondrada bulla que canten estas quatre cappelancias sobreditas perpetuals e façan sa residençia e habitation én la casa que io entendi de far o deu fer fayta acostada e juntada à la dita eglesia e monasteri de *santa Clara, als quals quatre frayres qui las deuantdidas quatre cappelancias perpetuals cantaran, como sobrescriut es, las sobreditas abbadessa e conuent del deuantdit monasteri de *santa Clara qui per temps seran deuen dar én cada un ân à maniar e beure e uestir e calçar conueniblement segont la regla de lur orden manda de las rentas e espleytz que én cada un ân saylldran de aquels tres hortz que son, los dos én la plana del pont de Liçarra et lo terçer hort es én la plana dels *hortz, dedentz la sarrazon de la vila d' *estela, e con los bens del deuantdit monasteri sens fin. l' un dels dos hortz de la plana del pont de Liçarra es tenent con l' ort de don Garcia Peritz d' Araul e con l' ort de don Peydro d' Arruaçu, ortelan, e con la vinna de don Johan Martin de Burunda e con la carrera publica, et l' altre hort mayor es tenent con l' ort del dit don Peydro d' Arruaçu e con l' ort de don Pero Garçeyz de Salinas, capelan rationer de la eglesia de *sant Johan d' *estela, e con la vinna de don Pere Pelegrin, bureler, e con la vinna de don Pere Yvaynnes de Mueç e con la vinna del dit don Johan Martin de Burunda. et lo terçer hort que es dedentz la sarrazon de la vila es tenent con l' ort de don Biuian Pontz e con l' ort de don Pere Arçeyz de Bietçu e con l' ort de don Garçia Periz, ortelan, e con las dos carreras publicas. dels quals tres hortz sobreditz io, la deuantdita dòna Franqua, ey fayt donathiu à las sobreditas abbadessa e conuent del deuantdit monasteri de *santa Clara con fermes de saluetat e fianças de redra pera obs de estas tres cappelancias perpetuals deuantdidas far çelebrar e cantar als sobreditz tres frayres con lo deuantdit quart frayre residentz e habitantz én la sobredita casa que io dey far hediffiquar o deu ser hedificada à prop de la deuantdita eglesia e monasteri de *santa Clara, como sobredit es, e deius çertas ordenations e maneras segont que per las ditas dos cartas de abc partidas, faytas per man de Dominguo Açeariz, notari public e jurat, deius sent én est present destin màs plenament e màs complidament se conten, las quals declarations son atals que los deuant tres hortz las sobrescriutas abbadessa e conuent del sobredit monasteri de *santa Clara qui per temps seran o qualsquer sian tenedors de èls deuen tenir en pe, meylloràtz e non peyoràtz, segont l' estat que ualian, la sazón que io lo deuantdit donathiu conditional lis fazi que furen extimàtz en ualor e preç de çinc çentz liúras de bons Sanchetz. et si meyntz ualian, que las deuantdidas abbadessa e conuent de las dònas del sobredit monasteri que seran per temps sian tengudas de lās restituyr e satisfar ata con la quantia de las çinc çenz liúras sobreditas. et que la deuantdita abbadessa nin lo conuent del sobredit monasteri de *santa Clara que seran per temps ni algun altre o altres per elas non puyssquan uendre ni empeynnar nin uendan ni enpeynnen ni alienen nin fermen nin desaproprien per ninguna manera, titol o razon las rentas que dels deuantditz hortz saylldran én cada un én ningun temps del monde; antz e uuyll e me plaç que finquen e romaynngan pera obs de las deuantdidas tres cappelancias far, çelebrar e cantar et pera als tres frayres sobreditz residentz én

aquel loguar mantenir e pueyre én cada un ân, segont que sobredit es, sens fin. et si per aventura las deuantdits abbadessa e conuent de las dònas del sobredit monasteri, lās qui uey son o lās que seran per temps, cometian o fazian cometre de uendre o de empeynnar e de donar, de cambiar, de alienar o de desapropiar las deuantdits rentas o alguna partida de elas al sobredit monasteri o se appeyorauan o meyntz ualian de la ualor e extimation sobredita per que las deuantdits tres cappelancias perpetuals non se podissen çelebrar nin los sobreditz tres frayres non lōs podissen mantenir de lur prouision, de como sobredit es, jo, la deuantdita dōna Franqua, uuyll, otorgui, consenti e me plaç e doy plen poder én aquest mon present destin al prior e al conuent de *santa Maria de Ronçauals qui seran per temps que òls o sōn çert procurador se puyssquan emparar e se emparen de totas las rentas dels sobreditz tres hortz e dels hortz que son propis del sobredit monasteri que son obligàtz per la deuantdita abbadessa e per tot lo conuent del sobredit monasteri de *santa Clara à far restituyr lo meyntzcap de las deuantdits rentas dels sobreditz tres hortz si algun ý èra al preç e extimation sobrescrita con fermes de saluetat e fianças de redra, segont que per las ditas cartas màs plenerament es tentengut . et los ditz prior e conuent de Ronçasuals o sōn çert procurador sent enparàtz del tot à forniment de la dita extimation de las sobreditas çinc çentz liúras, de como sobredit es, que façan cantar én cada un ân sens fin quatre cappelancias én la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela per las animas dels deuantditz mon payre e ma mayre e per ma anima e per la anima de la dita Emperia, ma sor. et si los deuantditz prior e conuent, per sí o per sōn çert procurador emparar non se uolian de estas rentas de hortz sobreditas pera obs de far cantar estas quatre capelancias perpetuals sobrescritas. jo, la deuantdita dōna Franqua, mandi, ordeni e tenguii per ben én esta ma present diuisa que los obres de la dita eglesia de Sent Pere de la *rua mayor d' *estela qui seran per temps se emparen de totas las rentas sobreditas e de la obligation dels hortz del sobredit monasteri de *santa Clara , contengutz én las ditas cartas, à far ualer la extimation sobredita et los sobreditz obres que façan cantar las sobreditas quatre cappelancias perpetuals per las animas deuantdits én la forma e manera que sobrescrit es. et que paguen los capelans que las ditas quatre capelancias perpetuals cantaran én cada un ân de lurs salaris ben e complidament, segont solen pagar ad altres òls fazent lur offiçi én cada un dia e én cada un ân ben e complidament, de como conuen. et paguàtz los ditz quatre capelans de lurs salaris, de como sobredit es, que tot lo sobreplus que sera de las deuantdits rentas uuyll e me plaç que torne tot e sia pera obs de la almosna del sobredit hospital de *santa Maria de Ronçasuals o pera obs de la obra de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua à far meyllorar e mantenir las sobreditas rentas dels deuantditz hortz per que se mantençan e façan meyllor cantar én cada un ân las sobreditas capelancias perpetuals. empero, si las deuantdits abbadessa e conuent de dònas del sobredit monasteri de *santa Clara mantenian e fazian far lo sobredit offiçi e çelebrar las sobreditas tres capelancias e mantenian ben e complidament los deuantditz tres frayres menors de lur prouision, de como sobrescrit es, que los sobreditz prior e conuent de Ronçasuals nin los obrers de la sobredita eglesia de *sant Pere de la *rua non puyssquan embargar ni embarguen nin contrasten las deuantdits rentas per ninguna manera o razon. et io, la deuantdita dōna Franqua, mandi, ordeni e tengui per ben e doy plen poder én esta ma present diuisa à qualquer sia vicari per temps én la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, que el procure, demande e examine ben e diligentment si las deuantdits tres cappelancias se mantenian e celebrauan én cada un ân e mantenian e prouedian los deuantditz tres frayres de lur prouision én cada un dia e én cada un ân, de como sobredit es. et si non se

celebrauan e los ditz tres frayres qui lās çelebraran non mantenian, que lo dit vicari de *sant Pere de la *rua qui sera per temps aya plen poder de constreynndre per far lās çelebrar o de far lò à saber als sobreditz prior e conuent de *santa Maria de Ronçasuals per apoderarse de las deuantdidas rentas e per far cantar las deuantdidas quatre cappelanias, segont que sobrescriut es o si los deuantditz prior e conuent de Ronçasuals, per èls o per lur procurador, non uolian empararse de las sobreditas rentas per far cantar las deuantdidas quatre capelanias que lò faça à saber els obres de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua e èls que se emparen de las deuantdidas rentas e qu'en façan cantar las deuantdidas quatre cappelanias perpetuals én la forma e manera que sobredita es. et io, la deuantdita dòna Franqua, uuyll, otorgui, consenti e me plaç que lo dit uicari de *sant Pere de la *rua qui sera per temps aya én cada un ân sobre las ditas rentas çinc soltz de la moneda corrible én Nauarra per far la dita procuration, examination e constriction e per far dire oration que las tres paschas del ân e én totz los dimenges per las animas sobreditas per totz temps mäs. et mandi e layssi io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa à la lumenaria de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua vint soltz. e à las obras e lumenarias de totas las altraz eglesias parroquials de la vila d' *estela e à cada una de elas detzen sols. e à la lumeneria de la eglesia de *sant Martin çinc soltz. e à la lumenaria de la eglesia de *sant Pol çinc soltz. et encara mandi e layssi io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa, al conuent dels frayres predicadors quaranta soltz pera pitança. e al conuent dels frayres de *sant Agostin vint soltz pera pitança e al prior de aquel loguar vint soltz. e à frayre Martin de aquela mesma orden çinc soltz e que ayan en commemoration la mia anima. e mandi e layssi al conuent de las dònas de *sant Beneyt detz soltz pera pitança. et pera alçar las tapias que son caytas de aquel loguar çinquanta soltz. e al conuent de las dònas de *santa Maria de Salas d' *estela çinquanta soltz con que lis sia comprat peyss pera en caresme del temps que io serey passada d' est segle al altre pera pitança. et mandi e layssi als frayres de la merçe pera saquar cathius detz liúras per las animas de mon payre e de ma mayre e per ma anima e per la anima de la dita Emperia, ma sor, et que lis sian dadas la sazón que uayan à saquar cathius sobre iura de santz Euangelis e la croç que lās an pera aquo e que porten carta de çertiffication à mons cabeçalers deus scriutz, fayta per man de notari public de testimoniança de como en auran con aquo e con altres diners saquat cathius. et encara mandi e layssi als reclus de *sant Çibrian e de *sant Milian çinquen solt. e à las reclusas de *sant Sepulcre, de *sant Nicholau e de *santa Maria de l' Olzineda doblen solt. e à la reclusa de *sant Saluador del Arenal çinc soltz e à totas las altres reclusas dels terminatz d' *estela e à cada una de elas dotzen diner. e à la eglesia de *sant Lazdre dotze diners. e à totz los hospitals de la vila d' *estela e à cada un de èls çinquen solt pera als malaudes que ý iayran. et mandi pera als pobres uergoynnantz de la parroquia de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua dotzen diner. et mandi que sian compradas dos blanquetas e qu'en uestan pobres, tant quant de senglas guonelas per ma anima. et mandi à la filla de don Paschal Durant, menoreta én *santa Clara vint soltz e à dòna Maria Paschal, filla de don Paschal de Uirguala, detz soltz. et encara mandi e layssi io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa à Guillermeta, ma fillola, filla de don Bertholomeu Sanchitz, un marc d' argent e à la filla de don Johan Pelegrin, mon nebot, detz liúras. e à las dos fillas de don Gil Sanchiz, cambiador, detz liúras. et encara mandi e layssi à Andreuet, mon fillol, fill de don Pero Sanchitz e de dòna Cathelina, un marc d' argent et que sia donat à sa mayre e ela que ley done quàn sia de complida hedat. e à matheu Peritz,

cambiador, fill de don Pere matheu, un march d' argent. e al vicari, als rationers e als familiars de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua trenta soltz pera un cementeri e que ayan en comemoration la mia anima e las animas de mon payre e de ma mayre e de la dita Emperia, ma sor. et al prior, als capelans e a las dònas del hospital de *sant Pere de la *rua vint soltz pera pitança. et mandi, doy e layssi io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa à la abbadessa e al conuent de las dònas del sobredit monasteri de *santa Clara d' *estela tot lo dreit que à mi apertaynn de las quinzenas e diners de loguer que saylldran én cada un ân de aquelas rodas e molins fariners e drapers que son clamàtz d' Aymes, sobre lo flum mayor qui es nomat Egua, or lo monasteri de *santa Maria de la *orta. dels quals molins fariners e drapers ey io entegrament la meytat. et encara mandi, doy e layssi io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa à las sobreditas abbadessa e conuent de dònas del sobredit monasteri de *santa Clara aquela casa que io ey én la parroquia de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, tenent de la una part con la casa de Pelegrin, fill de don Marin Montaner e de dòna Françesa, sa muyller, qui furen, e tenent de l' altra part con l' altra ma casa e tenda e tenent de part deuant de la carrera publica ata la pena del castel uieyll qui es de part derrer. et encara mandi, doy e layssi io, la sobredita dòna Franqua, én esta ma present diuisa, à las sobreditas abbadessa e conuent de dònas del sobredit monasteri de *santa Clara aquels çent soltz de çens de la moneda corrible én Nauarra que io ey én cada un ân sobre aquella casa que ten à çens don Pere Paschal d' Ayerbe, broter, que es én la parroquia de la eglesia de *sant Miquel d' *estela, én l' asteria, e sobre las meytatz de aquelas dos vinnas, que es la una e.l terminat de *sant Lorentz, con sa meytat de porta. et l' altra meytat de vinna e çimaquera es e.l terminat de Campplorit, las quals dos meytatz de dos vinnas sobreditas ten de mi à çens lo deuantdit don Pere Paschal d' Ayerbe, broter. la qual casa sobredita es tenent de la una part con la casa de don Johan Pelegrin, capelan, e tenent de l' altra part con la casa de don Belcho, broter, qui fu, e tenent de part deuant de la carrera publica ata la plaça del mercat uieyll, qui es de part derrer. et la una de las ditas dos meytatz de vinnas e çimaqueras con sa meytat de porta es tenent con l' altra meytat de vinna, con sa meytat de porta, de Perucot e de Johaneta, enfantz del dit don Pere Paschal d' Ayerbe, e con la vinna e çimaquera de don Andreu Furtado lo iouen, torner, e con la carrera publica et ha entrada, carrera e sayllida esta dita meytat de vinna per la dita porta. et l' altra meytat de vinna sobredita es tenent con l' altra meytat de vinna e çimaquera dels deuantditz Perucot e Johaneta, enfantz del ditz don Pere Paschal d' Ayerbe, e con la vinna e çimaquera de don Martin de Çariquegui, merçer, qui fu, e con lo mont d' Arandigoyen e con la carrera publica. én tal manera e con tal condition ey mandat e layssat io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa à las deuantditas abbadessa e conuent del sobredit monasteri de *santa Clara la meytat dels sobreditz molins fariners e drapers e la deuantdita casa e los sobreditz çent soltz de çens, como sobredit es, que elas, con las rentas quinzenas, spleytz e loguers que auran de aquetz heredamentz e çens sobreditz façan cantar el primer ân que io serey passada d' est segle al altre dotzen trentenaris per la mia anima én la dita eglesia e monasteri de *santa Clara à un capelan que sia bon, ydoneo, suffiçient e de limpia vida e de bona conuersation e que aquel capelan sayllgua én cada un dia reuestut sobre la sepultura que esta dentz én la dita eglesia con la croç e con l' aygua beneyta e ý digua las orations que conuenen. et encara én tal manera e con tal condition ey mandat e layssat io, la sobredita dòna Franqua, én esta ma present diuisa à las deuantditas abbadessa e conuent de dònas del sobredit monasteri de *santa Clara que la sobredita meytat de molins

fariners e drapers con todas las rentas, quinquenas e loguers e la deuantdita casa e los sobreditz çent soltz de çens que elas ni alguna de elas nin lās qui uendran empues de elas ni algun altre o altres per elas nin per algunas de elas non uendan nin puyssquan uendre ni enpeynnar nin donar nin cambiar ni alienar nin fermar nin desapropriar de elas al sobredit monasteri per ninguna manera, titol o rason én ningun temps del monde, et si lò fazian o comethian de far, lò que non cuydi nin crey, mandi que non uaylla ni aya fermeza ni establatat ninguna, antz, uuyll, otorgui e me plaç que finquen pera obs e prouision de las sobreditas dōnas del deuantdit monasteri pera sempre iamas. et mandi, doy e layssi io, la deuantdita dōna Franqua, én esta ma present diuisa al abbat e al conuent del monasteri de *santa Maria de Yrantz pera peyss aquels seys soltz de çens de la moneda corrible én Nauarra que io ey én cada un ân sobre aquella vinna e çimaquera que ten de mi à çens Johan d' Eulate, la qual es e.l terminat de Ayzpuru, tenent con la vinna e çimaquera de Martin Garçia d' Ariçala e con la vinna e çimaquera de don Miguel Yniguiz de Bearin, capelan, e tenent con l' erm de Bearin e con la carrera publica. et que los deuantditz abbat e conuent del sobredit monasteri de *santa Maria de Yrantz o lur mandament ayan e prenguan én cada un ân los sobredit seys soltz de çens pera peyss pera al dia de *santa Maria dels Auentz pera lur pitança et que ayan én aquel dia en comemoration la mia anima e las animas sobreditas e digan oration én cada un ân sens fin. et que lo deuantdit abbat nin lo conuent del sobredit monasteri de *santa Maria de Yrantz ni algun altre o altres én lur uoç non uendan nin puyssquan uendre ni alienar ni enpeynnar nin donar nin cambiar nin fermar nin desapropriar los deuantditz seys soltz de çens del sobredit monasteri per ninguna manera, titol o rason et, si lò fazian, que non uaylla ni aya establatat nin fermeza ninguna, antz, uuyll e me plaç que finquen pera peyss à obs del dit conuent del sobredit monasteri per totz doy e layssi io, la deuantdita dōna Franqua, én esta ma present diuisa, à don Johan Pelegrin, bureler, mon nebot, aquellas dos casas con la cambra dejes que son én la parroquia de *sant Johan d' *estela, én la Nauarrerria, tenent de la una part con ma plaça e tenent de l' altra part con la casa e corral de don Symeno de Mendigorria e tenent con la carrera publica pera far la deuantdita dōna Franqua, én esta ma present diuisa à don Pere Pelegrin, bureler, mon nebot, aquella plaça con sa cabana que son én las parroquias de las eglesias de *sant Pere de Liçarra e de *sant Johan d' *estela, que es tenent la dita plaça con la plaça de don Pere Bertran, qui fu, e tenent con la plaça de don Pere Santz d' Arguinariz, qui fu, et la dita cabana es tenent con la carrera doy e layssi io, la deuantdita dōna Franqua, én esta ma present diuisa, al conuent dels frayres de *sant Agostin d' *estela aquels quaranta soltz de çens de la moneda corrible al regne de Nauarra que io ey én cada un ân sobre aquella casa que ten de mi à çens dōna Paschala Regue, que es én la parroquia de la eglesia de *sant Miquel d' *estela én l' Arenal, tenent de la una part con e tenent de l' altra part con la casa de Santz de UilaNoua e tenent de part dauant de la carrera publica ata el flum mayor que es nomat Egua que es de part derrer. et que lo conuent dels sobreditz frayres de *sant Agostin o lur mandament prengan e perçeban én cada un ân los sobreditz quaranta soltz de çens sobre la dita casa per las animas dels deuantditz mon payre e ma mayre e per ma dita Emperia, ma sor, sens fin empues los dias de ma vida. et que els ni algun de els ni algun altre o altres én lur uoç non uendan nin puyssquan uendre ni enpeynnar nin donar nin cambiar ni alienar nin fermar per ninguna manera o rason aquetz quaranta soltz de çens sobreditz én ningun temps del monde, et si lò fazian que non uaylla ni aya establatat nin firmeza ninguna, antz, uuyll e me plaç que finquen à obs del conuent del sobredit monasteri qui sera per temps

én aquel loguar per iamas. et mandi, doy e layssi io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa, als clerigues rationers de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua aquels trenta soltz de çens de la moneda corrible e.l regne de Nauarra que io ey én cada un ân sobre aquela vinna e çimaquera que es e.l terminat de *ual de Lopo, que ten à çens don matheu d' Eultz e dòna Eluira Miguel, sa muyller, que es tenent con la vinna e çimaquera de don Johan d' Yaz, teiller, e con lo mont d' Arbeyça e con la çequia noua e con lo sender que es entre esta dita vinna e la vinna de don Peydro d' Arruaçu, per lo qual sender entran à mon hort que sayll à la carrera publica. én tal manera e con tal condition ey mandat e layssat als sobreditz clerigues rationers de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua los sobreditz trenta soltz de çens de como sobredit es, que los deuantditz clerigues rationers qui son e sian de la dita eglesia de *sant Pere façan dos aniuerssarís én cada un ân per las animas dels deuantditz mon payre e ma mayre e per la mia anima e per la anima de la dita Emperia, ma sor, et que mantengan aquela lampa d' argent que arde deuant l' altar de *santa Maria de la dita eglesia de *sant Pere, que arda de noyt e de dia, à totas las horas, e façan colation à èls e als familiars de aquel loguar én aquel dia o én la uespra auantz que furan los ditz aniuerssarís sens fin. et si èls non uolian far aquo que sobredit es, jo, la deuantdita dòna Franqua, mandi, ordeni e tengui per ben én esta ma present diuisa que los obres de la dita eglesia de *sant Pere qui seran per temps prengan én cada un ân los sobreditz trenta soltz de çens sobre la dita vinna e façan far los deuantditz aniuerssarís e mantengan la dita lampa e façan la dita colation én cada un ân per las animas sobreditas per totz temps mäs como sobredit es. et mandi, doy e layssi io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa à don Remon Uidal, prior del *hospital e uicari de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, que èl o són mandament prengua e reça en cada un ân empues los dias de ma vida los espleytz e diners de loguer que saylldran én cada un ân sobre aquela ma casa e tenda que es én la parroquia de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, tenent de la una part con l' altra casa que ey mandat e layssat à la abbadessa e conuent de dònas del sobredit monasteri de *santa Clara, como sobredit es, e tenent de l' altra part con la casa de don Yeneguo Periz de Salinas, çapater, e tenent de part deuant de la carrera publica ata la pena del castel uieyll, qui es de part derrer, én totz los dias de sa vida e d' aquel qui èl sap, et empues los dias de sa vida e d' aquel qui èl sap. mandi, ordeni e tengui per ben io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa, que torne la dita casa e tenda e los espleytz e diners de loguers que de ela saylldran én cada un ân én las deuantditas abbadessa e conuent del sobredit monasteri de *santa Clara, én tal manera e con tal condition que non lã puyssquan uendre ni empeynnar nin donar nin cambiar ni alienar nin fermar per ninguna manera én ningun temps del monde, antz, uuyll e me plaç que finque pera obs del sobredit monasteri per totz temps mäs. et io, la deuantdita dòna Franqua, manifesti én esta ma present diuisa que ey én cada un ân çent soltz de çens de la moneda corrible én Nauarra sobre aquela vinna e çimaquera que es e.l terminat de *sant Lorentz, en Yuarra de Guoreçin, tenent con lo mont de Guoreçin, e con la vinna e çimaquera de don Esteuen d' Ayloç, qui fu, dels quals çent soltz de çens sobreditz mandi e layssi io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa, à don Beneyt Gil, capelan, çinc soltz, que lös prengua én cada un ân, én totz los dias de la sua vida. et don Beneyt Gil, capelan, són nebot, altres çinc soltz que lös prengua e reça en cada un ân en todos los dias de la sua vida. et que los deuantditz don Beneyt Gil, capelan, e don Beneyt Gil, capelan, són nebot, ayan én cada un ân aquetz çinquen soltz sobreditz, de como sobredit es, sobre la sòrt de esta dita vinna que tenen à çens don Garçia

Xemeniz de Mendicoa e dòna Maria Arçeyz de Aizcona, sa muyller, et empues los dias de lur vida dels deuantditz don Beneyt Gil, capelan, e don Beneyt Gil, capelan, són nebot, mandí que tornen aquetz çinquen solt sobreditz al monasteri de *santa Clara con las conditions de las altras layssas que lis ey fayt sobreditas. et encara mandí e layssi à don Pere Marin, capelan rationer de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, çinc soltz de çens de aquels detz soltz de çens que son sobre la sòrt de la dita vinna que tenen de mi à çens don Remiro Gil d' Arbeyça e dòna Maria Periz, sa muyller. e à Orpesa, filla de don Marin Periz, los altres çinc soltz que son sobre esta sòrt de vinna deuantdita. et à Johana e à Ignés, donzelas, fillas de don Guillem Biguot, qui fu, detz soltz de çens que son sobre la sòrt de vinna que tenen de mi à çens don Pere Arçeyz de Lana e Urraqua Ferrandiz, sa muyller. e à dòna Estrela, muyller de don Pere de Leon, qui fu, vint soltz sobre las dos sòrtz de la dita vinna que tenen de mi à çens don Dominguo Johan de Rama e dòna Esteuania, sa muyller, don Miguel Periz de Maynneru e dòna Maria Periz, sa muyller. e à Beatriz, filla de don Martin Esteuen, qui fu, la donzela, aquels detz soltz que son sobre la sòrt que tenen de mi à çens don Yague Periz d' Areillano e dòna Gracia Martiniz, sa muyller. e à dòna Cathelina, ma neboda, filla del dit don Martin Esteuen, cambiador, qui fu, detz soltz sobre la sòrt que tenen de mi à çens don Paschal Lopiz d' Eultz e dòna Maria Johan d' Eredia, sa muyller. et mandí e layssi à dòna Ignés Pontz, muyller de don Pere Costantin, aquels detz soltz de çens que io ey én cada un ân sobre aquela sòrt de la dita vinna que tenen de mi à çens don Johan d' Eultz e dòna Maria Miguel, sa muyller, con las conditions que ey mandat à las altras mas parentas que finquen al segle, las quals conditions son scriutas de part deus én aquest mon present destin. e à Françesa, filla de don Marin Montaner, monga del monasteri de *santa Maria de Salas, detz soltz sobre la sòrt de la dita vinna que tenen de mi à çens don Miguel de Montinnano e dòna Tota Miguel, sa muyller. et que la dita Françesa aya e reçaça én cada un ân los sobreditz detz soltz de çens sobre la dita sòrt de vinna én totz los dias de la sua vida. et empues los dias de sa vida, mandí que tornen aquetz detz soltz de çens à las dònas del sobredit monasteri de *santa Maria de Salas. et que la dita Françesa nin la abbadessa nin lo conuent del sobredit monasteri de *santa Maria de Salas qui seran per temps que non puyssquan uendre ni empeynnar nin donar nin cambiar ni alienar nin fermar los deuantditz detz soltz de çens per ninguna manera o razon én ningun temps del monde, antz, uuyll e me plaç que finquen per iamas pera obs de las dònas de aquest monasteri sobredit. et encara mandí e layssi al prior, als capelans e à las dònas del *hospital de *sant Pere de la *rua çinc soltz de çens én cada un ân de aquels detz soltz de çens que son sobre la sòrt de la dita vinna que tenen de mi à çens don Ferrant Martiniz de Dyacastel e dòna Oria d' Ouanos, sa muyller. et que lo deuantdit prior, los cappelans e las dònas residentz e.l sobredit hospital que son e seran per temps ayan én cada un ân aquetz çinc soltz de çens deuantditz sobre la dita sòrt de vinna pera pitança per iamas et én aquel dia que la dita pitança faran que façan dire una missa de requiem e digan oration per las animas sobreditas. e à dòna Ignés Martiniz, monga del monasteri de *santa Maria de Salas, los altres çinc soltz que son sobre la dita sòrt de la dita vinna. én tal manera que la dita dòna Ignés Martiniz o són mandament prengua e reçaça én cada un ân los sobreditz çinc soltz sobre la dita sòrt de vinna én totz los dias de la sua vida. et empues sons dias de ela, mandí que tornen los ditz çinc soltz à la mas prosmana parenta mia que sia monga e.l sobredit monasteri et que lós prengua én cada un ân én tota sa vida. et empues la vida de aquela mandí que tornen los sobreditz çinc soltz à profeyt de las dònas del sobredit monasteri de *santa Maria de Salas. et

que la dita dòna Ignis Martiniz ni aquela que sera prosmana parenta mia nin la abbadessa nin lo conuent de dònas del sobredit monasteri ni algun altre o altres per elas nin per alguna de elas non uendan ni empeynnen nin puysquan uendre ni empeynnar nin donar nin cambiar ni alienar nin fermar los sobreditz çinc soltz de çens per ninguna manera o razon én ningun temps del monde, antz, uuyll e me plaç que las sobreditas dònas del deuantdit monasteri de *santa Maria de Salas ayan én cada un ân aquetz çinc soltz sobreditz per totz temps mäs. et encara mandi e layssi io, la la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa, à dòna Johana, muyller de don Pere Marin, tender, aquels quatorze soltz de çens de la moneda corrible e.l regne de Nauarra que io ey én cada un ân sobre aquela vinna e çimaquera que tenen de mi à çens don Garcia Periz de Çaua e dòna Milia, sa muyller, que es e.l terminat de *sant Lorentz , tenent con la vinna e çimaquera de don Sancho d' Yturguoyen e con la vinna e çimaquera de don Pere Bertran, qui fu, e con las dos vinnas e çimaqueras de don Julian Biguot, qui fu, e con la vinna e çimaquera dels clerigues rationers de *sant Johan . et ha carrera, entrada e yssida esta dita vinna çenssal sobre la vinna del dit don Sancho d' Yturguoyen sobre la cabeçada ata el sender e per lo dit sender e ata la carrera publica. et encara mandi, doy e layssi io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa, à dòna Cathelana, muyller de don Pero Sanchitz, cambiador, qui fu, aquels quatorze soltz de çens de la moneda corrible én Nauarra que io ey én cada un ân sobre aquella vinna e çimaquera que es e.l terminat de *sant Martin del Durr que tenen de mi à çens don Johan Nadal Gisser e dòna Maria Miguel, sa muyller, e don Pero Miguel Yçurra e dòna Marquesa, sa muyller. la qual vinna e çimaquera sobredita es tenent con la vinna e çimaquera de don Johan del *hort, qui fu, e de dòna Milia, sa muyller, e con la vinna e çimaquera de don Bertholomeu de Mezin, qui fu, e con la vinna e çimaquera de don Miguel de Guaylla, speçier, e con la vinna e çimaquera de don Gil d' Arrazthia, ortelan, e con la vinna e çimaquera de don Pero Martin, fill de don Martin Garçeyz Gussu, e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica. én tal manera e con tal condition ey mandat, donat e layssat io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa à las deuantdidas dos fillas del dit don Guillem Biguot, donzelas, e à la dita dòna Johana, muyller del dit don Pere Marin e à don Pere Marin, són fill, e à totas las altrás mas parentas sobreditas e à la dita dòna Cathelana totz los çens sobreditz traytz lös de la dita orden de *santa Maria de Salas e trayt lö del dit hospital de *sant Pere de la *rua, de como sobredit es, que elas e cada una de elas läs prenguan e reçeban én cada un ân segont que io mandat e layssat lis ý ey, de como sobredit es, én totz los dias de lur vida et que elas ni alguna de elas ni algun altre o altres per elas nin per alguna de elas non lös uendan ni empeynnen nin donen nin cambien ni alienen nin fermen én ninguna manera o razon. et si lò fazian, que non uaylla ni aya firmeza ni establatat ninguna. et empues los dias de lur uida de cada una de elas e de èls, mandi, ordeni e tengui per ben io, la deuantdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa, que totz los çens sobreditz, treytz lös que sobrescriutz son, que tornen totz à las dònas del dit monasteri de *santa Clara et mandi que elas ni alguna de elas ni algun altre o altres per elas nin per alguna de elas non lös uendan ni empeynnen nin puysquan uendre ni empeynnar ni alienar nin fermar totz nin partida de èls per ninguna manera nin razon én ningun temps del monde, antz, uuyll e me plaç que finquen e romaynngan én las ditas dònas del sobredit monasteri de *santa Clara per totz temps mäs. et mandi que tot ço que io ey mandat e layssat à mas parentas prosmanas sobreditas e de mas rentas e çens deuantditz, de como sobredit es, à läs que uendran e seran à mon enterrament, trayt Beatriz, que es donzela,

que lis sia tot donat e relaxat, segont que io lis ý ey mandat e layssat et à lās que non ý uendran que non lis sia res donat, mās que lò ayan e prengan tot lò de aquelas las dōnas del sobredit monasteri de *santa Clara con la condition sobrescripta. et mandi, doy e layssi io, la deuantdita dōna Franqua én esta ma present diuisa à la eglesia e monasteri de *santa Maria de Ronçasuals pera l' almosna que se fa én aquel loguar pera empues los dias de ma uida, aquela casa con són corral que es én la perroquia de la eglesia de *santa Maria deius lo castel. la qual casa sobredita es tenent de la una part con la casa don Biuian Pontz, qui fu, e tenent de l' altra part con la casa de don Pere Pontz matheu lo mayor, qui fu. et lo corral sobredit es tenent con la casa del dit don Pere Pontz e con la casa dels confrayres que son clamàtz syssanta e tenen con la carrera que ua al palaçi del rey. et mandi que lo prior e lo conuent de Ronçasuals o lur çert procurador prengan e reçeban én cada un ân los espleytz e diners de loguers que saylldran de la dita casa e corral pera obs de la dita almosna per las animas sobreditas sens fin. et que los deuanditz prior e conuent de *santa Maria de Ronçasuals, qui seran per temps ni algun altre o altres per èls nin per algun de èls non uendan ni empeynnen nin puyssquan uendre ni empeynnar nin donar nin cambiar ni alienar nin fermar la dita casa nin corral nin los espleytz nin loguers que de ela saylldran én cada un ân per ninguna manera o rason én ningun temps del monde, antz, uuyll e nos plaç que finquen e romayngan pera obs de la dita almosna per totz temps mās. et mandi, doy e layssi io, la deuantdita dōna Franqua, én esta ma present diuisa à dōna Ignes Pontz, abbadessa del sobredit monasteri de *santa Clara, e à Emperia, sa sor, menoreta de aquel loguar, tota ma roba e tota ma hostilla que io tengui én ma cambra e e.ls loguars or io estauí e tot lo moble que trobaran én las arquas que io tengui e.l sobredit monasteri. én tal manera que elas que donen e partan à cada una de las dōnas del sobredit monasteri que son ueladas çinquen solt e à lās que no son ueladas cada doblen solt tanta en quanthia e montament de set liúras de Sanchetz. et tot lo sobreplus mandi que romayngua én las sobreditas abbadessa e Emperia, sa sor, pera far lurs proprias uoluntatz. et io, la deuantdita dōna Franqua, mandi e doy plen poder én esta ma present diuisa à don Remon Uidal, prior del hospital e uicari de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, que el, empues los dias de ma vida, con sabiduria de mons cabeçalers deius escriutz, uenda e ferme segont for, hus e costume d' *estela, aquel hort que es e.l terminat d' Ezpelli or lo Reguadiu *nou, tenent con l' ort de Pere Guillem, scriuan, e con la vinna de don Johan d' Esparta e con lo çenssal que tenen los filltz de don Mateu d' Eultz. et que uenda e ferme segont for, hus e costume d' *estela aquella casa con són hort que es én la perroquia de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, tenent de una part con la casa de don Bertholomeu Sanchiz e tenent de l' altra part con la casa de dōna Cathelana, muyller de don Pero Sanchiz, qui fu, e tenent de part deuant de la carrera publica ata al flum mayor que es nomat Egua, qui es de part derrer, et dels diners que aura de la uenta que fayta sera mandi que me faça far mon seboliment e mon enterrament con l' abit de la dita orden, hondradament e complidament, de como sobrescript es, et que compla lo deuandit prior e uicari, con sabiduria de mons cabeçalers deius scriutz, totz mons donathius, animalias, mandamentz e layssas sobreditz én la manera deuantdita. et fayt mon seboliment e mon enterrament con l' abbit de la dita orden, de como sobredit es, e, complitz totz mons donathius, animalias, mandamentz e layssas sobreditz, si sobras algunas ý ha, mandi qu'en faça cantar trentenaris e missas én tant quant los diners de las sobras montaran, con sabiduria de mons cabeçalers deius scriutz. et si per auentura, los diners que lo deuandit prior e uicari aura de la uenta que fara del sobredit hort d'

EzPELLI e de la deuandtdita casa con són hort non complian à forniment de mon sebeliment e enterrament con l' abbit de la dita orden, de como sobredit es, et de totz mons donathius, animalias, mandamentz e layssas pagar e complir, segont que sobrescriut es, mandi que las deuandtditas abbadessa e conuent de dònas del sobredit monasteri de *santa Clara lò complan e fornissquan tot ben e complidament de las rentas que reçebran dels deuanditz çent soltz de çens e de la sobredita casa sens ningun contradiziment. et io, la deuandtdita dòna Franqua, mandi, ordeni e tengui per ben, én esta ma present diuisa, que lo sobredit prior del dit hospital e uicari de la dita eglesia de *sant Pere , con sabiduria de mons cabeçalers deius scriutz, non done ninguna cosa de lò que io ey mandat e layssat ad aquel o aquels, aquela o aquelas qui òls entendran que contra aquest mon present destin se leuenteran o leuantar se uoldran ata tant que otorguen, conffirmen e donen per bon, ualedor e bastant én tot e per tot aquest mon present destin e tot ço que én òl es contengut e que façan far carta de notari public deius çerta pena per que non uengua nin uengan contra. et si per auentura, playt algun uolian moure o mouian aquel o aquels, aquela o aquelas, à qui io ey mandat del men que lo deuandtdit prior con tot sons compaynons, cabeçalers mens deius scriutz, lis ý tolgan tot et con aquo que auria o aurian de auer enleuen lo playt e enfaçan las missions e ensostengan e defendan aquest mon present destin al meyllor que puyran e sabran. et encara io, la deuandtdita dòna Franqua, mandi, ordeni e tengui per ben que si per auentura algun de mons cabeçalers deius scriutz en malaudia o uengua à patz de finament auantz que aquest mon present destin sia complit, paguat e fornit que aquel qui én tal patz estara aya plen poder de metre e substituyr un altre en loc de si que sia de bona fama e bona conuerssaçion con consseill e sabiduria dels altres sons compaynons cabeçalers assignàtz e preguàtz per mi e con consseill e sabiduria de la abbadessa e conuent de las dònas del sobredit monasteri de *santa Clara o del gardian dels frayres menors d' *estela qui sera per temps. et si finaia én manera que non podis altre substituyr en loc de si, ço que à Dios non plaça, mandi que los altres mons cabeçalers deius scriutz qui al segle romaynnndran ayan plen poder de substituyr e substituyssquan en loc de aquel o de aquels qui finat o finàtz seran altre o altres que sia o sian bons, honestz e de bona fama, con consseill e sabiduria dels qui sobrescriutz son. et uuyll, otorgui, conssemi e me plaç que aquel cabeçaler o cabeçalers qui sera o seran substituyt o substituytz e mis en loc de aquel o de aquels qui sera o seran finat o finàtz én la manera que sobredita es que aya o ayan aquel meyssme poder que auria o aurian los cabeçalers que io ordenàtz, assignàtz e preguàtz ey én aquest mon present destin per far execution de òl e far pagar e complir tot ço que sobrescriut es et per sostenir e deffendre lò én tot e per tot per que uaylla e finque én sa firmeza e uirtut per totz temps mäs, én la forma e manera que sobrescriuta es. et encara mandi, ordeni e tengui per ben io, la deuandtdita dòna Franqua, én esta ma present diuisa, que, si per auentura, mons cabeçalers deius scriutz o alguns de òls o lo substituyt o substituytz de òls o de qualseuol de òls fazian cost o mission o dapmn o destartz per sostenir e deffendre aquest mon present destin de qualseuol perssona o perssonas que contra òl se leuantaran o uendran contra per deffar o mermar lò én tot o en partida, lò que non puyrian far de dreit o per far mantenir e complir tot ço que sobrescriut es e én est mon present destin se conten, que ayan plen poder de integrar se en mons bens sobrescriutz, saluant dels bens de las deuandtditas tres cappelania et que sian credutz del tot sobre lur iura que faran dels santz Euangelis e la croç de *nostre *seynnor Ieshu Xrist. et encara mandi, ordeni e tengui per ben io, la deuandtdita dòna Franqua, e doy plen poder segont dit es de part dessus én esta ma present diuisa al prior e al conuent del

sobredit hospital de *santa Maria de Ronçasuals qui seran per temps que èls per sî o per procuradors embiàtz per èls, sauis, ydoneos e suffiçientz, empues los dias de ma uida e empues la uida del sobredit prior del hospital e uicari de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, puyssquan examinar e examinen, demanden e procuren ben e diligentment én cada un ân, si lo uicari qui sera per temps én la dita eglesia de *sant Pere de la *rua non lò fazia o non podia, si las deuantditas abbadessa e conuent de dònas del sobredit monasteri de *santa Clara mantenian e fazian cantar las sobreditas tres cappelancias perpetuals én cada un ân, de como sobredit es, et si tenian e mantenian totas las rentas e bens que io lis ey mandat e layssat segont tenir e mantenir lās deuen et per aquest mon present destin màs plenerament se conten et si trobauan e se çertificauan en perssonas fidedignas o e.ls frayres qui las ditas cappelancias cantaran que lò husauan de far e fazian ben e diligentment, de como à elas conuen e io ordenat lò ey, que lis uaylla la ordenation sobrescripta à las deuantditas abbadessa e conuent del sobredit monasteri de *santa Clara e à las altras e finquen én sa firmeza e paçiffiqua possession e tenença dels sobreditz heredamentz que io ey ordenat e mandat pera obs de las deuantditas tres cappelancias mantenir e far cantar e pera obs dels deuantditz tres frayres residentz én la casa que io entendi de far o deu ser fayta én aquel loguar qui las ditas cappelancias cantaran perpetualment mantenir e de lur prouision suffiçientment et si mantenien e tenen toz los altres bens, çens e rentas én són pe, meylloràtz e non peyoràtz, sens uendition ni alienation ninguna, segont que sobredit es, et lis uayllan totas lurs rentas e dreitz e meylloramentz que seran faytz que als deuantditz heredament son e seran pertaynnentz. et si per auentura non trobauan én la examination que sera fayta como sobredit es que las deuantditas abbadessa e conuent del sobredit monasteri de *santa Clara non mantenian nin fazian cantar las deuantditas tres cappelancias nin mantenian los deuantditz tres frayres qui lās cantaran nin tenian nin mantenian nin complian tot ço que sobrescript es én la manera deuantdita, mandi que lo deuantdit prior e conuent del sobredit hospital de *santa Maria de Ronçasuals per sî o per lurs procuradors suffiçientz o los obres de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua qui per temps seran, si los sobreditz procurador e conuent de Ronçasuals non lò uolian far, tengan per ben de lōs mandar e manden una, dos e tres ueç à la hora e.l loguar estant presentz que elas que façan e complan tot ló que sobrescript es, et si non lò uolian far e alça o appellation o tenença alguna de ans e dias passàtz alleguauan o comethian de far o fazian o proponian elas o algun altre o altres per elas o per algunas de elas contra aquo en qualquer manera sia, mandi que non lis uaylla nin sian odidas per deuant ningun seynnor nin iuge nin iuges ecclesiastics nin seglars, antz, uuyll, conssemi e me plaç et doy plen poder én esta ma present diuisa als deuantditz prior e conuent del sobredit hospital de *santa Maria de Ronçasuals o à lurs procuradors suffiçientz o si èls non lò uolian far als obres de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua qui seran per temps que puyssquan entrar e embargar e entren e embarguen e metan à lur man e én corporal e paçiffiqua possession totz los sobreditz heredamentz, çens e rentas ordenàtz e assignàtz per mi à estas quatre cappelancias perpetuals sobreditas mantenir e far cantar én la sobredita eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela et totz los altres çens, rentas e heredamentz à elas mandàtz e layssàtz con las conditions sobrescriptas, segont que dit es dessus. et èls qu'en mantengan e façan cantar las deuantditas quatre cappelancias perpetuals én la dita eglesia de *sant Pere de la *rua per las animas sobrescriptas et qu'en prengan e reçeban totas las rentas, çens, espleytz e dreitz que de èls en auian e paguen los capelans qui lās cantaran e dezmas e altras cosas que razonables

seran de pagar e que sostengan e tengan en pe los deuantditz heredamentz, meylloràtz e non peyoràtz, et que non lös uendan ni empeynnen ni alienen ninguna ni alguna cosa de ells en ninguna manera o razon, en ningun temps ni en ninguna sazón, mas qu' ells ayan en aquella meysma forma e manera que io de part dessus ordenat e mandat lo ey et que paguen, satisfagan e emenden a mons cabeçalers deius escritz o al substituyt de ells totes las misiones, dampns e destartz que per razon de aquest mon present destin faran o auian faytas en la forma e manera que sobrescriuta es. et complit tot lo que sobredit es, mandi que tot lo sobreplus que sera que sia tot pera la dita almosna de Ronçasuals o pera la obra de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, como dit es dessus. et io, la deuantdita dòna Franqua, pregui e clami per merçe en aquest mon present destin a don Remon Uidal, prior del hospital e uicari de la sobredita eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, a don Gil Sanchiz, cambiador, e a don Pere Pelegrin, bureler, mon nebot, francx e uezins d' *estela, que ells, per lur bontat, de tot aquo que sobrescriut es sian mons cabeçalers. et nos, los deuantditz don Remon Uidal, prior del sobredit hospital e uicari de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, io, don Gil Sanchiz, cambiador, e io, don Pere Pelegrin, bureler, a preguaria de la sobredita dòna Franqua, otorguam nos per sons cabeçalers. et a mayor compliment io, la deuantdita dòna Franqua, doy plen poder en esta ma present diuisa a mons cabeçalers sobreditz e al substituyt e substituytz de ells o de qualseuol de ells sobre totz mons bens que io ey e a mi apertaynnen, mobles e heretatz, çens e rentas e dreitz per orsseuol que trobàtz e conoyssutz sian pera obs de complir o far complir tot aquest mon present destin e de pagar o far pagar, complir e fornir totz mons donathius, animalias, mandamentz e layssas sobreditz en la forma e manera que sobrescriuta es. et encara lis doy plen poder de ameyllorar e continuar en esta ma present diuisa, non creysent nin mermant en la substancia, per que aquesta ma diuisa, donathius, animalias, mandamentz e layssas uayllan e se complan, segont que sobrescriut es. del plen poder que io, la deuantdita dòna Franqua, doney en esta ma present diuisa a mons cabeçalers sobrescriutz e al substituyt o substituytz per ells o per qualsseuol de ells, de como sobredit es, son testimonis qui furen aclamàtz e per mi preguàtz, estant presentz e.l loguar, don Miguel Santz de Nardues, cappelan, don Paschal Martin, fill de don Andres Martin, Lope d' Onguoz, burelers, fill de don Johan de Onguoz, uezins d' *estela. e io, lo deuantdit don Miguel Santz de Nardues, cappelan, io, don Paschal Martin, fill del dit don Andres Martin, e io, lo sobredit Lope d' Onguoz, burelers, fill del dit don Johan d' Onguoz, a preguaria de la sobredita dòna Franqua, con otorguament dels sobreditz cabeçalers, otorguam nos per testimonis. esta diuisa, donathius, animalias, mandamentz e layssas fu fayta, de como sobredit es, dijós, vint dias dentz e.l mes de febrer, era mil trezentz e setanta. e io, Dominguo Açeariz, scriuan public e jurat, notari dels juratz e del consseill d' *estela, qui aquest present destin scriui per preguaria e mandament de la deuantdita dòna Franqua, con otorguament dels cabeçalers sobreditz e aquest mon signe acostumat y fazi en testimoniança de las cosas deuantditas e en lo loguar fuy e soy testimoni. e io, lo sobredit notari, conoyssqui que per razon que la pel de parguamini que io pregui pera far aquest present destin n'en me complis que appeguey e aiustey a la dita pel mas de parguamini pera scriure complidament aquest present destin e assi es fayt e complit de scriutura ben e lealment, como sobrescriut es, lo qual peguament e juntament es a quaranta e cinc reglons de aqui en sus sen dubda es. mil trezentz setanta e un, diuendres, quinze dias dentz e.l mes de gener. jo, don Remon Uidal, prior del hospital, uicari de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, io, don Gil Sanchiz, cambiador, e io, don Pere

Pelegrin, bureler, francx e uezins d' *estela, cabeçalers de dòna Franqua, filla dels sobreditz don Johan Montaner e dòna Estrela, sa muyller, que paradis ayan, dizimes diuisa de la deuantdita dòna Franqua à dòna Tharesa d' Urbissu, à dòna Tota Arçeyz de Salinas e à dòna Sancha Periz d' *estela, menoretas, per elas e én uoç e én nompne de la abadessa e del conuent del sobredit monasteri de *santa Clara d' *estela, à frayre Johan Lopiz de Dyacastel, de la orden del hospital de *santa Maria de Ronçasuals, per ël e én uoç e én nompne del prior e del conuent del sobredit hospital de *santa Maria de Ronçasuals, à don Johan Marin Pelauilan e à don Garcia Periz de Narcue, estoler, obres de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, à don Johan d' Ygual, comendador de la orden de SantaOlalia de Barçalona, orden de la merçe en *estela, à dòna Johana Martiniz, abadessa del monasteri de *santa Maria de la Orta d' *estela, à frayre Pelegrin, de la orden de *sant Agostin , per ël e én uoç e én nompne del prior e del conuent d' aquel meyssme loguar, à don Miguel d' Aritçala, monge del monasteri de *santa Maria de Yrantz, per ël e én uoç e én nompne del abbat e del conuent de aquel meyssme monasteri, à don matheu Uidal, capelan, per sî e én uoç e én nompne de sons compaynnos rationers de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, à don Pere Marin, tender, per sî e én uoç e én nompne del prior e dels confrayres de la confraria del dit hospital de *sant Pere de la *rua, à don Beneyt Gil, cappela, per sî e én uoç e én nompne de don Beneyt Gil, capelan, són nebot, à don Bertholomeu Sanchitz, én uoç e én nompne de Guillermeta, sa filla, e de la abadessa e del conuent de las dònas de *santa Maria de Salas d' *estela, à don Pere Marin, capelan rationer de la dita eglesia de *sant Pere , à dòna Johana, sa mayre, à Orpesa, sor de la dita dòna Johana, à dòna Cathelina, muyller de don Aluar Gil de Calaorra, per sî e én uoç de Beatriz, sa sor, fillas de don Martin Esteuen, qui fu, à Ignès e à Johana, fillas de don Guillem Biguot, qui fu, à dòna Cathelana, muyller de don Pero Sanchitz, qui fu, per sî e per Andreuet, són fill, à dòna Estrela, muyller de don Pere de Leon, qui fu, al dit don Johan Marin, per uoç de dòna Borzesa Montaner, sa muyller, à don Pero Periz d' Artazcotz, capelan rationer de la dita eglesia de *sant Pere , per uos e per nompne del prior, monge de aquel priorat, e à don Johan Pelegrin, bureler, per sî e per sa filla, per deuant don Pontz Borzes, alcalde, ordenat e mis en aquo per una letra de comission del seynnor *guouernador de Nauarra, segont for, hus e costume d' *estela, la forma de la qual letra de comission es atal: don Pero Sanchiz de Mont agut, don Johan Periz d' Arbeyça e don Miguel Motça, alcaldes. notario, Johan Periz: et nos, los deuantditz dòna Tharesa d' Urbissu, dòna Tota Arceyz de Salinas, dòna Sancha Periz d' *estela, menoretas, per nos e én uoç e én nompne de la abadessa e del conuent de las dònas del sobredit monasteri de *santa Clara , frayre Johan Lopiz de Dyacastel, per mi e én uoç e én nompne dels sobreditz prior e conuent del dit hospital de *santa Maria de Ronçasuals, don Johan Marin Pelauilan, don Garcia Periz de Narcue, estoler, obres de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, don Johan d' Ygual, comendador de la dita orden de SantaOlalia de Barçalona, orden de la merçe en *estela, dòna Johana Martiniz, abadessa del sobredit monasteri de *santa Maria de la *orta, frayre Pelegrin de la dita orden de *sant Agostin , per mi e én uoç e én nompne del prior e del conuent de aquel meyssme loguar, don Miguel d' Aritçala, monge del dit monasteri de *santa Maria de Yrantz, per mi e én uoç e én nompne del abbat e del conuent de aquel meyssme monasteri, don matheu Uidal, cappelan, per mi e én uoç e én nompne de mons compaynnos rationers de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua, don Pere Marin, tender, per mi e én uoç e én nompne del prior e dels confrayres de la conffraria del dit hospital de *sant Pere de la

*rua, don Beneyt Gil, capelan, per mi e én uoç e én nompne del dit don Beneyt Gil, cappelan, mon nebot, don Bertholomeu Sanchitz, én uoç e én nompne de la dita Guillermeta, ma filla, e de la abbadessa e del conuent de las dònas de *santa Maria de Salas d' *estela, don Pere Marin, capelan rationer de la dita eglesia de *sant Pere, dòna Johana, sa mayre, Orpesa, sor de la dita dòna Johana, dòna Cathelina, muyller del dit don Aluar Gil de Calaorra, per mi e én uoç de la dita Beatriz, ma sor, fillas del dit don Martin Esteuen, Ignés e Johana, fillas del dit don Guillem Biguot, qui fu, dòna Cathelana, muyller del dit don Pero Sanchiz, qui fu, per mi e per Andreuet, mon fill, dòna Estrela, muyller de don Pere de Leon, qui fu, don Johan Marin, per uoç de la dita dòna Borzesa Montaner, ma muyller, don Pero Periz d' Artazcotz, capelan rationer de la dita eglesia de *sant Pere, per uoç e per nompne del prior, monge de aquel dit priorat e io, don Johan Pelegrin, bureler, per mi e per la dita ma filla, metimes per ferme de la dita diuisa à don Johan Periz d' Eslaua, uezin d' *estela. et io, lo sobredit don Johan Periz d' Eslaua, otorgui me per tal ferme de dita diuisa, de como sobredit es. testimonis son qui furen presentz e.l loguar, aclamàtz e preguàtz: don Lop de Beguria, preuost, don Andreu de santa *croç, don Bertholomeu d' Arguinariz, iuratz d' *estela. et io, lo deuantdit don Lop de Beguria, preuost, io, lo sobredit don Andreu de santa *croç, io, lo sobrescriut don Bartholomeu d' Arguinariz, iuratz d' *estela, otorguam nos per testimonis. e io Dominguo Açeariz, scriuan public e jurat, notari dels juratz e del conseil d' *estela sobredit, qui scriut qual ben e lealment, de mot à mot, sens màs e sens meyntz la dita letra de comission del deuantdit *gouernador, como sobrescriut es, per mandament del deuantdit don Pontz Borzes, alcalde comissari én est fayt sobredit e soy testimoni.

<ville=Estella>

<notaire=MartinMigueldeLeach>

<texte=DMSC25-1336>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz hommes, als qui son én presentz e als qui son per venir, que jo, Johana Peritz, menoreta e.l monasteri de *santa Clara d' *estela, filla de don Johan Santz d' Itzcayll, qui fu, sent én ma bona memoria e én mon bon entendement, non sent forçada ni apremiada nin de ningun geynn engeynnada, màs de ma propia uolontat e çert saber, en remission de la anima del dit mon payre e de ma mayre et la mia, regardant las grantz almosnas, sacrificçis e altres bens que se fan continuadament non çessant e.l dit monasteri de *santa Clara d' *estela, con otorgament, liçençia e e mandament de uos, la hondrada religiosa dòna Agnes Pontz, per la gràcia de Dios abbadessa del dit monasteri, qui estes present, doy, des uuy que esta carta fu fayta én auant sens fin, à uos, la dita abbadessa, pera obs del conuent del dit monasteri, una vynna e çimaquera que es e.l terminat de Galdarraynn, que es tenent con la vynna de don Pere Elias, espeçier, e tenent con la vynna de don Pelegrin Peritz, caper, e con lo sender que sayll à la carrera publica. aquesta vynna e çimaquera deuantdita uos doy jo, la dita Johana Peritz, à uos, la dita abadessa, pera obs del dit conuent, como dit es dessus, desapoderant à mi e apoderant à uos e metent uos én corporal paçifica possession de ela, como dit es, entegrament e complidament con totz sons dreytz e con totas sas pertenenças de herm e de poblal, con sas entradas e con sas yssidas, solta, quita, franca, bona e liura, sens

nengun entredit e sens nengun embarc e sens nengun engan e sens nengun reteniment e sens nengun repentiment e sens nenguna mala uoz, assi com ten de ample e de lonc, de abisme troa al çel, en atal manera que uos o tot uostre mandament lâ ayatz poder de vendre o empeynnar, dar, cambiar e far de ela e én ela totas uostras propias voluntatz sens fin, assi como cada un pot e deu far de la sua cosa propia. et per mayor segurtat, jo, la dita Johana Peritz, con otorgament de uos, la dita abbadessa, meti per ferme e fiança de saluetat e de redra de aquest donathiu deuantdit salp e bon à far, nopnadament à don Johan Peritz d' Eslaua, merçer, uezin d' *estela, que èl que lò faga solt e quiti, franc e bon e liure de totz los hommes e las femas del segle, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra. e io, lo dit don Johan Peritz, assi entri e me otorguy per tal ferme e fiança de saluetat e de redra, com dit es dessus. de tot aquo que sobrescriut es son testimonis odidos e uedados qui furen presentz e.l logar à las cosas sobreditas: don Bernart d' Arriaçu, don Beneyt de Muneta, ortelans, uezins d' *estela, e èls assi se otorgaren per testimonis. e io, la dita dòna Agnes Pontz, per la gràcia de Dios abbadessa del dit monasteri, sent present e.l logar or uos, la dita Johana Peritz, fazistes la sobredita donation e çession de la sobredita vynna de ma propia uolontat e çert saber otorguy, laudi, aprobi et ratifiqui la sobredita donation e çession que uos fayta auetz de la sobredita vynna, la qual uuyll e me platz e consenti que uaylla e aya establetat per sempre mäs. regnant lo rey don Philip en Nauarra, compte d' Evrous e de Enguolesme e de Moretaynn e de Longauila, e dòna Johana, reyna del dit regnat e comptessa dels ditz comptatz; don Arnalt, bispe de Pamplona, sire Salhadin d' Anglaura, seynnor de Chenesi, governador de Nauarra, Pes de Luxa, tenedor del castel d' *estela, don Semeno d' Echeuerria, alcalde d' *estela, don Lop de Biguria, preuost d' *estela, Johan d' Ayeguy, sayon. esta carta e donation deuandita fu fayta dimartz, vynt e quatre dias dentz e.l mes de setembre, era de mil e trezentz e sesanta e quatre. et io, Martin Miguel de Leach, escriuan jurat e nothari public del conseyll d' *estela, escriui esta carta per mandament de las ditas partidas e del dit ferme e fiança e fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC28-1339>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz homes, als qui son én present e als qui son per venir, que jo, Eluira Climent, menoreta el monasteri de *santa Clara d' *estela, con otorgament, liçençia e mandament de la honrrada religiosa dòna Agnes Ponz, per la Gracia de Dios abbadessa del dit monasteri, doy à çens perpetuo de uuy én auant à uos, don Johan Bernart, ortelan, e à uos, dòna Maria, sa muyller, et à uos, don Lorentz d' Arruaçu, ortelan, e à uos, dòna Totha Periz, sa muyller, uezins d' *estela, hun hort que es én *estela apres los molins nopnàtz los molins d' Aymes, que es tenent con l' ort de uos, los ditz don Johan Bernart e dòna Maria, uostra muyller, et don Lorentz d' Arruaçu e dòna Totha Periz, uostra muyller, et tenent con la quarrera publica e con lo flum mayor que es nopnat Hegua. es à saber, que deuetz donar én cada un ân uos o qui que tenedor o tenedors per tenps seran del dit hort én cada un ân trenta e cinc soltz de bons Sanchetz de çens o de qualquer moneda corra en Nauarra, pagar én cada un ân, la meytat per la festa de *sant Miquel del mes de setembre e l' altra meytat per la festa de Nadal, à mi, la dita Eluira Climent o à qui esta carta mostrara sens altra carta de

procuration. et si per aventura uos o qui que tenedor o tenedors per temps seran del dit hort non pagauetz lo dit çens én cada un ân à cada un dels ditz termes, com dit es, et per demandar e cobrar jo, la dita Eluira Climent o qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration fisses cost o mission daun o destartz, que uos nos lò hemedetz e paguetz, assi com lo principal çens. et en atal manera que uos o qui que tenedor o tenedors per temps seran del dit hort façatz o façatz far meylllorament e.l dit hort en proffeyt de el, de quantia de çent solz de Sanchetz troa el dia de vuy que esta carta fu fayta en quatre ans seguentz à ben uista de dos bons hommes hortelans mis, l' un per uos et l' altre per mi, la dita Eluira Climent, o per qui esta carta mostrara. aquest hort deuantdit uos doy à çens des vuy én auant jo, la dita Eluira Climent, con otorgament, liçençia e mandament de la dita abbadessa, à uos, los ditz don Johan Bernart e dòna Maria, uostra muyller e don Lorentz d' Arruaçu e dòna Thota Periz, uostra muyller, como dit es, entergament e complidament, con totz sons dreytz e con todas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, solt, quiti, franc, bon e lyure, sens nengun entredit e sens nengun embarc e sens nengun engan e sens nengun retenement e sens nengun repentement e sens nenguna mala uoz, assi como ten de ample e de lonc, de abisme troa al cel. et en atal manera que uos o tot uostre mandament lò ayatz poder de vendre o enpeynnr, dar, cambiar e far de ël e én ël todas uostres proprias uolontatz, sens fin, assi como cada un pot e deu far de la sua cosa propria, lo dit çens pagant én cada un ân, et las costas e missions assi ben e tenent e complent todas las otras cosas e conditions contengudas de part dessus én la manera sobredita. et per mayor segurtat, jo, la dita Eluira Climent, con otorgament, liçençia e mandament de la dita abadessa, meti per fermes e fianças de saluetat e de redra d' est donathiu e çenssal deuantdit salp e bon à far, nopnadament à don Simeno de Çaraputz, capelan, et à Garçia de Bilamayor, moliner, uezin d' *estela, que lò fagan solt e quiti, franc, bon e liure de totz los hommes e las femmas del segle, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra, lo dit çens pagant én cada un ân, com sobrescriut es. et nos, los ditz Simeno de Çaraputz e Garçia de Vylamayor assi entram e nos otorgam per tals fermes e fianças de saluetat e de redra, com dit es dessus. et nos, los ditz don Johan Bernart e dòna Maria, sa muyller, et don Lorentz d' Arruaçu e dòna Thota Periz, sa muyller, assi reçebem lo dit hort à çens de uos, la dita Eluira Climent con todas e cada unas conditions contengudas de part dessus én esta present carta et obligam nos à far lo dit meylllorament e.l dit hort troa al dit terme, com dit es, e tenir e complir todas las cosas sobreditas e cada una de elas én la manera sobredita con totz quantz bens que nos e cada un de nos auem e aurem, mobles e heretatz, sedens e mouentz, gaynnàtz e per gaynnar. et per mayor segurtat, metem per fiança deutor e pagador, con nos meys ensemble, l' un per l' altre, cada un per lo tot de far far o far lo dit meylllorament e.l dit hort troa el dit terme, com dit es, e tenir e complir tot ço que nos deuem tenir e complir én la manera sobredita, à Philip d' Arruaçu, ortelan, uezin d' *estela. e io, lo dit Philip, assi entri e me otorguy per tal fiança, com dit es dessus. et nos, las ditas partidas, e nos, los ditz fermes e fianças e io, la dita fiança, renunçiam, per razon de las cosas sobreditas, à non poder uenir nin far uenir contra en alguna manera, speçialment nostre for e nostre alcalde e tot altre for speçial e general, eclesiastic e seglar, e à la exçeption de non respondre à carta. de tot aquo que sobredit es son testimonis odidors e vededors qui furen presentz e.l loguar à las cosas sobreditas: don Peydro de Munarriz, Garçia Periz de *sant Pere, ortelans, uezins d' *estela, e ëls assi se otorgaren per testimonis. tot aquo fu fayt e otorgat én la manera sobredita, dijós, vynt e nau dias dentz e.l mes de juyll, era de mil e trezentz e setanta e set. e

io, Martin Miguel de Leach, escriuan jurat e nothari public del conseyll d' *estela, escriui dos cartas de una tenor e de una valor sens màs e sens meyntz, partidas per abc, de las quals esta es la una, per mandament de las ditas partidas, con otorgament de la dita abadessa e dels ditz fermes e fiances e de la dit fiança, e fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC29-1340>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz hommes, als qui son én present e als qui son per venir, que jo, don Biuyan Pelegrin, tender, et jo, dòna Graçia, sa muyller, uezins d' *estela, donam à çens perpetuo dessuuy én auant, à uos, don Johan Martinetz de Merifuentes, bureler, et à uos, dòna Beneyta, sa muyller, uezins d' *estela, una vynna que nos auem e.l terminat de Lecuera, que es tenent con la vynna de Pero Martolo de Ayeguy et tenent con la vynna de don Sancho Lopitz, abbat de Çudayr, qui fu, et tenent con l' erm de Pascal d' Utergua et tenent con lo sender que sayll à la carrera publica. es à saber, que deuetz donar de çens én cada un ân, uos o qui que tenedor o tenedors per temps seran de la dita vynna, dotz soltz de qualquer moneda corra en Nauarra, pagar lo dit çens én cada un ân à nos, los ditz don Biuyan Pelegrin e dòna Graçia, o à qualsseuol de nos o à qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration, per la festa de *sant Gil del mes de setembre. e si, per auentura, uos o qui que tenedor o tenedors per temps seran de la dita vynna, non pagauetz lo dit çens én cada un ân al dit terme como dit es, et per demandar e cobrar, nos o qui esta carta mostrara, fissesem cost o mission daun o destartz, que uos o qui que tenedor o tenedors per temps seran de la dita vynna, nos lò hemendetz e paguetz, assi com lo prinçipal çens. aquesta vynna deuantdita uos donam à çens perpetuo nos, los deuantditz don Biuyan Pelegrin e dòna Graçia, sa muyller, à uos, los ditz, don Johan Martinitz de Merifuentes e dòna Beneyta, sa muyller, assi com sobrescriut es, entegrament e complidament, con totz sons dreytz e con todas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, salua e quita e franca e bona e liura, sen nengun entredit e sen nengun embarc et sen nengun engan et sen nengun retenement et sen nengun repentement et sens nenguna mala uoz, assi com ten de ample e de lonc, de abisme troa al çel, én tal manera que uos o tot uostre mandament là ayatz poder de vendre, enpeynnar e ayllenar e dar e cambiar et far de ela e én ela todas uostras proprias uolontatz sens fin, assi como cada un pot e deu far de la sua cosa propria, lo dit çens pagant én cada un ân, assi com sobrescriut es. et per mayor segurtat, nos, los ditz don Biuyan Pelegrin e dòna Graçia, sa muyller, metem per fermes e fiances de saluetat e de redra d' est donathiu e çenssal deuantdit salp e bon à far, nopnadament à don Gil Periz de Luquiun, estaler, et à Gil Santz, baldreser, uezins d' *estela, que lò fagan solt e quiti e franc e bon e liure de totz los hommes e las femmas del segle, salua la fe de la seynnoría mayor de Nauarra, lo dit çens pagant én cada un ân, assi com sobrescriut es. et nos, los ditz don Gil Peritz de Luquiun, estaler, e Gil Santz, baldreser, assi entram e nos otorgam per tals fermes e fiances de saluetat e de redra, como dit es dessus. et nos, los ditz don Johan Martinitz de Merifuentes, bureler, e dòna Beneyta, sa muyller, assi reçebem la dita vynna à çens perpetuo de uos, los ditz don Biuyan Pelegrin e dòna Graçia, sa muyller, per los ditz dotz soltz de la moneda corrible én Nauarra de çens én cada un ân, seguont que uos donada e otorgada nos là auetz. et obligam nos con totz quantz bens que nos auem e aurem,

mobles e heretatz, sedentz e mouentz, guaynnàtz e per guaynnar, à tenir e complir totas las cosas sobreditas én cada una de elas én la manera sobredita. et nos, las ditas partidas, e nos, los ditz fermes e fianças, e cada un de nos renunçiam, per razon de las cosas sobreditas, à non poder uenir nin far uenir contra en alguna manera, speçialment nostre for e nostre alcalde e tot altre for speçial e general, ecclesiastic e seglar e à la exçeption de non respondre à carta. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors e vededors qui furen presentz e.l logar à las cosas sobreditas: don Sancho Periz d' Echarrin, carpenter, et don Bertolomeu de Larragua, merçer, vezins d' *estela, e èls assi se otorgaren per testimonis. esta carta fu fayta e otorgada én la manera sobredita, dimercles, tres dias dentz e.l mes de may, era de mil e trezentz e setanta e vuyt. e io, Martin Miguel de Leach, escriuan jurat e nothari public del consseyll d' *estela, escriui esta carta per abc partida per mandament de las ditas partidas e dels ditz fermes e fianças e fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<notaire=PeroGarciad'Eraul>

<texte=DMSC26-1338>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta veyran e odiran como io, Pere Guillem lo *jouen, notari d' *estela, e io, Bartolomeo Guillem, són frayre, notari de la *cort, otorgam e venem de conossut e de manifest que, como vos, dòna Sancha Simeniz, muller de don Garçia Miguel de Bearin, escriuan, qui fu, vezina d' *estela, nos ayatz fayt venta de huna vinna e verger que es e.l terminat de *sant Martin del Dur en Ezpelli, tenent d' entranbas partz con los verges don Pere Pelegrin, bureler, e con la vinna don Mateo d' Eulz, qui fu, e de dòna Eluira, sa muller, e tenent con lo mont d' Arbeyça e tenent con lo flum nopnat Ega. en çerta forma e en çerta manera, con carta publica escriuta per man de Pero Garçia d' Eraul, notari d' *estela, nos, los ditz Pere Guillem e Bertolomeo Guillem, uolem e nos platz e consentem que, si per auentura, enbarc algun o demanda alguna fisen én la dita vinna e verger én tot o én partida én nigura razon Esteuania o Sancha, nostras sòs, o altre ningun per elas o per calseuol d' elas que nos lās redrem e façam quedar e redra et que per aquela razon non puyscam tornar nos à uos, la dita dòna Sancha, ni à uostres fermes e fianças que vos dat nos auetz ni à uostres bens nin dels ditz vostres fermes e fianças én ningun temps del monde e si lò fisem nos ni algun de nos ni altres ningun per nos nin per calseuol de nos que no nos vaylla nin siam per aquo odutz per deuant ningun juge ecclesiastic nin seglar. et per razon de las cosas sobreditas renunçiam spresament nostre for e nostre alcalde e tot altre for speçial e general, ecclesiastic e seglar e tot hus e costumme e la exçeption de non respondre à carta. testimonis son qui presentz furen e.l logar e per testimonis se otorgaren: Romeo Periz de Peramillera, adobador, e Johan, fill de Esteuen de Burunda, coteler, vezins d' *estela. esta carta fu fayta disaute, vint e çinc dias del mes de juyll, era mil trezentz setanta e seys. et io, Pero Garçia d' Eraul, escriuan, notari public e jurat del conseyll d' *estela qui esta carta escriui e jurat del conseyll d' *estela qui esta carta escriui à pregaria e mandament de las ditas partidas e fazi én ela est mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<notaire=MiguelPerizd'Eslava>

<texte=DMSC27-1338>

<statut=copieinc>

. sappian totz aquels qui esta present carta veyran e hodiran como io, don Pelegrin Garçeyz de Lana, cappelan, e io, dòna Graçia, sa sor, vezina d' *estela, vendem à vos, lo hondrat e saui don Johan Arnalt de Azppeleta, abbat de Lerin, e alcalde én la *cort de Nauarra, per prez e quantia de quinze liúras de Sanchetz e tornes petitz mesclàtz bona moneda corrible én Nauarra et per vint soltz de aliara de la moneda deuandita, aquesta vynna que es e.l terminat d' *estela clamat Carquellaseda, tenent con la vynna de don Ochoa de Urroz, broter, qui fu, e tenent con la peyrera de la vila e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica. aquesta vynna sobredita uos vendem nos, los sobreditz don Pelegrin Garçeyz de Lana, cappelan, e dòna Graçia, sa sor, à uos, lo deuantdit don Johan Arnalt d' Ezppeleta, assi com sobrescriut es, entegrament e complidament con totz sons dreytz e con todas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas sayllidas, solta, quita, franquia, bona, e deliure, sens ningun entredit e sens ningun embarc e sens ningun retenement e sens ningun reppentement e sens ningun enguan e sens ninguna mala uoz, assi como ten de ample e de lonc, de abisme tro al çel. et per mayor segurtat nos, los sobreditz don Pere Garçeyz de Lana, cappelan, e dòna Graçia, sa sor, metem per fermes e fianças de saluetat e de redra de aquesta vynna sobredita e venta sobrescripta per totz temps salua e bona far nopnadament à don Pero Garçeyz de Lana, nostre frayre, e à don Semen Ochoa de Longuida, uezins d' *estela, que èls que uos là façan solta, quita, franquia, bona e deliura e sens mala uoz per totz temps, de totz los homes e las femas del segle, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra. et nos, los sobreditz don Pero Garçeyz de Lana e don Semen Ochoa de Longuida assi entram e nos otorgam per tals fermes e fianças de saluetat e de redra, per totz temps, de com dit es desus. et à referir, redrar e quedar à tot home e fema del segle que embarc, engan, contrast o mala uoz per qualsseuol manera én la sobredita vynna metis o uolis metre et à far bona la dita vynna e venta sobrescripta per tot temps de como dit es desus e à non venir nin far venir contra én nigura ni alguna altra manera nos, los sobreditz vendedors, e nos, los ditz fermes e fianças, totz ensemble e cada un de nos per sî e per lo tot obligam totz nostres bens mobles e heretatz, gaynnàtz e per gaynnar, renunçiant espeçialment nostre for e audiençia e juyzi de nostre speçial e general, ecclesiastic e seglar e à tot hus et costuma e à la exçeption de non respondre contra esta carta. et fu fayta e otorgada, nos, los sobreditz vendedors nos tenem per ben pagàtz e clamam per quiti à uos, lo sobredit comprador auer qui es per deuant aquetz omes bons que aqui son escriutz per testimonis. de tot aquo que sobrescriut es son testimonis odidors e uedadors qui e.l logar furen presentz: don Pere Esteuen e don Simon Periz de Goynni, çabaters, vezins d' *estela, e èls se otorgaron per tals testimonis. regnant lo rey don Philip e dòna Johana, reyna, sa muyller, en Nauarra, don Arnalt de Barbasan, bispe en Pamplona, don Henrric *guouernador de Nauarra, Pes de Luxa, merin de terras d' *estela, tenidor del castel d' *estela, don Pere Pelegrin, alcalde d' *estela, don Lop de Legaria, preuost, Johan de Ayegui, sayon. esta carta e venta sobrescripta fu fayta e otorgada én la manera sobredita, dimartz, vint e un dia dentz e.l mes de abril, era de mil e trezentz e setanta. et io,

Miguel Periz d' Eslaua, escriuan, notari public e jurat del conseyll d' *estela, escriui esta carta per mandament de las partidas sobreditas et dels ditz fermes et fianças e fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de uertat. et como lo sobredit Miguel Periz d' Eslaua, escriuan, notari d' *estela, al qual Dios perdon, sia finat e no auis fayta ni engrostada la dita carta de la sobredita venta, jo, Santz de Monrreal, escriuan, notari public e jurat del conseyll d' *estela, à requesta del hondrat e saui don Miguel Semeniz de Pamplona, abbat de Carquar e calonge de *santa Maria de Tudela, cabeçaler del sobredit don Johan Arnalt d' Ezpeleta, abbat de Lerin, que Dios perdon, per mandament dels hondràtz e sauis los juratz d' *estela d' est present ân, son à saber, don Nicholau Vidal, don Martin de santa *croz, don Johan Albert, Johan Brun, don Pontz Periz de *sant Gil , Pelegrin Periz de Naçarr, don Martin Periz de Luquieynn, don Paschal Periz d' Eslaua, don Johan Lopiz d' Elarça, don Pelegrin Periz, don Johan Beneyt, don Martin d' Arroniz, don Miguel de Gaylla e don Martin Periz d' Arbeyça, fielment e diligentment de la nota del registre reçebuda per lo dit Miguel Periz d' Eslaua, escriui esta carta de la dita venta, disaopte, doze dias dentz e.l mes de septembre, era de mil e trezentz e setanta e seys e fazi una rasura e.l segont reglon contant dejus én sús de la dita e fazi est mon signe acostumat.

<ville=Estella>

<notaire=MartinLopizdeBarbarin>

<texte=DMSC30-1345>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta veyran e hodiran como per deuant mi, Remon Sofraynnon, alcalde d' *estela, venguren en juyzi dòna Sancha Ximeniz, muyller don Guarçia Miguel de Bearin, escriuan qui fu, vezina d' *estela, demandant de la una part, e Pere Guillem lo *jouen, escriuan, fill don Pere Guillem, notari d' *estela, defendent de l' altra, la dita dòna Sancha Ximeniz demanda en juyzi al dit Pere Guillem que como èl tenis à cens una vinna e verger que es e.l terminat d' *estela, clamat de *sant Martin del Durr en Ezpelli, tenent de las dos partz con los verges de don Pere Pelegrin, bureler, e tenent con lo mont d' Arbeyça e tenent con la vinna don matheu d' Eultz e con lo flum mayor nopnat Hega e con lo sender que sayll à la carrera publica én cada un ân, per sissanta soltz de Sanchetz de ces pagar à la dita dòna Sancha Ximeniz o al mostrador de la dita carta per la festa de *sant Martin del mes de nouembre. et como lo dit Pere Guillem no auis pagat lo dit ces de tres ans o màs si requeri la dita dòna Sancha Ximeniz que la propietat e possession de la dita vinna e verger ha perdut lo dit Pere Guillem per trespasament de tenps del cens asi non pagàtz per benefici de for e que lo dit Pere Guillem li deysse e dessenpare, relinque, relaxe la propietat e possession de la dita vinna verger per lo ces trespasàtz asi non pagàtz sens fin per lo benefici del dit for, à fin que la dita dòna Sancha Ximeniz o són mandament o qui esta carta mostrara faga d' ela e én ela totas sas proprias voluntatz sens fin, asi como cada un e cada una pot e deu far de la sua cosa propria. et lo dit Pere Guillem otorga e conoyssi e vengui de manifest en juizi que vertat es que èl ha tengut la dita vinna e verger à cens per los ditz sissanta soltz à pagar én cada un ân segont sobredit es e que vertaderament no hauia pagat los ditz sissanta soltz de Sanchetz de cens per la dita vinna e verger e.ls ditz tres ans pasàtz ni entendia à pagarlos, màs que li plazia

e consentia, deysa e dessenpara, relenqua relaxa la propietat e possession de la dita vinna e verger à obs de la dita dòna Sancha Ximeniz ses fin per que faga d' ela e én ela totas sas proprias voluntatz asi como cada un e cada una pot e deu far én la sua cosa propria per razon del cens trespasàtz asi non pagàtz segont for e à non contra venirse obliga con totz quantz bens que ël ha, mobles, heretatz, gaynnàtz e per gaynnar, e renunçia spresament són for e audiençia e juyzi de són alcalde e à tot altre for espeçial e general, eclesiastic e seglar e à la exception de non respondre à carta. et io, Remon Sofraynnon, alcalde sobredit, odudas las demandas e las defensas de cada una de las ditas partidas e vista la confession que lo dit Pere Guillem ha fayt per deuant mi en juyzi e agut conseyll e deliberation con bons omes e sauis, sentenciat, mandí e doy per juyzi de jus obligation de sons bens que la propietat e possession de la sobredita vinna e verger sia e finque per totz tenps én la sobredita dòna Sancha Ximenis sens fin, per far d' ela e én ela totas sas proprias voluntatz, asi como cada un e cada una pot e deu far de la sua cosa propria per razon del cens trespasàtz asi non pagàtz per lo benefici del for e per la confesion asi fayta per lo dit Pere Guillem. et las ditas partidas recibiren lo dit mon juizi én tot e per tot. testimonis son qui presentz furen e.l logar e per testimonis se otorgaren: don Sancho Pontz, mercader, e don Johan Peritz d' Esparça, tender, francx d' *estela. et io, lo dit alcalde, à voluntat de las ditas partidas, à firmeza e testimoniança de tot ço que dit es desus, metí mon sayel pendent én esta present carta de juizi. esta carta e juizi fu fayt e otorgat én la manera sobredita, dimendres, doze dias dentz e.l mes d' agost, era de mil trezentz vuytanta e tres. et io, Martin Lopitz de Barbarin, escriuan, notari public e jurat del conseyll d' *estela, escriui esta carta e juyzi per mandament del dit alcalde à requesation de las ditas partidas e fazí mon acostumat signe én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<notaire=JohanPerizdeArrastia>

<texte=DMSC31-1345>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à totz omes, als qui son én present i als qui son per venir, que esta es carta d' aquel ort que compra dòna Maria Sanchiz de Antoynnana, menoreta resident e.l monasteri de *santa Clara d' *estela, filla de don Sancho Gonçalviz d' Antoynnana, arçidiagne de Beruerigo, qui fue, con liçençia e mandament de la hondrada reliosa dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios abbadessa del dit monasteri, de don Bertolomeo Guayssion, bureler, vezin d' *estela, e de dòna Johana Martin, sa muyller, per quatorze libras de bons Sanchetz i tornes petitx mesclàtz, bona moneda corrible en Nauarra, entre aliara i tot. aquest ort deuandit es e.ls ortz clamàtz de la Barra, apres lo pont de Liçarra, tenent con l' ort de don Johan de Montinnano, bureler, i tenent con l' ort del dit monasteri e tenent al flum mayor, nopnat Ega, i tenent à la quarrera publica. aquest ort deuandit compra la dita conpradera con liçençia de la dita abadessa, entregament con totz sons dreytz i con totas sas pertenenças de herm i de poblat, con sas entradas i con sas yssudas, solt, quiti, franc, bon i liure, sen ningun entredit, sen ningun enbarc, sen ningun engan, sen ningun retenement, sen ningun repentement i sen ninguna mala voz, assi como ten de anple i de lonc i de abisme entro al çel. et per mayor segurtat, los deuanditz vendedors metiren per fermes e fianças de saluetat e de redra d' esta

venta i ort deuantdit salp e bon far à don Andico Gayssion, bureler, frayre del dit don Bertolomeo e à Andico Gassion, bureler, fill de don Pere Andico, bureler, qui fu, vezins d' *estela, que lò façan solt, quiti, franc, bon e liure de totz los omes e de las femas del segle, salua la fe de nostra dòna la *reyna, et èls assi entraren e se otorgaren per tals fermes e fianças de saluetat i de redra como dit es desus, et los ditz vendedors e los ditz fermes e fianças à far bona la dita venta i compra i ort deuantdit de totz los omes e de las femas del segle como dit es desus se obligaren l' un per l' altre i cada un per lo tot con totz lurs bens mobles i heretatz, gaynnàtz i per gaynnar, renunçiant spresament lur for i lur alcalde i tot altre for eclesiastic i seglar, tot hus e costunme, todas altras exçeptions e dilations e la exçeption de non respondre à carta. et én aquel logar dor esta carta e la compra e venta fu fayta, se tenguren per pagàtz los deuantditz vendedors i clamaren quita à la dita conpradera de tot aquest auer que aqui deuant nopnat es, per deuant los bons omes que aqui son escriutz per testimonis. de tot aquo sobrescriut son testimonis odidors i vededors qui én aquel logar furen presentz, clamàtz per testimonis: don Miguel Ochoa d' Echarri i don Garçi Periz de Arruaçu, ortelans, vezins d' *estela. et èls assi se otorgaren per testimonis. regnant nostra dòna Beneyta dòna Johana, reyna de Nauarra, don Arnalt, bispe de Pamplona, don Johan de Complant, seynnor de don Pierre, marichalt de Champaynna, gouernador de Nauarra, Renaut de Bruyeras, tenedor del castel d' *estela, don Remon Sofraynnon, alcalde d' *estela, Bernart d' Ebanos , preuost d' *estela, Johan d' Amescoa, sayon. esta carta i venta fu fayta dimercles, vint e seys dias denz e.l mes de octobre era. et io, Johan Periz de Arraztia, escriuan, notari public i jurat del conseyll d' *estela, qui esta carta de compra e venta escriui à pregaria e mandament de las partidas sobreditas e dels ditz fermes i fianças e fazí én ela est mon signe acostunmat i suy testimoni.

<ville=Estella>

<texte=DMSC32-1346>

en nonbre de Dios amen. sappian totz aquels qui esta present carta veyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios abbadessa del monasteri de las dònas menoretas de *santa Clara d' *estela, e lo conuent de las ditas dònas, plegadas e.l dit monasteri, toquada la canpaneta del dit monasteri como auem husat e costummat de plegarnos lo dit conuent e.l dit logar, todas, de hun acort e sen deuari ningun, otorgam e venem de conoyssut e de manifest que, al tenps que dòna Eluira Climent, menoreta del dit monasteri, èra abbadessa del dit monasteri, fu hufferta per menoreta e.l dit nostre monasteri de *santa Clara d' *estela Quaterina, filla de Guillem Baldoynn d' Ezperu, mercader, franc d' *estela, que bos, dòna Badoyna, sa auta menoreta del dit monasteri, donastes e pagastes sa almosna de la dita Caterina à las ditas abbadessa i conuent del dit monasteri, es à saber, quaranta e çinc libras de bons Sanchetz per la dita almosna e màs en far la pitança i són vestir e són leyt quinze liúras de Sanchetz, de que fu fayta suma per dreyt conte de ço que vos per ela pagastes sobre los bens d' ela mandàtz e layssàtz per lo dit són payre, contengutz én són destin, per las cosas sobreditas sissanta libras de Sanchetz. et depues là ayatz mantenguda e aministrada de sas cosas neçessarias, aministranla ben et ordenadament à ela e los ditz bens e ço que són payre li deyssa, los cals bens ordena per són destin que, pagada la almosna, lo romaynent li demoras én sa vida i enpues sons dias fus del dit monasteri como per lo dit destin màs plenerament se conten. nos, las ditas abadessa i conuent vedent i entendent que los ditz bens, gaytas las cosas

e cantias sobreditas que vos pagat e fornit auetz como dit es i las missions que se y seguen i seguiran en mantenir las heretatz, non montaran à la valença ni al forniment de ço que vos mis hauetz nin nos nin la dita Caterina non puyriem mantenir ni aministrar lös que dels ne puyriem auer ni én altra manera sens meynnztar del monasteri i conuent e perque à uos, la dita dòna Badoyna, pertaynn, màs que deyssenden los ditz bens de vostre parentexc i vos y entremetretz de meyllor voluntat e à la dita vostra neboda Quaterina màs que ninguna altra perssona de sas neçessitatz nos, las ditas abbadesa i conuent, per nos i per la dita Quaterina, gardant la pro del dit monasteri e per lo contrari que se nos seguiria damage, vos fazem donation i çession à uos, la dita dòna Badoyna, ara e d' esta ora e dia auant en paga e en entegra e dedution de las cosas sobreditas de totz los ditz bens à la dita Caterineta e à uos per ela e per la layssa del dit són payre nos pertaynn o pertaynnadre puyra, es à saber, entre las altras cosas, la vinna qu'es e.l terminat de Bearin, contenguda e.l dit destin e affrontada con çertas affrontations come per le dit destin se contene, es à saber, que se ten con la vinna de uos, la dita Baldoyna, i con la vinna de don Martin Garçia de Eraul e con la vinna de don Guillem de Leon, qui fu, e con la vinna de don Miguel Santz de Muetz, qui fu, e con lo sender que sayll à la quarrera publica, que là ayatz ara e d' esta ora e dia én auant per far totas uostras proprias voluntatz sen fin, assi como cada un e cada una pot e deu far de la sua cosa propria, pero retenem en nos à ser tengudas e auer en nostras orations e bens que én la dita nostra orden se faran en comemoracion la anima del dit Guillem i de la dita sa filla, segont fu sa entention én la ordenança del dit són destin, la cal çession i donation e entrega i dedution, como dit es. én presençia dels ondràtz religiosos don frae Lop d' Arbeyça e don frae Miguel de Taffaylla, de la orden de *sant Françes , e én presençia del notari e testimonis dejus escriutz. de tot aquo sobrescriut son testimonis qui presentz furen e.l logar à las cosas sobreditas e per testimonis se otorgaren: don Beneyt de Muneta e Beneyt, són fill, ortelans, vezins d' *estela. et io, Johan Periz de Arraztia, escriuan, notari public e jurat del conseyll d' *estela, qui esta carta escriui à pregaria e mandament de las ditas abbadesa i conuent del dit monasteri, diuendres, dias denz e.l mes de febrer, èra e fazi est mon signe acostumat én testimoni de vertat. et nos, las deuanditas abadesa e conuent del dit monasteri, à conffirmation e firmeza de las cosas sobreditas metimes los sayels de mi, la dita abadesa, i ló del dit conuent én esta present carta perque las cosas sobreditas sian firmes e valederas e non puyssan venir en dupta, pendentz en cera.

<ville=Estella>

<texte=DMSC33-1346>

sappian totz aquels qui esta present carta ueyran e odiran como per deuant mi, Elias de Limoges, alcalde d' *estela, uenguien en juyzi don Pere Climent de Paris, franc d' *estela, procurador de la abbadesa e del conuent de las menoretas de *santa Clara d' *estela, én uoz e en nopne de las ditas abbadesa e conuent, demandant de la una part, e don Sancho Periz d' Oleysoa, bureler, uezin d' *estela, de l' altra. lo dit procurador, én uoz e en nopne de las ditas abbadesa e conuent e per uirtut de la dita procuracion demanda en juyzi al dit don Sancho Periz d' Oleysoa, dizem que, como las ditas abadesa e conuent de las menoretas del dit monastery auisen vint soltz de Sanchetz de çens per totz temps én cada un ân sobre una casa que es én la vila d' *estela, én la parroquia de la eglesia de *sant Nicolau , tenent con las casas del ospital de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, e tenent de l' altra part e de part

derrer con lo mur de la uila d' *estela e tenent de part deuant con la carrera publica, lo qual çens se deuia pagar én cada un ân, la meytat per la festa de *san Johan Babtista del mes de juyenn e l' altra meytat per la festa de Nadal, dizem que, como per razon que lo dit don Sancho Periz tenia e posedia la dita casa, lo dit procurador dobladas uos lò auis requerit al dit don Sancho Periz que èl li dona e pague los ditz vint soltz de çens de aquetz çinc ans pasàtz per la dita casa e lo dit don Sancho Periz no aya pagat lo dit çens én aquetz çinc ans pasàtz, altresí lo dit don Sancho Periz non puyssa posedir, auer nin tenir la dita casa si non con sa carga. dizi lo dit procurador que lo dit don Sancho Periz ha perdut la propietat e posesion de la dita casa per totz temps, per razon dels sobredit çens, assi trespasàtz, non pagàtz e ls ditz çinc ans pasàtz per benefici de for. et requeri al dit don Sancho Periz en juyzi que èl li leyse de sempre, relaxe e relinque per totz temps la propietat e posesion de la dita casa per los ditz çens assi trespasàtz non pagàtz e ls ditz çinc ans pasàtz à obs de las ditas abbadesa e conuent perque ne fagan sas proprias uolontatz per sen fin et fayta sa demanda lo dit don Sancho Periz otorga e conoyssi en juyzi que èl uertaderament no ha pagàtz los ditz vint soltz de çens per la dita casa én aquetz çinc ans pagàtz al dit procurador ni à las ditas abbadesa e conuent nin pode nin puyssa pagarlos, màs que li platz, consente, relaxa, relinqua, deysa e desenpara per totz temps à obs de las ditas abbadesa e conuent la propietat e posesion de la dita casa perque ne fagan sas proprias uolontatz per totz temps sen fin. ad aquo lo dit don Sancho Periz renunçia speçialment sòn for. et jo, lo dit alcalde, odudas las demandas faytas per lo dit procurador én uoz e en nopne de las ditas abbadesa e conuent et la confesion fayta per lo dit don Sancho Periz e los juytz én la manera sobredita e auut conseyll e deliberation con bons hommes e sauis, mandi e doy per juyzi que la propietat e posesion de la dita casa sia e finque per totz temps el dit procurador à obs de las sobreditas abbadesa e conuent de las menoretas del monasteri de *santa Clara d' *estela per far ne d' ela e en elas totas sas proprias uolontatz per razon dels ditz çens asi non pagàtz én aquetz çinc ans pagàtz. et las ditas partidas reçebiren lo dit mon juyzi én tot e per tot. testimonis son de las cosas deuantditas: don Sancho Martin de Villoria, peleter, uezin d' *estela, Pero Miguel d' Iturgoyen, notari d' *estela, et èls asi se otorgaren per testimonis. tot aquo fu fayt diuendres, vint e vuyt dias dentz e.l mes de abril, era de mil trezentz uoytanta e quatre. et én testimoni e firmeza de tot ço que sobredit es, jo, lo dit alcalde, meti mon sayel pendent én esta present carta. et io, Pere Guillem lo *jouen, escriuan, notari public e jurat del conseyll d' *estela, escriui esta carta per mandament del dit alcalde e de las ditas partidas e fazi aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC34-1348

>

<statut=copieinc>

est es traslat bien e fielment, de mot à mot trasladat de la original carta de diuisa, la tenor e la forma de la cal es escriuta ensequent: . sabuda cosa sia à totz omes, als qui son én present et als qui son per venir, que esta carta de la diuisa, donathius, mandamentz et layssas que fay et ordeni io, dòna Borzesa Climent, filla de don Johan Climent, franc d' *estela, qui fu, sent én ma enfermetat curable, per la Gracia de Dios et merçe, én ma bona memoria et én mon bon entendement et acort, mon plazer fu de ordenar, mandar, partir et laysar tot ço que io ey et à mi pertaynn et pertayndre me deu de bens mobles et de heretatz perque apres mon

traspassament d' est segle al altre yra ninguna nin discordia ninguna non puyssa naystre nin leuarse entre mons parentz et mas parentas sobre las mias cosas. tot primerament io, la deuandita dòna Borzesa, esleygui ma sepultura mon cors para enterrar e.l monasteri de *santa Clara d' *estela én l' abit de *santa Clara , et mandi que me sia fayt mon sebeliment et mon enterrament ben et ondradament. mandi que me sia conprat hun drap de seda lo meyllor que puyssan auer et sia leuat sobre mon cors al dit monasteri et cant siay soterrada sia huffert et dat lo dit drap à la eglesia del dit monasteri de *santa Clara per ma anima. eyssament mandi et layssi que me sia fayt mantengut et conplit mon anal de oblada et de candela én tot hun ân conplit én la deuandita eglesia de *santa Clara per ma anima. et encara mandi et layssi à mons conffrayres de la conffraria dels clers del espital de *sant Miguel lur setenari que io lis dey per ma fin que lis sia fayt conplidament et me façan mon dreyt como es costummat. mandi et layssi que si algun querellat de mi paressis mostrant los clams con vertat et con dreyt que io algo deuissi o tort algun tenguissi, ço que non crey, mandi que sian emendàtz del men. eyssament mandi, doy et layssi à la obra de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela vuyt libras de Sanchetz per ma anima et quaranta soltz à la luminaria de la dita eglesia de *sant Pere per ma anima. mandi et layssi à la deuandita eglesia de *sant Pere mon mantel de marbre pera casubla. mon mantel de seda mandi à la dita eglesia de *santa Clara per ma anima pera casubla. mandi et laysi à la eglesia de *santa Maria del Puy d' *estela hun drap de seda que ey én casa de color de tornassol. mandi et layssi çent soltz de Sanchetz pera conprar renta pera maintenir et far én cada hun aniuerssari à perpetuo als clerigues rationers de la dita eglesia de *sant Pere de la *rua que son et per tenps seran, per las almas de mon payre et de ma mayre et de don Simon Periz et de don Ponz Matheo, mons maritz, qui furen, et per la mia. mandi et layssey à todas las eglesias altraz perroquials de la vila d' *estela çinquo soltz. à totz los espitals de la vila d' *estela doblen solt per ma anima. à totz los reclus et reclusas de la vila d' *estela et de sons terminatz et al reclus de *sant Çibrian dotzen diners que ayan en comanda ma anima én lurs orations. eyssament mandi, doy et layssi al conuent de las dònas de *santa Clara d' *estela quaranta soltz de Sanchetz pera ma anima. et als conuentz dels frayres predicadors, dels frayres menors et dels frayres de *sant Agostin vinten solt de Sanchetz à cada un dels ditz conuentz que ayan en comemoration ma anima. als clerigues et dònas del espital de *sant Pere de la *rua mayor detz soltz de Sanchetz per ma anima. altressi mandi, doy et layssi als frayres de la merçe pera sacar cautius xristians de terra de moros trenta libras de Sanchetz per ma anima. à Emperia, filla de don Guillem de Leon, qui fu, una taça d' argent. à Johanet, maçip de casa, trenta soltz et que 'l sia renduda la carta que io ey sobre ël de deute que es pagada. à Mariquo vint soltz. à dòna Gracia là de casa trenta soltz. à Toda Garçia, filla de don Garçia Lopiz de Murel, vint soltz. mandi et layssi los collaços et coyllaças que io ey en Galdiano et totz los dreytz que io sobrels ey et sobre ëls ey et sobre lurs bens al conuent de las dònas de *sant Beneyt d' *estela, per las almas de don Simen Periz de las *tablas, mon marit, qui fu, et de Johan Periz, són fill, et per la mia. als conuentz de las dònas de *santa Maria de Salas d' *estela et de *santa Maria de la Orta d' *estela, vinten solt de Sanchetz à cada un dels ditz conuentz que ayan en comemoration la mia anima. mandi et layssi la casa que io ey én la perroquia de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela én la dita rua, deuant la dita eglesia de *sant Pere , la cal es tenent con la casa de don Bertolomeo Sanchiz et tenent con la casa del espital de *sant Pere , con són ort que ten de part derrer con lo flum nopnat Ega e tenent de

part deuant la dita casa con la carrera publica, que sia la dita casa con lo dit ort pera mantenir una capelania perpetua con la renta que saylldra que se cante én la eglesia de *santa Clara d' *estela per las almas de mon payre et de ma mayre et dels ditz mons maritz et per la mia et per mas almas comandadas, que là mantengan lo conuent de las dònas del dit monasteri de *santa Clara d' *estela que là façan cantar con la renta que saylldra. mandi et layssi que sian vestutz de sayal cotonat çinquanta pobres per ma alma. altressi mandi, doy et layssi à la filla de don Johan Montaner tres custias, catre cabeçals, hun cobertor dorat et altre de seda que io ey pera són casament. mandi et layssi al dit ospital de *sant Pere de la *rua hun leyt con sa marfeza et dos custias et hun cabeçal et dos linçols et huna de las calderas que io ey. eyssament mandi, doy et layssi io, la dita dòna Borzesa, én esta ma diuisa à Caterina, ma neboda, filla de dòna Quaterina, ma sor, qui fu, et à Quaterina, ma neboda, filla de dòna Quaterina, ma sor, qui fu, et à Quaterina, ma neboda, filla de don Ponz Climent, mon frayre, qui fu, la casa que io demori qu'es én la dita parroquia de *sant Pere de la *rua, con són ort én la dita rua, la cal casa con són ort es tenent con la casa de dòna Montesa, filla de don Arnalt Ponz, et tenent con la casa de don Martin Miguel lo ferrer et tenent con la quarrera publica qu'es de part deuant, tro al flum nopnat Ega qu'es de part derrer, én tal manera et con tal condition que non là puyssan allendar én niguna manera, elas ni altre ningun én ningun tenps del monde, mäs que là ayan et hereden enpues de lurs dias lurs enfantz o lurs dessendentz, parentz de mayors en mayors de elas entranbas, dessendentz de cada una de elas, cada un lo dreyt de cada una de elas, cada un de là que dessendra, lo dreyt d' aquela per totz tenps, senpre à mon nopne là ayan et possediscan én la manera sobredita. et encara li mandi et layssi à la deuantdita Quaterina, ma neboda, filla del dit Pontz Climent, mon frayre, pera són casament, trenta libras de bon Sanchetz. li mandi et layssi à don Remon Bidal, vicar de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela et prior del dit ospital de *sant Pere, la escala d' argent que io ey que s'en serua de ela én sa vida et apres los dias de sa vida, que sia fayta caliz con una taça de las mias pera la dita eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, per sa alma et per la mia. eyssament mandi et layssi la primiçia que io ey en Villoria con ço que saylldra de la dita primiçia que sian cantàtz trentenaris per ma anima én la dita eglesia de *santa Clara. altressi mandi et layssi que la ropa de leytz trayt là que mandada ey de part desus l' altra que sia partida et dada als espitals de la vila d' *estela, trayt al de *sant Pere, à benvista et conoyssença de dòna Eluira Climent, ma sor, et de mons cabeçalers dejus escriutz. et encara mandi et layssi tota la part et dreyt à mi pertanent e.l solar et molin dit de *san Martin, con sons dreytz et pertenenças al conuent et monasteri de las dònas del monasteri de *santa Maria de la Orta de la orden de *sant Beneyt d' *estela. eyssament mandi et layssi à la dita dòna Eluira Climent, ma sor, menoreta e.l monasteri de *santa Clara d' *estela, la vina qu'es e.l terminat de la Olzineda, tenent con la vina del espital de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela et tenent con la vina de don Pere Costantin et s'en approffeyte et la espleyte én sa vida et apres sons dias de sa vida sia et finque la dita vina e.l dit conuent de las dònas del dit monasteri de *santa Clara, que façan cantar trentenaris con la renta que saylldra las dònas et conuent que vuy son o per tenps seran del dit monasteri per totz tenps enpues los dia de la vida de la dita ma sor. altressi mandi et layssi à Johan Periz de Arrastia, notari d' *estela, per ço que me a seruut et trauayllat per mi en mons negoçis trenta soltz de Sanchetz per layssa. et encara mandi et layssi à don Sancho Garçeyz de Aguilar et à don Pero Periz de Aguilar, capelans, cada trent soltz de Sanchetz per que ayan en comemoration la mia

anima. otorgui et conoysqui que de la capelania que canta est present ân don Sancho Garçia, lo capelan de casa, a reçebut sissanta soltz de Sanchetz et non mäs et restan altres sissanta soltz. altres si mandï et layssi que lo dit don Sancho Garçia cante los sobreditz trentenaris per sön salari si ël voldra. et encara mandï et layssi à la obra de la eglesia de *santa Maria de Yrach trenta soltz de Sanchetz. eyssament ordeni, mandï et layssi io, la dita dòna Borzesa, én esta ma diuisa que sia venduda la vina que io ey e.l terminat de Yuarra, tenent con la vina de Sancho Bigot et tenent con la vina de don Pascal Julian et tenent con la vina de don Gil d' Arraztia, ortelan, et tenent con la vina del espital de *sant Johan et tenent con lo sender que sayll à la quarrera publica et dels diners que s'en faran de la venta de la dita vina et con totz los altres bens mobles que io ey, traytz lös que ey mandàtz et layssàtz, mandï que mons cabeçalers dejus escriutz conplan et paguen tota esta ma diuisa, enterrament et layssas et mandas et animalias én tot et per tot ço que per esta ma diuisa se conten et prengan et ayan paga per lurs trauaylltz çenten solt de Sanchetz et tot ló plus sia donat et mis e.ls locx dor la dita dòna Eluira Climent, ma sor, et Martina, filla de dòna Martina, qui fu, muller de don Beneyt de Limoges, qui fu, con los cabeçalers et conselers dejus escriutz, entendran que sia ben enplegat. et son ëtz dejus escriutz los bens mobles que io ey que à present me acordi: , én la casa or io demori dos cubs et seys cubas grandas et set tonels mayors et menors, çent quoncas de vin vendedor entre viell et nou, o poc mäs o poc meynnz, seys taças et hun pucher d' argent, d' estas taças son las dos, et huna cuyllera d' argent de Miguel de *sant Gil , cambiador, que las tent enpeynàtz de seys libras et çinc soltz de Sanchetz. ey mas tres custias de barrat de Flandies et huna altra custia et detz cabeçals et detz façarols que estan én la pila de la canbra deuant et altra ropa, én la canbra derrer, tres arquas planas, én la canbra de mey, dos arquas et dos calderas, catri calderons, huna altra caldera et huna paela que es de dòna Eluira de Azedo. hun gran pucher d' estaynn, vuyt comunals et vuyt menors, tres aygamaniltz de laton, bacins d' alaton, topina de cobre, tres morters de cobre, detz escuelas de peltre, dos arquas planas, huna hucha ferrada, huna arqua pintada e.l meanill, tres bancx, dos armaris. én la canbra deuant: catre bancx de torn et catre peças de sayals cotonàtz. mandï, ordeni et tenci per ben io, la dita Borzesa, que si algun o alguna o alguns o algunas de aquels o de aquelas à qui io mandat et layssat ey alguna ren venissen o fisen venir contra esta ma diuissa én tot o én partida que no ayan nin lis sia ren donat de ço que io mandat et layssat ey ad aquel o aquels o aquela o aquelas que contravendran o faran contravenir et lis sia tot tolgut et donat per ma anima e.ls locx dor mons cabeçalers entendan que sia ben enplegat. et si mester fazia leuen playt o playtz et espendan del men menz que dure per saluar et sostenir esta ma diuisa et rebatan per solt et per libra e.ls locx et ad aquels que io ey mandat et layssat. et se entreguen del cost et mision et damages et meynzcaps que per saluar et sostenir esta ma diuisa reçibran. et io, la deuantdita dòna Borzesa, pregui à uos, don Pero Periz de Artarquotz, capelan rationer de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, et à uos, don Martin Ochoa de Sarassat, capelan qui estes presentz, et à don Remon Soffraynon, merçer, vezin d' *estela, et à las ditas dòna Eluira Climent et Martina, que me siatz et me sian mons cabeçalers de aquesta ma present diuisa et à don Pere Bigot, cambiador, fill de don Guillem Bigot, que sia consseyller d' esta ma diuisa et del compliment de ela. et io, la deuantdita dòna Borzesa, doy plen poder et apoderi ata de present sobre totz mos bens mobles et heretatz, metent vos én tenença et én possession de totz mos bens, heredamentz et mobles per tenor d' esta present carta de diuisa, rendent vos las claus à uos, los deuantditz don Pero Periz et don Martin Ochoa,

qui estes presentz, et als ditz don Remon Soffraynon, dòna Eluira Climent et Martina et al dit conseller, maguer absentz, assi como si fusen presentz, à uos, los ditz presentz, per vos et en voz et en nopne dels ditz absentz, pera obs de conplir et fornir esta ma diuisa én tot et per tot et tot ço que per esta ma diuisa se conten et encara vos doy plen poder de mellorar et continuar én esta ma diuisa per que vala et se conpla. et nos, los deuantditz don Pero Periz et don Martin Ochoa, presentz, à rogaria de uos, la dita dòna Borzesa, assi entram et nos otorgam per vostres cabeçalers de uos, la dita dòna Borzesa, de tot aquest vostre present destin et diuisa, et del plen poder que la deuantdita dòna Borzesa dona als sobreditz sons cabeçalers et cabeçaleras et conseller sobre totz sons bens én la manera sobredita et de meyllorar et continuar én esta sa diuisa como sobredit es et de como los ditz don Pero Periz et don Martin Ochoa entraren et se otorgaren per sons cabeçalers én la manera sobredita son testimonis qui presentz furen e.l logar, clamàtz et pregàtz et per testimonis se otorgaren: don Remon Bidal, prior del espital de *sant Pere de la *rua mayor mayor d' *estela, don Garçia de Narcue, estoler, don Gil d' Arraçola, peyller, vezins d' *estela. esta carta et diuisa fu fayta dissapte, derrer dia del mes de may, èra. et io, Johan Periz de Arraztia, escriuan, notari public et jurat del conseyll d' *estela, qui esta carta, diuisa, donatius, mandamentz et layssas escriui à pregaria et mandament de la deuantdita dòna Borzesa et fazi én ela est mon signe acostumat én testimoni de vertat. , dissapte, set dias dentz e.l mes de juynn. don Pero Periz de Artazquotz, capelan rationer de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, don Martin Ochoa de Sarassat, capelan, et don Remon Sofraynnon, merçer, vezin d' *estela, cabeçalers de dòna Borzesa Climent, qui fu, diziren diuisa de la dita dòna Borzesa à don Pere Climent de Paris, procurador de la abadessa et conuent del monasteri de *santa Clara d' *estela, et de dòna Eluira Climent, menoreta e.l dit monasteri, et à Maria Periz de Berbinçana et à Eluira Garçia, menoretas del dit monasteri, en voz et en nopne de las ditas abbadessa et conuent et de la dita dòna Eluira Climent, sor de la dita dòna Borzesa, et à Quaterina, neboda de la dita dòna Borzesa, filla de Ponz Climent, són frayre, qui fu, et à dòna Sancha Periz et à dòna Toda Sanchiz, monias del monasteri de *santa Maria de la Orta d' *estela, en voz et en nopne de la prioresa et conuent del dit monasteri, à don Remon Bidal, bicari de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, en voz de la dita eglesia, et à don frae Johan d' Igal, comendador de la casa et comendaderia d' *estela dels frayres de *santa Maria de la merçe, per deuant l' ondrat et saui Johan Periz, escriuan, loctenent de alcalde, per l' ondrat et saui don Elies de Limoges, alcalde d' *estela. et èls metiren per ferme de odida diuisa à don Johan Ochoa, cambiador, franc d' *estela, et èl otorgasse per tal ferme de odida diuisa como dit es desus, tot aquo segont for, us et costume de *estela. testimonis de dita diuissa qui presentz furen e.l logar et per testimonis se otorgaren: don Pere Marin, capelan rationer de la eglesia de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, Guillem d' Esparça, tender, et Martin d' Arratia, ferrador. et io, Johan Periz d' Arraztia, escriuan sobredit, qui la dita diuisa escriui et est traslat per mandament del dit loctenent de alcalde. et puntey dejus lo vín et catre reglon or diz: et à Quaterina, ma neboda, filla de dòna Quaterina, ma sor, qui fu, per que èra doblat, et sobre est reglon entreliney or diz: et à Quaterina, et emendey e.l trenta et dosen reglon or diz: à la dita dòna Eluira Climent, ma sor, menoreta, et e.l catren reglon d' est or diz: et èl otorgasse per tal ferme. et fazi én èl est mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC35-1350>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta carta veyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios abbadessa del monasteri de *santa Clara de *estela, et lo conuent de las dòna Todas del dit monasteri, plegadas e.l dit monasteri à sòn de la canpana toquada del dit monasteri como auem usat e costunmat, totas de un acort e sen deuari ningun, gardant la pro del monasteri, donam à çens perpetuo à uos, Johan de *santa *cruz, ortelan, e à uos, Sancha Miguel, sa muyller, vezins de *estela, una vinna que nos auem e.l terminat de Ayegui, tenent con la vinna de Yrach e tenent con los ermes e tenent con lo sender que sayll à la quarrera publica, én cada un ân per seys soltz de bons Sanchetz o de calquer moneda corra en Nauarra, pagar lo dit çens én cada un ân, vos o qui que tenedor o tenedors sian de la dita vinna, à nos o à nostre mandament o à qui esta carta mostrara sen altra carta de procuracion per la festa de *sant Gil del mes de setembre, én tal manera i con tal condition que vos o qui que tenidor o tenidors seran de la dita vinna laboretz la dita vinna én cada un ân à perpetuo de sas labors costumadas cada unas à sòn tenps: podar, cauar, esfforneçinar e vinar én cada un ân. aquesta vinna deuandita vos donam à çens perpetuo én la manera sobredita entegrament, con totz sons dreytz e con totas sas pertenenças de erm e de poblat, con sas entradas e con sas yssudas, solta, quita, franca, bona e liure, sen ningun entredit, sen ningun enbarc, sen ningun engan, sen ningun retenement, sen ningun repentement i sen ninguna mala voz, assi como ten de anple e de lonc e de abisme entro al çel, pagant lo dit çens én cada un ân e conplent los ditz conuentz én la manera sobredita et per mayor segurtat, nos, las ditas abbadessa i conuent, metem per fermes e fianças de saluetat e de redra d' esta donation deuandita çensal, salua e bona far e sen mala voz de totz los omes e de las femas del segle à Pere Pascal Çauala e à Saluador de Arruaçu, ortelans, vezins de *estela, que la façan solta, quita, franca, bona e liure de totz los omes e de las femas del segle, salua la fe de la seynnoría mayor de Nauarra, pagant lo dit çens én cada un ân, segont sobredit es. et nos, los deuanditz, Pere Pascal e Saluador, assi entram e nos otorgam per tals fermes e fianças de saluetat e de redra como dit es desus, ad aquo obligant totz nostres bens mobles e heretatz, gaynnàtz e per gaynnar. et io, lo dit Johan de *santa *cruz, e io, la dita sa muyller, assi reçebem la sobredita vinna à çens perpetuo én la manera sobredita con las conditions sobreditas et à far las ditas labors e tenir e conplir las cosas sobreditas én la manera e forma sobredita nos obligam con totz nostres bens mobles e heretatz, gaynnàtz e per gaynnar, et per mayor segurtat metem per fiança de far las ditas labors én la manera e forma sobredita à Lope Miguel de Torrano. et io, lo dit Lope Miguel, assi entri e me otorgui per tal fiança como dit es desus ad aquo obligant totz mons bens mobles e heretatz, gaynnàtz e per gaynnar. et nos, las ditas partidas, e nos, los ditz fermes, i nos, las ditas fianças de las ditas partidas, à non poder venir contra én niguna manera én raçon de las cosas sobreditas renunçiam spresament nostre for e nostre alcalde e la exçeption de non respondre à carta. de tot aquo sobrescriut son testimonis qui presentz furen e.l logar e per testimonis se otorgaren: Andico de Munita, ortelan, e Sancho de Arguinariz, podador, vezins d' *estela. et io, Johan Periz de Arraztia, escriuan public e jurat, notari dels juratz e del conseyll d' *estela qui esta carta escriui per abc partida à pregaria e mandament de

las partidas sobreditas, tres dias dentz e.l mes de febrer, era e façi én ela est mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC37-1350>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta veyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios, abbadessa del monasteri de *santa Clara de *estela, e lo conuent de las dònas del dit monasteri, plegadas à sòn de la canpana toquada del dit monasteri, totas de un acort, sen deuari ningun, gardant la pro del dit monasteri, donam des uy auant à çens perpetuo à uos, Martin d' Ançin, ortelan, vezin d' *estela, i à Maria Garçia, uostra muyller, aquel nostre ort que es én la plana, tenent al altre nostre ort que fu de dòna Franqua i tenent con l' ort de la çequia e tenent con la quarrera publica i la vinna que es e.l terminat de Sarrea, tenent con la vinna que fu de don Johan de Muetz i con la vinna que fu de don Bertolomeo, lo çabater, i con lo sender que sayll à la quarrera publica, én cada un ân per tretze soltz de çens de calquer moneda corra en Nauarra, pagar lo dit çens én cada un ân à nos o à nostre mandament o à qui esta carta mostrara, sen altre carta carta de procuracion, la mitat per la festa de *sant Miguel del mes de setembre e l' altra mitat per la festa de Nadal én cada un ân e tot cost e mission que farem de cada terme auant per demander i cobrar lo dit ençens. aquest ort i aquesta vinna deuanditz vos donam à çens perpetuo én la manera sobredita entregament, con totz sons dreytz i con totas sas pertenenças de herm i de poblat, con sas entradas i con sas yssidas, soltz, quitis, franx, bons e liures, sen ningun entredit, sen ningun enbarc, sen ningun engan, sen ningun retenement, sen ningun repentement e sen ninguna mala voz, assi como tenen de anple i de lonc e de abisme entro al çel, pagant lo dit cens én cada un ân segont que sobredit es. et per mayor segurtat metem per fermes e fianças de saluetat e de redra d' esta donation çenssal deuandita salua e bona far à Sancho Garçia de Alssassu e à Saluador de Arruaçu, ortelans, vezins de *estela, que lâ façan solta, quita, franqua, bona e liure de totz los omes e de las femas del segle, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra, pagant lo dit çens én cada un ân, segont que sobredit es. et nos, los ditz Sancho Garçia e Saluador, assi entram i nos otorgam per tals fermes e fianças de saluetat i de redra, como dit es desus. et nos, las ditas abbadessa i conuent, e nos, los ditz fermes e fianças, à far bona la dita donation çenssal én la manera sobredita nos obligam con totz nostres bens mobles i heretatz, gaynnàtz e per gaynnar, l' un per l' altre i cada un per lo tot renunçiant spresament nostre for i nostre alcalde e la exception de non respondre à carta. de tot aquo sobrescriut son testimonis qui presentz furen e.l logar à las cosas sobreditas e per testimonis se otorgaren Sancho Yuannes de Eulate e Miguel Martiniz d' Eulate, ortelans. et io, Johan Periz d' Arraztia, escriuan, notari public i jurat del consseyll de *estela, qui esta carta escriui per abc partida à pregaria i mandament dels ditz abadesa i conuent i fermes i fianças del dit Martin d' Ançin, quatorze dias e.l mes de marz, era et fazí én ela est mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<notaire=GarciaJohandeGalla>

<statut=copieinc>

en nopne de Dios amen. sapian totz aquells qui esta present carta veyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, religiosa abbadessa de las dònas menoretas del conuent de *santa Clara , et nos las dònas del dit conuent, plegadas totas de una voluntat, fayt capitol sens vari ningun, dam à çens perpetuo perpetualment pera senpre jamas à uos, don Sancho Guarçia d' Eulate, podador, e à dòna Maria d' Endatz, uostra muller, vezins d' *estela, una vinna que nos auem e.l terminat de *sant Lorentz , tenent con la vinna que fu de don Pero Sanchiz, cambiador, e tenent con la vinna de don Martin Andia, carpenter, qui fu, e con la vinna de don Johan Periz de Montinnano, bureler, qui fu, e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica. es à saber que deuetz dar e pagar per la dita vinna én cada un hân perpetualment vuyt soltz de çens de qualquer moneda corra én Nauarra per la festa de *sant Gil del mes de setembre, à nos o à nostre mandament, qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration. et es de conuenent que deuetz tenir e mantenir én són sest e én són estar la dita vinna e sí meyllorada, que non peyorada, e far én ela én cada un hân totas sas labors suficientment, es à saber, én cada un hân, podar, cauar, vinar e esforneçar, cada labor à són tenps e à sa sazon. esta vinna sobredita vos dam à çes perpetuo én la manera sobredita con totz són dreytz e con totas sas pertenenças, con sas entradas e con sas sayllidas, solta, quita, franquia, bona e deliure, sen ningun enbarc, sen ningun engan, sen ningun reteniment, sen ningun repentiment, sen ningun contrast e sen ninguna mala voz, asi com ten de anple e de lonc e de abisme troal çel et metem e dam uos per fermes e fianças de saluetat e de redra d' esta donation e vinna çensal sobredita salua e bona, sens enbarc ningun e sen mala voz per totz temps far à Saluador Guarçia d' Arruaçu e à Sancho Yuaynnes d' Eulate, ortelans, vezins estajantz d' *estela, que uos lâ faguan bona, sens enbarc ningun e sen mala voz de totz los hommes e femas d' aquest segle, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra, donant e pagant lo sobredit çens e los ditz conuentz tenent e fazent seguont sobredit es et nos, los sobreditz Saluador Guarçia e Sancho Yuaynnes, asi entram e nos otorguam per tals fermes e fianças de saluetat e de redra de com dit es desus, à la qual fermeria e fiancaria sobredita obliguam totz nostres bens mobles e heretatz que auem e aurem, guaynnàtz e per guaynnar, et nos, los sobreditz don Sancho Guarçia d' Eulate e dòna Maria d' Endatz, sa muller, asi reçibem de uos, las dònas del dit conuent, la dita vinna à çens én la forma e manera e conditions sobreditas e obliguam totz nostres bens guaynnàtz e per guaynnar que auem e aurem, mobles e heretatz, à tenir e mantenir la dita vinna çenssal én són sest, meyllorada e non peyorada, e à far ly sas labors suficientz én cada un hân: podar, cauar, vinar e essfforneçar, seguont sobredit es, et nos, las sobreditas partidas, e nos, los fermes e fianças sobreditas, per razon de las sobreditas cosas e à non poder venir contra elas, espeçialment cada uns de nos renunçiam nostre for e tot altre for speçial e general, ecclesiastic e seglar e à la exception de non respondre à carta. de tot aquo que sobredit es son testimonis qui presentz furen e.l loguar e per testimonis se otorguaren: Pere Pascal de la Caritat, podador, e Johan Guarçia de *santa Crutz, ortelan, vezins d' *estela. esta carta fu fayta diluns, vuyt dias dentz e.l mes de febrer, era de mil trezentz vuytanta e vuyt. et io, Guarçia Johan de Guaylla, escriuan jurat e nothari public del conseyll d' *estela, escriui de tot aquo que sobredit es dos cartas de una forma e de una tenor, per mandament de las ditas partidas e dels fermes e fianças sobreditz, la una pera las dònas del dit conuent de *santa Clara e l' altra pera als

sobreditz don Sancho Guarçia d' Eulate e dòna Maria d' Endatz, sa muller, e fazi aquest mon signe acostupnat én cada una de elas én testimoniança de vertat.

<ville=Estella>

<époque=1350-1400>

<texte=DMSC40-1354>

<statut=copieinc>

en nopne de Dios amen. sapian totz aquels qui esta present carta ueyran e odiran que jo, dòna Badoyna de Bertet, seror menoreta én la orden de las dònas del monasteri de *santa Clara pres *estela, con liçençia e plazenteria de dòna Marquesa Gil, mamayor abbadessa per la Gracia de Dios de las dònas del dit monasteri de *santa Clara , doy à çens perpetuo à uos, Pero Periz de Saluaterra, peleter, e à dòna Guillelma, uostra muller, vezins d' *estela, huna casa que jo ey én la vila d' *estela én la parroquia de la eglesia de *sant Miquel , e.l *mercat *vieyll, tenent con lo corral e casal dels broters d' *estela e tenent con la casa de Sancho Miguel de Herendatçu, labrador, e tenent con la plaça del *mercat *vieyll. es à saber que deuetz dar e pagar én cada un ân per la dita casa seys soltz de çens de qualquer moneda corra en Nauarra, vos ho qui que tenedor o tenedors seran de la dita casa, à mi, la dita dòna Badoyna, o à mon mandament qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration, la meytat per la festa de *sant Johan Babtista del mes de juynn e la meytat per la festa de Nadal, e tot lo cost e mission que sera fayt per demandar e cobrar lo dit çens de cada terme én auant. esta deuantdita casa vos doy à çens perpetuo én la manera deuantdita con totz sons dreytz e con totas sas pertenenças, con sas entradas e con sas sayllidas, solta, quita, franca e bona e deliure, sen ningun enbarc e sen ningun contrast, sen ningun reteniment e sen ningun repentiment, sen ningun enguan e sen ninguna mala voz, assi com ten d' anple e de lonc e de abissme troa al çel, que là ayatz pera vos e tot vostre mandament, pera tenir, pera donar, pera vendre, pera enpeynnar, pera canbiar, pera agenar e pera far de ela y én ela totas uostras proprias voluntatz sens fin assi como cada un e cada una pot e deu far de la sua cosa propria, donant e paguant én cada un ân lo sobredit çens e lo cost e mision de com dit es dessus. et per mayor segurtat meti per fermes e fianças de saluetat e de redra de esta donation e casa çenssal sobredita salua e bona far à Miguel Helias, fill de don Pere Elias, tender, qui fu, e à don Johan Lopiz de Berbinçana, podador, vezins d' *estela, que là façan bona, solta, quita, franca e deliure sens ningun enbarc e sens ninguna mala voz, per totz temps jamas, de totz los homes e femas d' aquest segle que enbarc ho mala voz y metram én la dita casa, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra, paguat lo dit çens de com dit es desus. et jo, lo dit Miguel Elias, e jo, lo dit Johan Lopiz de Berbinçana, assi entram e nos otorgam per tals fermes e fianças de saluetat e de redra de com dit es desus, à la qual fermeria e fiançaria sobredita obliguam totz nostres bens que auem e aurem, mobles e heretatz, guaynnàtz e per guaynnar, e renunçiam à non poder venir ni far venir contra las sobreditas cosas speçialment renunçiam nostre for e tot altre for speçial e general, ecclesiastic e seglar e tot hus e costupne e à la exçeption de non respondre contra esta carta. testimonis son qui presentz furen e.l loguar à las cosas deuantditas e per testimonis se otorguaren: Johan Sanchiz de Saluaterra e Guonçaluo Sanchiz, són frayre, peleters, vezins d' *estela. esta carta fu fayta setze dias dentz e.l mes de febrer, era de mil e

trezentz e nouanta e dos. et jo, Guarçia Johan de Guaylla, escriuan jurat e nothari public del consseyll d' *estela, escriui dos cartas de una forma e de una tenor de tot aquo que sobredit es, la una pera la sobredita dòna Badoyna, l' altra pera als sobreditz Pere Periz e dòna Guillelma, sa muller, per mandament de las ditas partidas e dels fermes e fianças sobreditz. et fazi én cada una de elas aquest mon signe acostupnat én testimoniança de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC42-1354>

<statut=copieinc>

en nopne de Dios amen. sapian totz aquels qui esta present carta veyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, per la gràcia de Dios abadesa de las dònas serors menoretas del monasteri de *santa Clara pres *estela, et nos, las dònas e conuent del dit monasteri de *santa Clara , donam à tribut à uos, Johan Simenitz, vezin de Viana, estajant en Perezuelas, fill de Simeno de Peraffita, qui fu, totz los heredamentz à nos pertaynnentz que nos auem én las ditas vilas de Viana e de Perezuelas e en sons terminatz, casas, vinnas, peças e totz altres heredamentz à nos pertaynnentz e.l ditz terminatz qualsseuol que sian e dorsseuol que sian. es à saber, de vuy dia que esta carta es fayta en detz ans seguentz conplitz, detz fruytz cuyllitz, én cada un hân dels ditz ans per vint e tres rouas de forment de tribut, bon e linpi, de la mesura d' *estela, que paguetz én cada un ân per la festa de *santa Maria del mes de aguost, dentz el dit nostre monasteri portat e mesurat, auran costa e mission à nos, las ditas dònas del dit conuent ho à qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration. et es tal tal conuenent que si per demandar e cobrar lo dit tribut fïsem cost e mision de cada terme én auant vos nos lò deuetz tot emendar e pagar, assi ben como lo dit tribut. et encara si non pagauetz lo dit tribut als ditz termes que donetz e paguetz de cada terme én auant per cada dia que passara çinc soltz de carlins de pena, de la qual dita pena sia la meytat pera obs de la seynnoria mayor de Nauarra à far uos pagar lo dit tribut que deuut nos sera e la meytat pera qui esta carta mostrara et non vos deuem toldre lo dit tributament én tot lo dit temps, troal terme conplitz antz far vos lo bon e sen enbarc de tota persona d' aquest segle que enbarc algun ý metis én las ditas heretatz ho en alguna de elas. et à tenir e conplir aquo que sobredit es, nos, abbadessa e dònas del conuent del dit monasteri, obliguam totz los bens al dit monasteri pertaynnentz comuns, sedentz e mouentz, e renunçiam à non poder contra uenir tot for e tot dreyt e à la exçeption de non respondre contra esta carta. et jo, lo sobredit Johan Simeniz, present e.l loguar à las cosas deuantditas e à cada una de elas, assi reçebi de vos, las ditas abbadessa e dònas del conuent del dit monasteri à tribut las sobreditas heretatz, én la manera e forma sobredita, con las sobreditas conditions e obliguime con totz mons bens que jo ey e aurey, mobles e heretatz, guaynnàtz e per guaynnar, de dar e pagar lo sobredit tribut én cada un ân dels ditz ans à cada un dels ditz termes de com dit es dessus e lo cost e mission e la dita pena tant quant montara e renunçii à non poder venir én tot ni én partida nin far venir contra las sobreditas cosas speçialment renunçii mon for e tot altre for speçial e general, ecclesiastic e seglar, e tot hus e costupne e à la exçeption de non respondre contra esta carta. de tot aquo que sobredit es son testimonis qui e.l loguar furen presentz à las cosas sobreditas e per testimonis se otorguaren: Andreu de Muneta e Lope Miguel de Torrano, hortelans, vezins d' *estela. esta carta fu fayta seys dias dentz e.l mes de nouembre, era de mil e trezentz e nouanta e dos. et jo, Guarçia

Johan de Guaylla, esscriuan jurat e nothari public del conseyll d' *estela, escriui dos cartas de una forma e de una tenor de tot aquo que sobredit es, la una pera las dònas sobreditas de *santa Clara , l' altra pera al sobredit Johan Simeniz, e fazi én cada una de elas aquest mon signe acostupnat per mandament de las ditas partidas én testimoniança de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC43-1355>

<statut=copieinc>

. sapian totz aquels qui esta present carta veyran e odiran que nos dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios abadessa de las de las dònas frayras menoretas del monasteri de *santa Clara pres *estela, nos, dòna Enperia Montaner, dòna Eluira Ferrandiz de Assiaynn et dònas e conuent del dit monasteri, donam à çens perpetuo à uos, Pere Pascal Çauala, ortelan, vezin d' *estela, e à Maria Johan, uostra clauera, huna vinna que es e.l terminat de *sant Lorentz , tenent con la vinna de Guillem Arnalt de Salt, mercader, preuost d' *estela e tenent con la vinna de don Johan Simeniz d' Eulate, capelan estajant en *estela, e tenent con la vinna de don Sancho lo conporter e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica. es à saber que deuetz dar e pagar én cada un ân perpetualment per la dita vinna quintze soltz de çens de qualquer moneda corra en Nauarra, pagar lo dit çens én cada un ân per la festa de *sant Gil del mes de setembre à nos ho à nostre mandament qui esta carta mostrara sens altra carta de procuration o con carta de procuration et tot lo cost e mission que sia fayt per demandar e cobrar lo dit çens de cada terme en avant. esta vinna sobredita vos donam à çens perpetuo én la manera deuantdita con totz són dreytz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas sayllidas, solta, quita, bona e liure, sen ningun enbarc e sen ningun contrast e sen ningun entredit, sen ningun reteniment, e sen ningun repentiment, sen ningun enguan e sen ninguna mala voz, assi com ten de anple e de lonc e de abisme troa al çel, que là ayatz pera uos e nostre mandament, pera tenir pera donar pera vendre pera enpeynnar e far de ela y én ela totas uostras proprias voluntatz sens fin assi como cada un e cada una pot e deu far de la sua cosa propria, donant e paguant én cada un ân lo sobredit çens assi como dit es de sú e lo cost e mission seguont sobredit es. et per mayor segurtat metem per fermes de saluetat e fianças de redra de esta donation e vinna çenssal sobredita salua e bona far à Johan de *santa *cruz e à Beneyt de Muneta, ortelans, vezins d' *estela, que là faguan bona, solta, quita e liure, sen enbarc ningun e sen mala voz de totz los homes de aquest segle e de las femas que enbarc algun o mala voz y metran én la donation e vinna çenssal sobredita en qualsseuol temps que sia e per qualsseuol razon que sia, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra, pagar lo dit çens de com dit es desus e lo cost e mission segunt sobredit es. et jo, lo dit Johan de *santa *cruz, e jo, lo dit Beneyt de Muneta, ortelans, assi entram e nos otorguam per tals fermes e fianças de saluetat e de redra de com dit es desus. à la qual fermeria e fiançaria sobredita obliguam totz nostres bens que auem e aurem, mobletz e heretatz, guaynnàtz et per guaynnar, et nos, abadessa e dònas del dit monasteri, obliguam totz los bens comuns, sedentz e mouentz, pertaynnentz al dit monasteri à sacar e quitar uos sens nostre damage à uos, los sobreditz fermes e fianças, de esta dita fermeria e fiançaria én que mis vos auem et per razon de las cosas sobreditas e à non poder venir contra elas nos, las sobreditas abadessa e dònas del dit monasteri, e nos, los fermes e fianças sobreditz, cada uns de nos renunçiam nostre for e tot

altre for espeçial e general ecclesiastic e seglar e tot benefiçi de ley e de dreyt e totas Gracias, priuileges e franquezas faytas e per far e tot hus e costupne e à la exçeption de non respondre à carta. testimonis son de tot aquo que sobredit es qui presentz furen e.l loguar e per testimonis se otorguaren: Simon Miguel de Mues e Martin Sanchiz de Çuffia, ortelans, vezins estajantz d' *estela. esta carta fu fayta catortze dias dentz e.l mes de gener, era de mil e trezentz nouanta e tres. et jo, Guarçia Johan de Guaylla, escriuan jurat e notari public del consseyll d' *estela, escriui dos cartas de una forma e de una tenor de tot aquo que sobredit es, la una pera las dònas del dit monasteri de *santa Clara , l' altra pera als sobreditz Pere Pascal e Maria Johan per mandament de las ditas partidas e de las fermes e fianças sobreditz. fazí én cada una de elas aquest mon signe acostupnat én testimoniança de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC44-1355>

<statut=copieinc>

sapian totz aquels qui esta present carta veyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios abadessa de las dònas e conuent del monasteri de *santa Clara pres *estela, et nos las dònas e conuent del dit monasteri, otorguam e venem de conayssut e de maniffest que, como vos, Miguel de Muru, podador, vezin d' *estela, tenguatz de nos e nos vos auissem donat à çens perpetuo én cada un ân per seys soltz de çens de qualquer moneda corra én Nauarra huna vinna que es e.l terminat de *sant Lorentz , tenent con la vinna que fu de Pascal de Guaylla, podador, qui fu, e tenent con la vinna que fu de Guarçia de Bitoria e tenent con lo sender que sayll à la carrera publica, la qual dita vinna nos à uos donames à çens perpetuo én la manera deuant dita con fermes e con carta publica escripta e fayta per man de Johan Periz d' Arraztia, notari d' *estela, qui fu, én la qual se conten que uos deuietz far troa çert terme meylllorament de vint soltz de Sanchetz én la dita vinna çenssal et como nos siam çertificadas per bonas gentz fidedignas e amix e bon valentz que vos, lo dit Miguel de Muru, auetz fayt conplidament lo dit meylllorament én la dita vinna çenssal e là auetz meylllorada de tant e de màs, si nos tenem per paguadas e per integradas del dit meylllorament que uos fayt y auetz én la sobredita vinna çenssal e dam uos per quiti del dit meylllorament que uos far deuietz én la dita vinna çenssal à uos e à totz uostres bens e de la obliguation que fistes e vos obliguastes à far lo dit meylllorament én la dita carta seguont que per ela se conten e se pot leyre e entendre et assi vos dam per quiti à uos, lo dit Miguel de Muru, e à totz uostres bens én razon e per razon del dit meylllorament que uos far deuietz e eretz tenut e obliguat de far én la sobredita vinna çenssal én tal manera que jamas én ningun ni en algun temps del monde nos ni altre per nos ni en voz de nos con carta ni sen carta non façam ni nos façan demanda ninguna ni alguna à uos ni à uostres bens per esta razon e si fayta vos sia à uos ni à uostres bens que non vaylla ni aya valor ni establatat ni sian ni siam odutz per deuant ningun juge ni alcalde ecclesiastic ni seglar, renunçiant ad aquo generalment tot for speçial e general, ecclesiastic e seglar, e à la exçeption de non respondre contra esta carta. de tot aquo que sobredit es son testimonis qui e.l logar furen presentz, per testimonis aclamàtz e que per testimonis se otorguaren: Per Pascal Çauala e Guarçia de Enqueynn, ortelans, vezins d' *estela. esta carta fu fayta e.l dit monasteri de *santa Clara , dizeuuyt dias dentz e.l mes de aguost én la era de mil e trezentz e nouanta e tres. et jo, Guarçia Johan de Guaylla, esscriuan jurat e notari public del consseyll d' *estela,

esscriui esta present carta per mandament de la abbadessa e dònas sobreditas del dit conuent de *santa Clara à ystançia e requisition del sobredit Miguel de Muru et fazi én ela aquest mon signe acostupnat én testimoniança de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC45-1355>

<statut=copieinc>

. sapian totz aquels qui esta present carta ueyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios abbadessa de las dònas del monasteri de *santa Clara pres *estela, e nos, las dònas e conuent del dit loguar, donam à çens perpetuo à uos, Miguel de Muru, podador, vezin d' *estela, una vinna que nos auem que es del dit monasteri, e.l terminat de *sant Lorentz , tenent con la vinna que fu de Yeneguo Miguel de d' Orendiaynn e tenent con la vinna de Lope del PontdelaReynna e tenent con la vinna de Martin Miguel de Montinnano, podador, e tenent con la vinna de Martin de Mayça e con lo sender que sayll à la carrera publica. es à saber que deuetz dar e pagar én cada un ân perpetualment per la dita vinna, uos o quique tenedor sia de ela, dos soltz carlins blanx de çens o catre soltz de carlins negres, moneda corrible en Nauarra, per la festa de *sant Gil del mes de setembre, à nos o à notre mandament o à qui esta carta mostrara pera obs de las dònas del dit monasteri sens altra carta de procuration o con carta de procuration e tot lo cost e mission que sia fayt per demandar e cobrar lo dit çens de cada terme én auant. et es tal conuenent que non paguetz çens per la dita vinna en etz dos ans seguentz primers venidors dos frutz cuyllitz e dels ditz dos ans én auant paguetz lo dit çens én cada un ân de com sobredit es et deuetz far én la dita vinna çenssal meylllorament de dentz dos ans primers veniders, vint sols o vint soldadas de carlins negres. esta vinna sobredita uos donam à çens perpetuo én la manera sobredita con totz sons dreytz e con totas sas pertenenças de herm e de poblât, con sas entradas e con sas sayllidas, solta, quita e liure, sen ningun enbarc e sen ningun contrast, sen ningun reteniment, sen ningun repentiment, sen ningun enguan e sen ninguna mala uoz, assi com ten de anple e de lonc e de abissme troa al çel, que lâ ayatz pera uos e tot uostre mandament, pera tenir, pera donar, pera vendre, pera enpeynnar én qualseuol manera agenar e far de ela y én ela totas uostras proprias voluntatz sens fin assi como cada un pot, deu far de la sua cosa propria, donant e paguant én cada un ân de com dit es dessus lo sobredit çens. et per mayor segurtat metem per ferme e fiança de saluetat e de redra de esta donation e vinna çensal deuantdita salua e bona far à Pere Pascal Çauala, ortelan, vezin d' *estela, que lâ fagua bona e salua de totz los homes e de las femas de aquest segle que enbarc algun ho mala uoz ý metran én la vinna çensal sobredita én qualseuol tenps que sia e per qualseuol razon que sia, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra, donant e paguant lo dit çens de com dit es dessus e tenent e conplent los sobreditz conuenentz én la manera sobredita; al qual ferme e fiança sobredit sacar sen són damage d' esta fermeria e fiançaria sobredita obliguam totz los bens comuns pertaynnentz al dit monasteri sedentz e mouentz, et jo, lo dit Pere Pascal Çauala, assi entri e me otorgui per tal ferme e fiança de saluetat e de redra de com dit es dessus, à la qual fermeria e fiançaria sobredita obligui totz mons bens mobles e heretatz que jo ey e aurey, guaynnàtz e per guaynnar, et jo lo sobredit Miguel de Muru, present én e.l loguar à las deuantditas cosas e à cada una de elas, assi reçebi la dita vinna à çens én la manera e forma sobredita e me obligui con totz mons bens que jo ey e aurey, mobles e

heretatz, guaynnàtz e per guaynnar, de far lo dit meyllorament én la sobredita vinna çenssal troa al sobredit terme de com dit es dessus et nos, las sobreditas partidas, e jo, lo ferme, fiança sobredit, cada un de nos per si, renunçiam à non à non poder venir ni far venir contra las sobreditas cosas, espeçialment renunçiam cada un de nos nostre for e tot altre for espeçial e general ecclesiastic e seglar e tot hus e costupne, à la exçeption de non respondre à carta. testimonis son qui e.l loguar furen presentz las deuantditas cosas aclamàtz e per testimonis se otorguaren: Dominguo Guarçia de Ayegui, podador, e Guarçia d' Enqueynn, ortelan, vezins d' *estela. esta carta fu fayta e.l deuantdit monasteri de *santa Clara én la manera e forma sobredita, dizeuuyt dias dentz e.l mes de aguost, era de mil trezentz e nouanta e tres. et jo, Guarçia Johan de Guaylla, escriuan jurat et nothari public del conseyll d' *estela, present e.l loguar à las cosas sobreditas con los sobreditz testimonis, à requisition e mandament de las sobreditas partidas e del ferme e fiança sobredit, escriui dos cartas de una forma e de una tenor de tot aquo que sobredit es én la forma e manera sobredita, la una pera las dònas del dit monasteri de *santa Clara , l' altra peral sobredit Miguel de Muru e fazí aquest mon signe acostupnat én cada una de elas én testimoniança de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC46-1355>

<statut=copieinc>

. sapian totz aquels qui esta present carta ueyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, per la gràcia de Dios, abbadessa de las dònas del dit monasteri de *santa Clara pres *estela, et nos, las dònas e conuent del dit loguar, donam à çens perpetuo à uos, Miguel de Muru, podador, vezin d' *estela, huna vinna que nos auem que es del dit monesteri, e.l terminat de *sant Lorentz , tenent con la vinna que fu de Yeneguo Miguel d' Erendiaynn e tenent con la vinna de Lope del PontdelaReyna , laborador, e tenent con la vinna de Martin Miguel de Montinnano, podador, e tenent con la vinna de Martin de Maiça e con lo sender que sayll à la carrera publica. es à saber, que deuetz dar e pagar én cada un ân perpetualment per la dita vinna, uos o qui que tenedor sia de ela, dos soltz de carlins blancs de çens o catre soltz de carlins negres, moneda corrible en Nauarra, per la festa de *sant Gil del mes de setembre, à nos o à nostre mandament o à qui esta carta mostrara pera obs de las dònas del dit monesteri, sens altra carta de procuration o con carta de procuration, et tot lo cost e mission que sia fayt per demandar e cobrar lo dit çens de cada terme én auant. et es tal conuenent que non paguetz çens per la dita vinna en etz dos ans seguentz primers uenidors, dos fruytz cuyllitz, e dels ditz dos ans én auant paguetz lo dit çens én cada un ân de com sobredit es et deuetz far én la dita vinna çenssal meyllorament dedentz dos ans primers uenidors, vint soltz o vint soldadas de carlins negres. esta vinna sobredita vos donam à çens perpetuo én la manera sobredita con totz sons dreytz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas sayllidas, solta, quita e liure, sen ningun enbarc e sen ningun contrast, sen ningun reteniment e sen ningun repentiment, sen ningun enguan e sen ninguna mala uoz, assi com ten de anple e de lonc e de abissme troa al çel, que là ayatz pera uos e tot uostre mandament, pera tenir, pera donar, pera vendre, pera enpeynnar e én qualseuol manera agenar e far de ela y én ela totas uostras proprias uoluntatz sens fin, asi como cada un pot e deu far de la sua cosa propria, donant, paguant én cada un ân de com dit es dessus lo sobredit çens. et per mayor segurtat

metem per ferme e fiança de saluetat e de redra de esta donation e vinna çenssal deuantdita salua e bona far à Pere Pascal Çauala, ortelan, uezin d' *estela, que là fagua bona e salua de totz los hommes e de las femmas de aquest segle que enbarc algun o mala voz ý metran én la vinna çenssal sobredita én qualseuol temps que sia e per qualseuol razon que sia, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra, donant e paguant lo dit çens de com dit es dessus e tenent e conplent los sobreditz conuenentz én la manera sobredita, al qual ferme e fiança sobredit sacar sens són damage d' esta fermeria e fiançaria sobredita obliguam totz los bens comuns pertaynnentz al dit monasteri, sedentz e mouentz. et jo, lo dit Pere Pascal Çauala, assi entri e me otorgui per tal ferme e fiança de saluetat e de redra de com dit es dessus, à la qual fermeria e fiançaria sobredita obligui totz mons bens mobles e heretatz que jo ey e aurey, guaynnàtz e per guaynnar. et jo, lo sobredit Miguel de Muru, present e.l loguar à las deuantditas cosas e à cada una de elas, assi reçebi la dita vinna à çens én la manera, e forma sobredita e me obligui con totz mons bens que jo ey e aurey, mobles e heretatz, guaynnàtz e per guaynnar, de far lo dit meyllorament én la sobredita vinna çenssal troa al sobredit terme, de com dit es dessus. et nos, las sobreditas partidas, et jo, lo ferme e fiança sobredit, cada un de nos per si, renunçiam à non poder venir nin far venir contra las sobreditas cosas, espeçialment renunçiam cada un de nos nostre for e tot altre for speçial e general, ecclesiastic e seglar, e tot hus e costupne e à la exçeption de non respondre à carta. testimonis son qui e.l logar furen presentz à las deuantditas cosas aclamàtz e per testimonis se otorguaren: Dominguo Guarçia de Ayegui, podador, e Guarçia d' Enqueynn, ortelan, vezins d' *estela. esta carta fu fayta e.l deuantdit monasteri de *santa Clara , én la manera e forma sobredita, dizeuyt dias dentz e.l mes de aguost, era de mil e trezentz e nouanta e tres. et jo, Guarçia Johan de Guaylla, escriuan jurat e nothari public del conseyll d' *estela, present e.l loguar à las cosas sobreditas con los sobreditz testimonis à requisition e mandament de las sobreditas partidas e del ferme e fiança sobredit, escriui dos cartas de una forma e de una tenor de tot aquo que sobredit es, én la forma e manera sobredita, la una pera las dònas del dit monasteri de *santa Clara e l'altra peral sobredit Miguel de Muru, e fazi interlin con ma propria man sobre lo dotzen reglon contant del primer reglon en jus, dor diz lo sobredit çens et fazi aquest mon signe acostupnat én cada una de elas, én testimoniança de vertat.

<ville=Estella>

<notaire=PeroGarciadeOntiñano>

<texte=DMSC38-1351>

<statut=copieinc>

. sabuda cosa sia à toz omes, als qui son én present e als qui son per venir, como nos, dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios, abadessa del monasteri de *santa Clara pres *estela, et nos, tot lo conuent del dit monasterii, plegadas e.l dit monasterii à sòn de la canpana del monasteri segont auem husat e costumats de plegarnos e.l dit monasterii, totas de hun acort, sen deuarii ningun, gardant la pro del dit monasterii, donam des huey auant à çens perpetuo à uos, don Garçi Periz de Andion, cardador, e à dòna Maria Periz de , vostra muyller, vezins d' *estela, huna casa que nos auem én la vila d' *estela, én la parroquia de *santa Maria dejus lo castel d' *estela, tenent de la una part con la casa que fu de don Johan Climent, tender, qui

fu, et tenent de l' altra part con la casa de uos, lo dit don Garçi Periz, et tenent con la casa de don Pere Ponz, cambiador, qui fu, et tenent con la carrera publica, es à saber, én cada un ân per dez solz de çens de qualque moneda corra en Nauarra, pagar lo dit çens én cada un ân, la mittat per la festa de *sant Johan Babptista del mes de juynn et la mitat per la festa de Nadal, vos o qui que tenedor o tenedors seran de la dita casa à nos, la dita abadessa e conuent o à qui esta carta mostrara sen altra carta de procuration. et tot cost o mission que per demandar e cobrar lo dit cens farem én cada un ân de cada un dels diz termes én auant per emparanca o per qualseuol altra manera, aquesta casa deuandita vos donam à çens perpetuo, como dit es, entergament con toz sons dreyz e con totas sas pertenenças, con sas entradas e con sas yssidas, solta, quita, franquia, bona e deliure, sen ningun entredit, sen ningun enbarc, sen ningun enbarc , sen ningun enguan, sen ningun retenement, sen ningun repentement e sen ninguna mala voz, asi como ten de anple et de lonc e de abissme tro al cel, que lâ ayatz pera vos e pera tot vostre mandament, pera tenir, pera dar, pera vendre, enpeynnar, canbiar e allienar et per far d' ela én ela totas uostras proprias voluntaz sens fin, asi como cada hun e cada huna pot e deu far de la sua cosa propria, pagant et rendent lo dit çens én cada un dels ditz termes e lo cost e mission, como dit es. et per mayor segurtat metem per fermes e fianças de saluetat et de redra d' esta donation censsal e casa sobredita salua e bona far à Baldoyn, fill don Miguel Baldoyn, cambiador, qui fu, et à Martyn Matheo, merçer, francx d' *estela, que lâ fazan solta, quita, franquia, bona e deliure de toz los omes e de las femas del segle, salua la fe de la seynoria mayor de Nauarra, pagant e rendent lo dit çens e lo cost e mission como dit es als quals fermes e fianças, e à far bona la dita donation çenssal e casa sobredita nos, las ditas abadesa e conuent, obligam toz los bens del dit monasteri et conuent, mobles e heretatz, gaynnaz e per gaynnar. et nos, los diz Baldoyn e Martyn Matheo, asi entram e nos otorgam per tals fermes e fianças de saluetat e de redra, como dit es, obligant ad aquo toz nostres bens mobles e heretatz, gaynnaz e per gaynnar. et jo, lo dit don Garçi Periz asi reçebi la dita casa de uos, la dita abbadessa e conuent, à çens perpetuo, con totas las condiçions sobreditas, et à non poder venir nin far venir contra én niguna manera én razon de las cosas sobreditas nos, las ditas partidas, et nos, los diz fermes, et fianças, renunçiam expresament nostre for et nostre alcalde e tot altre for special e general, eclesiastic et seglar, tot hus e costume, totas altras exçeptions e dilations e à la exçeption de non respondre contra esta carta. de tot aquo que sobrescriut es son testimonis qui presenz furen e.l loguar et per testimonis se otorgaren: don Ferrando Garçia de Auarçuça, capellan, morador en *estela, e Sancho de Equala, ortelan, vezin d' *estela. esta carta fu fayta çinc dias denz e.l mes de octubre, era trezenz e vuotanta e nau. et jo, Pero Garçia de Ontynnano, escriuan, notari publich, jurat del conseyll d' *estela, à preguaria e mandament de las sobreditas partidas e dels diz fermes e fianças, esta carta et una altra d' esta misma forma et tenor per abc partidas escriui et fï én ela aquest mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<notaire=GarciaMartinizdeLeach>

<texte=DMSC39-1352>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta uiran e hodiran como nos, dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios abadesa del monesteri de *santa Clara d' *estela, e lo conuent de las dònas del dit monesteri, pleguadas seguont que auem husat e costumats de pleguar nos e.l dit monesteri, totes de hun acort e sen deuari ningun donam à çens perpetuo de vuy auant à uos, Johan Climent, broter, e à dòna Catelina, uostra muyller, uezins d' *estela, una casa e tabla e banc de broteria que nos auem én la parroquia de la eglesia de *santa Maria deus lo castel én la broteria de jus que es tenent de la una part con la casa que es dels confrayres capaters e tenent de l' altra part con la casa de Miguel de Aldana, broter, e tenent de part deuant con la carrera publica, es à saber, én cada un àn per pretz e quantia de vynt e quatre soltz de bons quarlins o de qualquer moneda corra én Nauarra de çens pagar, à nos o aquels que abadesa e conuent seran per tems del dit monesteri, uos o qui que tenedor o tenedos seran per tems de la dita casa e tabla e banc de broteria, la mitat per la festa de *sant Johan Baptista del mes de juyn et l' altra meytat per la festa de Nadal, à nos, las ditas abadesa e conuent qui somes o per tems seran o à qui esta carta per abc partida mostrara sens altra carta de procuracion. et es conuenient que uos los ditz Johan Climent e dòna Catelina, uostra muyller, deuetz far millorament én la dita casa à ualor de quatre libres de la sobredita moneda dintz seys ans primers uenidos. aquesta casa deuant dita con sa tabla e banc de broteria uos donam à çens perpetuo nos, las ditas abadesa e conuent, à uos los ditz Johan Climent e dòna Quatelina, uostra muller, segont sobredit es, entreguament e conplidament, con totz sons dreytz e con totes sas pertenenças de herm e de poblat, con totes sas entradas e con totes sas sayllidas, soltas quitas, franquas, bonas e deliures, sens ningun entredit e sens ningun embarc, sens ningun reteniment e sens ningun repentement, sens ningun enguan e sens ninguna mala uoz, asi como ten de ample e de lonc e de abisme troal çel, donant lo dit çens én cada un àn seguont sobredit es et altresí que uos, los ditz don Johan Climent e dòna Quatelina, uostra muyller, o qui que tenedor o tenedors seran de la dita casa e tabla, banc de broteria tenguat e mantenguat las sobreditas casa, tabla e banc de broteria en pe, milloradas e non peoradas, et que lās ayatz uos e tot uostre mandament pera tenir, pera dar, pera uendre e pera enpeynnar e pera far de elas e en elas totes uostres proprias uolontatz sens fin, asi como cada un o cada una pot e deu far de la sua cosa propria donant e paguant lo dit çens én cada un àn e tenent e mantenent la dita casa e tabla e banc en pe como dit es. et per mayor segurtat e firmeza nos, las ditas abadesa e conuent, uos donam e metem per fermes e fianças de saluetat e de redra de aquesta donation de casa e tabla e banc de broteria e çensal sobredita, salua e bona à far per totz temps, seguont que sobredit es, à don Pero Ochoa, prior del espital de *sant Pere de la *rua mayor d' *estela, e à Johan Martin d' Urroz, broter, uezin d' *estela, que èls que lās fagan bonas, soltas, quitas, franquas e deliures e sens mala uoz de totz los omes e de las femas del segle, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra, donant e paguant lo sobredit çens én cada un àn e tenent e mantenent las ditas casa, tabla e banc en pe como dit es, als quals fermes e fianças de saluetat e de redra obliguam totz los bens del dit monesteri à guardar uos de tot mal e damage que uos auerria o auenir uos puyria én razon nin per razon de aquesta fermeria e fianceria én que mis uos auem et nos, los ditz don Pero Ochoa e Johan Martin d' Urroz, asi entram e nos otorguam per tales fermes e fianças de saluetat e de redra como dit es desus et nos, las ditas abadesa e conuent, e nos, los ditz fermes e fianças, à far bona la dita donation de casa e tabla e banc de broteria çensal sobredita seguont que dit es desus obliguam totz los bens del dit monesteri sedenz e mouentz, guaynnàtz e per guaynnar et nos, los ditz fermes e

fianças, obliguam totz nostres bens mobles e heretatz guaynnàtz e per guaynnar, presenz e per uenir, et à non uenir contra, renunçiam spresament nostre for e à tot altre for speçial e general e à tot priuilege e à tot benefiçi de ley e de dreyt, canonic e cyuil, escrui e per escriure, e à la exception de non respondre à carta et nos, los ditz Johan Climent e dòna Catelina, sa muyller, asi reçebeam las ditas casa, tabla e banc de broteria à çens per la dita quantia de diners, de uos, las ditas abadesa e conuent e con todas las cosas e conditions sobreditas et nos obligam à far lo dit millorament denz lo dit terme én la manera sobredita e à tenir e à mantenir las sobreditas casa e tabla e banc de broteria en pe, milloradas e non peoradas con totz nostrens bens mobles e heretatz, sedenz e mouentz, guaynnàtz e per guaynnar, e renunçiam speçialment nostre for e à tot altre for speçial e general, eclesiastic e seglar e à tot hus e costume e à la exçeption de non respondre à carta. testimonis son qui presentz furen e.l loguar à las cosas sobreditas e per testimonis se otorguaren: don Sancho Sanz de Uilatorta e Miguel d' Ianiz, broters, uezins d' *estela. esta carta fu fayta treze dias denz e.l mes de abril era . et jo, Guarçia Martiniz de Leach, escriuan, notari public e jurat del conseyll d' *estela, escriui esta carta una altra d' esta misma tenor partida per abc per mandament de las ditas partidas e dels ditz fermes e fianças e fazí una rasura e.l terçer reglon contant d' est hor ditz tretze e fazí én ela est mon signe acostumat én testimoni de uertat.

<ville=Estella>

<notaire=PerYuaynesdeArraztia>

<texte=DMSC41-1354>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta veyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, per la Gracia de Dios, abadesa de las dònas e conuent del monasteri de *santa Clara pres *estela, et nos, las dònas del dit conuent, sent plegadas à sön de canpana toquada segont usat e costupmat auem de plegar nos troal dia de vuy, todas de hun acort e de una voluntat, sens deuari algun, donam des huy auant à çens perpetuo à uos, Garçia de *sant Fost , peysscador, e à uos, Francesa Ximenitz, sa muller, vezins d' *estela, una vinna que lo dit conuent ha e.l terminat d' *estela en Galcurritz, qu'es tenent, de la una part con la vinna que fu de don Johan Pascal d' Urrotz, broter, qui fu, e tenent con la vinna de don Garçia l' argenter e con la vinna de don Miguel Garçia, ortelan, qui fu, e con la vinna de Lope d' Amescoa e tenent con lo sender que saill à la carrera publica. es à saber, que deuetz donar de çens cada un ân uos, los ditz Garçia de *sant Fost e Françesa Ximenitz, sa muller, o qui que tenedor o tenedos seran de la dita vinna, à nos, las sobreditas abadesa e conuent o à qualquer abadesa e conuent per temps seran de la dita orden o à qui esta carta mostrara, sens altra carta de procuration, per obs del dit conuent, set soltz de karlins o de qualquer moneda corra e.l regne de Nauarra, pagar én cada un ân per la festa de *sant Gil pres lo primer dia del mes de setembre. aquesta vinna sobredita vos donam à çens perpetuo asi com sobredit es, entregament, con totz són dreytz e con todas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, solta, quita, franca, bona e deliure, sens ningun entredit, sens ningun enbarc, sens ningun repentement, sens ningun retenement, sens ningun engan e sens ninguna mala voz, asi com ten de ample e de lonc e abisme troal cel, donant e pagant lo dit çens én cada un ân segont

sobredit es. et aquo uos donam én tal manera que uos e tot uostre mandament là ayatz poder de vendre, enpeynnar, dar, canbiar, aillenar e far de ela e én ela totas uostras proprias voluntatz asi como cada un pot e deu far de la suya cosa propria, donant e pagant lo dit cens én cada un ân, segont sobredit es. et per mayor segurtat, nos, las sobreditas abadesa e conuent, metem per fermes e fianças de saluetat e de redra de esta vinna sobredita e censal sobrescriut, salp, bon e liure far, per totz temps, màs nopnadament à Sancho Yuaynnes de Eulate e à Saluador d' Arruaçu, ortelans, uezins d' *estela, que èls que là facan bona, franca, solta, quita, deliure e sens mala uoz de totz los omes e fepmas del segle, salua la fe de la sennoria mayor de Nauarra, donant e pagant lo dit cens én cada un ân, segont sobredit es. et io, Sancho Yuaynnes, e io, Saluador d' Arruacu, sobreditz, assi entram e nos otorgam per tals fermes e fianças de saluetat e de redra, segont sobredit es. et à referir, quedar e redrar à tot omme e fepma al segle que embarc, engan, contrast o mala uoz metis o uolis metre d' aqui én auant én ningun temps én la sobredita vinna o en alguna de sas pertenenças, per qualseuol manera, razon, action o condition et à far bona la dita vinna de totz los ommes e fepmas del segle, segont sobredit es nos, las sobreditas abadesa e conuent obligam des huy auant totz los bens e rentas pertaynnetz al dit conuent de *santa Clara et nos, los sobreditz fermes e fianças de saluetat e de redra, obligam des huy auant totz nostres bens mobles e heretatz gaynnàtz e per gaynnar, renunçiant per cert saber specialmente nostre for à tot altre for special e general, à tot dreit escriut e non escriut, ecclesiastic e seglar, e à la exçeption de non respondre contra esta carta. d' aquo son testimonis qui presentz furen e.l logar à las cosas sobreditas clamàtz e pregàtz e per testimonis se otorgaren: Pere Santz, fill de don Sendujo, carpenter, e Miguel Lopitz de Murugarren, bureler, vezins d' *estela, et io, Pere Yuaynnes de Arraztia, escriuan, notari public e jurat del conseil de *estela, fuy present à tot co que sobredit es et à requesta e mandament de las sobreditas partidas e dels sobreditz fermes e fianças de saluetat e de redra, escriui de tot ço que sobredit es dos cartas en forma publica de una tenor, partidas abc e senglas per cada una de las ditas partidas. de tres dias del mes de juynn era de mil e trezentz nouanta e dos et fazi én cada una de elas aquest mon signe acostupnat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<texte=DMSC47-1357>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta veyran e odiran que nos, dòna Marquesa Gil, per la gràcia de Dios abadessa de las dònas del monasteri e conuent de *santa Clara de vila d' *estela, et nos, las dònas del dit conuent, sent plegadas à sòn de canpana toquada segont usat e costupmat auem de plegar nos troa e.l dia de vuy, totas de hun acort e de una voluntat, sens deuariment algun, donam des huy auant à çens perpetuo à uos, Sancho Yuaynnes d' Eulate, à uos, Johana, sa muler, à uos, Johan de *santa *crutz, ortelans, e à uos Sancha Miguel, sa muler, vezins d' *estela, una vinna que es del dit conuent e.l terminat de Galdarraynn que es tenent de la una part con la vinna de Ochoa Martin de Saluaterra, çabater, e tenent con la vinna de Johan Ruyz de Bearin, podador, e tenent con la carrera publica. es à saber, que deuetz dar de çens én cada un ân, uos o qui que tenedor o tenedors seran de la dita vinna, à nos, las ditas abadessa e conuent o à qualquer abadessa e conuent per temps seran del dit monasteri de *santa Clara o à qui esta carta mostrara, vuyt soltz e dos diners de karlins

blancx o quatorze soltz de karlins negres, pagar per la festa de *sant Gil , que es lo primer dia del mes de setembre. aquesta vinna sobredita uos donam à çens perpetuo, nos, las ditas abadessa e conuent, à uos, los ditz Sancho Yuaynnes e Johana, sa muler, e Johan de *santa *crutz e Sancha Miguel, sa muler, assi com sobrescriut es, entregament, con totz sons dreytz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas e con sas yssidas, solta, quita, franca, bona e deliure, sens ningun entredit, sens ningun enbarc, sens ningun repentement, sens ningun retenement, sens ningun engan e sens ninguna mala uoz, assi com ten d' ample e de lonc, de abisme troal çel, donant e pagant lo dit çens én cada un ân, segont sobredit es. et aquo uos donam en atal manera que uos e tot uostre mandament lâ ayatz poder de vendre, enpeynnar, dar, canbiar, aillénar e far de ela e én ela totas uostras proprias uolontatz assi com cada un pot e deu far de la suya cosa propria, donant e pagant lo dit çens én cada un ân, segont sobredit es. et per mayor segurtat, nos, las ditas abadessa e conuent, metem per ferme e fiança de saluetat e de redra de aquesta vinna sobredita e çensal sobrescriut salp, bon e liure far per totz temps, màs nopnadament à Pere Pascal Çauala, ortelan, vezin d' *estela, que èl que lâ faça bona, franca, solta, quita, deliure e sens mala uoz de totz los ommes e fepmas del segle, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra, donant e pagant lo dit çens én cada un ân segont sobredit es et jo, lo dit Pere Pascal, assi me otorgui per tal ferme e fiança de saluetat e de redra segont sobredit es et à referir, quedar e redrar à tot omme e fepma del segle que enbarc, engan, contrast o mala uoz metis o volis metre d' aqui én auant én ningun temps én la sobredita vinna o en alguna de sús pertenenças, per qualseuol manera, razon, action o condition et à far bona la dita vinna de totz los ommes e fepmas del segle, segont sobredit es, nos, las ditas abadessa et conuent obligam totz los bens pertaynnentz al dit monasteri e conuent de *santa Clara , mobles e heretatz, gaynnàtz e per gaynnar et jo, lo dit ferme e fiança de saluetat e de redra, obligui totz mons bens mobles e heretatz, gaynnàtz e per gaynnar, renunçiant, per çert saber, speçialment nostre for e tot altre for speçial e general e tot dreyt escriut e non escriut, ecclesiastic e seglar, e à la exçeption de non respondre contra esta carta. d' aquo son testimonis qui presentz furen e.l logar à las cosas sobreditas, clamàtz e pregàtz: Saluador d' Arruaçu, Lope Miguel de Torrano, ortelans, uezinos d' *estela, e èls asi se otorgaren per testimonis. e jo, Pere Yuaynnes de Arraztia, escriuan jurat e notari public per auctoritat real én la vila d' *estela e en sons terminatz e én tota la ual de *sant Esteuan , fuy present à tot ço que sobredit es et per mandament de las ditas partidas escriui de tot ço que sobredit es tres cartas en forma publica de una tenor, la una pera las ditas abadesa e conuent, l' altra per als ditz Sancho Yuaynnes e Johana, sa muller, et l' altra per als ditz Johan de *santa *crutz e Sancha Miguel, sa muller. seys dias del mes de nouembre, era de mil e trezentz e nouanta e çinc. et fazí én cada una de elas aquest mon signe acostupmat én testimoni de vertat.

<ville=Estella>

<notaire=AdamdeGarritz>

<texte=DMSC48-1360>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta veyran e odiran que io, Bertolomeo Baldoynn, franc

d' *estela, et io, Maria Periz de la rua, sa muller, vezins d' *estela, vendem à uos, Baldoynna Helies, filia de don Miguel Baldoynn e de dòna Eluira Elies, sa muller, qui furen, menoreta resident e.l monasteri de la horden de *santa Clara d' *estela, per pres e quantia de vint e çinc libras quarlins negres, una vinna que es e.l terminat de *sant Lorentz, que es tenent con la vinna de Pero Miguel d' Iturgoyen, notari d' *estela, e tenent con la vinna de Pere Ferranditz de Dicastillo e con lo sender que sayll à la carrera publica. aquesta vinna sobredita vendem nos, los ditz vendedors, à uos, la dita compradora, asi com sobrescriut es, entegrament, con totz sons dreytz e con totas sas pertenenças de herm e de poblat, con sas entradas, con sas yssidas, solta, quita, franquia, bona e deliure, sen ningun entredit, sen ningun embarc, sen ningun reteniment e sen ningun repentiment, sen ningun engan e sen ninguna mala uoz, asi como ten de ample e de lonc, de abisme troal çel. et per mayor segurtat nos, los ditz vendedors, metem per ferme e fiança de saluetat e de redra d' esta venta sobredita e vinna sobrescripta salua, bona e liure far, per totz temps, màs nopnadament à Baldoynn, fill de don Miguel Baldoynn, franc d' *estela, que èl que là faça bona, solta, quita, franquia e deliure e sen mala uoz de totz los homes e las fepmas del segle, salua la fe de la seynnoria mayor de Nauarra. et io, lo dit Baldoynn, asi entri e me, otorgui per tal ferme e fiança de saluetat e de redra segont sobredit es. et à referir, redrar e quedar à tota persona o personas del monde que embarc, enoy, contrast o mala uoz metis o uolis metre én la dita vinna en algun temps del monde et à far bona, firme e ualedera esta venta sobredita de la dita vinna e la dita vinna én tot e per tot, segont sobredit es, e à non venir nin far venir contra ninguna ni alguna de las cosas sobreditas én niguna ni alguna altra manera, en algun temps del monde. nos, los ditz vendedors, e io, lo dit ferme e fiança de saluetat e de redra, l' un per l' altre e cada un per lo tot obliguam totz nostres bens mobles e heretatz, gaynnàtz e per gaynnar, renunçiam espeçialment nostre for, audiença e juyzi de nostre alcalde e à tot altre for espeçial o general, ecclesiastic o seglar e à la exçeption de non respondre contra esta carta. et nos, los ditz vendedors otorgam e venem de conoyssut e de manifest que auem pres, agut e reçebut per man de uos, la dita compradera, la sobredita quantia de dines que aqui deuant nopnada es de que nos tenem per ben pagàtz e per entregàtz et uos clamam et donam per quita d' ela per deuant aquetz bons homes que e.l logar furen clamàtz per testimonis. et nos, dòna Marquessa Gil, abbadesa del dit monasteri de *santa Clara, present e.l logar à las cosas sobreditas e à cada una d' elas laudam, aprobam, rattifiquam e auem per bona e ualedera la compara que uos, la dita Baldoyna Elies, fayt auetz de la sobredita vinna. de tot aquo que sobrescriut es son testimonis odidors e veedors qui à las cosas sobreditas presentz furen e.l logar et del laudament e ratificament que la dita abbadesa fazi tot aquo con la forma e manera sobredita, Sancho Yuaynnes d' Eulate e Saluador de Arruaçu, ortelans, vezins d' *estela, e èls asi se otorgaren per testimonis. esta carta e venta fu fayta én la manera sobredita, dez dias del mes de may, era de mil trezentz nouanta e vuyt. et io, Adam de Garritz, escriuan, notari public e jurat per auctoritat real én la vila d' *estela e en sons terminatz e én totas las comarquas del alcaldio del mercat d' *estela, qui à las cosas sobreditas present fuy e.l logar et à pregaria e mandament de las ditas partidas e del dit ferme e fiança de saluetat e de redra, escriui esta present carta de venta én la manera sobredita et fazi én ela aquest mon signe acostumat én testimoniança de vertat.

<ville=Estella>

<notaire=MartinMigueldeArteta>

<texte=DMSC49-1366>

<statut=copieinc>

sappian totz aquels qui esta present carta veyran e hodiran que io, dòna Emperia Montaner, monga e.l monesteri de *santa Clara d' *estela, con liscencia e mandament de la honrrada e religiosa dòna Baldoynna Helies, per la Gracia de Dios, abadesa de las dònas del dit monesteri, doy à loguer à uos, Johan Yuaynnes de Oteyo, ortelan, vezin d' *estela, un ort que io ey e.ls ortz de la plana de *santa Clara que es tenent d' una part con lo ort de Johan d' Eguina, ortelan, e tenent con l' ort de dòna Eluira de Legara e tenent con lo ort del monesteri de *santa Maria de Yranz, es à saber, de uuy, dia que esta carta es feita, en vuyt ans seguenz primers venidos, ço es à saber, que deuez donar de loguer én cada un dels sobreditz ans quaranta solz de karlinos negres, moneda corrible en Nauara, pagar la mitat per la festa de *sant Miquel del mes de septembre e l' altra mitat per la festa de Nadal à mi, la dita dòna Emperia, o à qui esta carta mostrara sen altra carta de procuration. et si, per demandar e cobrar lo dit loguer én cada un dels diz ans de cada un dels diz termes auant, jo, la dita dòna Emperia, o qui esta carta mostrara físem cost o mission daunz e destarz, vos, lo dit Johan Yuaynnes d' Oteyo, me lò deuez tot hemendar e pagar à dit de ma simple palaura sen jura e testimoniança alguna, ben assi como lo prinçipal loguer. es de conuenent que io, la dita dòna Emperia, dey dar al dit Johan Yuaynnes én cada un dels diz ans atanz de pals como faran mestre pera dreçar e reparar las viz e parras del dit ort; altressi es de conuenent que io, la dita dòna Emperia, dey far çarrar e adobar las tapias e çarrazon del dit ort én cada un dels diz ans à ma propria mission, trayt que si, per auentura, auis mestre barda pera sobre las parez que lo dit Johan Yuaynnes là meta sobre las parez à sa propria mission, ben e complidament, io, la dita dòna Emperia, donant li la dita barda; altressi es de conuenent que io, la dita dòna Emperia Montaner, dey dar e mantenir de ayga de la cequia pera regar lo dit ort én cada un dels diz ans et si, per auentura, à falta de ayga de la cequia lo dit Johan Yuaynnes, recebis damage o meyntz apres e.l dit ort, jo, la dita dòna Emperia li lò dey tot hemendar e pagar ben e complidament, à ben bista de dos bons omes ortelans mis per las ditas partidas, lo dit Johan Yuaynnes fazent me lò saber tres dias anz. et al terme e ans complis, bos, lo dit Johan Yuaynnes me deues dessar e desenparar lo dit ort solt, quiti, sens titul de tenençia e de altra propietat alguna de uos e de altre e altres per bos. et io, la dita dòna Emperia de conuenent bos dey far bon lo dit ort én tot lo temps e ans sobrediz e non vos dey toldre lo dit ort per màs nin per meintz, per mi nin pera altre ningun, per mi en alguna manera, ad aco obligant per cert saber, specialment à tenir e complir tot ço que io dey tenir e complir segunt dit es con licencia e mandament de la dita abadesa toz mons bens mobles e heretaz gaynnaz e per gaynnar. et io, lo dit Johan Yuaynnes, present e.l logar à las cosas sobreditas e à cada una d' elas asi recebi à loguer de uos, la dita dòna Emperia, lo dit ort én cada un ân per lo loguer sobredit et otorgant totas las cosas sobreditas e cada una d' elas me obligui ser deutor e pagador con toz mons bens mobles e heretaz, gaynnaz e per gaynnar, de dar e pagar lo dit loguer én cada un ân à cada un dels diz termes segunt que dit es e las costas e missions tant quant montaran e de dexar e desenparar lo dit ort solt, quiti, als sobrediz ans complis sens titul de tenençia nin de altra

proprietat alguna de mi nin de altre nin altres per mi, de tenir e complir tot ço que io dey tenir e complir, segunt de part desus se conten. et per mayor segurtat jo, lo dit Johan Yuaynnes, meti per fiança, deutor e pagador con mi ensenble, l' un per l' altre, cada un per lo tot de pagar o fer pagar lo dit loguer én cada un dels diz ans e à cada un dels diz termes e las costas e misions, de deysar e de desenparar lo dit ort als sobrediz ans complis solt, quiti, sen titul de tenença nin de altra propietat alguna de mi nin de altre ningun per mi e de tenir e complir o far tenir e complir tot ço que io dey tenir e complir segunt de part desus se conten nopnadament à Simon de Pomplona, ortelan, vezin d' *estela. et io, lo dit Simon de Pomplona, asi entri e me otorgui per tal fiança, deutor e pagador segunt dit es de part desus, ad aco obligant toz mons bens mobles e heretaz, gaynnaz e per gaynnar. et io, la dita abadesa, present e.l logar à las cosas sobreditas e à cada una d' elas, laudi, otorgui, ratifiqui e ey per bon e per firme e baledor tot ço que bos, la dita dòna Emperia fait e ordenat auez e per esta present carta se conten. et à non benir nin far benir contra ninguna nin alguna de las cosas sobreditas én ningun temps del monde nos, las ditas partidas, e io, la dita fiança, renunçiam specialment nostre for e nostre alcalde e tot altre for e à la exception de non respondre contra esta carta. de tot aco que sobredit es son testimonis qui presenz furen e.l logar à las cosas sobreditas e per testimonis se otorgaren: Simon de Araynna e Miguel Xemeniz d' Urdiaynn, ortelans, bezins d' *estela. et io, Martin Miguel de Arteta, escriuan, notari public e jurat per auctoritat real én tota la merintat d' *estela e en sons terminaz, qui esta carta e una altra d' esta misma tenor e forma escriui, senglas pera cada una de las ditas partidas, set dias andaz del mes de gener, era de mil quatrezenz e quatre, à pregaria e requisition de las ditas partidas e de la dita fiança e fazí én cada una d' elas est mon signe acostumat én testimoni de vertat.

<ville=Roncevaux>

<époque=1250-1300>

<ville=Roncevaux>

<notaire=JohanEneguit>

<texte=DNLO_R93-1288>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels omes qui esta present carta veyran et oyran que nos Marrgarita de Ronçasuals filla de don Enequo d' Urriçelqui et muiller de Lop Santz lo pastor bon segle aia et mon filltz Sancho Lopiz per plaçenteria et mandament con atorgament de don Pero Gil d' Ureta cauer atorgam et uenem de conoyssut que uendem à uos Ochoa lo vaquer filltz de Sancho d' Ureta vezin estayant en Meçquiritz lès bustalizes que lo dit Lop Santz lo pastor auia conprades de Lope Bernart lo broter vezin estayant en Ronçasuals eissament furen uendudes estes bustalizes en forma que lo dit Lop Santz lo pastor lès auia compràtz con atorgament et plazenteria et mandament del dit don Pero Gil d' Ureta cauer sabudament nompnadament lès quales bustalizes son clamàtz én bascontz e assaber conuen: Gauarruide Ordetaran Orachuagune port de Siza Vrdiarteputz Verayauidaondo Çuuiçaga Cuaçeta ondarra Orbaraliçarrduy Belarrenegua Sabuceydu Aguirreue Olaverrieta Çameloro ualdea Çameloro

uartaquo Çameloro Olagoyena Ameysserola Olalpide Ololdoala Arburuederra Ugarteualdea Legarrça Artequo Legarrça goyena Equisoren çacua Equissoren urriztuya Arraburu ariztuy Jasso e aquestes sobredites bustalizes de guisa et de manera coma sobrenompadas son con totes ses aperteniences de intrades et de yssides de paysturas et ayguas et con totz aquels dreitz que nos la sobredita Marrgarita et mon filltz Sancho Lopitz ni Lop Santz lo pastor mon maritz hy auiem ni à nos aperteynnia ad auer per ninguna razon del segle e uendem e atorgam nos la sobredita Marrgarita et mon filltz Sancho Lopiz à vos lo dit Ochoa lo vaquer filltz del dit Sancho d' Ureta qu' èls ayatz estes deuandites bustalizes tantes quantes son totes entegrament én patz assi com tenen de lonc et de ample de alt del çel entroa dintz en abissme salues et quities deliur et franques de nos meteix et de trestota la nostra genoylla et de trestota la nostra generacion per per affarne de ellas totas las uostras proprias voluntatz es assaber que nos la sobredita Marrgarita et mon filltz Sancho Lopiz atorgam et reconoysssem et uenem de manifest que auem agutz et recebut amoralment én patz de uos lo dit Ochoa lo vaquer preçi de lés deuandites bustalizes uendudes vint et çinc liúres de bons Sanchetz de la bona moneda corrible del rei de Nauarra et tenem nos ben per pagàtz et ben per integràtz del preçi et de totes coses e ad mayor segurtat et conffirmacion de totes lés coses sobredites nos la sobredita Marrgarita et mon filltz Sancho Lopitz con plazenteria et atorgament et mandament del deuantdit don Pero Gil d' Ureta cauer auem nos en donat fermes de saluetat à uos lo dit Ochoa lo vaquer de totz omes et de totes fempnes segont for manda salp de rei à Garcia Ortitz lo mercer et à Tomas lo çabater vezins estayantz én Ronçauals als quals auem en conuient de gardarlès de Tot daum que avenir lès puyria per razon d' esta fermeria én que nos lès auem mis com dit es e nos Garcia Ortitz lo mercer et Tomas lo çabater vezins estayantz en Ronçasuals atorgam et obligam nos per tals fermes per la sobredita Marrgarita e de són filltz Sancho Lopitz à obs de uos lo dit Ochoa lo vaquer o de tot vostre mandament e d' aquo son testimonis qui clamàtz et pregàtz furen e logar et qui per testimonis se atorgaren don Pero Gil d' Ureta cauer don Ochoa de Veroytz don Ochoa Periz d' Ureta cauer del dit don Pero Gil Sancho d' Ureta et estayant en Mezquiriz són filltz Enequo Santz són frayre Sancho Santz Ocxoa Aoyç de Meçquiritz et don Ortitz de Meçquiritz Semen lo mayestre d' Ureta ruans don Eneque d' Urricelqui d' Oxo lo baster Salvador Lop sezdor vezin estayant en Ronçasuals e io Iohan Enneguitz escriuan iurat de Ronçasuals fuy present én totz lo feytz deuandit à pregaries et mandament d' ambes lés partides escriui esta carta et fi mon signe costumnat con ma propria man e auinença lo diyos apres la festa de *sant Esteuen e.l mes de dezembre dòna Ioana reinna de França et de Nauarra don Gerin de Amplepuis gouernador de Nauarra don Miguel de Legaria bispe en Ponplona e si per uentura ningun omne ho ninguna femna uolguis trayre las deuandites bustalizes vendides que paguia sobre les vint er çinc liúres de Sanchetz quinze liúres al sobredit Ochoa uaquer én testimoniança e plena firmeza de totes lés coses sobredites io lo dit don Pero Gil d' Ureta cauer meteï mon sayel pendent én esta present carta et de mentre que aquo faga lés bustalizes

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R106-1296>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran e oiran que nos don Garçia Lopiz per la

Gracia de Deus prior del hospital de Ronçauals e lo conuent d' aquel meteiss logar atorgam e uenem de maniffest que nos auem donat én cambi de uostra peça que uos auietz en Ateguen aquel prat que nos auiem en Gayllarraynneta à uos alcalde e iuratz e à tot lo cosseill de Ronçauals sabudament lo qual prat se ten d' una part con lo prat de dòna Sancha fiylla de Oxoà d' Iriuarren qui fo d' altra part se ten con la terra uezinal sabudament per lo qual prat aguimes én cambi de uos alcalde e iuratz e de tot lo cosseill de Ronçauals la deuantdita peça sabudament la qual peça se ten d' una part con la nostra peça meteyssa d' altra part se ten con lo camin del rei que va contra Pamplona e Aezcoa d' altra se ten con la peça de don Lop Sanz d' Artozqui d' altra par se ten per part Bidossi con la peça de don Amoros e la terra uezinal e aquest deuantdit prat nos lo prior e lo conuent del hospital de Ronçauals de guisa e de manera com sobrenompnat e affrontat es con totes ses apertenençies volem e nos plaz que lò ayam tot entegrament én paz assi com ten de lonc e d' ample de alt del çel entroa dintz én abisme salp e quiti deliur e franc de nos meteiss e de tot omne e de tota femna salua la fe del rei que sia paztura per al ganat de nos lés partides deuantdites eissament que nengun de nos lés pertides no ayam poder de sarrar lo dit prat en temps del segle altresí nos lo prior e lo conuent del hospital de Ronçauals atorgam reconoyssiem e uenem de conoissutz que auem agut e reçebut amoralment e én paz de vos alcalde e iuratz e de tot lo consseill de Ronçauals per lo dit prat cambi la deuantdita peça e tenem nos ben per pagàtz e per integràtz del cambie de totes coses sabuda cosa es que nos l' alcalde e iuratz e tot lo cosseill de Ronçauals volem e nos plaz que uos lo sobredit prior e conuent del hospital de Ronçauals façatz qual hora que à uos venga en plazer de la deuantdita peça totes lés uostres propries uolontatz senz enbarc ningun e nos lo prior e conuent del hospital de Ronçauals e nos alcalde e iuratz e tot lo consseill deuantdit per tenir e conplir totes lés coses deuantdites e de no uenir contra fimes cartes per abc partides d' estes deuantdites coses Semen d' Uritz çabater estaient én Ronçauals Sancho d' Esnox mayoral de Semeraldea e cambi dissaute vespra de Pesca de may sexto e io Iohan Eneguitz escrivan iurat de Ronçauals escriui estes cartes per abc partides con ma propria man à pregaries e mandament de totes lés partides deuantdites e fí aquest mon signe acostumnat én testimoniança e sui testimoni

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R115-1300>

<statut=copieinc>

sapien toz aquels qui present carta veyran e oyran como io Sancho Lopiz filz de don Lop Arçeiz abbat d' Eugui e de dòna Iurdana d' Erro bon segle ayen e dòna Theresa Gil sa muiller ab atorgament l' un de l' altre vendem à uos l' ondrat religios payre én IhesuCrist don Graçia Lopidz por la Gracia de Deus prior del hospital de Ronçauals e al conuent d' aquel meteiss logar aqueles nostres bustalizes errbes e aigues que nos auem en Garaçiççaya lés quals bustalizes errbes et aigues son clamades en basconz Vide Aderraga Hurrizparren Çiauirren con intrades e con issides con paistures de errbes e aigues e con toz aquels dreitz que à nos hí pertainn ad auer per ninguna razon de trestot lo segle aquestes deuantdites bustalizes errbes e aigues io lo dit Sancho Lopiz e io ladita dòna Theresa Gil sa muiller vendem e aitorguam à uos lo deuantdit prior del hospital de Ronçauals e al conuent d' aquel meteiss logar que lās ayatz totes e tantes quantes son assi com tenen de lonc e d' ample e de at del çel troa dintz én abisme salues quities deliures e franques de nos metesse de trestota nostra genoylla e de

trestota la nostra generacion e de totz homes e de totes fempnes e de tot nostre parentesc pera uendre canbiar alienar cuuillar espleitar soltar e dar e per farne d' eles totes uostres propries uolontatz én uida én mort com cada un pot e deu far de sa propria cosa sen pagar al seynor rei de Nauarra sen confformage nin mantengan e io lo dit Sancho Lopiz e io la dita dòna Theresa Gil sa muiller consstem per nostra propria autoritat que lo senyor rei de Nauarra ho són loctenent aya confformage e mantenga per totz les temps venideros que sea apres nos sobre lés altres bustalizes que as auien en Alduide e Erro d' Aluide lés quals bustalizes son per nompne Jaurmendi Aurdequia Urriçparren Içioçaqui Saguirduya Carriondoco del hospital de Ronçauals à poder de ni én rason nos nos hospital de Ronçauals o de conuent d' aquel meteiss logar per tot dòna Tharesa sa muiller de nostres parentz nompne don e fiançes Gil caualer fermes de gardar de tot omne e nos don Gil d' Ureta caualer Martin Eneguiz aitorguaren se per tals fermes de saluetat de totes sobredites per far mayor compliment auem lès en donat fiançes con la pena de bueis d' Andia Miguel Sanz lo çabater Aznar Garindo lo mayoral qui fo uezins estaiantz én Ronçauals als quals fiançes auem én conuinent de gardar de tot quant d' esta dita fiançeria én que nos mis lès auem sobre totz nostres bens sedentz e mouentz e io lo dit Sancho Lopiz e io la dita dòna Theresa sa muiller e nos lés fermes e fiances sobreditz enssemble tota costumpne de for seglar e de *sancta *glesia e à tota allegation exception deffension e specialment renunciem à tot nostre for e al for de non respondre à carta Eneco Sanz Garcia Lopiz çabaters estaianz én Ronçauals Aznar d' Eugui alcalde Pero Ochoa d' Aznoz Lop Gil Eneco d' Orrna Ochoa de Sancho Perich Eneco Ferrandiz escuders Aznar lo uaqer vendida e fermança lo dimarz primer apres la festa de en marz e io Iohan Eneguiz escriuan iurat e notari public del *borc de Ronçauals escriui esta carta ab atorgament d' entrambes lés partides e dels fermes e fiances sobreditz e fi aquest mon signe acostumpnat én testimoniança e suy testimoni de tot ço que sobredit es

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R118-1300>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et oyran com io don Gil Periz d' Ureta caualer atorguei et venc de maniffest que doy à trebut d' esta primera festa de *sant Martin de nouembre qui ven troa dez ans en seguenz continuadament ayen conpliz al prior et al conuent del hospital de Ronçauals ho à tot són mandament la mia bustaliza que es clamada por nompne Orachuegune de Sorogoyen con intrades et con issides de herbes et aygues et con toz aquels dreiz que io ey et que à mi pertayn ad auer del qual trebut dels sobrediz denz ans io lo sobredit don Gil Periz d' Ureta caualer me tenc ben per paguat et per integrat à tota ma voluntat én tal manera que si per uentura ho per io lo sobredit don Gil Periz pagasse al prior et conuent del hospital de Ronçasuals ho à tot lur mandament lés dites dos?libras de Sanchez lo dia de *sant Martin de sòl à sòl lo prior et conuent que me lā rendien la dita bustaliça salua et quita et senz enbarc ningun à mi et à toz mon mandament e si fus cosa que io non lès pagasse lo dit dia et lo dia de *sant Martin de sòl à sòl vuyll et me plaz que la dita bustaliça de Sorogoyen són trebut l' ân qu'es contien et abayssen contra io lo sobredit don Gil Periz d' Ureta caualer del dit deute pagar lo dia de *sant Martin de sòl à sòl o la dita bustaliça lo sobredit don Gil Periz d' Ureta doy sens nuil engan que contra lés coses deuantdites én la

manera e oltra aço per son fiadores de la dita bustaliza de én razon d' aquesta mayoral iuraz de Ronçasuals Garçia d' Aynçioa hospital en octobre e io de las partidas sobreditas fize este mon signe

<ville=Roncevaux>

<époque=1300-1350>

<texte=DNLO_R125-1302>

<statut=copieinc>

sapien toz aquels qui esta present carta veyran e hoiran com io Sancho Lopiz filz de don Lop Sanz lo pastor qui fo reconoissent primerament la mia criazon qual à mi faran e fan les hondraz e religiosos payres e seynors Graçia Lopidz per la Gracia de Deus prior del hospital de Ronçauals e lo conuent de aquel meteiss logar desent parandanz al ben e à la seruissi e à la merçe que io ey de reçebre én el dit hospital e sobre tot aço uolent e deseant ser parçoner de tot les bens temporals e spiritalz que se fan e se faran e.l dit hospital én tot ses membres dei del dia d' uey én auant de bon coraçon e con franqua uolontat à Deus e à *sancta Maria de Ronçauals e al prior e al conuent d' aquel meteiss logar pera totz temps del segle totes lès mies bustalizes herrbes e aigues que io ey ni à mi pertayn ad auer én qualque manera se uol en Aguirre en Alduyde en Baygorri vizcaya lès qualques bustalizes herrbes e aigues son clamades per nompne en basconz: Gauarruide Ordetaran Orachuegune Dinduz Urdinayzpuru Orbara Liçarrduy Dolarin eguia Cuuiayçaga Çuaçeta ondarra Sabucoydu Aguirreue Olauerrieta Çamilola hualde Çamilola arteta Camilola goyena Ameyssetola Olalpide Orordiola Arburu derraga Legarrça hualdea Legarrça arteta Legarrça goyena Aroçola Çauacua Equissoyen Urriztuya cicoq Arrburu ariztuy Saissegune; con intrades e con issides con errbes e aigues e con toz lurs dreiz e paistures que lès sobredites bustalizes han e deuen auer én qualque manera se uol e per que lo dit prior e conuent del hospital de Ronçauals ho tot lor mandament de lès deuantdites bustalizes herrbes e aigues sien mas firme e segur io lo dit Sancho Lopiz lès ey donat fianças con la pena de mil morabetins de bon òr filimentz don Garcia Ochoa escuder d' Ureta e Lop Ochoa filtz de don Ochoa Çuria uezins estaianz en Bizcarret; én tal manera io lo dit Sancho Lopiz per conuinent qualque ora temps e dia lo deuantdit prior e conuent del hospital de Ronçauals vuyllen ho uolissen que io lès fermies ho firmasse lès deuantdites bustalizes errbes e aigues dei lès firmar; que si fus cosa que io non lès volissey firmar que lès deuantdites fianças que me lès façen à posseder firmar; e si pagar non lò fisses dit prior del hospital de Ronçauals al conuent d' aquel meteiss logar lès donguey e paguiey ades e senz ningun retenement les mil morabetins de bon òr e filimentz per pena la qual pena obliguei de donar la mitat al seynor rei ho al són loctenent en Nauarra; e pagada la dita pena que lo seynor rei ho són loctenent én Nauarra mès lès façen firmar deius obligation de toz mès bens sedenz e mouenz mobles e heredaz gaynnaz e per gaynnar d' or que io lès hey nin trobar se puissen en toz locx que sien à lès quales fianças per conuinent lès he gardar de tot quant damage èls reçebren én razon d' aquesta fiançeria én que mis lès ey sobre toz mès bens sedenz e mouenz e sobre tot aço io lo sobredit Sancho Lopiz volent far mayor compliment al prior e al conuent del hospital de Ronçauals prometey lès lealment à bona fe sens mal engan que esta donation deuantdita lès aiey e tenguey per firme per toz temps del segle én la forma e manera que dit es

desus e que nunca uenguey io nin altre omne nin fempna én uoz de mi contra ella; e assi lo leialment à bona fe don Gil Periz d' Ureta caualer; don Lop d' Uriz alcalde de Ronçauals; Sanz Ernalt són gendre; Ochoa Goira uaquer; Lope Periz çabater; Lop Ochoa uaquer gendre de Garindo lo mayoral qui fo vezins estaianz en Ronçauals; Miguel Garçeiz de Bizcarret escuder d' Ureta e donation dimarz primer apres Capdan lo segont dia del mes de gener primo e io Iohan Eneguiz escriuan iurat de Ronçauals escriui esta carta con ma propria man à pregaries e mandament de lès partides sobredites e fi aquest mon signe acostumpnat én testimoniança e suy
testimoni

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R126-1302>

<statut=copieinc>

sapient toz aquels qui esta present carta veyran e hoyran com io don Gil Periz d' Ureta caualer otorguei e uenc de maniffest que tenc del hondrat e religios padre én IhesuCrist don Garçia Lopiz per la Gracia de Deus prior del hospital de Ronçauals e del conuent d' aquel meteiss logar totes lès bustalizes errbes e aigues que òls han en Aguiria en Alduide en Baygorri vizcaya en benefiçi lès quals bustalizes errbes e aigues lès aguiren en donation de Sancho Lopiz filz de Lop Sanz de Villanoua lo pastor qui fo lès quals bustalizes errbes e aigues io lo deuantdit don Gil Periz d' Ureta caualer tenc en benefiçi troa aquesta primera festa de *sant Martin que ven que es e.l mes de nouembre e d' aquela festa de *sant Martin troa dez ans en seguenz continuadament aiey conpliz én tal forma e manera io don Gil Periz aiey conpliz les ans sobrediz per conuinent deu rendre e donar al deuantdit prior e al conuent del hospital de Ronçauals lès bustalizes errbes e aigues sens pleitesia ninguna deus obligation de toz mès bens sedenz e mouenz mobles e heredaz gainaz e per gainar d' or que io lès aiey e que trobar se puissen én tot lo regne de Nauarra nin én tot altre logar e dreit poiria leialment à bona fe sens mal engan e poder de vendre ni de cambiar nin de alienar per nenguna ningun omne nin à nenguna fempna per dines que à mi deuissen nin pertainissen deuey lès rendre salues e quities e senz enbarc ningun e per mayor segurtat de tot ló que dit es desus io lo dit don Gil Periz d' Ureta caualer ey lès donat fiança al deuantdit prior e al conuent del hospital de Ronçauals con la pena de mil marabitins én or don Garcia Ochoa en Biscarret al qual ey én conuinent de gardar de tot quant damage òl recebra én razon d' aquesta fiançeria én que io mis bens sedenz e mouenz mobles e heredaz gainaz e per gainar d' or que io lès aiey nin trobar se puissen én tot lo regne de Nauarra la qual pena Gil Periz donar la mitat à la seynoria mayor de Nauarra e l' altra mitat als dit prior del conuent del hospital de Ronçauals seynoria mayor de Nauarra lès dites bustalizes errbes e aigues e assi ben renunciay tot leialment à bona fe Garcia Ochoa atorguei me per tal fiança de com sobredit es per lo dit don Gil Periz d' Ureta caualer als diz prior del conuent del hospital de Ronçauals deus obligation de toz mès bens sedenz e mouenz mobles e heredaz gainaz e per gainar d' or que io lès aiey nin trobar se puissen én tot lo regne de Nauarra don Lop d' Uriz alcalde de Ronçauals Sanz Ernalt de Miguel Arceiz escuder Ochoa filz de don Ochoa Çuria de Bizcarret dimarz primer primo e io Iohan Eneguiz escriuan iurat de Ronçauals escriui esta carta con fi aquest mon signe én testimoniança e suy testimoni

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R128-1302>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que io Sancho Lopiz filz de Sanz d' Aezcoa hospital de Ronçauals qui fo atorguei et uenc de maniffest que ey trebutades al prior et al conuent del hospital de Ronçauals ho à tot lor mandament d' aquest primera festa de *sant Martin que ven troa cent ans qui primers son per uenir continuaz ayen compliz totes lès mies bustalizes que à mi pertayn ad auer per ninguna razon de trestot lo segle e.ls errms del rei de sobredites io lo dit Sancho Lopiz reconoissei et uenc de conoissut que ey agut reçebut del prior del hospital de Ronçauals et del conuent d' aquel meteiss logar én razon del trebut de lès mies bustalizes errbes et aigues treszenz libras de bons Sanchez moneda corrible én Nauarra lès quals treszenz libras de Sanchez reconoissei et uenc de maniffest que lās ey contaz aguz et recebuz et passaz del uostre poder al men contaz et aliuraz à mon plazer et à tota ma voluntat et teney me ben per pagat dels e renunçiey à la exçeption de non lès auer contaz aguz reçebuz et passaz del uostre poder al men et à tota altra action et dreit for et costumpne escriut et non escriut que à mi podis ajudar o à uos et à èls nozdre nin enbargar et io lo dit Sancho Lopiz consentei vuyll et me plaz que lo prior del hospital de Ronçauals et lo conuent d' aquel meteiss logar ho tot lor mandament lès mies bustalizes errbes et aigues con intrades et con issides de paistures et de totes coses lès ayen totes franques et quities sens embarc ningun e.ls deuantditz çent ans de mi meteiss et de tota ma genoilla et generation et de toz omes et de totes fempnes per cuuillar espleitar soltar et dar cambiar et pera farne d' elles e.ls ans sobreditz totes lès e.ls quals bustalizes errbes et aigues et de toz lurs dreiz io lo dit Sancho Lopiz lès ey mis en als hondraz religiosos varons don Miguel Periz d' Egues enffermerer don Garçia Martineç d' don fray Ochoa mayoral de Fermirielia don fray Sanz d' Ecay carpenter mayor don mayoral de Meçelia don fray Arnalt de Bidarray mayoral de Egançelia don fray Guillem mayoral frayre de la dita *orden én uoz én nompne del prior del hospital de Ronçauals et del conuent d' aquel desapoderant me de la tenença et de la proprietat et del dreitage que io ey én tal forma et de Ronçauals et lo conuent d' aquel meteiss logar donant me en cascum ân à mi lo dit Sancho Lopiz o à mon mandament e.ls ans sobreditz vint soltz de Sanchez de trebut ad mayor segurtat et confirmation de totes lès coses sobredites io lo dit Sancho Lopiz ey lès ne donat ferm de peynal de totes lès bustalizes errbes et aigues et de toz lurs dreiz al prior del hospital de Ronçauals et al conuent d' aquel meteiss heredament de mi meteiss et de tota ma genoilla et generation et de totz homes et de totes fempnes per es én la terra don Garcia Ochoa de Biscarret escuder d' Ureta al qual ferme ey én conuinent de gardar de tot quant damage èl reçebria én razon d' esta dita fermeria én que io lō ey mis sobre toz mès bens sedentz et mouenz presenz o per uenir e io lo dit don Garçia Ochoa atorguei me per tal ferme de peynal de com sobredit es sobre toz mès bens sedenz et mouenz presenz et per venir sobre tot aco encara io lo dit Sancho Lopiz ey prior del hospital de Ronçauals et al conuent d' aquel meteiss logar ho à tot lor mandament don Miguel Sanz lo çabater vezin estaiant de Ronçauals et don Miguel Garçeiz de Biscarret escuder d' Ureta én tal manera que si per uentura io ni altre omne nin fempna én razon de mi al prior del hospital de Ronçauals et al conuent d' aquel meteiss logar ni à lor mandament lès enbargas lès mies bustalizes errbes et aigues e.ls ans sobrediz que lès dites fiançes me façen quedar et redrar à mi et à tot ome de ma genoilla et si no façen donar et pagar les mil marabetins de bon òr la mitat pera la seynoria mayor de Nauarra et l' altra mitat pera al prior et conuent del hospital de Ronçauals ho de tot lor mandament leialment à bona fe sens mal engan als quals fiançes ey én conuinent de gardar

de tot quant damage òls reçeban en rason d' esta fiançeria en que io mis lès ey sobre toz mès bens sedenz et mouenz presenz et per uenir et renunçiey tot hus de for seglar et de *sancta *eglesia et à tota exception et allegation et deffension et specialment renunciey al nostre for et al for de non respondre à esta carta et nos don Miguel Sanz lo çabater nos otorgam per tals fianças de com sobredit es sobre toz nostres bens sedenz et mouenz presentz et per venir del Espinal don Sancho Periz d' Oylloqui Martin Garcia d' Eusa escuder Iacue d' Urniça Lop de Liroz lo merçer Iohan mayoral de Oxoaldea Aznar Larrea Remon d' Arre Aznar d' Andia Fermirielia Garcia Çilbeti Miguel Oxo Larrare uaquers de trebudo diluns deuant la festa de *sancta Marina en jul secundo et io Iohan Eneguiz escriuan iurat de Ronçauals fuy present en tot lo fait deuantdit à lès pregaries et mandament d' ambes lès partides fï mon signe acostumpnat en testimoniança et suy testimoni
<ville=Roncevaux>
<texte=DNLO_R129-1302>

<statut=copieinc>

Ochoa pastor del *hospital Garcia Lopiz per la Gracia ho à tot lor mandament lès mies bustalizes errbes e aigues de paistures als quals bustalizes e errbes e aigues seynor e tenedor e la mia hermandat de l' altra mitat sin ningun que entre òls non auem fait e si per nompne Gauarr Urdinariz Licarrduy Cuieçagua Çauçeta ondarra Sabuceyda Aguireuie Olauerrie Çamilolahualde Çamilola artecoa Çamilola hualde Legarra arteta Legarra Equissoren Urrutuya Errburu ariztuy Jaisegune e io lo dit Sancho Lopiz conoissei vuyll e me platz que lo prior del hospital de Ronçauals e lo conuent d' aquel meteiss logar ho tot lor mandament lès aien lès deuantdites bustalizes errbes e aigues assi coma tenen de lonc e d' ample de alt del çel troa dinz en abisme de mi meteiss e de tota la mia genoylla e de la mia generation e de toz homes e de totes fempnes pera enpeynar e cuuilar espleitar cambiar e per farne d' elas totes lurs proprias uolontaz en tal manera lo prior del hospital de Ronçauals e lo conuent d' aquel meteiss logar ho lor mandament donant me à mi ho à mon mandament en cascun an e ls ans sobreditz vint solz de Sanchez donant al seinnor rei de Nauarra o à sòn loctennet lo fromage e là mantega segont que vsat e costumnat es eissament io lo dit Sancho Lopiz per conuinent al prior del hospital de Ronçauals e al conuent d' aquel meteiss logar ho à lor mandament lès deuantdites bustalizes errbes e igues yrat e pagat lès deuey far bones e ls çent ans sobreditz de mi meteiss e de tota la mia genoilla e de tota la mia generation e de toz homes e de totes fempnes deus obligation de toz mès bens sedenz o mouenz leialment à bona fe sens enguan sabuda cosa es que io lo dit Sancho Lopiz reconoissei e uenc de conoyssut qu'ey agut e reçebut del prior del hospital de Ronçauals e del conuent d' aquel meteiss logar en rason del tribut de lès deuantdites bustalizes errbes e aigues specialment deus milia soltz de bons Sanchez moneda horrible en Nauarra les quals reconoissei e uenc de manifest que lò ey contaz aguz recebuz e passaz de lor poder al men contaz aliuraz e à tota ma uolontat e renunçiey à la exception de non lès auer contaz aguz recebuz passaz de lor poder al men e à tota altra action e dreit e for escriuz nin escriut que à mi podis ajudar ualer e à lor nozdre enbargar bustalizes e erbes e aigues io lo dit Sancho Lopiz ey mis en tenença e en corporal possession als hondraz e religiosos uarons don Miguel Periz d' Egues enffermerer don Garcia Martinec dels porcx don fray Ochoa de mayoral de la cabane de Fermari elia don fray Sanz d' Ecay carpenter mayor don fray Sanz d' Erro mayoral de la cabanna de Meçalia don fray

Arnalt de Bidarray mayoral de la cabanna d' Egançela don fray Guillem mayoral de la cabanna de Cilbeti elia frayres de la dita *orden én boz e én nompne del prior del hospital de Ronçeuals e del conuent d' aquel meteiss logar desuestent e desapoderant me de la tenença e de la propietat e del dreitage que io ey enbestent e apoderat à èls e per mayor segurtat de tot ló que dit es desus io Sancho Lopiz ey lès ne donat ferme de peynal al prior del hospital de Ronçauals e al conuent d' aquel meteiss logar ho à tot lor mandament d' estes dauantdites bustalizes errbes e aigues paistures segont costumne salp la fe del seynor rei de mi meteiss e de tota la mia genoylla e de la mia generation e de toz homes e de totes fempnes don Garçia Ochoa de Biscarret escuder d' Ureta al qual ferme ey én conuinent e me obliguei de tot quant damage èl reçebra én razon d' aquesta deuandita fermeria én que mis lō ey sobre toz mès bens sedenz e mouenz e io lo dit don Garçia Ochoa otorguei me per tal ferme de saluetat de peynal de com dit es sobre toz mès bens sedenz e mouenz sobre tot aco encara io lo dit Sancho Lopiz ey lès ne donat fiançes al prior del hospital de Ronçauals e al conuent d' aquel meteiss logar ho à tot són mandament de mil morabetins en or per pena Miguel Arceiz de Biscarret escuder d' Ureta e don Miguel Sanz lo çabater uezins estaiant én Ronçauals én tal manera que si per uentura io lo dit Sancho Lopiz ni nengun omne nin nenguna fempna de mi ni de mia genoilla nin de ma generation én razon de mi al prior del hospital de Ronçauals ni al conuent d' aquel meteiss logar ni à lor mandament lès enbargui én lès deuantdites bustalizes errbes e aigues én aquez çent ans sobrediz ni lès metis mala uoz ho mouis plait nin demanda ninguna per ninguna razon que lès dites fiançes per conuinent lès façen quedar e redrar tot enbarc e tota mala uoz e tota playdesia e tota demanda de mi e de toz homes e de totes fempnes e si non que vos paguien ho me façen pagar les mil morabetins én or per pena la mitat pera la seynnoría mayor de Nauarra e l' altra mitat à obs del prior del hospital de Ronçauals e del conuent d' aquel meteiss logar e pagada ladita pena que la seynnoría mayor de Nauarra me façe tenir ualer conplir per auctoritat e vigor d' esta present carta lès deuantdites bustalizes errbes e aigues én són tribut als quals fiançes ey én conuinent e me obliguei de gardar lès de tot quant damage èls recebrien én razon d' aquesta fiançeria én que mis lès ey sobre toz mès bens sedenz e mouenz e nos Miguel Arceiz de Biscarret e don Miguel Sanz lo çabater atorgam nos per tals fiançes de com dit es sobre toz nostres bens sedenz e mouenz altresí io lo dit Sancho Lopiz e nos lo ferme e fiançes sobrediz renunciám tot for hus e tota costumna seglar e de *sancta *eglesia e totes lès altres razons exçeptions et deffenssions que à nos o à nostre mandament puyria o ualer en iudiçi fora de iudiçi én qualque manera se uol que res non nos uailga nin pro nos tenga contra el prior del hospital de Ronçauals nin contra al conuent d' aquel meteiss logar nin contra lor mandament én esta cosa specialment renunciám nostre for e à la exçeption del for de non respondre à carta sabuda cosa es que io Marrgarita mayre de Sancho deuantdit reconoissei e uenc de conoissut qu'ey per firme e estant tot ló que Sancho Lopiz mon fil a fait con lo prior del hospital de Ronçauals e con lo conuent d' aquel meteiss logar én razon de lès deuantdites bustalizes errbes e aigues én tal forma e manera de com dit es per far nin senz renunçiey tot leialment à bona fe sens mal enguan deius obligation de toz mès bens sedenz e mouenz Martin Garçia escuder d' Erro don Sancho Periz d' Oylloqui escuder Sanz d' Urruicain uezins estaianz én l' Espinal Lop d' Urdiroz merçer Iohan mayoral d' Oxoaldea uezins estaianz én Ronçauals Aznar Larrea de Baiguerr Remon d' Erro Aznar Andia de Bayguerr Lope Ortiz de Mezquiriz Garcia Miguel Oxoaldea Larrea uaquers e trebudo diluns deuant la festa de *sancta Marina en jul e io Iohan Eneguiz escriuián iurat de

Ronçauals escriui esta carta con atorgament d' entranbes lés partides sobredites e del ferme e fiançes sobrediz e fí mon signe acostumpnat én testimoniança e suy testimoni
<ville=Roncevaux>
<texte=DNLO_R130-1302>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran e oyran que deuant Iohan Enneguiz escriuan iurat de Ronçauals e én presençia dels testimonis deius escriuz lo dimenge primer apres *sancta Maria de mey agost Bernart Sanz de Larramendi rector de la glesia d' Uztariz del bispat de Bayona reconeiss e uenc de conoissut els muiet hondraz e sauis don Garçia per la Gracia de Deus prior del hospital de Ronçauals én uoz e én nompne de don Arnalt per la Gracia de Deus bispe de Ax hueitanta e catre libras e catorze cenx tornes blancx d' argent e dos çenz e caranta tres meaylles torneses d' argen e hueit florines d' òr la moneda del rei de Francia les quals esterlinx tornes blancx meaylles torneses d' argent e de florines d' òr sobrediz demanda del dit seynnor bispe de Ax dels quals monedes sobredites agut reçebut de com dit es desus dels deuantdiz per lo conuerten uez én nompne del deuantdit seynnor bispe de Ax e ten se ben per pagat dels e renuncio la exçeption de non lès auer contaz aguz reçebuz e passaz de lor poder al son e à tota altra action dreit for e costumne ecclesiastic e seglar escriute non escriut que à èl podis ajudar o ualer e à èls nozdre enbargar e sobre tot aco Bernart al prior e conuent sobrediz ha mis són sayel pendent én esta present carta én testimoniança de lés coses sobredites e de cada una d' eles don Pere Martin de Sanssoayn lo capelan Iohan Enneguiz notari sobredit escriui esta carta ab atorgament d' entrabes lés partides e fí mon signe acostumpnat én testimoniança e suy testimoni de tot ço que sobredit es

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R138-1304>

<statut=copieinc>

à uos lo dit prior renunçiey à tot razonador e renunçiey exceptions razons et deffensions que ho mostrar ho allegar o razonar én iudici o fora de iudici *sancta *glesia én tal manera que ni pro nos tengam contra à lés coses deuantdites anz sien contra mi én este caso et renunciey à tot mon for e al for de non respondre à carta de Bizcarret escuder et don Lop d' Ureta de Ronçauals don Lop Sanz d' Artozqui don Lop Sanz don Amoros don Lop lo baster don Sancho de Cuuilala don Garcia de çabater uezins estaianz én Ronçauals de quitança lo dimenge primer apres *sancta Maria de mey agost quarto e io Iohan Enneguiz notari public et iurat de Ronçauals qui à lés coses deuantdites fuy present à pregaries requisition e mandament d' ambes lés dites partides escriui esta carta e fí mon signe acostumpnat én testimoniança et suy
testimoni

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R151-1307>

<statut=copieinc>

sapien toz aquels qui esta present carta veyran e hoyran que nos don Lop d' Uriz alcalde de Ronçauals e les doze iuraz de Ronçauals nompnadament don Lop lo baster don Miguel Sanz

lo çabater don Garçia d' Echeuerri lo çabater don Pascal de lés *tables don Tomas lo çabater don Arnalt lo merçer don Paule lo mulater don Pascal lo maçoner don Lop d' Itoiz lo mulater don Martin Ezquerra lo pescador don Eneco Martiniz d' Oyloqui lo mulater don Sancho d' Orbara carpenter les quals erem én aquel temps én Ronçauals e lo consseyll de Ronçauals estant pleguat e.l çimiteri de la glesia de *sant Nicholay passada la crida segunt acostumpmat es de pleguar establisem e hordenam nostres cerz espeçials procuradors e espeçials messagers les hondraz e amaz vezins nostres don Thomas lo ferrer e Iohan Eneguiz l' escriuan portadors d' esta present carta à toz enssemble e à cada un dels per sî à iurar én nompne nostre e de cada un de nos per seynor e per rei del regne de Nauarra al muít alt e noble e poderos don Loys primogenito del seynor rei de França e per la Gracia de Deus rei de Nauarra e de Chanpayna e de Bria conte palazin e de agardar li lo cors e lo regne e totes ses coses e ses dreiz én tot e per tot leyalment com fiels e bons vassaillz deuen far à bon seynnor e tota aquela iura e totes e cada vnes coses que per les diz procuradors nostres e espeçials messagers per les dos o per qualque se uol dels fayt o procurat sera nos lò auem firme à totz temps assi com de nos personalmente fus fayt e aytorguat e per que aco sia firme e non venga én dubda metem lo sayell del consseill de Ronçauals pendent én testimoniança de totes lés coses deuantdites e procuracion lo diuenres primer apres la festa de *sant Luc euuangelista én octobre septimo e io Iohan Eneguiz notari public et iurat de Ronçauals qui à lés coses deuantdites fuy present e à pregaries e requisition e mandament dels sobrediz alcalde e iuraz e del cosseill de Ronçauals escriui esta carta de procuracion con ma propria man én testimoniança de totes lés coses sobredites fí aquest mon signe acostumpmat

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R159-1309>

<statut=copieinc>

sapien toz aquels qui esta present carta veyran e hoyran com nos don Semeno abbat d' Orochurgui Semeno d' Iriuarren Lop de Nagore Maria fiylla de Eneco Sanz Semeno d' Errmendi Tota d' Errmendi Semeno de Garrtela Miguel Periz Garayco Iohan de Larrayneta Domingo d' Iriuarren vezins estaianz én la villa d' Orochurgui aytorguam e uenem de manifest per nos e cad' un de nos per tota nostra genoilla e per toz aquels que apres nos son per venir uezins estaianz én la villa d' Orochugui que tenem à çes pera tant quant lo segle duria de uos l' ondrat religios seynor payre én IhesuCrist don Andrea Ruiz per la Gracia de Deus prior del hospital de *sancta Maria de Ronçauals e del conuent d' aquel medis logar tot aquel heredament que se clama de Egudiriz lo qual heredament se affronta e se ten de la part au lo nostre terminat d' altra part se affronta e se ten au lo terminat de Arrdaiz per lo qual heredament nos les sobreditz uezins e estaianz d' Orochurgui prometem leyalment à bona fe sens mal enguan de dar e pagar per nos e per tota nostra genoilla e per toz aquels uezins e estaianz que apres nos son per uenir én la villa d' Orochurgui én cascun ân de çes pera tant quant lo segle duria à uos lo dit prior e al conuent del hospital de *sancta Maria de Ronçauals o al prior e conuent que seran per temps catre kaffiz de bon forment limpi que sia de dar e de prendre mesura de Ronçauals sin enbarc e sin achaquia ninguna reçe bent sobre nos tota carga e tota uentura e tot enbarc lo qual forment nos hemes obligaz e auem én conuinent de dar e pagar al dia de la festa de *sant Miguel de setembre de dinz uostre forn

del hospital de Ronçauals carreyaz au nostre cost e au nostra mession leyalment à bona fe sens mal enguan altresí nos les sobrediz uezins estaianz d' Orochurgui vos prometem leyalment à bona fe sens mal enguan à uos lo dit prior del hospital de *sancta Maria de Ronçauals e al conuent d' aquel medis logar que nos ni genoilla nostra ni altre omne ni fempna que apres nos son per uenir vezins estaianz én la villa d' Orochurgui tant quant lo segle duria lo dit heredament non uos là puissam vendre ni enpeynar ni dar ni cambiar ni alienar nin far altre obligament ni donation ninguna à ninguna altra perssona del monde à escus ni à paladin leyalment à bona fe sens mal enguan mas que uos là tengam e mantengam pera tant quant lo segle duria nos pagant uos à la dita orden les diz catre kaffiz de forment de çes én cascun ân al dia sobredit e si per auentura contra uenguissem que uos lo dit prior nin lo conuent del hospital de *sancta Maria de Ronçauals nin lo prior nin lo conuent que seran per temps non nos siaz tenguz de respondre ni de complir nos nengun dreit per deuant ningun iuge seglar nin de *sancta *glesia e assi uos lò laudam aitorguam e aproueytam e conffirmam e reuoquam e renunçiam est present diffiniment que nos fait uos auem del dit heredament e de totes lés coses sobredites pera tant quant lo segle duria leyalment à bona fe sens mal enguan e oltra tot aco per far uos mayor compliment encara si per auentura non uos tenguissem totes lés coses sobredites e venguissem contra én tot o én partida per conuinent nos les sobrediz uezins estaianz d' Orochurgui vos deuem dar e pagar ades à mantenient e sin altre alongament ningun e sin altra carta de procuracion çent libras de bons Sanchez corribles én Nauarra per pena la mitat pera la seynoria mayor de Nauarra per tal que nos faga agardar valer hobedir mantenir tenir e complir totes lés coses sobredites e l' altra mitat pera uos lo dit prior e conuent del hospital de *sancta Maria de Ronçauals o per al prior e conuent que seran per temps o pera tot altre omne qui esta carta mostrara e nos les sobrediz uezins estaianz d' Orochurgui per nos e per tota nostra genoilla e per toz aquels uezins estaianz que apres nos son per uenir én la villa d' Orochurgui à totes estes deuantdites coses e à cada una d' elles agardar obedir valer mantenir tenir complir obligam desuy à la seynoria mayor de Nauarra o à són loctenent toz nostres bens sedenz e mouenz presenz e per venir ont renunçiam cad' un de nos à tot nostre for e al for de non respondre à carta e pregam al hondrat e saui don Amoros tenedor e garda del saiell del muiet alt noble e poderos seynnor don Loys per la Gracia de Deus rei de Nauarra de Campayna e de Bria conte palazin én Ronçauals que meta lo dit saiell pendent én esta present carta per far tenir complir tot ço que sobredit es én testimoniança e io lo dit don Amoros à pregaries requisiton e mandament de lés dites partides ei mis lo dit saiell pendent én esta present carta per far tenir complir tot ço que sobredit es un testimoniança don Arnalt lo merçer don Sancho lo broter Garçia Sanz d' Erraçu lo dimercles primer apres e io Iohan Eneguiz notari public et iurat de Ronçauals qui à lés coses deuantdites fui present e à pregaries requisition e mandament de lés dites partides reçebi esta obligation e escriui esta present carta én testimoniança fi aquest mon signe acostumpmat e suy testimoni de tot ço que sobredit es

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R167-1313>

<statut=copieinc>

sapien toztz aquels qui esta present carta veyran e oyran e io dòna Tharesa sa muiller

aytorguam e uenem de manifest que deuem à uos al hondrat religios varon payre én IhesuCrist don Andreo per la Gracia de Deus prior del hospital de *sancta Maria de Ronçauals e al conuent d' aquel meteyls logar o à tot omne qui esta present carta mostrara quatre mil soltz de bons Sanchetz corribles én Nauarra les quals per uostra bontat con plana amor sens husura e mala barata ninguna e nos de uos lès aguimes reřebimes entegramente nos ben per pagàtz nos tenguimes e renunçiam à tota action real o perssonal de non contàtz de non aguz e de non recebuz dines e io dóna Tharesa sa muiller aytorguam que uos auem donada én tenença e peynal à uos lo dit prior e conuent sobredit aquela nostra bustaliza que es clamada con tot lo dreyt que nos auem e à nos hí pertayn al auer per qualseuol manera con intrades e con issides aytorguam que uos auem mis én tenença e én corporal possession frayre Aznar d' Orbara mayoral de lès oueylles de la Pedrera e à uos frayre Aznar Larrea mayoral de Macelia e à uos frayre e à uos frayre Miguel de Goynni mayoral e ministrador del ganat de la dita *orden e à uos frayre Pero Carpenter mayoral desapoderant à nos de tota la tenença e la propietat e de tot lo dreytage que nos auem én uoz de tenença e de peynal pera d' aquesta primera festa continuaz antz cumpliz leyalment à bona fe sens mal enguan én tal forma e manera que nos uos hemes én conuinent que nin fempna de nostra genoilla nin de la nostra generation ni altre omne nin fempna parenz nostre ni estrange én uoz ni én rason de nos que non puissam vendre ni cambiar obligament ningun ni à paladin per nenguna manera que nos ayam de la dita bustaliza de Elloraldea à ninguna altra perssona del monde d' aqui à que uos lo dit prior cumpliz les çent e ans com dit es desus leialment à bona fe sens mal enguan empero es assaber si per auentura fus cosa que nos los entegrament los quatre mil soltz dinz les ans lo dia de *sant Martin a *sant Martin de sòl à sòl que uos lo dit prior o lo prior que per temps sera salua e quita sens embarc ningun la dita nostra bustaliza de Elloraldea Pero cossentem volem e nos plaz sen premia ni én la dita *orden la dita bustaliza là aiaz e là possediscatz tota franca e quitia sin carga de formage nin de mantega enbarc ningun per cuuillar espleitar soltar quedar cambiar e per farne totes uostres propres voluntat sin contraria ninguna leialment à bona fe sens mal engan deshuey que esta carta fo ni aytorgada con bon coraçon e con firma uoluntat reřebem per nos e per totz nostres heredes aquela carga que nos al seynor rei de Nauarra deuem sobre aquesta nostra bustaliza que es clamada Vriega sabuda cosa es com nos les sobrediz deutors principals agut reřebut amoralment én paz de uos lo dit prior e conuent sobredit én rason de trebut de la dita bustaliza de Elloraldea si per rason del que monta tot lo trebut çent e sissanta libras de Sanchetz dels quals sissanta libras de Sanchetz que nos auem mayor firmeza segurtat et conffirmation de totes lès coses sobredites nos les sobreditz deutors principals ministrador del ganat de la dita *orden qui ez aquo deuant én perssona del dit prior e conuent sobrediz e Miguel Arçeiz estaiant én Bizcarret escuders d' Ureta als quals fermes auem én conuinent de gardar de tot quant daun e damage auem sobre totz nostres bens sedenz e mouenz presenz e per uenir leialment à bona fe sens mal enguan e nos Per Ochoa e Miguel Arçeiz escuder d' Ureta com sobredit es sobre toz nostres bens sedenz e mouenz presenz e per uenir leialment à bona fe sens mal enguan e oltra tot aço per far uos mayor compliment encara én penna de milia soltz de Sanchetz à uos lo dit frayre Miguel de Goynni mayoral e ministrador del ganat de la dita *orden Gil Periz d' Ureta caualer e Garçia Ochoa iendre de Garindo lo mayoral uezin e estaiant én Ronçauals én tal forma e manera que si per auentura principals omne nin fempna de nostra genoilla e de nostra generation ni ningun altre omne ni fempna per nos nin én uoz nin én rason de nos uos mouia plait nin demanda mala uoz én la

deuant dita bustaliza de Elloraldea que lés dites fiançes nos façen far calar quedar e redrar e tenir e estar én paz én e sens ningun embarc e si non que lés dites fiançes sens nengun sý e sens à dar nos én niguna *cort ni én niguna que uos paguem ades à mantenient sin altre alongament ningune sin altra carta de procuracion e sens ningun sý les hueyt mil que nos faga ajudar valer obedir mantenir tenir cumplir tot ço que sobredit es e l' altra mitat pera uos lo dit prior e conuent fiançes auem én conuenient de gardar de tot quant daun e damage à èls puyria auenir én razon d' aquesta fiançeria én que nos sedenz e mouenz leialment à bona fe sens mal enguan e nos don Gil Periz d' Ureta caualer e Garçia Ochoa otorguam nos per tals fiançes de saluetat sobredit es sobre toz nostres bens sedenz e mouenz presenz e per uenir leialment à bona fe sens mal enguan ont nos les sobrediz renunçiam generalment e specialment à tot nostre for e al for de non respondre à carta e pregam al hondrat e saui don Amoros per la Gracia de Deus rei de Nauarra de Campayna e de Bria conte palazin mis én la dita villa de Ronçauals per deuant nos Iohan Eneguiz escriuan don Amoros que lo dit don Amoros meta lo dit saiell pendent én esta present carta per far tenir cumplir saiel del sobredit seynor rei mis én la dita villa de Ronçauals à pregaria requisition e mandament de lés dites partides per lo certifficament ey mis lo dit sayell del dit seynor rei pendent én esta present carta per far tenir cumplir tot ço que sobredit es Garcia Ochoa de del dit Garçia Ochoa Martin d' Eugui Sancho Baygorri escudes d' Ureta Sancho d' Urniça mayoral d' Andrerre elia Sancho conuent de Ronçauals prestamo tenença e peynal dimarz primer apres Quasimodo én abril e yo Iohan Eneguiz escriuan iurat de Ronçauals que à las cosas deuantditas fui present à pregaria requisition e mandament de lés dites partides fermes e fiançes aquest mon signe acostumpnat én

testimoniança e suy testimoni

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R168-1313>

<statut=copieinc>

sapien toz aquels qui esta present carta veyran e oyran com yo Garçia Lopiz de Leyun escuder e yo dòna Maria Arçeyz d' Uriz sa muiller e yo Lope Garçia e yo Martin Garçia ses criatures e yo Pero Sanz d' Esparça gendre del dit Garçia Lopiz e de la dita dòna Maria Arceiz d' Uriz sa muiller ab aytorgament e ab conssement e ab voluntat l' un del altre tocar lés campanes tres uegadas à ueyllo de eglesia segunt for hus e costumpne de la terra vendem à uos al hondrat e religios seynor payre én Ihesu Crist don Andreo per la Gracia de Deus prior del hospital de *santa Maria de Ronçauals én uoz e én nompne de uos meteiss e de la horden del dit hospital de *santa Maria de Ronçauals totes aqueles peçes que nos auem e deuem auer én la villa e e.ls terminaz d' Ainçioa con intrades e con yssides ab sendes ab camins e con mugues e con cequies con ses affrontations dia d' uhey que esta carta uos es feita e otorgada adeuant con toz quanz dreyz nos auem e deuem auer per qualseuol manera ni razon de trestot lo segle del cel troa dinz les abismes nompnadament la vna peça si es clamada arrburu afrontada e tenent de la vna part àn la peça de Orti d' Iriart d' altra part se afronta e se ten àn la peça de Garçia Sanz altra peça si es clamada Arrigayneco arrburua afrontada e tenent de la vna part àn la peça de Garçia Sanz de l' altra part se affronta e se ten àn la peça de Andregaylla Loyçu altra peça si es clamada Ellorriaga afrontada e tenent de la vna part àn la peça de Garçia Sanç d' altra part se affronta e se ten àn la peça de Furtuyn d' Irigoyen altra peça si es clamada aguia afrontada e tenent de la vna àn la peça de Garçia d' Indacorena d'

altra part se affronta e se ten à la peça de Martin d' Urniça altra peça si es clamada Vidaldeco allarre afrontada e tenent de la vna part à la peça de Sancho d' Echeuerria d' altra part se affronta e se ten à la peça de Garçia Eneguiz Gaincarica altra peça si es clamada Eguirlauide affrontada e tenent de la vna part à la peça de Johan Ezquerra d' altra part se affronta e se ten à la peça de Sancho Eneguiz de Barainna? altra peça si es clamada Çauall ordoqui afrontada e tenent de la vna part à la peça de Sancho Goyena d' altra part afronta e se ten à la peça de Sancha Urrutiaco altra peça si es clamada afrontada e se ten à la peça de Johan Ezquerra d' altra part se affronta e se ten à la peça de l' abbadia altra peça si es clamada Eguia affrontada e tenent de la vna part à la peça de Domingo de Lusarreta d' altra part se afronta e se ten à la peça de Johan Ezquerra altra peça si es clamada Iturroz affrontada e tenent de la vna part à la peça de Garçia Sanz d' altra part se affronta e se ten à la peça de Maria Eneguiz altra peça si es clamada Lorua afrontada e tenent de la vna part à la peça de Sancho d' Echeuerria d' altra part se afronta e se ten à la peça de Garçia Aznariz d' Ainçioa altra peça si es clamada Vidiaga? affrontada e tenent de la vna part à la peça de Sancho d' Arrdaiz d' altra se affronta altra peça si es clamada Vrricarteco uidearenburua affrontada e tenent de la vna part à la peça de Andregaylla Loyçu de l' altra part se affronta e se ten à la peça de Garçia Sanz altra peça si es clamada affrontada e tenent de la vna part à la peça de Domingo Sanz d' altra part se affronta e se ten à la peça de Garçia Aznariz d' Urniça altra peça si es clamada affrontada e tenent de la vna part à la peça de l' abbadia d' altra part se affronta e se ten à la peça de Lop Sanç altra peça si es clamada Suraondoco uidaondoa affrontada e tenent de la vna part à la peça de Domingo Sanz d' altra part se afronta e se ten à la peça que es clamada Burauidea altra peça si es clamada altra si Yndarteco baraçea vendem e otorguam à uos lo dit prior pera obs de uos e de la dita horden del dit hospital de *santa Maria de Ronçauals dita horden lès ayades e possedescades ninguna e que reçibaz toz les dreyz que nos aurie me puyriem reçebir de lès deuantdites peçes nompnades e per nompnar escriutes e non escriutes que uos lo nos meteiss la nostra genoylla e generation e de toz homes e de totes fempnes e de tot nostre parentesc pera uendre pera empeynar uolontaz de la propia cosa contraria ninguna leyalment à bona fe sens mal engan e ls quals deuantdites peçes nompnades e per nompnar escriutes e non escriutes dòna Maria Arceyz Martin Garçia ses criatures e io Pero Sanz d' Esparça lur gendre otorguam que nos auem mis én tenença e én corporal possession à uos don Johan Semeniz d' Uriz aqui personalment per deuant de la dita horden del hospital de *santa Maria de Ronçauals apoderant à uos e desapoderant à nos de tota la tenença e la propietat de tot lo dreitadge que nos auem sabuda cosa sia que io Garçia Lopiz e io dòna Maria Arceyz sa muiller e io Lope Garçia e io Martin Garçia ses criatures e io Pero Sanz d' Esparça lur gendre otorguam e uenem de conoissuz que auem agut e reçebut amoralment én paz de uos lo dit prior de la dita horden del hospital de *santa Maria de Ronçauals per tot preçi d' estes dites peçes uendides nompnades e per nompnar escriutes e non escriutes e de toz nos deuem auer trenta e cinc libres entre Sanchez de la bona moneda currible del rei de Nauarra de que nos tenem ben per paguaz per cumpliz e per entegraz del preçi e de la dita uendita e de totes leyalment à bona fe sens mal enguan renunciant à la excepcion de non reçebuz dines ad mayor segurtat e confirmation d' esta uendida e de tot ló que dit es desus yo Garçia Lopiz e io dòna Maria Arceyz d' Uriz sa muiller e yo Llope Garçia e io Martin Garçia ses criatures e io Pero Sanz d' Esparça lur gendre uos iuram sobre aquez sanz Euangelis e sobre la santa *croz à uos don Johan Semeniz d' Uriz frayre de la dita horden perssonalment per deuant én

perssona e én uoz e én nompne *santa Maria de Ronçauals que nos non podem trobar én tota la villa d' Ainçioa ningun fidalgo que nos uos donassem per ferme que la dita compra uos aguis à dita horden nin uos lò fam per maliçia nin per escusarnos de non dar uos lo dit ferme si ningun fidalgo ha agut e.l logar dor la dita compra à uos én aquest present dia non lò podem trobar én la villa d' Ainçioa nin én la villa de Loyçu nin én la villa d' Esnox nin én la villa d' Orondiriz nin én la villa d' Erro que son de la croz e de la letania ningun fidalgo uos lò dar com lo for manda e la villa del Espinal que es de la croz la villa d' Ainçioa e per tal que à uos lo dit prior e à la dita horden valga la dita compra per toz temps io Garçia Lopiz e io dòna Maria Arçeyz d' Uriz sa muiller e io Lope Garçia e io Martin Garçia ses criatures e io Pero Sanz d' Esparça lur gendre auem uos ne donat ferme de saluetat à uos lo dit don Johan Semeniz d' Uriz frayre de la dita horden qui ez aqui perssonalment de nos meteyss e de tota la nostra genoylla e generation e de toz homes e de totes fempnes e de tot nostre parentesc nompnadament Garçia Martinic d' Uric al qual à èl puyria auenir én razon d' aquesta fermetat én que nos mis lò auem ius obligation de toz nostres bens sendenz e mouenz e io Lop Garçia e io Martin Garçia ses criatures e io dòna Maria Arçeiz d' Uriz muiller del dit Garçia Lopiz e io Pere Sanz d' Esparça qui ez aqui perssonalment per deuant én perssona én uoz e én nompne del dit prior e de la dita horden del hospital de *santa Maria de Ronçauals nos nin altre omne nin fempna per nos nin én uoz nin én razon de nos uos mouia playt nin demanda ninguna uos fazia nin mala uoz ni én partida que nos et lès dites fiançes quedar tenir estar én paz én manera per que la dita uostra compra uos romaynga e finque én ella én bona entegra paçiffica possession sens lès dites fiançes sens én ningun ninguna altra audiençia nin én defenssion ninguna nos façen far pagar ho que uos paguien man à man e sin altre alongament ningun e sin altra carta ningun si lès dites fiançes pena sabudament mayor de Nauarra e l' altra mitat pera uos lo dit prior o per al prior que per temps sera ho per la dita horden e pagada o non pagada la dita pena de lès dites libres? consstem faga agardar tenir cumplir tot ço que sobredit es én manera per que la dita vendida uos romaynga entegra e vala per toz los temps tant quant lo segle duria als quals fiançes auem én conuinent de gardar de tot quant daun auenir én razon d' aquesta fiançeria én que nos mis lès auem ius obligation de toz nostres bens sedenz e mouenz presenz e per venir leyalment e à bona fe sens mal enguan ont generalment e specialment renunciem tot nostre for si lò demandauem no nos sia donat e yo Garçia Martiniç d' Uriz ferme; e nos Orti Çuria e Sancho d' Echeuerria fiançes sobredites per sî atorgam nos per tal ferme e fiançes én la forma e manera sobredita redrar tot enbarc e tota mala uoz e tota pleytesia que null omne nin fempna per qualseuol manera ho razon fus vos metis playt à uos à la dita horden per razon del dit heredament én la forma e manera que dit es obligant cad' un de nos ad acotoz nostres bens sedenz e mouenz gaynaz e per gaynar renunciem for de non respondre à la carta e à dia de garidor preguam al hondrat e saui don Garçia Ochoa peager de Ronçauals tenedor e garda del sayell de seynor rei de Nauarra Johan Eneguiz escriuan iurat de Ronçauals perssonalment per deuant én perssona del dit don Garçia que lo dit don Garçia meta lo dit saiell pendent én esta carta per far tenir e cumplir tot ço que sobredit es Ronçauals à pregaria requisition e mandament per çertifficament que me fi lo dit Johan Eneguiz escriuan iurat de Ronçauals ey mis lo dit sayell pendent én esta carta per far tenir e cumplir tot ço que sobredit es Lopiz de Garçia uezin estaiant én la villa Garcia Sanz uezin estaiant d' Esnox Garçia Eneguiz Garçia Sanz Garçia d' Ezpoz Eneco Arçeiz Maria Eneguiz uezins e estaianz d' Ainçioa diios primer apres la festa de Uincula e yo Johan Eneguiz escriuan iurat de Ronçauals

qui à lés coses deuantdites fui present à pregaria requisition e mandament de lés dites partides ferme e fiançes escriui esta carta e én testimoniança e én firmeça fí aquest mon signe acostumpnat e suy testimoni desapoderant à nos

<ville=Roncevaux>

<notaire=EnequoLopiz>

<texte=DNLO_R205-1323>

<statut=copieinc>

seppan totz aquels qui esta carta veyran Guarcia Ochoa ses Lope Ochoa nostre frayre e de la orden de *santa Maria de Ronçauals de leyal auinença per que dizen que dòna Aliura nostra dita mayre auien én bustaliza de Cuuiaran Vellarat totz ses dreytz de erbes e de aygues deuantdita bustaliza de Cuuiaran Vellarat del dit don Ochoa nostre payre e de la dita dòna Albira nostra dita mayre les deuantditz bens mobles e heredatz dòna Albira sa muyller de si ho de no car lo dit don Lope Ochoa respondi dito én sa la dita dòna Oxanda Ochoa e dita dòna Maria Hochoa e la dita Iurdana Ochoa dita dòna Tota de don Ochoa de Biscarret nostre payre e de la dita dòna Albira nostra dita mayre Cuuiaran Vellarat son entro al dia de sa fin mayoral de ela én lés dites bustalizes lo dit don Ochoa nostre payre entroa al dia de sa fin aquel que nostra dita mayre per que calde de la dita bustaliza e lo dit don Lope Ochoa asi agut conseyll de bons homes e sauis alcalde de la terra de *ual d' Erro mando e dio per iudici sentencialiter que lo dit don Lope Ochoa e lo dit Garcia e la dita dòna Maria Ochoa e la sobredita dòna Oxanda Ochoa e la dita dòna dita Tota Ochoa lés heredatz que partien totz les espleytz et totz dites bustalizes de Cuuiaran Vellarat e totz les dreytz los quals defenden del dit don Ochoa lur payre e de la dita dòna Albira sa muyller lo dit Lope Ochoa sia mayoral de la dita cabana Çuuiaran Vellarat de la cabana mayoral lò deue mantendre e lo dit Guarcia Ochoa e la dita dòna Ochoa dita Ochanda Ochoa e la dita dòna Maria Hochoa e la dita dòna Iurdana Ochoa e la dita dòna Tota Ochoa que fagades én la dita cabana de Çuuiaran Vellarat con uaquer e con homes de que ayan poder de metre de altres loguars or que auia én aquest dia én auant én vida én mort senz ninguna aitorguaren e executaren mon iudiçi testimonis son qui furen én logar Gil Periz de don Sancho Ortitz de Urniça escuder don Lope Aznaritz de uaquer et multi altres qui én eloguar e io esta carta sagellada de mon seyell pendent lo sayel del dit hospital én l' ân e mes e dia del dit don Ochoa nostre e de la dita dòna Albira

<ville=Roncevaux>

<texte=DNLO_R213-1325>

<statut=copieinc>

don Sancho vezins de Biscarret muyller de Garcia Ochoa de Biscarret qui fo atorgam don Garcia Ochoa de Biscarret qui fo per nos e per Aluira Arceytz e per Maria Arceytz filles del deuantdit Garcia Ochoa filtz del dit don Garcia Ochoa de Biscarret frayre de mi lo deuantdit Ochoa Garceytz con voluntat de Garçain comendador de la glesia e ospital de Çilbeti én vetz e én nompne de vos meteiss bustalizes que nos auem e ls errms del rey nostre seynnor e de la terra de *val d' Erro et dreytage que nos auem én es bustalizes que son clamades én bascontz

Cuuiaran delarrac Cuuiayçaga vagadarr Vagassueta Equissoren gayça Meaze Verrderitz Açaldegui Anxoela Vrrelo vendem con toz aquels dreytz que nos auem ni à nos pertain auer én lés sobredites bustalizes e sobrenompnades et con totes lés et nos les deuantditz dóna Sancha e Ochoa Garceytz per nos et per lés deuantdites Aluira sobrenompnades con toz ses dreytz segunt dit es vendem e atorgam à uos ospital e de la deuantdita *orden con intrades e con yssides con errbes e aigues ten de ample e de lonc e de alt del cel troa dintz én abisme e con totz quantz deuantdites bustalizes errbes e aigues e paztures e pertenençies pertinentz à elles per qualseuol manera én tal forma e manera sobredita horden lès ayatz e possediscatz per totz temps sin contraria nin contrast ninguna que nos auem én lés sobredites bustalizes errbes e augues e paiztures e pertenençies hospital de *santa Maria de Ronçauals o à tot uostre mandament tota la nostra nos auem o à nos pertain ad auer én lés deuantdites bustalizes errbes e aigues e paiztures con totz quantz an o deuan auer lès ayatz contrast de nos medeiss e de tota nostra genoylla e de tota nostra generation e de totz omnes o de totes fempnes e de tot nostre parentesc pera vendre pera enpeynar pera cambiar pera alienar pera iayre pera cuuilar pera espleytar pera vedar pera soltar pera én bustalizes errbes e aigues con terres ganatz menutz o gaynàtz e con tota manera de ganatz segunt que à uos per ben vist sara e per far totes én manera de com cada un o cada uns poden o deuen far de la sua res proprietat e per ont renunçiam tot for seglar mal engan én lés quales deuantdites bustalizes errbes e aygues e paystures e én tota la part e én tot lo dreit io la sobredita dóna Sancha e io lo sobredit Ochoa Arceytz per nos e per Aluira Arceytz e per Maria Arceytz e per Lope uos lo dit comendador per nos e per nos e én vetz e én nompne del sobredit vostre ospital de *santa Maria de Çilbeti e de la sobredita *horden de *santa Maria de Ronçauals segunt for e hus e costumpne del regne de Nauarra manda vos auem mis én tenença e én corporal posesion desapoderant à nos de tota la tenença e possession de tota la proprietat e seynoria e dreytage que én lés deuantdites bustalizes errbes e aygues e paystures auem én qualseuol manera es à saber que én la bustaliza que sobrenompnada es de Vagassueta én vetz e nompne de totes lés altres bustalizes sobrenompnades errbes aigues e paiztures bustalizes que én esta carta non son sobrenompnades que son o deuen ser de lés errbes e aygues bustalizes e paistures com sobredit es apoderant à uos de tota la tenença e possession de la proprietat e de la seynoria e dreytage paystures que nos auem én qualseuol manera o razon pensada o per pensar leyalment à bona fe sens mal engan present carta veyran e hoyran que com nos les deuantditz dóna Sancha e Ochoa Garceytz per nos e per sobredit Lope Arceytz totz ensemble e cada un de nos atorgam e venem de maniffest que auem agut e recebut per tot preçi conplidament de la dita venta de la nostra part e dreytage de lés sobredites bustalizes çinquanta liúras de bons moneda corrible én Nauarra de que nos tenem ben per pagàtz e per integràtz del dit preçi e de la sobredita venta e del exception de non agutz e de non reçebutz e de non contàtz dines et per tal que à uos lo sobredit comendador *orden de *santa Maria del ospital de Ronçauals valga la dita compra per totz temps e non venga én dubda la sobredita dóna Sancha e yo lo sobredit Ochoa Arceytz per nos e per les ditz Aluira Arceytz e Maria Arceytz auem donat à uos lo dit comendador per vos e én vetz e én nompne del dit uostre ospital de *santa Maria de Çilbeti fermes de saluetat segunt for del regne de Nauarra manda de nos medis e de tota la nostra genoylla e de tota la nostre parentesc nompnadament à don Petri Santz de Bertitz escuder al qual ferme auem én conuinient én razon d' esta fermetat én que nos mis lö auem sobre totz nostres bens sedentz e mouentz presentz et yo lo sobredit don Petri Santz escuder atorguey per

tal ferme de com sobredites sobre totz leyalment à bona fe sens mal engan et sobre tot aço que dit es desus én tal que siatz vos lo deuantdit la dita *orden de *santa Maria de Ronçauals en siatz mäs firmes e segurs de la dita vendida de la dita la dita dòn Sancha e yo lo dit Ochoa Arceytz per nos e per lès dites Aluira Arceytz e Maria Arceytz e per lo dit vos auem donat fiançes de redra e de saluetat ius pena de cent liüres de bons Sanchetz à uos lo dit comendador de Çilbeti per uos e én vetz e én nompne del dit vostre ospital de Çilbeti e de la sobredita *orden de *santa Maria de Ronçauals don Petri Santz de Bertitz e à don Miguel Garceytz de Biscarret escuders e à don Garcia Santz d' Exnotx capellan én tal forma e manera que si per ventura vey que esta carta vos es otorgada e fayta adeuant nos o altre per nos alguns de nostra genoylla e de nostra generation o de nostre parentesc o omne monde uos fissesem embarrc ni ennuy nin uos metissem mala votz nin vos donassem nin vos fissesem pleytesia nin demanda ninguna à uos lo sobredit comendador de Çilbeti o al *ospital de la sobredita *orden én la dita nostra part de lès dites bustalizes errbes e aygues e paystures que nos vos auem fayta vendida que nos lä fagam valer quedar e redrar tot embarrc o l' ennuy o la mala votz o la demanda o la pleytesia que mis vos faria bens que nos vos auem fayta vendida én manera que la dita vostra compra vos romainga e finque én uos én bona entegra ningun e si non lò fissesem que vos donem paguem la dita pena de lès çent liüres de Sanchetz e tornes alongament ningun e sin altra carta de procuration e sin contrast ningun sabudament la mitat pera la seynnoría mayor de Nauarra per tal que que son dites én esta carta e l' altra mitat pera vos lo dit comendador de Çilbeti e pera al dit vostre *ospital de e pagada o non pagada la dita pena volem e nos platz que la dita seynnoría mayor de Nauarra nos faga agardar valer tenir e complir tot ló que de redra e de saluetat nos èm hobligàtz e lès auem én conuinent de gardarlès de Tot daum e domage que à èls lès puiria auinir besties e ganatz presentz e per venir e renunciant don Garcia Santz d' Exnotx cappellan atorgam nos per tals fiançes renunciant à tot nostre for e yo la sobredita dòn e yssament yo lo sobredit ferme e nos les sobre renunçiam totz fors e hus e costumpne e yo la deuantdita dòn Sancha e io lo deuant nos pregam al hondrat e saui don Garcia Ochoa peagre de saiel del seynor rey én pendent én esta present carta per far nos tenir Garcia Ochoa peager à pregaries e mandament dels sobreditz vendedors e del sobredit ferme dites fiançes notari iurat de Ronçauals ey mis lo sayel de nostre seynor rey én pendent én esta present carta per far valer tenir e complir tot ço que sobredit es Martin Garceytz de Çaçpe Pero Miguel d' Aizcona Sancho Lopitz çabates; Lope Enecoitz d' Ardaitz de Ciga de Baztan Eneco Ezquarr uezins de *val d' Erro e vendida diuendres primer apres *sancta Agatha e.l mes de febrer quarto et io Enequo Lopiz iurat de la vila de Ronçauals qui à lès coses deuantdites fuy present à pregaries e requisition e mandament de lès dites partides e dels sobreditz ferme escriui esta carta con ma propria man e fí aquest mon signe acostumpnat e suy testimoni

<ville=Sangüesa>

<époque=1200-1250>

<notaire=JohanCapellandeSanSalvador>

<texte=DNLO₅1-1225>

<statut=copieinc>

aquesta es carta e remembraça de la compara de la una part con lo riuo que et de l' altra part es prop de las estacas del molin draper del rei tot entegrament mas parez assi com estan én raçon que pertaynen ad aquel ortal e poblat del cel entro ad abisme con nengun teteniment als et soltz de Sanchetz nin de fuer que este Sancho et de Arnalt Bos et post fillo del merino don bispe de Sangossa de *sant Çaluador e don esta compara fo feyta én lo mes de regnante don Sancho per la Gracia de Dios én Nauarra don Remiro per la Gracia de Dios bispe én Pampalona don Sancho Ferrandez por mano del rei senior én Casteillon e én Sangossa la ueilla don alcale e baille del rei én Sangossa don Johan de amirat don Johan capelan de *sant Çaluador de Sangossa escriuio esta carta e fizo este signe

<ville=Sangüesa>

<notaire=13-1250>

<texte=DNLO₅13-milieuxiii>

<statut=copieinc>

sapien totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que nos don Ferrant de Larat et don Arnalt alcale de Sangossa atorgam et venim de manifest que fumes e.l castel de Tudela et vimes et hodimes que lo rey don Sancho qui iaç én Ronçauals et lo vispe don Remiro de Pampalona firen composition et concordia entre les bons homes de tod lo cosseyll del *borc de *sant Cernin de Pampalona et entre les bons homes et entre les bons omes et totz les cosseylls de la Nauareria et de la *poblacion et del *borc de *sant Miquel et nos don Sancho don Simon et don Domingo Johan don Bonome vezins de Sangossa fumes altra vegada e.l castel de Tudela deuant lo rey don Sancho sobredit que vimes et hodimes testimoniar et retrayre als bons omes de la Nauareria et de la *poblacion et de la *poblacion et del *borc de *sant Miguel de Pampalona com lo rey et lo vispe sobreditz auian fait composition et paç et concordia entre òls et les bons omes et tod lo cosseyll del *borc de *sant Cernin de Pampalona la cal composition totz nos bons omes sobreditz dizem à Deu et sobre nostres animes que asi fu: et nos les deuantditz don Ferrant de Lara et don Arnalt alcale de Sangossa et don Domingo Johan don Bonome et don Sancho don Symon de Sangossa per mayor fermetat et per mayor credença d' aquest testimoniage que nos auem fait auem mis nostres sayels pendentz én esta present carta; et nos les dotze iuratz de Sangossa don Gil don Guillem monge don Guillem don Sanç don Pere Guillem de *estela don Miguel escriuan don Espaynol çabater don Johan fill don Ferran tender don Nauarr d' Esquiua don Per Arnalt Marzel don Pero Casseda don Domingo de Luna don Gil don Oria Sanç et don Xemen calderer otorguam et venem de manifest que fumes presentz e.l logar quàn les deuantditz don Fernant de Larat et don Arnalt alcale de Sangossa firen aquest sobrescript testimoniage assi com én esta carta pot hom leyre et entendre et én testimoniança de ço que nos odimes dels auem mis lo sayel de nostra vila pendent én esta present carta

<ville=Sangüesa>

<époque=1250-1300>

<notaire=SanchoLopiz>

<texte=DNLOs15-1252>

<statut=copieinc>

conoscuda e manifesta cosa sia à totz omnes que son én present e qui son per uenir que esta esla carta de auinença e de la composition que dòna Soriana e don Martin Durant de Sangossa las partidas de don Criste e de don Miguel de Hundiano sobre las heredaz que dòna Soriana tenia én fealdat de don Domingo Martin de Casteyllon qui fo calque non se bolis tenir én lo iudici que los Sobrediz don Criste e don Michel de Hundiano mandarian los morabetins per al seynnor rey e los altres morabetins pora qu'es boldria tenir én lo iudici fianças per dòna Soriana de fer pagar estos morabetins sobrediz asi com don Per Guillem d' Estella e don Iohan de Aui eyssamentz son fianças per don Martin Durant de fer pagar aquetz morabetins sobrescriputz com sobrescriput es don Johan de Castillon e don Domingo Ioan e es à saber que los sobreditz don Criste e don Michel de Hundiano donaren per iudicii los morabetins que dòna Soriana aya la casa de la rua mayor qui es al tinent de la casa de la Sezillia de la una part la benella per meis e de l' altra part al tinent de la casa don Ienego Balat e las paretz e la benela per meis affrontation de la rua real d' aqui à las casas de don Pedro de la benela de çaga per meis e la vinna de Pui de Aguilar qu' ètz én lo termen de Pastoriça entre las carreras de la una part es al tinent de la vinna de dòna Elbira muller qui fo don Calbet lo e de l' altra part es al tinent de la vinna de don Domingo Periz fil don Per Domingo e la vinna de Gayan qu'es del auolorii tot lo dreyt qu'ý auia nin deuia auer qui es al tinent de la vinna de don Iohan de Castellon de Maçalin affrontations de la carrera qui ba à Sangossa la viella d' aqui à el rigo de Gayan donolii estas ditas casas e vinnas franchas e quitas e deliuras cubert e discubert erm e poblat assi com don Martin Durant lās auia ni lās atendia ni lās deuia auer del cel troa én abisme sens nengun retiniment per uender o per enpeynnar o per donar o per ayllenar o per farne totas uostras proprias uoluntatz én bida e én mort per libras de bons Sanchetz que a dadas don Martin Durant à dòna Soriana dont ela se tien ben per pagada donant bons omes e tot lo fruit de las pieças dogan que acullit dòna Soriana que e don Martin Durant que cobre todas las altraz heredatz que tenia én fealdat casa e peças e vingnas e horts e la part del forn con lo fruit de totas aquellas vinnas que cobra e con lo loguer e de la casa ço es à saber que a cobrada la casa del barrii de *sant Iamgne qui es al tinent de casa de don Per d' Etilaq de la una part e de l' altra part al tinent de las casas de don Per Michel e de dòna Maria sa muiller e la vinna mayor de la peira de Oniessa la cal vinna es d' una part én solq de la uinna qui ló fo dels filz don Pascal don Billan e de l' altra part én solq de la vinna qui fo de don Fortz e lo mayllol de Homessa qui es én solq de la una part de la uinna de don Domingo de Orratre e de l' altra part én solq de la uinna de l' abadesa de Castillon e l' altra vinna de Honiessa del *bergal qui es de la una part én solq de la vinna don Semen don Ochanda e de l' altra part én solq de la vinna dels nebotz don Pero de Reta e l' altra vinna de la costa de Honiessa de la una part es én solq de la vinna qui fo de don Ortii Enecoiz e de l' altra part én solq de la vinna dels fils dòna Maria Lopiz e la peça mayor de Pastoriza qui es én solq de la vinna de don Michel

de Casanoua e de l' altra part én solq de la peça qui fo dels fils dòna Maria e l' altra peça de tras serra con los corrals qui es al tinent de la padul de Castillon e l' altra peça én tras serra atresii al tinent de la una part de la padul de Casteyllon e d' altra part al tinent de la vinna de don molliner e lo mayllol de Pastoriça que fo partit con don Iohan de Tolossa e con sons conpaynnos que es de la una part én solq de la uinna de don Pero Santz de *tor e de l' altra part én solq de la vinna de don Sancho laborador e l' altre mayllol qu'es de la una part én solq de la vinna de don Domingo de Narbones e de l' altra part én solq del mayllol de *sant Nicholay e los ortz l' un es al tinent del ort del rey e del e al tinent de la uinna de don Domingo Iohan fil don Guillem Durant affrontations de la vinna don Andrio don Folques d' aqui al rigo de Arragon e l' altre ort es de la una part al tinent del hort del rey e de l' altra part al tinent del hort de dòna Issabel de Nequessa affrontation de la carrera qui ba à *sant Atrian d' aqui à el rigo de Arragon e de totz aquetz heredamentz sobreditz io don Martin Durant sobredit gent per pagat e clamo soltz e quitis à dòna Soriana e à don Andrio don Folques qu'en eran fiança e don Martin Durant que faça pagàtz à sa hermandat de la heredit de lur que lis layssa én són destin et én estas heredatz sobreditas que à dòna Soriana non demanden nuylla res én uoz de don Domingo Martin de Castillon qui fo nin de don Martin Durant nin Martin Durant que se pare à tot lo conte del rey e don Martin Durant que faga clamar solta e quita à dòna Soriana de la deuisa don Domingo Martin de Castillon à tant com forment qual tien e d' acho sunt testimonis que foren én present cant lo iudicii fo donat én Olit e fo afiançat én casa de don Michel *escrivan alcalde de Holit son don Arnalt don Michel *escrivan alcalde de Holit e don Andrio de Folches e don Iohan de Bigorra e don Martin de *sant Martin e sunt fermes per don Martin Durant pera obs de dòna Soriana assi com sobrescrip es heredatz sobreditas e de todas las conuinencas sobreditas don Miguel *escrivan e don Xemen de Segouia eyssamentz son fermes per dòna Soriana pera obs don Martin Durant assi com sobrescrip es de las heredatz sobreditas las conuinenças sobreditas don Per Guillem d' Estella e don Iohan Dauí d' aquesta auinenca e d' aquest apposament sobredit de amas partidas que fueront én present don Arnalt alcalde e don Andrio de Folques e don Çaiuel fil don Bedit dòna Sezillia e Per Arnalt de Nequessa e don Pere fill don Marchio de Nauarrdun e don Lope Martiniz de Castillon e Michel de Castillon e don de don Martin de *sant Martin e auinença e apposament én lo mes d' agost diuendres vigilia de *sant Bartholomeo appostol kalendas setembres Sancho Lopiz escriuan iurat del cosseyll de Sangossa estant én present escreui esta carta per mandament de amas las partidas e con ma propia man fezi aquest

<ville=Sangüesa>

<notaire=Folques>

<texte=DNLO₅101-1293>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia con atorgament de dòna Montessa Montesseta los cinq centz kaffices mando que totz los entro al dia que aquesta diuisa fu feyta à la *taula dels clergues de *sant Iamme et soltz para sacar los catiuos et als frayres de *sancta Maria del Carmen pera pitañça et un leyt de roba et als frayres et à las dònas de sancto Nicholas soltz pera pitañça et las lampadas de la vila sendas libras de olii layxo pera pobres uestir libras et pera pobres que dongan à

mangar de la mia la or los mens cabeçales con cosseyll de ma muiler dòna Montessa et de don frayre Miguel de Alcoatz men confessor et de que son kaffiz de forment que lis sian quitis con lo trebudament que nos auem à tenir de *cabanas et nos los hii quitam de og én adeuant Ruytz et al abbat de Ayuar kaffiz de forment pre hemendas et d' esto que se tiengan per pagàtz layxo à Montesseta ma filla libras dòna Montessa layxo de són moble libras à Montesseta ma filla pera obs de són casament et io el dit don Sancho d' Uli layxo Montesseta ma filla dòna Montessa ma muiller la qual casa es al tinent de la casa que fu de don Xemen de Segouia et de la casa don Iohan de Castillon et de l' altra part de la casa don layxo li la dita casa con las meytaz de las ostillas de casa es à saber de ferr et de fusta et de coyre et de tot metal esto li layxo salp los dreytz de dòna Montessa là tienga én tota la sua vida et despues los sons dias mando que torne à sons filltz que aura de leal coniuge de maor én maor et si no auia filtz de leal coniuge mando despues los dias de sa criazon mando que torne e tiengan la dita casa én lus criazons de leal coniuge én tal manera que auent hii filtz de leal coniuge que hereden los filtz de maor én maor de maor én maor et io mando que sia perpetualment per totz temps d' est segle à segunt que dit es et lò que Dios no quiera si deuenis de Montesseta ma filla sens criazon de leal coniuge mando que én tota la sua vida et despues sons dias én sa criazon de leal coniuge asi coma dit es perpetualment én tal manera que done cada un ân soltz à la Karidat de *sancta Maria de Sancho d' Uli men nebot sens criazon de leal coniuge mando que torne et tienga la dita casa don Pascal Morin l' alcalde men nebot én tota sa vida et despues sons dias én sa criazon de leal coniuge specialment én tal manera que done cada un ân soltz à la Karidat de *sancta Maria de Ronçasuals et lò que Dios no quiera si deuenis del dit don Pascal Morin men nebot sens criazon de leal coniuge la mia natura de men payre et de ma mayre én manera que non se puesa uendre ni empeynnar nin camiar per manera ninguna et aquel que sera tenent de la dita casa mando que done cada triginta soltz à la Karidat de *sancta Maria de Ronçasuals segunt que dit es perpetualment per layxo à Montesseta ma filla la mia casa que es deuant *sancta Maria én la rua maor al tinent de la una et de l' altra part de la casa don Iohan de Fontaner et layxo à Montesseta ma filla la mia casa que fue de Xemen de Segouia que es al tinent de la una part de la mia casa et de l' altra part de la casa de Iohan de Castillon et layxo asi à Montesseta ma filla la casa que es én lo barri que es dit don Iohan don seynnor que es al tinent de la casa de Fortuyno el corredor et de l' altra part de don Simon de la porta et layxo à Montesseta ma filla les mens dos ortz que son deuant lo portal de la *poblacion de *sant Salvador que es l' un dels ditz ortz al tinent del ort del rey et de l' altra part al tinent del ort men et l' altre ort es al tinent del balat de la villa et de l' altra part al tinent del dit men ort et layxo à Montesseta ma filla lo men ortet con las casas deuant et derrer lo qual ortet es én l' ort que es dit de *sancta Maria deuant *sant Saluador que es al tinent de las tanarias don Per Andreu l' aluder et de l' atra part de la casa don Arnalt don Domingo Iohan et layxo à Montesseta ma filla totz los dreytz que io he ni deuo auer én las doas vinas que son én Pastoriça que fu la vina de don Sancho Gil et l' altra de Domingo Sancho són ierman que furen de compra la qual de la una de las vinas es al tinent de la vina don Lope Martiniz de Castillon et l' altra vina es al tinent de la vina de don Arnalt Guillem l' alcalde et layxo li à la dita Montesseta ma filla la mia cimaquera que es én la Coroneta al tinent de la carrera estos ditz heredamentz li layxo à Montesseta ma filla à totas sas proprias uoluntatz segunt que dit es salp los dreytz de dòna Montessa ma muiler fago Gracia et laxei à dòna Montessa ma muiler aya l' ort que nos comprames dels mayorals del espital don Arnalt de

Nauascos con l' altre ort que es al tinent del dit ort de compra layxo los hii entrans soltz et quitis con totz los dreytz que io aylli he ni deuo auer én tal manera qu'en faga à totas sas proprias uoluntatz én vida et én mort layxo à dòna Montessa ma muiler én tota sa vida las mias tanarias que son én lo portal de *sant Miguel las quals son al tinent de las tanarias don Arnalt el correyer én tal manera layxo à dòna Montessa ma muiler las ditas tanarias que done cada un ân setanta soltz als frayres *menos de Sangossa én tal manera que los soltz que sian per pitança e.l dia de *sant Iohan Baptista et los soltz que sian pera candelas que alçen el cos de *nostre *seynnor sabudament én l' altar de *sant Françes altresí dels ditz soltz que sia abastada et gouernada de dia et de nueyt la lampada del dit altar de *sant Françes et que sien feyt cada un ân d' est segle segunt que dit es perpetualment et enpues los dias de dòna Montessa ma muiler mando que torne et tienga las ditas tanarias aquel o aquela qui terra et possedira la mia én totz sons dias et despues són dias én sa criazon de maor én maor à segunt qu'es deuisat per layxo per totz temps d' est segle à segunt que dit es que non se puescan uendre ni empeynar ni camiar per ninguna razon mando que dòna Montessa ma muiler que tienga totz los dreytz de Montesseta ma filla pera obs de sien dàtz et rendutz salp los dreytz de dòna Montessa ma muiler layxo à Pedruelo men fillolo la mia vina de Aguilar que es én lo terminat de Pastoriça la qual vina es al tinent de la vina vina del rigo de Pastoriça la cual vina es al tinent de la vina de dòna Domenga l' escriuan et layxo als ditz Pedruelo et Sanchuelo mens filtz de la mia casa del barri de foras dreytz et layxo als ditz Pedruelo et Sanchuelo cada libras de Sanchetz per part de tot moble et mando que se tiengan per pagàtz de tot moble et terrible de layxo à Per Arnalt men nebot fil don Caluet Logrant libras de Sanchetz et layxo à Sancho d' Uli men nebot fil don Caluet Logrant cinquanta libras de Sanchetz deue auer én los bens si à Dios platz que òl adura layxo ad Aluira ma neboda filla don Caluet Logrant libras de Sanchetz òl mando estos Per Arnalt et de én la tenda et layxo à Peyre don Ladron men omne kaffiçes de forment mando et do tot men plener poder del dia de huey adeuant cosas de cumplir et que cumplan totz los mens mandamentz à segunt que deuisat son et si per auentura no cumplan els mens mobles als mens mandamentz mando qeu uendan déus meus heredementz que cumplan los mandamentz segunt que dit es altresí si per auentura hii romanian dels mens mobles complitz los mens mandamentz segunt que deuisàtz son mando ma filla Montesseta sobrescripta son cabeçales que cabeçaleria én nompne et én persona del dit don Sancho d' Uli à segunt que deuisat es don Benedeyt Picot et don Domingo Alaman et tasl cabeçales segunt que dit es testimonis son qui furen clamàtz et presentz et per testimonis se atorgaren don Pedro el correyer et don Iohan de Mugueta çabater esto fu feito lo primer diios del mes octubre et io don Folques scriuan iurat de Sangossa fu present et per mandament del dit don Sancho d' Uli et signe costumpnat et testimoniança de totas las deuantditas cosas

<ville=Sangüesa>

<notaire=117-1300inconnu>

<texte=DNLO₅117-1300>

<statut=copieinc>

remembrança que e.l primer dia del mes de may fu plegada la parroquia de *santa Maria de Sanguossa én la cambra dels dotze per crida et per razon que los somonian don Domingo don

Gaixion e don Mactio de Alfaro el jouen que heran mayorals de l' obra de *santa Maria én la sazón que hèra complit el numero dels clergues raçiones de *santa Maria que deuian entrar e la dita parroquia esleiren bons omnes dels nomnadament à don Pascal Morin alcalde e à don Mactio de Alfaro e don Johan Nauarro e don Benedeyt Picot e don Bertran don Espaynnol e don Johan de Salinas; e dels clergues don Pere Bon capelan e don Miguel don Johan don Mactio; e dels dotze de la parroquia per nomne don Pascal de Quintana e don Pascal don Per Domingo e don Per Ortiz de Artieda e don Sancho Liot; én tal manera que aquestos bons omnes sobreditz juren sobre la santa *croz e los santz Auangelis que èls fagan numero de nou dels clergues que son de la parroquia de *santa Maria dels cals son ordenàtz d' epistola ho de aylylly én sús troa el sobredit dia e els sobreditz bons omnes juraren segont que dit es e ordenaren assii que aquels que son escriptz de part de ius que non son essaminàtz de las ordens per razon que non son én la vila que biengan à la uyla d' aqui à el dia de *sant Miguel de setembre primer que viene e fagan mostra si son ordenàtz ho no e si mostrasen per cartas verdaderas que heran ordenàtz d' epistola auantz del primer dia de may que sian én est numero; e si no heran ordenàtz auantz del primer dia de may ho non fezissen mostra d' aqui à el dia de *sant Miguel de setembre segont que dit es que sayllgan del numero que es ara estos son los clergues que son essaminàtz per estos bons omnes sobreditz: don Miguel de Jaqua capelan don Fortu Lopiz fill don Sancho Lopiz escriuan don Sancho fill don Aznar el mayestre capelan don Lop capelan fill don Xemen de Undos don Bartalomio fill don Domingo Periz Johan Periz de l' Oliua fill don Sancho de Bidangoz fill don Per andrio lo çabater Xemen de Berroyal estos son los clergues que fican por essaminar segont que dit es: Ienego Gadaynn fill don Garçia Sanz fill don Pascal de *sant Çaluador fill don Pascal lo broter

<ville=Sangüesa>

<époque=1300-1350>

<notaire=155-1309inconnu>

<texte=DNLOs155-1309>

<statut=copieinc>

. remembrança que fu plegada la parroquia de *santa Maria e.l primer dia del mes de abril én la cambra dels dotze, per crida e per razon que los somoniren, don Arnalt, fill don Arnalt Guyllem, alcalde, e don Pedro don Fortz, que heran mayorals én la sazón, per razon que hèra complit el numero dels clergues de *santa Maria que deuian entrar. e la dita parroquia esleiren bons omnes d' èls, nomnadament à don Pascal Morin, alcalde, e don Johan Nauarro e don Folches e don Ienego Balat e don Johan Ortiz e don Per Vuysua, peleter; e dels clergues don Pere Bon e don Bartalomio del *mayestre, capelans; e dels dotze de la parroquia per nomne don Arnalt Guyllem de Nequessa e don Martin de Eleta e don Pascal don Per Domingo el jouen e don Pere Vernart de Caragoça e don Pere Vernart don Gayllac. én tal manera que aquestos bons omnes sobreditz juren sobre la *crotz e los santz Auangelis que èls fagan numero de nou dels clergues vezins e parroquians que son de la parroquia de *santa Maria de aquels que son e heran ordenàtz d' epistola o de aylylly én sús, troa el sobredit dia. e

els sobreditz bons omnes juraren ló assii, segunt que dit es. e ordenaren én esta manera, que aquels que escriptz de part de ius que no son essaminàtz, si son ordenàtz, per razon que no son én la vila, que viengan à la vila d' aqui à el dia de *sant Johan Babtista primer que viene, e si fazian mostra verdadera que heran ordenàtz d' epistola ho de aylylly én sús, auantz del primer dia del mes de abril, que sian én est numero; e si no heran ordenàtz segont que dit es, ho non fazisen mostra d' aqui à el dia de *sant Johan , que non sian én est numero qui es ara. estos son los clergues que son essaminàtz por estos bons omnes sobre lur jura que son ordenàtz: don Pascal lo forner, capelan, don Ponz de Gayllac, capelan, don Semen d' Ezcaniz, capelan, don Lop Sanz, fill don Sancho de Rassa, capelan, Miguel d' Arbeiça, fill don Abar pistoler. estos son los clergues que fican per essaminar de las ordens per que no son én la vila: don Pascal, fill don Aznar el clauer de l' *espital, e Pere Sanchiz, fill don Garçia Sanz.

<ville=Sangüesa>

<notaire=183-1318inconnu>

<texte=DNLOs183-1318>

<statut=copieinc>

remembrança que fu plegada la parroquia de *santa Maria én lo mes de janer dimeinge deuant *sant Anton én la cambra dels dotze per crida e per razon que lös somoniren don Lop d' Orotssa e don Pascal d' Orotssa que heran mayorals de la obra de *santa Maria én la sazón per razon que hèra complit el numero dels clergues de *santa Maria que deuian entrar e la dita parroquia donaren poder als detz bons omnes que son esleitz per nomne don Lop Xemeniz abbat d' Undos e don Sancho Aznariz capelans e don Folques don Fortaner alcalde e don Domingo Johan don Ponz Arnalt don Johan Ortiz de Mugheta don Peyre de Jaqua don Ienego Balat fill don Caluet e don Johan Roldan e don Per Vuyxua e Pere Vernart de Gayllac én tal manera que aquestos detz bons omnes sobre lur verdat fagan numero de nou gardando e examinando ben e lealment segunt lur conciençia l' estat de la glesia e de la parroquia e los sobreditz detz bons omnes feziren cridar per tota la parroquia de *santa Maria que venissen per denant èls totz aquels que cuidauan auer dreyt de raçion én la dita glesia de *santa Maria e feyt esto metiren én carta totz aquels que deurien e dessii furen plegàtz los detz bons omnes én la cambra dels dotze e departidas muitas cossas entre sii e espeçialment bediando e conoixiando que non se trobauan clergues ordenàtz de sacras ordens én la parroquia de *santa Maria atals coma conuenia e mayorment bediando la grant mingua que es én la glesia de *santa Maria én razon del seruizii de las horas que én partida dels raçiones que ara son an flaqueza e billeza de manera que no poden ben complir à las horas atan complidament coma deurian los sobreditz detz bons omnes esgardando totas estas cossas que ditas son desus an feyt numero totz de vna voluntat én la forna e manera que de part de jus es escriptz dels clergues que foren trobàtz per tal que la glesia de *santa Maria sia seruida complidament coma deue es à saber que an hesaminat que sia én el numero Pere Bon fill don Domingo d' Aynnos pistoler an hessaminat que sia én el numero don Aznar de Roncal capelan pan e aguat de l' espital de Pere Nauarro han hessaminat que sia én el numero don Johan abbat de Burguy én possession de la raçion d' aqui à que ordenat sera segunt que dit es e si caya à ningun dels ordenàtz que ades sia més én sa possession e én són dreit segunt que dit es establiment et

ordenam los detz bons omnes sobreditz que tot racioner que esleyt sia d' esta ora adenant que done vna capa de polpre als obres ho soltz auantz que entre én possession de la raçon tal manera e condicion que èl si por ventura li caya la sort que ades sens altra delonga ni escussa nenguna bienga haficar e estar e seruir à la glesia de *santa Maria e fer ressidència personal continadament én la vila de Sangossa e si èl esto non fazia e contrauenia que sia sacat del numero e la raçon que'l seria feita que no li valga màs ades sens nuylla delonga sia ditada sort én las altres que son del numero de aquela raçon que à èl seria cayuda e quals que sian detz que ayan sobre lur jura de tenir e complir esto segont que dit es trobaren los detz bons omnes que Pere Vernat fill don Pere Vernart de Çaragoça e Semen Aznariz e Martin de Gayllac fill de Ponz e Pascal fill don Pedro de Cortes son ordenàtz de corona e de catre gratz e dan lis plaçe que se ordenen de sacras ordens d' aqui à el primer dia del mes de abril e que fagan mostra verdadera als detz bons omnes de la parroquia de con cartas de coma son ordenàtz e feziendo esto segont que dit es acordan totz que sian én est numero e si non se ordenauan én sacras ordens e non fezissen mostra d' aqui à el primer dia de abril segont que dit es aquel ho aquels qui esto non farian que sian fora del numero e radutz d' est libre acordan én razon de Bernart fill don mestre Bernart e de Miguel Xemeniz fill de Per de *sant Çaluador per que no son én la vila e dicen que son clergues que èls personalment biengan én Sangossa d' aqui à el primer dia del mes de abril e fagan mostra als detz bons omnes de coma son hordenàtz én sacras ordens e si esto fazian que sian én el numero sobredit an acordad los sobreditz detz bons omnes que si deuenia de ninguns clergues de *santa Maria auantz del primer dia del mes de abril ló que Dios non mande que sia ditada sort à totz aquestos que son escriptz e si caya la sort à ningun d' èls que no son ordenàtz ni an à totz aquestos que son escriptz, e si caya la sort à ningun d' èls que no son ordenàtz ni an feyta la mostra, que no sia més én possession de la raçon d' aqui à que ordenat sera, segunt que dit es, e si caya à ningun dels ordenàtz, que ades sia més én sa possession e én són dreit, segunt que dit es. establím et ordenam los detz bons omnes sobreditz que tot racioner que ho soltz auantz que entre én possession de la raçon. capelans . iura .

<ville=Puentelareina>

<époque=1200-1250>

<notaire=JohandeJaca>

<texte=DNLO_{PR}3-1235>

<statut=copieinc>

conocida cosa sia à totz omes ad aquels qui son et son per uenir que io don Ponç de Duyme senescal de Nauarra comprei las casas de dòna Aluira que fu muiller de don Peidro de Gomaç et sons filz ço es à saber don Periz et Martinet et Enequot son ad obos del rei don Pere Alaman don Esteuan Milian testes et audidores son los iuratz del PontdelaReyna ço es à saber don Martin Guillem et don Orti peleter et don Bertelin et don Johan de Larraga et don Domingo de Artaçu et don Yçuco aquetz son los iuratz et altres bons omes don Marti d'

Aluaro et don Galter et don Maqua lo merin et don Sanç mercer et don Martinet de Arguinariç et don Garcia Peritz de Gomacen et don Guillem cridador et don Johan de Jaqua qui et don Odas de *castel et don Martin de Guelbençu recebiren es firmes én uoç del rei et firen à detz sobreditz omnes testimonis qui én esta carta son escriptz

<ville=Puentelareina>

<époque=1250-1300>

<notaire=MartinSanz>

<texte=DNLO_{PR}54-1265>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz omes als qui son én present e als qui son per venir que dòna Sancha de Aldaua muyller que fu de don Ramon Palmer fazi donatyu à don Pero Sanchetz d' Iguzquiça comendador de Bargota pera obs de la enffermeria de Bargota de tot ço que ad ela pertaynia de aquela casa que es én lo barri de *sant Peyre del PontdelaReyna tenent de la vna part con casa de don Garcia Apezteguico e de la altra part es tenent con casa de don Ferrero lo çabater e la deuantdita dòna Sancha de Aldaua fazi est deuantdit donatyu al comendador de Bargota én tal manera que tot ço que ad ela pertaynia de la deuantdita casa de la qual casa ela fazi donatyu assi com sobrescriut es que sia deshuy pera obs de la deuantdita enffermeria de Bargota e que là aya à menynz de nengun embarch e sens retenement de nengun omne ni de nenguna femna franca et bona et solta et quita de totz omes et de totas femnas del rey én ius et aquo son fermes de saluetat Pascal d' Içu e Miguel Perich Nauarr don Domingo prior del *ospital de *sant Pere d' *estela don Miguel capelan de *sant Pere d' *estela don Martin Rossel alcalde d' *estela Johan preuost d' *estela don Domingo Esteuen broter don Pero Renol don Sancho Gil d' Aloa don Johan Ezquerra Johan de Murruarren Miguel Simeneiz broter don Martin Esteuen Ramonet Palmer e io Martin Sanz escriuan iurat del consseyll del PontdelaReyna que aquo vedi e odi escriui esta carta dias del mes dezenbre era

<ville=Puentelareina>

<notaire=SanzEsquerra>

<texte=DNLO_{PR}69-1282>

<statut=copieinc>

sapiant totz aquels qui esta present carta veyran et oyran que sobreplayt que se leuaua et saui religios don freyre Miguel de Murieyllo comendador de la casa de Barguota de la vna part et de don Remon Palmer del PontdelaReyna de l' altra part per razon de la mala uoz que lo deuant auia mis én vna casa que es de la enffermeria de Barguota con lo preuost la qual casa es èl barri de Santde la *reyna tenent de la vna part con la casa de Paschal Burbuquo lo moliner et de l' altra part tenent dòna Gracia muyller de Pero Maçuaçangua que fu et de sons effantz e conuen assaber que lo deuantdit Remon entendent no hý auia dreyt nengun ferma la mala uoz que misa auia én la dita casa én tal manera que èl ni nengun én razon del sa ienoylla

no aya màs res que demandar ni embargar d' est dia én auant la deuantdita casa à la enffermeira de razon del segle én encara màs que si nengun omne o nenguna muyller embarguas la dita casa à la enffermeria razon de don Remon Palmer ni de dòna Sancha sa muyller que lo deuantdit Remon Palmer per conuenent lo Remon per que aquo fus màs firme et màs ualedor mety fermes à don Miguel de Gualiana et à Guarcia Ortitz lo peïntor? enffermeria de Barguota deuantdita et los deuantditz don Miguel de Gualiana et Guarcia Ortitz assi se atorguaren per fermes Miguel de Murieyllo comendador deuantdit assi l'os recebi per fermes à obs de la enffermeria deuantdita que lo deuantdit lo frayre Miguel comendador deuantdit esguardant los bens et la almosna que don Remon sa muyller auian fayt à la casa de Barguota fazi li Gracia al dit Remon et dona li soltz de bons Sanchetz medeyss cant esta deuantdita fermeria fu fayta lo deuantdit Remon se tengui ben per paguat dels deuantditz et assi ne clama quiti al deuantdit don frayre Miguel comendador deuant los testimonis deus escriutz lo broter don Pere Iohan d' Artayssona don Peydro panater don Miguel de Ribas et Orty fyll de Iohan Semeroytz aquo fu fayt e io Sanz Ezquerra escriuan iurat del consseyll del PontdelaReyna uedi et odi escriui esta present carta et fazi mon signe acostumpnat én testimoniança

<époque=1300-1350>

<ville=pampelune>

<notaire=SanchoPeriz>

<texte=DNLOpa150-1307>

<statut=copieinc>

sabuda cosa sia à totz homes qui esta present carta veyran et hoyran com nos don Sancho Lopeytz de Ezquiotz alcalde de Larrassoyna et nos les iuratz de Larrassoynna don Xemen Peritz broter don Johan Xemenitz broter don Pere lo peleter don Enequo de Larrayngo don Pere de Veraytz don Santz lo peleter lo consseyll de Larrassoynna estant plegat én la glesia de *sant Nicholay de Larrassoynna canpana toquada segont vsat et costumnat es én la dita uila establiyssem et per nostres certz espeçials procuradors et specials messagers les hondràtz et amàtz vezins nostres don Xemen Andreu de Larrassoynna et à Sancho Peritz escriuan procuradors d' esta present carta à entramps et dos ensemble o à qualseuol dels per sí à iurar én nomne nostre et de quada un de nos per seynnor et per rey del regne de Nauarra al muiet alt et noble et poderos don Loys primogenito del seynnor rey de França et per la Gracia de Deus rey de Nauarra et de Chanpaynna et Bria conte et palazin de gardarli sen coiis et lo regne et totes ses coses én tot et per tot ben et leyalment com bons et leyls uassaylltz deuen far à bon seynnor et tota aquela iura et totes et quada vnes coses que per les ditz procuradors et nostres specials messagers per les dos o per qualseuol dels dos fayt e procurat sera nos lò auem per firme per totz temps assi ben com si per nos personalmente fus fayt et atorgat et per que tot ço sea firme et non venga én dubda metem lo sayel del consseyll de Larrassoynna pendent én esta present carta én testimoniança de totes lés coses sobredites et io Sancho Peritz escriuan public et iurat del consseyll de Larrassoynna fuy present én logar et per mandament de tot lo consseyll de Larrassoyna escriui aquest present procuratori én testimoniança d' aquo

meti aquest mon signe acostumat én esta carta e.l mes de octubre dimenge quinze dies
passàtz del dit mes